DOUGLAS STUART

„O poveste sfâșietoare despre identitate, adicție și abandon.“

TIME

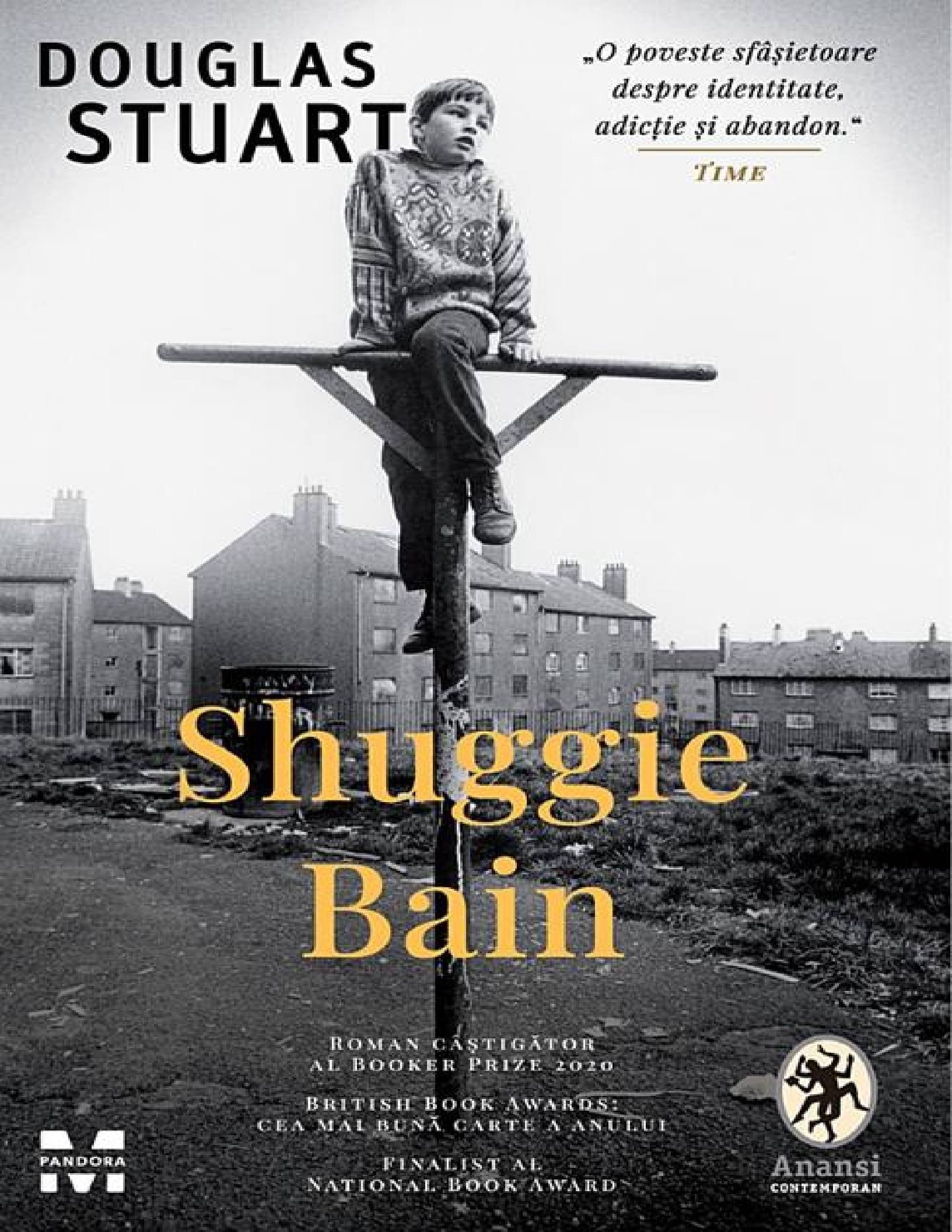

Shuggie Bain

ROMAN CÂȘTIGĂTOR AL BOOKER PRIZE 2020

BRITISH BOOK AWARDS: CEA MAI BUNĂ CARTE A ANULUI

FINALIST AL NATIONAL BOOK AWARD

PANDORA M

Anansi CONTEMPORAN

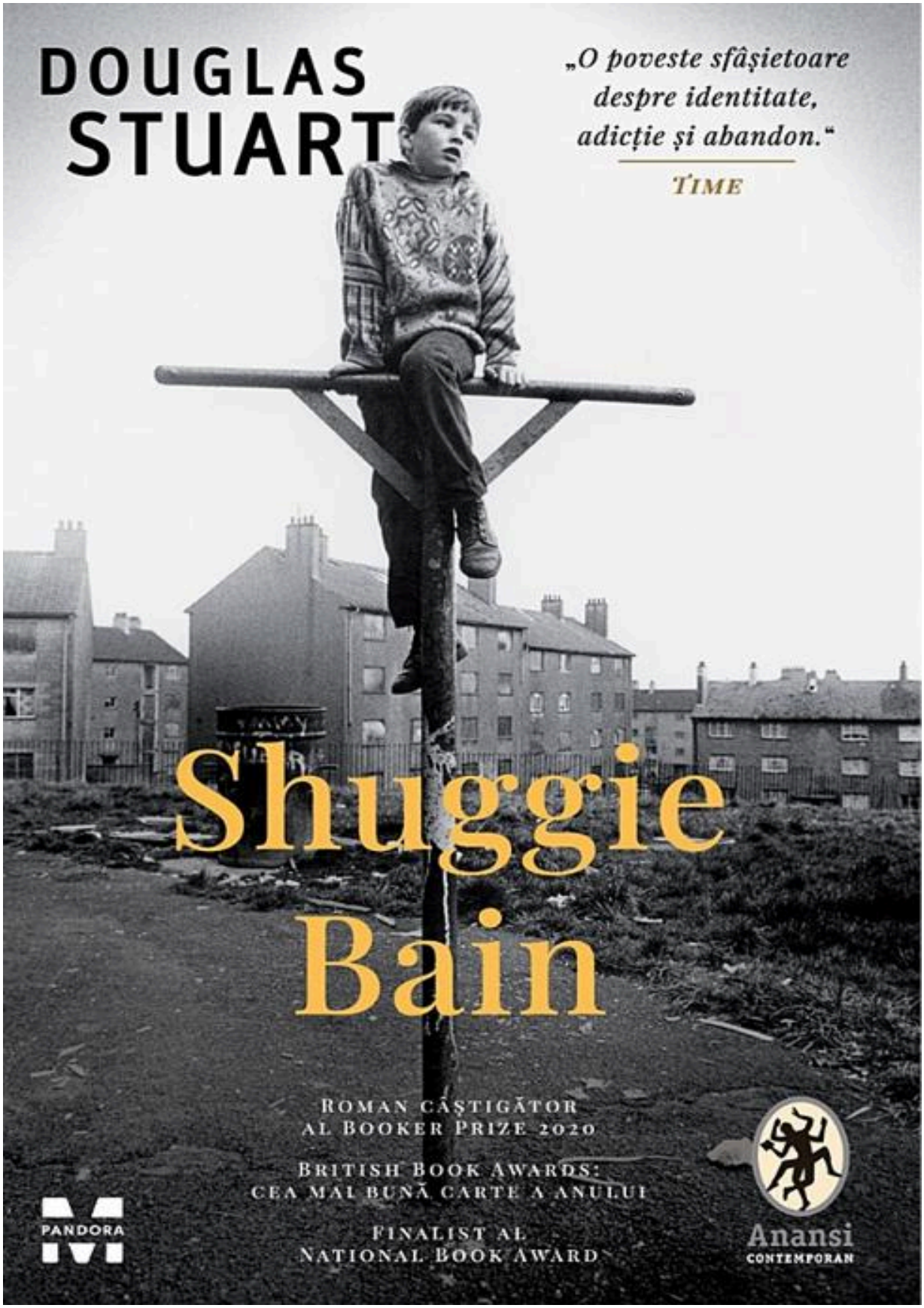
DOUGLAS STUART
„O poveste sfâșietoare despre identitate, adicție și abandon."
TIME
Shuggie Bain
ROMAN CÂȘTIGĂTOR AL BOOKER PRIZE 2020
BRITISH BOOK AWARDS: CEA MAI BUNĂ CARTE A ANULUI
FINALIST AL NATIONAL BOOK AWARD
PANDORA M
Anansi CONTEMPORAN

COLECȚIE COORDONATĂ DE
BOGDAN-ALEXANDRU STĂNESCU

Anansi
CONTEMPORAN

DOUGLAS

STUART

SHUGGIE BAIN

roman

Traducere din limba engleză și note de
Mihaela Ghiță

PANDORA

EDITORI:
Magdalena Mărculescu
Silviu Dragomir

FONDATOR:
Ion Mărculescu, 1994

DIRECTOR EDITORIAL:
Bogdan-Alexandru Stănescu

REDACTARE:
Alexandra Turcu

DESIGN:
Andrei Gamarț

DIRECTOR PRODUCȚIE:
Cristian Claudiu Coban

DTP:
Mirela Voicu

Conținutul acestei lucrări electronice este protejat prin copyright (drepturi de autor), iar cartea este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sub orice formă sau prin orice mijloc, fără consimțământul editorului, sunt interzise. Dreptul de folosință al lucrării nu este transferabil.
Drepturile de autor pentru versiunea electronică în formatele existente ale acestei lucrări aparțin persoanei juridice Pandora Publishing SRL.

Copyright © 2020 by Douglas Stuart

Titlul original: *Shuggie Bain*
Autor: Douglas Stuart

Copyright © Pandora M, 2022 pentru prezenta ediție

O.P. 16, Ghișeul 1, C.P. 0490, București

Tel.: +4 021 300 60 90 ; Fax: +4 0372 25 20 20

e-mail: comenzi@edituratrei.ro

www.pandoram.ro

ISBN (print): 978-606-978-496-9

ISBN (epub): 9786069785737

Pandora M face parte din Grupul Editorial TREI

Mamei mele, A.E.D.

1992. SOUTH SIDE

1

Era o zi searbădă. De dimineață mintea îl părăsise, lăsându-i trupul să rătăcească fără țintă acolo, jos. Trupul golit își vedea apatic de activitățile obișnuite, palid și cu privirea pierdută în bătaia benzilor de neoane, timp în care sufletul îi plutea pe deasupra raioanelor și nu se gândea decât la ziua de mâine. Ziua de mâine era un lucru pe care îl aștepta cu nerăbdare.

Shuggie era metodic când trebuia să se pregătească să-și înceapă tura. Toate cratițele cu sosuri și paste erau deșertate în tăvi curate. Marginile erau șterse de orice urmă de stropi care s-ar fi putut arde repede, și astfel să destrame iluzia de prospețime. Jamboanele feliate erau decorate artistic cu crenguțe de pătrunjel artificiale, iar măslinele erau rotite, așa încât sucul vâscos se prelingea ca un mucus peste pielițele verzi.

În dimineața aceea, Ann McGee avusese neobrăzarea să-și ia liber pe motiv de boală, lăsându-i lui sarcina ingrată de a se ocupa și de raionul de delicatese, și de rotisorul ei de unul singur. Nu fusese zi care să fi început bine cu șase duzini de pui cruzi și azi, mai abitir ca oricând, treaba asta îi știrbea din dulceața reveriilor.

A înfipt, pe rând, câte o frigare industrială prin fiecare pasăre rece, moartă, și le-a înșirat pe toate cu grijă. Ședeau acolo, cu aripile ciuntite încrucișate pe piepturile alea mici și grăsune, ca tot atâția bebeluși decapitați. Altădată s-ar fi mândrit cu precizia lui. În realitate, să înfigă metalul prin carnea rozalie, noduroasă, era partea ușoară; greu era să reziste pornirii de a proceda la fel și cu clienții. Se aplecau concentrați asupra vitrinei încinse și cercetau fiecare carcasă în cel mai mic amănunt. Nu alegeau decât pasărea cea mai reușită, făcând abstracție de faptul că creșterea în baterii însemna că sunt toate identice. Shuggie ședea acolo, mușcându-și interiorul obrazului, și le răbda șovăiala cu un zâmbet forțat. Și în momentul acela pantomima începea cu adevărat.

— Pune-mi tri piepți, cinci pulpe și numa' o aripă azi, băiete.

Se ruga la cel de sus să-i dea putere. De ce nu mai voia nimeni un singur pui, întreg? Având grijă să nu atingă păsările cu mâinile înmănușate, sălta carcasa folosindu-se de un clește lung și pe urmă tranșa bucățile cu atenție (așa încât pielea să rămână intactă), cu ajutorul unor foarfece de bucătărie. Se simțea ca un

tâmpit cum stătea acolo proțăpit, învăluit în lumina rotisorului. Îi transpira țeasta sub fileul pentru păr și nu avea destulă forță în mâini cât să frângă cu iscusință spinarea puiului cu lamele tocite. Stătea ușor gheboșat, așa încât, prin antrenarea mușchilor spatelui, să sporească forța pe care o aplica din încheieturi, și în tot timpul ăsta surâdea.

Dacă avea cu adevărat ghinion, cleștele ricoșa, iar puiul cădea cu o bufnitură înfundată, alunecând pe dușumeaua jegoasă. Atunci trebuia să se prefacă spăsit că reia întreaga operațiune, dar adevărul era că nu irosea niciodată pasărea murdară. Când femeile se întorceau cu spatele, era pusă la loc în rând cu suratele ei sub lămpile galbene incandescente. Nu era vorbă că n-ar fi fost adeptul igienei, însă aceste mici victorii personale îl împiedicau să dezlănțuie un tărăboi. Majoritatea gospodinelor critice, cu mutre de bărbați, care își făceau cumpărăturile aici o meritau. Felul în care se uitau de sus la el îl făcea să simtă că-i ia foc ceafa. În zilele cu adevărat proaste, împăturea tot soiul de secreții trupești în taramasalată. Vindea o cantitate șocantă din rahatul ăla mic-burghez.

Lucra la Kilfeathers de mai bine de un an. Nu fusese niciodată în plan să stea atât. Doar că trebuia să mănânce și să-și plătească întreținerea în fiecare săptămână, iar supermarketul era singurul loc unde fuseseră dispuși să-l angajeze. Domnul Kilfeather era un ticălos zgârcit; îi plăcea să angajeze la magazin pe oricine nu trebuia plătit cu salariul întreg pe care i l-ar fi achitat unui adult, iar Shuggie a constatat că poate să lucreze ture scurte care se pretau cu școlarizarea lui răzleață. În visele lui, planul fusese întotdeauna să nu facă prea mulți purici acolo. De când se știa, îi plăcuse la nebunie să pieptene și să se joace cu părul; era singurul lucru care făcea timpul să zboare cu adevărat. Când a împlinit șaisprezece ani și-a promis că o să se înscrie la școala de coafor care era situată pe malul sudic al râului Clyde. Își strânsese toate sursele de inspirație, schițe pe care le copiase din catalogul Littlewoods și pagini rupte din revistele duminicale. Pe urmă se dusese la Cardonald ca să se intereseze de cursurile de la seral. În stația de autobuz din fața colegiului a coborât în același timp cu șase puști de optsprezece ani. Erau îmbrăcați cu haine nou-nouțe, ultimul răcnet, și discutau cu o siguranță efervescentă, menită să le mascheze emoțiile. Înainta de două ori mai încet decât ei. I-a urmărit cu privirea în timp ce au intrat pe ușa principală, pe urmă a traversat înapoi strada ca să se suie în autobuzul ce mergea în sens opus.

Shuggie și-a pierdut cea mai mare parte a pauzei studiind atent conservele deteriorate din coșurile cu produse la reducere. A găsit trei conserve mici de somon scoțian care aproape că n-aveau nimic; etichetele erau șterse și pătate, însă

conservele ca atare erau intacte. Cu ce i-a mai rămas din salariu a achitat micul coș de cumpărături și a vârât conservele de pește în rucsac, pe care l-a încuiat apoi la loc în dulăpiorul lui din vestiar. A urcat scările care duceau spre cantina personalului și a căutat să-și ia o mină indiferentă când a trecut prin dreptul mesei la care ședeau studenții care lucrau în schimburi lejere peste vară și-și petreceau pauzele arborând un aer autosuficient, înconjurați de dosare groase cu notițe pentru recapitulare. Și-a fixat privirea undeva la jumătatea distanței și s-a așezat într-un colț, nu imediat lângă, dar îndeajuns de aproape de fetele de la casă.

Adevărul fie spus, fetele erau trei femei între două vârste din Glasgow. Ena, capul răutăților, era o femeie slabă ca un ogar, cu o mină impasibilă și păr slinos. Nu prea avea sprâncene, dar avea o urmă de mustață, chestie care lui Shuggie i se părea nedreaptă. Ena era grosolană chiar și pentru capătul ăsta al Glasgow-ului, dar în același timp se arăta bună și mărinimoasă în felul în care sunt adesea oamenii obidiți. Nora, cea mai tânără dintre cele trei, își purta părul strâns tare la spate și prins cu un elastic. Ochii, la fel ca ai Enei, îi erau mici și ageri și, la treizeci și trei de ani, era deja mama a cinci copii. Ultima din grup era Jackie. Jackie se deosebea de celelalte două prin faptul că încă mai aducea cu o femeie. Era o mahalagioaică cu gura mare, un dulap de femeie, grasă și pieptoasă. Pe ea o simpatiza Shuggie cel mai mult.

Shuggie s-a așezat aproape de ele și a prins sfârșitul epopeii ultimei cuceriri a lui Jackie. Garantat, femeile erau întotdeauna puse pe flecăreală afabilă. În două rânduri deja, îl luaseră cu ele la seara de bingo și, în timp ce ele beau și râdeau în hohote, ședea între ele ca un adolescent în care nu puteai avea încredere să-l lași singur acasă. Îi plăcea felul în care ședeau laolaltă nestingherite. Cum trupurile lor corpolente îl împresurau, iar moliciunea cărnii lor îi presa coapsa. Îi plăcea cum îl necăjeau și, cu toate că el protesta, cum îi dădeau părul din ochi și își umezeau degetul mare cu limba ca să-l șteargă la gură. Din punctul de vedere al femeilor, Shuggie furniza o formă oarecare de atenție masculină, și nu conta că are doar șaisprezece ani și trei luni. Pe sub mesele de bingo de la La Scala, fiecare în parte încercase cel puțin o dată să se atingă în treacăt de scula lui. Atingerile erau prea stăruitoare, prea minuțioase ca să fie pur întâmplătoare. Pentru Ena cea-fără-sprâncene, treaba asta se putea transforma într-o adevărată cruciadă, aproape. Cu cât se pilea mai tare, cu atât devenea mai nerușinată. De fiecare dată când își hârșâia în treacăt încheieturile degetelor încărcate de inele, își prindea limba umflată între dinți și își pironea privirea sfredelitoare pe fața lui întoarsă din profil. Când, în fine, Shuggie se înroșea de la stânjeneală, ea țâțâia din buze, iar

Jackie împingea două bancnote de o liră de-a curmezișul mesei în direcția Norei, care jubila, triumfătoare. Era o dezamăgire, fără discuție, însă, pe măsură ce continuau să se trotileze, ajungeau la concluzia că nu fusese propriu-zis un refuz. Ceva la băiatul ăsta era anapoda și măcar îl puteau compătimi.

Shuggie ședea pe întuneric, trăgând cu urechea la sforăiturile neregulate care răzbăteau prin pereții camerei închiriate. Se căznea, fără succes, să nu se gândească la bărbații singuratici care nu aveau pe nimeni. Răcoarea dimineții îi albăstrise coapsele dezgolite, așa încât s-a înfășurat cu un prosop subțire și s-a apucat să-l molfăie neliniștit de la un colț. Felul în care frotirul scârțâia între dinți îl calma. Și-a înșirat ce i-a mai rămas din leafa de la supermarket pe marginea mesei. A ordonat monedele, întâi în funcție de valoare, apoi în funcție de ștanță și de luciu.

Shuggie îl auzea pe bărbatul rumen la față care locuia perete în perete cu el cum se trezește la viață, scârțâind din toate încheieturile. În patul lui îngust, s-a scărpinat zgomotos și, oftând, s-a rugat să aibă voința de a se ridica în picioare. Picioarele i-au aterizat cu o bufnitură pe dușumea, ca niște sacoșe pline de carne de la măcelărie, și, după zgomotele pe care le scotea, părea că face eforturi mari ca să-și târșâie picioarele prin încăperea înghesuită până la ușă. Și-a făcut de lucru cu încuietorile știute și a ieșit pe coridorul veșnic cufundat în beznă. În timp ce-și croia drum orbește, mâna i-a alunecat de-a curmezișul peretelui și a poposit pe exteriorul ușii lui Shuggie. Băiatul și-a ținut respirația în timp ce degetele treceau peste împletitura din mărgele. De abia când a auzit zăngănitul întrerupătorului pe fir din baie s-a clintit din loc. Bătrânul a prins să-și dezmorțească plămânii, tușind și horcăind. Shuggie a încercat să nu-l asculte cum se pișă și flegmează concomitent în vasul de toaletă.

Lumina dimineții avea culoarea ceaiului îndoit cu prea mult lapte. Se furișa în cameră ca o fantomă șireată, străbătând covorul și croindu-și drum încet în sus, pe picioarele lui dezgolite. Shuggie a închis ochii și a încercat s-o simtă cum se strecoară, dar atingerea ei era lipsită de căldură. A așteptat până când i s-a părut că l-ar fi putut învălui pe de-a-ntregul și în clipa aceea a deschis din nou ochii.

Se holbau la el, o sută de perechi de ochi pictați, toți îndurerați sau însingurați, cum erau întotdeauna. Balerinele de porțelan cu cățelușii lor, tânăra spanioloaică cu marinarii care dănțuiau și țărănușul rumen la față, care își ducea calul de povară de căpăstru. Shuggie dispusese bibelourile frumos pe pervazul bovindoului. Își petrecuse ceasuri întregi imaginându-și poveștile. Fierarul cu brațe vânjoase,

înconjurat de tinerii coriști cu chipuri de heruvim, sau, preferata lui, cei șapte sau pe-acolo de pisoi uriași, surâzând și amenințându-l pe ciobănașul cel leneș.

Măcar mai înveseleau atmosfera. Camera propriu-zisă era mai degrabă înaltă decât era lungă, iar patul lui de o persoană se întindea pe mijloc ca un perete despărțitor. O canapeluță de două locuri demodată, genul acela din lemn, cu perne înguste, care te făcea întotdeauna să simți stinghiile sub spinare, era dispusă pe o latură a camerei. Pe cealaltă erau un frigider mic și o mașină de gătit Baby Belling cu două ochiuri. Cu excepția așternuturilor șifonate, nimic nu era nelalocul lui: nu tu praf, haine purtate ori vreun semn de locuire. Shuggie încerca să se calmeze în timp ce netezea cu palma cearșafurile neasortate. Se gândea cum pe maică-sa ar fi scos-o din minți așternuturile alea, culorile și modelele care nu se asortau, rânduite unele peste altele ca și când nu i-ar fi păsat de ce-ar fi putut crede lumea. Știa că harababura aia ar fi lovit-o în amorul propriu. Într-o zi avea să pună deoparte niște bani și să-și cumpere niște așternuturi noi, ale lui, moi, călduroase și toate de aceeași culoare.

Avusese noroc să facă rost de camera asta în pensiunea doamnei Bakhsh. Avusese noroc că bătrânului de dinaintea lui îi plăcea să tragă la măsea prea tare, chestie pentru care fusese închis. Bovindoul se arcuia trufaș spre Albert Drive, iar Shuggie bănuia că încăperea trebuie să fi constituit odinioară livingul unui apartament somptuos cu trei camere. Trăsese cu ochiul prin alte câteva încăperi din casă. Chicineta pe care doamna Bakhsh o transformase într-un dormitor încă mai avea linoleumul original, cu model de tablă de șah, iar celelalte trei camere mai pătrățoase încă păstrau mochetele roase de pe vremuri. Bărbatul cel rumen la față ocupa ceea ce odinioară trebuie să fi fost o cameră de copil, care mai etala încă tapetul galben înflorat și un chenar vesel din iepuri râzând de jur-împrejurul cornișei. Patul bărbatului, canapeaua și aragazul erau toate înșirate de-a lungul unui perete și toate se atingeau. Shuggie o văzuse o dată, prin crăpătura ușii întredeschise, și se fericea în gând că el măcar avea bovindoul acela somptuos.

Avusese noroc cu pakistanezii. Niciun alt proprietar nu se arătase dispus să-i închirieze unui băiat de cincisprezece ani care se dădea de șaisprezece și o zi. Ceilalți nu i-o spuseseră pe șleau, dar aveau prea multe întrebări. Se uitaseră cu ochi cercetători, suspicioși la cămașa de școală cea bună și la pantofii lustruiți. *Ceva nu-i în regulă*, spuneau privirile lor. După felul în care li se arcuiau colțurile gurii își dădea seama că trebuie să-și fi spus că e păcat că un băiat așa de tânăr nu are o mămică, o familie a lui.

Dar pe doamna Bakhsh n-o interesase. S-a uitat la rucsacul de școală și la chiria pe o lună în avans pe care o pregătise și și-a văzut mai departe de grija de a-și hrăni propriii copilași. Cu un pix albastru înfrumusețase acel prim plic anume pentru ea. Shuggie își dorise să-i arate că-l preocupă să fie cuminte, că e îndeajuns de serios încât să-și dea silința în felul ăsta. Așa încât a luat o bucată de hârtie din caietul de geografie și a desenat pe ea tot soiul de arabescuri șerpuitoare. Le întrepătrunsese în jurul numelui ei și a colorat între contururi, astfel încât niște păuni se deslușeau în toată splendoarea lor albăstruie.

Proprietăreasa locuia de cealaltă parte a curții interioare, într-un apartament identic, decorat somptuos și încins de la încălzirea centrală. În celălalt apartament, neîncălzit, ținea cu chirie cinci bărbați în cinci camere fără baie la prețul de optsprezece lire și 50 de peni pe săptămână, plata săptămânală, bani peșin. Vineri seara, când luau leafa, cei doi bărbați care nu erau asistați social trebuiau să strecoare banii de chirie pe sub ușa ei înainte să se apuce să-i bea pe ceilalți. Stând în genunchi, pe preșul de la ușa ei, zăboveau preț de câteva clipe să se bucure de sentimentul de mulțumire care se degaja din interior: oale bolborosind cu carne de pui aromată, hărmălaie veselă de copii care se băteau care la ce emisiune să se uite și chicoteli de femei grase care vorbeau într-o limbă străină în jurul mesei din bucătărie.

Proprietăreasa nu-l deranja niciodată pe Shuggie. Nu punea piciorul la el în cameră decât dacă întârzia cu chiria. Atunci venea însoțită de alte pakistaneze cu brațe vânjoase și ciocănea asurzitor în ușile bărbaților. În majoritatea timpului, nu trecea pe acolo decât ca să aspire coridorul fără ferestre sau să șteargă prin baie. O dată pe lună turna clor de jur-împrejurul vasului de toaletă și, din când în când, așternea un rest nou de mochetă în jurul piciorului ca să absoarbă pișatul.

Shuggie și-a lipit fața de ușă și a tras cu urechea cât timp bărbatul cel rumen și-a terminat treburile. În liniștea care domnea în casă l-a auzit cum trage zăvorul de la ușa băii și iese din nou pe coridor. Băiatul și-a vârât picioarele în pantofii vechi de școală. Peste chiloți și-a tras canadiana, o chestie din nailon foșnitoare care era garnisită cu o glugă tivită cu blană împâslită. Și-a tras fermoarul până sus, iar în buzunarele încăpătoare a îndesat o sacoșă de la Kilfeathers și două șervete de bucătărie subțiri.

Între podea și ușă ținea îndesat un pulover vechi de școală. L-a luat de acolo și a simțit cum pătrund în cameră mirosurile de la ceilalți bărbați, purtate de curentul rece. Unul dintre ei fumase iarăși toată noaptea; altul mâncase pește la cină. Shuggie a deschis ușa și s-a furișat afară în întuneric.

Doamna Bakhsh luase unicul bec din aplica de pe coridor, reproșându-le bărbaților că prăduiseră bani buni lăsându-l aprins tot timpul. Acum, mirosul de la ceilalți bărbați adăsta de-a lungul coridorului ca un alai de fantome, fără vreo adiere sau lumină care să-l perturbe. Ani întregi de când fumau acolo unde și dormeau, mâncau seara prăjeli dinaintea ochiurilor de aragaz aprinse și-și petreceau zile de vară cu geamurile închise. Toate se amestecau pe coridor. Mirosurile stătute de sudoare și spermă se amestecau cu căldura electrostatică de la televizoarele alb-negru și cu mirosul înțepător de loțiune cu parfum de mosc.

Shuggie începuse să-i poată deosebi între ei. Pe întuneric, putea să-i ia urma bărbatului rumen în timp ce se ridica să se bărbierească și să-și dea cu Brylcream prin păr și deslușea mirosul stătut al paltonului tipului cu dinții îngălbeniți, care nu mânca decât ceva ce mirosea a floricele de porumb cu unt ori a pește în sos de smântână. Mai târziu, când cârciumile se închideau, Shuggie își dădea seama când fiecare dintre ei revenea acasă în siguranță.

Baia comună avea o ușă din geam marmorat. Shuggie a tras zăvorul și, preț de câteva clipe, a rămas în dreptul ușii, încercând clanța ca să se asigure că se încuiase. Și-a descheiat canadiana groasă și a așezat-o într-un colț. A dat drumul la robinetul de apă fierbinte ca să verifice apa; a curs călâie cât mai rămăsese și pe urmă a împroșcat de două ori și a început să curgă mai rece decât râul Clyde. Frisonul înghețat care l-a săgetat l-a făcut să-și vâre degetele în gură. A luat o monedă de 50 de peni și, răsucind-o cu mâhnire în suflet, a vârât-o în boiler și a urmărit cum flăcăruia pe gaz țâșnește plină de viață.

Când a dat din nou drumul la robinet, apa a curs rece ca gheața și pe urmă, cu un icnet, au prins să șiroiască jeturi de apă clocotită. A îmbibat laveta umedă, trecându-și-o peste pieptul înfrigurat și peste ceafa albă, recunoscător să simtă căldura aburindă. Și-a cufundat fața și creștetul în căldura nesperată și a rămas așa, visând la o cadă umplută până în buză. S-a imaginat zăcând în apa fierbinte, departe de mirosurile celorlalți chiriași. Nu mai simțise de mult cum se dezmorțește până în măduva oaselor, nu-și mai simțise toate părțile corpului calde în același timp.

Înălțând brațul, și-a trecut cârpa de la încheietură în sus, până peste umăr. A flexat mușchiul brațului și și-a strâns degetele în jurul bicepsului. Dacă se străduia cu adevărat, aproape că ar fi putut să-l cuprindă cu toată mâna și, dacă strângea tare, aproape că putea să simtă osul. Subsuoara îi era acoperită cu un puf fin, ca penele bobocilor de rață. Și-a lipit nasul de ea; mirosea dulceag, curat, inodor. A prins pielea între degete și a strâns tare, trăgând de carnea moale a axilei până

când s-a înroșit de neputință; și-a mirosit iarăși degetele, în continuare nimic. Frecându-și și mai viguros pielea, s-a apucat să repete în barbă: *Rezultatele ligii întâi de fotbal a Scoției. Gers câștigă 22, remizează 14, pierde 8, în total 58 de puncte. Aberdeen câștigă 17, remizează 21, pierde 6, 55 puncte în total. Motherwell câștigă 14, remizează 12, pierde 10.*

În oglindă, părul ud îi era negru ca tăciunele. Pieptănându-și-l peste față, a constatat cu surprindere că îi ajunge aproape până la bărbie. Și-a scrutat reflexia, căznindu-se să găsească o trăsătură masculină care să-i placă: buclele întunecate, pielea albă ca laptele, pometii înalți. Și-a surprins propria privire răsfrântă în oglindă. Nu era bine. Nu așa erau făcuți băieții adevărați. S-a apucat iar să-și frece corpul. *Gers câștigă 22, remizează 14, pierde 8, în total 58 de puncte. Aberdeen câștigă 17, remi...*

În clipa aceea, pe coridor s-au auzit pași, scârțâitul familiar al încălțărilor din piele butucănoase, și apoi liniște. Ușa subțire s-a hâțânat stăruitor în balamale. Shuggie s-a întins după canadiană și a tras-o peste trupul încă ud.

Când Shuggie se mutase în pensiunea doamnei Bakhsh, un singur alt locatar îl băgase cu adevărat în seamă. Bărbatul cel rumen la față și cel cu dinții îngălbeniți erau fie prea orbi, sau prea distruși de alcool ca să dea doi bani. În prima seară, cum ședea pe pat mâncând un coltuc de franzelă uns cu unt, Shuggie auzise o bătaie în ușă. Băiatul rămăsese tăcut multă vreme înainte să se hotărască să deschidă. Bărbatul de dincolo de ușă era înalt și mătăhălos și mirosea a săpun cu parfum de pin. În mână ținea o sacoșă de plastic cu douăsprezece cutii de bere care se loveau între ele zăngănind ca niște clopote înfundate. Bărbatul a dat mâna cu el și s-a prezentat drept Joseph Darling, apoi i-a întins băiatului sacoșa, zâmbind. Shuggie a încercat să zică: „Nu, mulțumesc“, în felul politicos în care fusese învățat, dar ceva la bărbatul acela îl intimida, așa încât, în loc de asta, l-a poftit înăuntru.

S-au așezat tăcuți unul lângă altul, Shuggie și oaspetele lui, cocoțați pe marginea patului de o persoană atent făcut, uitându-se pe fereastră la strada cu apartamente închiriate. Familii de protestanți își luau masa de seară dinaintea televizoarelor, iar femeia de serviciu de peste drum mânca singură la masa ei pliantă. Cei doi ședeau fără să spună nimic și se uitau la ceilalți cum își văd de activitățile lor obișnuite. Domnul Darling nu se dezbrăcase de paltonul gros din tweed. Greutatea trupului lui pe pat îl făcea pe Shuggie să alunece și să se lipească de coapsa lată a omului. Cu coada ochiului, Shuggie se uita cum buricele îngălbenite ale degetelor lui groase se împungeau unele în altele pradă

nervozității. Shuggie nu luase decât o gură de bere, din politețe, și în timp ce bărbatul îi vorbea, nu se gândea decât la gustul băuturii la cutie, cât de acră și jalnică i se părea. Îi amintea de lucruri pe care ar fi preferat să le uite.

Domnul Darling avea un fel de a se purta atent, pe jumătate reținut. Shuggie se străduia din răsputeri să se arate politicos și să-i asculte poveștile despre cum fusese îngrijitor la o școală protestantă și ăia trăseseră obloanele și fuzionaseră cu cea catolică, asta ca să mai scutească primăria de o cheltuială. Dacă era să-l asculți, domnul Darling părea mai uluit de faptul că puștii protestanți alergau laolaltă cu cei catolici în pace decât că se trezise șomer.

— Pur și simplu nu-mi vine-a crede! spusese el, ca pentru sine, mai degrabă. Pe vremea mea, religia omului spunea ceva despre el. Ajungeai la școală după ce-ți croiseși drum încăierându-te cu autobuze întregi de catolici căcănari, mâncători de varză. Era un motiv de mândrie. Acuma orice fătucă de familie bună îi dispusă să se culce cu un catolic împuțit cât ai zice pește.

Shuggie se prefăcea că ia un gât de bere, dar de cele mai multe ori lăsa lichidul să i se plimbe printre dinți și să se prelingă la loc în cutie. Privirea domnului Darling scruta pereții în căutarea unui indiciu. Pe urmă i-a aruncat o căutătură piezișă băiatului și l-a întrebat, brusc nemaiștiind ce să creadă despre auditoriul lui:

— Și zi așa, tu la ce școal-ai fost?

Shuggie știa ce urmărește.

— Sincer să fiu, nu-s nici dintre ăia, nici dintre ăialalți și încă sunt la școală.

Era adevărat, nu făcea parte nici dintre catolici, nici dintre protestanți și mergea încă la școală, asta când își permitea să nu fie la supermarket.

— Zău? Atunci ia zi, la ce materie ești cel mai bun?

Băiatul a ridicat din umeri. Nu era vorba de modestie, în general nu excela la nimic. Prezența lui fusese sporadică în cel mai bun caz, așa încât îi venea greu să urmeze firul învățării. De cele mai multe ori, se ducea și ședea în tăcere în spatele clasei, ca să nu-l ia la ochi ăia de la inspectoratul școlar pentru absențe nemotivate. Dacă cei de la școală ar fi știut în ce condiții trăiește, ar fi fost constrânși să întreprindă ceva.

Bărbatul și-a terminat a doua cutie și s-a grăbit să o înceapă pe a treia. Shuggie simțea apăsarea usturătoare a degetului domnului Darling pe laterala coapsei. Bărbatul își proptise mâna pe saltea, iar degetul mic, cu ghiulul lui reprezentând embosa unui sovereign de aur, de abia dacă îl atingea. Nu se mișca, nu se bâțâia. Pur și simplu ședea acolo, iar asta făcea senzația de usturime și mai intensă.

Acum Shuggie stătea în baia plină de aburi strângându-și canadiana pe lângă corp. Domnul Darling a tras de borul beretei din tweed într-un salut bătrânesc.

— Am crăpat ușa numa' ca să văz dacă ești p-aicea azi.

— Azi? Nu știu, am niște treburi de rezolvat.

Chipul domnului Darling a fost străbătut de o umbră de dezamăgire.

— Groaznică zi pentru așa ceva.

— Știu. Dar i-am promis unei prietene că mă întâlnesc cu ea.

Domnul Darling și-a supt dinții mari, albi. Omul era așa de înalt, încât nu se îndreptase încă de spate până la adevărata lui înălțime. Shuggie își și închipuia generațiile întregi de puști protestanți încolonați în șir indian, dârdâind din toate încheieturile în umbra lui interminabilă. Remarca acum că fața bărbatului e roșie, iar la rădăcina părului îi apăruseră deja broboane de sudoare, cum li se întâmplă alcoolicilor. Bărbatul stătuse aplecat în dreptul găurii cheii, Shuggie era convins acum.

— Păcat, ce să zâc. Io merg să-mi încasez șomaju', s-ar putea să mă opresc pe la Brewers Arms și pe urmă poate bag un pariuaș. Da' pe urmă speram să-mpărțim o doză, două de bere. Poate chiar să ne uităm la rezultatele de la fotbal la televizor, ce zici? Aș putea să te-nvăț despre ligile englezești.

Bărbatul s-a uitat în jos la băiat, scobindu-și măselele de minte cu limba.

Dacă-și juca bine cartea, omul avea întotdeauna câteva lire de dat. Ar fi durat prea mult să-l aștepte pe domnul Darling să-și încaseze ajutorul de șomaj; să bată drumul de la oficiul poștal până la casa de pariuri, după aia la magazinul de băuturi și pe urmă acasă, asta dacă mai nimerea drumul spre casă. Shuggie nu putea să aștepte atât.

În momentul acela băiatul a dat drumul canadienei, iar domnul Darling s-a prefăcut că nu se holbează când haina s-a căscat ușor. Însă bărbatul părea incapabil să se abțină, iar Shuggie urmărea cum lumina cenușie din ochii lui verzi coboară. Aproape că o simțea sfredelindu-i pieptul palid, pe măsură ce ochii bărbatului alunecau în jos, peste boxeri, până pe picioarele lui dezgolite, chestiile alea albicioase, lipsite de păr, care atârnau ca niște ațe netăiate de la tivul hainei lui negre.

Abia în momentul acela domnul Darling a zâmbit.

1981. SIGHTHILL

2

Agnes Bain și-a înfipt degetele de la picioare în țesătura mochetei și s-a aplecat cât de tare a putut în aerul nopții. Vântul umed îi săruta ceafa încinsă, strecurându-i-se pe sub rochie. Îi dădea senzația atingerii unui străin, un semn de viață, un memento că trăiește. A aruncat chiștocul cu un bobârnac și a urmărit cu privirea cum cade în gol, jarul incandescent dansând cale de șaisprezece etaje până în curtea cufundată în întuneric. Voia să-și etaleze rochia asta nouă bordo din catifea dinaintea orașului. Își dorea să simtă puțină invidie din partea unor necunoscuți, să danseze cu bărbați care să o îmbrățișeze înfocat și strâns. Mai presus de orice, își dorea să bea zdravăn, să simtă că trăiește un pic.

Încordându-și gambele, și-a rezemat șoldul de pervaz și s-a eliberat de balastul degetelor de la picioare. Corpul i s-a înclinat spre luminile chihlimbarii ale orașului și sângele i-a năvălit în obraji. A întins brațele spre lumini și, preț de câteva clipe, zbura.

Nimeni n-a băgat de seamă femeia care zbura.

În clipa aia, i-a dat prin gând să se aplece și mai tare în față, s-a provocat s-o facă. Ce ușor ar fi fost să se iluzioneze că zboară, până când zborul s-ar fi transformat într-o simplă cădere și s-ar fi zdrobit de cimentul de dedesubt. Apartamentul din blocul-turn pe care încă-l mai împărțea cu mama și cu tatăl ei o strivea între pereții lui. Totul în camera dindărătul ei îi părea așa de pipernicit, de înghesuit și sufocant, din ziua de leafă până în ziua de mers la biserică, o viață cumpărată pe datorie, fără să simtă că i-ar aparține cu adevărat ceva.

Faptul că, la 39 de ani, încă mai stătea cu soțul și cu cei trei copii, dintre care doi aproape mari, îngrămădiți în apartamentul mămică-sii, îi dădea un sentiment de ratare. Gândul la el, la bărbatul ei, care, atunci când mai împărțea patul cu ea zilele alea, se trăgea cât mai la margine, o umplea de furie, căci întruchipa risipirea tuturor promisiunilor privind un viitor mai bun.

Aducându-și umerii în față cu un aer sastisit, s-a lăsat să cadă la loc în camera îmbâcsită și a simțit iarăși protecția mochetei mămică-sii sub tălpi. Celelalte femei nu ridicaseră privirea. Înciudată, a hârșâit acul pe suprafața discului de vinil. Apucându-se cu mâinile de rădăcina părului, a dat volumul prea tare:

— Haideț', vă rog io frumos, un dănsuleț măcar?

— *Țst*, nu încă, s-a rățoit Mam' Mare Flannigan.

Era agitată și aranja monede de argint și de aramă în fișicuri ordonate.

— Nu mai am mult și vă trimit pe toate la produs.

Reeny Sweeny și-a dat ochii peste cap și și-a lipit cărțile de piept.

— Porcoasă minte mai ai!

— *Ei bine,* să nu ziceți că nu v-am prevenit.

Mam' Mare a rupt cu dinții capătul unei bucăți de pește fript, sugându-și buzele de unsoare.

— Când o să-ți iau toți banii de coșniță la jocu-ăsta o să trebuiască să te duci acas' la sacu' ăla de tacâmuri de ciorbă de-i zici tu soț să-i ceri alții.

— N-ai să vezi!

Reeny și-a făcut într-o doară semnul crucii.

— Mă țân de la Crăciun și n-am nici cea mai mică intenție să-l las să pupe ceva pân' la anu' de Paște.

A îndesat în gură un cartof prăjit auriu.

— La un moment dat i-am rezistat așa de mult că m-am ales cu un televizor color nou în dormitor.

Femeile au chicotit rămânând concentrate la cărți. În sufragerie plutea un aer încins și stătut. Agnes o urmărea pe mămică-sa, micuța Lizzie, cum își studiază cu atenție cărțile, flancată de silueta mătăhăloasă a lui Mam' Mare Flannigan pe o parte și de Reeny Sweeny pe cealaltă. Femeile ședeau cu coapsele lipite una de alta și trăgeau de ultimele rămășițe ale unei porții de pește. Manevrau monede și adunau cărți cu degete unsuroase. Ann Marie Easton, cea mai tânără dintre ele, era concentrată să-și ruleze niște țigări strașnice din tutun vărsat în poala fustei. Femeile își răsfiraseră banii de coșniță pe măsuța de cafea joasă și mutau mize de câte 5 și 10 peni când încoace, când încolo.

Pe Agnes o plictisea toată povestea. Odată, înainte de cardigane lăbărțate și de soți slăbănogi, le dusese pe toate la dans. Erau niște copilițe. Stăteau lipite una de alta ca marca de scrisoare și cântaseră din toți rărunchii cât ținea Sauchiehall Street. Erau minore, însă Agnes, sigură pe sine chiar și la cincisprezece ani, știa că avea să reușească să le strecoare înăuntru. Paznicii o vedeau de fiecare dată radiind la capătul cozii și îi făceau semn să se apropie, iar Agnes le-a tras pe fete după ea de parcă ar fi fost legate cu lanțuri una de alta. Se țineau de cordonul mantoului ei și protestau în barbă, însă Agnes a arborat zâmbetul ei cel mai suav pentru paznici, zâmbetul pe care îl rezerva pentru bărbați, același pe care îl ascundea de mămică-

sa. Pe vremea aia îi plăcea la nebunie să-și etaleze zâmbetul. Moștenise dantura de la tătică-său, iar alde Campbell avuseseră întotdeauna dinții șubrezi; constituiau un motiv de stânjeneală pe ceea ce altminteri era o față frumoasă. În ce-o privea, îi ieșiseră mici și strâmbi, și nici când erau noi nu fuseseră vreodată albi, din cauza fumatului și a ceaiului tare ale mămică-sii. Când avea cincisprezece ani o implorase pe Lizzie să o lase să meargă să și-i scoată pe toți. Disconfortul dat de proteză era nesemnificativ prin comparație cu zâmbetul strălucitor de vedetă de cinema pe care era convinsă că o să i-l ofere. Fiecare dinte era lat și egal și la fel de drept ca ai lui Elizabeth Taylor.

Agnes și-a supt dinții din porțelan. Acum, uite-le, în fiecare vineri seară, aceleași femei jucau cărți în sufrageria mămică-sii. Una n-avea strop de machiaj și nu le mai trăgea pe niciuna inima să cânte.

S-a uitat la ele cum se încaieră pentru câteva lire în monede de aramă și a pufnit plictisită. Partida de cărți de vinerea era singurul lucru pe care-l așteptau cu nerăbdare toată săptămâna. Se presupunea că e pauza lor de la călcatul în fața televizorului și încălzitul de conserve de fasole pentru plozi nerecunoscători. De obicei, Mam' Mare pleca acasă cu câștigurile băncii, mai puțin, firește, în acele rânduri când Lizzie era într-o pasă bună, chestie pentru care se alegea cu câte o scatoalcă. Mam' Mare nu se putea abține. Devenea irascibilă în preajma banilor și nu-i plăcea să-i piardă. Agnes o văzuse pe mămică-sa cum se alege cu ochiul învinețit pentru o bancnotă de zece șilingi.

— Ho, tu de colo!

Mam' Mare se răstea la Agnes, care era absorbită de propria reflexie în geamul ferestrei.

— Trișezi, fir-ai tu să fii!

Agnes și-a dat ochii peste cap și a luat o dușcă zdravănă din berea răsuflată. Autobuzul ăla mergea prea lent pentru unde avea ea nevoie să ajungă. Așa că-și umplea gâtlejul cu bere, dorindu-și să fi fost votcă.

— Dă-i pace, a spus Lizzie.

Cunoștea bine privirea aia pierdută.

Mam' Mare și-a întors privirea asupra cărților de joc.

— Trebuia să-mi dau seama că voi două sunteți în cârdășie. Niște hoțomance, asta sunteți, ș-una, ș-ailaltă!

— N-am furat un capăt de ață în viața mea! a protestat Lizzie.

— Minți! Te-am văz't io când ieși din schimb. Doldora de cocoloașe ca păsatul și grea ca ovăzul! Îți burdușești șorțu' de lucru cu suluri de hârtie igienică de la

spital și cu sticle de detergent de vase.

— Ai idee cât costă toate prostiile alea? a întrebat revoltată Lizzie.

— Ba bine că nu, a pufnit Mam' Mare. Fiin'că io chiar plătesc pentru ale mele.

Până atunci, Agnes se foise de colo-colo prin încăpere, neputând să-și găsească locul. În momentul ăla, puțin a lipsit să răstoarne masa de joc trecând prin dreptul ei cu brațele încărcate de sacoșe de cumpărături.

— V-am adus un cadouaș, a făcut ea.

În mod normal, Mam' Mare n-ar fi îngăduit întreruperea, însă un cadou însemna ceva gratis și avea destulă minte cât să nu scape o asemenea ocazie. Și-a îndesat cărțile la adăpost în decolteu și, trecându-și sacoșele de plastic din mână în mână, fiecare femeie a extras câte o cutiuță. O vreme au rămas tăcute, studiind fotografia de pe capac. Lizzie a vorbit prima, pe un ton ușor jignit.

— Un sutien? Ce să fac io c-un sutien?

— Nu-i orice fel de sutien. E din ăla cu bretelele încrucișate. Face minuni pentru forma bustului.

— Probează-l, Lizzie! a îndemnat-o Reeny. Bătrânu' Willie o să sară pe tine de-o să zici că-i serbarea orașului!

Ann Marie și l-a scos pe al ei din cutie; în mod limpede, era prea mic.

— Sutienu' ăsta nu-i mărimea me'!

— Mă rog, am încercat și eu să ghicesc cum m-am priceput. Am luat vreo două în plus, așa că vedeți să le probați pe toate.

Agnes își desfăcea deja fermoarul rochiei. Alabastrul umerilor ei era frapant în contrast cu sângeriul catifelei. Și-a desfăcut sutienul pe care îl avea pe ea și sânii ei ca de porțelan au alunecat afară; și-a pus repede unul dintre cele noi, iar sânii i s-au săltat cu câțiva centimetri. S-a înclinat și s-a învârtit în loc ca s-o vadă celelalte. Un tip le vindea din remorca unui camion, jos, la Paddy's Market. Cinci la douăzeci de lire.

— Așa-i că-s magice?

Ann Marie a scotocit până când a găsit unul pe măsura ei. Mai pudică decât Agnes, s-a întors cu spatele cât s-a dezbrăcat de cardigan și și-a dat jos sutienul vechi. Greutatea țâțelor îi lăsase zvârte roșii de la bretele pe umeri. Curând, toate femeile în afară de Lizzie își dezbrăcaseră rochiile ori își descheiau cataramele de la salopetele de lucru și ședeau îmbrăcate cu sutienele lor cele noi. Lizzie își ținea brațele încrucișate pe piept. Celelalte, aproape despuiate de la brâu în sus, își treceau palmele peste bretelele din satin și se holbau în jos la propriile țâțe, gângurind admirativ.

— Nu cred c-am mai purtat vreodată ceva așa de confortabil, a recunoscut Mam' Mare.

Sutienul îi era larg la spate și făcea tot ce putea să-i salte sânii imenși de pe stelajul burții.

— No, ăștia-s sânii pe care mi-i amintesc de când eram mici, a spus Agnes aprobator.

— Dumnezeule mare, să fi știut noi pe vremea aia ce știm acu', ei? a făcut Reeny. L-aș fi lăsat pe orice derbedeu dispus să pună mâna să se joace cu ei fără să clipesc.

Reeny și-a rotit limba lasciv.

— Mănânci căcat! Nu c-ai fi fost tu aia care să aibă grijă să se păstreze.

Ardea deja de nerăbdare să treacă înapoi la treabă și împingea monedele de jur-împrejurul mesei.

— Bun, încetăm să ne mai admirăm singure ca o adunătură de prostovance?

A strâns cărțile la loc și s-a apucat să le amestece. Femeile încă nu-și trăseseră hainele la loc pe ele.

Lizzie se chinuia să rupă fără zgomot folia de pe un pachet nou de țigări. Celelalte o priveau cu ochi de vultur, sătule de-acum să fumeze țigări rulate fără filtru și să culeagă firișoare de tutun de pe vârful limbii. Lizzie a pufnit.

— Parcă era vorba că fiecare și le fumează pe-ale ei.

Dar era ca și când ar fi mâncat șuncă în fața unei haite de maidanezi; n-o slăbeau o clipă din ochi. În silă, a trecut pachetul abia desfăcut pe la fiecare, și toate și-au aprins câte o țigară, savurând desfătarea unei țigarete fabricate industrial. Mam' Mare, numai în sutien, s-a lăsat pe spate în scaun și trăgea fumul adânc în piept, închizând ochii. Aerul din încăpere a devenit iarăși încins și dens, în timp ce fumul se învârtejea și dănțuia prin dreptul tapetului cu arabescuri.

Când și când, o pală de aer curat intra și ieșea prin fereastra de la etajul al șaisprezecelea, iar femeile mijeau ochii prin perdeaua de fum, luate prin surprindere de prospețimea lui. Lizzie își bea ceaiul negru rece și se uita cum toate celelalte se lasă treptat pradă dispoziției sumbre. Aerul proaspăt avea întotdeauna efectul ăsta asupra celor beți. Energia degajată, guralivă, părăsea încăperea, iar locul îi era luat de ceva mai stăruitor, mai tulbure.

Deodată, s-a auzit o voce nouă:

— Mămico, nu mă lasă să dorm.

Catherine stătea în pragul ușii de la sufragerie cu o expresie exasperată pe față. Îl ținea pe frățiorul ei mai mic în brațe, rezemat de șold. Începea să fie prea mare

ca să mai fie ținut așa, dar Shuggie stătea lipit de ea ca scaiul, și era limpede cât îi plăcea alinarea trupului ei ciolănos.

Catherine, enervată, l-a ciupit de încheieturi și i-a descleștat mâinile.

— Te rog. Nu mai pot cu el.

Băiețelul a alergat la mamă-sa, iar Agnes l-a săltat în brațe. S-a auzit un pârâit electrostatic de la pijamaua de poliester în timp ce-l învârtea, bucuroasă să aibă în fine cu cine dansa.

Catherine s-a făcut că nu vede că femeile șed, pe jumătate despuiate, în sutiene noi. A inspectat resturile de la meniurile cu pește. Prefera cartofii cei mai mici și mai prăjiți, cojile încrețite care stăteau prea mult în friteuză și deveneau crocante în untura încinsă.

Lizzie și-a plimbat palma peste coapsa lui Catherine. Totul la nepoata ei părea famelic, lipsit de feminitate, cumva. La 17 ani, Catherine era deșirată și băiețoasă, cu un păr drept, lung până la brâu. Fustele mulate erau o dezamăgire pe ea. Fără să se gândească, Lizzie se obișnuise să-și plimbe mâna peste coapsa nepoată-sii, ca și când gestul ar fi putut deștepta în ea vreo fărâmă de feminitate. Din pură obișnuință, Catherine i-a împins mâna sâcâitoare în lături.

— Ia n-auzi! a făcut Lizzie. Ia povestește-le despre slujba aia nemaipomenită pe care ți-ai găsit-o în centru.

Nu s-a întrerupt cât s-o lase pe nepoata ei să răspundă, întorcându-se, în schimb, spre celelalte femei.

— Tare mândră mi-s. *Asistenta* președintelui. Asta-i ca și cum tu ai fi șefa, ai?

— Bunico!

Lizzie a făcut semn spre Agnes.

— Ei, asta-i bună acu'! Aia a crezut c-o să se descurce numa' cu frumusețea. Slavă cerului că mai e și una cu creier.

Lizzie și-a făcut cruce în pripă.

— N-am o problemă să mă duc să mă spovedesc pen'că m-am dat mare.

— Și-ai înjurat! a completat Catherine.

Mam' Mare Flannigan n-a ridicat ochii din cărți.

— Acu', că muncești, păpușă, primu' lucru', tre' să deschizi două conturi la bancă. Unu' pentru când o să te măriți. Și unu' pentru tine. Și să nu care cumva să-i spui lui despre el, auzi?

Femeile au murmurat aprobator.

— Și, gata cu școala, așa-i, puică? a întrebat-o Reeny.

Catherine s-a uitat cu coada ochiului la mamă-sa.

— Da. Gata cu școala. Ne trebe banii.

— Așa-i. La cum merg lucrurile în ziua de azi, o să-l întreții tu pe bărbat-tu, oricine ar fi.

Toate aveau bărbați acasă. Bărbați care putrezeau pe canapea, fiindcă nu-și puteau găsi o slujbă.

Mam' Mare începea iar să-și piardă răbdarea. Și-a frecat palmele crăpate una de alta.

— Uite ce-i, Catherine, te iubesc, puică.

Nu părea sinceră.

— Când o să fii primul nostru cadet scoțian în spațiu o să am grijă să-ți fac sandvișuri să ai pe drum. Pân-atunci...

A făcut semn spre cărți, pe urmă a arătat spre ușă.

— Cară-te.

Catherine s-a furișat până la maică-sa și, fără tragere de inimă, l-a luat pe Shuggie de pe șoldul ei. Frățiorul ei era fascinat de țâmburușul de plastic de pe breteaua de la sutienul maică-sii.

— Alexander al nostru s-a întors acasă? s-a interesat Agnes.

— Îhî. Așa cred.

— Cum adică, așa *crezi*? Alexander e în dormitor, da sau nu?

Dormitorul era un loc prea mic ca să rătăcești un băiat deșirat de cincisprezece ani. De abia dacă încăpeau în el paturile suprapuse în care dormeau Catherine și Leek și patul de o persoană al lui Shuggie. Chiar și așa, Leek era un ins tăcut, obișnuit să privească de pe margine, capabil să dispară chiar în timp ce vorbeai cu el.

— Mămico, știi cum e Leek. S-ar *putea* să fie.

Spusese tot ce avea de spus. Catherine s-a răsucit pe călcâie, o vârtelniță de păr castaniu și, în timp ce ieșea din cameră cu Shuggie în brațe, și-a înfipt unghiile în carnea moale a coapsei băiatului.

S-au mai împărțit în câteva rânduri cărțile, alți bani de coșniță au fost pierduți, iar Agnes continua să schimbe discurile, chiar dacă nimeni nu se sinchisea. În mod previzibil, monedele au prins să se adune în dreptul lui Mam' Mare, timp în care fișicurile celorlalte se micșorau. Agnes, cu paharul în mână, a început să se învârtă de una singură pe podeaua acoperită cu mochetă.

— Vai, vai! Doamnelor, asta-i piesa mea. Hai, toată lumea, sus! Sus!

Degetele ei răsucindu-se prin aer le implorau să se scoale de pe scaune.

Femeile s-au ridicat rând pe rând, ghinionistele bucurându-se să se îndepărteze de grămăjoara de monede bătătoare la ochi a lui Mam' Mare. Dansau vesele în sutienele noi și în cardiganele vechi. Podeaua tresălta sub greutatea lor. Mam' Mare s-a apucat s-o învârtă pe Ann Marie, care chiuia ascuțit, până când s-au izbit de muchia măsuței de cafea joase. Dansau cu dezinvoltură și luau guri zdravene de bere din foste căni de ceai. Toată mișcarea li se concentra în umeri și șolduri, ritmică și lascivă, ca la fetele tinere pe care le vedeau la televizor. Nu încăpea îndoială că bieții soți sfrijiți de acasă aveau să fie sufocați în noaptea aia. Femeile, duhnind a oțet și a bere neagră, aveau să meargă acasă și să se cocoațe pe ei. Chicotind și asudând, dar, chiar și așa, simțindu-se preț de câteva clipe iar ca niște puștoaice de cincisprezece ani în sutienele lor cele noi. Aveau să rămână în dresurile găurite și să-și desfacă din copci țâțele bălăbănitoare. Aveau să fie guri căscate și amețite de alcool, limbi roșii încinse și cărnuri greoaie și stângace. Fericire pură de vineri seara.

Lizzie nu dansa. Le informase că ea, una, se lăsase de băut. Ea și Wullie încercaseră să dea un exemplu bun pentru familie. Nu fusese o bună catolică să-i bată obrazul lui Agnes, asta în timp ce și ea se dedulcea la o cutie-două de bere. Așa că o terminase cu berea neagră Sweetheart și cu paharul de whisky, *aproape.* Agnes s-a uitat la mămică-sa cum șade cu cana de ceai rece în mâini și n-a crezut-o nici pentru o fracțiune de secundă. Cum stătea acolo cu spinarea dreaptă, ochii îi erau încă urduroși și încețoșați, și o expresie absentă îi adăsta pe fața rumenă.

Agnes știa că Wullie și Lizzie își făcuseră un obicei din a se strecura afară din încăpere când credeau că nu-i nimeni atent. Duminică seara se ridicau de la masă sau făceau prea multe drumuri la baie. Fără să știe nimeni, se așezau pe marginea patului matrimonial cu ușa de la dormitor închisă și scoteau niște sacoșe de plastic de dedesubt. Turnau băutura într-o cană veche de ceai și o dădeau peste cap, fără zgomot, pe întuneric, ca niște adolescenți. După aia reveneau la masa din bucătărie și-și dregeau glasul, iar privirea le era mai veselă și mai sticloasă și toată lumea se prefăcea că nu simte mirosul de whisky. Era suficient să te uiți la taică-său cum încearcă să-și mănânce supa duminicală ca să-ți dai seama dacă luase ceva la bord ori ba.

Discul a șuierat semnalând sfârșitul feței întâi. Lizzie s-a scuzat și s-a îndreptat împleticindu-se spre baie. Mam' Mare, crezând că nu se uită nimeni, a profitat de ocazie ca să se holbeze pe furiș la cărțile lui Lizzie. Dindărătul vechiului fotoliu al lui Wullie i-a atras atenția licărul metalic al unor cutii de bere neagră nedesfăcute.

— Am dat lovitura! a strigat ea. Moșu' are niște provizii pentru acasă dosite după fotoliu' lui!

S-a instalat, asudată și cu răsuflarea întretăiată, și s-a servit. Mam' Mare era venită aici cu treabă, având grijă să nu se troscănească la fel de tare ca restul. Toată noaptea numărase cu atenție banii de pe masa de joc, gândindu-se la bucățica de șuncă pe care putea s-o cumpere pentru ciorba de duminică și la banii care o să le trebuiască ălora mici săptămâna viitoare la școală. Acum, că rezolvase cu jocul de cărți, lui Mam' Mare îi ardea buza după berea pitită.

— Lizzie Campbell. Mincinoasa aia bătrână. Nu s-a lăsat de băutură, a spus Reeny.

— S-a lăsat ea de băutură cum m-am lăsat io de plăcinte, a fost de părere Mam' Mare, încheindu-și cardiganul care-i venea strâmt peste sutienul cel nou.

A strigat cât s-o audă Lizzie în direcția holului cufundat în beznă.

— Oricum, să mor io dacă știu ce caut să fiu prietenă cu de-alde niște hoțomani de catolici ca voi.

Mam' Mare a luat berea și a umplut cănile și paharele de pe masă; cu cât reușea să le îmbete mai tare, cu atât mai bine. Brusc, era iar pusă doar pe făcut bani. Bun.

— Terminăm și noi odată partida asta sau scoatem catalogul? M-am săturat să mă uit la voi, babelor, cum vă zbânțuiți de zici că sunteți alea de la Pan's People.

Dintr-o poșetă de piele neagră pe care o ținea la picioare a extras un catalog gros, cu colțurile îndoite. Pe copertă scria *Freeman* și era fotografia unei femei într-o rochie de dantelă, cu o pălărie de paie, aflată undeva, pe un câmp însorit, vesel, departe de aici. După înfățișare, te-ai fi așteptat ca părul să-i miroasă a mere verzi.

Mam' Mare a deschis catalogul peste cărțile de joc și a frunzărit câteva pagini. Foșnetul hârtiei cerate a fost ca un cântec de sirenă. Femeile au contenit să se mai zbânțuiască de colo colo pe muzică și s-au strâns în jurul cărțoiului deschis, lipindu-și degetele slinoase de fotografii înfățișând sandale din piele și cămășuțe de noapte din poliester. Au deschis la o pagină dublă cu femei în rochii drăguțe din jerseu călare pe biciclete și s-au extaziat în cor. În momentul ăla, Mam' Mare a scotocit iarăși în poșetă și a extras o mână de caiete de datorii cât Biblia de groase. S-a auzit un oftat generalizat. Îi erau prietene, desigur, dar asta era slujba ei și avea copilași de hrănit.

— Of, Mam' Mare, chiar nu-i am săptămâna asta, a spus tânăra Ann Marie, aproape trăgându-se îndărăt, speriată, de lângă catalog.

Mam' Mare a zâmbit și, printre dinți, i-a răspuns pe tonul cel mai politicos cu putință:

— Ba-i ai, fir-ai a dreacu' să fii! Și de tre' să te atârn peste pervaz de gleznele alea cât butucii îmi achiți în seara asta.

Agnes zâmbea în barbă și știa că Ann Marie ar fi trebuit să renunțe cât încă era în avantaj. Însă tânăra femeie a stăruit.

— Chestia-i că nu-mi vine cum trebe costumu-ăla de baie.

— Ei, pe dracu'! Îți vinea când l-ai luat.

Mam' Mare a luat la mână caietele cu coperte cenușii. L-a extras pe cel pe care scria cu înfloriturі cu pix negru „Ann Marie Easton" și l-a trântit pe masă.

— Chestia-i că gagiu-meu a zis că nu mai poa' să mă ducă-n vacanță.

Cu ochi iscoditori a cercetat fiecare chip, așteptându-se să citească o fărâmă de milă. Femeile nu dădeau doi bani. Ultima vacanță de care avuseseră parte cele mai multe fusese o ședere în secția de maternitate din Stobhill.

— Mă. Doare-n. Cur. Alege-ți. Mai. Bine. Bărbații. Alege-ți. Mai. Bine. Țoalele.

Mam' Mare a strâns-o cu ușa cum o mai făcuse de o mie de ori înainte și s-a apucat să adune banii de la toate și să le treacă în caiete. Avea să dureze o veșnicie să achite o pereche de pantaloni de școală pentru copii sau un set de prosoape de baie. La o rată de cinci lire pe lună avea să le ia ani întregi să achite datoria când se mai adăuga și dobânda. Aveau sentimentul că locuiesc cu chirie în propria viață. Catalogul s-a deschis la o pagină nouă și femeile au început să se ia la harță care pe ce pusese ochii.

Agnes a fost prima care a înălțat capul sesizând modificarea presiunii din încăpere. Shug se oprise în prag, cu borseta voluminoasă atârnându-i grea în mână. Vântul umed se învârtejea prin încăpere, lucru care îi dădea de înțeles lui Agnes că lăsase ușa de la intrare deschisă, deci nu stătea mult. Agnes s-a ridicat în picioare și s-a îndreptat spre soțul ei, cu rochia încă suflecată în talie. Și-a îndreptat fusta cu o secundă prea târziu, pe urmă și-a împreunat palmele și s-a căznit să arboreze zâmbetul cel mai treaz de care era capabilă. El nu i l-a întors. Shug s-a uitat pur și simplu prin ea cu o expresie dezgustată și a zis brusc:

— Bun, care are nevoie s-o duc cu mașina?

Prezența nedorită a unui bărbat avea același efect ca al clopoțelului la școală. Femeile s-au apucat să-și strângă lucrurile. Mam' Mare a strecurat vreo două dintre berile dosite ale lui Lizzie la ea în geantă.

— Bun, doamnelor! Marțea viitoare, la mine-acas', s-a rățoit ea, adăugând, cât s-o audă Shug: și orice bărbat care-și închipuie că poate să-mi întrerupă mie seara de catalog o s-o încaseze.

— Ca de fiecare dată, arătați încântător, doamnă Flannigan, a spus Shug, curățându-și unghia de la degetul mare cu cheia de la taxi.

Avea și el standardele lui.

— Ești foarte amabil, i-a replicat Mam' Mare, zâmbind subțire. Ce-ar fi să-ți îndeși mâinile-n cur și să-ți îmbrățișezi strâns măruntaiele din partea mea?

Agnes și-a săltat rochia de catifea la loc pe umeri. Rămăsese proțăpită în loc, cu palmele lăsate moi pe fustă. Femeile s-au înfofolit în paltoanele groase și i-au făcut politicos semn din cap în timp ce se strecurau stânjenite prin dreptul lui Shug, care se oprise în prag. Toate plecau privirea, iar Agnes se uita cum Shug îi zâmbea pe sub mustață fiecăreia pe rând în drum spre ieșire. S-a tras în lături doar pentru silueta mătăhăloasă a lui Mam' Mare.

Shug nu mai era chipeș ca pe vremuri, dar era în continuare impresionant și fascinant. Privirea lui exprima o directețe care avea un efect straniu asupra lui Agnes. La un moment dat îi spusese mamă-sii că atunci când îl cunoscuse, Shug avea un licăr în ochi care te-ar fi făcut să-ți dai jos hainele, numai să ți-o fi cerut. Pe urmă spusese că o cerea deseori. Cheia o reprezenta încrederea în sine, a lămurit-o ea, căci nu era vreo frumusețe, iar vanitatea lui ar fi fost dezgustătoare la un bărbat mai puțin fermecător. Shug avea talentul de a ți-o servi de parcă ar fi fost lucrul pe care ți-l doreai cel mai arzător cu putință. Avea limbuția ălora din Glasgow.

Stătea acolo, în costumul lui călcat și cravata subțire, cu borseta de taximetrist în mână, și le trecea impasibil în revistă pe femeile care plecau, asemenea unui văcar la o licitație de vite. Știuse dintotdeauna că Shug aprecia exaltarea și abjecția întregii povești; în majoritatea femeilor vedea o experiență. Era ceva la felul în care putea să degradeze femeile frumoase, fiindcă nu se lăsa niciodată intimidat de ele. Putea să le facă să râdă și să se simtă emoționate și recunoscătoare să se afle în preajma lui. Avea o răbdare și un șarm capabile să le facă pe urâte să se simtă încrezătoare, de zici că erau cel mai minunat lucru care a pășit vreodată în pantofi ortopedici.

Era un animal egoist, Agnes o știa acum, într-un fel obscen, sexual, pe care nu se putea abține să-l găsească atâtător. Se vădea în felul în care mânca primul, cum își îndesa mâncare în gură și-și lingea sosul dintre încheieturile de la degete fără

să-i pese de ce crede lumea. Se vădea în felul în care le mânca din priviri pe femeile care plecau de la partida de cărți. De la o vreme, se vădea mult prea des.

Agnes își părăsise primul soț ca să se mărite cu Shug. Primul era un catolic de Crăciun, suficient de cucernic pentru cartierul de locuințe sociale, dar credincios doar ei. Agnes era mai frumoasă decât el într-un fel care îi făcea pe bărbații necunoscuți să se simtă optimiști, iar pe femei să arunce căutături piezișe spre prohabul lui și să se întrebe ce are Brendan McGowan și lor le scăpase. Dar nu avea ce să le scape; era un om dintr-o bucată, muncitor și lipsit de imaginație, care știa ce norocos e s-o aibă pe Agnes, așa că o adora. În timp ce alții se înfundau prin cârciumi, el venea cu leafa acasă în fiecare săptămână, fără ca măcar să fi dezlipit plicul cafeniu, și i-o dădea fără să comenteze. Agnes nu apreciase niciodată cum trebuie gestul ăla. Conținutul plicului îi păruse întotdeauna neîndestulător.

Big Shug Bain îi dăduse impresia că e nemaipomenit de strălucitor prin comparație cu catolicul. Era înfumurat în felul acela îngăduit doar protestanților, făcând paradă de aparenta lui bogăție, rumen la față de la atâta lăcomie și risipă.

Lizzie o știuse dintotdeauna. Când Agnes apăruse în prag cu cei doi copii mai mari și cu taximetristul protestant, a vrut să le trântească ușa în nas, dar Wullie n-a lăsat-o. În ceea ce o privea pe Agnes, Wullie nutrea un soi de optimism pe care Lizzie îl considera doar orbire. Când Shug și Agnes s-au căsătorit în fine, nici Wullie, nici Lizzie nu s-au dus la Starea Civilă. Susțineau că nu se cade să te căsătorești cu cineva care nu e de aceeași credință, să nu te cununi la biserică. Dar adevărul e că ei nu-i plăcea de Shug Bain. Lizzie îl ginise din capul locului.

Ann Marie rămăsese printre ultimele, întârziind să-și strângă cardiganul și țigările, chiar dacă erau toate la vedere, exact unde le trântise când ajunsese. A dat să-i spună ceva, dar Shug s-a uitat în ochii ei, așa că și-a ținut gura. Agnes urmărea de pe margine conversația lor tacită.

— Reeny, păpușă, cum te mai simți? s-a interesat Shug, zâmbind mânzește.

Agnes și-a întors privirea dinspre umbra lui Ann Marie și s-a uitat la vechea ei prietenă, simțind cum coastele i se frâng iar.

— O, bine, mersi de întrebare, Shug, a răspuns Reeny stingherită, uitându-se fix la Agnes în tot timpul ăsta.

Agnes a simțit cum îi stă inima în loc când l-a auzit pe Shug zicând:

— Ia-ți haina, o să răcești zdravăn. Te duc io cu mașina până peste drum.

— Nu. Îi prea mare deranju'.

— Prostii. A zâmbit iar. Orice prietenă de-a lui Agnes a noastră e și prietena mea.

— Shug, pun de ceai, să nu stai mult, a spus Agnes pe un ton mai afurisit decât intenționase.

— Nu mi-e foame.

A închis, fără zgomot, ușa dintre ei. Draperiile au încremenit iarăși.

Reeny Sweeny locuia la numărul 9 pe Pinkston Drive în blocul-turn care se înălța perete în perete cu imobilul de la numărul 16. Taxiul negru nu avea de executat decât o piruetă precisă, iar Reeny ar fi fost acasă în mai puțin de un minut. Agnes s-a așezat, și-a aprins o țigară și a știut că avea să aștepte multe ceasuri până când bărbatu-său o să se arate iar la față.

Simțea privirea sfredelitoare a lui Lizzie pe obrazul întors. Maică-sa nu spunea un cuvânt, mulțumindu-se să-i arunce căutături dușmănoase. Era insuportabil să trebuiască să stea acolo, captivă în sufrageria maică-sii, știind cum o judecă, era insuportabil că maică-sa asista de pe margine la fiecare impas din căsnicia ei. Agnes și-a luat țigările și a ieșit în holul înghesuit ca să vadă ce fac cei mici. Întunericul din cameră era perturbat doar de fasciculul de lumină proiectat de o lanternă pentru camping. Leek o ținea proptită cu bărbia și desena într-un caiet de crochiuri cu o expresie netulburată pe față. Nu a înălțat privirea, iar Agnes nu-i vedea ochii cenușii pe sub umbra bretonului fin. În cameră era cald și un aer închis de la răsuflarea fraților lui care dormeau.

Agnes a împăturit câteva haine care zăceau răsfirate pe jos. I-a luat creionul din mână și i-a închis caietul.

— O să-ți strici ochii, iubitule.

Era bărbat în toată firea, aproape, prea mare ca să-l mai sărute de noapte bună, dar l-a pupat oricum și s-a făcut că nu bagă de seamă când el s-a tras îndărăt simțindu-i răsuflarea care duhnea a bere. Leek a îndreptat lanterna spre patul de o persoană ca să-i facă lumină. Agnes a verificat ce face cel mic și i-a tras la loc pătura până sub bărbie. I-a dat prin gând să-l trezească pe Shuggie, să-l ia la ea în pat, năpădită brusc de nevoia de a mai simți pe cineva care se lipește strâns de ea. Shuggie dormea cu gura căscată, cu pleoapele tremurându-i aproape imperceptibil, prea adâncit în visare ca să-l deranjeze.

Agnes a închis fără zgomot ușa în urma ei și s-a dus la ea în cameră. A pipăit pe sub saltea și a scos sticla de votcă. A turnat ce mai rămăsese într-o cană, pe urmă a supt gâtul sticlei goale și s-a uitat la luminile orașului care scăpărau dedesubt.

Prima dată când Shug dispăruse după tura de noapte, Agnes își petrecuse ceasurile de dinainte să se crape de ziuă sunând înnebunită pe la spitale și pe la toți șoferii pe care îi știa de la garajul de taxiuri. Parcurgând filă cu filă agenda

neagră, și-a sunat toate prietenele, interesându-se într-o doară cum le merge, dar fără să admită că Shug umblă lelea, incapabilă să recunoască față de sine că într-un final se întâmplase.

În timp ce femeile turuiau despre rutina vieților lor, nu era atentă decât la zgomotele de fundal și-și încorda auzul căznindu-se să deslușească vreun sunet care l-ar fi putut da de gol undeva prin încăperea din spate. Acum nu voia decât să le spună femeilor că știe tot. Știa despre geamurile aburite de la taxi, despre mâinile lui rapace și cum trebuie să se fi rugat ele printre gâfâituri de Shug să le ia și să le ducă departe de toate astea în timp ce el își înfigea puța în ele. Chestia asta o făcea să se simtă bătrână și foarte singură. Voia să le spună că înțelege. Cunoștea foarte bine fiorul, fiindcă la un moment dat, demult, ea fusese una dintre ele.

La un moment dat, demult, vântul care șfichiuia dinspre mare îi albăstrise pulpele de frig, însă Agnes nu simțea, fiindcă era fericită.

Miile de luminițe scăpărătoare de pe promenadă o potopeau, iar ea se îndrepta spre ele cu gura căscată. Era așa de uluită, încât aproape că uita să mai tragă aer în piept. Paietele negre de pe rochia ei cea nouă reflectau luminile vesele și le răsfrângeau scânteind spre mulțimea adunată la Festivalul Bâlciului[1], până când părea la fel de strălucitoare ca iluminatul stradal.

Shug a săltat-o pe o bancă goală. Luminile ardeau de-a lungul malului până hăt, departe. Clădirile se întreceau care mai de care în strălucire, acoperite de mii de beculețe care-ți luau ochii. Unele instalații reprezentau firme de cârciumi din Vestul Sălbatic, cu armăsari în galop și cowboy care făceau cu ochiul, altele te trimiteau cu gândul la dansatoarele de prin Las Vegas. S-a uitat în jos la Shug, care o privea radiind. Arăta spilcuit în costumul lui bun, negru, cambrat. Avea prestanță.

— Nici nu mai țin minte de când nu m-ai mai dus să dansez, i-a spus ea.

— Încă mai știu niște pași de dans.

Cu gesturi blânde, a ajutat-o să se dea jos și mâinile i-au strâns stăruitor mijlocul delicat. Shug vedea linia țărmului prin ochii ei; strălucirea țipătoare a cluburilor și aventura sălilor de jocuri. Se întreba dacă și astea o să ajungă să-și piardă din fascinație de dragul ei. Și-a dat jos sacoul și i l-a așezat pe umeri.

— Mda, luminile din Sighthill n-o să mai pară la fel după asta.

Agnes s-a înfiorat.

— Hai să nu aducem vorba despre casă. Hai să ne prefacem c-am fugit în lume.

Înaintau de-a lungul țărmului scânteietor, căznindu-se să nu se gândească la toate mărunțișurile de zi cu zi care îi îndepărtau unul de celălalt, din cauza cărora trăiau încă într-un apartament dintr-un bloc-turn cu mama ei și cu taică-său, care se auzeau sforăind prin peretele de la dormitor. Agnes se uita la luminile care scăpărau intermitent. Shug se uita la bărbații care-și roteau ochii hulpavi ca s-o privească și în piept simțea un fior bolnăvicios de mândrie.

În lumina cenușie a acelei dimineți văzuse faleza din Blackpool pentru prima oară. Simțise cum inima i se frânge mut din pricina dezamăgirii. Clădiri dărăpănate care dădeau spre un ocean agitat și o plajă friguroasă și plină de pietre, unde alergau de colo colo copilași învinețiți de frig în lenjeria de corp. Asta anunța găletușe și lopățele și pensionari în mantale de ploaie. Anunța familii venite în excursii de o zi de la Liverpool și autocare pline de la Glasgow. El o intenționase ca pe o ocazie de a fi singuri. Ea își mușca obrajii dinaintea banalității priveliștii.

Acum, că se lăsase noaptea, începea să-i vadă farmecul. Adevărata vrajă o reprezentau instalațiile de iluminat. Nu exista suprafață care să nu strălucească. Tramvaiele vechi care circulau pe mijlocul străzii erau acoperite cu luminițe și pontoanele șubrede de lemn care se avântau în marea sălcie erau festonate ca niște piste de aterizare. Până și șepcile cu „Pupă-mă iute“ clipeau intermitent, ca înnebunite de patimă. Shug a prins-o de încheietură și a tras-o după el prin mulțime și mai departe, de-a lungul promenadei orbitoare. Dinspre caruselurile de pe ponton răzbăteau țipete de copii, vuietul și arcurile electrice ale mașinuțelor bușitoare, zăngănitul ritmic al jocurilor mecanice acționate cu înfrigurare. Shug continua s-o tragă după el prin mijlocul mulțimilor în direcția Turnului Blackpool, cotind-o când încoace, când încolo, dintr-o deprindere de taximetrist.

— Iubitule, mergi mai încet, te rog, l-a implorat ea.

Luminile zburau prin dreptul ei prea repede ca să le admire pe îndelete. Și-a smuls încheietura din strânsoare. În locul de unde o apucase se zărea o urmă roșiatică.

Shug clipea des, roșu la față în mijlocul mulțimii festive. Se îmbujorase, năpădit de un amestec de furie și stânjeneală. Bărbați necunoscuți clătinau din cap ca și când s-ar fi priceput mai bine s-o strunească pe frumoasa asta.

— Doar nu începi cu din astea.

Agnes își masa brațul. S-a căznit să zâmbească. Și-a petrecut la loc degetul mic pe după al lui, așa încât în palmă simțea atingerea rece a inelului lui masonic din aur.

— Mă zoreai, atâta tot. Lasă-mă să mă bucur și eu. Am impresia că nu mai ies nicăieri.

Și-a întors privirea dinspre el înapoi spre lumini, însă vraja se destrămase. Chiar că erau vulgare.

Agnes a scos un oftat.

— Hai să mergem să bem ceva. Ne mai încălzim nițel, poate o să ne ajute să reintrăm în atmosferă.

Shug și-a îngustat ochii și și-a trecut palma încleștată peste mustață ca și când ar fi vrut să-și reprime vorbele grele pe care îi venea să i le spună.

— Agnes, te implor. Poți, te rog, s-o iei mai ușor în seara asta?

Însă ea o luase deja din loc, peste liniile de tramvai, în direcția cowboy-ului care făcea cu ochiul.

— Sal'tare! a făcut barmanița cu un accent puternic de Lancashire. Frumușâcă rochie.

Agnes s-a săltat pe scaunul pivotant din plastic și și-a încrucișat grațios gleznele.

— Un Brandy Alexander, te rog.

Shug a răsucit scaunul de lângă ea, l-a rotit până când îl depășise pe al ei în înălțime. S-a săltat pe el și l-a răsucit până când se uitau unul în ochii celuilalt.

— Un lapte rece, te rog.

A scos două țigări dintr-un pachet, iar Agnes i-a făcut semn să i-o aprindă pe a ei. Chelnerița le-a așezat băuturile dinainte. Laptele venise într-un pahar înalt, pentru copii, iar Shug l-a împins înapoi spre ea, cerând să-i aducă altul.

A vârât țigara aprinsă între buzele lui Agnes și i-a mângâiat ceafa, acolo unde o buclă moale atârna desprinsă. În momentul acela ea a băgat mâna în poșetă și pe urmă, îndesându-și șuvița la loc în coc, cu un *fâââs*, a împroșcat-o cu fixativ parfumat. Agnes a sorbit lung din băutura dulce și a plescăit din buze.

— Elizabeth Taylor a fost în vizită la Blackpool. Mă întreb dacă îi plac melcii de mare.

Shug s-a scobit în nas cu degetul mic pe care avea inelul și a făcut o biluță.

— Cui nu-i plac?

Ea s-a răsucit în scaun și l-a privit în ochi.

— Poate ar trebui să ne mutăm aici. Ar putea fi așa tot timpul.

El a râs și a clătinat din cap spre ea, de parcă ar fi fost un copil.

— În fiecare zi îi ceva nou cu tine. Am obosit încercând să țin pasul.

Și-a trecut un deget peste tivul lucios al fustei ei în timp ce ea urmărea mulțimile estivale croindu-și drum prin dreptul barului. Lume obișnuită, îmbrăcată deja în paltoane de iarnă.

— Știi de ce-am chef? Am chef să joc niște bingo.

Căldura băuturii o năpădise pe dinăuntru acum. Și-a încrucișat brațele pe după corp într-o îmbrățișare satisfăcută.

— Toate luminile astea. Cred c-aș avea noroc.

— Zău? I-am pus să le aprindă anume pen' tine.

A mai venit un rând de băuturi. Agnes a pescuit prin pahar și a scos paiul, bețigașul pentru amestecat și două cuburi zdravene de gheață.

— De data asta vorbesc serios. O să dau lovitura. O să încep să trăiesc de-adevăratelea. O să fiu o apariție în Sighthill. Pur și simplu simt.

A dat gata coniacul dintr-o înghițitură.

Camera pe care o închiriaseră se afla la mansarda unei case victoriene situate la trei străzi depărtare de promenadă. Era urâtă până și pentru o pensiune cu mic dejun inclus din Blackpool și mirosea ca genul de loc care primea chiriași, nu familii aflate în vacanță. Fiecare palier acoperit cu mochetă emana o râncezeală proprie, înrădăcinată. Locul mirosea a pâine prăjită arsă și a electricitate statică de la televizor, ca și când proprietăresei nu-i plăcea să aerisească niciodată.

Era liniște la ora aceea a dimineții. Agnes zăcea făcută ghem la piciorul scării acoperite cu mochetă, fredonând cu glas fals, ca pentru sine: „Sunt doar un oom… Sunt doar o femeiee…".

Dindărătul ușilor închise s-a auzit zgomot de pași și deasupra au scârțâit scândurile de dușumea veche. Shug i-a acoperit delicat gura cu palma.

— Sst. Taci, te rog. Ai să trezești toată casa.

Agnes i-a împins mâna în lături, a desfăcut larg brațul și s-a apucat să cânte și mai cu foc. „Arată-mi sca-aara pe care trebui' s-o u-uurc".

Într-una dintre camere s-au aprins luminile. Shug vedea pe sub ușa subțire. A apucat-o de subsuori și a dat s-o ridice, s-o târască în sus pe scara acoperită cu mochetă. Cu cât trăgea mai tare, cu atât mai abitir îi aluneca printre mâini, ca un sac de carne. De fiecare dată când prindea forță, ea devenea informă și îi scăpa din prinsoare. Agnes s-a prăvălit la loc pe trepte chicotind și și-a văzut mai departe de cântat.

Un englez dintr-una dintre camerele ocupate a șuierat prin ușa închisă:

— Terminați cu gălăgia, vă rog, până nu sun la poliție! Unii oameni încearcă să doarmă.

Lui Shug îi dădea impresia unui bărbat pipernicit și efeminat, judecând după cum bolborosea sibilantele. Tare i-ar mai fi plăcut ca individul să deschidă ușa. I-ar fi plăcut să-i imprime o urmă de sovereign pe mutră.

Agnes s-a prefăcut ofensată.

— Așa, n-ai decât să suni la poliție, strică-chef ce ești. Sunt în vaca...

Shug i-a lipit mâna peste gura umedă. Ea n-a făcut decât să chicotească. Cu un licăr strengăresc în ochi, i-a lins palma cu toată limba. Îi dădea senzația că ar fi o felie umedă, caldă de pulpă de oaie. A simțit că i se întoarce stomacul pe dos. Apucând-o mai strâns, și-a afundat degetele încărcate de inele în obrajii ei până când i-a descleștat dinții falși. Licărul vesel i s-a stins din ochi. Apropiindu-și fața de a ei, i-a șuierat printre dinți:

— O singură dată-ți spun: ridică-te de-acolo. Urcă la etaj.

Încet, și-a îndepărtat mâna de pe fața ei. Se vedea o urmă roșiatică acolo unde degetele lui îi strânseseră maxilarul. În ochii lui Agnes se citea frica și aproape că părea din nou trează. În timp ce el își retrăgea mâna, teama din ochii ei s-a risipit și chipul și-a recăpătat expresia matolită. S-a stropșit la el printre dinții de porțelan:

— Cine pizda mă-tii te crezi...

Shug s-a năpustit asupra ei înainte ca ea să apuce să-și termine vorba. Pășind peste ea, a întins mâna îndărăt și a apucat-o de păr. Pelicula dură de fixativ a pârâit asemenea unor oase de pui când și-a înfășurat șuvițele pe după degete. Cu o smucitură așa de puternică încât ar fi putut să-i smulgă smocuri întregi din rădăcină, a pornit-o în sus pe scări, târând-o în urma lui. Agnes s-a crăcit într-o poziție ciudată și dădea din picioare în toate direcțiile, ca un păianjen greoi, în încercarea de a-și recăpăta echilibrul. Durerea sfâșietoare îi sfredelea țeasta și și-a înfășurat mâinile pe după brațul lui gros, ca să se reazeme. Shug de abia dacă a simțit unghiile ascuțite care îi străpungeau pielea. A tras-o peste o treaptă, apoi peste încă una și încă una. Mocheta murdară îi hârșâia spinarea, îi hârșâia pielea de pe ceafă, smulgându-i paietele de pe rochia lucioasă. Și-a îndoit brațul pe sub bărbia ei și a târât-o de-a lungul următorului palier mochetat. Dintr-o singură mișcare, i-a dat drumul în dreptul ușii, a scotocit după cheie, a aprins becul chior și a târât-o în cameră.

Agnes zăcea abandonată îndărătul ușii ca o pernă împotriva curentului zdrențuită. Rochia cu mărgele i se săltase peste pulpele albe. Și-a dus mâna la cap,

pipăind locul unde aproape că îi fusese smuls părul. Shug a traversat încăperea și i-a tras mâna în lături, simțindu-se brusc rușinat de ce făcuse.

— Nu te mai pipăi atâta. Nu ț-am făcut rău.

Agnes simțea pe degete sângele care i se prelingea din scalp. În urechi îi răsuna fiecare bufnitură înfundată de când o săltase peste trepte. Amorțirea simțurilor dată de băutură începea să-și piardă efectul.

— De ce-ai făcut asta? l-a întrebat cu glas stins.

— Mă făceai de băcănie.

Shug și-a dat jos sacoul negru și l-a așezat pe singurul scaun de lemn din încăpere. Și-a scos cravata neagră și a împăturit-o cu grijă. Era roșu la față și chestia asta îi făcea ochii să pară mai mici și mai negri. Meșa de păr cu care încerca să-și mascheze chelia i se răvășise de la cum o târâse pe Agnes pe scări. Șuvițele desprinse îi atârnau peste urechea stângă, rare și soioase. A scos un cloncănit din gâtlej, ca și când s-ar fi declanșat un întrerupător, și în secunda următoare, mâinile lui au înșfăcat-o iarăși. Agnes a simțit strânsoarea ca de gheară pe gât, a simțit-o pe coapsă. El și-a afundat degetele în moliciunea cărnii ei, vrând să se asigure că o apucă zdravăn. Simțind cum i se desprinde carnea de oase, Agnes a scos un urlet de durere, iar el a izbit-o cu ghiulul cu sovereign de două ori peste obraz.

Când a tăcut în fine, Shug s-a aplecat peste ea, și-a afundat unghiile în umărul și în coapsa ei și a azvârlit-o pe patul închiriat ca pe un sac de gunoi sfâșiat. S-a cocoțat deasupra ei. Era roșu ca focul la față, iar părul pleoștit i se legăna desprins de căpățâna imensă. Parcă i se umplea de sângele care-i fierbea. Folosindu-se de coate, s-a proptit cu toată greutatea pe brațele ei, îndesându-i-le în saltea până când a avut senzația că o să i se frângă. Și-a săltat corpul mătăhălos și, folosindu-se de forța kilogramelor pe care le luase de la atâta sedentarism, s-a împins în ea, pironind-o acolo, sub el.

Cu mâna dreaptă a pipăit mai jos de rochie și a dat peste porțiunile moi și albe. Ea și-a încrucișat picioarele sub el; Shug i-a simțit gleznele încleștându-i-se una peste cealaltă. Cu mâna rămasă liberă, a înșfăcat-o de pulpe și a încercat să le desfacă greutatea inertă. Nu cedau. Erau perfect încleștate. Și-a afundat degetele în coapsele moi, și-a îngropat unghiile în carne până când a simțit cum pielea se sfâșie, până când a simțit-o cum desface gleznele.

A pătruns-o în timp ce ea plângea. Se dezmeticise cu totul din beție. Orice impuls de împotrivire o părăsise. Când a terminat, și-a lipit fața roșie de gâtul ei și i-a spus că a doua zi o s-o ducă iar să danseze sub lumini.

1. Fair Fortnight, sărbătoare anuală a orașului Glasgow, datând încă din secolul al XII-lea și constând dintr-un șir de festivități ce au loc timp de două săptămâni în luna iulie.

3

Când a venit, în fine, vara era înăbușitoare și umedă. Pentru un om obișnuit cu viața de noapte, zilele îi păreau interminabile. Lumina stăruitoare era ca un oaspete nepoliticos, iar crepusculul tipic nordului nu părea dornic să plece odată. Soarele înviora draperiile groase, până când se colorau într-un violet strident, iar copiii făceau întotdeauna cea mai mare gălăgie când erau veseli, ușa de la intrare fiind frecată întruna de adolescenți guralivi de pe la alte apartamente și de femei în sandale care traversau mocheta de pe coridor, clămpănind din încălțările roz și din gingiile rozalii la orice oră din zi și din noapte.

Când s-a lăsat în cele din urmă întunericul, Big Shug a întors din scurt, executând un viraj mic și precis. Taxiul negru s-a învârtit în loc ca un câine gras care-și fugărește coada și a ieșit din Sighthill. La vederea luminilor Glasgow-ului, s-a lăsat pe spate în scaun și, pentru prima oară în ziua respectivă, a simțit cum umerii i se destind, coborându-i din dreptul urechilor. Timp de opt ore din momentul ăla, orașul era al lui și avea planuri cu el.

A șters geamul și s-a privit atent în oglinda laterală. Zâmbind în sinea lui, s-a gândit ce trăsnet arată: cămașă albă, costum negru, cravată neagră. E cam mult doar pentru serviciu, îi spusese Agnes. Pe de altă parte, una peste alta, ea dădea prea mult din gură zilele alea. În timp ce zâmbetul îi încălzea tot corpul, se întreba dacă are taximetria în sânge. Cu el și cu frate-său șoferi amândoi, era practic o afacere de familie. Și lui taică-său i-ar fi plăcut, dacă nu l-ar fi omorât munca pe șantierul naval.

Shug a oprit la stop în umbra spitalului Royal Infirmary și s-a uitat la un cârd de asistente care fumau o țigară rulată. Le privea cum își freacă brațele rozalii în aerul rece al nopții, rezemându-și sânii pe brațele încrucișate strâns pe lângă corp. Fumau fără să se folosească de mâini, de teamă să nu irosească vreo fărâmă de căldură corporală. Un zâmbet i s-a întins treptat pe chip, iar Shug și-a urmărit propria reacție în oglindă. Categoric, tura de noapte îi pria cel mai bine.

Îi plăcea să cutreiere străzile singur la adăpostul întunericului, să se uite îndeaproape la lumea ascunsă. Atunci ieșeau personajele înfrânte de orașul

cenușiu, țintuite în loc de anii de băutură, și de ploaie, și de speranță. Traiul și-l câștiga mutând oamenii de colo colo, însă distracția lui favorită era să-i observe.

Geamul subțire din partea șoferului a scos un hârșâit tăios când l-a coborât și și-a aprins o țigară. Vântul a năvălit înăuntru, iar șuvițele lungi și rare i se unduiau ca păpurișul în bătaia brizei. Îl scotea din minți că începe să cheleasc㎠, detesta faptul că îmbătrânește; lucrurile astea făceau ca totul să devină anevoios. A coborât nivelul oglinzii așa încât să nu-și mai vadă țeasta pleșuvă. Și-a zărit mustața lungă, stufoasă, și a rămas așa, dus pe gânduri, mângâindu-și-o ca pe un animăluț iubit. Mai jos de ea, bărbia dublă îi tremura. A înclinat oglinda la loc.

Străzile Glasgow-ului luceau de la ploaie și de la felinarele stradale. Asistentele de la spital n-au zăbovit, azvârlindu-și țigările fumate pe jumătate în bălți și legănându-se înapoi înăuntru. Shug a oftat, a întors mașina la ieșirea din Townhead și s-a îndreptat spre centru. Îi plăcea drumul dinspre Sighthill, era ca o coborâre în străfundurile beznei victoriene. Cu cât te apropiai mai tare de râu, porțiunea cea mai joasă a orașului, cu atât ți se dezvăluia mai clar orașul adevărat. Erau cluburi de noapte tainice, pitite pe sub poduri de cale ferată întunecate, și cârciumi fără geamuri, camuflate, unde moși și babe ședeau în zilele însorite într-un purgatoriu nădușit, urât mirositor. Acolo, jos, aproape de râu, femeile costelive cu expresii agitate își vindeau trupul unor bărbați prin breakuri lustruite și uneori, tot acolo, se întâmpla ca polițiștii să găsească mai târziu bucăți tranșate din corpurile lor în saci negri de gunoi. Malul nordic al râului Clyde adăpostea morga orașului, și părea nimerit că toate sufletele rătăcite pluteau în direcția respectivă, așa încât să nu dea nimănui bătăi de cap când, din fericire, le suna ceasul.

Parcând dincolo de gară, Shug s-a bucurat că stația era plină de taxiuri și goală de clienți. Turiștii erau plicticoși, limbuți și ai dracului de cărpănoși. Dura o veșnicie să-și ridice valizele imense în portbagaj și pe urmă ședeau acolo, aburind taxiul în impermeabilele lor scârțâitoare. Scârțarii ăia urâți îi împingeau zece peni bacșiș. I-a claxonat la mișto pe băieți și a plecat mai departe în direcția râului.

Ploaia era starea naturală a orașului Glasgow. Menținea iarba verde și pe locuitori, palizi și astmatici. Efectul ei asupra branșei taximetriei era neglijabil. Reprezenta o problemă în sensul în care cel mai adesea era ineluctabilă, iar umezeala constantă era atotpătrunzătoare, așa încât clienții puteau la fel de bine să șadă uzi leoarcă în autobuz sau pe bancheta din spate a unui taximetru scump. Pe de altă parte, ploaia însemna că fetișoarele ieșite în oraș la dans voiau toate să ia taxiul până acasă ca să nu-și strice părul tapat sau pantofii cu toc cui. Din motivul ăsta lui Shug îi plăcea ploaia interminabilă.

A intrat pe Hope Street și s-a oprit în stație. N-ar fi trebuit să dureze prea mult. Nu se zăreau decât doi sau trei dintre băieții vechi care stăteau la clienți. Din locul ăla nu era decât o mică plimbare la pas de la sala de dans de pe Saunchiehall Street sau o alergătură zgribulită pentru fetele scoase la produs în Blytheswood Square. În orice caz, era un loc numai bun pentru o noapte interesantă.

Shug ședea pe întuneric, fumând și ascultând pârâitul stației radio. Dispecera anunța clienți care așteptau în nord, în Possil, și curse de ocazie care se puteau lua în sud, în Trongate. Vocea lui Joanie Micklewhite era singura care se auzea prin stație, și în fiecare noapte o asculta livrându-și monologul repetitiv, circular, în care cerea ajutor, aștepta răspunsuri, dădea ordine și reducea la tăcere orice remarcă obraznică. Era întotdeauna o conversație unilaterală, ca și când ar fi vorbit singură sau ca și când, așa s-ar fi zis, i s-ar fi adresat doar lui. Îi plăcea sonoritatea calmă a vocii ei. Îl alina.

Și-a terminat țigara și se uita la perechile de tineri care se îngrămădeau unul în altul pe când ieșeau de la ultima proiecție a serii. Încet, șoferii aflați mai în față au început să ia clienți și să dispară huruind în noapte. Rămas singur la intrarea în stație, se uita la un pâlc de fetișoare care lăsau o dâră de cartofi prăjiți pe caldarâm în timp ce se certau apropo de cum să facă să ajungă acasă. Părea că sunt pe punctul să se suie în taxi, dar nu, grăsanca pragmatică voia să aștepte autobuzul de noapte. *Plecați fără ea*, și-a zis el, *n-are decât s-o plouă*. Cea mai drăguță și mai matolită dintre ele încă se mai împleticea în direcția taxiului. Shug și-a exersat zâmbetul în semiîntuneric.

A fost smuls din gândurile lui perverse când un șir de articulații ciolănoase i-au ciocănit în geam.

— Ești liber, amice? s-a auzit un glas de bărbat.

— Nu! i-a strigat Shug, făcând semn spre fetele cherchelite.

— Bun așa, a făcut bătrânul, nebăgându-l în seamă.

A deschis portiera înainte ca Shug să apuce să apese butonul de închidere automată și și-a vârât trupul pipernicit și hainele voluminoase în mașină.

— Știi pe unde vine baru' Rangers pe Duke Street?

Shug a spus cu un oftat „Da, amice", în timp ce fata drăguță înainta de-a lungul șirului de mașini până la taxiul aflat în spatele lui. I-a zâmbit pe sub mustață, dar ea nici nu s-a uitat la el.

Făcând abstracție de bancheta lungă din piele neagră care se întindea dintr-o portieră în alta a mașinii, moșul și-a rabatat un scaun și s-a așezat chiar în spatele

lui Shug. Era indiciul că are de-a face cu un vorbăreț. *Și-acu' să te ții, băga-mi-aș!*, și-a zis Shug.

Ploua, iar în habitaclu era multă umezeală. Taxiul s-a umplut de miros de lapte stricat. Bătrânul avea pe el o cămașă îngălbenită și un costum gri, mototolit, peste care își pusese un pardesiu subțire de lână. Peste toate își trântise un impermeabil supradimensionat. Treaba asta îl făcea să arate ca un refugiat, trupul lui minuscul pierzându-se pe sub metri întregi de lână Shetland și gabardină. Pe cap purta o șapcă din tweed, de sub care i se ițea numai nasul roșu și borcănat. Sporovăiala a început aproape instantaneu.

— Văzuși meciu' azi, flăcăule? s-a interesat pasagerul cu miros de lapte.

— Nu, a răspuns Shug, știind deja încotro se îndreaptă discuția.

— Vai, ai ratat un meci pe cinste, îți zic.

Omul țâțâia ca pentru sine.

— Și zi așa, tu cu cine ții?

— Cu Celtic. Mințea.

Nu era catolic, dar era modul cel mai eficient de a pune punct discuției. Fața bătrânului s-a mototolit ca un prosop trântit pe jos.

— O, fute-m-aș, trebuia să-mi închipui că mă sui în taxiu' unui papistaș.

Shug s-a uitat la el în oglindă și a pufnit disprețuitor pe sub mustață. Nu ținea cu cei de la Celtic; nu ținea nici cu Rangers, dar se simțea mândru că e protestant. Și-ar fi răsucit inelul masonic pe deget, însă moșul nu era atent la el și se mișca de parcă ar fi fost sub apă.

Năucit, l-a urmărit pe bătrân cum se ambalează, aducându-se singur într-o stare de deznădejde preocupată, care oscila între a fi plângăreață și războinică. Își ținea mâinile întinse în față ca și când s-ar fi rugat la Dumnezeu. În clipa următoare și-a întins brațul de-a curmezișul paravanului despărțitor și aproape că și-a lipit fața de geamul care-l despărțea de urechea lui Shug. Cu buzele umede de la băutură, turuia fără noimă, schimonosindu-se ca un copilaș care învață să vorbească. Stropi mari de scuipat împâcleau paravanul. Shug a apăsat înadins frâna și s-a auzit o bufnitură când fruntea moșului a ricoșat din geam. Rămas fără șapcă, dar netulburat, bărbatul continua să trăncănească verzi și uscate. Shug s-a încruntat. Trebuia să șteargă bine geamul ăla mai încolo.

Bătrânul alcoolic de Glasgow era o specie pe cale de dispariție — o ființă îndeobște inofensivă, care evolua în ceva mult mai tânăr și infinit mai sinistru odată cu răspândirea consumului de droguri peste tot în oraș. S-a uitat în oglindă și l-a urmărit în timp ce moșul își continua solilocviul. Conversația era așa de

stinsă și de dezlânată, încât nu reușea să deslușească decât anumite cuvinte ca „Thatcher“, și „sindicat“, și „ticălos“. Fără să-l încerce vreo fărâmă de milă, se uita cum bărbatul râde și pe urmă plânge în hohote la răstimpuri.

Taverna Louden se ițea întunecată și fără ferestre, cu ușa încastrată în cărămida aparentă a clădirii scunde. Era proiectată să fie rezistentă la pietre, la sticle și la bombe. Fațada, vopsită în roșu-alb-albastrul celor de la Glasgow Rangers, se înălța sfidătoare în umbra cartierului Parkhead, care adăpostea clubul Glasgow Celtic, această Mecca sportivă a tuturor catolicilor.

Shug i-a spus bărbatului că face o liră șaptezeci și l-a urmărit cum se scotocește pe rând prin toate buzunarele. Toți alcoolicii de Glasgow făceau chestia asta. Leafa pe care-o încasau vinerea era tocată în fiecare cârciumă pe lângă care treceau până când se rostogolea de colo colo prin buzunare sub formă de mărunțiș de 10 și de 5 peni, greutatea cumulată a monedelor grele de mică valoare conferindu-le beților un mers bălăbănit și gheboșat. Aveau să trăiască din mărunțișul acela tot restul săptămânii, încercându-și norocul cu ce descopereau întâmplător prin buzunare. Nici în somn nu se despărțeau vreodată de pantalonii lor și de paltoanele încăpătoare, de teamă ca nevestele ori copiii să nu le ia primii la scuturat și să cumpere pâine și lapte de măruntul rămas.

Bărbatul s-a scotocit o veșnicie prin fiecare buzunar. Shug asculta vocea duioasă de pe frecvența cetățenească și încerca să-și păstreze calmul. Până să achite și să dispară în gura întunecată a cârciumii, Shug deja străbătea vijelios Duke Street în sens invers, încercând să nu rateze ieșirea oamenilor de la dans. În față la Scala, o gospodină i-a făcut semn cu mâna, fluturând-o așa încât semăna cu o mică pasăre. Shug a trebuit să frâneze brusc ca să n-o calce.

A urmărit-o cum se uită înapoi și s-a simțit ușurat când s-a așezat fix în centrul banchetei late și negre.

— La promenadă, te rog, a făcut femeia.

Femeia a amușinat, și-a încrețit nasul și i-a aruncat o privire disprețuitoare lui Shug. Acolo, în spate, probabil că mirosea ca și când s-ar fi pișat cineva într-o oală cu păsat stricat.

Taxiul a început să urce colinele împânzite cu imobile de raport ale cartierului Dennistoun. Shug s-a uitat în oglindă și a iscodit-o din priviri pe femeie, care îl urmărea cercetător la rândul ei. Casnicele din Glasgow se așezau întotdeauna fix pe mijloc, niciodată într-o parte, ca să privească pe geam, sau pe unul dintre scaunele rabatabile, cum făceau moșii singuratici care tânjeau după companie. Ședea cum o făcuseră toate înaintea ei, cu spinarea dreaptă și țeapănă, ca o regină

prezbiteriană, cu genunchii lipiți și mâinile împreunate în poală. Haina și-o ținea adunată strâns pe lângă corp, părul îi era pus pe bigudiuri și periat, chiar și la spate, iar fața îi era imobilă ca o mască.

— I-o noapte groaznică, asta-i clar, a spus ea într-un târziu.

— Aham, la radio zicea c-are să plouă toată săptămâna.

Era ceva la femeia asta ce-i amintea de maică-sa, care murise demult. Mâinile aspre și trupul micuț contraziceau forța care sigur că zăcea în ea. Gândul i-a fugit la nopțile când taică-său ridica pumnul la ea. Cu cât răbda ea mai mult, cu atât o potopea mai aprig cu lovituri, înroșindu-i carnea, care apoi i se învinețea și înnegrea. Shug și-o amintea stând dinaintea oglinzii, pieptănându-și părul peste față și întinzându-și fardul în jurul ochilor, ca să acopere vânătăile.

— Ziceam doar că de regulă nu prea iau taxiul. Căuta să-i surprindă privirea în retrovizoare.

— Zău? s-a mirat Shug, bucuros să fie smuls din gândurile lui.

— Aham, da-n seara asta am câștigat nițeluș, vezi dumneata. Numa' puțin, nu-i vorbă, da' chiar ș-așa, îi plăcut.

Își freca unghia de la degetul mare până la sânge.

— O să ne prindă bine, vezi dumneata, acu' că George a meu a rămas șomer, a oftat ea. Douăzeci. Șî cinci. De ani. La turnătoria din Dalmarnock șî singuru' lucru cu care s-a ales a fost salariu' pe trei săptămâni. Trei săptămâni! M-am dus personal ș-am bătut la ușa șefului ăl mare și i-am zâs de la obraz ce poa' să facă cu salariu' pe trei săptămâni.

Femeia a desfăcut încuietoarea de la poșeta rigidă și s-a uitat înăuntru.

— Știi ce mi-a zis nenorocitu'? „Doamnă Brodie, soțul dumitale a avut noroc c-a primit banii pe trei săptămâni. Am niște băieți care au toată viața 'nainte și ei n-au fost plătiți decât până la sfârșitul turei." Am simțit cum iau foc. I-am zâs: „Ei bine, io am acasă doi băieți mari de hrănit și nici ei nu-și găsesc de lucru, așa că ce-ar trebui să fac?". S-a uitat la mine și nici măcar n-a clipit când mi-a zis: „Să încerce-n Africa de Sud!"

A închis geanta la loc.

— N-au fost în viața lor nici măcar până în South Lanarkshire, darămite până-n Africa de Sud!

Continua să-și frece degetul înroșit.

— Nu-i corect. Guvernu' ar trebui să facă ceva. Auzi la ei, să închidă turnătoriile și șantierele navale. Stai să vezi că urmează minerii! Africa de Sud! *Asta-i culmea!* Să se ducă tocma' în Africa de Sud ca să construiască acolo vase

ieftine pe care să le trimită acasă ș-așa să rămână și alți băieți de-ai noștri pe drumuri? Ce porcărie.

— De diamante-i vorba, și-a dat cu părerea Shug. Se duc în Africa de Sud ca să excaveze diamante.

Femeia arăta de parcă ar fi contrazis-o.

— Ei bine, nu mă-nteresează ce excavează. Din partea mea, n-au decât să scoată și lemn dulce din curu' unui negru. Ar trebui să muncească aci, acasă, în Glasgow și să mănânce mâncarea făcută de mămica lor.

Shug a călcat pedala de accelerație. Orașul se preschimba; o vedea pe fețele oamenilor. Glasgow-ul își pierdea rostul, iar Shug vedea toate lucrurile astea limpede de dinapoia parbrizului. O resimțea în câștigurile pe care le încasa. Îi auzise spunând că Thatcher nu mai vrea lucrători cinstiți; pentru ea, viitorul îl reprezentau tehnologia, energia atomică și serviciile de sănătate private. Epoca industrială se sfârșise, iar relicvele Șantierului Naval Clyde și ale Uzinei Feroviare Springburn împânzeau orașul ca niște dinozauri intrați în putrefacție. Cartiere întregi de bărbați tineri cărora li se promisese că vor moșteni meseriile taților lor se trezeau acum fără niciun fel de perspectivă. Bărbații erau loviți chiar în bărbăția lor.

Shug văzuse cu ochii lui cum se împuținează muncitorii din vecinătățile lor sărace. Funcționari publici mic-burghezi și urbaniști consideraseră o sclipire de geniu să împrejmuiască metropola cu orășele noi și cartiere ridicate cu bani puțini. Un petic de iarbă, vedere la cer și era de așteptat ca orice viitoare neajunsuri ale orașului să dispară ca prin farmec.

Femeia ședea țeapănă și nemișcată pe bancheta din spate. Pielea de pe degetele mari începea să i se jupoaie, iar îngrijorarea îi schimonosea colțurile gurii. Doar când și-a tapotat părul la ceafă și-a dat Shuggie seama că mai trăia. Taxiul a lăsat-o la intrarea în gangul ei, iar ea i-a îndesat în palmă un bacșiș de o liră.

— Stați așa, ce-i asta? a zis el, încercând să i-o înapoieze. Nu-mi trebe.

— Nu-ți bate capu'! l-a țistuit ea. E doar o părticică din ce-am câștigat. Mai împart din norocul meu și la alții. Numa' norocu' ne mai scoate din încurcătura asta.

Shug a luat bacșișul fără tragere de inimă. Futu-i în gură pe turiștii englezi, cu Kodak-urile lor de rahat. Shug mai văzuse și altădată chestia asta; cei care aveau cel mai puțin de dat erau întotdeauna cei mai mărinimoși.

Când a revenit în centru, lumea ieșise de la ultima proiecție, iar orașul se liniștea pentru câteva ceasuri de somn înfrigurat. Dinspre câteva cluburi de noapte mai răzbătea muzica tare, dar era sinucidere curată să stai în față și să aștepți la clienți, fiindcă primii bețivi nu aveau să înceapă să iasă până târziu după miezul nopții. Shug a oftat și s-a gândit să rămână și să piardă timpul prin zonă. Poate avea să culeagă vreo tipă care rămăsese să păzească sticlele de Babycham[2] în timp ce amicele ei dansau cu unii. De obicei, tipa cea mai nasoală pleca prima. Le mai condusese acasă, ba chiar așteptase cu aparatul oprit cât se duceau să-și cumpere pungi de chipsuri și biscuiți cu ciocolată care să le consoleze de la pakistanezul din colț. Dacă le vorbeai frumos, răspundeau cu asupra de măsură.

Își slăbise nodul la cravată și se pregătise pentru o așteptare lungă, când prin stație s-a auzit glasul blând:

— Mașina 31. Mașina 31. Recepție.

A simțit cum i se strânge inima. Nu putea fi decât Agnes.

A ridicat receptorul negru și a apăsat butonul de pe laterală.

— Aici mașina 31.

A urmat o tăcere prelungă, iar Shug aștepta veștile.

— Ai fost solicitat în Stobhill, o mașină pentru Easton, l-a informat Joanie Micklewhite.

— Am client, îl duc la aeroport. N-ai o mașină mai pe-aproape? s-a interesat el.

— Îmi pare rău, scumpete! Ai fost solicitat anume.

Aproape că o auzea cum zâmbește.

— Clientu' a zis să nu te grăbești, că nu arde.

La asta nu s-ar fi gândit. Agnes, sigur, sau chiar și prima lui nevastă, care voia bani pentru cei patru copilași ai lor, dar nu-i dăduse prin cap că ar putea fi asta. Doar nu ajunseseră încă în punctul ăla, nu?

Distanța până la vechiul spital se parcurgea repede la ora aia. La Royal Infirmary ajungeau victimele înjunghierilor între suporteri și incidentele domestice din zilele în care intra ajutorul de șomaj. Stobhill era locul unde Glasgow-ul se năștea și murea. O fetișcană sfioasă stătea proțăpită în lumina orbitoare care răzbătea dinspre holul de la intrare, având pe ea un șorț albastru de femeie de serviciu. Și-a apucat dresul care i se lăsase și l-a sucit, îndreptându-l. Machiajul i se întinsese de la frig și de la plâns, iar Shuggie a remarcat cercul de mucuri de țigară de la picioarele ei, semn că îl așteptase în frig toată pauza. Shug a zâmbit. Avea doar douăzeci și patru de ani și era deja preșul lui.

— N-am crezut că vii, a spus ea, urcându-se pe bancheta din spate a taxiului.

— La ce m-ai chemat aci?

— Mi-era dor de tine, atâta tot, a făcut ea. Nu te-am mai văz't de săptămâni întregi.

Și-a desfăcut pulpele groase și le-a lipit la loc într-un gest de cochetărie.

— Doară nu m-ai scos de la inimă, ai? a spus ea, cu un zâmbet răutăcios.

Shug s-a răsucit în scaun.

— Cin' dracu' te crezi, Ann Marie? Io încerc să câștig un ban și tu mă chemi tocma' în ălalalt capăt de oraș de parc-aș fi un câne care ți s-a pișat pe covor.

A izbit cu cantul palmei în separatorul din sticlă.

— Trebe să fim discreți. Să ne ținem cu firea, cum ar veni. Trebe să fim prevăzători. Să nu ieșim în evidență. Ce pizda mă-tii crezi că s-ar întâmpla dacă ar afla Agnes, zi! Îți zic io ce s-ar întâmpla. Pentru-nceput te-ar apuca de ceafă și te-ar târî prin tot Clyde-ului. Când ar termina cu asta, ți-ar târî în mocirlă reputația. Le-ar telefona alor tăi în fiecare noapte de îndată ce s-ar duce la culcare. I-ar trezi și le-ar zâce că fetița lor catolică cuminte e-ncurcată c-un bărbat însurat.

S-a întrerupt, urmărind cum vorbele lui își fac efectul.

— Chiar asta urmărești?

Lacrimile i se prelingeau pe chip și se strângeau pe șorț.

— Da' te iubesc.

Shug a executat un viraj brusc și a oprit taxiul într-un colț întunecat al parcării pustii. A aruncat un ochi la ceasul de la mână și în clipa următoare i-a înfruntat din nou privirea în retrovizoare.

— Mda, păi, în cazul ăsta, dă-ți dracu' jos chiloții. N-am decât cinci minute la dispoziție.

Pe când se îndrepta spre oraș, Shug simțea că-l apucă foamea. Era sigur că Ann Marie n-o să mai telefoneze după el la garaj o vreme. Era o fătucă de treabă, ditamai țâțoaiele, unde mai pui că era și dornică, doar că-l stingherea. Asta era problema cu alea tinere; nu vedea de ce n-ar fi putut spera să găsească ceva mai bun. Clar trebuia să scape de ea.

Tocmai se gândea la vocea de pe calea undelor, când aceasta i s-a adresat iarăși.

— Mașina 31, mașina 31, recepție.

A luat stația și și-a ținut respirația; începea să-l părăsească norocul.

— Joanie?

— Sună. Acasă. În clipa asta, a venit replica lapidară.

A tras mașina pe marginea drumului, la intrarea pe Gordon Street, și extrăgând câteva monede din organizator, s-a repezit prin ploaie până la o veche cabină telefonică roșie. Înăuntru era ud și mirosea a pișat. Mai încercase să ignore ordinele lui Agnes, dar asta nu făcea decât să complice lucrurile. Insista și făcea din ce în ce mai urât pe măsură ce se scurgea noaptea. Cel mai înțelept era să *Sune. Acasă. În clipa asta*.

Telefonul de abia a apucat să sune o dată și o voce a răspuns. Sigur ședea la masa din imitație de piele din hol, bând, și așteptând, și bând iarăși.

— A-lo, a făcut vocea.

— Agnes, ce s-a întâmplat?

— Măi să fie, dacă nu e chiar curvarul-șef în persoană!

— Agnes, a făcut Shug cu un oftat. De data asta ce mai îi?

— Știu, s-a zborșit vocea împleticită.

— Ce știi?

— Știu. *Tot*.

— Nu pricep nimic din ce spui.

S-a foit stingherit în cabina telefonică înghesuită.

— Știu-u.

Vocea a reverberat. Își ținea buzele umede prea aproape de receptor.

— Dacă o știi langa așa, o să trebuiască să mă întorc la muncă.

La celălalt capăt s-a auzit un hohot din rărunchi.

— Agnes, nu se poate să mai suni la garaj, o să mă dea afară. Ajung acasă peste câteva ceasuri și stăm de vorbă atunci. Bine?

Dar n-a primit niciun răspuns.

— Ei bine, vrei să știi ce știu io? Știu că te iubesc, a mințit el.

Hohotitul s-a întețit. Shug a închis.

Ploaia și pișatul îi îmbibaseră pantofii cu franjuri. Luând iarăși din furcă receptorul negru, a izbit cu el în peretele cabinei roșii. A făcut țăndări trei ochiuri de geam înainte ca receptorul să se sfărâme, înainte să se simtă mai bine. După ce s-a suit înapoi în mașină, a trebuit să stea nemișcat zece minute, până când încheieturile degetelor i s-au descleștat de pe volan.

Poate că avea să se simtă mai bine dacă mânca ceva. A scotocit pe sub scaun după caserola lui pentru sandvișuri. Mirosea a margarină și a pâine albă, a căsnicie și a apartamente înghesuite. Sandvișurile cu carne de vită sărată pe care i le pregătise Agnes i-au întors stomacul pe dos. Le-a deșertat în șanț și a străbătut

câteva străzi lăturalnice până când a tras în față la fast-foodul lui DiRollo, deschis non-stop, nimic special. La DiRollo era prizat deopotrivă de taximetriști și de prostituate, datorită programului prelungit și a discreției proprietarului. Pe firmă era pictat ditamai homarul roșu, dar meniul nu includea nimic atât de exotic.

Joe DiRollo stătea îndărătul tejghelei, cum părea să facă la orice oră din zi. Noaptea, lumina fluorescentă îl făcea să pară răposat. Un bărbat mărunt de statură, cu părul rar, pe care și-l purta dat de pe frunte cu unsoare de la cartofi sau cu Brylcreem sau și cu una, și cu alta. Asemenea unui aisberg uleios, numai căpățâna mare și umerii i se zăreau deasupra tejghelei. Restul corpului lui pământiu era turtit peste maceta pe care o ținea sub tejghea. Întâmpina pe toată lumea cu o dregere vâscoasă a glasului și o înclinare a căpățânii masive.

— Cum merge treaba, Joe? a întrebat Shug, fără să-l intereseze cu adevărat.

— Ei, nu-i prea rău.

— Ai fost ocupat cu frumoasele noastre în seara asta?

Shug a împuns aerul cu degetul mare în direcția unei cliente cu un aer sfrijit care, ținând ochii închiși, se bălăbănea pe picioare.

— Păăăi, a fost un du-te vino, știi? a zis el, râzând la propria glumă. Nu mai rentează să le ai de clienți ca pe vremuri. Mâncă jumate de pungă de cartofi, beau o bere cu ghimbir și cu asta basta! Cer voie să folosească WC-ul, WC-ul personal, și bătrânu' Joe zice *OK*. Îi un tip de treabă, da' nu ies de acolo decât dup-un ceas, știi ce zâc. Mâncă juma' de pungă de cartofi și pe urmă se spală la pizdă în WC-ul meu.

Shug se uita la peștele prăjit din vitrina termică.

— Îi de la droguri. N-aș mai avea curaj să mi-o bag în ele.

— Așa-i, pică una după alta ca muștele. Dacă nu le vin de hac drogurile, atunci le strânge de gât vreun nenorocit.

— Termină, că-mi tai pofta de melci.

Shug și-a luat o mină acră.

— Dă-mi, te rog, o porție de cartofi prăjiți cu pește, cu multă sare ș-oțet.

Joe a luat coala albă de hârtie și a trântit peste ea o paletă cu vârf de cartofi și o porție mare de pește pane. A presărat sare și oțet peste mâncarea fierbinte, iar Shug a schițat un gest cu degetele.

— Mai pune, Joe. *Mai pune*.

Omul a continuat să toarne până când mâncarea se îmbibase de-a binelea.

I-a întins pachetul lui Shug.

— Și zî așa, nu mi-ai dat un răspuns la ofertă. Vrei căsuța ori ba?

Pe lângă faptul că administra fast-foodul, Joe DiRollo era celebru pentru faptul că escroca Consiliul Local al orașului Glasgow. Se înscria pentru apartamente subvenționate, dându-se drept una dintre numeroasele lui fiice. Pe urmă le subînchiria la rândul lui, băgând în buzunar săptămânal zece lire în plus față de chiria pe care i-o percepea lui primăria.

— Te țin la curent, a spus Shug, ieșind de-a-ndărătelea pe ușă. Doamna Bain, cum să zic, îi dificilă.

— Io chiar mă mir că vrei să te muți. Credeam c-o s-o duci regește acolo, în înaltul Sighthill-ului.

— Regele n-are nimic; regina are chef de-o decapitare. Tu mai ține nițel de casa aia goală a ta. Îs multe care trebe să se aranjeze înainte. Vreau să meargă totul șnur.

A surâs și a mușcat dintr-un cartof prăjit.

Când și-a terminat melcii, îi mai rămăsese doar un ceas sau pe-acolo de program. A coborât geamurile în timp ce soarele se ițea deasupra Pieței George, scăldând orașul într-o lumină portocalie blândă și incendiind statuia lui Robbie Burns. Era momentul cel mai plăcut al zilei, când peste oraș domnea pacea, asta înainte să fie tulburată de masele diurne. Urmărea cu înfrigurare ceasul de pe bord așteptând să se facă ora și a decis s-o pornească spre North Side mai devreme.

Rulând încet tot drumul până la Joanie Micklewhite cu geamurile coborâte, lovea odorizantul verde cu arătătorul. Avea să iasă din tură în curând și să-și spună toate lucrurile pe care nu și le puteau spune prin stație. A parcat strâns printre alte patru sau cinci mașini și s-a pus s-o aștepte, cu umerii adunați în față în scaun, rânjind ca un băiețel tâmpit, cu ochii pironiți pe ușa de la intrare, de parc-ar fi fost Crăciunul.

---

2. Marcă de băutură alcoolică efervescentă asemănătoare cidrului de pere.

4

Fără să se fi zvântat încă, ședeau amândoi pe marginea patului când s-au aprins felinarele pe stradă. Agnes îi pregătise o baie lui Shuggie și, simțindu-se singură, se vârâse și ea în cadă lângă mezinul ei. Pe Lizzie ar fi apucat-o toți dracii dacă i-ar fi văzut. Avea să fie nevoită să înceteze în curând cu chestiile astea, era prea isteț pentru un copil de cinci ani. Era prima oară când se uitase la organele ei genitale, după care și le analizase pe ale lui, ca într-o ghicitoare din alea cu „găsește deosebirea".

Apa se răcise în timp ce ei se distrau de minune umplând sticlele de șampon, ca pe urmă să se ude unul pe celălalt cu jetul plin de clăbuci. L-a lăsat să-i răzuiască oja veche de pe unghiile de la picioare, grija și concentrarea lui dându-i senzația unui bănuț vârât într-un aparat de taxare gol.

Așezată pe marginea patului, îi pieptăna părul negru, lucios, în timp ce el stătea cu fruntea plecată, absorbit. Băiatul făcea mașinuța marca Matchbox să scoată sunete ascuțite în timp ce o ghida prin labirintul de modele orientale al cuverturii. Jucăria i-a escaladat piciorul dezgolit la fel de ușor cum ar fi urcat dealurile Campsie. Fără să-și dea seama la ce se uită, a urmărit conturul cicatricelor albe, amintirile unghiilor lui Shug, care îi brăzdau interiorul coapsei. Pe urmă mașina a derapat până înapoi pe cuvertură. Roțile au scos un scrâșnet asurzitor, iar băiatul a ridicat fața spre ea, zâmbind și arborând expresia satisfăcută a lui taică-său.

Agnes a scos o doză nouă de bere dintr-o ascunzătoare și a tras încetișor de cheiță. Cu mișcări atente, a cules cu un deget dârele de spumă prelinse și le-a îndesat în gură. I-a dat băiatului cutia goală de Tennent's. Îi plăcuseră întotdeauna frumoasele pe jumătate despuiate din fotografiile de pe laterală. Shuggie era fascinat de asta, n-o mai văzuse și-i plăcea sonoritatea numelui când îl silabisea rar, fix cum îl învățase bunicul Wullie. *Shh-ee-na.*

Shuggie aduna cutiile goale de prin casă și înșira femeile pe marginea căzii. Le mângâia pe părul metalic și le făcea să-și vorbească în conversații închipuite, monoloage dezlânate, cel mai adesea despre cum își comandau de pantofi din cataloage și despre soții lor curvari. Big Shug îl surprinsese o dată. Urmărise plin de mândrie cum Shug înșira femeile și le articula fonetic numele pe rând. Mai

târziu s-a împăunat cu chestia asta la garaj: „Cinci ani, ce ziceți de asta!“, spunea el. „Așchia nu sare departe de trunchi.“ Agnes asistase mâhnită, știind ce se petrece de fapt.

Mai târziu în săptămâna aceea l-a dus pe Shuggie la BHS și i-a cumpărat o păpușică. Daphne era un bebeluș grăsuț, cu o freză cu moț, ca a unei gospodine din anii ’50. Lui Shuggie i-a căzut cu tronc păpușa. Din momentul ăla și-a azvârlit toate doamnele de pe cutiile de bere la coș.

Shuggie o urmărise în tăcere pe mamă-sa. Era permanent cu ochii în patru. Crescuse trei copii pe același calapod. Fiecare dintre copiii ei era atent și circumspect ca un temnicer.

— Ce zâceț’ di niște divertisment ușor? a întrebat el, imitând cine știe ce prostie auzită pe la televizor.

Agnes a tresărit. I-a cuprins fața cu unghiile lăcuite și l-a strâns ușurel de obrajii cu gropițe. A continuat să preseze până când buza de jos i s-a răsfrânt în afară.

— De, l-a corectat ea. DE!

Băiețelului îi plăcea să-i simtă palmele pe față, așa că a plecat ușor capul și a înnădit-o.

— Di.

Agnes s-a încruntat. A întins arătătorul și i l-a îndesat în gură, arcuindu-și-l pe după dinții lui de jos. Cu blândețe, i-a desfăcut maxilarul și i l-a ținut așa.

— Chiar nu e cazul să te cobori la nivelul lor, Hugh. Mai încearcă o dată.

Cu degetul ei în gură, Shuggie a articulat corect, chiar dacă nu și limpede. Pronunția avea *e*-ul acela corect, deschis, care-i plăcea ei. Agnes a dat aprobator din cap și i-a dat drumul la buză.

— Asta-nseamnî că ielănelul nu iera liber prin casî?

Chicotea înainte să fi apucat să rostească prostioara ștrengară. Agnes s-a lăsat pe vine, chitită să se ia după el, iar băiatul chițăia fericit și îngrozit, gonind în jurul patului.

Lângă ceasul deșteptător se găsea un teanc de casete. Băiatul a scotocit printre ele, împrăștiindu-le pe podea până când a dat peste cea pe care o căuta. Shug îi cumpărase ceasul deșteptător. Pusese deoparte teancuri întregi de cupoane de la benzinărie, pe care le legase laolaltă cu un elastic, și i le înmânase de parc-ar fi fost un lingou de aur. Butonul de plastic deschidea compartimentul pentru casetă. Shuggie a împins caseta înăuntru și a derulat-o, țipând din toți bojocii, până la capăt. Redată la ceasul deșteptător, suna metalic și sec, dar ei nu-i păsa. Muzica făcea camera să nu mai pară așa de goală. Shuggie s-a ridicat în picioare pe pat și

și-a pus brațele pe umerii ei. S-au legănat ținându-se așa o vreme. Ea l-a sărutat pe nas. A sărutat-o și el pe nas.

În timp ce începea o altă piesă, Shuggie o urmărea pe mamă-sa cum ține la piept cutia de bere și se învârte prin cameră. Strângând tare din ochi, Agnes se întorcea într-un loc unde se simțea tânără, plină de speranță și dorită. În Barrowland, unde bărbați necunoscuți o urmăreau avizi peste tot prin sala de dans, iar femeile plecau privirile, măcinate de invidie. Cu degete care se răsfirau asemenea unui evantai elegant, și-a trecut mâna peste corp. Imediat deasupra șoldurilor, a simțit colacul îndărătnic de grăsime cu care se alesese după ce născuse trei copilași. Deodată, ochii i s-au deschis și s-a întors din trecut, simțindu-se nenorocită, și proastă, și umflată.

— Urăsc tapetul ăsta. Urăsc draperiile alea și patul ăla și veioza aia de căcat.

Încălțat în șosete, Shuggie s-a ridicat în picioare pe cuvertura moale. Și-a înfășurat brațele pe după umerii ei și a căutat să se agațe iarăși de ea, dar de data asta l-a respins.

În apartamentul înghesuit nu era niciodată liniște, pereții erau prea subțiri. Se auzea neîncetat bâzâitul televizorului mare al cărui volum era dat prea tare special pentru tatăl ei. Vociferările înfundate ale lui Catherine, care trăgea telefonul până în cameră la ea, așa încât cablul răzuia lacul bun de pe cantul de jos al ușii în timp ce fata măsura camera cu pasul și se tânguia apropo de neajunsurile vârstei de șaptesprezece ani. Erau vecini și de o parte, și de cealaltă, și la etajul al șaisprezecelea, vântul, vântul acela care nu contenea niciodată, huruind în timp ce se izbea de ferestrele montate prost.

Agnes și-a rezemat capul în palme. Îi asculta pe ai ei hohotind la cine știe ce comic englez efeminat. Plozii ei mai mari ai ei erau ieșiți, Dumnezeu știa pe unde. Zilele alea păreau plecați mai tot timpul, se fereau când încerca să-i pupe, dădeau ochii peste cap la orice vorbă de-a ei. A făcut abstracție de răsuflarea ușoară a lui Shuggie și, preț de câteva clipe, s-a simțit ca și cum n-ar fi fost o femeie de aproape patruzeci de ani, căsătorită și cu trei copii. Era din nou Agnes Campbell, țintuită la ea în cameră și ascultându-i pe ai ei prin perete.

— Dansează pentru mine, a spus ea deodată. Hai să dăm o mică petrecere.

A apăsat butonul ceasului deșteptător și caseta s-a derulat scârțâind înainte, iar muzica aceea tristă s-a precipitat și a fost înlocuită de ceva mai vesel.

Shuggie a ridicat de jos doza de bere a mamă-sii. A dus-o la buze de parcă ar fi fost o poțiune magică, dătătoare de putere. Gustul amărui de ovăz l-a făcut să se înfioare, felul cum îi amintea de berea de ghimbir acidulată, de lapte și de păsat în

același timp. A dansat pentru ea, pășind când într-o parte, când în cealaltă, pocnind din degete și nereușind să țină deloc ritmul. Când ea râdea, el dansa cu și mai mult foc. Repeta ce vedea că o făcuse să râdă de zeci de ori, până când zâmbetul i se întindea pe față stins și forțat, și atunci se apuca să caute următoarea mișcare ce ar fi reușit s-o înveselească. Țopăia și își azvârlea brațele în lături, în timp ce ea râdea și bătea din palme. Cu cât părea ea mai fericită, cu atât mai abitir își dorea să se învârtă și să dea din mâini și din picioare. Tapetul cu model care trepida amenința să-l facă să verse, însă el continua, lovind aerul cu pumnii și agitându-și șoldurile. Agnes își azvârlea capul pe spate zguduită de hohote de râs, și din ochii ei dispăruse tristețea. Shuggie pocnea din degete ca un dur și își împingea capul în față, în continuare nereușind să țină ritmul. Nu conta.

Amândoi rămăseseră cu răsuflarea întretăiată de la atâta râs când l-au auzit.

În hol, ușa de la intrare s-a deschis și s-a închis la loc. Era mai degrabă un foșnet de curent aspirat și o contractare a spațiului decât un zgomot. Pași greoi s-au apropiat lent de-a curmezișul mochetei până la ușa dormitorului. Agnes a strâns dozele de bere goale și le-a pitit la capătul opus al patului. Și-a răsucit inelele pe degete îndreptându-le și, întorcându-se nerăbdătoare spre ușă, și-a exersat zâmbetul ei cel mai degajat. Dincolo de ușă, pașii greoi s-au oprit. Agnes și Shuggie au auzit zornăitul stins al mărunțișului într-un buzunar de pantalon. Venise acasă în prima pauză pentru luat ceaiul. Ar fi trebuit să fie un timp pe care să-l petreacă împreună. Acum îl asculta pe Shug cum îi salută pe părinții ei, glasul lui sunând egal și lipsit de căldură. Agnes știa că taică-său sigur înălțase privirea, cu televizorul reflectându-i-se în ochelari, și zâmbise. Sigur existase un moment când Wullie se ridicase și îi cedase lui Shug fotoliul. Ambii bărbați îi dăduseră cel mai probabil ocol, într-o joacă stânjenitoare de-a scaunele muzicale, până când Shug a pus o mână pe umărul lui Wullie și l-a împins la loc pe scaunul lui. Lizzie, cu o expresie împietrită, se ridicase cu siguranță să pună ceainicul pe foc și dârdâia cel mai probabil, ca și când nu Shug sosise, ci însuși vântul cel rece dinspre dealurile Campsie.

Agnes asculta toate astea prin perete. Dintr-o singură mișcare, a măturat cremele și sticlele de parfum de pe măsuța ei de toaletă și le-a proiectat în celălalt capăt al camerei. Veioza zăcea sfărâmată pe o parte. Becul chior care bătea în sus, spre ea, îi transforma trăsăturile așa de radical, încât Shuggie s-a speriat. Totul se întorsese cu susul în jos nemaipomenit de repede.

Agnes s-a lăsat moale până pe marginea patului. Shuggie a simțit cum doza de bere s-a vărsat pe saltea și lichidul a prins să îi îmbibe șosetele. Îngropându-și fața

în părul lui, maică-sa își plângea plânsul secat, de neputință; el îi simțea răsuflarea lipicioasă pe ceafă. S-a lăsat să cadă pe spate pe pat și l-a tras lângă ea. Când l-a apucat, băiatul a băgat de seamă că fața ei era deformată, fardul de pe ochi era șters și i se prelingea. Arăta cum arătau uneori frumusețile de pe cutiile de bere, o imprimantă neglijentă și o sită prost aliniată și, brusc, femeia nu mai era întreagă, doar o devălmășie de straturi diferite.

Agnes s-a întins de-a curmezișul saltelei după țigări, și-a aprins una și, trăgând zgomotos în piept, i-a făcut capătul să se transforme într-un vârf roșiatic, incandescent. Preț de câteva clipe, s-a uitat la luminiță, iar vocea i se frângea de propria-i milă în timp ce se îngâna cu caseta. Brațul drept i s-a întins cu o mișcare grațioasă și a lipit țigara arzândă de draperii. Shuggie se uita cum scrumul prinde să mocnească și în clipa următoare degajează un fum cenușiu. Băiatul a început să se zvârcolească în timp ce fumul a răbufnit cu un icnet în flacără portocalie.

Agnes s-a folosit de brațul rămas liber și l-a tras mai aproape de ea.

— Sst. Hai, fii băiat cuminte pentru mămica ta.

Privirea ei avea un calm înspăimântător.

Încăperea a devenit aurie. Flăcările au urcat pe draperiile din sintetic și au prins să se precipite spre tavan. Un fum întunecat se învârtejea în sus ca și când ar fi fugit din calea unui foc hrăpăreț. În mod normal i-ar fi fost frică, însă mama lui părea cu desăvârșire calmă, iar camera nu fusese nicicând mai frumoasă, pe măsură ce lumina proiecta umbre pe pereți, iar tapetul cu motive orientale prindea viață, ca o mie de pești fumurii. Agnes s-a lipit de el și împreună au urmărit această frumusețe nouă în tăcere.

Aproape că nu mai rămăsese nimic din draperii. Picurau ca înghețata topită pe covor. O porțiune din tapetul care se decojise de jur-împrejurul ferestrei igrasioase luase foc, iar galeria din plastic se topise la mijloc și atârna ca un pod rupt. Un strop mare de draperie sfârâitoare a aterizat pe colțul patului, iar fumul s-a întețit în jurul lor. Shuggie a prins iarăși să se zvârcolească. Nu se putea opri din tușit. O tuse sumbră, înecăcioasă și amară, ca atunci când una dintre cariocile de la bingo ale lui Lizzie îi umpluse gura de cerneală. Agnes nu s-a clintit, pur și simplu a închis ochii și și-a cântat mai departe cântecul ei trist.

Big Shug se deslușea încadrat de întunericul ușii. Când oxigenul proaspăt a pătruns în încăpere, flăcările s-au repezit de-a curmezișul tavanului ca să-l întâmpine. Cât ai clipi, el a escaladat patul și a deschis fereastra. Cu mâinile goale, a împins poliesterul arzând afară pe fereastră. A cules bucățile cele mai mari de magmă topită de pe podea și le-a azvârlit și pe ele după țesătura de flăcări. Brusc,

s-a făcut iar nevăzut, iar Shuggie a țipat după taică-său, convins fiind că îi lăsase de izbeliște.

Când Shug a revenit în încăpere, legăna în mâini câteva prosoape ude. Împroșcau apă acră ori de câte ori își atingeau ținta, iar flăcările se stingeau sub ele. Shug s-a răsucit spre pat și a plesnit trupurile încolăcite cu prosoapele ude. Shuggie a încercat să nu țipe de durere când șfichiuitura i-a ars pielea. Agnes zăcea țeapănă, cu ochii închiși.

Când și ultimele flăcări se stinseseră, Shug s-a oprit în loc cu spatele întors la soția și la fiul lui. Prin ochii care-l usturau, Shuggie se uita cum umerii tatălui lui se scutură de furie, iar când bărbatul s-a răsucit, Shuggie a băgat de seamă că era roșu la față de la căldură, iar degetele îi erau încrețite, stacojii și inflamate acolo unde și le arsese.

Lizzie și Wullie se opriseră în loc în întunericul de pe coridor. Shug și-a smuls băiatul de sub brațul lui Agnes și l-a transferat la Lizzie în brațe. Agnes zăcea nemișcată și inertă pe pat, iar când Shug a apucat-o de pielea obrazului, buzele i s-au întredeschis într-o expresie stranie, ca de pește. Aplecându-se, a zgâlțâit-o violent și i-a repetat numele întruna, până când colțurile gurii i s-au umplut cu salivă.

Fără succes.

S-a uitat spre Lizzie, care îl ținea pe băiat strâns la piept. Wullie și-a trecut palma aspră, plină de bătături, pe sub ochelari, în timp ce lacrimile începeau deja să-i șiroiască pe față. Shug se uita în jos la nevasta lui și la trupul ei fără suflare. Încăperea era învăluită în tăcere. Nimeni nu știa ce să zică.

Lui Agnes, liniștea nu-i inspira încredere.

A deschis un ochi; pupila îi era întunecată și mărită, dar focalizată și limpede. Și-a îndesat țigara turtită la loc între buze.

— Pe unde pizda mă-tii ai umblat?

5

Centrul orașului era plin de oranjiști. Cu flautele lor, cu fluierele și tobele, mărșăluiseră de-a lungul orașului, de la cenotaful din George Square până la Glasgow Green. De la fereastra biroului, Catherine urmărise cum se perindă stindardele și eșarfele feluritelor loje. La început, protestanții își declaraseră prin cântece susținerea pentru Regele Billy, iar mai târziu, după ce se deschiseseră cârciumile, țipau „Să v-o tragem, ticăloși fenieni“ pe o melodie pe care Catherine n-o știa și pe care se îndoia că ei ar fi știut-o.

Toată ziua polițiști în veste reflectorizante stătuseră călare pe cai neliniștiți. Acum, că marșul se încheiase, bărbați tineri se strângeau și intonau cântece sectare ca niște colindători urâcioși. Strigau la fetele aflate în trecere și luau la fugă orice bărbat care nu afișa culorile corecte.

Catherine a plecat de la birou cât a putut de târziu, sperând să evite grosul. Se oprise în fața clădirii din gresie, regretând profund pardesiul ei cel nou verde-smarald și cizmele din piele întoarsă cu toc înalt. În timp ce norii de ploaie obturau soarele de iulie, blestema faptul că trebuie să lucreze în sâmbăta în care avea loc Marșul Ordinului Oranjiștilor. Nu era ca și când s-ar fi priceput cine știe la cifre, însă domnul Cameron insistase să fie prezentă când era și el, ca să răspundă la telefoane care nu sunau niciodată, să prepare ceai de care el nici nu se atingea.

Nu era rea pentru o primă slujbă, argumentase tatăl ei vitreg, Shug, mai ales pentru o fetișcană toantă, proaspăt ieșită de pe băncile școlii, căreia îi stătea mintea numai la băieți și la țoale. Acordarea de împrumuturi era o chestie plictisitoare, dar îi plăcea felul în care totul trebuia să fie atent organizat și pus la punct. Îi plăcea la nebunie scrisul ordonat, cu stilou roșu, de la sfârșitul fiecărei pagini de registru, calculat, incontestabil și adevărat. Într-un fel, era moștenirea ei de la Agnes, această scrupulozitate atentă, acest ochi format pentru ce aveai și ce-ți permiteai să cheltui.

Nu era o slujbă rea și, în plus, domnul Campbell avea un fiu care era genul masiv și chipeș și, în timp ce se furișa către casă, Catherine și-a îngăduit să-și lase gândurile să-i zburde la băiat. La cinema, Campbell Cameron fusese tot numai

mâini alunecoase, ca o caracatiță libidinoasă. Până și sărutările cele mai delicate îi păruseră misecuviniste și epuizante.

Bunica ei o luase deoparte odată și-i spusese că e proastă, că ar trebui să se mărite cu Seamus Kelly. Lizzie i-a explicat cum se măritase ea cu iubitul ei catolic cuminte, iar el îi fusese alături mai bine de patruzeci de ani, împreună traversând dificultăți care mai de care. Era ușor să ignore sfatul bunicii. La urma urmei, Lizzie nu avusese decât două canapele noi din câte își putea aminti Catherine, iar căsnicia nu se putea să însemne doar mâini crăpate și genunchi umflați de la frecatul podelelor. Și, oricum, Lizzie nu avea de ce să-și facă griji în legătură cu tânărul Cameron. Tatăl vitreg al lui Catherine nu mai prididea să i-l vâre în față pe propriul nepot, Donald Jr.

Când își văzuse prima oară vărul vitreg, în sinea ei fusese încântată de cum se ținea, de faptul că se simțise numaidecât ca acasă în mica lor sufragerie. Donald Jr ședea cu picioarele desfăcute într-o manieră debordând de încredere, ocupând mai mult spațiu decât i s-ar fi cuvenit și vorbind despre propria persoană fără urmă de modestie. Îi plăceau felurile subtile prin care îi dădea de înțeles că e mai important decât ea. Asta era întotdeauna impresia pe care o transmiteau câinii protestanți, vezi Doamne, erau nemaipomenit de adorați, de bine hrăniți, centrul propriilor lor vieți. Erau mândria mamelor lor, în ciuda rușinii sau a neajunsurilor lor, iar Donald Jr părea cu totul eliberat de povara conștiinței sau a răspunderii. Era băiatul de aur, deși, în realitate, era mai degrabă un roz străveziu înrourat.

Lui Catherine îi plăcea să se uite la el cum mănâncă. Era scandalizată de faptul că prefera sosul de carne de miel supei de varză și de cum se aștepta să i se servească trei cârnați întregi la tocana de cartofi. Îl urmărise cum îi înapoiază farfuria lui Lizzie și-i cere să-i mai pună. Deci cum ar fi putut să-i spună bunicuței ei că se simte norocoasă că-l are? Era lucru știut că se sărutase cu zeci de fete, în vreme ce ea împărțea camera cu cei doi frați ai ei. Donald Jr nu trebuia să-i dea bani mamă-sii pentru partea lui din cheltuielile casei. El nu avea pentru ce să se simtă recunoscător sau vinovat.

Aproape imediat ce se cunoscuseră, căutase s-o despartă de virginitatea ei. Catherine îi ținuse o lecție apropo de prima împărtășanie, iar el râsese cu hohote când ea îi spusese cu toată sinceritatea că are de gând să aștepte până la căsătorie. Hotărât lucru, era nepotul lui Shug. Și-a afundat unghiile adânc în palmă și l-a refuzat virtuoasă. În taină, îi plăcea acest dezechilibru neobișnuit de putere, deși ceva în ea presupusese că are să-i dea papucii pe chestia asta. Și totuși, cumva, Donald Jr n-a făcut cale-ntoarsă. În schimb, a stat de vorbă cu unchiu-său Shug și,

în ziua în care ea a împlinit șaptesprezece ani, și-a cerut de nevastă verișoara vitregă, în stația unui autobuz care mergea în direcția Trongate, în cadrul unei scenete exagerate care îl avea în centru pe el mai degrabă decât pe ea.

Cum ploaia se întețea, Catherine a pornit cu pași mărunți și repezi în cizmele ei cu toc înalt. În ultima vreme, puteai citi tot soiul de povești sinistre tipărite cu negru și roșu pe prima pagină a ziarelor de seară, cu fotografii tip pașaport ale unor femei tinere care fuseseră violate și ucise în măruntaiele orașului. Ziarele scriau că toate fuseseră prostituate și publicau povești părtinitoare despre problemele cu drogurile pe care sigur le avuseseră. Una dintre fete fusese strangulată și azvârlită într-un pârâiaș puțin adânc care curgea la marginea autostrăzii. Ucigașul îi pliase cu grijă cadavrul maltratat și-l îndesase într-un sac de gunoi negru. Zăcuse acolo luni întregi până când niște indivizi care deșertau ilegal gunoiul spărseseră sacul, iar mâna vineție alunecase afară. În tot timpul ăla, nimeni n-o declarase dispărută. Tărășenia îl făcuse pe Wullie să-și sugă zgomotos proteza și pe Lizzie să se întrebe unde e implicarea bisericii în toată povestea asta.

Catherine studiase fotografiile din ziare ale fetelor moarte cuprinsă de groază. Obrajii supți și ochii afundați în orbite ieșeau în evidență prin alăturarea cu portretele tip pașaport, cu fundalul lor portocaliu decolorat. O fată fusese ucisă, și cea mai reușită fotografie pe care ai ei o putuseră pune la dispoziție erau duplicatele pe care și le făcuse pentru abonamentul lunar de transport.

Nu se lăsase încă întunericul când a ajuns în dreptul curții betonate din fața blocului-turn. În penumbra înserării, câțiva copilași stăteau în cerc și împungeau ceva cu un băț. Erau prea mici ca să aibă ce căuta pe afară la ora aia, iar câțiva nu aveau mantale sau încălțări să-i apere de ploaia de iulie. Ceva la mormanul aceea jilav i-a atras atenția, ceva cunoscut, dar nelalocul lui. Catherine a traversat curtea, sperând să nu fie iarăși vorba de un câine mort. Cineva otrăvea toți maidanezii din Sighthill cu otravă pentru șobolani; găsiseră că era mai omenos decât să se uite la ei cum se zvârcolesc în călduri.

Pe jos zăcea un maldăr jilav de draperii care ardeau mocnit, un model oriental violet pe care l-a recunoscut ca fiind același cu al maică-sii, arse și încă fumegând. Numărând din doi în doi, a reperat etajul al șaisprezecelea și a băgat de seamă că toate luminile sunt aprinse, iar ferestrele sunt trântite în lături la ora aia târzie. Nu era semn bun. Mai mult ca sigur, frate-său Leek nu era acasă. Dacă noaptea decursese cum își închipuia ea, cel mai probabil că el intuise din timpul cinei ce urmează, așa că o ștersese și se pitise pe undeva. Se pricepea la chestia asta. Cum era tăcut de fel, nu i se prea simțea lipsa.

Însă trebuia să dea de el. Nu era în stare s-o înfrunte pe mama lor de una singură.

Era o alee întunecată, mărginită pe dreapta de grilajul de fier de la biserica Saint Stephen și de gardul din plasă de sârmă de la Fabrica de Paleți Springburn pe stânga. Era îndeobște considerată o porțiune periculoasă de străbătut pe jos; odată ce o apucai pe cărare, nu mai puteai să faci cale întoarsă până când ajungeai în capătul celălalt. Găștile erau înnebunite după ea. Pe la jumătatea aleii, un cuplu de bețivi bătrâni se împleticea printre gunoaiele aduse de vânt. Catherine o auzea pe bătrână șoptindu-i promisiuni deocheate moșului. Și-a văzut de drum zorită, apoi s-a aplecat și a intrat de-a bușilea printr-o spărtură în gardul de sârmă. Părul lăsat pe spate i s-a prins în gard și, preț de câteva clipe încărcate de panică, a fost convinsă că puseseră mâna pe ea. Catherine a tras, părul s-a rupt și, reușind să se elibereze, s-a prăvălit pe spate în noroi. Udă și scalpată, se uita la părul ei care atârna acolo ca o blană de animal și se gândea la modurile în care ar fi putut să-și verse năduful pe Leek.

În interiorul fabricii de paleți erau mii de cuburi stivuite, compuse din containere albastre. Fiecare cub era înalt de vreo nouă metri și lat cât o fundație de bloc-turn. Maiștrii le dispuseseră în așa fel încât aduceau cu niște străzi rezidențiale, zece cvartale lățime pe zece cvartale adâncime, prevăzute cu exact atât spațiu între ele încât de-a lungul intervalelor să se poată deplasa un mic transpalet. Se orienta numărând așa cum o învățase Leek fără tragere de inimă. Ar fi fost ușor să se rătăcească printre paleți pe timp de zi și era infinit mai ușor pe întuneric. Reflectoarele montate pe laterala depozitului proiectau o lumină slabă de-a lungul șirurilor de cuburi care se întindeau de la nord la sud, dar era de ajuns s-o cotești pe după un colț și se făcea instantaneu întuneric beznă.

Când a observat tăciunii portocalii care tresăltau în noapte era deja prea târziu. A încercat să se întoarcă, dar cizmele din piele întoarsă i-au alunecat, iar ea s-a afundat și mai tare în beznă. Mâini aspre au înșfăcat-o de brațe și au tras-o spre roiul de licurici. A dat să țipe, însă o palmă i-a acoperit gura. Simțea gustul de tutun și de lipici care mai adăsta pe degete. Mai multe mâini s-au lipit de trupul ei, rătăcind și cotrobăind. S-a auzit un foșnet de catifea reiată când o pereche de picioare s-a apropiat pe la spatele ei. Picioarele s-au lipit de ea, și simțea bărbatul dincolo de subțirimea pantalonilor strâmți. Era umflat de sânge, excitat.

Unul dintre tăciunii aprinși s-a apropiat și lucea amenințător în dreptul feței ei.

— Ce pizda mă-tii vrei? s-a interesat.

— Are țâțe mișto, au zis tăciunii aflați în stânga ei.

Toți licuricii incandescenți râdeau și tresăltau.

— Dă să pipăim.

Catherine a simțit o mână mică, ca de femeie aproape, cum trage de bluza ei de purtat la serviciu.

O linie argintie a spintecat bezna și Catherine a simțit o atingere de metal rece care i se lipește de obraz. Mâna murdară care îi acoperea fața s-a mutat în dreptul beregatei. Cuțitul argintiu de pescuit i-a atins colțul gurii, vârându-se puțin și în interior. Avea gust metalic, ca o lingură murdară.

— Celtic sau Rangers?

Catherine a lăsat să-i scape un geamăt tânguitor. Era o întrebare imposibilă: dacă dădea răspunsul greșit, lama avea s-o lase cu un zâmbet à la Glasgow, o cicatrice lată cât toată fața, un semn pe viață. Dacă răspundea corect, poate avea să fie doar violată.

Nopți de-a rândul, Catherine șezuse în capul oaselor în pat, pieptănându-și părul lung și urmărind cum Leek îi pune aceeași întrebare prostească lui Shuggie. Leek îl încăleca pe frățiorul lui mai mic cu membrele lui deșirate și îl țintuia la podea. Încleșta pumnii, ținându-i la câțiva milimetri de fața lui Shuggie și-l întreba: „Cimitir? Sau spital?“ N-avea niciun rost. Toate răspunsurile se soldau cu același rezultat. Urma să capeți ce voia să-ți ofere ticălosul de deasupra, orice ar fi fost lucrul acela.

— Nu te mai întreb o dată.

Cuțitul de eviscerat a zăngănit atingându-i dinții în timp ce îi împungea interiorul obrazului. O lacrimă solitară i-a țâșnit din ochiul stâng. Catherine s-a gândit la degetele pline de lipici și a avansat un răspuns la plezneală.

— Celtic?

Bărbatul a pufăit dezamăgit.

— Ai nimerit-o.

I-a extras încetișor cuțitul dintre buze; se delecta văzând groaza întipărită pe chipul ei. Catherine a vârât un deget în gură și și-a pipăit falca pe dinăuntru, simțind înțepătura călduță, sălcie a sângelui, dar, din fericire, pielea era nevătămată.

O lumină orbitoare i s-a aprins drept în ochi, și Catherine s-a făcut mică, lipindu-se de bărbatul aflat îndărătul ei.

— Să-mi fut una! a spus vocea. Îi soră-sa lu' Leek ăla micu'.

A durat câteva clipe până când ochii ei s-au obișnuit cu lumina; a pus mâna pe capătul lanternei și a deviat-o spre pământ. Bărbații care o înconjurau erau niște băietani, mai tineri ca ea și probabil mai tineri și decât Leek. Stăteau fumând pe întuneric, pândind. Cum acasă n-aveau parte de liniște, așteptau pe cineva pe care să-l molesteze sau un prilej să vâre cuțitul în paznicul de noapte.

Mâna i-a țâșnit înainte și a luat contact cu deținătorul cuțitului argintiu. Chestia asta n-a ajutat-o să se simtă mai bine, așa încât a încleștat iarăși pumnul și l-a potopit cu lovituri peste ceafă, cap și umeri. Băiatul și-a acoperit capul cu palmele și, umflându-se de râs, s-a îndepărtat țopăind.

Catherine și-a croit drum printre băieți, împingându-i în lături scârbită, și a străbătut în fugă ultimul tronson din paleți. Își auzea tălpile, iuți și plate, în urma ei. S-a apucat cu mâinile de peretele de lemn albastru rugos și, cu toată iuțeala de care era capabilă, s-a săltat pe stiva de paleți. Îndărătul ei a simțit cum o mână se strânge pe după una dintre cizmele ei cele noi; mâna a smucit o dată scurt, iar piciorul lui Catherine s-a desprins de pe ieșindul pe care se proptise. A fost nevoie de toată forța de care dispunea ca să se țină de lemnul plin de așchii. A balansat piciorul în urma ei, auzindu-l cum ricoșează dintr-o țeastă groasă și, ridicând genunchiul, a reușit să găsească un punct de sprijin și s-a cățărat restul porțiunii până în vârful turnului.

Lanterna i-a scăpărat pe sub fustă, căutând să-i lumineze chilotul. O tachinau, cu glasuri pițigăiate, care începeau să li se îngroașe, sunetul primejdios al băieților care dau de gustul puterii amețitoare a bărbăției. S-a tras în sus ultimii trei metri care o despărțeau de vârf. Simțea nevoia să se întindă câteva clipe și să-și tragă sufletul, dar s-a sforțat să se ridice și să privească sfidător într-o parte. Erau cinci, cu fețe acoperite de urme de acnee și puf. Rânjeau în sus spre ea, în timp ce cel mai mare dintre ei gesticula, vârând arătătorul printr-o gaură pe care o schița cu mâna cealaltă. Catherine a scuipat peste margine spre ei. A fost o aversă de spumă albicioasă, iar băieții au țipat ca niște copilași, ceea ce și erau încă, și s-au împrăștiat care încotro ca niște șobolani chicotitori.

Cum stătea în picioare pe stiva de paleți teșită, și-a plimbat privirea peste câmpurile uniforme de lemn albastru strălucitor. Băieții o făcuseră să piardă șirul, și spera că se suise pe turnul corect. Leek putea să parcurgă dintr-un salt cei doi metri și jumătate care despărțeau stivele, dar ea n-ar fi reușit în veci. Cu cizmele ude, ar fi alunecat și s-ar fi prăvălit la pământ. Se cutremura gândindu-se la ce ar fi făcut golanii cu corpul ei în timp ce zăcea acolo, cu gâtul frânt.

Catherine a numărat patru de la gard și cinci de la cotitură. Era corect; nu pierduse șirul. Cercetând din ochi vârful stivei, și-a oprit privirea asupra unui palet amplasat cam la 1,5 metri pe 1,5, cum măsurai de la colțul sud-estic. Uitându-se peste umăr ca să se asigure, cum fusese învățată, s-a aplecat și a tras în sus de un palet albastru. De undeva dinăuntru s-a zărit o lumină pâlpâitoare.

Catherine a vârât capul prin deschizătură și a șoptit numele fratelui ei înspre lumina slabă. „Leek, Leek!“ Niciun răspuns. L-a mai strigat o dată și, brusc, lumina pâlpâitoare a fost înăbușită și în gaură s-a făcut întuneric. De pe vârful nasului i se prelingeau picuri de ploaie în timp ce se căznea să deslușească prin hăul de dedesubt. Deodată, o față palidă cu niște urechi trandafirii, micuțe, a țâșnit în sus spre ea din beznă.

— Bau!

Catherine s-a prăvălit pe spate. Dacă ar fi fost mai aproape de margine, ar fi căzut în gol. A proiectat o flegmă în obrazul palid al lui Leek.

— O, ’te-n pula mea!

— Păi, ce pizda mă-tii ai căutat să mă sperii în halul ăla?

Catherine și-a lipit genunchii unul de altul și s-a apucat să-și inspecteze palmele înroșite, căutând așchii albastre. În secunda aia, au năpădit-o teama și rușinea, și lacrimi de neputință au prins să-i scalde fața.

Leek s-a șters la gură cu mâneca de la pulover. Îi interpretase greșit plânsul.

— Să nu-ncepi să te smiorcăi. Intri ori ba? Plouă înăuntru din cauza ta.

Îmbufnată, Catherine s-a tras până în dreptul deschizăturii și a coborât în vizuina lui frate-său. Leek a tras paletul desprins la loc peste capetele lor. Înăuntru era jilav ca într-un mormânt deschis și întuneric ca într-un sicriu închis. Catherine de abia apucase să scoată șuierul înfundat dinainte să înceapă văicăreala, că Leek a și avertizat-o: „Să nu te-aud!“, în timp ce se foia de colo colo prin beznă. În colțul cel mai îndepărtat s-a auzit un zăngănit, iar spațiul a fost inundat de o lumină fumurie difuză.

Felinarul de voiaj proiecta umbre prelungi de jur-împrejurul spațiului care aducea cu o peșteră. Spațiul delimitat de paleții concavi era pe puțin de două ori cât dormitorul lor de acasă, însă plafonul nu se putea să fi fost la mai mult de un metru optzeci înălțime. Leek acoperise podeaua și pereții cu fâșii vechi de mochetă găsite la gunoi și cutii de carton turtite. Prin deschizătura îngustă de deasupra târâse înăuntru piese vechi de mobilier și scaune de bucătărie rupte. Paleții fuseseră dispuși așa încât să funcționeze pe post de stâlpi de susținere, iar câțiva fuseseră înclinați și acoperiți cu covoare vechi ca să alcătuiască un soi de

divan colțuros. Pe pereții acoperiți cu mochetă erau poze nud ale unor fete de la pagina 5. Cineva agățase și o fotografie a lui Maggie Thatcher și alt glumeț desenase o pulă vânoasă care-i intra în gura moralizatoare.

Catherine îl urmărea din priviri pe fratele ei care se apucase să-și facă locuința mai primitoare pentru ea. Îi cunoscuse pe câțiva dintre băieții mai mari din Sighthill care săpaseră vizuina cu câțiva ani în urmă. După ce cel mai nebun dintre ei înjunghiase un paznic de noapte băgăcios, fuseseră lăsați mai mult sau mai puțin în pace. Era un loc grozav în care să te îmbeți și să tragi pe nas aurolac. Majorității băieților mai mici le plăcea pur și simplu că era un loc unde n-aveau ce căuta tații lor severi. Câțiva veneau cu fete și improvizau paturi din paltoane și pulovere împrumutate. Treptat, dat fiind că-și riscau reputația, fetele din Sighthill au încetat să mai vină la bârlogul din paleți. Vocile băieților continuau să înceapă să se îngroașe și hormonii să se dezlănțuie în ei, așa încât majoritatea stăteau la pândă, într-o așteptare aţâţată. Casa din paleți a devenit mai goală și mai tăcută. În perioada aia, Leek putea să-și petreacă acolo întreg weekendul de unul singur.

Dacă Agnes bea ceva joi, atunci Leek lua câteva cutii cu fasole și praf de șarlotă din bucătăria bunicii și mergea acolo să se ascundă. Când se întorcea, duminică seara, îi găsea pe toți în fața televizorului. Agnes era dulce și spăsită, acum, că aburii alcoolului se risipiseră. Îi pregătea un locșor confortabil lângă ea pe canapea, iar el se așeza aproape, delectându-se cu mirosul călduț, înmiresmat, pe care trupul ei îl emana după baie. Lizzie se uita la el zâmbind într-o doară și-l întreba dacă își petrecuse tot weekendul în patul lui. Era plăcut să fie un suflet liniștit.

Nu c-ar fi fost vreun pitic. Înainte să împlinească cincisprezece ani avea deja peste un metru optzeci și doi. Dintotdeauna fusese slab și, pe măsură ce creștea, devenea și mai parcimonios și mai eficient când venea vorba de constituția fizică. Părul, la fel ca și constituția, îl moștenise de la tatăl lui biologic demult uitat. Era fin și rar, castaniu-deschis, și-i atârna moale peste urechi și ochi. Ochii îi erau cenușii și luminoși, dar nu se grăbeau să exprime vreo trăire. Își perfecționase de mult arta de a privi fix prin oameni, sustrăgându-se de la conversații ca să-și urmeze reveriile prin occipitalul lor, și mai departe, prin orice fereastră deschisă.

Leek era la fel de măsurat când venea vorba de trăirile lui pe cât era de economicos ca și constituție. De la tatăl lui adevărat moștenise o personalitate blândă, liniștită și melancolică, însingurată și absentă. Singura concesie autentică față de mamă-sa o reprezenta nasul, mare și osos, prea sever ca să fie roman. Îi întrerupea linia bretonului moale, eluziv, și ședea proțăpit pe fața lui delicată ca

un monument falnic, închinat strămoșilor lui irlandezi catolici. Agnes îl moștenise de la Wullie, iar Wullie îl moștenise la rândul lui de la taică-său, care îl adusese din Ținutul Donegal. Nu lăsa pe nimeni nevătămat și nu ierta pe nimeni, bărbat ori femeie, din linia de sânge Campbell.

Bârlogul era un fort acoperit cu mochetă, o treabă băiețească. Duhnea a bere, a aurolac și a spermă, iar Catherine, una, nu vedea în ce constă farmecul. Plimbându-se de colo colo prin încăpere, se trăgea îndărăt scârbită văzând harababura și conservele pe jumătate pline. Și-a șters fața de lacrimi, smârcâindu-și nasul.

— Azi de când ești aici?

— Nuș', a făcut el, trăgând un palton cules de pe la gunoi dintr-un maldăr de țoale mucegăite aflat într-un colț. A dat gata whisky-ul de la botez înainte de prânz.

I-a întins paltonul uscat. Catherine s-a dezbrăcat de mantoul ei cel bun, verde, și a tras pe ea tweedul Harris bărbătesc. Mirosea a lanolină și a transpirație, însă uscăciunea vălurită a lânii aspre îi dădea o senzație plăcută. Leek a luat o cutie veche de biscuiți de pe etajera de deasupra pozelor cu fetițe și i-a întins-o. Ședeau unul lângă altul pe canapeaua artizanală. A cuprins-o delicat cu brațul și s-a vârât înăuntrul paltonului, așa încât acum aveau fiecare câte o mânecă.

Catherine a luat cât a încăput între degete din prăjitura din cutie. Simțea zahărul caramelizat din siropul după care se dădea în vânt bunica ei. A ajutat-o să se simtă mai bine.

— N-am mâncat nimic toată ziua. Nu avea cine să răspundă la telefoane, iar domnul Cameron a zis că-mi aduce un sandviș când se întoarce de la masă. Doar că nu mi-a adus. Și, mă rog, n-am zis nimic, ca să nu-și dea seama că mi-a rănit sentimentele.

— „Sentimentele sunt pentru molâi."

Imita tonul lui Dalek, care pe Catherine o scotea din minți. Catherine a ițit capul de sub rever și i-a aruncat o privire înghețată.

— Ei bine, ascunsul e pentru lași.

Genele lui lungi și sfioase i-au umbrit obrajii rumeni. Încă din copilărie, fusese ușor de rănit. Catherine și-a vârât la loc brațul în paltonul ros de molii și l-a petrecut pe după spinarea lui; îi simțea coastele subțiri prin puloverul de școală.

— Iartă-mă, Leek. E înspăimântător să vin să te caut aici. Sunt udă și mi-a fost frică, iar acum cizmele mele cele noi sunt distruse.

— Nu poți să ții nimic de bun în locul ăsta.

L-a tras spre ea. Cu doi ani mai mic și deja era cu un cap mai înalt. Și-a îngropat creștetul ud în pliul bărbiei lui late. A început să plângă încetișor și a încercat să lase furia pe care o simțea față de golani și de cuțitul lor de pescuit să se scurgă din ea.

— Ai stat pitit aici toată ziua?

— Aham.

Oftatul lui a cutremurat-o.

— Ți-am spus. S-a trezit și-mi dădeam seama chiar și cu zgomotul de la desenele animate că urmează una de pomină. Dârdâia ceva de groază, așa că m-a rugat să văd de ăla micu' cât se duce ea la cumpărături.

Leek și-a lăsat vorba în aer. Catherine știa că se uită în gol.

— A băut ceva prin vreo cârciumă? s-a interesat ea.

Privirea îi devenise iarăși sticloasă.

— Nu... nu cred. A băut whisky-ul ăla, pe urmă cred că și-a luat provizii pentru acasă și a dat pe gât ceva cât a urcat cu liftul.

— Adevăru' e că aerul e nemaipomenit de uscat la altitudinea aia.

Catherine și-a lins degetele de ultimele urme lipicioase și a pus cutia jos.

— Aham, părea moartă de sete, a zis el cu mâhnire în glas.

S-a lăsat o tăcere prelungă. Leek și-a scos proteza din porțelan de sus și și-a frecat obrazul, ca și când l-ar fi jenat. Agnes, sătulă de vizitele constante la dentist, îl convinsese ca de aniversarea de cincisprezece ani să meargă să-și scoată dinții șubrezi, plini de plombe de aluminiu.

— *Încă* te mai doare? l-a întrebat Catherine, simțindu-se recunoscătoare că mai are dinții ei.

— Aham.

A scuturat cu un bobârnac saliva de pe proteză și și-a îndesat-o la loc în gură.

— Îmi pare rău, Leek, și iartă-mă că te-am lăsat singur azi.

L-a sărutat blând pe obraz.

Nu putea suporta atâta afecțiune. I-a acoperit fața cu palma și a împins-o în lături.

— Dă-te de pe mine, sluto. Și, în plus, îți interzic să-mi plângi de milă. M-am săturat să mă simt prost din cauza rahatului ăstuia.

Leek a descheiat paltonul prea mare și a ieșit înapoi în frig. Și-a tras mâneca de la puloverul negru de școală peste încheieturile degetelor și și-a șters fața de urma sărutării soră-sii.

În timp ce-l urmărea cu privirea, lui Catherine i-a dat prin minte că Leek ar fi arătat de doișpe ani dacă n-ar fi fost nasul mare, specific neamului Campbell. Se uita cum degetele lui lungi, delicate și subțiri ca ale unui ceasornicar, nu-i dădeau pace, se plimbau întruna de-a lungul lui, își făceau de lucru cu el, îl măsurau, ca imediat să regrete. Și-a coborât mâna de la nas.

— Nu te mai holba, a spus el și a pășit din bătaia felinarului în partea întunecată a bârlogului.

Catherine a cules de jos un carnețel negru. Leek se reapucase să deseneze. A răsfoit paginile care conțineau schițe elaborate ale unor frumuseți în bikini așezate pe capota unui Ferrari vânjos sau călare pe balauri înaripați. Grafica lui Leek era la fel de bună ca orice copertă de album rock, un univers al imaginației timide, splendid redat. Mușchii, tendoanele și frumoasele despuiate lăsau într-un final locul unor planuri precise, trasate cu rigla, pentru construcții și tâmplărie, desene tehnice pentru clădiri futuriste și altele mai mici, mai amănunțite, pentru console pentru pick-up și pentru un șevalet artizanal. Catherine nu-și amintea să-l fi văzut vreo secundă fără un creion în mână.

Zâmbea mândră ca pentru sine când Leek și-a făcut apariția din întuneric și i-a smuls carnețelul din mână.

— Nu văd unde scrie numele tău pe ăsta, 'n pula mea.

Și-a săltat puloverul și a îndesat caietul în betelia blugilor.

— Leek, cred că ești nemaipomenit de talentat.

Băiatul a plescăit disprețuitor și a dispărut la loc în întuneric.

— Serios vorbesc. Tu o să fii un artist extraordinar, și eu o să mă mărit, și împreună o să plecăm dracului de aici, departe de haznaua asta.

Replica șuierătoare s-a auzit de undeva din întuneric.

— 'Te-n pizda mă-tii. Știu c-o să pleci și-o să mă lași. Te-am văzut cum îi faci ochi dulci căcănarului ăluia oranjist. Știu c-o să mă lași să mă descurc singur cu ea.

— Leek. Nu vrei să stai la lumină, ca să te pot vedea și eu?

— Nu. Îmi place aici.

Catherine și-a uscat părul cu mâneca paltonului și a cumpănit preț de câteva clipe. Și-a înghițit frica pe care o băgaseră în ea golanii.

— Păcat. Sunt aici ca să mă dezbrac de tot și să mă lupt cu ditamai șarpele înaripat pentru tine.

Leek s-a ițit din întuneric, clătinând din cap.

— Nu te obosi. Prefer să desenez țâțe mai mari.

Catherine a tresărit, dar a spus:

— Folosește-ți imaginația aia a ta.

— Nu am niciun creion atât de fin încât să le redau *mi-ni-a-tu-ra-li-ta-tea* elaborată.

S-au pironit unul pe altul cu căutături fioroase. Catherine a făcut prima față de om îngrețoșat și s-a prefăcut că varsă pe paltonul de moșneag. Leek a imitat-o, până când amândoi înotau în vomă imaginară. Catherine a observat cum zâmbetul sfios mijește iar pe chipul fratelui ei, și i-a dat prin minte ce păcat era că nu mai făcea lucrul ăsta pe cât de des ar fi trebuit. Leek i-a surprins privirea iscoditoare.

— Nu mai bine faci tu o poză?

Catherine a căutat să-și îndulcească privirea, de teamă că l-ar fi putut face să dispară la loc în întuneric.

— Și zi așa, când ai plecat tu, mămica părea ca pusă pe scandal sau era mai degrabă într-o dispoziție plângăcioasă?

El a ridicat din umeri.

— A stat pe telefon aproape toată ziua căutându-l pe Shug. Pur și simplu simțeam c-o să se sfârșească prost.

— Cum așa?

— Bea ca și când ar fi vrut să ajungă-n altă parte.

— Făcea scandal?

El a clătinat din cap.

— Azi era tristă mai degrabă decât pusă pe scandal.

Catherine a scos un oftat.

— Futu-i. Ar fi bine să ne întoarcem. Cred c-au fost niște probleme.

— Nici nu mă gândesc. Am furat suficientă mâncare cât să rămân aici în noaptea asta.

Era deja pe punctul de-a fi înghițit la loc de întuneric.

— O să răcești cobză.

— Foarte bine.

— Zău așa, Leek. Du-te naibii, ești cam bătrân pentru o căsuță de jucărie.

Fusese o răutate din partea ei și era conștientă că n-avea să câștige dacă o ținea așa. Fratele ei fusese hărăzit cu o încăpățânare legendară; pur și simplu se uita prin tine și se îndepărta plutind, lăsându-și în urmă corpul să fie hărtănit cât încape. Catherine n-avea chef să o înfrunte pe maică-sa de una singură. Nu voia să facă drumul înapoi pe întuneric fără el.

— Te rog frumos. Am venit să te iau. Nu i-am lăsat pe aurolacii ăia de amici ai tăi să se uite sub fusta mea degeaba.

Și-a mușcat buza cu o expresie jalnică.

— Au un cuțit de pescuit, Leek. M-au strâns de țâțe.

În secunda aia, Leek a căpătat o expresie foarte furioasă. De fiecare dată, forța subită a mâniei lui îi insufla teamă și, pe undeva, o încânta. Întotdeauna se dezlănțuia tacit și violent, și cea mai mică scăpare putea transforma clovneria în cai-putere. „Te rog frumos." Brațele i-au căzut moi pe lângă corp într-o încercare grosolană de a mima neajutorarea. Nu era în firea ei să se arate demnă de milă.

Leek s-a dus înapoi în colțul întunecat al peșterii și s-a întors de acolo cu hanoracul lui cu glugă și coada ruptă de la un hârleț pe care o răsucea amenințător în mâini. A stins felinarul de voiaj care fumega și, împreună, s-au cățărat afară din gaură, ieșind deasupra paleților. Leek a împins la loc chepengul și amândoi au rămas în picioare privind în zare pe deasupra orașului care scăpăra dedesubt. Era frumos. Catherine a ridicat mâna dreaptă și a făcut semn spre întunericul care se întindea până hăt, departe, dincolo de luminile portocalii ale orașului.

— Leek, vezi chestia aia de-acolo? l-a întrebat ea.

La orizont se întindea o fâșie de vid, neagră ca marginea nimicului. Băiatul a urmărit cu privirea linia descrisă de degetul ei.

— Nah.

— Acolo, uite! a făcut ea, arătând și mai stăruitor cu degetul, ca și când ar fi folosit la ceva. Uită-te dincolo de Springburn și de Dennistoun. Uită-te dincolo de ultima amenajare.

— Vițico! Doar fiindcă ții brațul ăla țeapăn așa nu înseamnă c-o să văd mai bine. E beznă. Nu-i nimic acolo.

— Exact! A stat să se gândească înainte să lase arătătorul în jos și să se întoarcă cu fața spre blocul-turn. Acolo l-am auzit din întâmplare pe Shug zicând c-o să ne mutăm.

6

Agnes zăcuse culcată, scuipându-și plămânii și tușind sec aproape toată noaptea. Acum, lumina dimineții care răzbătea prin fereastra fără draperii nu-i dădea pace. Nu mai putea să ignore curentul umed care-și croia drum în încăpere și în jos pe trupul ei nădușit. Deschizând ochii, a cercetat într-o doară camera căutând o soluție pentru acest inconvenient. Ochii ei nu se așteptaseră să dea peste dârele negre de funingine. Țâșnise deja în capul oaselor, speriată, înainte să fi recunoscut că dormitorul ars e al ei. Aidoma unei ilustrate îngrozitoare din seara de dinainte, reflexia ei o fixa, complet îmbrăcată, cu fața plină de machiaj scurs. S-a uitat la perna aflată în spatele ei și la mânjitura albastră și umedă pe care o lăsase pe ea. Privirea i-a alunecat spre partea lui Shug de pat. Nu dormise nimeni acolo.

Agnes și-a lăsat la loc bărbia în piept și a căutat să-și amintească. Imaginile corecte pur și simplu nu-i veneau în minte. Trecându-și degetele prin buclele negre, a simțit asprimea casantă a excesului de fixativ. Din obișnuință, și-a rezemat capul în palme și și-a înfipt adânc unghiile în rădăcina părului, simțind cum sângele otrăvit îi năvălește în scalp. Era o senzație plăcută. Amintirile serii trecute au prins să-i răsune în țeastă ca niște clopote mari de biserică.

Ding, uite-l pe cel mic țopăind pe pat.

Dong, uite flacăra pe draperii.

Ding, uite-l pe Shug, răsucindu-și verigheta pe deget cu dezamăgirea citindu-i-se iarăși pe chip.

Agnes s-a întins la loc pe pat. Plângea, dar era genul de plâns de propria-i milă care nu venea cu lacrimi. Și-a adus minte cum îl țintuia pe cel mic în timp ce flăcările escaladau draperia. A alungat amintirea și și-a impus să nu se mai uite la ea, însă, cu cât era mai chitită să-și ferească privirea, cu atât ea se deschidea ca o floare sinistră. Vinovăția i se lăsa ca umezeala în oase. A cotrobăit după o țigară ca să-și mai ostoiască usturimea din gât; și-l simțea negru și lipicios ca zgura în iulie. În cameră nu mai era nicio țigară, și nici chibrituri. Fusese plasată sub supraveghere. Fie și doar această simplă constatare avu darul s-o mai remonteze.

Când a ieșit pe hol, casa era cufundată în tăcere. Trebuie să fi fost îndeajuns de târziu, căci ușa de la dormitorul părinților ei era deschisă și vedea că patul e făcut

cu grijă. A intrat în baia fără geamuri și a închis ușa, așezându-se pe closet. I-a dat prin gând să facă o baie și să se scufunde complet în așteptarea Mântuitorului. În cadă erau două prosoape îmbibate cu apă, înnegrite rău de fum. Nu era în stare să le mute de-acolo.

Agnes și-a lipit buzele de robinetul rece din metal și a băut cu înghițituri lacome din apa plină de fluor, gâfâind și icnind ca un câine însetat. S-a apucat să-și șteargă machiajul scurs de pe față; când s-a uitat, vata era plină de urme de funingine. Deschizând dulăpiorul cu medicamente, a răscolit rafturile din plastic după pastilele lui Wullie, ceva care s-o ajute să se mai liniștească, însă calmantele dispăruseră. A cules o sticlă cu sirop de tuse închegat și a luat un gât, apoi încă unul.

Când a ieșit, în fine, pe coridorul cufundat în beznă, a rămas multă vreme în loc, aranjându-se. Pe întuneric, a exersat diverse feluri de a zâmbi, unele sfioase, spăsite, când își cobora privirea și se uita pe sub sprâncenele adumbrite, cu buzele strâns lipite care-i tremurau. A încercat câteva zâmbete nonșalante, degajate, ca și când tocmai s-ar fi întors de la cumpărături. A încercat un zâmbet larg, cu toți dinții, radios, un semn din cap sfidător, care voia să însemne „Așa, și? Să te fut în gură“. Dacă Shug era acasă, pe ăsta avea să-l afișeze.

Wullie și Shuggie ședeau la masa rotundă din bucătărie și mâncau ouă moi cu soldăței din pâine prăjită. Șaizeci de ani diferență și uite-i șezând îngrămădiți unul în altul în colțuri opuse ca niște tovarăși vechi de pahar. Leek ședea răsturnat pe divan, cu picioarele dezgolite ridicate și îndoite pe după spătar și cu un caiet de desen în poală. Când a văzut-o pe mamă-sa, s-a ridicat fără să scoată un sunet și a trecut prin dreptul ei, schițând un semn politicos din cap, ca un străin pe care îl vezi pe stradă.

Toate ferestrele erau deschise larg, iar casa fusese deja frecată cu înălbitor. Aerul era amar și înțepător. Când a zărit-o, Wullie și-a întors atenția înapoi spre farfuria lui. Trebuie că fusese la liturghia de dimineață. Costumul lui bun era împăturit atent de-a curmezișul scaunului de bucătărie. Ședea în flanela de corp, cu brațele groase, o tapițerie de tuș albastru decolorat de la încheietură până la biceps, nume și locuri din război ce nu trebuiau în veci date uitării, o fată cu păr negru din Donegal, numele lui Agnes însăși și data nașterii ei scrise cu litere semețe, elegante.

— Ai lipsit de la liturghie.

Agnes a exersat câteva expresii, și într-un târziu s-a decis să și-o ia pe cea pocăită. Din bucătărioară a auzit un fornăit.

— Shug e aici? s-a interesat ea neliniștită, și un rânjet i-a năruit mina prefăcută.

Wullie a clătinat din cap. Toată povestea fusese prea urâtă pentru el: cearta, incendiul, cel mic care plângea. Și-a împins ochelarii la rădăcina nasului și și-a pironit și mai abitir privirea în farfuria cu ouă.

— Te rog să nu rânjești, Agnes. Te rog să nu-mi zâmbești așa superior.

Fiul ei, dragul de el, se luminase ca instalațiile din Blackpool când a intrat ea în cameră. Mâinile mânjite de ou ale lui Shuggie erau întinse spre ea. În jurul capului avea înfășurat un prosop ca un turban.

— Mămico, Catherine nu s-a purtat prea drăguț cu mine în dimineața asta. M-a făcut căcăcios.

Agnes l-a săltat în brațe. Băiețelul s-a înfășurat pe după oasele care o dureau și i le-a dezmorțit cu strânsoarea lui.

— Bunicu' a zis că pot să mănânc trei tarte cu fructe azi.

— Hugh, treci înapoi și termină de mâncat, altfel nu primești nicio tartă.

Wullie a fluturat din mâna butucănoasă în direcția băiatului și, țâțâind îmbufnat din buze, Shuggie s-a lăsat să alunece de pe trunchiul mamei. Agnes a simțit cum încep să-i tremure iarăși oasele. Taică-său i-a astupat lui Shuggie gura pungită cu mâncare înainte să spună altceva. Tonul era stăpânit, însă privirea lui o evita înadins pe a ei.

— Știu că e vina mea, Agnes. Știu că eu sunt motivul pentru care ești cum ești.

Agnes și-a mutat greutatea de pe un picior pe altul enervată. *Nu iar chestia asta*. Îi ardea gâtlejul după o țigară.

— Ascultă-mă până la capăt. Știu că te-am răsfățat când trebuia să scot cureaua aia. Știu că sunt sentimental și slab. Da' habar n-ai. N-ai idee cum era.

Wullie și-a trecut pumnul cărnos peste buze. Se uita spre ușa care dădea spre chicinetă ca și când ar fi fost cineva în culise care îi sufla.

— Paișpe eram la părinți. Biata maică-mea era atentă ca niciunul să nu primească ce nu putea câștiga prin munca lui. Nici măcar mititelul de Francis, cu piciorul lui diform. Bietu' amărât trebuia să se zbată și să dea la lopată la fel ca noi toți. Așa încât, când mi-a spus mămică-ta că urmează să fiu binecuvântat cu tine, m-am rugat la Cel de Sus să fie altfel. M-am jurat că tu n-o să cunoști niciodată sărăcia așa cum am cunoscut-o eu.

— Tăticule, te rog, nu e nevoie să...

Unde pizda mă-sii erau țigările alea?

Bărbatul și-a trosnit degetele de la mâinile aspre; sunetul semăna cu un bubuit de tunet.

— O să fiu toată viața un papă-lapte în propria casă?

Nu era omul care să ridice vocea. Agnes și-a înghițit limba; până și Lizzie a încetat să se smiorcăie în bucătărioară. Wullie Campbell era un bărbat făcut să încarce șlepuri cu cereale pe râul Clyde. Îl văzuse degajând de unul singur o cârciumă de șase liverpoolieni neobrăzați.

— Zi de zi, la cinci și-un sfert, veneai în fugă pe drumul ăla să-mi ieși în întâmpinare ca scoasă din cutie. O puneam pe mămică-ta să se asigure că ești curată. Îmi zicea: „Wullie, chiar e necesară toată trăncăneala asta?". Pe de altă parte, era singurul lucru pe care am pus-o vreodată să-l facă. Un bărbat trebuie să se poată mândri cu familia lui. Da' lumea nu mai dă doi bani pe chestiile astea, n-am dreptate?

Încheieturile tatuate ale degetelor lui Wullie erau împletite unele într-altele de furie.

— Îmi făcea mare plăcere doar să mă mândresc cu tine. Îmi dădeam seama că erau invidioși, cum ședeau aplecați pe la ferestre cu mutrele alea acre. Bărbați și femei în toată firea, invidioși pe o fărâmă de omuleț neprihănit cum erai tu. Mă pufnea râsul când îmi ziceau c-o s-o apuci pe calea pierzaniei.

— Te-ai descurcat bine, tăticule. Am fost fericită.

— Zău? Ș-atunci ce motiv ai să fii așa de nefericită acum?

Și-a supt dinții cu zgomot și și-a așezat palma pe creștetul băiatului. Părea că apăsarea ei e cât pe ce să-i frângă gâtul lui Shuggie. Wullie avea lacrimi de nostalgie în ochi, însă o pironea cu o privire înghețată, ca și când ar fi fost prima oară când o vedea de aproape.

— Hai, s-aud, Agnes. E cazul să scot cureaua?

Simțind că o pufnește râsul, Agnes și-a dus mâna la gât.

— Tăticule! Am treizeci și nouă de ani!

— Să te bat până scot diavolul ăsta egoist din tine?

S-a ridicat încet de la masă. Brațele îi atârnau moi pe lângă corp, cu mâinile ca niște cuve de decantare imense, agățate la capătul unor macarale de fier.

— M-am săturat să fii mereu tu prioritatea, Agnes. M-am săturat să mă uit cum te distrugi singură, știind bine că eu sunt de vină.

Agnes s-a tras un pas în spate. Îi pierise zâmbetul de pe față.

— Nu ești dumneata de vină.

Wullie a închis ușa de la sufragerie fără zgomot. Și-a scos cureaua groasă, de silozist, de la pantalonii de lână. Emblema Sindicatului Meadowside era ștanțată în piele și, din simplă greutate, atârna până pe covor.

— Acu', poate așa-i cel mai bine.

Agnes a întins mâinile și s-a tras încet cu spatele spre ușă. Rânjetul sfidător i se șterse de pe față. Pe măsură ce tatăl ei înainta, continua să meargă cu spatele, până când a simțit servanta din sufragerie îndărătul ei și a auzit bibelourile cu ochi de sticlă zăngănind amenințător. În momentul ăla, băiatul se afla la picioarele ei, cu capul pe jumătate ascuns pe după blugii ei. Wullie a răsucit cureaua pe mâini, o dată, de două ori, ca s-o poată apuca mai bine.

— Dă-l pe-ăla micu' de lângă tine.

Agnes l-a lipit pe băiat și mai tare de ea. Wullie și-a strâns degetele pe după carnea moale a brațului ei. Cu cealaltă mână l-a desprins cu gesturi blânde, dar ferme, pe băiat de piciorul ei. A condus-o pe Agnes la scaunul lui, apoi s-a așezat și a tras-o peste genunchi.

Nu s-a zbătut și simțea că nu mai găsește vorbe de implorare.

— Doamne Iisuse Hristoase, mă rog să-mi dai puterea de-a ierta.

Cureaua de sindicalist s-a abătut cu o trosnitură asurzitoare peste fesele ei moi. Agnes n-a țipat. Wullie a ridicat iar mâna.

— Îți mulțumesc că nu-mi dai niciodată mai mult decât pot duce.

Trosc.

— Arată-i lui Agnes cât de binecuvântată a fost în viață.

Trosc.

— Astâmpără-i nevoile.

Trosc.

— Dă-i puțină împăcare.

Undeva lângă ea s-a auzit mișcare, și Agnes a simțit cum este apucată de mâna stângă. Pe ceafa nădușită a simțit răcoarea unor palme din care se scursese sângele; a simțit mângâierea blândă a maică-sii. Lizzie a îngenuncheat pe podea în dreptul ei. Glasul ei s-a împletit cu al lui Wullie în rugăciune. „Doamne, numai iertând putem să ne iertăm pe noi înșine." *Trosc.*

După incendiu, Shug plecase în tura de noapte și, pentru a doua oară în săptămâna aceea, nu se întorsese acasă dimineață. În afară de frate-său, Rascal Bain, și de câțiva băieți de la garajul de taxiuri, nu avea mulți prieteni bărbați. Chiar și așa — Agnes știa sigur — erau o droaie de alte locuri în care s-ar fi putut afla bucuros.

Agnes ședea delicat pe marginea patului lor. Dosul picioarelor îi era stacojiu de la cureaua lui Wullie și simțea că nu se poate concentra în timp ce împerechea șosetele curate ale lui Shug, una într-alta, potrivind nuanțele decolorate așa cum îi plăcea lui. În brațele cui ar fi putut să fie în momentul acela? A simțit cum începe iar să crească în ea revolta. Să fi fost oare chiar în blocul-turn de alături, cu matahala de Reeny?

Trebuia să iasă, să dea ochii cu lumea.

Din dulapul cu așternuturi a scos unul dintre șezlongurile pliante pe care le luau când mergeau cu rulota la Festivalul Bâlciului. Și-a scos proteza și a clătit-o sub jetul de apă călduță. În blugi strâmți pe picior și purtând sutienul negru nou pe post de top de costum de baie, a ieșit pe palier și a așteptat liftul murdărit cu pișat. După ce a parcurs cele șaisprezece etaje, a constatat ușurată că nu se zăresc nicăieri perdele carbonizate.

În afară de niște rahați de câine fosilizați și câteva vagi urme de arsură, curtea din fața blocului era pustie. Agnes a mers până în spate ca să vadă dacă taxiul lui Shug nu e cumva parcat acolo. Îl mai prinsese o dată așa. Când, chipurile, ar fi trebuit să lucreze de zi, era la etaj trăgându-și-o cu o nevestică oarecare. Între zburdălniciile lui asudate și familia lui fuseseră câțiva centimetri de beton municipal. Toată după-amiaza aceea, Agnes urcase și coborâse cu liftul o găleată plină cu frunze reci de ceai și cu pișat. A așteptat în dreptul fiecărui palier ca ușile să se deschidă și să dea nas în nas cu el și a sistat vânătoarea numai când s-au deschis în dreptul unui grup de fetițe frumoase care ieșeau afară la joacă. Copilele i-au aruncat o privire și, cuprinse de teamă, au refuzat să urce în lift cu femeia de la etajul al șaisprezecelea care arăta ca o nebună.

La început și-a zis ce prost era Shug de se lăsase prins cu mâța în sac așa de ușor. De abia mai târziu, când l-a confruntat, a aflat că ea e proasta. Nu fusese prins cu mâța în sac. Era chitit ca ea să afle tot ce era de știut. Erau niște lucruri cărora n-avea să le simtă lipsa.

Soarele lucea alb pe cer. Betonul trepida deja în arșița dimineții. Pe maidan, Lizzie se bronza lungită pe o pătură veche, cu spatele rezemat de fundație. Rochia înflorată îi era descheiată până în dreptul sternului și desfăcută așa încât să profite la maximum de acea întâmplare rarisimă, recte soarele. Părul îi era fixat pe bigudiuri mărunte bleu și era înfășurat cu grijă într-un șervet cadrilat. Citea ziarul din ziua aceea și bârfea cu un ciopor de băbuțe pe iarba răzleață. Celelalte femei ședeau pe scaune de bucătărie îngrămădite laolaltă și curățau niște cartofi galbeni, mari, dând drumul cojilor într-o sacoșă de plastic veche.

Agnes și-a așezat șezlongul la o distanță respectuoasă față de mamă-sa și de gașca ei. Lizzie de abia dacă și-a ridicat ochii din ziar, iar Agnes a știut că e pedepsită. A încercat să se instaleze nonșalant la soare, însă privirea îi fugea întruna spre Lizzie, dorindu-și chiar și numai o fărâmă de prietenie care să-i mai ostoiască însingurarea din suflet.

Pe zid, deasupra locului unde ședea Lizzie, erau niște graffiti noi. Țâșnea dintre buclele ei ca o bulă de dialog scabroasă: *Nu fi nasoală... Arată-ne niște pricomigdală.* Pentru Lizzie, graffitiul ar fi putut fi o rugăminte justificată către o brutăreasă șovăitoare. Agnes însă știa adevărul și nu s-a putut abține să pufnească în râs.

Lizzie i-a aruncat o căutătură piezișă.

— Ce găsești așa de amuzant?

Era prima oară când vorbea de la episodul de dimineață din sufragerie, iar Agnes și-a luat câteva clipe să cumpănească dacă să încurajeze lucrul ăsta, sau să-l zădărnicească.

— Nimic. Unde-i omulețul meu?

Lizzie a răspuns pe tonul cel mai spartan cu putință.

— La brutărie, își primește tarta, a spus ea și s-a adâncit la loc în lectura ziarului.

Agnes cunoștea programul. Sâmbătă și duminică după-amiaza, Wullie parcurgea împreună cu nepotul lui cei aproximativ opt sute de metri până în zona comercială. Era un șir răzleț de magazine pe jumătate oblonite, amplasate într-un intrând umbrit, unde nu părea să răzbească niciodată lumina soarelui. Dăduseră afară familii întregi din vechile case de raport ale Glasgow-ului pentru proiectul ăsta, și intenția fusese să fie ceva diferit, futurist, o mare îmbunătățire. Însă în realitate tot proiectul era prea brutal, prea spartan, prea prost construit ca să fie mai bun.

Shuggie aștepta cuminte în prăvălia pakistanezului cât timp bunelul lui cumpăra un bax de bere neagră și jumătate de sticlă de whisky, suficient cât să îi treacă peste seara de sâmbătă și discret peste Sabat. Băiatul care creștea le oferea lui Wullie și lui Imran un subiect de conversație cât timp erau umplute sacoșele. Era o convenție în care niciunul dintre cei doi nu avea voie să ia act de băutura care se deplasa între ei, ca și când asta ar fi demascat înșelătoria. Prin întunericul din interiorul brutăriei, Wullie stătea la taclale cu fetele drăguțe în timp ce Shuggie arunca priviri lacome spre prăjituri. Shuggie alegea de fiecare dată același triunghi din pandișpan roz-aprins, presărat cu fulgi de cocos roșii și albi și decorat

cu o bombonică. Mergea spre casă foarte încet în umbra lui Wullie, savurându-și prada.

Agnes s-a uitat spre zona comercială, dar nu-i vedea. S-a ridicat, stând în picioare pe marginea terenului viran. Numai în sutienul negru, și-a azvârlit capul pe spate și și-a desfăcut larg brațele ca să simtă furnicătura soarelui pe pielea ei palidă. A surprins o căutătură piezișă dinspre Lizzie. Pe șale începea să i se deslușească o umflătură brun-roșcată. Asta-i atrăsese atenția maică-sii. Degetele încărcate de inele ale lui Agnes au urmărit conturul zvârtei lăsate de curea, moment în care s-a strâmbat teatral.

Lizzie s-a crispat trufașă și-a spus:

— Pentru numele lui Dumnezeu. Pune ceva pe tine.

Femeile care curățau cartofi au schimbat priviri pline de înțelegere, care voiau să spună că știu cum vânătăile puteau întrece ca număr îmbrățișările într-o căsnicie, și asta nu doar pentru femei. Lui Agnes nu trebuia să i se spună. Agasată de-acum, s-a prăvălit la loc pe șezlong și l-a săltat din loc în loc cu mișcări stângace de parcă ar fi fost o minge de copii pentru sărituri, un pic și încă un pic, până când a ajuns mai aproape de maică-sa.

Agnes ședea răscrăcărată complet, în timp ce pielea îi căpăta deja o nuanță rozalie. A întins piciorul și a prins să se joace cu tivul de la rochia galbenă, înflorată a lui Lizzie ca un copil. Lizzie a lăsat jos ziarul și i-a împins laba piciorului în lături.

— Nu te juca cu mine, a spus ea. Știu că ai tupeu să-ți arăți fața în preajma mea în dimineața asta.

Lizzie și-a dat jos șervetul de bucătărie înfășurat peste bigudiuri. A desfăcut o sacoșă de plastic aflată lângă ea și s-a apucat să-și desfacă părul.

Agnes a luat pieptenele pentru tapat al mamă-sii și s-a tolănit la loc pe șezlongul lipicios.

— Îmi plesnește capul.

Lizzie și-a scos un bigudiu și ținea agrafa între buze.

— O, biata de tine. Sper că nu te-aștepți să-mi fie milă.

— *Nu trebuia să-l lași să-mi facă asta.*

În momentul acela, Lizzie se uita la Agnes cu coada ochiului.

— Donșoară, ascultă ce-ți zic, în patruzeci de ani de căsnicie nu l-am văzut niciodată pe taică-tău să ridice mâna la nervi.

S-a răsucit spre femeile cu cartofii.

— Știi, Maigret, e așa de slab de înger că am fost convinsă c-o să moară în prima săptămână din războiu' ăla nenorocit.

— Așa-i, e-un bărbat cumsecade, n-ai ce zice.

Femeile cu cartofii au încuviințat din cap la unison.

Lizzie s-a răsucit înapoi către fiică-sa.

— N-am chef să-i terfelești reputația odată cu a ta.

Agnes și-a trecut pieptenul printr-un nod de păr vopsit.

— Așa de decăzută sunt?

— Decăzută? a pufnit disprețuitor Lizzie. Închipuie-ți că am stat aici de una singură căutând să prind și eu nițică culoare și n-am avut parte de un strop de liniște. E una care nu-i în stare să-și facă cumpărăturile, da' e musai să traverseze iarba asta și să mă întrebe dacă *mai rezist*.

— Ar trebui să-și vadă fiecare de treaba lui.

— Tocmai ce-mi revin după ce Janice McCluskie și l-a târât pe mongoloidul de fiu-său prin buruienișul ăla până la mine. Face: „Auz că Agnes a ta nu îi prea bine. Ce se mai aude cu problemuța ei?"

Încheieturile de la degetele lui Lizzie erau albe de indignare în timp ce răsucea o agrafă de păr.

— Șed aici cu rochia descheiată până la buric și ăia doi tălâmbi se holbează la mine.

— Ignoră-i, mămico.

— Nenorociții! Nu îi prea bine? *Nu îi prea bine,* auzi la ea, fir-ar a dracului!

Mâinile ei îi sfâșiau pe greșiții imaginari aflați dinaintea ei. Lizzie a răsuflat cu zgomot și furia i-a lăsat locul unei expresii de resemnare istovită.

— Nu merit să stau să-i văd cum își freacă mâinile, Agnes. Am tras din greu toată viața, și pentru ce?

Agnes cunoștea bine continuarea. Chiar și așa, a clătinat din cap.

— Ca tu să ai tot ce-ți dorești.

În clipa aceea, Lizzie părea nemaipomenit de departe. Agnes a simțit nevoia s-o strângă pe maică-sa în brațe, să o implore s-o ierte, asta chiar dacă nu simțea nici cea mai mică remușcare.

— Nu putem să fim iar prietene?

— Nu. Nu mai e așa simplu.

Colțurile gurii lui Lizzie s-au arcuit în jos într-o expresie zeflemitoare.

— Cum ar veni, *să ne pupăm și să ne împăcăm*? Nu prea cred.

Și-a desfăcut o altă șuviță de păr de pe bigudiu.

— Câte femei trebuie să mai fie, Agnes?

Agnes s-a zbârlit.

— Am nevoie de-o țigară.

— Ai nevoie de multe tu.

Apoi a adăugat:

— Trebuia să rămâi măritată cu catolicul ăla.

Agnes a cotrobăit prin sacoșa cu bigudiuri a maică-sii. A extras de-acolo un pachet de Embassy și și-a îndesat două țigări în gură. A tras fumul adânc în piept și l-a ținut așa vreme îndelungată.

— Iisus nu poate să-mi achite catalogul.

Lizzie a chicotit fals.

— Nu. Dar o să dai tu de dracu'.

În momentul acela, Agnes s-a ridicat și s-a așezat pe pătură lângă mamă-sa. Țigara aprinsă era o ofrandă de pace jalnică, dar Lizzie a acceptat-o, spunând:

— Ajută-mă să scap de buclele astea. Trebuie că arăt ca o țicnită.

Agnes i-a cuprins capul maică-sii în palme și și-a trecut degetele prin părul rărit. Lizzie s-a mai înmuiat.

— Știi, tată-tău se întorcea întotdeauna acasă vineri seara, la șase și jumătate. Toți ceilalți tipi de pe strada noastră care munceau dispăreau. În tot Germistonul n-auzeai glas de bărbat până duminică după-amiază. Îmi amintesc că puteai să ieși la fereastra aia și să-i vezi pe toți rătăcind spre casă duminica, pe la ora ceaiului. Toți cu mintea începețoșată de la băutură.

Curățătoarele de cartofi dădeau iarăși din cap la unison. Lizzie a continuat:

— Nu-i judec. Pur și simplu așa erau bărbații pe vremea aia. Dacă voiai banii de coșniță, trebuia să mergi să-ți pescuiești omul din cârciumă vineri seara. Da' tată-tău venea cântând vineri seara, cu leafa toată în mână și un pachet nou la subsuoară. Caraghiosul trecuse pe la târg pe drumul de la Meadowside și cumpărase o rochiță sau un palton nou pentru tine. N-am cunoscut bărbat care să știe cât poartă copilașii lui la haine, darămite să mai și meargă la cumpărături pentru ei. Îi spuneam să termine cu chestia asta, că te învață răsfățată. Dar el îmi zicea: „Ce rău poate să-i facă?"

— Mămico, nu suport să aducem iar vorba despre asta.

— Sincer îți zic, m-am bucurat grozav pentru tine când te-ai măritat cu Brendan McGowan ăla. Părea că ar putea să-ți ofere ce mi-a oferit mie tată-tău. Dar, poftim, trebuia tu să-ți dorești ceva mai bun.

— Și de ce să nu-mi fi dorit?

— *Mai bun?* Lizzie și-a răzuit vârful limbii cu dinții încleștați. Poftim unde te-a adus asta. Muiere egoistă.

Agnes i-a netezit și ultimele bucle. A trebuit să se înfrâneze să n-o tragă de ele în glumă.

— Ei bine, dacă tot mă consideri tu egoistă și așa și pe dincolo, trebuie să-ți cer un favor.

Lizzie a pufnit disprețuitor.

— E puțin cam devreme în prietenia noastră ca să ne apucăm să cerem favoruri.

Agnes îi mângâia lobul urechii cu gesturi delicate, premeditate.

— Am nevoie să-i dai vestea în locul meu. Spune-i că ne mutăm. Te rog eu.

— O să-l omoare pe tată-tău.

— Ba nu.

A clătinat din cap.

— Dar dacă rămân, știu sigur c-o să-l pierd.

Lizzie s-a răsucit și i-a scrutat chipul fiică-sii. Impasibilă, fixa licărul de speranță din ochii lui Agnes.

— Ai fi în stare să crezi orice, așa-i?

Nu era o întrebare.

— Avem nevoie doar s-o luăm de la zero. Shug zice că ar putea să mă ajute să mă însănătoșesc. E micuț, dar are grădină proprie și ușă separată la intrare și așa mai departe.

Lizzie a fluturat din țigară cu un aer absent.

— Măi să fie! O ușă a voastră la intrare. Ia zi-mi: de câte încuietori crezi c-o să aibă nevoie ca să-l poți ține pe ușarnicul ăla nenorocit acasă?

Agnes și-a scărpinat pielea dimprejurul verighetei.

— N-am avut niciodată ușa mea.

Femeile au rămas tăcute vreme îndelungată după aceea. Lizzie a vorbit prima.

— Și zi, unde e? Vorbesc de ușa asta a ta.

— Nu sunt sigură. E departe, tocmai pe Eastern Road. Pe vremuri era închiriată de un fast-food italienesc sau de-un cunoscut de-al lui Shug. Mi-a zis că e foarte multă verdeață. Că e liniște. C-o să-mi facă bine la nervi.

— O să ai o sârmă de rufe separată?

— Așa cred.

Agnes s-a rostogolit până a aterizat în genunchi. Știa cum să se milogească când își dorea ceva.

— Ascultă, suntem iar prietene, corect? Am nevoie să-i spui lui tăticu' pentru mine.

— Ți-ai ales perfect momentu'. După panarama de azi-dimineață? Lizzie și-a lăsat bărbia în piept și și-a lățit colțurile gurii într-un rânjet de clovn. Dacă pleci, n-o să și-o ierte câte zile o avea.

— *Ba nu.*

Lizzie s-a apucat să se încheie la rochia de vară. Nasturii se înșirau aiurea, și chestia asta o scotea din răbdări.

— Fii atentă la ce-ți spun. Pe Shug Bain nu-l interesează decât Shug Bain. O să te ducă acolo, la naiba-n praznic, și-o să-ți pună capac definitiv.

— *Ba nu.*

În momentul acela, Wullie și Shuggie traversau agale curtea. Lizzie i-a văzut prima.

— Ia uite în ce hal sunt. O reclamă ambulantă la detergent.

Când Agnes și-a ridicat în fine privirea, ultimele rămășițe ale Turnului Eiffel erau linse dintre degețelele dolofane ale băiatului. Nu s-a putut înfrâna să-i zâmbească tatălui ei, uriașul cu poalele cămășii ieșite din pantaloni, ca un școlar care se sustrage de la purtatul uniformei. Înaintau încet, legănând între ei păpușica Dolly, la care Shuggie ținea așa de mult.

— Dacă nu ești în stare să-l convingi pe Shug să-și facă datoria față de tine, măcar forțează-l să facă ce trebuie față de băiat.

Lizzie și-a îngustat ochii în direcția nepotului, a păpușicii lui blonde.

— Chestia aia o să trebuiască înăbușită în față. Nu e de bine.

7

Agnes se ținea după valizele din piele roșie ale lui Shug în timp ce se deplasau de colo colo prin apartament. Se iviseră de te miri unde, pe la începutul săptămânii, fără etichete cu preț și cu un aspect care trăda o ușoară uzură. Shug își împăturise cu grijă toate hainele, vârându-și șosetele în pantofi și rulându-și lenjeria intimă în suluri ordonate, înainte să îndese totul cu atenție în ele. De multe ori, în timpul săptămânii, deschidea una dintre valizele roșii și îi inspecta cu atenție conținutul, ca și când ar fi căutat să memoreze inventarul, ca apoi s-o închidă la loc, ferecând-o cu grijă. Agnes vedea că valizele sunt pe jumătate goale, că mai rămâne spațiu prețios în ele. În câteva rânduri a lăsat grămăjoare de haine de-ale copiilor lângă ele și apoi a asistat cu invidie crescândă la felul în care valizele își luau picioarele la spinare și se mutau în celălalt capăt al camerei, în continuare fără nimic de-al ei sau de-al copiilor înăuntru.

În ziua mutării, Shug așezase valizele roșii în dreptul ușii de la dormitor. Agnes a zgândărit încuietoarea valizei cu unghia. Se întreba de ce nu văzuse cu ochii ei casa cea nouă. Shug venise acasă cu ideea după una dintre turele de noapte petrecute stând de vorbă cu un amic mason care deținea un fast-food prin centru. Un apartament al primăriei într-o casă pe două niveluri despre care zicea că are ușă separată la intrare. Shug a semnat contractul pe loc, cu degajarea cu care ar fi cumpărat un bilet la tombolă.

Agnes a înfășurat ultimele bibelouri de sticlă în hârtie de ziar și și-a înșirat vechile ei valize din brocart verde lângă ale lui Shug. Le-a amestecat între ele, le-a rearanjat, dar, orice ar fi încercat, rămânea senzația că nu-și mai aveau locul unele lângă altele. Pe eticheta agățată de valiza ei era un scris pe care de-abia dacă îl mai recunoștea. Erau înfloriturile vesele, încrezătoare ale unei Agnes mult mai tinere, care fugea de primul soț pentru promisiunea unei vieți ce merita trăită. Degetele ei au urmat conturul numelui uitat: *Agnes McGowan, Strada Bellfield, Glasgow*.

Când Leek era încă în scutece, Agnes fugise de-acasă.

În noaptea când a plecat în fine, își înțesase valizele verzi cu haine noi, chestii țipătoare, nepractice, pe care le cumpărase cu ce mai rămânea din creditul lui Brendan McGowan și pe care le ținuse ascunse tot anul lung din urmă. Înainte să

fugă de-acasă, rânise pentru ultima oară în apartamentul închiriat. Știa că vestea avea să atragă vecinii. Cu ochi scăpărători, aveau să dea năvală cu duiumul ca să-i prezinte condoleanțe bărbatului ei, sperând să poată da din gură despre felul ei înfumurat de a fi. Nici prin gând nu-i trecea să le ofere satisfacția de a o considera și șleampătă pe deasupra.

Cu degetul de la picior netezise un colț desprins din mocheta plușată de pe hol, îndesându-l la loc, și s-a întristat auzind pârâitul țintelor care se înfigeau înapoi în lemn. Mai devreme încercase s-o salte cu totul din loc. Rupsese două linguri bune de la nuntă și își umpluse degetele de sânge înainte să renunțe, plângând neputincioasă. În timp ce rimelul i se prelingea pe față, se întrebase dacă n-ar fi poate o idee bună să rămână, încă puțin, doar până când apuca să se folosească de acel Axminster nou. Nu încercase să ia *tot*, dar mocheta aia era nouă, și îi făcea plăcere s-o vadă pe mahalagioaica aia de pe partea cealaltă a curții cum se albește la față de fiecare dată când o vede. Era genul de mochetă pentru hol pentru care lăsai deschisă ușa de la intrare, din aceea frumoasă și groasă pe care îți doreai să ți-o vadă vecinii. Îl bătuse la cap întruna până când a văzut-o montată, dintr-un perete în altul, Templeton's Double Axminster, însă de data asta înfiorarea de plăcere nu durase nici măcar pe jumătate cât s-ar fi așteptat.

Trăind cu catolicul în apartamentul de la parter, vizavi nu vedea decât un perete compact de case de raport cenușii acoperite de funingine. În noaptea în care a fugit de acasă, Agnes a urmărit cum se sting luminile, una câte una, oameni cumsecade, truditori, care mergeau la culcare devreme ca să o poată lua devreme din loc a doua zi. Afară, în ploaie, se auzea torsul motorului taximetrului. Nu putea să nu simtă o umbră de surescitare și, în adâncul sufletului, în ciuda îndoielii, era o emoție care se întețea.

Dincolo de spătarul canapelei zăceau două efigii miniaturale; studii în molton elegant și catifea moale și încălțări incomode din piele lăcuită, cu catarame argintii țipătoare. Și-a trezit copilașii adormiți. Catherine arăta ca un bețiv bătrân, cu ochii care i se deschideau și se închideau cu sorbituri însetate. În timp ce Agnes îi trezea cu sărutări, la ușa casei s-a auzit un râcâit stins. S-a furișat pe hol. Ușa s-a deschis cu un vaier înfundat, și o față rotundă, bronzată de bărbat s-a ițit neliniștită în lumina orbitoare de pe casa scării. Shug își muta greutatea nerăbdător de pe un picior pe altul, pe punctul, așa s-ar fi zis, s-o rupă la fugă dintr-o clipă în alta.

— Ai întârziat! s-a burzuluit Agnes.

Mirosul de bere amară al răsuflării ei l-a făcut să-și reprime zâmbetul șovăitor.

— Nu pot să cred, în pizda mă-sii!

— La ce te așteptai? a șuierat ea printre dinți. Sunt cu nervii la pământ de la cât te-am așteptat.

Agnes a deschis ușa și i-a întins valizele grele lui Shug. Aveau fermoarele bombate și clincheteau vesel, ca și când ar fi fost pline cu globuri de Crăciun.

— Asta-i tot?

Agnes s-a uitat lung la mocheta groasă, vălurită, și a oftat.

— Aham. Asta-i tot.

Cu valizele în mână, bărbatul a ieșit în stradă, târșâindu-și picioarele. În clipa aceea, Agnes s-a întors și a intrat înapoi în apartament. S-a dus la oglinda de pe hol și și-a trecut degetele prin păr; buclele negre au tresăltat și s-au răsucit strâns la loc. Și-a aplicat un strat proaspăt de ruj. *Nu-i rău pentru douăzeci și șase*, și-a zis. Douăzeci și șase de ani de somn.

În camera copiilor, a terminat de făcut paturile și a îndesat pijamalele murdare în buzunarul hainei de nutrie. Fără să stea la discuții, i-a dat fiecăruia câte o singură jucărie pe care s-o ia cu el și i-a condus în hol. Oprindu-se în dreptul ușii de la dormitorul principal, s-a răsucit spre ei. S-a uitat la mocheta splendidă și, cu glas scăzut, i-a îndemnat:

— Bun, orice s-ar întâmpla, nu plângem, s-a-nțeles?

Capetele senine au încuviințat.

— Când intrăm, credeți că pot să văd un zâmbet larg de tot?

A dibuit întrerupătorul din dormitor din obișnuință. S-a comutat cu un țăcănit, și interiorul cufundat în întuneric s-a umplut de lumină orbitoare, crudă. Încăperea era mică și înghesuită, dominată de un pat în stil rococo care era mult prea mare. Băiatul a strigat vesel: „Tăticule!“, și movila dezordonată de pe patul regesc s-a mișcat. Brendan McGowan s-a săltat în capul oaselor șocat, mijind ochii la colindătorii victorieni proțăpiți la piciorul patului lui. I-a căzut fața.

Agnes și-a ridicat gulerul de la haina de nurcă într-un gest extravagant. Era o haină pe care i-o cumpărase pe datorie, o risipă inutilă care sperase că o s-o facă fericită și-o s-o împiedice să simtă că i-ar lipsi ceva, fie și pentru scurtă vreme.

— Bun. În cazul ăsta, mersi pentru tot.

Nu suna cum trebuie.

— Eu am plecat, a spus ea, minimizând stângaci starea de fapt, ca o menajeră care își terminase treburile pe ziua respectivă și se pregătea să meargă acasă.

Bărbatului adormit nu i-a rămas decât să privească prin ochii pe jumătate închiși în timp ce familia lui ieșea încolonată din încăpere. A auzit ușa de la

intrare închizându-se cu grijă și huruitul zgomotos al unui motor diesel. În momentul următor dispăruseră.

În timp ce se îndepărtau vuind în noaptea aceea, după zgomot, taxiul negru părea trainic și greu ca un tanc. Agnes ședea pe bancheta lungă din piele, flancată de copilașii ei călduți. Cei patru rulau în tăcere pe străzile ude și lucioase ale Glasgow-ului. Ochii lui Shug se uitau întruna în oglindă, poposind în treacăt asupra chipurilor copiilor adormiți și încrețindu-se ușor.

— Și zi așa, unde anume mergem? a întrebat el după o vreme.

A urmat o tăcere prelungă.

— De ce ai întârziat? l-a chestionat Agnes dindărătul gulerului de la haină.

Shug n-a răspuns.

— Te-au apucat îndoielile?

El a încetat să se mai uite în oglindă.

— Bine-nțeles.

Agnes și-a dus mâinile înmănușate la față.

— *Dumnezeule mare!*

— Păi, ce, pe tine nu?

— Părea c-aș fi avut îndoieli? a replicat ea, pe un ton mai ridicat decât și-ar fi dorit.

Străzile din East End erau pustii. Ultimele cârciumi se închiseseră, iar familiile erau înghesuite laolaltă sub plapumă de frig. Taxiul a intrat pe Gallowgate și și-a continuat drumul, traversând piața. Agnes n-o mai văzuse pustie până atunci; de obicei era plină de oameni care își cumpărau de-ale gurii sau perdele noi, bucăți frumoase de carne sau de pește pentru vineri. Acum era un cimitir populat cu mese goale și cutii pentru fructe.

— Unde mergem?

— Eu i-am lăsat pe ai mei acasă, știi.

Îi arunca priviri fioroase în oglindă.

— Ne înțeleseserăm. Am zis că începem de la zero.

Agnes a simțit cum creștetele înfierbântate ale copiilor ei i se afundă în coaste.

— Mda, cum să zic, nu-i așa de ușor.

— Da' așa ai zis.

— Mda, mă rog.

Agnes și-a pironit privirea dincolo de geam. Îl simțea cum continuă să se holbeze în oglindă. Și-ar fi dorit să fie atent la drum.

— N-am fost în stare.

Bărbatul s-a uitat la copiii înțoliți de duminică, haine demodate purtate pentru prima oară, haine scumpe cumpărate pentru o fugă în miez de noapte. S-a gândit la toate hainele lor împăturite atent în valize.

— Da, da' nici măcar n-ai încercat, așa-i?

Agnes și-a pironit privirea în ceafa lui.

— Nu putem să fim toți așa de fără inimă ca tine, Shug.

Călcase frâna în timp ce trupul i se crispase de furie. Toți patru s-au hurducat în față, iar copiii au început să se văicărească.

— Și tu mă-ntrebi de ce-am întârziat, în pula mea?

Stropi de scuipat au aterizat, licărind, pe retrovizoare.

— Motivu' pen' care am întârziat a fost c-a trebuit să-mi iau rămas-bun de la *patru copchilași care plângeau, în morții mă-sii*.

Și-a șters buzele umede cu dosul palmei.

— Ce să mai zâc de-o nevastă care amenința că-i gazează pe tăți? Mi-a zis că dac-o părăsesc dă drumul la cuptor și nu-l aprinde.

Taxiul a demarat din nou în scrâșnet de roți. Înaintau în tăcere, uitându-se la autobuzele de noapte care îi depășeau huruind înfundat și la ferestrele întunecate de pe fațadele caselor zgribulite. Când a vorbit iarăși, tonul lui era mai scăzut.

— Ai încercat vreodată să mergi spre ușa de la intrare cu familia ta afurisită înfiptă în carnea ta ca niște cârlige de pescuit, ia zî? Ai idee cât durează să-ți desprinzi patru copii care urlă cât îi ține gura de pe picior? Să-i împingi cu un șut înapoi pe coridor și să trântești ușa peste degețelele lor?

Ochii îi erau înghețați în oglindă.

— Nu, nu știi cum e. Tu doar îi spui lu' găgăuță să vină să te ia. Tu ieși la promenadă cu niște valize ca și când am pleca în excursie la Millport.

Agnes începea să se dezmeticească din beție. Privea tăcută pe geam, căutând să nu se gândească la șirul de copii fără tată și la tatăl rămas fără copii pe care îi lăsau în siajul lor. Cu ochii minții, îl vedea ca pe o dâră de lacrimi vâscoase, sărate, care era târâtă în urma taxiului negru. Între timp, entuziasmul o părăsise.

Când trecuseră a treia oară pe sub podul de cale ferată de fier de la Trongate, începea să răsară soarele și în piață se descărcau furgonetele cu pește proaspăt. Agnes se uita lung la femeile îngrămădite în stația de autobuz, femeile de serviciu din tura de dimineață care se pregăteau să facă curat în birourile mari din centru.

— Am putea merge la apartamentul cel nou al mămicii, îngăimase ea într-un târziu. Doar până ne găsim ceva al nostru.

Chit că trecuseră atâția ani, Agnes nu voia să-și amintească noaptea aceea, fiindcă se simțea ca ultima proastă. Între timp, împachetase iar valizele catolicului. Valizele alea din brocart care în clipa aia o duceau departe erau aceleași care o aduseseră acolo, acasă la maică-sa. S-a uitat în jos la geamantanele verzi și a rupt în două vechea etichetă cu „McGowan".

După ce Agnes îl părăsise pe catolic, Brendan McGowan încercase să-și facă datoria față de ea. Chiar și după ce o ștersese pe furiș în toiul nopții, o urmărise până acasă la mamă-sa și-i făcuse promisiuni legate de ce ar schimba ca s-o convingă să se întoarcă. Agnes stătuse acolo, în umbra blocului-turn, cu brațele încrucișate, în timp ce soțul ei se oferea să se preschimbe într-atât de radical în ceea ce-și dorea ea, orice ar fi fost lucrul acela, încât nu l-ar mai fi recunoscut nici propria lui mamă. Când a devenit evident că nu vrea să-l mai primească înapoi, îl rugase pe părintele paroh să stea de vorbă cu Wullie și cu Lizzie ca s-o convingă, făcând-o să se simtă vinovată. Agnes nici n-a vrut să audă. Refuza să se întoarcă la o viață ale cărei neajunsuri le știa.

În următorii trei ani, Brendan McGowan trimisese banii în fiecare joi și îi luase pe copii în fiecare sâmbătă, din două în două săptămâni. Ultimul lucru pe care Catherine și-l mai amintea despre tatăl ei adevărat era cum ședeau în cafeneaua lui Castellani în timp ce Brendan ștergea fața lui Leek de urmele de înghețată de vanilie. Agnes îi îmbrăcase pe amândoi înadins cu hainele lor cele mai bune, iar o doamnă mai în vârstă, cu perle la gât și urechi, îl complimentase pe Brendan pentru aspectul lor îngrijit și purtarea cuviincioasă. Femeia s-a aplecat la nivelul lui Catherine și a întrebat-o pe fetița frumușică cum o cheamă. Limpede ca un clopot de catedrală, fetița răspunsese: „Catherine Bain".

În momentul acela, Brendan McGowan se ridicase de la masă, scuzându-se. Șerpuise printre pâlcurile de familii fericite în direcția toaletei, apoi se răsucise pe călcâie și ieșise în stradă. Catherine nu știa de cât timp stau acolo singuri, însă Leek își mâncase înghețata lui, apoi și pe a ei, și acum își cufunda degetul în resturile topite de pe fundul cupei în formă de cochilie.

Bunul catolic făcuse tot ce-i stătuse în puteri ca să-și țină lângă el nevasta fără astâmpăr. Ea fugise de el, iar el își călcase pe mândrie și o rugase să se întoarcă. Divorțase de el, iar el își călcase din nou pe mândrie și se bucurase de orice moment pe care îl putea petrece cu copiii lui ca de ceva sacru. Pe urmă ea le dăduse numele protestantului și, ca niște mielușei care se rătăciseră de islazul lor, au fost marcați cu vopsea permanentă cu însemnele altuia. Agnes îi găsise

punctul-limită. Acum, treisprezece ani mai târziu, Leek și Catherine n-ar fi știut să-l recunoască dacă l-ar fi zărit într-o mulțime.

Agnes a trebuit să se înfrâneze ca să nu tragă de mânerul din brocart. Își împachetase iarăși nedumeririle și îndoielile în valizele catolicului și, fără voioșie, le dusese la taxi. Privindu-l acum, taxiul negru îi dădea impresia unui dric. Wullie nu îi spusese o vorbă în timp ce o ajuta să coboare hainele copiilor cu liftul ruginit. Lizzie stătea la bucătărie, aplecată peste oala mare de supă, și își frământa mâinile crăpate pe deasupra șorțului. Uitându-se la mamă-sa cum amestecă, își dădea seama că focul nu era aprins.

Leek și Catherine stătuseră noaptea în capul oaselor în pat, discutând despre întorsătura de rău augur pe care o reprezenta această nouă viață. Agnes auzea murmurul înfundat al îngrijorărilor lor prin perete. Lizzie venise la ea pe la începutul săptămânii și-i spusese că copiii o rugaseră să-i lase să rămână acolo. A stăruit pe lângă Agnes să-l lase pe Leek să-și termine școala și pe Catherine să rămână aproape de biroul de import-export. În ziua mutării, Agnes băgase de seamă că Leek lipsise toată dimineața, fofilându-se cu creioanele și cu caietele lui secrete spre cine știe ce ascunzătoare. Catherine își stăpânise tremurul bărbiei și o ajutase îndatoritoare pe maică-sa să împacheteze. Toată dimineața, Lizzie l-a strâns la piept pe Shuggie și a murmurat în scobitura gâtului lui palid rugăciuni pentru înapoierea cu bine. Agnes se uita la Leek, când acesta credea că nu-l vede nimeni, cum stăruie iarăși pe lângă bunică-sa; l-a auzit spunând că o să fie cuminte, că o să se poarte frumos. Agnes s-a bucurat când Lizzie l-a refuzat cu blândețe: „Nu, Alexander, casa ta e cu mămica ta".

Când începuse să plouă, ultimele lucruri care mai rămăseseră de încărcat erau cele două valize roșii de piele ale lui Shug. De abia când au fost puse bine a recunoscut Agnes în sinea ei că sosise vremea să o ia din loc. Lizzie și Wullie stăteau în ploaie, părând la fel de cenușii și de imobili ca blocul-turn dindărătul lor. Își luaseră rămas-bun pe un ton indiferent și distant. Lizzie nu voia să facă o scenă în public. O crăpătură în fațadă ar fi putut căsca un hău, iar Agnes nu avea idee ce ar fi putut năvăli de acolo. Așa că a preferat să-și facă de lucru, agitându-se din pricina ceainicelor și a prosoapelor curate.

Agnes ședea pe bancheta din spate a taxiului, cu Shuggie îngrămădit între genunchii ei. Leek și Catherine ședeau de o parte și de alta, înghesuiți printre cutii, cu coapsele lipite de ale ei. Le călcase toate ținutele, îngrijindu-se să-i

apreteze cămașa de lucru a lui Catherine, alegându-i blazerul lui Shuggie din catalog. Își albise proteza, iar părul îi era vopsit proaspăt, o nuanță mai închisă decât negru, mai aproape de un vinețiu foarte mohorât.

În dimineața aia, își plecase capul în față și o întrebase pe Catherine ce părere are despre rimelul ei cel nou. Părea prea încărcat pentru pleoapele ei, ca și când ar fi fost pe punctul s-o ia brusc somnul. Acum, în timp ce taxiul ieșea în strada principală, Agnes a ținut să privească în urmă și să fluture trist din mână prin lunetă, clipind lung, printre genele adumbrite. Găsea că e o tușă cinematografică în asta, ca și când ar fi fost vedeta propriului ei matineu.

Taxiul înainta huruind pe Springburn Road și trecuse de uzina feroviară pustie Saint Rollox înainte ca ea să se răsucească la loc pe banchetă. Relua în minte raționamentul fals dindărătul deciziei de a accepta planul lui Shug, dar în timp ce încerca să se întărească cu acest rozariu, își dădea seama că astfel de idei prostești avea doar o fătucă de două ori mai tânără, smintită din dragoste. Agnes își freca buricele degetelor în timp ce-și număra nesăbuințele pe degete: ocazia de a-și decora și de a avea grijă de un cămin al ei propriu. O grădină pentru cei mici. Pace și liniște de dragul căsniciei lor. A scormonit și mai adânc. Era o șansă ca lucrurile să fie altfel, spera, odată ce reușea să-l ducă mai departe de femeile lui.

Geamurile s-au aburit, iar Shuggie a schițat o față tristă pe pelicula de condens. Cu un șfichi al degetului mare, Leek a făcut-o să arate ca o sculă învârtoșată și pe urmă s-a trântit la loc pe banchetă. Agnes și-a trecut mâna încărcată de inele peste desen și a văzut prin geamul curățat că treceau prin dreptul containerelor mari, albastre, de gaz de dincolo de Provanmill, străjerii de la poarta nord-estică de intrare în Glasgow.

Au rulat foarte multă vreme în tăcere. Într-un târziu, taxiul s-a oprit la un semafor, iar Shug a deschis paravanul despărțitor ca să îi anunțe că mai au puțin și ajung. A închis geamul la loc, iar Agnes se întreba dacă o face din obișnuință sau dacă e altceva mai sincer. Și-a amintit de vremea când îi făcea curte, cum lăsa geamul deschis și căuta s-o farmece cu flecăreala lui degajată. Se lăsa pe spate în scaun și ciocănea cu inelul masonic în separator, iar pe mâna stângă i se zărea o mică dungă acolo unde ar fi trebuit să fie verigheta. Aerul mustea de mirosul înțepător de pin al aftershave-ului lui și de pomadă de păr. În după-amiezile din timpul săptămânii, taxiul mirosea a duhoarea lor asudată, cu geamul care se aburea de la amorul lor. S-a gândit la ceasurile fericite petrecute în mașina parcată sub pasajul Anderston, ceasuri fericite de dinainte să ajungă să se cunoască cu adevărat unul pe celălalt.

Agnes se uita la grădinile pline de iarbă care se întindeau în fața caselor joase și a încercat să se entuziasmeze iarăși, dar era ca și când ar fi căutat să facă focul cu lemne ude. Existase o linie de demarcație dincolo de care casele de la primărie le lăsaseră imperceptibil locul celor aflate în proprietate privată. Shug a tras geamul despărțitor în lături cu un șuierat.

— Ce părere ai de grădinile alea?

Casele erau frumoase, cu trandafiri, și garoafe, și bibelouri surâzătoare îndărătul ferestrelor duble. Au mai înaintat puțin și casele se proiectau deasupra lor într-o fundătură înălțată, o movilă atent îngrijită, ridicată deasupra zgomotului șoselei. Fiecare casă privată avea o grădină, care avea o alee de acces, pe care era o mașină și, uneori, chiar două. Agnes a căutat privirea lui Shug în oglindă; o urmărise atent în tot timpul ăsta. Privirea aceea i s-a părut lucrul cel mai apropiat de iubire din câte își amintea.

— Dacă-ți place aici, stai numa' să vezi ce urmează. Joe a zis că-i ca un sătuc vesel. Chiar genul ăla de loc pentru familii, unde toată lumea se știe cu toată lumea. Locul cel mai drăguț unde ai putea spera să trăiești.

Leek și Catherine au schimbat căutături piezișe. Agnes și-a strâns degetele pe după genunchiul fiecăruia dintre ei în chip de avertisment ferm. Shug a strigat peste zgomotul motorului diesel, răsucindu-și gâtul ca să se facă auzit.

— Îi lângă o veche exploatare de cărbuni și toți bărbații lucrează la mina aia de cărbuni de colo. Lefurile îs suficient de bune încât femeile n-au nici măcar nevoie să iasă din casă să se ducă la muncă. Joe mi-a zâs că toții copiii lor au mers la aceeași școală. O să-i prindă bine lui Shuggie al nostru, o să-l mai aducă cu picioarele pe pământ, o să aibă niște băieți de vârsta lui cu care să se joace.

Ochii îi scăpărau vesel în oglindă, părea mulțumit de toate planurile pe care le făcea. Agnes se uita la el cum își mângâie mustața.

— Întâmplarea face că nu există cârciumi aici. Îi secetă totală, în afară de Clubul Minerilor.

— Cum adică, nici măcar una?

Agnes s-a aplecat în față.

— Niciuna. Tre' să fii miner sau nevastă de miner ca să fii primit în clubul ăla.

Agnes simțea cum o trec nădușelile pe spinare.

— Și cum se presupune că te distrezi?

Dar Shug nu era atent.

— Am ajuns! a exclamat el, arătând surescitat spre o cotitură pe care o făcea drumul.

Taxiul s-a înclinat pe o parte când Agnes și copiii s-au aplecat să vadă cotitura ce avea să-i conducă spre noua lor viață. În colț se afla o stație de benzină pustie. Avea o curte mare în față, dar numai o pompă pentru benzină și una pentru motorină. Shug a încetinit și a virat pe strada de lângă ea.

Agnes a scormonit prin geantă. S-a auzit un zăngănit de carioci de bingo și de cutii cu mentosane când a extras un ruj și și-a aplicat un strat nou, sângeriu, de jur-împrejurul gurii. Cum își ținea deja mâna la gură, și-a strecurat pe furiș o pilulă albastră între dinți și dintr-un singur scrâșnet a spart-o în două și a înghițit-o fără apă. Numai Catherine a băgat de seamă. Catherine s-a uitat la ea cum își țuguie gura și-și șterge cu grijă marginea buzei. Apoi Agnes s-a întins și și-a potrivit catarama de la pantofii negri cu toc și, cu unghiile ei lungi, lăcuite, și-a netezit fusta de lână și a ciugulit scamele care atârnau pe partea din față a puloverului ei roz de angora.

Catherine și-a îngustat ochii.

— Cum de *tu* nu ești îmbrăcată pentru mutare?

— Ei bine, există *mutare* și există *schimbarea domiciliului*.

Agnes a scuipat pe pieptăn și l-a trecut prin părul lui Shuggie. Băiatul s-a contorsionat, însă ea i-a țintuit umerii și a continuat să-l pieptene până când părul îi ședea în straturi ordonate și i se vedeau cărările rozalii de pe scalp.

— *Pfiu.* Eu cum arăt? a vrut să știe Leek, ciufulindu-și părul și dându-și-l peste față.

Degetul mare de la picior îi împungea prin cusătura adidașilor albi și prin ruptură începea să se întească o șosetă murdară.

Agnes a oftat.

— Dacă întreabă careva, ești de la mutări.

Au coborât geamurile complet, iar în taxi a năpădit un val de aer care purta mirosul de iarbă proaspăt cosită și de clopoței sălbatici. Dincolo de nuanțele de verde-aprins, se deslușea cafeniul-închis al câmpurilor lăsate în paragină, al movilelor de balegă de vacă și porțiunile întunecate de la rădăcina copacilor uzi. Mânecile brodate cu mărgele de la puloverul roz de angora al lui Agnes fâlfâiau în bătaia vântului, iar ea sclipea ca un iepure cufundat în strasuri. Shuggie a înălțat mâna și și-a trecut degetele printre mărgelele de sticlă. Gura mamei lui încremenise într-un zâmbet larg, alb, cu dinții care nu se atingeau, ca și când cineva îi făcea o poză. Ar fi părut fericită dacă ochii ei n-ar fi scăpărat înapoi întruna, plini de îngrijorare, căutând să-i surprindă privirea lui Shug în retrovizoare. Shuggie ședea acolo, jucându-se cu mânecile ei, și a observat cum

măselele de minte s-au apropiat și au prins să se frece încet încoace și încolo unele de altele.

Drumul s-a îngustat iarăși și ultimele grădini îngrijite s-au pierdut definitiv din vedere. A urmat un pâlc de arbori de tisă veșteji și după aceea, de o parte și de alta, cât vedeai cu ochii, răsărea o întindere de ținut mlăștinos. Dâmburi mici, cafenii, și pâlcuri de tufăriș și de grozamă întrerupeau pustietatea nesfârșită. Pârâiașe arămii, murdare, șerpuiau de-a curmezișul câmpurilor deschise, iar pirul cafeniu se înălța și de o parte, și de cealaltă a gardurilor, căutând să ia înapoi în stăpânire drumeagul desfundat, Pit Road. Drumul în sine era acoperit cu un strat de praf de cărbune bătucit, în care taxiul lăsa dâre de parcă ar fi fost negativul unei fotografii cu zăpadă proaspătă.

Taxiul a trepidat, executând un viraj larg. În depărtare se zărea o mare de movile imense, întunecate, dealuri care arătau ca și când ar fi fost pârjolite până când nu mai rămăsese nimic viu pe ele. Înțesau linia orizontului, iar dincolo de ele nu mai era nimic, ca și când ar fi fost chiar capătul lumii. Dealurile pârjolite scăpărau când erau șfichiuite de lumina soarelui, iar vântul sufla nori negri, subțiratici, dinspre vârfuri, ca și când ar fi fost mormane uriașe de colb neaspirat. Curând, aerul când verzui, când cafeniu s-a umplut de un miros greu, înțepător, metalic și pătrunzător, ca și când ai fi lins capătul unei baterii uzate. Au cotit-o din nou, și gardul rupt se termina în dreptul unei parcări mari. În capătul parcării se înălța un zid înalt de cărămidă în care era încastrată o poartă veche de fier, securizată cu un lacăt și un lanț masive. Ghereta paznicului, aflată într-o laterală, se povârnea într-un unghi ciudat și acoperișul ei era năpădit de un strat gros de iarbă buruienoasă. Mina era închisă. Cineva vopsise „Să-i fut pe conservatori“ pe bariera din placaj. Arăta ca și când ar fi fost închisă definitiv.

Vizavi de poartă era o clădire joasă de beton. Zeci de bărbați se revărsau din construcția fără ferestre și ședeau în pâlcuri întunecate pe Pit Road. La început părea că ies de la biserică, dar, pe măsură ce huruitul motorului pe motorină se întețea, s-au răsucit toți ca la un semn. Minerii s-au oprit din discutat și au mijit ochii ca să vadă mai bine. Toți purtau aceeași pufoaică neagră, țineau în mâini halbe mari, chihlimbarii, și sugeau din chiștoace groase. Minerii aveau fețe curate și mâini rozalii care păreau lipsite de ocupație. Părea anapoda că bărbații ăia erau singurul lucru curat pe o rază de kilometri întregi. Fără tragere de inimă, minerii s-au tras în lături și i-au făcut loc taxiului să treacă. Leek îi cerceta cu privirea, așa cum făceau și ei. A simțit cum i se strânge stomacul. Bărbații aveau toți ochii mamei lui.

Deodată, dinaintea lor s-a ivit cartierul muncitoresc. În față, drumul îngust și prăfuit se termina brusc în povârnișul unui deal jos, cafeniu. Fiecare dintre cele trei sau patru străzi care compuneau cartierul se bifurca pe orizontală din acest drum principal. Case cu acoperișul teșit, pătrățoase și îndesate, îngrămădite unele în altele în șiruri ordonate. Fiecare casă avea exact aceeași suprafață de grădină peticită, și fiecare grădină era disecată de aceeași întretăiere de sârme de rufe albe și pari cenușii de susținere. Cartierul era împresurat de turbărie, iar la est terenul fusese răscolit, înnegrit și scurs de zgură în căutarea cărbunelui.

— Aici e? a întrebat ea.

Shug n-a fost în stare să-i răspundă. Din felul în care i se arcuiau umerii, Agnes își dădea seama că și lui îi înghețase inima. Măselele lui Agnes se transformaseră în pulbere. Rulând spre delușor, au trecut prin dreptul unei biserici catolice sărăcăcioase și al unui grup de femei care stăteau ciotcă, având încă pe ele capoatele. Shug a studiat indicatoarele și a virat brusc la dreapta. Strada era un șir uniform de case modeste cu câte două apartamente decomandate la parter și două la etaj. Patru familii locuiau într-un imobil înghesuit. Agnes nu mai văzuse în viața ei niște locuințe atât de urâte, cu un aer atât de mohorât. Ferestrele erau mari, dar păreau subțiri, din cele care lăsau să iasă căldura și să pătrundă frigul. În susul și în josul străzii, vălătuci întunecați de fum de cărbune se înălțau din hornuri. Casele erau înfrigurate în mod incurabil, chiar și într-o zi blândă de vară.

Shug a oprit taxiul câteva case mai încolo. S-a aplecat peste volan ca să se uite mai bine la clădire. Nu era aproape nicio mașină parcată pe toată strada și cele care se vedeau nu păreau în stare de funcționare.

În timp ce Shug era atent la altceva, Agnes scormonea prin geanta ei neagră de piele.

— Voi, ăștia trei, să vă țineți pliscul, i-a avertizat ea printre dinți.

Și-a vârât capul în geanta pântecoasă și a înclinat-o ușor în față. Copiii se uitau cum mușchii gâtului îi zvâcnesc în timp ce ia câteva înghițituri zdravene din cutia de bere încălzită pe care o ținea pitită acolo. Agnes a scos capul din geantă — berea îi spălase rujul de pe buza de sus — și a clipit o dată, foarte încet, pe sub straturile de rimel scurs.

— Ce hazna, a bolborosit ea. Și când te gândești că m-am gătit pentru *asta*!

1982. PITHEAD

8

Înainte ca portierele din spate ale dubei Albion să se fi deschis, în mijlocul drumului se strânseseră deja oameni care se holbau fără nicio sfială. Țineau cârpe de șters vasele ude și rufe pe jumătate călcate, lucruri pe care nu-și bătuseră capul să le lase din mână ca să vină să vadă ce se întâmplă. Din casele scunde ieșeau familii și se instalau pe treptele de la intrare ca și când s-ar fi dat ceva bun la televizor. O ceată de țânci negricioși, conduși de un băiat fără pantaloni, a traversat strada prăfuită, formând un semicerc în jurul lui Agnes. Ea le-a dat politicos bună ziua copiilor, care i-au întors privirea, având încă în jurul gurii urmele mâncării cu sos roșu de la cină.

Dispunerea înghesuită a caselor minerilor însemna că ușile de la intrare se aflau față în față, fiecare imobil fiind separat de un gard jos și de o fâșie îngustă de iarbă. Ușile de la intrare aflate vizavi de a lui Agnes erau toate trântite de perete, iar în prag se aflau femei care stăteau și se uitau, fiecare cu câte o jumătate de duzină de copii forfotind în jurul ei, toți cu aceleași trăsături. Era ca în fotografia cu buni Campbell și familionu' ei din Irlanda pe care i-o arătase odată Wullie. Agnes, oprită pe veranda ei, a zâmbit peste gardul scund și a făcut cu mâna, iar mânecile ei din păr de iepure, împodobite cu mărgele, scânteiau în bătaia soarelui.

— Bună ziua, a spus ea, adresându-se politicos întregii enorii.

— Vă mutați aci? a făcut femeia de la ușa de alături.

Părul blond al femeii se răsucea în onduleuri, dezvăluind rădăcinile castaniu-închis. O făcea să pară că poartă o perucă de copil.

— Da.

— Tăți câți sunteți acilișa? s-a mirat femeia.

— Da. Familia mea și cu mine, a corectat-o Agnes.

S-a prezentat și a întins mâna. Femeia s-a scărpinat la rădăcina părului. Agnes se întreba dacă vorbește doar în întrebări, când în fine a răspuns:

— Io mi-s Bridie Donnelly. Stau la etaj de douăj'nouă de ani. Am avut cinșpe vecini dedesubt în tot timpu' ăsta.

Agnes a simțit toate privirile clanului Donnelly ațintite asupra ei. O fată slăbănoagă cu ochi negri, rotunzi, a ieșit pe ușă cu o tavă cu căni de ceai

desperecheate. Toată lumea a luat câte una. În timp ce sorbeau, nu-și dezlipeau privirea de la Agnes.

Bridie a arătat peste gard cu un semn din cap.

— A de colo îi Noreen Donnelly, vară-mea. Da' nu suntem neamuri de sânge, pricepi 'mneata?

O femeie cenușie a plescăit din limbă și a încuviințat apăsat din cap. Bridie Donnelly a continuat:

— Fătuca 'ceea îi Jinty McClinchy. Vară-mea. Ea chiar îi neam cu mine.

O femeie de statura unui copil, aflată ușă în ușă cu Noreen, a tras cu poftă dintr-un chiștoc. Ochii i s-au îngustat din cauza fumului, și, să vezi și să nu crezi, parcă era Bridie cu un batic pe cap. Toți semănau cu Bridie, chiar și băieții, doar că ei nu aveau trăsături așa masculine.

Cu coada ochiului, Agnes deslușea cum o altă femeie traversează strada prăfuită. Femeia s-a oprit și a stat de vorbă cu semicercul de copii zdrențăroși; a încuviințat din cap de parcă îi dăduseră niște vești sumbre și a trecut țanțoșă drept prin poarta care dădea spre locuința cea nouă. Agnes nu avea unde să se ascundă. Îndărătul ei, Leek a ieșit îmbufnat din casă pentru următoarea tură de bagaje.

— Ăla-i bărbatu' tău? a făcut nou-sosita fără nicio introducere.

Pielea feței îi era la fel de întinsă ca o țeastă argăsită. Ochii îi păreau niște buzunare adânci, decupate în cap. Părul îi era de un brun intens, dar i se rărea, ca blana unei pisici nepieptănate. Purta niște colanți lăbărțați, cu baretele de la călcâi îndesate într-o pereche de papuci de casă bărbătești.

Agnes s-a trezit încurcată de inepția întrebării. Erau vreo douăzeci de ani diferență între ea și Leek al ei.

— Nu. E băiatul meu mijlociu. În primăvară face șaișpe ani.

— Oh! În primăvară carevasăzică.

Femeia a stat să cumpănească preț de câteva clipe, apoi a îndreptat fulgerător arătătorul spre furgoneta de transportat legume.

— Ăla de colo-i bărbatu' tău?

Agnes s-a uitat la un cărăuș care se opintea cu televizorul vechi pe care ea se căznise să-l camufleze, înfășurându-l într-un cearșaf.

— Nu, acela e un prieten de-al unui prieten, care s-a oferit să ne ajute.

Femeia a stat să se gândească la spusele ei. Și-a supt obrajii care i s-au adâncit în capul ca o tigvă seacă. Agnes a fluturat anemic din mână și a dat să se răsucească pe călcâie.

— Ce-i aia pe mânecile tale? s-a interesat slăbănoaga.

Agnes s-a uitat în jos și și-a cuprins brațele pufoase într-un gest protector, de parcă ar fi fost niște pisoiași. Strasurile s-au cutremurat neliniștite.

— Sunt doar niște mărgeluțe.

Shona Donnelly, fata cu ceaiul, a oftat din rărunchi.

— O! Duamnă, io cred că-s minu...

Femeia i-a tăiat vorba.

— Pân' la urmă ai bărbat?

Ușa de la intrare s-a deschis iarăși și pe treapta de sus a apărut Shuggie. Fără să li se adreseze femeilor, s-a întors către mama lui și și-a pus mâinile în șolduri; și-a proptit un picior în față și a spus mai răspicat decât îl auzise Agnes vorbind vreodată:

— Trebuie să avem o discuție. Chiar nu cred că pot trăi aici. Miroase a varză și a baterii. Pur și simplu nu-i posibil.

Capetele asistenței s-au răsucit unele spre altele, nevenindu-le să-și creadă urechilor. Era ca și când o duzină de fețe se uitau la propria reflexie în oglindă.

— Ia-n fiți atenți aci. Liberace se mută-n cartier! a răcnit una dintre femei.

Femeile și copiii au prins să hohotească în cor, cu râsete pițigăiate și accese de tuse izvorând din gâtlejuri pline de flegmă.

— *Vai!* Chiar nădăjduiesc că pianul o să încapă în salon.

— Ei bine, mi-a făcut plăcere să vă cunosc pe toți, a făcut Agnes cu o strâmbătură abia mascată.

Întorcându-se să plece, l-a înșfăcat pe Shuggie și l-a lipit de șoldul ei.

— O, nu vini la noi cu d-astea. Mi-a făcut plăcere să vă cunosc ș-așa și pe dincolo, puică, a șuierat Bridie, iar trăsăturile aspre i s-au îmblânzit în jurul ochilor de la râsul pe săturate. Aci suntem toți ca-ntr-o familie. Pur și simplu nu prea videm fețe noi, atâta tot.

Femeia cu chipul scofâlcit a făcut un pas spre Agnes.

— Da, ce tot așa și pe dincolo, o să ne-nțălegem bine.

Și-a supt obrajii ca și când i-ar fi rămas o bucățică de carne între dinți.

— Cu condiția să-ți ții mânecile alea elegante departe dracului de bărbații noștri.

Restul după-amiezii, Shuggie a bătut la pas marginea cartierului nou, în timp ce bărbații descărcau duba. Femei în colanți strâmți își trăseseră scaunele de bucătărie în dreptul ferestrelor și ședeau urmărind, cu expresii goale, cum sunt

descărcate una după alta cutii. Își făcuseră un obicei din a-l saluta pe băiat cu fluturări din mână extravagante, scoțându-și pălării imaginare, ca pe urmă să chicotească pe înfundate.

În ținuta lui cea nouă, a mers până la capătul străzii. Nu era nimic acolo. Strada se termina la marginea turbăriilor ca și când s-ar fi dat bătută. Bălți întunecate de apă nămoloasă se întindeau încremenite, adânci și înspăimântătoare. Păduri imense de trestii cafenii se iteau din iarbă și năpădeau încet cartierul de locuințe, chitite să și-l revendice de la mineri.

Shuggie se uita la niște copii desculți care se jucau în colb. De pe marginea unui pâlc de tufe plantate de primărie se prefăcea că inventariază niște floricele roșii, analizându-i fiecăreia dimensiunea, când de fapt aștepta să-l invite să li se alăture. Își dădeau roată unii altora călare pe biciclete, nebăgându-l în seamă. Shuggie stâlcea bobițele albe între degete, căutând să arboreze o mină nonșalant dezinteresată, iar pe urmă a încercat să-și șteargă lustrul încălțărilor de duminică cu sucul lipicios.

Bocancii cu ținte ai minerilor scoteau scântei pe macadam. Bărbații au prins să se înșire de-a lungul drumului pustiu. Nu se mai auzea fluierul de la exploatare; chiar și așa, bărbații erau împinși de memoria motrice a unei rutine apuse, îndreptându-se către casă la încheierea programului fără să fi încheiat nimic, doar cu o burtă plină de bere și o spinare gheboșată de frământări. Pufoaicele le erau curate, iar bocancii încă mai luceau pe când se hurducau de-a lungul drumului. Shuggie s-a tras un pas în spate când au trecut prin dreptul lui, cu capetele plecate ca cele ale unor catâri negri, istoviți. Fără un cuvânt, fiecare bărbat a strâns câte o mână de copil sfrijit, care îl urma supus, ca o umbră respectuoasă.

Agnes s-a oprit îndărătul ușii de la intrare și a închis glasvandul mare din fața ei. Nu-și putea aduna gândurile. În spațiul strâmt dintre cele două uși a dat pe gât restul cutiei pe care o pitise pe fundul genții. Și-a lipit fața de zidul rece și alinător; piatra era groasă și umedă, și-și dădea seama că avea să se încălzească greu.

A rămas în ascunzătoare multă vreme înainte să străbată dintr-un capăt în celălalt coridorul, trecând prin dreptul celor două dormitoare mici. Catherine stătea în mijlocul primei camere, fără să se miște nici într-o parte, nici în alta. Copilașii neastâmpărați de mineri ședeau cu coatele proptite pe pervazul exterior și se zgâiau pe fereastra dormitorului la ea de parcă ar fi fost la zoo. Uluită, nu

putea decât să se holbeze la rândul ei. Ferestrele cu rame de lemn erau fixate prost, iar chitul sărit te prevenea apropo de nopțile reci și pereții igrasioși. Agnes îi auzea pe cei mici discutând la fel de limpede de parcă ar fi fost în cameră cu ea.

Leek găsise cealaltă cameră. Deschisese geanta în care se aflau instrumentele lui de desenat și ședea întins pe dușumeaua goală, schițând un crochiu în cărbune al dealurilor negre. A luat capătul pastelului și a schițat siluetele bărbaților cu pufoaice închise la culoare care îi urmăriseră cu privirea când sosiseră. Mărgineau coama dealurilor ca niște copaci desfrunziți. Agnes se uita la fiul ei, invidioasă pe talentul lui de a se face nevăzut, de a se îndepărta plutind lăsându-i pe ei toți în urmă.

Nu mai venea niciun alt dormitor. Cel de-al treilea care le fusese promis era în mod limpede sufrageria și, în timp ce-și reconstituia pașii, a doua și mai apoi a treia oară, i-a devenit limpede că toți copiii aveau să trebuiască iarăși instalați laolaltă, în aceeași cameră.

Shug stătea în capătul coridorului, privind-o cu o expresie goală. Meșa cu care își acoperea chelia tresăltase în bătaia vântului, așa că a prins șuvițele fâlfâitoare și, cu o dâră de scuipat, a încercat să și le lipească la loc pe creștet. A intrat înapoi în chicineta deschisă și i-a făcut semn să-l urmeze. De tavanul bucătăriei era fixat un uscător mare pentru rufe care semăna cu un pat de tortură. De capătul îndepărtat atârna un set de haine de lucru de miner, întinse cu grijă la uscat, de la șosete și lenjerie albă la o cămașă de lucru din poliester albastru, toate bățoase de cât de vechi erau. Oare bărbatul căruia îi aparțineau avea să se mai întoarcă vreodată de la mină? Poate totuși greșiseră casa până la urmă.

Furnirul de pe bufetele din pal se cojea ici-colo, iar Shug se oprise și râcâia cu degetul mic pe sub unul dintre straturile de melamină. În spatele lui, în colțul de deasupra aragazului, se întindea o vână negricioasă de mucegai. Fără să se uite la ea, a spus doar:

— Nu pot să rămân.

La început, Agnes de abia dacă a ridicat privirea. Crezuse că vrea doar să plece în cursă și să câștige un ban. Făcea de multe ori chestia asta, venea acasă din tură, ca imediat să se ridice și să anunțe că iese din nou. Nu fusese niciodată genul de bărbat care să obișnuiască să stea pe-acasă.

— La ce oră vrei să mănânci de seară? l-a întrebat, frământându-se deja din pricina tigăilor pentru prăjit cartofi și a cuțitelor de pâine.

— Nu mai am chef de mâncarea ta. Nu pricepi?

Clătina din cap.

— Asta a fost tot. Nu mai pot să rămân. Nu mai pot să rămân cu tine. Toate nevoile tale. Băutura.

De abia în momentul acela a băgat de seamă că valizele din brocart erau așezate printre cutiile cu lucruri, dar nu și cele roșii. Trebuie să fi afișat o expresie profund perplexă, fiindcă Shug i-a înfruntat privirea și încuviința lent din cap, cum făceai când un copil înghițea pastile, dându-i ghes, așteptând ca substanța neplăcută să ajungă în stomac. Agnes și-a ferit privirea. Nu voia să înțeleagă. Nu voia să înghită pilula lui. S-a oprit din căutatul tigăii de cartofi și s-a apucat să-și rearanjeze mărgelele de pe pulover, așa încât fațetele sclipitoare, sidefate, erau aliniate și orientate spre exterior, trăgând de timp, neștiind sigur ce să facă.

— Asta a fost tot, a repetat el.

În încăpere era un singur scaun, unul de bucătărie, cu spătarul rupt, plin de pete de vopsea și folosit ca să ajungi la dulapurile de sus. Agnes a închis ușa fără zgomot; dincolo, pe coridor, copiii protestau deja, conștienți că nu sunt suficiente dormitoare. A proptit scaunul rupt în dreptul ușii închise și s-a așezat.

— De ce nu-ți sunt de-ajuns?

Shug a îngustat ochii ca și când nu i-ar fi venit să-și creadă urechilor. A clătinat din cap și, în timp ce vorbea, se împungea cu pumnii în piept.

— Nu, doamna mea. De ce n-am fost *io* de ajuns?

— În viața mea nu m-am uitat măcar o dată la un alt bărbat.

— Nu la asta mă refeream.

S-a frecat la ochi de parcă ar fi fost obosit.

— De ce nu m-ai iubit de-ajuns cât să te ții departe de băutură, ai? Îți cumpăr țoalele cele mai bune, muncesc zi lumină.

Privea fix peretele, neuitându-se la el, ci prin el.

— La un moment dat mi-am zis chiar, poate dacă-ți dăruiesc un copilaș al meu, dar nu. Nici măcar asta n-a fost de ajuns să te-astâmpere.

Apucând-o brutal de cot, a încercat s-o salte de pe scaun. Agnes s-a smucit din strânsoare și s-a așezat la loc de parcă ar fi înscenat un protest pașnic.

Se găsea într-un punct periculos. Luase la bord destul cât să se simtă gata de luptă, dar nu de ajuns cât să fi devenit intratabilă. Alte câteva guri și avea să devină distructivă, spurcată la gură, dușmănoasă. Se holba la ea de parcă ar fi căutat să deslușească dacă vine furtuna dinspre vâlcea. A apucat-o și a încercat s-o clintească din nou din loc, înainte ca norii de ploaie amenințători din ea să plesnească.

Ea s-a contorsionat până când a scăpat din strânsoare, s-a așezat la loc și s-a întins cât era de lungă. Multă vreme l-a fixat cu o privire înghețată. Încă nu-i venea

să creadă ce se petrece.

— Nu. Nu-i de ajuns. Femeilor ca mine nu li se întâmplă așa ceva. Vreau să zic, uită-te la mine. Uită-te la *tine*.

— Te faci de râs.

Shug a apucat cu mâinile partea din față a puloverului ei. Atunci, a urnit-o cu forța. Ea nu a țipat când a apucat-o de păr și a tras-o la podea. Agnes s-a lipit de partea de jos a ușii ca și când ar fi putut să-l rețină înăuntru pentru totdeauna. El a izbit-o cu ușa în cap, de parcă n-ar fi fost decât un colț de mochetă desprins. În timp ce păși peste ea, pantoful lui drept i-a ars una pe sub bărbie, sfâșiind pielea sidefie.

— Te rog, te iubesc. Pe cuvânt, a făcut ea.

— Aham, știu asta.

Când taxiul a cotit-o pe Pit Road, copiii ei erau pe coridor, iar Agnes, sclipitoare și pufoasă, zăcea ca o rochie de petrecere care fusese trântită pe podea.

Valizele roșii de piele n-au mai ajuns niciodată în casa de miner. Shug nu s-a întors s-o vadă câteva zile bune și, când a făcut-o, nu avea valizele cu el. Și le dusese acasă la Joanie Micklewhite și le vârâse în spațiul pe care i-l eliberase sub pat. La început, Agnes n-a știut asta. Shug pur și simplu a reapărut într-o seară, i-a sărutat delicat rana de pe bărbie și a întins-o pe canapeaua extensibilă din sufragerie.

Shug a început să vină în timpul turelor de noapte și s-o folosească în felul ăsta. Aștepta până la orele mici din noapte, când copiii erau în pat, apoi străbătea holul fluierând nonșalant în cămăși proaspăt călcate. În timp ce-l dezbrăca, își dădea seama că lenjeria îi era curată și fusese opărită în leșie de altă femeie. Când terminau, el rămânea întins preț de câteva clipe până când Agnes îl lua în brațe, și atunci se ridica și pleca. Dacă îi gătea, poate că zăbovea puțin mai mult. Dacă îl lua cu întrebări și reproșuri, pleca și câteva nopți nu mai dădea pe acolo drept pedeapsă.

După ce pleca, Agnes rămânea pe canapeaua extensibilă fiindcă nu se putea duce în patul lor fără el. Zăcea trează tot restul nopții cu ochii în tavan, în vreme ce băieții dormeau în camera lor aflată perete în perete. Toată acea primă toamnă Catherine se suia pe saltea lângă maică-sa și împreună ședeau așa, lungite, sub igrasie și mucegaiul care se întindea.

— De ce nu ne întoarcem pur și simplu în Sighthill? întreba Catherine în șoaptă.

Însă Agnes nu putea să-i explice, cu toată durerea pe care o simțea. Știa că Shug nu s-ar mai întoarce niciodată dacă ea se muta înapoi la maică-sa.

Trebuia să rămână unde fusese abandonată.

Trebuia să se mulțumească cu orice gest de bunăvoință pe care el era dispus să i-l arate.

Până la urmă, a venit și Noaptea lui Guy Fawkes, iar aerul era încărcat de miros de lemn de foc și de cauciucuri arse. Leek și Catherine stăteau în picioare în dreptul ferestrei și se uitau la rugurile meșterite care ardeau de-a lungul beznei mlăștinoase. Copilașii lansau unii spre alții artificii de parcă ar fi fost rachete șuierătoare. Părea o distracție nemaipomenită.

Televizorul era în continuare pe jumătate învelit în cearșaful lui și așezat pe podea în colțul camerei, un angajament neasumat încă pe deplin. Catherine s-a lăsat moale pe canapea, cu părul ud înfășurat într-un prosop strâns ca un turban. Avea să urmeze ultimul buletin de știri și apoi încă o noapte în care o s-o asculte pe maică-sa plângând pe întuneric.

Agnes aștepta în spate, la bucătărie. Cu luminile stinse, era încăperea cu cea mai bună vedere spre Pit Road. În fiecare seară se uita după taxi și-și făcea speranțe de fiecare dată când auzea huruitul unui motor diesel apropiindu-se. Băuse toată ziua ca să i se pară că trece mai repede, dar nu ajuta deloc. Se plimba între fereastră și ascunzătoarea ei de sub chiuveta de la bucătărie. După zăngănitul pe care îl scotea zăvorul, copiii puteau număra de câte ori deschidea dulapul și trăgea o dușcă.

— Mămico, ce avem de mâncare? i-a strigat Leek de pe canapea.

Agnes a încetat să-și zgândăre coaja de pe bărbie. S-a uitat la oala de pe plita electrică.

— Aș putea să vă încălzesc nițică supă din asta.

— Aia care are mazăre în ea? a vrut Leek să știe.

— Da.

— Păi, nu, dacă are *mazăre* în ea, a spus Leek, ușor jignit că războiul lui de cincisprezece ani cu legumele verzi trecuse neobservat.

— Ăă, alo, e supă *de mazăre*, tăntălăule! l-a luat în balon Catherine.

Leek a împuns-o cu laba piciorului în coastă și i-a tras prosopul din cap, smulgându-i și niște păr cu ocazia asta. L-a azvârlit în celălalt capăt al camerei ca

să-i facă în ciudă. *Așa-ți trebuie*, a șoptit el în barbă. Conveniseră, fără ca măcar să fi discutat deschis despre asta, să se poarte cât puteau de atent în preajma mamei lor.

Catherine s-a ridicat să ia prosopul din celălalt capăt al camerei. Avusese grijă de virginitatea ei așa cum o avertizase Lizzie, așa încât nu mai era mult și avea să se mărite cu Donald Jr, și atunci n-avea să mai trebuiască să împartă un dormitor cu fratele ei sau cu maică-sa în umezeala aia rece. Simplul gând era de ajuns s-o împiedice să plece; oricum era cu bagajele la ușă.

Catherine și-a înfășurat părul la loc și i-a arătat lui frate-său degetul mijlociu. Mai departe s-a dus să vadă ce face maică-sa. Agnes, cu gândurile aiurea, dădea roată bucătăriei, ca un tren de jucărie; din când în când se oprea și deschidea dulapul de sub chiuvetă, umplea o cană dintr-un recipient aflat într-o sacoșă de plastic și lua o duș că zdravănă. Catherine a împins ușor în lături ușa de la dulap cu vârful piciorului; a fost ușurată să constate că nu e înălbitor chestia aia pe care Agnes și-o turna în cană.

Catherine a încrețit din nas spre oala cu supă sleită.

— Mami, ce zici să comandăm niț ică chinezească?

— Da' bună idee! s-a amestecat Leek în vorbă din camera cealaltă.

Catherine nu spusese decât „chinezească", dar Agnes auzise Shug. Avea strania putere de a lega orice de el în perioada aia. Privirea i s-a focalizat brusc.

— Aș putea să sun la garaj și să văd dacă trece Shug pe-aici diseară? a sugerat ea înveselită. Poate-aduce el niște chinezească când vine?

Catherine a gemut. Lui Agnes i se pusese în vedere să nu mai sune la garaj. Shug adăugase asta pe lunga listă a lucrurilor cărora trebuia să le pună capăt dacă voia ca el să se mai întoarcă vreodată acasă. Era șantajul lui emoțional. Poate, totuși, dacă știa că ălora mici le e foame, avea să vină și, timp de câteva ceasuri, lucrurile aveau să fie cum trebuie. S-ar fi făcut frumoasă, și poate că avea să-și petreacă noaptea întreagă cu ea pe canapeaua extensibilă. Agnes a luat o gură din cana ei și și-a reanalizat scenariul: să sune normal, trează, rezervată; să-și păstreze un ton degajat și să zâmbească la capătul celălalt al firului. Nu funcționase în niciuna dintre celelalte seri, nu știa de ce, dar își dorea din răsputeri să mai încerce o dată.

Agnes s-a așezat la măsuța de telefon din vinilin și și-a aprins o țigară ca să-și mai stăpânească agitația. Când a terminat de format, și-a răsucit inelul de logodnă la loc pe deget, ca și când persoana aflată la celălalt capăt al firului ar fi putut să vadă. Aurul verighetei se transformase într-un galben murdar.

Un glas de femeie a răspuns cu un cârâit iritat. „Compania de Taxiuri Northside!“ Era Joanie Micklewhite. Agnes o cunoștea doar din vedere.

— Bună ziua, Joanie, tu ești? La telefon doamna Bain.

— O, bună, puică. Cu ce te pot ajuta?

Vocea lui Joanie suna sec, ca atunci când o cotești pe după un colț și dai nas în nas cu cineva pe care ai prefera să nu-l mai vezi în viața ta.

— Poți să-i transmiți un mesaj lui Shug? Că-l rog să sune acasă, a spus Agnes.

În momentul ăla s-a întrebat dacă Joanie știe că el o părăsise. Se întreba cine de la garaj știe că nu mai doarme în patul ei.

— Stai să-ncerc. Poți să rămâi pe fir, puică?

La capătul firului s-a așternut liniștea cât timp Joanie a pus-o în așteptare și a încercat să ia legătura cu mașina lui Shug prin stația cetățenească. A trecut o veșnicie până când Joanie a revenit pe fir.

— Mai ești?

A prins-o pe Agnes când tocmai trăgea din țigară. A suflat fumul undeva deasupra capului.

— Aici sunt! Ai dat de el?

Joanie a șovăit ușor, iar Agnes s-a crispat în așteptarea refuzului.

— Aham. A zis că te sună el cândva mai târziu.

Agnes s-a înviorat deodată, ceva care aducea cu speranța i-a încolțit în piept și s-a trezit că așteaptă cu nerăbdare să-l vadă, să-și vadă soțul. Gândul i-a fugit la rochia de catifea pe care avea s-o îmbrace pentru el; se întreba dacă are timp să se radă pe picioare.

Și atunci Joanie a adăugat:

— Agnes. Știu că nu ți-a spus tot, puică.

A continuat să bălmăjească:

— Voiam... voiam doar să-ți zic că atunci când o să afli în fine, n-am vrut să se întâmple nimic de genu-ăsta. Am și io șapte copilași ai mei. Și, ce să-ți zic, îmi pare rău.

Când Shug a ajuns, ultimele focuri de tabără se stingeau. Copiii erau în pat, îmbufnați și flămânzi. Agnes nu s-a atins deloc de mâncarea chinezească. Se uita la el cum îi alunecă părul de pe țeasta pleșuvă în timp ce înfuleca dumicați mari. Cu toate câte se petrecuseră, nu-și pierduse pofta de mâncare, și chestia asta o

omora. Agnes și-a frecat tâmplele și s-a așezat printre bagajele rămase nedesfăcute. Încă nici urmă de valize roșii.

— E drăguț la ea acasă?

— Nu prea, a făcut el, fără să ridice ochii.

Agnes a băut cât de multă bere a putut dintr-o singură înghițitură, înainte să trebuiască să lase cutia jos ca să tragă aer în piept. Când a terminat, a întrebat:

— Și zi, arată bine?

— Ți-am zis la telefon. Nu vreau să vorbesc despre ea, în pula mea.

A sfâșiat o felie de franzelă în două.

— Lasă-mă să mânc în liniște. N-am condus până-aci ca să mă cert.

Agnes a rămas tăcută vreme foarte îndelungată, cumpănind atent la ce urma să spună. Mâna stângă își făcea de lucru cu cuțitul. Se simțea împărțită între dorința de a declanșa o ceartă, pentru a-l înjunghia, și cea ca el să mai rămână puțin. Când a vorbit, a încercat să-și păstreze un ton stăpânit și calm. Și-a dat seama că o ajuta dacă nu se uita la el.

— N-o să se întâmple, așa-i? Noul nostru început?

Shug s-a oprit din mestecat. A ridicat din umeri.

— Ăsta-i un nou început, Agnes. Nu mai făceam față.

Agnes și-a acoperit fața cu palmele făcute căuș. Lacul de pe unghii îi era strălucitor, ca și când nu s-ar fi uscat încă.

— De ce pizda mă-tii m-ai adus aici?

Shug a împins farfuria în lături. Mustața îi era îmbibată într-un sos rozaliu care se închega.

— Trebuia să văd.

— Ce anume trebuia să vezi? a întrebat ea, iar glasul i se gâtuia din pricina furiei. Am crezut că asta îți doreai.

— Trebuia să văd dacă chiar o să vii.

În momentul acela, Agnes l-a apucat de gulerul de la pulover. Shug și-a cules borseta și a sărutat-o, vârându-i limba în gură cu forța. A trebuit să-i strivească fiecare oscior din mâini ca s-o facă să-i dea drumul. Îl iubise, iar el trebuia s-o distrugă de tot ca s-o poată părăsi definitiv. Agnes Bain era o femeie prea extraordinară ca să i-o lase altcuiva s-o iubească. Nici prin gând nu-i dădea să lase bucăți din ea pe care mai târziu să vină alt bărbat să le adune și să le repare.

9

Agnes a trebuit să dea gata trei cutii de bere întregi înainte să se simtă în stare să iasă pe ușă. Câteva femei stăteau ciotcă în dreptul gardului, cu brațele încrucișate pe piept de-ai fi zis că erau bare de protecție. Era ca și când ar fi așteptat de când se mutase ea acolo, cu patru luni în urmă. Frigul nu părea să le deranjeze. Pe jos era plin de chiștoace și pe stâlpii gardului stăteau stivuite căni de ceai. Au tăcut și s-au răsucit toate ca la comandă când a ieșit ea pe ușă. Ținând capul sus, Agnes s-a asigurat că tocurile de la pantofii negri răsunau tare și limpede pe caldarâm. Le-a zâmbit trufaș femeilor ălora în colanți și papuci. A trecut prin dreptul lor, apucând-o mai sus pe stradă, spre Clubul Minerilor, spre uitare.

Femeile continuau să o urmărească în tăcere. Aproape că nu le mai putea auzi, când una dintre ele a vorbit:

— Doară nu ne-am răcit deja, ai? a făcut Bridie.

Părul ei șuvițat era în continuare nepieptănat, iar trupul gros îi era înfășurat în pantaloni de trening bărbătești și în capot.

Agnes nu s-a întors.

— De unde până unde?

— Nu ne-ai invitat la petrecerea ta. Nu suntem pretene?

— Care petrecere? Agnes s-a răsucit pe jumătate.

— Păi, un' ti duci așa gătitî?

— La Clubul Minerilor. Voiam să văd cum vă distrați pe-aici.

Femeile s-au uitat toate unele la altele. Își răsuceau agitate medalioanele cu Sfântul Cristofor.

— Nu-ți bate capu' cu asta, a spus Bridie. Bărbaților nu le place când ne arătăm mutrele pe acolo. Rămâi aci, ș-o să bem un păhărel de bun-vinit aicilișa-ntre noi.

Bridie a extras o sticlă mare, transparentă, dindărătul unuia dintre stâlpii gardului. A azvârlit conținutul cănii ei de ceai în stradă și a agitat sticla de votcă.

— Ce-ar fi să te faci încoa' și să ne povestești totu' despre tine?

Agnes s-a apropiat și s-a uitat cum lichidul amar șterge dâra lăsată de ceai. A ridicat mâna, semn că ajunge, în timp ce votca cristalină se apropia de buză și a

scos un chicotit afectat. Bridie i-a aruncat o căutătură piezișă și a umplut cana cu vârf.

— Dă-mi pace. Nu vreau să crezi c-am fi vreun neam de cărpănoase.

Agnes a luat cana, mulțumind politicos. Femeile și-au măsurat din cap până-n picioare vecina cea nouă: pantofii cu toc cui și barete, părul tapat, haina de blană splendidă. Agnes arunca priviri furișe de-a lungul șoselei pustii și le lăsa să bage totul la cap. Bezna se îndesea iarăși. Pe stradă erau aprinse felinarele și o haită de câini fără zgărzi rătăcea de la o duhoare la alta, amușinând rigolele împuțite. Unul se pișa, iar ceilalți făceau cu rândul și marcau același loc. Agnes s-a răsucit înapoi spre femei și le-a văzut cum îi aruncă zâmbete pofticioase.

— Ei bine, hai noroc, a zis ea și și-a ciocnit cana de a lor.

Cineva a scos o pungă de tutun de rulat și a trecut-o din mână în mână pe la fiecare. Jinty a lins câteva foițe de țigară și a presărat cu gingășie o dungă subțire de tutun auriu înăuntru.

— Bagă aia la loc! a făcut Agnes, văzând în asta o ocazie de a se revanșa față de ele pentru votcă.

A băgat mâna în buzunarele adânci ale hainei de nutrie și a scos de acolo un pachet de Kensitas. Bridie s-a uitat la pachetul auriu lucios, la bricheta placată cu aur.

— Măiculiță. Zâci că s-a mutat Regina Angliei aicișa.

— Parcă-i altceva când nu tre' să culegi tutunașul dintre dinți, a spus Jinty pe un ton aprobator.

Femeile s-au servit fiecare cu câte o țigară și le-au aprins. Toate trăgeau adânc, cu poftă, în piept și savurau gustul în tăcere. Țineau țigările între degetul mare și arătător, ca și când ar fi fost o țeavă pentru cornete. Se uitau cu ochi iscoditori la Agnes, cu unghiile ei lăcuite care îi tresăltau în dreptul feței ca niște gărgărițe roșii. Ținând țigara între degetele delicate, pufăia delicat, în vreme ce ele își sugeau obrajii până li se scofâlceau. În momentul acela a ridicat cealaltă mână și a luat câteva înghițituri zdravene, însetate, din cană.

— Și ia zî, de unde ești de loc? a întrebat-o Jinty, întinzând mâna să-i atingă cerceii de smarald.

— Unde m-am născut, adică? Germiston. Dar s-ar putea zice că sunt de peste tot din East End. M-am mutat dintr-un loc în altul destul de multișor.

— De peste tot din East End, ai? a îngânat-o Bridie, dând din cap cu un aer înțelept. O catolică virtuoasă, carevasăzică. Și ia zî, ce te-aduce-n cartieruțu' nost'?

Agnes a șovăit.

— Bărbatu-meu a auzit că e un loc bun de trăit, sigur pentru copilași.

Și-a lăsat vorba în aer câteva clipe.

— *Vecini de treabă*.

— Aham, a făcut Bridie și a râs. Nu-i vreun Butlin's[3], da-mi pare c-ar fi vorba de vremurile bune de odinioară. Mina aia trage să moară d-ani de zile de-acu'. Nimenea nu pre' mai are de lucru. De la un an la altu' tot mai mulți bărbați îs trimiși acasă. Stau și-i freacă ziua-n amiaza mare.

— Au mai rămas vreo doi care au slujbe. În principal să astupe gropile alea așa încât să fie siguri că nu cade vreun copilaș în ele, a completat Noreen. Nu mai vor ș-alte accidente, mă-nțălegi?

— Accidente? s-a mirat Agnes.

— Aham, mereu a fost un filon gazifer. Pe vremuri trebuiau să pompeze metanul afară doar ca să-l poată lucra. Vezi tu, oamenii știau chestia asta; știau cu ce au de-a face și-l respectau cum puteau mai bine, da' într-o zi pur și simplu s-a surpat peste bieții de ei. S-a prăbușit pur și simplu. A urmat o explozie care i-a ars pe toți de vii. A lăsat niște copilași fără tată.

Jinty continua să se holbeze la cerceii lui Agnes.

— O droaie de femei au rămas singure cuc.

S-au răsucit și s-au uitat spre casa care îi aparținea femeii cu obrajii scobiți. Bridie a spus cu un oftat:

— Nu-ț' face griji din pricina lui Colleen McAvennie. Mai mult latră decât mușcă.

— Și ea-i tot o verișoară de-a ta?

— O, da, dar nu suntem neamuri de sânge, mă-nțălegi. Și-l păzește pe Jamesy al ei, atâta tot. Pe vremuri era un bărbat chipeș. Era semnalizator la gura puțului, ditamai zdrahonu'; îi căra în sus și-n jos în puțu' ăla într-o colivie. A fost ars în mina aia, a rămas fără piele pe umăr și pe o parte a gâtului. E roșu de zici că l-a prăjit soarele-n iulie.

Femeile au lăsat capul în jos, în semn de respect, aproape.

— Chiar ș-așa, rămâne un bărbat chipeș.

— Da' lasă asta, ia zi, un' se ducea bărbatu-tău cu valizele alea roșii simandicoase? a întrebat Jinty din senin.

— E șofer de taxi; uneori are nevoie să-și ia lucrurile cu el, a mințit ea.

Explicația era străvezie.

— Lucrează de noapte.

Jinty și-a supt dinții. Plină de înțelegere, și-a așezat o mână pe a ei.

— Nu ne-am născut ieri, puică. Mie mi-a părut că pleacă pentru mai mult de-atâta.

Bridie a fluturat din țigară spre Jinty.

— Ăăă, n-o băga-n seamă. Nu te coborî la nivelu' ei. Nu spunem decât că toate avem bărbați și toate avem probleme cu bărbații.

Femeile au pufăit pline de înțelegere din țigări. Noreen părea îngrijorată.

— Ce-o să mânci dacă nu se mai întoarce?

Se gândea tot timpul la bani. Sufletul îi era măcinat de frământări.

— Nu știu.

Femeile au schimbat pe rând priviri. Bridie a fost prima care a vorbit.

— O să trebuiască să te trecem pe ajutor social. Poți să te duci la oficiu luni dimineață. O să trebuiască să le zâci c-o să ai nevoie de ajutor de handicap, altfel o să te bage pe ajutor de șomaj în fiecare joi.

— O să mă poată trece la handicap?

— A, n-ai de ce să-ți faci griji, puică. Îi de ajuns să se uite la adresa ta ș-o să ți-l dea cât ai clipi. Uită-te și tu la ce-i aici.

Bridie a fluturat din mână spre strada pustie.

— Nu-i ca și când or să se înființeze locuri noi de muncă în locu' ăsta. Handicapu' îi singuru' club pe care-l avem, iar lunea îi zi de club.

Agnes a ridicat iarăși cana cu votcă și s-a holbat la vârtejurile nedeslușite. Ceaiul trebuie că fusese foarte lăptos.

Bridie i-a umplut-o la loc până în buză, zâmbind.

— Aham, m-am gândit io că nu ești din alea care duc paharu' la ureche.

A tras din țigară.

— Aha, te-am ginit de cum te-am văz't. Astea-și închipuiau că ești vreuna mare și tare, așa înțolită cu paiete, ca o pupăză de pe la oraș. Da' io m-am prins cum stă treaba. Am văz't tristețea, ș-am fost convinsă că ești mare băutoare.

Femeile au încuviințat din cap și au croncănit toate „aham", ca un stol de ciori. Agnes a înghețat cu cana lipită de buze.

— Bei de toate ș-orice? s-a interesat Bridie.

— Poftim? a făcut Agnes, lăsând cana jos.

— Îi foarte mare problema pe care o ai? a specificat Bridie.

— N-am o problemă.

— Uite ce-i, puică. Stai aci și bei votcă în mijlocu' străzii. N-o să ai nicio problemă să te treacă la handicap la cum arăți.

— Și tu ai o cană plină de votcă.

Agnes se simțea insultată. Colțurile gurilor li s-au răsfrânt răutăcios în jos în timp ce-și înclinau cănile spre ea în lumina portocalie de pe stradă. În fiecare din ele se zărea albeața învolburată a ceaiului cu lapte.

— Nu, puică, noi bem ceai sleit, a bruftuluit-o Bridie. Numa' tu dai votcă pe gât ca pe apă.

Agnes s-a făcut roșie ca focul la față. Femeile au zâmbit compătimitor printre buzele încrețite. Pupilele lor, ascunse de pleoape, păreau negre în lumina portocalie de pe stradă. Agnes s-a uitat în cană și a dat pe gât ce mai rămăsese din votcă.

Bridie a înălțat mâna.

— Ascultă. *Învață să iei lucrurile pe rând* și toate câcaturile alea. Am avut și io o problemuță. Șase copilași ș-un soț șomer? Să fii convinsă că trăgeam la măsea.

A strivit chiștocul în praf cu vârful sandalei.

— Pe de altă parte, sinceră să fiu, episoadele când nu mai știam de mine au fost alea care mi-au pus capac. Nu mai suportam să mă trezesc în fiecare zi și-n primele cinci minute să mă-ntreb care i-a spus ce lui cutărică și cu ce nenorocit m-am mai încăierat. Intrai în bucătărie cotrobăind după o cană cu ceai, și toți se uitau pieziș la tine. Ș-atunci te uitai în jur și unu' avea ochiu' vânăt. Ș-atunci te duceai la oglindă și te trezeai că ș-al tău îi la fel.

Femeile au încuviințat din cap la unison. Nimeni nu râdea. Jinty a adăugat:

— Mie mi s-a-ntâmplat să mă opresc la magazin la Dolan și să stau de vorbă despre *Dallas* cu femei pe care le târâsem de păr cu o seară în urmă.

Spunând asta, și-a încleștat pumnii, trupul uscățiv înviorându-i-se de la mirosul de scandal. În momentul ăla a arătat spre casa lui față-de-tigvă aflată peste drum.

— Mai țâneț' minte când Colleen a avut impresia că Isa îi face ochi dulci lu' Big Jamesy?

Bridie a țâțâit.

— Aia a fost o prostie. Îs neamuri de sânge. Toată lumea uită chestia asta.

— Ei bine, Colleen n-avea de unde să știe treaba asta.

Jinty s-a răsucit spre Agnes.

— Cum spuneam, Colleen a noastră nu bea. Îi foarte apropiată de pruncul Iisus, îl poartă peste tăt în suflet. Numa' că-n lunea aia de dimineață a băut, praștie s-a făcut. S-a dus la oficiu' poștal și ș-a lichidat cecu' de la handicap, a cheltuit tot până la ultimu' sfanț și i-a dat pe toți pe gât. Ăia micii ai ei plângeau și flămânzeau, iar ea i-a băut pe toți. Ia o sacoșă de plastic și se plimbă încoace și-

ncolo pe stradă adunând rahaţi de câine. Din ăia albi, din ăia negri, moi şi uscaţi, aproape că umple sacoşa cu vârf. Ia sacoşa plină cu rahat de câine şi o apucă împleticindu-se pe şoseaua aia.

Jinty a făcut semn spre dealurile de zgură.

— Îşi trage pe mână o mănuşă galbenă de cauciuc şî se pune pe azvârlit. Vreau să zâc, acoperă de sus până jos peretele de la intrarea casei Isei. Azvârlea rahatu' ăla şî ţipa la Big Jamesy să iasă de-acolo şi să dea ochii cu ea bărbăteşte.

— Şi ce s-a întâmplat? a vrut Agnes să ştie.

— Ei, ajung imediat ş-acolo.

Jinty a aruncat o privire cu subînţeles peste umăr spre poarta lui Colleen.

— Şî, cum îţ' zâceam, împroaşcă tot locu-ăla cu rahat de câine, duhnea de la kilometri depărtare. Chestia aia mânjeşte ferestrele, se lipeşte de tencuiala zgrunţuroasă. Totu-i îmbibat. Dumnezeu mi-i martor că nu mă dau în vânt după Isa — bărbatu-său a fost disponibilizat la cerere de la mină, iar ea a cheltuit toţi banii la bingo ş-a făcut un ban frumos —, *da-ar* nu sunt de acord să azvârli cu rahat de câne pe stradă ca o nebună.

Bridie i-a luat vorba din gură.

— Una peste alta, se vede treaba că Big Jamesy nu se culca cu Isa. Muncea. *Muncea*, auzi! Îşi găsise o slujbă cu jumate de normă la cărat de fier vechi şî nu putea să zâcă la nimeni de teamă să nu-l toarne la handicap.

Jinty şi-a sărutat medalionul cu Sfântul Cristofor.

— Ş-uite cum Colleen era convinsă că omu ş-o trăgea, când colo el era plecat să-ncerce să facă un ban în plus.

— Mulţumesc lu' Dumnezeu că există amnezii.

Bridie şi-a făcut solemn cruce.

— Uite care-i treaba. Ştim di ce bei, puică. Uneori îi greu să faci faţă. Io mă ţin departe de băutură, da' tot am nevoie de două din astea pe zi. A scos o sticlă de aspirină pentru copii din buzunar. Pretenuţele lu' Bridie.

— Aspirină? s-a mirat Agnes.

— Aş!

Bridie şi-a lins buza de sus şi s-a aplecat spre ea.

— Diazepam. Dacă vrei, ia două de-ncercare. Să vezi cum îi, atâta tot. Dacă mai vrei, am io grijă de tine. *La ofertă*.

Bridie a apăsat capacul sticluţei de plastic şi l-a desfiletat zâmbind. A deşertat două la Agnes în palmă de parcă ar fi fost bomboane.

— Poftim, ia ş-încearcă numa', şî bine ai vinit în Pithead.

3. Lanț de stațiuni la mare, înființat de Billy Butlin cu scopul de a le oferi familiilor britanice vacanțe la prețuri accesibile.

10

Maică-sa era de negăsit. A închis palma peste dintele ivoriu; micul incisiv plutea într-o baltă de scuipat și sânge, iar el era convins că o să moară. Asta urma acum, că împlinise șapte ani? Îi era frică să-și împungă dinții cu limba de teamă că o să-i iasă din gingie. Trebuia să dea de ea și s-o întrebe. Dar maică-sa dispăruse.

Shuggie stătea cu fața lipită de poarta ruginită și se uita la o haită de câini de la mină care hoinărea prin dreptul casei. Cinci masculi hărțuiau o cățeluș neagră. În drumul lor, scoteau un schelălăit ascuțit, iar Shuggie și-a țuguiat buzele printre stinghiile gardului și s-a apucat să îngâne deodată cu ei: *hau, hau, hau*. Asculta lălăitul câinelui și avea impresia că-l cheamă afară. N-avea voie să iasă pe poartă fără să-i spună. Pe de altă parte, ea nu era acolo.

Având grijă să rămână cu tenișii înfipți ferm dincoace de gard, a scos capul afară și s-a uitat mai întâi în stânga, apoi în dreapta. Juca un joc în care își ținea respirația, după care scotea capul în afară, ca în secunda următoare să se tragă îndărăt, în tot timpul ăsta aruncând priviri furișe în susul și în josul drumului scurt, încercând s-o zărească.

Nu era acolo.

Haita îl chema dincolo de poartă. Shuggie și-a cules de jos păpușica blondă murdară și a azvârlit-o pe caldarâm dincolo de gard. Daphne a aterizat cu un pocnet înfundat, desenând un înger de zăpadă în colb. Shuggie a sărit afară și-a înșfăcat-o, țâșnind înapoi ca un peștișor osos și închizând poarta în urma lui cu un zăngănit asurzitor. S-a uitat peste umăr. Nimeni n-a apărut la fereastră și nimeni n-a ieșit la fereastra lui Bridie Donnelly. Nu se uita nimeni. Ea nu era acolo.

Shuggie a deschis din nou poarta și s-a luat după câini. Un pâlc de femei în papuci bărbătești stăteau la colțul străzii. Discutau însuflețit despre ceva, dar a băgat de seamă cum au coborât glasul văzându-l că se apropie. Una s-a răsucit și a schițat o reverență spre el. Căznindu-se să pară degajat, ca și când nu i-ar fi păsat, și-a văzut de-ale lui, înaintând anume cu pas legănat pe drumul prăfuit și trecând prin dreptul bisericii de pe deal. Se distra nemaipomenit săltând în aer vălătuci de praf, timp în care se îndepărta tot mai mult de casă. A ajuns în dreptul școlii catolice și s-a uitat la copiii care se jucau în pauza de dimineață. S-a oprit la umbra

unui castan porcesc, întrebându-se de ce nu se află și el la școală. În dimineața aceea nu fuseseră desene animate la televizor, carevasăzică nu era sâmbătă, atâta lucru știa și el, dar ea nu-i pregătise hainele cum făcea uneori, așa că Shuggie nu se dusese, iar ea nu zisese nimic.

Băieții șutau fără milă un balon în colțul terenului de joacă și l-au văzut înainte ca el să bage de seamă că îl urmăresc.

— Ce-ai acoloșa? i-a strigat cel mai pipernicit dintre băieții tuciurii, fiii femeii cu obrajii scobiți, Colleen McAvennie.

Din instinct, Shuggie a ascuns-o pe păpușa Daphne la spate.

— Bună, a spus el, făcând politicos din mână.

A imitat reverența abruptă a nevestei de miner și a întins elegant piciorul stâng în spate. Cu gura căscată, ei se holbau printre zăbrelele care se cojeau și-l măsurau din cap până-n picioare.

— Cum de nu ieși la școală? s-a interesat Gerbil, cel mai mic dintre ei, jupuind așchii de vopsea verde de pe fier.

— Nu știu, a recunoscut Shuggie ridicând din umeri.

Băieții nu erau decât cu câțiva ani mai mari decât el, dar erau deja bine făcuți și negricioși de la verile petrecute în aer liber, explorând mlaștini și azvârlind pisici în carierele exploatării. Îi văzuse cărând cu ușurință de la remorcă brațe pline din fierul vechi adus de tatăl lor.

Francis McAvennie și-a îngustat ochii negri și-a zis:

— Îi din cauză că mămica ta i-o bețivă.

Îi scruta chipul lui Shug ca să vadă ce efect avuseseră vorbele lui. Gerbil McAvenne și-a lipit o cojiță de vopsea verde pe buze.

— Cum de n-ai tătic?

Vocea îi era deja groasă ca a unui bărbat.

— Ba a-am, s-a bâlbâit Shuggie.

Gerbil a zâmbit.

— Ș-atunci unde-i?

La întrebarea aia, Shuggie nu știa ce să răspundă. Auzise că e curvar și că îi crește plozii alteia, timp în care fute orice nenorocită care se așază pe bancheta din spate a taxiului lui. Dar nu i se părea corect să recunoască lucrul ăsta.

— Lucrează de noapte. Face bani pentru sărbători.

A sunat de pauză și părintele Barry a ieșit ca să-i alinieze pe copiii care se jucau. Gerbil a întins mâna prin gard, degetele lui lungi dând să înșface păpușa lui Shuggie. Francis gângurea ca un bebeluș fericit și s-a prins și el în joc, așa încât, în

momentul acela, amândoi căutau cu înfrigurare s-o înhațe. Shuggie s-a tras înapoi la umbra castanului porcesc.

— Te spun la părintele Barry! Ar trebui să fii la școală! i-au urlat ei.

Strângând-o pe Daphne la piept, Shuggie s-a răsucit pe călcâie și a fugit cât îl țineau picioarele. Când a ajuns la Clubul Minerilor gâfâia, dar tot i-a auzit pe băieții McAvennie strigându-l pe părintele Barry.

Clubul era părăginit și părea pustiu. Shuggie s-a apucat de drugii de la ferestre și s-a lăsat să atârne de ei. Pe urmă a pierdut vremea prin curtea din față, unde butoaie de bere goale supurau băltoace de bere răsuflată. Lichidul murdar se amesteca cu benzina și forma lăculețe de curcubeie lucitoare. Shuggie s-a lăsat în genunchi și a vârât părul lui Daphne în băltoaca irizată. Când a scos-o de acolo, părul galben strălucitor devenise întunecat ca noaptea, iar băiatul a țâțâit înciudat din buze. Unde erau culorile acelea frumoase de curcubeu? A vârât-o încă o dată și de data aceea a ținut-o scufundată mai mult timp. Ochii păpușii s-au închis automat, ca și când ar fi dormit, însă zâmbea, așa încât Shuggie știa că nu pățise nimic. Când a scos păpușa din băltoacă, lichidul întunecat i s-a prelins de pe față pe rochița albă de lână. Părul galben sărăcăcios devenise un negru mat. Se holba la ea și și-a dat seama că, preț de câteva clipe, uitase de maică-sa. Daphne mirosea ciudat.

O vreme a făcut slalom printre băltoacele mai mari. Se uita încordat spre șosea, și când a fost absolut convins că părintele Barry nu-l caută, a țâșnit peste drum și s-a afundat pe o străduță cu pomi pe care n-o mai văzuse până atunci. Strada era mărginită de un șir de case de miner care păreau mai vechi și care împărțeau o grădină în partea din spate. La capătul dinspre intrarea în grădină se afla un șopron mare din cărămidă pentru tomberoane. Era jos și dreptunghiular, fără geamuri și cu o deschizătură întunecată, unde acum atârna într-o rână o ușă deschisă, vopsită în verde. Într-o parte a șopronului zăcea o mașină de spălat rufe, dintre cele folosite prin spitale și instituții, trainică și mare cât un șifonier. Era prea grea s-o ridice gunoierii, așa că ruginea lângă șopron și muște grase și lenețe plonjau încoace și-ncolo în umbra ei.

În mașină ședea un băiat, cu picioarele deasupra capului, îndoite pe după tambur ca o pisică cu spinarea frântă.

— Vrei să te dai o tură în caruselu' meu?

Shuggie era uimit să dea peste el acolo.

Băiatul atârna în interiorul tamburului și se legăna în semicercuri: în clipa asta labele picioarelor erau deasupra capului, în secunda următoare capul îi era

deasupra picioarelor.

— Uite, îi incredibil de distractiv! l-a îmbiat el.

Shuggie i-a întins-o pe Daphne, propunând-o pe ea să încerce prima. Băiatul s-a descolăcit din interiorul tamburului, împingându-și în afară picioarele lungi și cafenii, ca un păianjen prin gaura cheii. S-a încovoiat spre spate, îndreptându-și spinarea. Era înalt aproape cât mașina de metal. Era cel puțin cu un an mai mare decât Shuggie, trebuie să fi avut pe puțin opt sau nouă ani; deja își începuse puseul de creștere.

— Sal'tare. Pe mine mă cheamă Johnny. Mama-mi zice *Bonny Johhny*, a spus el zâmbind încordat. Cică-i nume de luptător, da' părerea mea-i că-s numa' prostii.

S-a plesnit peste antebraț cum făceau luptătorii de la televizor înainte de o luptă. A spintecat aerul cu cantul palmei.

— Ție cum îți zâce, micuțule?

— Hugh Bain, a spus el cu glas sfios. *Shuggie*.

Băiatul îl observa, iscodindu-l cu ochi pe jumătate închiși, la fel cum îi văzuse Shuggie pe copiii de mineri că se uită chiondorâș când ridică mâna la oră. Era un amestec de mirare și dispreț. De multe ori o văzuse pe bunică-sa uitându-se la tatăl lui în felul acela. Shuggie și-a răsucit rotula de la genunchiul stâng spre interior.

Și în momentul acela Johnny a zâmbit. Expresia i s-a schimbat atât de fulgerător, încât Shuggie s-a tras îndărăt speriat. Era ca și când cineva ar fi apăsat pe comutator și fața i s-a luminat ca un bec chior într-o cameră goală.

— Ia zî, aia de-o ții în mână îi o păpușică, Shuggie?

Băiatul îi folosea numele de parcă s-ar fi știut de o grămadă de vreme. Fără să aștepte vreun răspuns, a adăugat:

— Ejt fetiță?

A pășit pe iarba înaltă, turtind-o sub talpă pe măsură ce se apropia.

Shuggie a clătinat iarăși din cap.

— Dacă nu ejt fetiță, atunci tre' că ejt un popo mic.

Zâmbetul i s-a lățit și mai tare. Glasul îi era șoptit și blând, ca și când i-ar fi vorbit unui cățel.

— Nu ejt un popo mic, așa-i?

Shuggie nu știa ce e acela un popo, dar știa că nu e de bine. Catherine îi zicea așa lui Leek când voia să-l jignească.

— Nu știi ce-i ăla popo, puștiulică? Un poponar îi un băiat care face chestii nașpa cu alți băieți.

Între timp, Johnny se proțăpise în fața lui Shuggie. Era aproape de două ori mai înalt.

— Un poponar îi un băiat care vrea să fie fetiță.

Bonny Johnny era gălbui, ca și când ar fi fost scufundat în ceai. Avea tenul cafeniu, păr blond-mieriu și ochii ca berea brună. Când zâmbea, lui Johnny i se vedea deja dantura de băiat mare. Shuggie și-a plimbat limba peste știrbitura din propriul zâmbet. Johnny i-a înșfăcat păpușa din mână și a azvârlit-o în tambur.

— Vezi? Ea vrea să se deie o tură.

Johnny s-a lipit de spinarea lui Shuggie, l-a apucat de mijloc și l-a săltat în gura mașinii. Shuggie s-a cocoțat în tambur, și a simțit o mână care-i dă un ultim brânci în timp ce se prăvălea înăuntru. Apucând-o strâns pe Daphne, s-a uitat peste umăr la lumina de afară și a simțit atingerea rece a metalului pe picioarele dezgolite.

Johnny a apucat de o muchie înălțată aflată în interiorul tamburului și a mișcat-o încet de la stânga la dreapta, clătinând-o ușurel ca pe un leagăn de copilaș. Shuggie s-a dat peste cap și s-a opintit să-și recapete echilibrul în bălăbăneala aceea. Și-a încordat toți mușchii și și-a dezvelit dinții, ca o pisică speriată. Daphne i-a alunecat din mână, zăngănind încoace și-ncolo prin cilindru.

Johnny continua să-l legene încetișor.

— Vezi, nu-i chiar așa de rău, n-am dreptate?

Mișcarea îi amintea lui Shuggie de caruselul cu corabia de pirați care era amplasat vizavi de brutăria preferată a bunicului lui. Nu și-a putut stăpâni un chicot înfundat ca un bolborosit.

— Stai așa, a făcut Johnny.

A înșfăcat și mai strâns muchia de metal și, rezemându-se de mașină ca să se sprijine mai bine, a început s-o zgâlțâie și mai tare. Capul și genunchii lui Shuggie executau mici arcuri de cerc, în vreme ce Daphne se izbea de partea de sus. Mușchii de pe gâtul lui Johnny începeau să se zărească prin piele în timp ce învârtea tamburul cu toată puterea. Shuggie se dădea de-a berbeleacul. Se învârtea întruna, iar și iar, cu țeasta izbindu-i-se de paletele de metal, în vreme ce laba piciorului îl lovea peste fund.

Tamburul și-a încetinit rotația și Shuggie s-a prăvălit grămadă, cu capul în jos. Un braț gros a înșfăcat una dintre barele de metal și a oprit centrifuga. Shuggie a simțit cum urcă în el un vaier ca de sirenă în timp ce durerea îi săgeta creștetul, genunchiul sfâșiat și tibiile învinețite. Printre șiroaiele de lacrimi, vedea cum o mână mare se abate iar și iar peste căpățâna lui Johnny, în vreme ce băiatul căuta să-și ferească fața. Atacatorul era prea înalt ca Shuggie să-i poată distinge fața, nu

vedea decât zvâcnirile furioase ale unui braț plin de tatuaje plesnindu-l pe băiat peste gâtul și umerii goale.

— Ce pizda mă-tii, nu ț-am zâs io să nu te mai joci cu căcatu' ăla de mașină de spălat? l-a bruftuluit bustul fără cap.

Cu degetul mare și gros a făcut semn spre tambur.

— *Scoate. Naibii. Chestia aia d-acolo, pân' nu-ț' dau io motiv de plâns.*

La fel de iute cum apăruse, silueta s-a făcut nevăzută. Johnny a rămas în dreptul deschiderii ca un câine caftit. Zâmbetul îi dispăruse, urechile îi erau pleoștite. A întins mâna și l-a scos pe Shuggie din tambur.

— Ascultă ce-ți zâc. Termină cu smiorcăitu', dacă nu vrei să-ți dau io motiv de bocit.

Odată ieșit din tambur, lumina era aproape orbitoare. Durerea din creștet îl făcea să nu mai distingă culorile.

Johnny l-a măsurat pe băiat din cap până-n picioare. Avea sânge pe picior acolo unde metalul străpunsese pielea și deja începeau să-i apară vânătăi pe brațe și pe picioare. Johnny l-a tras pe după colț prin roiul de muște negre până în umbra răcoroasă a șopronului. Mirosea acru ca iaurtul covăsit.

Cum stăteau acolo, pe întuneric, Johnny a scuipat în palmă și și-a trecut-o peste fața udă a puștiului, iar mai apoi de-a lungul piciorului plin de sânge. Chestia asta n-a făcut decât să înrăutățească lucrurile. Sângele se amestecase cu saliva, întinzându-se și mai rău în loc să se șteargă. Pe băiat l-a apucat panica. Făcuse ochii mari de frică. A rupt o mână de buruieni și s-a apucat să-l șteargă pe Shuggie pe picior. A frecat până când sângele s-a dus și în locul lui a rămas o dâră groasă de mucus verde de plantă storcită. Clorofila ustura. Shuggie a început să se smiorcăie iar.

— Stai locului, poponar mic care ejti.

Din glasul lui dispăruse orice inflexiune prietenoasă de mai devreme. Shuggie vedea urmele stacojii lăsate pe pielea cafenie a lui Johnny de palma lui taică-său.

În șopron era liniște, dacă nu puneai la socoteală bâzâitul mușteloor de carne, grase. Johnny a continuat să-i frece piciorul băiatului până când respirația i s-a mai domolit. De la atâta frecat, Shuggie se făcuse din alb, roșu și apoi verde intens. Pe măsură ce panica din ochii lui Johnny se domolea, încet, pe chipul bronzat a prins să-i încolțească iarăși zâmbetul prefăcut. Era întuneric beznă în șopron.

Bonny Johnny s-a ridicat în picioare, o siluetă vânoasă profilându-se în lumina orbitoare de afară. I-a întins lui Shuggie frunzele verzi storcoșite și în secunda

următoare și-a dat jos șortul.

— Nu te mai smiorcăi, i-a spus el, printre dinții de băiat mare. Acuma-i rândul tău să mă freci pe mine.

Când Shuggie a ajuns șchiopătând înapoi la Clubul Minerilor, soarele aproape că zvântase bălțoacele irizate. O uitase pe Daphne în mașina de spălat. Nu mai voia să se întoarcă în viața lui acolo.

În timp ce urca treptele care duceau spre hol, o auzea vorbind la telefon. „Te bag în pizda mă-tii, Joanie Micklewhite. Să-i spui fiului ăluia de cățea protestantă că nu se poate și cu slănina-n pod, și cu varza unsă!“ Fiecare silabă obscenă era articulată cu limpezimea înspăimântătoare a englezei literare. „Muistă nenorocită și jegoasă. Ești la fel de slută și de nesărată ca dosul franzelei.“ Receptorul a aterizat la loc în furcă cu un zăngănit, iar forța impactului a făcut clopoțeii să clinchetească.

Shuggie a ajuns în capătul coridorului și a cotit-o pe după colț. Maică-sa ședea picior peste picior la măsuța de telefon, cu cana pe genunchi. S-a uitat la el de parcă s-ar fi întrupat din mochetă. Nu a remarcat dintele lipsă și nici piciorul mânjit cu sânge, cu salivă și buruieni.

Pe față avea întipărită grimasa sticloasă care venea de sub chiuveta din bucătărie. Și-a scos cercelul și l-a azvârlit în celălalt capăt al camerei, după care a ridicat iarăși receptorul.

— Acum am chef să-i spun bunică-tii să se ducă în pizda mă-sii.

Casa era la o aruncătură de băț de stația de autobuz, dar Leek mergea foarte încet. Își simțea picioarele grele după o zi de tras pe rupte la Programul de Instruire pentru Tineret[4] și sufletul, greu de groaza a ceea ce l-ar fi putut aștepta acasă. Nu-și dorea decât un ceas de liniște în care să poată desena, dar nu mai avusese parte de liniște de un an, de când se mutaseră la Mină.

Știa că Catherine nu o să ajungă nici în seara aia acasă. Devenea specialistă în a se fofila chiar pe sub nasul lui Agnes, reușind să-și țină viața secretă pe care o avea cu Donald Jr departe de mama lor, care se făcea praf. În loc de asta, Catherine dădea vina pe șeful ei că o muncește ca pe hoții de cai și-i spunea lui Agnes că o să rămână târziu la birou și, drept urmare, va înnopta la bunică-sa. Leek vedea cum maică-sa se frământă din pricina banilor, cum se închină la firfireii pe care-i aduce Catherine acasă în fiecare săptămână, așa că nu zicea nimic. Leek știa că de fapt

Catherine e acasă la Donald Jr, stând lungită pe salteaua gonflabilă din camera de oaspeți a maică-sii și căutând să-și apere fecioria până când Donald avea s-o ia în fine de nevastă. După atâția ani de când se antrena, Leek era furios că soră-sa era cea care își lua prima tălpășița.

Era încă zi, dar în toate camerele erau aprinse luminile și draperiile erau trase stânjenitor în lături. Era un semn de foarte rău augur. În sufragerie, Shuggie pierdea vremea între perdea și geam. Palmele și nasul îi erau turtite de fereastră, își bălăbănea capul încoace și-ncolo într-un fel menit să-l liniștească, dar nimeni nu-i zicea să înceteze. Când l-a văzut pe frate-său, a rostit mut *Leek* și a lăsat o pată de grăsime pe geam.

Perdelele s-au animat. Pe fereastră a fost proiectată o umbră și Agnes s-a ivit dindărătul mezinului ei. Leek a înălțat o mână într-un soi de salut, iar pe cealaltă a pus-o pe poartă într-un gest care voia să însemne că vine acasă. Agnes i-a zâmbit, rânjetul acela cu toți dinții care telegrafia o mie de mesaje. Lui Leek i s-a părut că ochii ei sunt lipsiți de strălucire, nefocalizați, și într-o secundă a știut că e dusă.

Agnes a dispărut iarăși, s-a întors la măsuța de telefon, la băutură.

Leek și-a cules de jos geanta cu scule și s-a răsucit pe călcâie. S-a auzit un zăngănit în geam. Buzele lui Shuggie erau arcuite în timp ce articula emfatic: *Unde. Te. Duci?*

Leek a rostit mut: *La bunica.*

Shuggie a încercat să-și stăpânească tremurul buzelor. *Pot. Să. Vin. Și eu?*

Nu. E prea departe. Nu pot să te car.

Ce nu-i spusese niciodată lui Shuggie era că la un moment dat găsise adresa tatălui lui adevărat. Brendan McGowan. Era acolo, în cartea de telefoane a lui Agnes, încercuită cu cerneală de culori și grosimi diferite, ca și când ar fi revenit asupra ei, iar și iar, în decursul anilor. Leek mersese la adresa respectivă iarna trecută și stătuse pe un zid vizavi de imobilul victorian spațios. Urmărise un bărbat care se întorcea acasă de la muncă, un bărbat pe care nu-l recunoștea, dar care avea același mers adus de spate de om obosit. Un bărbat cu ochii de același cenușiu spălăcit. Bărbatul și-a parcat mașina în fața clădirii și pe urmă a trecut pe stradă prin dreptul lui Leek, schițând doar un salut politicos din cap și nimic mai mult.

Când s-a deschis ușa, trei fețișoare traversau în goană casa scării ca să-i iasă în întâmpinare. Leek se uitase cum familia fericită, gălăgioasă, ia cina la o masă lipită de fereastra care dădea spre stradă. Se uitase la ei cum vorbesc unii peste alții, copiii stând sfidător în picioare pe scaune în timp ce bărbatul râde văzându-le

entuziasmul. Leek îi urmărise vreme îndelungată înainte să împăturească adresa și să-i dea drumul prin grătarul unei guri de canalizare.

Leek și-a luat geanta cu scule și a pornit-o spre ieșirea din Pithead. I-a întors spatele lui Shuggie și nu l-a mai lăsat inima să se uite la fața rugătoare din cadrul ferestrei. Avea să înceapă ploaia și până în Sighthill era mult de mers. Era obosit, se simțea obosit de multă vreme de-acum. Nu voia decât să se odihnească.

---

4. Youth Training Scheme, program de instruire la locul de muncă adresat adolescenților de 16 și 17 ani care au abandonat școala.

11

Prin perdelele din plasă se revărsa lumina incoloră a zilei. A împuns-o pe obraz și, cu un fornăit, a tresăltat, recăpătându-și cunoștința. Agnes a deschis încet ochii și s-a trezit că se holbează la tavanul crem, vopsit cu artex, cu textura lui de stalactite înghețate. Buzele refuzau să i se închidă peste pelicula lipicioasă care-i acoperea dinții de sus, în timp ce simțea cum îi vine să verse. Sub palma dreaptă simțea damascul alunecos al fotoliului. Degetele ei au reperat urmele de arsură de țigară familiare. Ședea relativ dreaptă, strângând la piept un receptor mort.

O vreme a rămas nemișcată, cu capul răsturnat peste spătarul scaunului, ca un coș de gunoi cu pedală deschis. A închis din nou ochii și și-a ascultat creierul zvâcnind asurzitor. Ca o maree, sângele năvălea înainte și-napoi, iar și iar, prin țeasta ei. Dincolo de reflux, își dădea seama că nu era nimeni în casă. Era devreme, dar băiatul plecase singur la școală. Deja lipsise prea multe zile. Prea multe zile petrecute așezat la picioarele ei, așteptând doar și observând-o. Celor de la școală nu le plăcea chestia asta. Părintele Barry spusese că o să fie nevoiți să informeze Asistența Socială dacă nu începea să frecventeze regulat cursurile.

Erau dimineți când se trezea speriată și-l găsea pe Shuggie uitându-se cu ochi mari la ea. Era îmbrăcat, pipernicit sub ghiozdanul pe care îl purta atârnat pe amândoi umerii, spălat pe ochi, cu părul ud, pieptănat, și cu cărarea făcută doar în față. Ea zăcea acolo, complet îmbrăcată, căznindu-se să-și acopere dinții cu buzele uscate, timp în care el spunea „Bună dimineața“, ca pe urmă să se răsucească discret pe călcâie și să plece spre școală. Nu voia să plece fără s-o anunțe că după ore o să se întoarcă direct acasă. Își împletea degetul mic pe după al ei și se jura.

Casa era cufundată în liniște. Și-a aplecat capul în față, rezemându-și fruntea în palme, și a simțit cum sângele îi năvălește în orbite. Shuggie nu stătea proțăpit acolo cum făcea de obicei. Pe masă, dinaintea ei, era o cană cu ceai sleit, pe suprafața căruia se formase deja o pojghiță lăptoasă. Lângă, o felie de pâine prăjită, împunsă ici-colo cu un cuțit manevrat stângaci, presărată cu bucățele de unt prea groase să poată fi întinse. Cu mâna făcută streașină a cercetat din priviri măsuța de cafea joasă, căutând ceva care s-o ajute să-și domolească tremuratul. A înclinat cănile spre ea și a verificat dacă cumva mai rămăsese o gură de bere pe

fund. Erau goale. A întins mâna după o țigară și, cu un scâncet jalnic, a scos-o din pachet pe ultima rămasă. Și-a aprins-o cu degete tremurânde și a tras adânc în piept.

Cum nu se simțea deloc mai bine, s-a ridicat și s-a foit prin jurul canapelei, căutând sticle de sfert ascunse sau cutii rămase neterminate. Umbla de colo colo prin casa pustie, deșertând pe rând toate ascunzătorile unde ar mai fi putut exista ceva de băut de care uitase: coșul de rufe, în spatele carcaselor de casete video din vinilin care imitau enciclopedii. Stând în genunchi, a tras toate sacoșele de cumpărături de sub chiuveta de la bucătărie până când se cufunda până la brâu într-un nor de plastic albastru și alb.

S-a instalat panica. Rătăcea dintr-o cameră în alta, scoțând sunete ascuțite și sugându-și, frustrată, dinții din față. Trebuia să se oprească întruna ca să scuipe voma care îi venea înapoi pe gât prin chiuvete și căni de ceai murdare. Și-a reperat geanta mare de piele neagră și a scotocit prin ea după portofel, a ridicat clema de metal și l-a deschis. Sfântul Iuda Tadeul se rostogolea pe fund, pe un pat de scame și murdărie. Era joi, și tot ajutorul social de luni și tot ajutorul social de marți se duseseră deja.

Lunea trecută zăcuse trează toată noaptea așteptând ca ceasul de la aparatul de radio să afișeze ora opt. Încălțată cu tocuri și fardată inegal, aproape că alergase pe Pit Road ca să încaseze ceea ce nevestele de mineri numeau „Carnetul de luni". În timp ce aștepta ultima la coada formată la ghișeul de ajutoare sociale, cu fruntea sus și mâinile tremurându-i în buzunare, Agnes încercase să nu le bage în seamă pe femeile în jachetele lor subțiri de nailon care foșneau sec. Stătea acolo, izolată și distantă, în timp ce ele horcăiau scuturate de tuse tabagică, hârâind de la flegma lipicioasă.

Treizeci și opt de lire pe săptămână era de așteptat să fie de ajuns să-i întrețină și să-i hrănească pe toți. Chestia asta le făcea pe mame să se oprească în mijlocul prăvăliei și să se uite la cutiile de lapte de jumătate de litru de parcă ar fi fost un lux.

Agnes și-a încasat Carnetul de luni cu aerul unei regine. A trecut pe lângă raionul cu lapte și s-a dus țintă spre intrare, cumpărând expeditiv douăsprezece cutii de Special Brew. Flecărea vesel despre vremea bună din ultimele zile, însă indianul nu spunea nimic. Era sigură că elefantul albastru care atârna în spatele lui îi arunca priviri piezișe. Și-a închis portofelul la loc cuminte, timp în care el îndesa cutiile reci într-o sacoșă de plastic. Femeile aflate în spatele ei la coadă făceau socoteli cu glas tare, mișcându-și buzele în timp ce socoteau, adunând pâine cu

cartofi prăjiți la cuptor cu țigări, ca într-un final, resemnate, să pună discret pâinea la loc pe raft. Agnes s-a furișat afară din magazin și, în spatele prăvăliei joase placate cu gresie, s-a lăsat pe vine printre cioburile de sticlă și a desfăcut prima cutie rece.

Într-o marți dimineața s-a întors la magazin având deja ceva la bord. Înainta alunecând ușor de-a lungul șoselei cu două benzi, cu genunchii îndoindu-se elegant la fiecare pas. Agnes și-a încasat Carnetul de marți în valoare de opt lire cincizeci, reprezentând alocația pentru creșterea copiilor. Întărită de Special Brew, i-a spus proprietarului magazinului că elefantul lui albastru îi dă o senzație de tremurici.

Dar azi era joi. S-a uitat în portofel, care era gol dacă nu puneai la socoteală efigia Sfântului Iuda Tadeul și puful care se aduna prin pliuri. Ochii i s-au umplut de lacrimi jalnice, egoiste, de autocompătimire. A hârșâit cu degetul prin scrumiera murdară. Avea nevoie să se gândească ce să facă mai departe.

Alcoolul care îi ieșea din corp nu o lăsa să se concentreze la televizor, așa că și-a pregătit o baie fierbinte. Apa avea s-o ajute să nu-i mai fie așa de frig, să n-o mai doară toate. Și-a spălat părul de sudoare, de năclăiala care i-l turtea. A luat cârpa de șters din flanel și s-a apucat să-și frece dinții ca să scape de gustul din gură, apoi s-a lăsat pe spate în apa opărită și s-a gândit la cum să facă rost de niște bani. De-a curmezișul burții moi se vedea o zvârtă roșie acolo unde i se afundaseră dresurile negre în carne când își pierduse cunoștința, făcându-i rană. Și-a vârât degetul în zvârta aceea. Se întindea de jur-împrejurul colacului de grăsime ca o șină de tren și asta a trimis-o cu gândul la trenul din Glasgow, la Paddy's Market, care se întindea sub arcele de pod, și la amanetul care se găsea acolo.

Fără să se șteargă, alerga de colo colo prin casă într-un capot ud, căutând ceva de amanetat. Văzut pe lumină, totul părea ieftin și lipsit de valoare. Răsucea fiecare bibelou din porțelan capodimonte în mâini și chiar a încercat să ridice televizorul alb-negru, dar n-avea cum să-l poată căra în veci în spate pe jos până în oraș. Ajunsă în dormitor, s-a gândit la bijuteriile ei, toate piesele desperecheate care zăceau împrăștiate într-o geantă veche; inelele Claddagh pe care i le dăduse maică-sa, medalionul bunicii ei, brățărica lui Catherine de la botez. A fost nevoie de un efort, dar a pus fără tragere de inimă geanta la loc în sertar.

S-a furișat agale pe lângă lada greoaie cu scule a lui Leek. A împins-o puțin cu vârful piciorului. Era goală; băiatul își luase toate sculele cu el pe șantierul

programului de instruire. Cărase tot, până și lucrurile de care sigur n-avea nevoie. Se învățase minte de ultima oară când îi arsese ei buza să amaneteze ceva. Agnes s-a scărpinat în palmă. A tras un șut în lada de scule goală și s-a dus la șifonierul lui Catherine. A fost surprinsă să găsească atât de puține lucruri înăuntru. Era ca și când Catherine ar fi fost un chiriaș care nu se decisese să se stabilească definitiv undeva. A răsucit în mână o pereche de cizme de piele întoarsă cu toc, dar fuseseră de mult distruse de ploaie și noroi.

Simțind că-și pierde orice speranță, a deschis dulăpiorul de așternuturi în care ținea prosoapele bune. Acolo, împăturită și vârâtă într-un sac de gunoi, era haina de nurcă demodată pe care o cumpărase pe creditul lui Brendan McGowan. A scos sacul de plastic din dulap și și-a strecurat mâna înăuntru ca să pipăie pielea îmblănită. Atingerea îi dădea senzația de bani.

În mai puțin de o oră își aranjase părul, își luase pe ea haina lungă de nurcă și parcurgea kilometri numeroși pe șoseaua principală până la Paddy's Market. Înainta în sensul opus traficului, cu fruntea sus și zâmbind cu înțeles. Pietrișul de la mină îi intra prin pantofii decupați de parcă ar fi fost nisip pe plajă. S-a îndreptat de spate ca să pară că-i place să simtă vâjâitul traficului prin păr și a încercat să facă abstracție de praful fin care îi scrâșnea printre degetele de la picioare. Mașinile încetineau la vederea apariției bizare. Simțea cum îi arde fața de la pietrișul azvârlit de roți și de rușine, însă și-a azvârlit capul pe spate și și-a văzut mai departe de drum. Se gândea că sigur arată ca o țicnită.

Ori de câte ori se apropia de câte o stație de autobuz, zăbovea pe-acolo ca și când ar fi așteptat autobuzul, uitându-se dinadins pe sub mânecă la un ceas inexistent. Apoi aștepta până când traficul se mai domolea puțin și mergea mai departe spre următoarea, cu tâmplele zvâcnindu-i, cu inima arzându-i în piept. După vreo șase kilometri de la cartierul de locuințe, un autobuz a încetinit și chiar a oprit pentru ea. Uitându-se în altă parte, a scos o mână din buzunarul hainei ei de nurcă și i-a făcut semn să plece, ca și când ar fi fost prea bună pentru așa ceva, asta în timp ce nevestele de mineri se holbau pe fereastră la ea.

Când a ajuns în fine la periferia orașului, începuse să plouă. La început era o ploaie măruntă care se agăța de vârfurile blănii și sclipea ca fixativul. Agnes era epuizată de la mersul pe tocuri, dar, în timp ce traversa străzile înguste ale primului ei mariaj, teama că ar fi putut da nas în nas cu vreun cunoscut o făcea să iuțească pasul. Burnița s-a transformat în aversă și, curând, haina udă i se izbea de picioarele goale ca o coadă de câine plouat. S-a refugiat în cadrul ușii unei case de

locuințe sociale și se uita la autobuzele care împroșcau valuri murdare pe trotuar. Preț de câteva clipe, i s-a făcut dor de catolicul virtuos.

Dâre de rimel negru i se prelingeau pe obraji. Avea cu ea un ghemotoc de hârtie igienică și, îndoind partea cu petele de vomă stătute, și-a șters dungile de sub ochi. Haina era îmbibată cu apă și împâslită acolo unde apa băltise. A scos câte un bibelou din fiecare buzunar și a frecat fețele de sticlă ale balerinelor până când s-au zvântat.

Peste drum se afla o clădire lunguiață, cenușie. Pe stânga față de cum se uita ea era un soi de service pentru taxiuri, unde piese de taxiuri negre și de microbuze stricate zăceau împrăștiate ca niște oase de dinozaur, și undeva în spate se auzea un radio. Mai departe era un mic birou și, prin fereastra murdară, Agnes vedea că pereții erau tapetați cu curele de ventilator noi și capace de roată, cutii de vaselină și sticle de ulei de motor. Era un service auto industrial, nu era pentru automobilistul de rând. Nu găseai sandvișuri ambalate, nici hărți cu obiectivele turistice.

Când a intrat, a sunat un clopoțel. Lăsa o băltoacă pe podea când un bărbat în salopetă și-a făcut apariția la chemarea clopoțelului. Roșcat, îndesat și cu o față turtită, capul îi era lipit direct de corp ca și când un gât ar fi fost un lux inutil. Și-a ridicat privirea de la mâinile murdare, surprins să vadă dinaintea lui o doamnă frumoasă în haină de blană.

— Îmi pare nespus de rău că vă deranjez, a început Agnes, cu un accent perfect de Milngavie. Dar m-a prins ploaia și mă întrebam dacă nu aveți cumva o toaletă. *Știți.* Să mă aranjez puțin.

A făcut semn spre haina udă.

— Cum să zic...

Omul și-a frecat bărbia nerasă.

— Nu prea-i pentru clienți.

Agnes a tras de pulpana hainei, făcând să se scuture din ea picuri mari de apă.

— O, înțeleg, a făcut ea, mutându-și privirea spre podeaua murdară.

Omul a studiat-o preț de câteva clipe și, scărpinându-și brațul gros, a declamat:

— Ce să zic, nici dumneavoastră n-arătați a clientă, așa că presupun că n-ar fi o problemă.

A condus-o până în celălalt capăt al service-ului. Peste tot zăceau taxiuri aflate în diverse stadii de deteriorare, picurând ulei de motor ce făcea podeaua dificil de traversat pe tocuri. Agnes se uita la haina care șiroia pe cimentul unsuros și cum apa se făcea broboane care se rostogoleau cu iuțeală ca niște lacrimi mici.

— Îhm, așteptați o clipă aci, a făcut bărbatul.

S-a repezit agitat dincolo de o ușă roșie, îngustă.

Agnes a auzit fâsâitul unui tub de odorizant de cameră, iar omul și-a făcut apariția un minut mai târziu cu suluri de reviste și ziare la subraț.

— Îi cam rudimentar, dar o să găsiți tot ce vă trebuie.

În timp ce-i ținea ușa, o blondă cu țâțe mari s-a ițit de la subsuoara lui, făcând nerușinat cu ochiul.

Agnes a intrat în toaleta împuțită și a închis bine ușa. A rămas multă vreme acolo, uitându-se la târfa bătrână și turtită din oglindă. În toaletă nu era uscător automat, așa că a luat o mână de șervete de hârtie și, înșfăcând pumni de blană udă, o tampona cu șervetul de parcă ar fi vărsat ceva pe un covor. Cu cât apuca și strângea o suprafață mai mare, cu atât se scurgea mai multă apă de ploaie.

I-a luat mult până când s-a simțit suficient de stăpână pe sine ca să iasă înapoi în service. Bărbatul aștepta chiar în dreptul ușii, nemișcat, ținând în mâini două căni desperecheate.

— Pare că v-ar prinde bine-o cană de ceai cald.

— Așa de rău arăt?

— A, nuu.

Agnes a luat cana; era doar puțin unsuroasă.

— Probabil că arăt ca un șobolan înecat, a spus ea, sperând că bărbatul are s-o contrazică.

— Ca o nurcă înecată, mai degrabă.

În timp ce bărbatul se uita în jur după un scaun curat, Agnes l-a cercetat cu atenție. Se spălase pe față de când intrase ea. Se zărea o dâră de unsoare în jurul gâtului și al perciunilor, acolo unde nu ajunsese cârpa de șters, iar în față, părul deschis la culoare, încă ud, îi stătea lipit de chipul rumen. Era chipeș, și-a zis, într-un fel robust, ca un ponei de Shetland. A scos un scaun de bar, iar Agnes a băgat de seamă că la stânga are doar degetul mare și încă două. Celelalte dispăruseră ca și când și le rosese până la rădăcină de nervi.

Bărbatul i-a surprins privirea și și-a ascuns mâna la spate.

— I-o poveste lungă.

Agnes a făcut o grimasă, jenată că fusese surprinsă holbându-se.

— Toți avem vreo câteva.

— Ce anume? Degete lipsă?

— Nu, a râs ea. Povești lungi.

— Ca de pildă cum se face că mergeți s-amanetați haina aia?

Agnes a râs iarăși, prea tăios de data asta, apoi a tăcut. El nu mai râdea cu ea. Și-a luat iarăși accentul ăla de Milngavie, cel care zicea: *Sunt o femeie cu soț bogat și casă mare*.

— Nu merg să amanetez haina. De unde Dumnezeu ți-a venit o asemenea idee?

Fără să stea pe gânduri, bărbatul a zis:

— O, și pot să vă zic una și mai bună. Mergeți s-amanetați haina, ați venit pe jos tocma' din Baillieston sau Rutherglen.

Și-a mutat privirea într-o parte.

— Ba nu, stați așa! În Rutherglen îi un amanet.

Preț de câteva clipe a rămas tăcut.

— Ați venit pe jos din... A pocnit din degetele de la mâna întreagă. Pithead!

Agnes s-a albit la față.

— Am dreptate?

— Nu.

Bărbatul a șovăit câteva clipe și s-a uitat la ea pe deasupra cănii crăpate.

— Doamne, vă rog să mă iertați, duamnă. Vreau să zic, ce nesimțire din partea mea. Io eram convins că mergeți s-amanetați haina aia. Știți dumneavoastră, pentru bani de băutură.

Agnes și-a îndepărtat cana de buzele înfrigurate. I-a căutat privirea.

— Ei bine, te înșeli.

— Măi să fie, așa ziceț'?

— Da.

— Păi, mai bine așa, nu?

— De ce? a întrebat ea, fără să vrea.

— Fin'că amanetul din Gallowgate îi închis pentru reparații la instalația de gaze, d-aia.

Ea i-a aruncat o căutătură urâtă ca să-l prindă cu minciuna. Bărbatul n-a făcut decât să ridice din sprânceană.

— Uite ce-i, nu căutam să fiu mojic. Pe cuvânt de onoare! Doar că cin' s-aseamănă s-adună, am dreptate?

Și-a ridicat mâna beteagă drept mărturie și a mișcat din cele două degete rămase întregi. Agnes a pus cana jos, împroșcând ceai.

— Îți mulțumesc că mi-ai dat voie să folosesc toaleta, dar chiar trebuie să plec. Soțul meu o să înnebunească de îngrijorare.

— Aham, așa să faceț'. Aveț' mult de mers pân' acasă pe ploaie. Totuși, poate găsiț' verigheta aia pe care-aț' pierdut-o.

Lui Agnes i se acrise de hazul lui. Și-a înălțat fruntea și și-a împins buclele negre din față.

— Unde bați cu toate chestiile astea?

Bărbatul și-a arcuit în jos colțurile gurii a dezamăgire.

— Nicăieri. Mă rog, oricum, nu unde-ți închipui *dumneata*. Uite care-i treaba, duamnă, ai intrat aci în ultimul hal și, uitându-mă la cum arătai, am priceput imediat vreo două chestii.

S-a temperat puțin.

— Am priceput fiin'că am trecut și eu prin chestia asta, atâta tot. Nu te-ambala așa. Mai bine termină-ți ceaiul. Am folosit un pliculeț nou pentru cana aia și tot tacâmul.

Agnes a luat iarăși cana în mâini, folosindu-se de ea ca să-și ascundă uluirea, să umple tăcerea, să nu-i mai bolborosească mațele.

— Și zi așa, ai fost deja la AA?

Agnes îl fixa cu o privire goală.

— Alcoolicii Anonimi? S-a apucat să cânte: „Trăind fiecare zi pe rând, Iisuse milostiv?"

Agnes a clătinat din cap.

— Păi, ce să zic, măcar ejti dispusă s-admiți c-ai o problemă?

A înclinat capul într-o parte ca un învățător obosit.

— Ai intrat aci cu tremurături de gradu' cinci.

— Eram... eram udă... și mi-era frig.

Bărbatul a râs.

— Uite care-i treaba. Când ejti ud și ți-e frig, ți se lovesc genunchii unul de altul și-ți clănțănesc dinții. Știi dumneata, așa.

A mimat caricatura unui țicnit înghețat de frig.

— DAR! Când te fâțâi de colo colo căutând o sticlă de lichid de brichetă pe care s-o dai pe gât, tremuri *așa*.

Bărbatul s-a zgâlțâit din toate încheieturile ca un cadavru resuscitat.

Agnes a simțit cum o năpădește iarăși rușinea.

— Ce știi dumneata despre lucrurile astea?

— Știu că ce iei pe nurca aia n-o să-ți ajungă decât de vreo șase sticle de votcă și poate de-o porție caldă de pește.

S-a scobit între dinți.

— Cel puțin a lu' mămica atâta a făcut când i-am furat-o. Mai știu și că de la șase sticle de votcă, o porție de pește și trei nopți petrecute dormind în șanț te-alegi cu septicemie.

Și-a mișcat iarăși cioturile.

O vreme au rămas tăcuți. Bărbatul a desfăcut un pachet de țigări și, după ce a scos una cu dinții, i-a întins pachetul lui Agnes. Agnes și-a aprins țigara și a tras din ea de parcă ar fi fost lihnită. Umerii i s-au relaxat și, recăpătându-și suflul, și-a plimbat privirea prin cimitirul de taxiuri.

— Din întâmplare, cunoști vreun taximetrist pe nume Shug Bain?

— N-aș putea spune că-l cunosc, a făcut bărbatul, studiindu-i fața cu ochi iscoditori.

— Îi un porc scund, gras, cu un început de chelie. Se crede un Casanova.

— Ar putea fi oricare din ei, a râs el. La ce stație lucrează?

— Northside.

— Neah, ei își bagă mașinile la service-ul ăla de pe Red Road. Probabil nu l-am întâlnit niciodată.

— Ei bine, dacă îl întâlnești vreodată, ai putea să-i aranjezi frânele?

Bărbatul a zâmbit.

— Pentru tine, frumoaso, *absolut*.

Bărbatul și-a terminat țigara și a continuat s-o studieze pe Agnes.

— Doar nu-i el motivu' pentru care te duci pe apa sâmbetei, nu?

Agnes n-a răspuns. El a izbucnit într-un hohot răutăcios:

— Ha-ha, tâmpito. Te omori pentr-un bărbat.

Agnes și-a îndreptat la loc umerii, mândră.

— Și ce dacă-i așa?

— Știi ce ai de făcut, dacă *chiar* vrei să ti răzbuni?

Și-a lăsat vorba în aer câteva clipe. Tipic pentru un bărbat, și-a zis ea, să aibă o părere despre orice.

— Ce anume?

— Îi foarte ușor. Ar trebui să mergi dracu' mai departe.

A bătut din palme și a desfăcut larg brațele într-un gest care voia să însemne „ta-daa!"

— Vezi-ți dracu' de viață. Trăiește viața la maxim. Te asigur că nimic nu l-ar scoate mai tare din minți pe cheliosu' ăla dobitoc cu față de porc. *Ga-ran-tat*.

12

Până la urmă, Catherine i-a sucit încheietura lui Shuggie și l-a târât după ea pe Renfield Street. Băiatul se oprise aproape la fiecare colț ca să obiecteze tacit apropo de cât de tare nu voia să meargă. Fără un cuvânt, călca pe șireturi și, uitându-se pe furiș la ea, lăsa delicat nodul să se desfacă.

— Înadins faci chestia asta! a răbufnit cu spume Catherine, aplecându-se să-i lege pantofii de școală a patra oară în decurs de zece minute.

— Ba nu, a spus Shuggie cu un zâmbet satisfăcut.

A scos unul dintre romanele de dragoste ale mamei lui din buzunarul hanoracului și, deschizându-l, l-a așezat pe creștetul lui Catherine de parcă soră-sa ar fi fost o măsuță de cafea. A început să citească. Catherine s-a ridicat și i-a smuls cartea din mâini. Simțind cum un diavol furios spumegă în ea, l-a plesnit pe frate-său cu cărțoiul peste gambe, apoi l-a înșfăcat iar de încheietură.

— Dacă pierdem autobuzul ăsta, următorul vine peste o mie de ani, și când o să începi să te vaieți, „Mi-e foa-me, mi-e se-te, am obo-sit...“, l-a maimuțărit ea, ei bine, să nu-ți închipui c-o să mi se facă milă.

— Nu fac așa, a pufnit Shuggie, în timp ce picioarele i se învârteau ca o morișcă pentru a ține pasul cu soră-sa.

Și-a răsucit brațul, scăpând din strânsoare. Catherine s-a oprit și l-a întors pe frate-său cu fața spre ea.

— Shuggie, am crezut c-o să fim amici. Tu și cu mine.

Fața ei nu părea foarte prietenoasă. El a pufnit:

— Nu vreau să fiu prietenul *tău*.

Catherine i-a prins bărbia cu amândouă palmele și i-a întors cu blândețe capul spre ea; privirea lui l-a urmat cu mare reticență. Ea și-a trecut degetele prin părul des și negru, pieptănat cu cărare pe mijloc, și i-a refăcut-o cum îi plăcea lui Agnes. Băiatul crescuse așa de mult în ultimii doi ani, de când se mutaseră în Pithead. Era greu de descris: se înălțase, dar, cumva, se și pipernicise, ca aluatul de pâine care se subțiază când e întins prea mult. Își dădea seama că se adâncise și mai tare în sine și devenise mai vigilent și mai rezervat. Avea aproape opt ani de-acum, și de multe ori părea mai mare.

— Bun, când ajungem acolo vreau să te porți frumos.

Catherine a zâmbit politicos în semn de salut către un cuplu în vârstă care trecea prin dreptul lor în impermeabile colorate.

— Faci asta pentru mine dacă te rog? Sunt prinsă la mijloc într-o încurcătură mare de tot, și nu-ți cer decât să m-ajuți puțin.

S-a uitat la fețișoara lui. Așa, cu buzele țuguiate, arăta ca o babă îndărătnică. Și-a lăsat brațele să-i cadă pe lângă corp într-un gest de resemnare.

— OK, ai câștigat. Ca de fiecare dată. Dar să știi că dacă-i spui lui mămica unde te-am dus azi, o să *moară*. M-ai auzit? O să moară!

Pe sub pleoapele umflate, ochii băiatului s-au întors ca să-i scruteze chipul.

— Cum?

— Shuggie, dacă-i spui, o să bea tot mai mult, tot mai mult, și n-o să se mai poată opri niciodată.

Catherine s-a ridicat și și-a desfăcut portmoneul; era o nuanță de coniac, cu o cămilă pictată, și-l primise mamă-sa de la Wullie la un moment dat. A numărat monede argintii cât pentru două bilete de autobuz.

— O să bea așa de mult că toată bunătatea din inima ei o să se spele. *Sst.* Dacă face chestia asta, nu cred că Leek o să mai vorbească vreodată cu tine.

A închis la loc portmoneul vechi de piele cu un clic mulțumitor, și fața i s-a luminat.

— O, uite autobuzul!

Molfăiau bomboane acrișoare și stăteau cu nasurile lipite de parbrizul de la etaj. Autobuzul se bălăbănea peste apă, iar Catherine a făcut semn spre oasele râului Clyde, macaralele care fuseseră scoase definitiv din funcțiune. I-a povestit cum Donald Jr fusese pus pe liber de la șantierul naval, cum voia să plece la muncă în Africa.

— Roagă-te pentru mine, Shuggie... l-a implorat ea.

— Am o listă lungă. O să te trec și pe tine, a bălmăjit el, cu falca deformată de bomboana acrișoară.

Catherine chiar credea că în ultima vreme fratele ei se rugase fierbinte pentru o sumedenie de lucruri. Zgândărindu-și pielea din jurul degetului mare, își făcea iarăși griji că procedează greșit. De când Shug o părăsise pe maică-sa, își spunea că nu e din vina ei. De cele mai multe ori nu mergea, dar filonul ei egoist refuza să se lase descurajat. Nu era drept: doar fiindcă maică-sa rămăsese fără bărbatu-său, de ce să trebuiască să renunțe și ea la al ei?

După ce s-au dat jos din autobuz, au trecut pe lângă șiruri de case cafenii identice, toate cu grădini îngrădite în partea din față. Niciuna nu avea flori. Catherine a străbătut o alee îngustă și a intrat pe o ușă cafenie fără să bată. A pășit pe mocheta de la intrare a unui necunoscut și i-a făcut semn lui frate-său s-o urmeze. Shuggie nu mai văzuse niciodată casa asta; brusc, i s-a făcut frică de cât de familiare păreau să-i fie toate lui Catherine.

În casă era cald, ca și când erau o mulțime de monede în contorul de gaz, și aerul era înmiresmat și dulceag de la mirosul de cartofi copți și sos de carne. Catherine s-a așezat pe treptele acoperite cu mochetă, care duceau la un al doilea etaj. L-a descheiat la hanorac și i l-a atârnat de stâlpul balustradei. Shuggie auzea televizoare date pe posturi diferite răcnind din încăperi diferite. În sufragerie, era pus pe derbiul Old Firm, în vreme ce, de undeva, de sus, se auzeau desene animate gâgâind și piuind. Catherine i-a aranjat cravata și l-a sărutat pe obrazul rece.

— Te porți frumos, m-ai auzit?

L-a condus până în partea din spate a casei, unde o sufragerie încălzită era legată printr-o ferestruică de o chicinetă îngustă. Când au intrat, șase sau șapte adulți pe care Shuggie nu-i știa s-au răsucit ca la comandă, zâmbind. Catherine i-a dat drumul la mână și s-a dus la un bărbat care semăna cu Donny Osmond. L-a sărutat în treacăt pe buze.

— Chiar ne întrebam pe unde umblați, a spus bărbatul, trecându-și delicat dosul palmei peste obrajii ei înfrigurați.

— Încearcă *tu* să-l târăști după tine prin aglomerația din centru.

S-a răsucit spre frate-său, care rămăsese în prag.

— Shuggie, ce-ai rămas acolo așa? Vino-ncoace și spune-i bună ziua unchiului Rascal.

Shuggie a pășit în sufragerie. Căldura și mirosul de jambon la cuptor îl făceau să-l ia cu amețeală. Și-a înfășurat brațul pe după picioarele lui Catherine, în timp ce ea îl prezenta adulților care stăteau îngrămădiți de jur-împrejurul unei uși glisante, fumând și străduindu-se din răsputeri să sufle cu grijă fumul în grădina din spate. L-a răsucit spre un fotoliu aflat în colțul camerei.

— El e unchiul Rascal, a spus ea, îmbrâncindu-l ușor în față.

Shuggie a întins politicos mâna și i-a strâns laba bărbatului.

Așa de încețoșată era amintirea pe care i-o purta tatălui lui, încât, preț de câteva clipe, a avut impresia că bărbatul acela ar putea fi el. Avea aceiași obraji rumeni, îmbujorați, și mustața deasă, îngrijită, în formă de semilună. Bărbatul îl trimitea cu gândul la o fotografie pe care o văzuse odată, ascunsă într-un sertar sub

dresurile maică-sii, însă bărbatul acela avea ditamai chica, vopsită brun roșcat, dar era adevărată și deasă. Rascal i-a bălăbănit brațul până când băiatul a simțit că-l doare. Bărbatul a zâmbit. Ochii îi licăreau de fericire.

Catherine i-a făcut cunoștință cu sosia lui Donny Osmond care o sărutase mai devreme.

— El e Donald. Îți amintești, nu? Ei bine, Donald și cu mine urmează să ne căsătorim.

Băiatul a ridicat privirea spre ea.

— O să capăt tort?

Bărbatul a făcut un pas în față și i-a strâns mâna lui Shuggie. Bărbatul părea că-și pieptănase părul castaniu de la rădăcină în sus, așa încât îi stătea bombat pe creștet ca pălăria unei ciupercuțe lucioase. Era rumen la față și corpolent și avea un aer prietenos. I-a scuturat și el brațul cu putere.

— Acum *înțeleg*. Zău. Acum îmi dau seama de asemănare, a răcnit el.

— Îmi pare rău că nu mai sunt vapoare mari la care că meștерești, i-a spus Shuggie cu sinceritate.

— Nu-ți face probleme, micuțule, a spus Donald. O să vii să ne vizitezi când o să ne mutăm în Africa?

Catherine i-a aruncat o căutătură încruntată lui Donald, timp în care l-a luat pe sus pe frate-său și aproape că l-a îndesat cu totul prin deschizătura care dădea spre chicinetă. Era o harababură de oale în clocot și o friteuză plină ochi cu cartofi copți sfârâia într-un colț. Catherine i-a făcut cunoștință cu mama lui Donald, mătușica Peggy. Totul la înfățișarea ei era micuț și ascuțit, de la colțurile ghidușe ale ochilor la vârfurile trandafirii ale urechilor. Catherine i-a șoptit ceva la ureche lui Shuggie, iar băiatul a repetat cu glas tare:

— Mulțumesc. Pentru. Invitația. La Masă. Mătușică. Peggy.

— Deci, unde e? s-a interesat Catherine, lăsându-l pe frate-său din brațe. Am mințit întruna și l-am târât pe băiatul ăsta prin tot orașul pentru el. Vreți să-mi spuneți că n-a apărut?

Shuggie a simțit un bobârnac pe ceafa dezgolită, o șfichiuitură cu tot patul unghiei, ca cele pe care i le aplica Gerbil McAvennie când părintele Barry nu era atent.

— Auuu!

— Ce stai acolo, cu spatele întors la mine, fiule?

Bărbatul în costum negru umplea cadrul ușii, nu pe înălțime, ci pe lățime. Shuggie i-a aruncat o căutătură circumspectă. A recunoscut aceeași mustață deasă

și privirea pătrunzătoare din fotografie. Bărbatul era roșu la față, scalpul itindu-i-se rozaliu și frecat energic pe sub meșe lungi de păr castaniu care erau pieptănate peste creștet. Avea nasul mic și delicat, nu ca ciolanul neamului Campbell, și sprâncenele îi erau drepte și negre și îi ascundeau scăpărările ochilor limpezi. Shuggie se uita la el și-i venea să-și atingă propria față, s-o pipăie și să vadă dacă avea aceiași obraji rumeni, plini, același păr des pe buza de sus.

Îndărătul bărbatului stătea o femeie, așteptând să se facă prezentările, cu mâinile împreunate sfios în față. Shug și-a răsucit inelul de pe degetul mic.

— N-ai de gând să-l îmbrățișezi pe tac-tu?

Shuggie nu-și mai văzuse tatăl de mult. De câte ori Shug venise prin Pit, se asigurase că cei mici fuseseră mai întâi trimiși la culcare. Shuggie nu s-a dezlipit de piciorul surorii lui. Catherine a vorbit în locul lui.

— Shug, e rușinos. Și nici nu-i de mirare, când te-apuci să pocnești copilul așa.

— Îi codul neamului Bain. Trăsnește-i tu 'nainte să te trăsnească ei pe tine.

S-a lăsat pe vine, iar Shuggie a auzit sumedenia de monede din buzunarul lui rostogolindu-se și lovindu-se între ele.

— Îmi place cravata ta, îi foarte elegantă. Ai început deja să rupi inimi și să semeni cu tac-tu?

Îndărătul lui s-a auzit mișcare, iar femeia care rămăsese să aștepte a intrat.

— Pe cinstea mea, să pornești la drum într-o zi de derbi e o idee proastă, a spus ea.

Avea un aer istovit, iar colțurile ochilor i se zbârceau în timp ce se căznea să schițeze un zâmbet încordat, șovăitor. Era mai scundă decât tatăl lui, ceea ce însemna că e foarte scundă. Era tunsă foarte scurt, iar Shuggie îi vedea rădăcinile cărunte nevopsite. Purta un pulover simplu cu anchior, cu un model mare pe piept reprezentând leul scoțian, iar în partea de jos purta niște pantaloni de damă. Arăta ca unele dintre bucătăresele de la cantina școlii când fumau lângă tomberoane după masa de prânz.

Catherine a făcut un pas în față, zâmbind.

— Îmi pare bine să te cunosc, Joanie.

Nu arăta ca și când ar fi vorbit sincer. Și-au dat mâna, apoi s-au strâns într-o îmbrățișare stângace, stânjenită.

Capul lui Shuggie atârna atât de tare pe spate, mai să i se frângă gâtul, iar gura pesemne că-i rămăsese căscată, fiindcă Catherine și-a luat expresia aia care voia să însemne „termină". Continuând să stea ciucit, tatăl lui nu-și dezlipise o secundă ochii de la fiu-său și zâmbea de parcă s-ar fi distrat. Shuggie a tras de bluza lui

Catherine. Ea s-a aplecat, iar băiatul i-a acoperit urechea cu palma făcută căuș. „Caff, aia-i Joanie cea rea. Nu ai voie să-ți placă de ea. Aia-i curva care l-a furat pe tăticu' meu."

— Fă cunoștință cu noua ta mamă, l-a înnădit Shug, continuând să rânjească. Haide, îmbrățișeaz-o pe noua ta mămică.

— Nu. Unii dintre noi știu să nu muște mâna care-i hrănește, a spus Shuggie, părăsind adăpostul oferit de piciorul trădătoarei.

Nu știa unde mai auzise chestia asta, probabil că la ea, în timp ce urla așezată la măsuța de telefon.

— *Pfui*. O să ai nevoie de o mămică nouă, Shuggie. Aia veche a ta merge la groapa cu furnici.

Shug s-a ridicat cu un pârâit al genunchiului și o grimasă de durere.

— Sau la Hotelul Eastern[5], mai degrabă.

Joanie i-a făcut discret cu mâna băiatului și i-a întins o pungă de cumpărături de hârtie.

— Nu-l băga în seamă, fiule. Jur, uneori are inima la fel de goală ca bufetul unui republican irlandez într-o zi de joi.

S-a apropiat cu punga de cumpărături. Părea foarte grea.

— Ascultă, nu trebuie să-mi spui nicicum altfel decât „Joanie".

S-a uitat atent în sacoșă.

— Lui Stephanie a noastră i-au rămas mici, da' par așa de noi că nu m-a lăsat inima să le arunc. Le vrei tu?

Băiatul a clătinat din cap că nu, dar buzele lui au spus:

— Ce sunt?

Ea s-a apropiat și mai mult și a așezat punga între ei amândoi, ca și când s-ar fi pregătit să hrănească un animal sperios. În secunda următoare, Joanie Curva s-a tras doi pași în spate.

— O să trebuiască să te uiți și să vezi cu ochii tăi.

Taică-său a ieșit din bucătărioară cu un pahar mare de lapte. Avea deja o dâră groasă de caimac pe mustața țepoasă. S-a rezemat de perete și se uita la băiatul care nu era dispus să părăsească colțul unde se refugiase. Shuggie voia să se îndepărteze de pungă, să dea impresia că nu-l interesează, dar îl ademenea, și s-a trezit că face un pas spre ea. A lovit încetișor partea de jos cu vârful piciorului și era grea. Folosindu-se de un deget a desfăcut-o. Pe fund se vedeau opt roți viu colorate, galbene. Avea ochii cât cepele când a scos prima patină cu rotile.

— Încă nu-nțeleg de ce n-am putut să-i dăm vechea minge de fotbal a lui Andrew, i-a spus Shug lui Joanie.

Erau din piele întoarsă galben-bondar, cu dungi și șireturi albe. Șireturile erau trecute printr-o duzină de cheotori, iar ghetele aproape că-i veneau până la genunchi. Îi plăceau la nebunie.

— Cum îi spui lui Joanie? l-a îmboldit Catherine.

Voia să se poată preface că nu-i pasă. Voia să pună ghetele înapoi în sacoșă și să-i spună lui Catherine că trebuie să plece. Se simțea ca un trădător. Nu era cu nimic mai breaz decât soră-sa.

Glasul pițigăiat al mătușicii Peggy s-a auzit prin deschizătura din peretele bucătăriei.

— Shug, n-o să crezi ce ispravă a făcut Fiul Rătăcitor.

Shug a rânjit atoateștiutor spre nepotu-său, apoi spre Catherine, lucru care i-a dat fetei impusul de a-și împreuna mâinile pe piept, pe abdomen.

Donald Jr a vorbit primul.

— Nu! Nu *aia*, unchiule Shug. Am primit o ofertă de muncă, o slujbă bună, bine plătită, unde iau decizii pentru cincizeci de oameni.

Shug și-a terminat laptele.

— Da' io mă bucuram la gândul c-o să te văd la noi la stație.

— Nu-i încă exclus să-l vezi la stația de pe strada Renfrew, a spus Catherine în timp ce-l ajuta pe Shuggie să se încalțe cu ghetele cele noi.

A întors capul, adresându-i-se lui Donald Jr peste umărul delicat.

— Am și eu cariera mea, să știi. Nu pot pur și simplu să las totul baltă și să te urmez de colo colo ca o umbră.

Shug a privit-o cum încearcă să-l bage sub papuc pe nepotu-său și a izbucnit în râs.

— Donnie, băiete! Credeai că mergi la sigur, da' uite cum se răscoală catolicii.

Donald Jr s-a întors spre unchiu-său.

— E o slujbă bună la minele de paladiu. Undeva prin Transvaal, parcă așa-i zice. Ne-au zis c-o să ne ia aproape pe toți nituitorii de la Govan, o să ne aranjeze transportul cu avionul, o să ne găsească unde să stăm. Ba chiar o să ne și plătească o lună în avans. *Daaa! Africa de Sud. Frățioru' meeeu*.

— Ai să fii stăpân de cafri! a făcut Shug, cu buza de jos răsfrântă în afară într-o expresie de reală mândrie.

— Nu folosi cuvântul ăla îngrozitor de față cu băiatul, l-a admonestat Catherine.

Și-a ajutat fratele să se ridice și l-a răsucit cu fața spre ușă.

— Mergi și joacă-te pe hol. Vezi să închizi ușa în urma ta.

L-au urmărit cu privirea cum iese, cu brațele îndepărtate de corp ca să se echilibreze, cu degetele răsfirate în sus ca niște aripioare drăguțe de pasăre. Shuggie își lua avânt la fiecare pas alunecând cu un vâjâit grațios, dar patinele i se afundau pe rând în mocheta groasă. L-au urmărit cum iese tropăind pe hol, cu un rânjet până la urechi.

Shug și-a supt dinții dezamăgit.

— Nu cred că băiatu' ăla-i al meu.

Shuggie și-a lăsat brațele să-i cadă pe lângă corp. S-a oprit din patinat. Brusc, își dădea seama cât de grele erau de fapt patinele alea cu rotile vechi.

Shug s-a întors spre Catherine și-a întrebat-o:

— Ce crezi c-o să zică când o să audă că l-am văzut?

Catherine s-a uitat la Shuggie. Îi vedea obrajii învăpăiați.

— *O, nu*. N-avem voie nici măcar să-i spunem că a fost aici.

Pe fața lui Shug a încolțit un zâmbet răutăcios. A vorbit pe tonul agresiv pe care bătăușii de la școală îl adoptau când voiau să vadă o încăierare.

— Haide. Lasă-l să-i spună.

Catherine a împins ușa dintre ei, închizând-o. Shuggie îl auzea pe taică-său râzând în hohote. A auzit-o pe Catherine cum îl întreabă: „La ce naiba m-ai pus să-l aduc dacă ai de gând să te porți ca un nenorocit de tiran?"

Shuggie și-a petrecut după-amiaza săpând dâre în mocheta de pe hol, căznindu-se din răsputeri s-o distrugă. I-a ascultat pe adulți ciondănindu-se legat de ceva numit Joanna Bird, care trăia în sudul Africii. A auzit-o pe Catherine spunând că avea să fie instalată acolo înainte de Crăciun. Se întreba cum sunt oamenii de culoare și de ce au nevoie de Donald Jr ca să-i convingă să muncească mai cu spor. Se întreba de ce sora lui mai mare trebuie să plece și să-l lase singur.

---

5. Clădire istorică din centrul orașului Glasgow, convertită în azil pentru persoanele fără adăpost în 1907.

13

Dealurile întunecate de zgură se întindeau pe kilometri întregi, ca valurile unei mări încremenite. Praful de cocs se așternea pe fața lui Leek ca un înveliș subțire, cenușiu, îi scobea și mai tare fața sfrijită, îi scotea în evidență nasul ciolănos și-i întuneca puful mustății rare. Bretonul filat nu îi mai tresălta și îi cădea pe frunte, încleiat și cenușiu. Arăta ca un om făcut din grafit, ca unul din propriile desene alb-negru.

Era anevoioasă escaladarea dealului întunecat și fărâmicios. I se surpa sub picioare și, la fiecare pas, îl făcea să se afunde aproape până la genunchi. Praful fin împroșcat își croia drum prin toate deschizăturile și umplea orice locșor. I se revărsa peste vârfurile mocasinilor, franjurii împletiți împrăștiind vălătuci negri asemenea unei cozi de vacă. Pe povârniș, zgura dislocată se dezlănțuia în urma lui ca un val hămesit. Deși era o umbră de om, trupul lui sfrijit tot făcea să se prăvălească scoarța dealului. Zgura tresălta de parcă s-ar fi întors pe dos, scuturându-se de el și dezvăluind un strat de negru și mai întunecat, neatins. De fiecare dată când dealurile îi ștergeau urmele se simțea și mai neobservat, mai aidoma unei fantome nevăzute decât de obicei.

Cel mai bine era să străbată marea întunecată când nu bătea vântul sau ploua. Când vântul șfichiuia dealurile prăfoase, se înălțau în aer ca mecanismul unei tăblițe mecanice de desen, ca pulberea de plumb de la un milion de creioane ascuțite. Dacă-i intra în gură, simțea gustul acela zile întregi. Când ploua peste exploatare, dealurile îi păreau obosite și resemnate. Se pietrificau, ca și când s-ar fi dat bătute și ar fi murit.

Leek a urcat până în vârful haldei celei mai înalte și s-a așezat. Și-a aprins un chiștoc și a privit în zare la mina dezafectată și la cartierul muncitoresc care agoniza dincolo de ea. Ca într-o dioramă, se întindea, sistematizat și uniform, în turbărie precum colecția de căsuțe de jucărie a unui modelist pe o mochetă cafenie jerpelită. Chiar și din locul acela, lui Leek i se părea că arată meschin și pipernicit.

Și-a scos blocul de desen din hanorac. Degetele murdare de funingine lăsau pete pe hârtie în timp ce încerca să redea orizontul cu muchia lată a unui creion

moale. Dacă proiectul rezidențial de la mină fusese conceput de un modelist, ce cărpănos trebuie să fi fost. Unde erau mașinuțele de tablă, animalele domestice sau tufișurile verzi, înfoiate, care semănau cu coralul înspinat? Leek se uita la siluetele în pufoaice negre care pierdeau vremea prin preajma clubului bărbaților și se întreba dacă modelistului nu-i plăceau figurinele vopsite în culori vesele.

A cuprins cu privirea întregul tablou, până dincolo de copacii ca niște perii de curățat pipa și covorul de mlaștini stătute. Trenul care circula de la Glasgow la Edinburgh părea o jucărie de la distanță, în timp ce se avânta prin pustietatea care îi despărțea pe mineri de restul lumii. Crea o graniță nevăzută, și trenul nu oprea niciodată. Cu ani în urmă, municipalitatea dezafectase singura gară, ca să facă ditamai economia de pe urma salariului șefului de gară. În schimb, introduseseră un singur autobuz care venea de trei ori pe zi și care făcea o oră, indiferent unde aveai de mers.

Acum, seara, cei mai mari dintre fiii de mineri pierdeau vremea pe marginea șinei de cale ferată cu beri și pungi de aurolac și se uitau triști și înciudați la fețele vesele care treceau vuind la fiecare treizeci de minute. Le pipăiau țâțele verișoarelor pe sub pulovere Aran lăbărțate și traversau în fugă șinele trecând prin fața trenului care înainta în viteză, cu părul moale fâlfâindu-le de la impactul evitat în ultima clipă. Azvârleau cu sticle pline cu pișat în geamuri, și când mecanicul claxona furios, se simțeau văzuți, se simțeau vii.

De când se închisese exploatarea, se apucaseră să pună crengi de-a curmezișul șinelor, crăci groase, cafenii, pe care nu le puteau rupe din copacii aproape uscați altfel decât săltându-se în sus și-n jos agățați de ele. Când s-a văzut treaba că trenurile le despicau cu ușurință, băieții au început să aștearnă pietre și, mai târziu, cărămizi roșii. Un băiat nu cu mult mai mare decât Shuggie își pierduse un ochi de la bolovanii care zburau de sub roți împroșcând scântei. Așa că au schimbat planul și, înarmați cu bidoane de lichid de gaz pentru brichete destinate trasului pe nas, s-au apucat să pună foc prin stufăriș. Leek îi urmărise incendiind mlaștina înnegrită și de o parte, și de alta a șinei. Chiar și așa, trenurile care duceau la Glasgow refuzau să oprească.

Leek schița peisajul dezolant cu creionul ros la capăt. Nu-și dădea seama de lucrul ăsta, cum ședea acolo, de unul singur, dar, când desena, umerii adunați în față i se destindeau.

Îi venea tot mai greu să se trezească dimineața, să lase ziua să se înstăpânească, să se întoarcă în corpul lui și să înceteze să mai plutească îndărătul pleoapelor, unde se simțea liber. Se prezenta din ce în ce mai târziu la program. Șeful de

echipă începea să se dea bătut, Leek își dădea seama de asta. Treceau plutind unul pe lângă altul la fel de indiferenți.

La început, maistrul, un tip vânjos, pragmatic, ținuse discursurile îndelung exersate. Pe măsură ce ucenicia se derula, iar Leek continua să se uite prin el, discursurile au prins să se umple treptat de fiere. Leek dădea din cap ca un metronom pe parcursul cuvântării presărate cu scuipat despre cum generația lui distrugea țara. Făcând spume la gură și alta nu, șeful de echipă a întins mâna și i-a dat bretonul din ochi cu un gest brutal. Ochii tânărului erau goi ca două bile mate de sticlă. Bărbatul le văzuse pe toate în cei treizeci de ani de când lucra în construcții: generații întregi de copii aduși cu forța în baza programelor guvernamentale, leneși și dezinteresați sau guralivi și vioi. Cu timpul, cedau și ajungeau să se dea pe brazdă, creșteau și, ajunși bărbați în toată firea, băgau fetele în bucluc și aveau nevoie de leafa regulată. De când se știa nu mai întâlnise o ființă ca băiatul ăsta.

Furios, maistrul și-a scos creionul scurt de după ureche și, încleștând fălcile, a împuns aerul cu el, oprindu-se la câțiva milimetri de fața lui Leek. Leek nici măcar n-a tresărit, exersase chestia asta cu Agnes. A încuiat ușa care se afla îndărătul ochilor lui și s-a îndepărtat, lăsându-și corpul, praful de ipsos, termosul cu ceai sleit și pe maistrul furios în urmă.

Maistrul poate că i-ar fi dat drumul, dar ăsta era un Program de Instruire pentru Tineret și, cât timp Thatcher îi subvenționa salariul, avea să-i permită să rămână. Întotdeauna avea să fie nevoie de unu' care să le facă ceaiul. Dulgherii mai în vârstă s-au învățat să-l trimită pe Leek la magazin după cai verzi pe pereți. Îl puneau să verifice cutii cu cuie de doișpe milimetri și să le aranjeze în ordine crescătoare. Leek pur și simplu ridica din umeri când îi auzea cum râd și-și vedea de drum, bucuros să-și lase corpul să se adâncească în sarcini monotone, inutile, în vreme ce mintea îi plutea liberă prin lume.

Acum, în tăcerea din jur, a răsfoit blocul de desen și a extras două plicuri dintre filele înnegrite. Primul era o scrisoare paravion subțire, viu colorată, dintr-o coală azurie pliată atent, și fusese expediată de către Catherine, din Transvaal, cu un șir de timbre înfățișând gazele. A răsucit scrisoarea în mâini, dorindu-și să nu i se rupă așa sufletul la gândul de a o citi. Și-ar fi dorit ca entuziasmul soră-sii pentru mobilierul de verandă și pentru cârnații din biltong să nu-l mai facă să se simtă ca o cârpă azvârlită la gunoi, ca pe ceva ce poți lăsa așa de ușor în urmă.

Chiar și așa, această tristețe nouă era de preferat furiei pe care o simțise la început. Tristețea era un musafir preferabil; cel puțin era discretă, de încredere,

consecventă. Când Catherine s-a măritat cu Donald Jr, cu toții fuseseră furioși. Agnes, îmbibată în votcă, târâse salteaua lui Catherine până pe trotuar. Făcuse chestia asta de una singură, iar băieților nu le rămăsese decât să se dea din drum în timp ce tot ce mai amintea de sora lor era așezat printre sacii negri.

Leek a scos a doua scrisoare. Era murdară de-acum, boțită la colțuri de la ceasurile întregi petrecute citind-o și răscitind-o. Plicul era dintr-o hârtie ivoar groasă, marmorată, precum cartonul scump pentru acuarele. Cineva îi scrisese numele cu tuș caligrafic negru, „Domnul Alexander Bain", făcând efortul să-l alinieze cu o linie trasată atent cu rigla. Leek a deschis plicul și a despăturit scrisoarea dactilografiată. Hârtia de bună calitate a trosnit. Degetele lui murdare au urmat conturul blazonului familiar aflat în partea de sus a colii; ar fi fost în stare s-o citească și cu ochii închiși.

Stimate domnule Bain,

Îmi face plăcere să vă informez că, după o analiză atentă a dosarului și a portofoliului dumneavoastră, ne bucurăm să vă oferim necondiționat un loc în cadrul programului de studii de licență al Facultății de Arte...

Leek a împăturit scrisoarea și a vârât-o cu grijă la loc în plic. Știa că în ea scrie că o să-i trimită și alte informații, că trebuie să ia legătura cu registratura Facultății de Arte ca să accepte locul atât de râvnit. Știa că scrie că o să înceapă școala în septembrie. Dar deja trecuseră doi ani de la acel septembrie. Gândul i-a fugit la momentul când o primise. Cu ochii minții l-a văzut pe Shug plecând. A văzut-o pe Catherine privind țintă la ușă și pe frățiorul lui cel caraghios, flămând și speriat, în timp ce mama lui ședea cu capul vârât în cuptor.

Era frig și liniște pe marea încremenită; de aia îi și plăcea acolo. Pierdut în reveria lui, la început n-a băgat în seamă sunetul, până când s-a apropiat și s-a întețit, pârâitul îngrozitor al cizmelor de cauciuc afundate în noroi. Shuggie și-a făcut apariția, roșu la față și nădușit, pe coama haldei de zgură. Nuanțele de crem care îl caracterizau de obicei erau estompate de un strat de praf, dar se vedeau cercuri umede, trandafirii în jurul ochilor și al gurii. Leek a ascuns scrisoarea în blocul de desen, îndesându-le apoi pe amândouă cu grijă la loc în vestă.

— Ți-am zis să mă aștepți! s-a văicărit Shuggie.

Buza de jos era o bășicuță trandafirie pe pământiul feței.

— Dacă nu poți să ții pasu', atunci nu te mai ruga de mine să te iau.

Era convins că mai purtaseră conversația asta; avea senzația că o purtau de fiecare dată. Leek s-a ridicat și a luat-o din nou din loc. Arăta ca un țânțăroi care încearcă să alunece pe suprafața unei ape smolite, cu hanoracul lui din nailon albastru care lucea precum elitra unui gândac. A încercat să se descotorosească de frate-său mai mic, avântându-se cu salturi mari pe povârnișurile abrupte. Sperase că băiatul are să se oprească și s-o apuce spre casă. Chiar și așa, Shuggie nu se oprea din drum.

Leek îl asculta pe frate-său cum gâfâie ca un astmatic în spatele lui și chestia asta îi tulbura tihna. Ar fi trebuit să-i interzică să vină, dar lui frate-său i se dusese buhul de ciripitor. Shuggie deprinsese bine abilitatea, dar nu se pricepea s-o folosească. Turna informațiile cele mai incriminatoare contra unei recompense infime și aproape de fiecare dată sărea calul. Când era provocată, Agnes putea să-l fugărească pe Leek prin casă cu o sanda grea de la Dr. Scholl; talpa teșită de cauciuc lăsa zvârte vineții, înconjurate de urme înroșite de plesnitură, ceea ce îl făcea pe Shuggie să rânjească mânzește.

Leek se întreba ce-o interesa pe maică-sa dacă el cutreiera mina dezafectată. Era convins că motivul nu era primejdia reprezentată de zgură ori de apa întunecată din fosta carieră. Ce o deranja pe Agnes era praful. Problema era ce trebuie că-și închipuiau vecinii când îl vedeau venind acasă plin de funingine și de noroi. Cum nu se mai putea preface că nu seamănă deloc cu ei, că e de neam mai bun și e doar vremelnic blocată în colțul lor uitat de sărăcie. Orgoliul, nu primejdia o înfuria în halul ăla.

Lovind ușor cu mocasinul, Leek a prăvălit o ploaie de zgură în urma lui, apoi a așteptat să audă tusea stinsă și vaietul. Shuggie a scos un mârâit ca de bursuc furios, iar Leek a râs și și-a pus în gând să-l facă să-l repete pe drumul spre casă.

Leek a coborât în goană ultima porțiune a dealurilor și s-a oprit la poală ca să-l aștepte pe frate-său. Valul de zgură se deplasa ca o avalanșă. Shuggie făcea salturi mari, rotindu-și brațele, și la al doilea sau al treilea pas, zgura s-a întărit brusc. Picioarele i se mișcau prea repede și, țipând ascuțit, s-a azvârlit în față, și restul drumului l-a parcurs alunecând pe burtă. S-a oprit cu un scrâșnet, iar zgura s-a ridicat fără zgomot de jur-împrejurul lui, înghițindu-l ca un mormânt lacom. Leek s-a întins și, cu o mână, l-a săltat pe băiat din cărbune, apucându-l de breteaua ghiozdanului. O fețișoară neagră cu doi ochi albi s-a uitat în sus la el cu o expresie de confuzie și frică.

Leek nu s-a putut abține să râdă.

— Ce ți-am spus eu ție? Tre' s-o iei mai ușor la coborâre, altfel disloci tot povârnișu' ăla nenorocit.

— Știu, da' începe s-o ia la vale, și m-apucă spaima c-o să fiu îngropat de viu.

Shuggie și-a scuturat zgura din părul negru.

— Mămica te-ar rupe-n bătaie dac-aș muri.

Leek l-a așezat pe băiat pe pământ.

— Chiar e musai să fii așa de enervant? De ce nu poți să fii și tu normal o dată?

Băiatul i-a întors spatele lui frate-său.

— Sunt normal.

Lui Leek i s-a părut că vede cum ceafa lui Shuggie începe să se înroșească. Umerii i se zguduiau de la plânsul care îl podidise. Leek l-a răsucit pe frate-său cu fața spre el.

— Tu să nu-mi întorci spatele când vorbesc cu tine.

Leek i-a scrutat atent fața. Nu era vorba că-i dăduseră lacrimile; Leek cunoștea bine îmbujorarea dată de rușine și de neputință.

— Copiii de la școală tot te mai bat?

— Nu.

S-a smucit din strânsoarea lui Leek.

— *Uneori.*

— Nu lăsa chestia asta să te afecteze. Cum văd pe cineva care e nițel mai deosebit decât ei, tabără pe el.

Shuggie a ridicat privirea.

— I-am pârât la părintele Barry. L-am rugat să-i facă să înceteze.

Shuggie și-a îndreptat cuta pantalonilor.

— Da' n-a făcut decât să mă pună să rămân după ore. M-a pus să citesc despre sfinții martiri.

Leek s-a căznit să nu rânjească disprețuitor.

— Ce boșorog inutil. Ăsta-i modul Bisericii de-a face lucrurile: „Nu te mai văicări, ar putea fi și mai rău".

Și-a azvârlit mocasinul cu franjuri din picior și, aplecându-se, l-a scuturat de praf de zgură.

— Știi, pe vremea când eram eu la școală, umbla vorba că e un preot care-și făcea de cap cu un puști tăcut. Îți închipui?

A ridicat privirea și i-a scrutat fața lui Shuggie.

— Te-a atins vreodată, Shuggie? De părintele Barry vorbesc.

Peste chipul lui Shuggie a trecut un nor suficient de întunecat cât să-l facă pe Leek să înceteze să se mai scuture de praful de cărbune.

— Nu, a zis el cu glas scăzut.

Apoi, cuvintele au început să se reverse înainte ca el să apuce să le ordoneze.

— Da' ei ziceau că eu i-am făcut lui lucruri. Ziceau că am făcut lucruri nerușinate. Da' nu-i adevărat. Mă jur. Nici măcar nu știu ce înseamnă lucrurile alea.

— Te cred, Shuggity. Fac mișto de tine, atâta tot.

Leek l-a luat pe frate-său în brațe și, strângându-l tare la piept, cât pe ce să-l strivească, i-a turtit fața de coastele lui.

— Oricum, câți ani ziceai că ai acum?

Shuggie n-a răspuns imediat. Se bucura să se simtă sufocat în felul ăla. În momentul următor a răspuns pe un ton foarte atent, ca și când ar fi recitat o lecție în fața unei table pline de praf.

— Șaisprezece iulie. Ora patru și douăzeci după-amiaza. Ai fost o naștere dificilă, Leek, o naștere *foarte* dificilă.

— Ce mama mă-sii!

Shuggie și-a îngropat și mai adânc fața în coasta lui Leek.

— Părerea mea e că ar trebui să știm asemenea lucruri unul despre celălalt.

Apoi a adăugat pe un ton posac:

— Opt. Am aproape opt ani și jumătate.

— Doamne Sfinte! Și nu puteai să zici *așa*? Oricum, ești suficient de mare. E timpul să încerci să te integrezi mai mult. Trebuie să te străduiești și tu mai mult să fii ca ceilalți tâmpiței.

Shuggie a întors capul și se chinuia să-și recapete suflul.

— Încerc, Leek. Încerc tot timpul. Băieții ăia umblă cu cămășile pe-afară de zici că n-au o fărâmă de rușine și nu fac decât să dea cu piciorul în mingea aia cât e ziua de lungă. Ba chiar i-am văzut cum își vâră degetele în turul pantalonilor și pe urmă și le miros... E așa de... A căutat cuvântul potrivit. *Ordinar*.

Leek i-a dat drumul.

— Dacă vrei să supraviețuiești, trebuie să te străduiești mai tare, Shuggie.

— Cum?

— Păi, în primul rând, nu mai spune niciodată *ordinar*. Băieții n-ar trebui să sune ca niște băbătii.

Leek a tras o flegmă.

— Și ar trebui să fii atent la cum mergi. Încearcă să nu mai fii așa fătălău. De aia te iau toți la ochi.

Leek i-a maimuțărit mersul lui Shuggie. Vârfurile picioarelor erau îndreptate spre exterior, șoldurile i se legănau și se roteau, iar brațele i se bălăbăneau pe lângă corp de parcă n-ar fi avut un os în ele.

— Nu-ți mai încrucișa picioarele când mergi. Încearcă să lași loc pentru pulă.

Leek s-a apucat de umflătura care îi deforma reiatul și a făcut câțiva pași încoace și încolo, pe jumătate țanțoș, pe jumătate agale.

— Nu mai îndoi genunchii așa tare. Pășește mai lung, mai drept.

Leek se plimba de colo colo în cercuri dezinvolte, firești. Shuggie se ținea după el ca un mim. Se căznea din răsputeri să-și țină brațele pe lângă corp. Îi venea greu să dea impresia de firesc.

Călcau apăsat ca doi cowboy pe suprafața întinsă, răscolită. Deasupra abatajului se găsea clădirea principală a minei. Mare cât Catedrala din Glasgow, construcția abandonată trona ca un uriaș singuratic pe lună. Geamuri mari, sparte, erau încadrate de bolți simple, prea înalte să ofere o privelițte, dar suficient de înalte încât să capteze cât de multă lumină se putea pentru interiorul cavernos. Ferestrele rămase încă intacte erau înnegrite de praful de cărbune. În celălalt capăt al clădirii, un coș de fum imens se înălța până în înaltul cerului, iar în zilele ploioase de abia i se vedea vârful printre norii umflați de apă. Pe jos zăceau împrăștiate țevi și ștangi, cu capetele care purtau urmele vizibile ale bomfaierelor grăbite; prăduitorii luaseră tot ce au putut înainte ca mina să fie dezafectată oficial și vândută la fier vechi.

— Așteaptă aici.

Leek a trasat o cruce în praf. A întins brațul pe deasupra capului lui frate-său și, apucându-l de breteaua rucsacului, l-a răsucit. A desfăcut micile fermoare și s-a apucat să scotocească prin geantă, făcându-l pe Shuggie să se încovoaie sub greutatea lui.

— Ții de șase, ai înțeles? Dacă vezi pe careva, vii imediat și mă iei.

Leek a extras din rucsac un clește pentru buloane și o rangă.

Băiețelul a încuviințat, simțindu-se deja mai ușor.

— Tot nu înțeleg de ce trebuie să facem chestia asta.

— Ți-am mai zis de o mie de ori. Trebuie să economisesc bani. Am planurile mele. Nu pot să fiu ucenic la Programul de Instruire toată viața.

— Planurile tale mă includ și pe mine? s-a interesat Shuggie.

— Nu te prosti.

A făcut semn spre mină.

— De fiecare dată e tot mai greu, fiindcă rămâne tot mai puțin de furat, așa că s-ar putea să lipsesc mai mult. M-ai auzit?

Leek a închis fermoarul cu zgomot și l-a răsucit pe frate-său la loc cu fața.

— Fii cu ochii-n paișpe.

Leek s-a strecurat în clădirea întunecată a exploatării. Shuggie l-a urmărit cu privirea cum traversează porțiuni de lumină difuză, apoi a dispărut în colțurile întunecate ale catedralei cărbunelui.

O vreme, Shuggie a desenat în praf. Colbul era adânc și moale. A desenat un cal și pe urmă a desenat-o pe Agnes. Îi plăcea să deseneze păr creț. Îl desena peste tot pe unde apuca. Dădea impresia de veselie.

Leek a traversat clădirea până în spate, cu gând să scoată cuprul din peretele din capăt, unde cablurile se conectau la generatorul de curent. Închisă fiind de mai puțin de trei ani, mina fusese sigilată și era dezafectată treptat, timp în care proprietarii o vindeau la fier vechi. Minerii și băieții lor mai mari încercau să le-o ia înainte. Cuprul din conductori era foarte valoros, așa încât dădeau jos cutiile de branșament, despicau cablurile și îl răzuiau ca șoarecii, până nu mai rămânea nimic. Leek a văzut că izolațiile de cauciuc fuseseră deja smulse din perete și ce zăcea pe jos era gol pe dinăuntru, ca niște oase fără măduvă. A urmărit cablul până afară, unde conductorii o apucau pe sub pământ spre puțul principal. La vreo treizeci de metri în spatele clădirii administrației, cablul se înălța în aer. Ultimul recuperator trăsese cât putuse din el, lăsându-l să țâșnească din pământ, ca o arteră spartă. Leek s-a aplecat și, folosindu-se de capătul ascuțit al răngii, s-a apucat să sfărâme pământul întărit.

A muncit serios cam un ceas și a ridicat capul doar când a simțit mirosul focurilor de sobă care se aprindeau prin case. Mirosul de cărbune arzând îi spunea că începe să se însereze. Cel mai înțelept era să apuce să traverseze marea întunecată înainte să se întunece de tot.

În timp ce săpa și tăia, se gândea că și-ar fi dorit ca Shuggie să fi fost mai solid, să nu fi fost o piticanie plângăreață, așa ar fi putut să care mai mult deodată. Și cuprul în sine era greu, dar izolația groasă din cauciuc te omora. Nu era o idee bună să ia izolația de pe sârmă acolo, în fața minei. Vreo doi dintre băieții mai mici din Pithead fuseseră prinși la furat de cupru și o băgaseră pe mânecă. Amenzile fuseseră mai mari decât ce-ai fi obținut dacă ai fi furat cablajul din toată mina.

Leek și-a înfășurat o bucată dezamăgitoare de cablu de cauciuc pe după mijloc de câteva ori ca pe o coardă de cățărat. Bălăbănind ranga într-o mână, a traversat porțiunile de lumină cenușie și a ieșit în după-amiaza întunecată de iarnă. Se remonta gândindu-se la camera pe care avea s-o închirieze într-o bună zi, chiar în vârful cartierului Garnethill, aproape de Școala de Arte Mackintosh, cu banii de pe cupru pe care îi pusese deoparte. Îi ajungea chiar și de o mică șpagă pentru frate-său, turnătorul mic. Aproape că-i mijise un zâmbet când a ieșit din nou la lumină, dar era prea liniște. Turnătorul nu se vedea nicăieri.

Lui Shuggie i-ar fi plăcut să azvârle cu pietre. Aia era o chestie distractivă. Data trecută își petrecuse un ceas încercând să nimerească ferestrele înalte și într-un final reușise să vâre una prin geam. În tăcerea aceea s-a auzit un zgomot asurzitor de sticlă spartă. Leek s-a năpustit afară din întuneric și i-a tras o săpuneală zdravănă pe chestia asta.

În schimb, se plimba de colo colo în cercuri largi. Când și când se oprea, se apuca de prohabul gol și azvârlea picioarele și mai departe, ca un cowboy. Era complet absorbit, căutând să-și închipuie un corp normal, ca al lui Leek, care nu părea să aibă vreo articulație suplă sau folositoare măcar, când l-a zărit în fine pe bărbat. Înainte să fi înțeles primejdia, necunoscutul alerga săltând vălătuci de praf de zgură în urma lui. Când Shuggie și-a dat seama că și el poate să alerge, bărbatul trecuse de turnurile de extracție uriașe și aproape că-l ajunsese.

Shuggie ar fi trebuit să-l avertizeze pe Leek. Ar fi trebuit să țină de șase și să dea fuga în mină când apărea potera. Bărbatul se năpustea spre el, iar Shuggie s-a uitat la bezna din interiorul clădirii și a rupt-o la fugă în direcția opusă.

Rucsacul gol îi dănțuia dintr-o parte în alta în spate în timp ce Shuggie fugea mâncând pământul. A escaladat în fugă prima haldă, abordând-o pieptiș, scufundându-se până la genunchi în timp ce cizmele de cauciuc pârțâiau nerușinat. Când a ajuns în vârf, a văzut că bărbatul urca panta cu pași mari, cum făcea și Leek, afundându-și fiecare picior pe rând și zburând peste zgura dislocată. Shuggie a cotit-o pe după coama dunei întunecate și a fugit cât îl țineau picioarele. Simțea determinarea necunoscutului, aproape că-i simțea mâinile înșfăcându-l de picioare. În timp ce zbura de-a lungul povârnișului opus, pământul mugea îndărătul lui și, împroșcând de jur-împrejur grăunțe de zgură, a aterizat în valea dintre două halde. Bărbatul s-a ivit în vârful movilei. Shuggie se

uita la el cum se profilează pe cerul care se întuneca, cu umerii laţi şi ameninţători şi pumnii încleştaţi de frustrare.

Shuggie a străbătut în fugă valea întunecată, dar bărbatul se ţinea după el ca un vânturel după un şoarece.

Haldele de zgură începeau să se sfârşească, şi dincolo de ele se întindeau numai turbării vălurite. Bărbatul putea să-şi dea drumul de-a lungul haldei şi să-l prindă cât ai zice peşte, aşa că băiatul a iuţit pasul, străbătând porţiunea de marnă şi zgură presărată cu buruieni, trecând de punctul în care iarba învinsese şi începeau câmpurile cafenii. Înainta împleticindu-se printre buruieni, ascuţindu-şi auzul, atent la foşnetul de iarbă călcată în picioare îndărătul lui. Dar nu se mai auzeau paşi.

Shuggie a ajuns în dreptul unor smocuri dese de iarbă îngălbenită şi s-a trântit grămadă pe pământ. Bărbatul se oprise în vârful ultimei halde, cu umerii tresăltându-i în timp ce şi-a dus mâinile pâlnie la gură şi a răcnit: „Pun io mâna pe tine, hoţoman mic!“ Şi în secunda următoare, a dispărut.

Shuggie a rămas nemişcat în pâlcul de buruieni înalte, până când a fost convins că bărbatul plecase cu adevărat. A zăcut acolo aşa de mult timp, că era ud de tot pe burtă, dat fiind că turba îşi eliberase pe hainele lui umezeala de la ultima ploaie, pentru că solul arid nu avea nicio trebuinţă de ea. Marea de zgură se întindea între el şi cartierul muncitoresc, iar bărbatul stătea între el şi casă. Ce i-ar fi făcut dacă l-ar fi prins îi înfierbânta imaginaţia, un fotomontaj alcătuit din brutalităţi de monştri de desene animate. Shuggie nu voia să fie îngropat de-a pururi în marea de zgură. Voia să plece acasă. Un jet fierbinte a prins să i se prelingă la picioare în timp ce se pişa pe el.

După-amiaza de iarnă se sfârşea cu repeziciune, iar cerul mohorât era o pătură groasă de cenuşiuri scămoşate. Shuggie s-a apucat să dea ocol haldelor de zgură, fără să se abată de la porţiunea de smârc care o înconjura. Înainta anevoie, iar picioarele aproape că i se jupuiau de la vopseaua indigo care se prelingea din pantaloni. A ajuns în dreptul unui crater întins, o porţiune adâncită de noroi plumburiu de forma unei tigăi care se surpa în centru ca mijlocul unui tort necopt. Ocolul pe exterior ar fi durat prea mult. Dacă ar fi putut s-o taie de-a curmezişul ar fi ajuns acasă în doi timpi şi trei mişcări. Pe partea cealaltă se zărea scânteierea difuză a cartierului muncitoresc încălzind norii joşi ca o veioză de noptieră. Shuggie şi-a făcut cruce în pripă şi s-a lăsat să alunece în crater.

Groapa era adâncă doar de vreo trei metri, dar povârnişul era abrupt, şi în timp ce aluneca pe zgură se întreba dacă ar fi putut să urce la loc. Cu un bufnet umed a

aterizat pe fundul ei. De la adăpostul marginii care se fărâmița a întins piciorul și a atins suprafața craterului. Era umed și lipicios, dar, ca o bucată de săpun cleioasă, era mai mult sau mai puțin solid. Cu un picior a încercat suprafața nivelată. Ținea. Și l-a ridicat și s-a uitat la urma lăsată de cizma de cauciuc. A persistat câteva clipe, apoi, ca prin magie, a dispărut.

Căpătând curaj, a făcut câțiva pași în grabă pe suprafața netedă, s-a oprit și a fugit înapoi pe marginea de piatră. S-a uitat cum dispar urmele de pași fantomatice. Parcă ar fi fost urmărit de umbra lui, iar aici, estompându-se sub ochii lui, era dovada. Deodată, un zâmbet i-a luminat fața înghețată de frig și preț de câteva clipe a uitat de coapsele care i se frecau între ele. Cu brațele întinse în lături trasa cercuri vijelioase în noroiul cenușiu și dansa cu partenerul lui fantomatic nevăzut. S-a apucat să cânte încetișor ca pentru sine.

Până în capătul celălalt i-ar fi luat mai puțin de un minut alergând cât îl țineau cizmele de cauciuc. Cu un salt, a pornit-o peste noroiul sticlos. În timp ce traversa craterul cu pași mărunți și iuți, cizmele roșii scoteau un *pleosc-pleosc*, ca o mână grasă care plesnește o coapsă grasă. Pașii se izbeau de povârnișurile craterului și răsunau de jur-împrejurul minei. Schimbarea de tonalitate a fost primul lucru pe care l-a remarcat.

Încetinise. Se afunda tot mai tare. Dintr-un *pleosc-pleosc* sec, sunetul s-a transformat într-un plescăit umed, ca cel scos de căușul unei linguri care atinge niște păsat sleit. Pe la jumătatea distanței, a simțit că-l ajunge oboseala. Noroiul a început să se deplaseze și să îi tragă în jos cizmele de cauciuc. În timp ce genunchii îi săltau din ce în ce mai sus, picioarele îi încetineau. Labele picioarelor îi erau descălțate de cizme. Și-a răsfirat degetele și s-a agățat de cauciuc ca o gheară teribilă.

Cuprins subit de panică, a schimbat complet direcția. Se afla la patru lungimi de corp de-al lui Leek de malul care se surpa, când a simțit că nu mai poate să-și extragă piciorul din noroiul lacom. A dat drumul cauciucului din strânsoare și a sărit afară din cizmulițele roșii. Rămas desculț, și-a dat seama cât fusese de prost; noroiul părea la fel de lichid la atingere ca apa din cadă. A mai făcut vreo doi sau trei pași și s-a oprit. A simțit cum noroiul îi suge picioarele ca o gură hulpavă o înghețată pe băț. Nu avea să reușească.

Dacă trebuia să moară, avea să moară încălțat cu cizmele. Nu-i venea în minte decât fața ei când avea să-l găsească fără cizmele de cauciuc, sandaua ei Dr. Scholl și zvârta pe care o să i-o lase pe cadavru. Și-a croit drum cu greu înapoi până la cizme și și-a vârât picioarele în ele. Apucând de vârful uneia, a încercat să se

elibereze, dar în timp ce un picior avansa, celălalt îi era afundat și mai tare în noroiul umed. Noroiul îi ajungea până la cataramă, mult deasupra gambei, până la genunchi aproape. A început să-i îmbibe pantalonii. S-a uitat cum se revarsă peste carâmbul cizmei și l-a simțit între degetele de la picioare. S-a dat bătut într-un final, s-a îndreptat de spate și în momentul acela, fiindcă nu știa ce altceva ar fi putut face, s-a apucat iarăși să cânte.

„Creeed că copilașii-s viitorul. Învățați-i biiine și lăsați-i să ne-ndruuume." Shuggie s-a uitat cum noroiul umple și cealaltă cizmă și-a înțeles că șansa de a abandona cizmele roșii de cauciuc se dusese. „Arătați-le toată frumusețea din sufletele loooor."

A continuat să cânte mai tare, îngânând toate notele așa cum le auzise la radio. „Am dicis cu mult în urmă să nu merg în umbra nimănui. Dacî eșutez dacî înfrig măcar a fost cum am crezut. Nu contează ci-mi iei. N-ai cum să-mi iei demnitatiaaa".

Din întuneric s-a auzit un glas înăbușit.

— Ce pula mea? Alo. Whitney Houston. Aici, sus.

Shuggie nu văzuse umbra pe marginea craterului; chiar și atunci îl deslușea cu greu pe Leek pe fondul cenușiu al cerului.

— Ce pula mea faci acolo înăuntru?

Shuggie a strâns tare din ochi.

— AAAAH, TEMBELU' DRACU' CĂCA-M-AȘ, HAI ODATĂ! SCOATE-MĂ DE-AICI, FRECANGIU NENOROCIT!

Prin întuneric s-a auzit cum e râcâit praful și zgomot de călcătură apăsată prin noroiul umed.

— MIȘCĂ-TE ODATĂ-N PULA MEA.

A ciulit urechile așteptând să audă picioarele izbind zgura mișcătoare.

— SCOATE-MĂ DE AICI, CĂCĂNARULE.

Plescăitul s-a întețit și a auzit un oftat familiar, iar Leek a început să înjure în barbă. L-a înșfăcat pe frate-său de rucsac și, cu un icnet, l-a smuls din groapă ca pe o buruiană de grădină firavă. Shuggie a simțit cum e eliberat din noroi și pe urmă azvârlit înapoi pe suprafața lui. Leek a apucat spatele hanoracului lui Shuggie ca pe niște frâie și l-a târât spre teren solid.

— Aaa, nu! Stai! NU!

Au încremenit amândoi. Leek și-a apropiat fața de a lui frate-său, mijind ochii prin beznă ca să vadă care e problema de data asta.

— Dă-mi drumul. *Dă-mi drumul!*

— Ești prost sau ce?

Leek l-a târât până pe mal și l-a înșfăcat de ureche. Părea furios pe Shuggie. Părea nemaipomenit de zorit să-și ia tălpășița din locul ăla.

— Nu pot să mă întorc acasă, a zis băiatul, dând disperat din mâini și din picioare. Nu fără cizmele de cauciuc. Mă omoară! Încă mai plătește la catalog.

— Dumnezeule mare!

Shuggie a simțit cum strânsoarea slăbește pe glugă în timp ce frate-său cobora la loc în crater. Prin întuneric s-a auzit un icnet și zgomot de smucituri neputincioase, timp în care noroiul a început iar să se surpe și să se reverse. Câteva clipe s-a așternut liniștea, până când a auzit pleoscăitul mocasinilor lui Leek și a simțit iarăși mâna pe gulerul de la cămașă. Leek l-a târât pe Shuggie departe de crater și de abia când Shuggie a început să se văicărească din cauza pietrelor ascuțite, acesta s-a oprit în fine și l-a lăsat pe frate-său să-și pună la loc cizmele. În timp ce Shuggie se încălța cu mișcări încete, se uita cum frate-său se plimbă încoace și-ncolo agitat, privind în zare, scrutând încordat întunericul în direcția minei aflată departe, în urmă. Părea că stă ca pe ghimpi din pricina adrenalinei.

— Hai odată!

Leek l-a scuturat de umeri, iar degetele lui lungi i s-au înfipt în carnea omoplaților. Shuggie s-a holbat în sus la frate-său. Pentru prima oară a băgat de seamă că lui Leek îi crescuseră sprâncenele și acum se uneau la mijloc. Găsea chestia asta derutantă și avea de gând să i-o spună.

Dar era ceva anapoda cu vocea lui Leek; era gâtuită și distorsionată. Pe Shuggie începea să-l sperie. Pe fața lui Leek se vedeau stropi de sânge care se închega, lipicioși ca siropul. În colțul ochiului stâng începea să-i apară o vânătaie care, în lumina crepusculară, părea o scobitură adâncă, iar buza de jos îi era umflată și spartă. Leek își freca obrazul de parcă l-ar fi durut foarte tare. A băgat mâna în gură și și-a scos proteza de jos, schimonosindu-se de durere. Un dinte lipsea, altul se crăpase, iar bolta din porțelan rozaliu era ruptă fix în două, ca și când cineva i-ar fi ars un pumn în falcă cu toată puterea.

— Ești bine?

— *Să-mi bag pulaaa!* a gemut Leek. Ți-am zis să ții în pizda mă-tii de șase. Trebuia să mă avertizezi că vine paznicu' ăla.

Pielea de pe încheieturile degetelor îi era jupuită în timp ce își masa falca. Ochii îi licăreau speriați în întuneric.

— L-am bătut rău, Shuggie. E numai vina ta.

Leek a vârât porțelanul fisurat în buzunar, și Shuggie a băgat de seamă că nu are niciun cablu de cupru și nu ține ranga în mâini. Leek a pornit-o din loc cu mers hurducat, cu Shuggie după el, în tot timpul ăsta asigurându-se întruna că nu sunt urmăriți. Lui Shuggie nu-i stăteau cum trebuie cizmele, ciorapii uzi i se adunau între degete și îi jupuiau pielea, dar nu avea curaj să-l roage pe frate-său să încetinească pasul.

Când au ajuns la marginea cartierului muncitoresc, amândoi s-au simțit la adăpost văzând luminile portocalii firave de pe stradă. Când Leek vorbea fără dinții de jos, fața aproape că i se scofâlcea de tot. Îi venea greu să deslușească bolboroseala aceea înăbușită, dar Shuggie îi citea limpede frica și dezamăgirea din ochi.

14

Leek nu s-a mai dus niciodată la furat de cupru. Paznicul de la mină a fost dus la spital, cu țeasta crăpată de ranga lui Leek, cu mintea împrăștiată ca un teanc de cărți de joc scăpate pe jos. Poliția a mers din ușă în ușă, căutându-l pe tânărul care comisese fapta. Când au ajuns la ei la ușă, Agnes i-a pus să aștepte pe treapta de jos. Se juca cu tinicheaua cercelului, nici măcar nu avea nevoie să se prefacă iritată, și pufnea de parcă ar fi insultat-o întunecându-i pragul ușii. I-a trimis la plimbare fără probleme și Leek nu s-a simțit niciodată așa de recunoscător că maică-sa avea grijă să arate impecabil.

Agnes nici măcar nu l-a întrebat pe Leek dacă fusese mâna lui. Nici măcar nu-i dăduse prin minte. Tot timpul cât polițiștii bătuseră strada dintr-un capăt în altul, Bridie Donnelly fumase lângă stâlpul gardului. Nu părea surprinsă decât că nu era unul de-ai ei. Bridie a zis că e cel mai bun lucru care i se putea întâmpla familiei paznicului. Contractul de pază i s-ar fi terminat curând, iar acum se alesese cu pensie de handicap garantată pe viață. A zis că omul oricum nu fusese prea vorbăreț la viața lui.

Toată iarna aceea și cât s-a desprimăvărat, pe Leek l-au durut dinții. Ăia de la National Health Service se mocăiau cu înlocuitul lor, așa că nu purta puntea crăpată decât când ieșea pe afară, ținând fălcile încleștate, fiindcă proteza îi aluneca ori de câte ori vorbea. Acasă se descurca fără și se foia de colo colo cu dinții de sus ieșiți în afară ca o țestoasă din desenele animate. Când îl vedea pe Shuggie, îl turtea sub el și-l ciupea până când îi lăsa zvârte. Shuggie simțea că și-o meritase și se străduia din răsputeri să nu urle.

Când cei de la NHS i-au înlocuit în fine dinții falși, aceștia i se loveau de cei de sus într-un unghi ciudat, iar placa din ceramică îl strângea în partea din spate și îi împungea gingia, făcându-i rană vie. Ca un apostol, Shuggie se ținea după el cu felii de pâine albă. Rupea câte o bucățică, o frământa între degete până când devenea o pastă moale și i-o întindea lui Leek să și-o îndese sub porțelan cât să i se mai ostoiască bășicile. Shuggie a umblat cu pâine în buzunar pentru Leek până aproape de începutul verii. De multe ori, când Agnes îi spăla pantalonii de școală, dădea peste câte o felie uitată de franzelă, întărită și albastră de la mucegai.

Venise vacanța de vară și șoseaua viermuia de copiii familiei McAvennie, și de verișorii lor, și de verișorii verișorilor lor. Profitau cât puteau de cele două săptămâni cât ținea vremea bună pe coasta de vest. Șutau mingea în bordură sau se dădeau cu bicicleta și țipau din toți bojocii, ridicând în aer vălătuci cenușii de praf de zgură.

Shuggie a trecut obidit pe lângă ei.

Simțea că ceva nu e în regulă. Ceva în el îi părea greșit asamblat. Era ca și când toți își dădeau seama, numai el nu putea spune ce anume e. Era pur și simplu altfel și drept urmare era pur și simplu anapoda.

A traversat cu pași mari întunericul din casă și s-a strecurat pe sub gardul de sârmă, ieșind în turbăriile care împrejmuiau cartierul. A lăsat casele de la primărie mult în urmă. Soarele neobișnuit îi bătea în spate și a început să-l înțepe pielea de la căldură prin puloverul gros. Abătându-se de la cărarea bătătorită, a croit o potecă nouă strivind sub talpă trestiile înalte. A tropăit de jur-împrejur până când a culcat la pământ un oval mare. Iarba uscată alcătuia un covor gros, cafeniu. Shuggie și-a scos picioarele din cizmele de cauciuc grele și s-a apucat să exerseze cum îl învățase Leek.

A pornit de pe o margine a cercului și a mers de-a curmezișul. La prima traversare a fost un mers sprinten, cu pași mici, apăsați, bălăbănindu-și brațele pe lângă corp. De neputință, și-a înfipt unghiile curate în podul palmelor, s-a răsucit pe călcâie și a luat-o de la capăt. De data aceea a avut grijă să pășească mai agale, mai hotărât, să lase loc pentru pulă, își arcuia labele picioarelor în exterior și-și înfigea cu putere călcâiele în solul moale. Shuggie și-a dat jos puloverul de lână și și-a șters fruntea de sudoare. S-a mustrat singur, s-a răsucit iarăși, și a repetat.

S-a plimbat încoace și-ncolo toată după-amiaza, de fiecare dată punându-și în minte să încetinească pasul, să nu-și mai bălăbănească brațele așa de expresiv și să semene mai mult cu Leek, cu un băiat adevărat. Băieților ălora chestia asta le venea așa de la îndemână, fără să trebuiască să se gândească, să se scuze.

Agnes ședea dreaptă în fotoliul de la fereastră și urmărea ce se întâmplă pe stradă. Cete de copii erau ieșiți la joacă, dar Shuggie nu se vedea printre ei. La zece și jumătate era deja machiată și cu părul făcut, și chiar dacă nu avea de gând să iasă din casă, și-a pus puloverul decoltat și o fustă gri, mulată. Ședea acolo, bând resturi de bere răsuflată și întrebându-se unde anume se ascunde băiatul din calea copilăriei lui.

De plictiseală, s-a apucat să culeagă scame de șosete de pe brațul fotoliului; a făcut o grămăjoară pe un pătrat de hârtie igienică și pe urmă l-a împăturit și l-a vârât în buzunar. O întrista că încă mai plătea la mobila asta din trei piese și băieții ei nu înțelegeau s-o trateze cu respect. Avea să decarteze cinci lire pe săptămână timp de opt ani de-acum ca să o achite, iar ei ședeau pe ea de-a-ndoaselea și de-a curmezișul, ba desculți, ba cu încălțările în picioare.

Poarta ruptă de peste drum s-a deschis, iar Agnes s-a îndreptat de spate. Gloata zdrențuroasă de copii McAvennie își scotea bicicletele găsite pe te miri unde afară, în praf. Erau copii frumoși, trebuia s-o recunoască. Felul șleampăt de-a face lucrurile al mamei lor îi făcea să arate ca niște leuți sălbatici. Părul lung și des aducea cu al unui animal, iar ochii erau de căpruiul frumos pe care îl aveau și ochii tatălui lor.

Odată o luase în primire pe fata mijlocie. Nu asta fusese intenția, dar spăla geamurile cu apă cu oțet și nu se putea concentra. Copiii se jucau pe stradă, în povârnișul drumului unde se aduna colbul. Nu se putea bucura de spălatul geamurilor uitându-se cum ei șed în murdăria aia. I-a făcut semn ăleia căreia îi ziceau Șoarece Murdar și a ademenit-o până în spatele casei, oferindu-i o jumătate de măr. Timp de o jumătate de ceas sau cam așa ceva a trecut o perie țeapănă prin încurcăturile nemaipomenite din părul fetei și a tăiat cu grijă nodurile și codițele rasta care îi atârnau pe ceafă. Când a terminat, Agnes a fost surprinsă să constate cât de drept, de lucios și de mătăsos era, de culoarea pisicilor portocalii tărcate. Împreună l-au aranjat într-o coadă de cal îngrijită, pe urmă l-au împletit codițe, pe urmă într-un coc simplu și în fine în cozi împletite larg, cum purta Catherine pe vremuri la școală. A fost o după-amiază minunată.

Colleen își ieșise din minți când a aflat. Răcnea din toți bojocii înainte să apuce să iasă din casă. A traversat strada ca o vijelie și a bătut tare în ușa lui Agnes, țipând: „Cin' te crezi, în pizda mă-tii! Umbli de colo colo cu nasu' pe sus. Mai bine te-ai ocupa de poponaru' ăla mic al tău."

Pe urmă s-a apucat să împroaște cu scuipat. Însă Agnes, amorțită de la bere, nici măcar n-a clipit. A răsucit peria tare în mână și s-a bătut cu ea peste coapsă într-un gest liniștitor. *Ține-o tu așa*, și-a zis, *și-o să vezi ce bine știu să mă folosesc și de dosul periei.*

Erau zile, nu multe, când Agnes se gândea ce păcat că nu pot să se poarte civilizat. Cele două femei aveau nemaipomenit de multe în comun, deși Agnes mai degrabă și-ar fi smuls limba decât s-o recunoască. Agnes auzise de la Jinty că la un moment dat Big Jamesy își cheltuise ultimii bani din ajutorul de șomaj pe

rable date la fier vechi și pe pistoale cu aer comprimat pentru băieți. Pe chestia asta, Colleen trebuise să fure mâncarea pentru masa din seara de Crăciun de la supermarketul Fine-Fare. Amândouă cunoscuseră tăișul ascuțit al sărăciei. Asta ar fi putut să le apropie. Fiecare pe partea ei, aruncaseră priviri lacome la paginile cataloagelor Freeman și stătuseră treze în liniștea nopții, întrebându-se cum să mai întindă de firfirei să le ajungă. Dacă *el lua asta* și *ea lua ailaltă*, de ce se puteau lipsi? Era aritmetică de mamă.

Fiecare pe partea ei, cele două femei își petrecuseră după-amiezi întregi ascunzându-se îndărătul canapelelor de tipul de la Provident. Era ca un număr bizar de înot sincron, felul în care femeile din Pithead se trânteau deodată pe covor și traversau de-a bușilea podeaua. Recuperatorul era un tip slăbănog, cu un costum impunător. Se holba prin geam cu nerușinare. Își petrecuse ani întregi uitându-se cum fuioare de fum de țigară se învălătucesc inexplicabil dindărătul canapelelor prin case pustii.

Ba chiar Colleen, prin intermediul lui Bridie, o învățase pe Agnes cum să păcălească contorul electric, cum să deschidă cutia cu o agrafă fără să strice încuietoarea. Într-o duminică din lună își recupera monedele, iar băieții ei mâncau înghețată topită dinaintea unui radiator electric care duduia. Monedele argintii ședeau în palma ei ca o grămăjoară de nestemate, iar Agnes îndesa înapoi câteva dintre ele, obținând dublul cantității de curent alocate. Tipului care citea contoarele nu-i ieșeau niciodată socotelile. Agnes și-l și închipuia stând la cârciumă cu ăla de la Provident, lamentându-se de iscusința mamelor din Pithead.

În timp ce Colleen o strângea pe Șoarece Murdar cu furie la piept, Agnes se întreba de ce o urăște vecina ei așa de tare. Agnes râvnea la ce avea Colleen. Avea ditamai familia. Erau apropiați și știau să țină aproape. Copiii ei erau tineri și puternici, și tot aveau nevoie de ea. Cel mai important, avea bărbat, singurul bărbat din viața ei, iar el era încă acolo. Îl mai avea și pe Dumnezeul ei și, conform propriilor spuse, El o alesese să fie mai bună, să depună mărturie virtuoasă în privința celor din jur, și așa făcea, ca un director de departament care duce la îndeplinire ordinul Șefului cel Mare. Din punctul de vedere al lui Colleen, escrocheria și furtul din magazine erau una, niște păcate necesare. Dresurile negre și pantofii cu toc erau cu desăvârșire mai mortale.

În timp ce-și termina berea, Agnes se uita la nestăpâniții ăia mici de McAvennie cum se îndreaptă călare pe biciclete spre Pit Road. A văzut-o pe Colleen cum iese pe poartă cu sacoșa de cumpărături și urmează norii de praf

lăsați în urmă de băieți, ieșind din cartier. În momentul ăla i-a încolțit în minte o idee.

Bărbatul lui Colleen, Big Jamesy, era vârât sub o caroserie ruginită de Cortina. Era deja murdar, sau încă mai era murdar, Agnes n-ar fi putut spune cu certitudine. Cu un pocnet ascuțit din tocuri, a traversat șoseaua îngustă. Bărbatul stătea lungit pe spate și de jur-împrejurul lui se întindea o pată întunecată de ulei, ca o baltă de melasă. Agnes a ciocănit cu inelul masiv în caroseria de metal.

— Acu' ce mai ie?

Oftatul lui a fost așa de brutal, încât i-a simțit fierbințeala răsuflării pe glezne. Unelte de metal s-au prăvălit pe ciment și bărbatul s-a târât de-a-ndărătelea ca să iasă de sub rablă. A părut că-i ia o veșnicie.

Agnes a exersat un șir de expresii zâmbitoare, stingherite, aparent dezinvolte. Când bărbatul a ajuns să stea în fine pe picioarele lui, era cu două capete mai înalt. Pielea lui avea culoarea berii Black Irish, așa de mieroasă, încât murdăria și uleiul aproape că-l prindeau. Pielea de pe o parte a gâtului îi era arsă și cutată de la explozia de la mină, iar la ceafă linia părului părea ciudat de asimetrică. Chiar și așa, era un bărbat chipeș. Chestia asta o scotea din minți.

— Colleen a ta e-acasă? s-a interesat ea.

Jamesy a cercetat-o circumspect. Privirea i s-a oprit pe puloverul cu anchior decoltat.

— Nu-ncerca să-i vinzi castraveți grădinarului, i-a tăiat-o el sec. Ce vrei?

Agnes și-a coborât privirea. Mâinile bărbatului erau groase și bătucite.

— Voiam să te rog ceva.

— Așa deci.

Acum zâmbea ca toți bărbații pe care îi cunoscuse. Dinții ascuțiți îi erau orientați spre interior, spre fundul gâtului, ca o capcană.

— Nu mai știu ce să fac, a spus ea. Am o mică problemă cu băiatu' meu, ăla mic.

Trăsăturile i s-au împietrit iarăși. Privirea îi era fixată pe corpul ei.

— Da, nu-i normal. Trebe s-ai grijă cu ăla. Tot timpu' se dă în stambă. Deunăzi l-am văzut cum sărea coarda. Ar fi bine să curmi chestia aia de la rădăcină.

— D-asta am venit.

Agnes și-a încrucișat brațele, dar el nu-și dezlipea privirea de la sânii ei.

— Vrei să-i pun pe băieții mei să-i trag-o chelfăneală?

— Nu!

— O smotoceală, acolo. O să-l mai oțelească.

— *Nu!* Nu-i vina lui. E greu să crești fără un bărbat prin preajmă.

— Cum rămâne cu Leek a' dumitale?

Bărbatul mizerabil a stat să cumpănească la propria întrebare câteva clipe; felul în care buza i s-a răsfrânt într-o expresie acră era semn că nu dădea o ceapă degerată pe băiatul ei mai mare.

— Deci. Ce pula mea vrei de la mine-n cazu' ăsta?

Agnes s-a dezumflat de tot.

— Chestia e că te văd făcând tot soiul de lucruri minunate cu băieții dumitale.

Bărbatul nu avea nicio fărâmă de milă. Asprimea sa, chiar și față de ai lui, era legendară în cartier.

— Așea, și ce vrei să fac io?

— M-am gândit că, poate, dacă ți-aș da vreo două lire, l-ai putea lua cu dumneata data viitoare când mergeți la pescuit, sau poate-l înveți să dea cu picioru-ntr-o minge.

Mișcările încordate ale feței lui îi spuneau că omul se gândește la propunerea ei.

— Agnes, nu-mi trebe banii tăi.

Agnes se simțea ca ultima proastă. Voia să se întoarcă la băutura ei, să-și înece furia și stânjeneala în ea.

— Bineînțeles. Firește. Îmi cer scuze că te-am deranjat. Mă gândeam doar. Nu contează. S-a îndreptat de spate, pregătită să-și plimbe rușinea înapoi peste drum.

— *Stai așea*. N-am spus că nu poți să faci ceva pentru mine.

În momentul ăla, Big Jamesy a zâmbit, și dinții îi păreau tăioși ca niște cuțite. Și-a îndesat o mână unsuroasă pe sub flanela murdară și și-a trecut-o peste burtă.

Mirosul de vaselină și de ulei de motor a urmărit-o multă vreme după aceea. Avea scula semnificativ mai închisă la culoare decât corpul, ca și când ar fi fost soioasă sau, așa spera, ca și când s-ar fi bătucit și s-ar fi decolorat de la prea multă folosire. Era negricioasă cum e carnea de pe copanul de găină și i se părea ciudat că nu e la fel de mierie ca restul corpului lui.

Jamesy era încă învârtoșat când s-a încheiat la prohab și a săltat-o pe Agnes la loc în picioare. Fusese gata în doi timpi și trei mișcări și a condus-o afară din casa lui Colleen, cordial și rușinat nevoie mare. Se purta ca unul care nu știe să piardă, ca un client care regretă achiziția făcută, dar n-o poate returna. A bombănit cum că o să vină să-l ia pe băiat duminica aceea, că o să-l ducă pe Shuggie să pescuiască la un canal care e înțesat de gunoaie și de știucă proaspătă.

La început, Shuggie se codise și se purta de parcă nu auzise în viața lui o idee mai proastă. În seara aceea, Agnes plânsese în baie, încercând să-și râcâie unsoarea de pe piele și simțindu-se ca ultima proastă. Shuggie o auzise cum stă acolo, în apa rece, plângând înfundat. În ultima vreme fusese trează cea mai mare parte a timpului, iar pentru el chestia asta era diferită față de plânsul autocompătimitor de la beție. Și-a propus să se arate interesat de pescuit, orice numai s-o facă la loc fericită.

S-a concentrat pe planificarea ieșirii, pe organizare, pe întocmitul și bifatul listelor. A planificat masa de prânz și hainele, lucrurile pe care avea să le pună în rucsacul de școală și mărunțișurile pe care o să le îndese în fiecare buzunar: sandvișuri cu roșii, un robot de jucărie pe care să-l împartă cu ceilalți, o pereche mică de ochelari de soare de plastic și un fluier de la o pocnitoare de Crăciun. Când a terminat toate pregătirile și toate au fost aranjate atent la locul lor, s-a așezat pe marginea patului ca un cățeluș răbdător.

Duminică, după micul dejun, casa de vizavi a început să se anime. Lunganii familiei McAvennie s-au năpustit afară pe ușă și s-au apucat să încarce bagaje și undițe în remorca tatălui lor. Francis a ieșit cărând o găleată veche pentru mortar plină cu viermi și a săltat-o peste margine. Agnes a auzit larma și a luat-o pe după colț, intrând la el în cameră. Și-a luat o expresie entuziasmată văzându-l pe băiatul care asuda, înfășurat în plastic.

— Vezi, ce ți-am spus eu?

După voce părea mai ușurată decât era el. Shuggie nu-și dezlipea ochii de la camioneta aflată peste drum. Și-a atins pe rând fiecare buzunar de la fâș, ca părintele în timpul liturghiei.

— O să-ți prind cel mai mare pește din câți s-au pomenit.

— Sunt convinsă, a spus Agnes, plescăind din buze.

— Să mă duc vizavi? a întrebat el.

Agnes a stat să se gândească puțin. Apoi orgoliul a răspuns pentru ea.

— Nu. Așteaptă aici. O să vină domnul McAvennie la tine.

Big Jamesy a ieșit în drum.

— Să ies? a întrebat Shuggie din nou.

Leek încercase să treacă dimineața dormind. O săptămână de muncă fizică îl făcea să se bucure la gândul unei partide de somn prelungite. Îi ascultase cum nu se puteau hotărî ce să facă și a scos un țipăt înăbușit de sub așternuturi.

— Da, *pentru numele lui Dumnezeu*, DU-TE odată!

Agnes a plesnit umflătura pe care o forma trupul lui Leek.

— Nu! Am zis că o să vină domnul McAvennie la noi.

A urmărit cum bărbatul negricios străbate cu pași mari aleea; cu piciorul butucănos împingea piese de mașină răzlețe înapoi sub Fordul Cortina, care era ridicat pe cărămizi. Își râcâia degetul până la piele uitându-se cum bărbatul mută o parte din bagaje în spatele camionetei, asigurându-le cu corzi, după care dă ocol camionetei și iese în drum.

Shuggie își frământa mâinile de nerăbdare. Agnes i-a îndreptat gulerul de la fâș.

— Ascultă, vezi să fii cuminte pentru domnul McAvennie. Să faci ce-ți spune. Încearcă să nu-i creezi probleme, bine?

L-a sărutat pe gura mică și înfierbântată. Pe buza de sus i se ițise o broboană de sudoare. Movila de sub așternuturile lui Leek a vorbit din nou.

— Să nu te îneci, cretinule. N-aș mai fi om.

S-a auzit pornind motorul camionetei bătrâne, chestie care i-a luat prin surprindere pe amândoi. Au văzut fiara cabrându-se și hurducându-se înainte în timp ce frâna de mână era decuplată. Aruncând o privire în oglinda laterală, Big Jamesy a scos-o în drum. Pe fața băiatului s-a așternut panica. Camioneta era poziționată greșit, spre capătul drumului și nu spre deschidere. Capătul drumului era o fundătură; gâtuit de smârcuri acoperite de stufăriș, se lățea ca un căuș de lingură, iar mașinilor nu le rămânea decât să meargă până la capătul lingurii ca să întoarcă și să poată ieși din nou.

Agnes și-a mușcat buza.

— Cred că doar întoarce.

Făcea eforturi să creadă ce spune.

— Dar poate ar fi bine să mergem să așteptăm la ușă.

Băiatul a încuviințat din cap. Era roșu ca focul la față. S-au oprit îndărătul ușii de la intrare și și-au îndreptat hainele ca și când s-ar fi pregătit să-și facă intrarea pe o scenă. Ținându-se de mână, au ieșit din casă și s-au dus să aștepte pe marginea șoselei. În zare, camioneta verde întorsese și venea înapoi huruind.

Stăteau pe bordură, semeți și mândri, cum ar sta alții pe un peron de tren impunător. Ea îl ținea de mână și, în mâna rămasă liberă, întinsă, el ținea sandvișurile cu roșii cleioase. Agnes a fluturat din degetele încărcate de inele.

— Bun, șterge-ți lacrimile și nu uita ce ți-am zis.

Camioneta n-a încetinit. Big Jamesy nici măcar nu s-a uitat la ei din cabină. Praful de zgură s-a învârtejit în aer în timp ce camioneta a șarjat, trecând prin dreptul lor. Au rămas acolo multă vreme, uitându-se cum se pierde din vedere.

Când praful s-a așternut la loc, s-a auzit o bătaie, un *cioc-cioc* ascuțit în geamul de peste drum. Colleen McAvennie a săltat cerceveaua care se opintea și s-a aplecat spre stradă, cu o expresie suspicioasă pe față.

— Ce stați acoloșa ca tâmpiții?

Agnes nu se putea abține să zâmbească, de parcă autobuzul după care alergase și pe care-l pierduse nu era cel care-i trebuia. Proteza îi licărea albă în gura roșie, iar colbul i se lipea deja de buzele proaspăt rujate.

Băiatul ei stătea în magazia de cărbune din spatele casei împingând cu degetul roșia încălzită din sandvișuri. Nu plânsese așa cum s-ar fi așteptat. Agnes spărsese contorul electric și-l golise de monedele lucioase. Cu ce adunase se dusese la prăvălia lui Dolan și cumpărase un pumn de batoane de ciocolată și o bucată mică de file de pește. Când i-a întins bucățica de pește, băiatul nu chicotise înfundat cum sperase. Doar și-a șters fața înfierbântată de praf de zgură și a ridicat din umeri.

— Oricum nu voiam să merg.

Lui Agnes îi șiroiau lacrimi de neputință pe obraji când i-a zis că-i pare rău. El a ridicat ochii spre ea și-a întrebat-o:

— De ce?

— Îmi pare rău că taică-tău îi un imbecil.

Neavând încotro, Leek juca o miuță cu Shuggie în grădina din spatele casei. Agnes îi urmărea de la fereastră, și era limpede că niciunul nu-și dorește să fie acolo. A găsit niște cutii de Special Brew pitite sub chiuvetă. Răsucea metalul rece în mână și se gândea să dezlănțuie demonii care zăceau în ea. Dacă bea cu gând să se îmbete, atunci avea să se încaiere în stradă înainte de căderea serii. S-a așezat pe marginea canapelei curate cu o cutie de curaj și a desfăcut-o cu un fâsâit.

Colleen și-a băgat pubela în curte din stradă, oprindu-se la o bârfă cu gospodina care locuia în stânga ei. Își răsucea crucifixul cu un gest de fetiță. Agnes își dădea seama că era încântată de sine. Toată dimineața femeile se foiseră de colo colo prin jurul Fordului Cortina eviscerat al lui Jamesy. Agnes își dădea seama că erau într-o dispoziție comunicativă, fiindcă toate se legănau zorite cu mersul ăla al lor înțepat, ca de fiecare dată când anticipau o bârfă mustoasă. Bridie Donnelly și-a tras colanții dintre picioare. Agnes se simțea mai bine văzându-le fustele murdare și ciorapii pământii, colanții și capoatele lăbărțate.

Agnes își bea berea în mod strategic. Voia să sincronizeze operațiunea, așa încât Big Jamesy să fi ajuns acasă înainte ca ea să se năpustească pe poarta aia ruptă. Voia să fie de față când avea să-i spună lui Colleen ce-i făcuse cu degetele lui unsuroase. Dacă se ambala prea repede de la băutură avea să se pleoștească, mintea avea să i se încețoșeze și vorba să i se împleticească atunci când i-ar fi trântit adevărul verde în față.

Agnes simțea cum o ia primul val de fierbințeală de la alcool când a văzut o necunoscută apropiindu-se pe drum. Femeia verifica o adresă de pe un petic de hârtie, numărând casele identice în timp ce înainta. Era ușor să-ți dai seama că nu era de la mină, fiindcă avea o tunsoare și o coafură scumpe. Nu era o verișoară catolică, fiindcă avea o poșetă roșu-aprins care se asorta perfect cu pantofii roșu-aprins.

Străfulgerarea de pe fața lui Colleen i-a dat de înțeles lui Agnes că nici ea n-o cunoaște. Femeia s-a apropiat de grup, i-a spus ceva lui Colleen, iar Colleen a încuviințat cu o legănare lentă a capului. Strivindu-și țigara, și-a luat cana cu ceai sleit și, aruncând o privire peste umăr, a condus-o pe necunoscută înăuntru. Coțofenele bârfitoare s-au împrăștiat care încotro.

Agnes s-a aplecat în față. S-a gândit că femeia trebuie să fi fost de la Asistența Socială și și-a dorit să-i fi chemat ea. Strângeau șurubul în Pithead, prinzându-i pe beneficiarii de ajutor de șomaj care lucrau cu jumătate de normă și pe solicitanții de pensie de handicap care se cocoțau pe scări și montau antene de televizor. Dar femeia n-a zăbovit destul pentru așa ceva; a plecat având în continuare la subsuoară poșeta roșie. Agnes a urmărit-o cum își croiește drum printre mărunțaie de mașină și închide politicos poarta ruptă. A scos din poșetă o pereche de ochelari de soare care păreau scumpi și s-a folosit de ei ca să-și dea părul din ochi. Chestia asta a înveselit-o pe Agnes, fiindcă știa că, văzând-o, Colleen are să se învinețească de furie. *Ochelari de soare? Cine, Doamne, iartă-mă, se crede nenorocita?* Cu fruntea sus, femeia îngrijită a pornit-o pe strada pustie, pierzându-se din vedere.

Agnes a așteptat, dar Colleen n-a mai ieșit din casă.

Când le era foame, cele trei fete ale familiei McAvennie se prelingeau de-a lungul străzii ca niște mirese fantomatice. Părul auriu le era împâslit și le flutura în jurul fețelor ca un văl, iar rochiile lungi de vară, odinioară de un albastru delicat, se decoloraseră de cât de vechi erau. Agnes închisese ochii o clipă doar, dar când a ridicat privirea, carcasa masivă a camionetei lui Big Jamesy era ridicată vizavi pe bordură. Încă nu se întunecase afară, însă în casa familiei McAvennie erau aprinse

luminile în tavan. La lumina becurilor chioare, vedea oameni mișcându-se precipitat dintr-o cameră în alta. Agnes a deschis altă cutie și a dat-o rapid pe gât.

În dormitor și-a schimbat fusta cu ceva ce avea să-i permită să dea cu piciorul și și-a luat pe ea puloverul de angora cu mărgelele din strasuri, cel nepractic de pufos, care îi trezise lui Colleen atâtea suspiciuni. A căutat pe îndelete prin cutia cu bijuterii, alegând cele mai mari inele cu piatră, care aveau dimensiunea unuia papal. Pietrele de sticlă erau așa de prost lucrate că sfâșiau dresuri și agățau șervete de bucătărie. Erau dimineți după câte un chef monstru când se trezea și descoperea tăieturi pe obraz sau pe antebraț. Agnes s-a uitat la mâinile împodobite cu bijuterii, un arsenal sclipitor, boxuri suflate cu aur care se cojea. Ultimele guri de bere i s-au închegat în stomacul gol și a știut că ăla e momentul.

Agnes a ieșit împleticindu-se și s-a rezemat de gardul rupt. A tras adânc aer în piept și a simțit c-o ia cu amețeală și că începe să-i piară curajul. În momentul ăla au început țipetele.

Ușa familiei McAvennie s-a trântit de perete și mezinul a rupt-o la fugă cât îl țineau picioarele spre interiorul cartierului. Prin ușa deschisă, vocea lui Colleen a răsunat limpede peste casele scunde.

— James Francis McAvennie! La cum te porți, nu ești cu nimic mai breaz decât o javră protestantă.

Agnes a încremenit în mijlocul drumului pustiu. În susul și-n josul străzii, copiii s-au oprit din joacă și ferestrele au început să se întredeschidă fără zgomot. Știa că femeile dădeau televizoarele mai încet și dârdâiau îndărătul draperiilor.

— Care-i problema? Așa, hai, dă-n mine. Te crezi mare sculă pe basculă, ai? Îmi chem io frații și-o să vezi tu cine-i mai tare, ce zici? Trebuia s-o fi ascultat io pe mămica. Căcănar oranjist nerușinat care ești tu.

O voce bărbătească a zis ceva răstit, dar indescifrabil, iar Colleen a țipat și mai ascuțit:

— Nu vreau să vorbesc mai încet. Ți-ai încălcat jurămintele și Dumnezeu n-o să te ier...

Agnes și-a închipuit că Big Jamesy trebuie să-i fi pus mâna în gât, fiindcă preț de câteva clipe strada a fost învăluită în tăcere. În momentul următor, vocea lui Colleen s-a reauzit șovăitoare, de data aceea mai puțin mânioasă.

— Un'e-ți închipui că pleci? James? *La ea*?

Big Jamesy McAvennie a năvălit afară din casă, cu gulerul tricoului sfâșiat, ca și cum Colleen se atârnase cu mâinile de el. Încă mai era încălțat cu cizmele de cauciuc și în fiecare mână căra câte un sac mare, negru, plin cu ceea ce păreau a fi

haine și așternuturi. Avea dungi roșii umflate de la soare și urme proaspete de gheare pe față și pe gâtul ars. S-a urcat în camionetă și a pornit motorul.

Agnes se clătina pe picioare în mijlocul drumului; nu avea cum să n-o fi văzut stând acolo, beată, dar mândră, cu pumnii încleștați, încărcați cu pietre. A coborât geamul de la camionetă cu mișcări furioase și i-a urlat ca un ins frustrat care cere indicații.

— Ce pula mea vrei, curvo?

A rostit cuvântul de parcă ăla ar fi fost numele ei.

— Ai venit să cureți ce-a mai rămas pe oase? Te-ai cam grăbit, nu crezi? Ideea îi s-aștepți până se răcește carnea.

Acestea fiind zise, camioneta a demarat huruind. În timpul cât i-a luat să ajungă în capătul străzii și să întoarcă, Colleen a apărut la ușa de la intrare, cu un aer complet răvășit.

— *James! Jamesy!*

Agnes s-a împleticit înapoi pe bordură, cu mișcările îngreunate de alcool. Jamesy a tras înadins de volan și a fost cât pe ce s-o agațe cu roata neagră. Drumul a fost învăluit în obișnuitul nor de funingine.

Agnes se uita prin ochii îngustați de pe bordura de vizavi, dar Colleen nu avea liniștea sufletească s-o remarce. Pe fața scobită i se citeau ferocitate și deșertăciune, era și vie, și moartă în același timp. S-a prăvălit cu un trosnet pe caldarâm și zăcea acolo, răscrăcărată și lipsită de orice expresie, în colb.

Agnes s-a uitat în susul și-n josul străzii ca cineva care voia să-i dea viclenește lovitura de grație sau ca cineva care căuta să fugă de la locul unui accident. Nu știa sigur care din ele.

O adiere ușoară făcea să fluture toate perdelele, dar nimeni n-a venit în ajutor, nici verișoarele, nici alte femei din Pithead. Profilându-se la fereastra casei familiei McAvennie se zăreau cei patru copii rămași, așezați în ordinea înălțimii, de la mare la mic ca niște matrioște. Toți cu aceleași trăsături triste, frumoase. Într-o zi avea să le facă la toți o baie fierbinte ca să i-o tragă cu adevărat lui Colleen.

Din șanț s-a auzit tare un *prrr-prr*, de păr care e tras dintr-o perie veche, un sunet de smucitură opintită ca de linoleum cauciucat vechi care e dezlipit de pe jos. Agnes s-a apropiat de femeia care dădea din mâini și din picioare. Burta plină de bere stătută, praful și încolăceala de membre o împiedicau să înțeleagă la ce se uită. La început a avut impresia că își sfâșia tricoul de fotbalist, dar când s-a apropiat mai tare, Agnes a văzut smocurile de păr împâslit pe care femeia și le

smulgea cu amândouă mâinile deodată. *Prr. Prr.* I se desprindea în smocuri înspăimântătoare.

Agnes a început să se agite în jurul femeii căzute la pământ. Nici una, nici două, s-a trezit că stă în genunchi, folosindu-se de degetele pline de inele ca să încerce să-i domolească ghearele năprasnice. S-a lipit strâns de corpul lui Colleen.

— Ia zi, ce înseamnă toate chestiile astea?

A spus-o pe un ton atât de blând că a șocat-o până și pe ea. Nu venise să ofere ajutor.

Colleen s-a înmuiat ca o cârpă în brațele ei, iar Agnes i-a coborât cu blândețe ghearele la ea în poală. I-a desfăcut cu forța pumnii care încă mai strângeau părul smuls. S-a apucat să tragă șuvițele groase dintre degetele subțiri ca și când ar fi curățat un pieptene vechi. Ochii înfundați în orbite ai femeii au rămas pironiți în pământ multă vreme înainte să deschidă gura.

— Trebuia să-i dau pace în loc să sar cu gura pe el când era la pământ. N-am zis decât că nu-mi mai trebe alte guri de hrănit.

Lui Colleen îi tremurau mâinile.

— De când s-a-nchis mina aia se dădea la mine zi lumină ca un adolescent în călduri. Nu i-a ieșit niciodată prostia aia cu *retrasul*.

Agnes se holba la peticele pleșuve de pe capul lui Colleen; crustele însângerate se umpluseră deja de praf.

— Cinci copii îs de-ajuns pentru orice fomeie.

Colleen a pufnit disprețuitor.

— El ar fi făcut o sută dac-ar fi putut. Da' io mi-am zâs, *'te-n pizda mă-tii, McAvennie*, și ca să-i fac în ciudă am închis prăvălia.

A pufnit-o iarăși plânsul. Lacrimile îi curgeau șiroaie, aproape ca și când i s-ar fi spart o țeavă pe undeva. I se prelingeau de-a lungul nasului osos, picurându-i de pe bărbie. Colleen și-a întors privirea spre Agnes și s-a uitat la ea de parcă atunci o vedea pentru prima oară.

— Atunci tre' c-a început să se fută cu altele.

Agnes se simțea contrariată. Să fi fost vorba de oricare altă femeie, i-ar fi spus că are să fie mai bine cu timpul, chiar dacă știa că treaba asta o s-o apese tot restul vieții. Lui Colleen nu i-a oferit o asemenea consolare. Și-a dat seama că acum erau în aceeași oală, și refuza să se simtă rușinată de însuflețirea care o încercase auzind veștile proaste ale slăbănoagei. Și-a mușcat buza ca să nu rânjească.

Între timp, femei de mineri începuseră să se foiască de colo colo pe stradă. Verișoare și neveste de verișori se învârteau agitate, ca și când Colleen s-ar fi

transformat într-un animal pe care nu știau sigur cum să-l abordeze.

— A venit spre mine toată numa' miere. *Cu ochelarii ăia de soare*. Unii mari, eleganți, în două nuanțe de maro. Mi-a zâs că o cheamă Elaine. M-a întrebat dacă putem să stăm de vorbă între patru ochi. Am crezut că-i de la catalog, credeam că vrea să-mi vândă vreun căcat pentru ăia mici de Crăciun.

Colleen a scos un geamăt. Și-a descleștat degetele și a înșfăcat tivul fustei. A tras o singură dată și a sfâșiat țesătura în două de la poale până în talie. Apoi s-a prăvălit la loc pe caldarâm, apatică.

— Pentru numele lui Dumnezeu.

Agnes a apucat țesătura zdrențuită ca s-o acopere. Colleen nu avea chiloți pe ea; părul creț de pe pizdă sărea în ochi în contrast cu netezimea palidă a burții.

— Tre' să te ducem în casă. Hai, sus de-acolo. SUS!

Agnes a încercat s-o ridice, dar nu-și putea coordona mișcările din pricina băuturii. S-au prăvălit grămadă una peste alta în colb, iar Agnes s-a julit la un genunchi. A încercat s-o târască pe Colleen înăuntru, dar femeia vlăguită, doar o adunătură de oase, și-a destins toți mușchii și a alunecat la loc în praf ca un copil neascultător. Agnes stătea aplecată deasupra ei, asudând și făcând spume la gură.

— Nu poți să zaci acol' așa.

Cu ochii închiși, Colleen își plimba mâna pe caldarâmul murdar de parcă ar fi mângâiat niște așternuturi fine. Vorba îi era mai greoaie, mai împleticită.

— Mă doare-n cur. Jamesy McAvennie n-are decât s-audă. Că. Nevasta lui. A dat ortu' popii pe. Stradă. Cu pizda în văzul tuturor.

Câțiva dintre puștii de pe biciclete au chicotit stânjeniți. Agnes a zgâlțâit-o pe Colleen cu putere; și-a dat seama că-i făcea plăcere, așa că a mai făcut-o o dată.

— Doamnă, alo, n-ai nicio fărâmă de mândrie?

Ochii lui Colleen s-au deschis larg apoi s-au închis la loc. Respirația îi devenise mai ușoară.

Agnes a ciupit-o.

— Ascultă! Ce te-a apucat? Ce-ai luat?

Însă maldărul de oase lipsit de vlagă n-a răspuns.

Gardurile erau înțesate de femei care cârâiau ca niște ciori mari, băgăcioase. Vestea s-a răspândit cu repeziciune. Verișoarele lui Colleen zbierau ca din gură de șarpe, iar surorile lui Jamesy își agitau pumnii apărându-i reputația. Mama lui Jamesy, care avea optzeci de ani pe puțin, făcea spume la gură și agita un mop jumulit de parcă ar fi fost o secure.

Neștiind ce altceva să facă, Agnes și-a scos dresurile și chiloții de sub fustă. A făcut-o cu nerușinare, împleticindu-se moartă de beată, chiar acolo, în mijlocul străzii. S-a chinuit să o îmbrace pe Colleen cu ele. Era ca și când ar fi încercat să îmbrace o păpușă în mărime naturală ale cărei membre, în loc să fie țepene și rigide, atârnau moi și grele din pricina circulației încetinite.

Când a ajuns ambulanța, Colleen nu mai vorbea. Agnes s-a lăsat în genunchi în praf lângă ea. Se uita la chiloții ei albi, scumpi, care fuseseră așa de bine albiți că străluceau. Atârnau pe femeia mai slabă decât ea ca un scutec de dantelă și reprezentau, și-a zis Agnes, un gest de bunăvoință mai mare decât merita.

15

Îi amintea de culoarea învelișului cârnaților, doar că nu era neapărat o culoare, cât mai degrabă o nuanță apoasă care fusese diluată prea tare. Părea epuizat. Lizzie a trebuit să se folosească de amândouă mâinile ca s-o cuprindă pe una de-a lui și, cum stătea cu obrazul lipit de ea, simțea venele albăstrii cu care era presărată. Erau mâini care încărcaseră camioane cu cereale vreme de douăzeci de ani, mâini care așternuseră bitum înțepător, mâini care omorâseră italieni în Nordul Africii.

Acum Wullie respira cu dificultate. Aerul din plămâni suna de parcă ar fi fost rășpăluit, se agăța de zimți și se oprea, ca apoi să iasă din el șuierând și horcăind. Lizzie îi ștergea fața cu batista pe care o purta îndesată în mânecă. Ținea gura deschisă tot timpul, iar colțurile îi erau descuamate și uscate. Voia să-l mai sărute o dată, voia o ultimă amintire a bărbatului frumos care fusese, care mai era încă.

Bătrânii din paturile celelalte moțăiau. Le urmărise pe asistente cum le dau pe rând câte un strop de morfină lichidă, iar acum păreau cufundați într-un somn agitat. Lizzie s-a descheiat la palton și și-a scos baticul. A ridicat mâna lui Wullie și a tras așternuturile. La început s-a gândit să se suie lângă el, să se lungească lângă peretele încremenit al trupului lui și să plângă. În loc de asta, în timp ce se cocoța în patul de spital, s-a răzgândit. A escaladat patul și în momentul acela, îmbrăcată încă cu paltonul cel bun, l-a încălecat.

Nimeni altcineva n-ar fi remarcat, dar Lizzie era convinsă că a văzut cum pleoapele îi flutură și colțurile gurii i se întind într-un zâmbet strengar. Se legăna încoace și-ncolo încetișor. Gestul nu se voise așa de obscen pe cât părea. Voia doar să-l simtă lipit de ea, cald și viu prin bumbacul pijamalelor, prin amestecul de poliester nădușit al chiloților lui. Nu voia decât să-i mai ostoiască durerea. Oare nu-i datora atâta lucru?

Lizzie și-a aprins o țigară nouă în timp ce se legăna și se freca de abdomenul lui Wullie. A tras adânc în piept, apoi s-a aplecat și i-a suflat fumul în față. Își închipuia cât trebuie să-i fi lipsit Regalurile lui.

— Vă simțiți bine, doamnă Campbell? s-a interesat o voce de undeva din spatele ei.

Niște mâini o țineau, blând, dar ferm, de coate.

— E-n regulă, scumpo, a spus vocea, în timp ce o conducea jos din pat. E-n regulă, coleguțo.

Wullie nu s-a clintit cât timp infirmiera a ajutat-o pe Lizzie să se dea jos din pat. Pijamalele îi erau boțite de la cum se așezase Lizzie pe ele, dar în rest nimic nu se schimbase. Fără să stea pe gânduri, femeia a stins chiștocul dintre degetele lui Lizzie și i-a tras fusta la loc până sub genunchi. Lizzie a simțit cum e condusă înapoi pe scaun și a simțit paharul rece cu apă lipit de buze. În tot timpul ăsta, infirmiera o consola, cu glas blând, liniștitor, o mângâia ca pe o pisică, iar asta o făcea pe Lizzie să-i vină să-i împărtășească lucruri tainice. Lizzie i-a luat mâinile într-ale ei și-a spus:

— Te rog, Doamne, nu-l lua. *Te implor*. Nu iar.

Agnes era machiată foarte țipător, iar Shuggie avea impresia că stratul cel nou fusese aplicat peste alte câteva fețe pe care uitase să și le dea jos. Băiatul o urma de la o distanță prudentă, oprindu-se când și când ca să culeagă lucrurile care îi cădeau din buzunarul hainei de nurcă împâslite.

În timp ce Agnes își croia drum printre ușile automate ale spitalului, o asistentă îngrijorată s-a repezit spre ea, crezând că are nevoie de ajutor. Shuggie s-a uitat cum fata încearcă s-o împresoare pe maică-sa și s-o împingă încetișor într-un scaun cu rotile uzat. Agnes a trecut val-vârtej pe lângă ea și a pornit-o spre pavilioanele de la oncologie. Shuggie a auzit-o pe asistentă spunându-i unui infirmier că e convinsă că Agnes e o „lucrătoare“.

— Ba *nu* e, a spus Shuggie, cu mândrie în glas. Mama mea n-a lucrat o zi în viața ei. Arată mult prea bine pentru așa ceva.

Haina de nurcă împâslită îi conferea un aer de superioritate, iar pantofii negri cu toc troncăneau ritmic pe coridorul lung, pavat cu marmură. Flecul de cauciuc de la dreptul se uzase și chiar dacă colorase tocul cu o cariocă de bingo neagră, ținta ascuțită de metal hârșâia pardoseala, provocând un scrâșnet de vremuri grele.

Fețe scofâlcite ridicau privirea dinspre paturile albe în timp ce înainta scrâșnind prin dreptul lor. O călugăriță solidă, cu un aer prietenos, a ieșit dintr-un separeu și i-a barat calea, ținând la piept o mapă cu clemă ca pe o pavăză. Era lată ca un mic zid.

— Scuzați-mă. Pot să v-ajut cu ceva? a spus asistenta, cu un zâmbet istovit. Eu sunt sora Meechan.

A tras de ecusonul cu aspect oficial de pe uniforma albastră.

Lui Agnes, femeia îi părea mai amabilă decât asistentele cu care lucrase Lizzie pe vremuri, cu ani în urmă, glasgowence mătăhăloase, capabile să țintuiască la pământ bărbați în toată firea într-o sâmbătă seara și să le smulgă sticle sparte dintre coaste. Aveau trăsături împietrite, reci și dure, de la uitatul în neștire la telenovele pline de violență stupidă. Sora Meechan clar se străduia cât putea. Agnes s-a uitat în jos la asistenta îndesată și la ecusonul ei micuț. Literele i se mișcau dinaintea ochilor. A tras adânc aer în piept și a încercat să pară trează.

— Nu, mersi. Știu. Încotro. Merg.

Sora Meechan nu a lăsat să-i piară zâmbetul îndelung exersat.

— Așa, carevasăzică. Îi trecut de nouă. Gata cu vizitele pe ziua de azi.

Clipind rar, Agnes a măsurat-o cu privirea pe femeia băgăcioasă. Vârful nasului îi era ciupit ca o căpșunică. Agnes și-a lăsat privirea să-i adaste asupra lui, plescăind de mila lui și dându-i sorei de înțeles că îl remarcase. Apoi a cuprins brațul gros al asistentei într-un fel îndreptățit, fiecare deget răsfirându-se pe carne ca și când ar fi interpretat un arpegiu la un pian.

— Am venit să-l văd pe taică-miu.

Asistenta i-a simțit în față răsuflarea acră și duhnind a drojdie.

— Și cum se numește tatăl dumitale? a spus sora fără să clipească.

Glasgow-ul îi oferea constant prilejul să întâlnească tot soiul de inși.

— Wulli... William Campbell.

Asistenta a dat să verifice numele pe mapa cu clemă, dar s-a oprit.

— Oh, *înțeleg*.

Mina exersată i s-a destrămat și, dedesubt, câteva trăiri autentice i-au străbătut chipul. A strâns mapa la pieptul voluminos și și-a așezat delicat mâna rămasă liberă pe brațul lui Agnes, care s-a surprins holbându-se la ea.

— Of, puică, a spus ea pe un ton afectuos, încălcând orice formalitate pe care i-ar fi impus-o instruirea profesională. Îmi pare tare rău că tăticu' tău se află în starea asta. E unul din preferații noștri, așa un hăndrălău chipeș, și nu ne-a dat nicio bătaie de cap.

În secunda următoare, sora Meechan s-a tras cu un pas mai aproape și a adăugat pe un ton complice:

— Da' îmi fac griji pentru biata mămică-ta, sinceră să fiu. Nu pare să facă față prea bine. În seara asta m-am dus să verific că fusese strâns tot după cină, da' când am ajuns la patu' lui taică-tău am băgat de seamă că perdeaua de la rezervă era încă trasă pe jumătate. Îți dai seama că era mult prea târziu pentru așa ceva. Așa c-am tras în lături perdeaua și-am găsit-o călare pe el, îi dădea de zor.

Shuggie ar fi zis că asistenta e o doamnă cumsecade. Agnes se vedea nevoită să-l contrazică. Dacă ar fi fost trează poate că n-ar fi pufnit-o râsul. Dacă asistenta cea cumsecade nu și-ar fi ținut mâna pe brațul ei și n-ar fi avut expresia aia jalnică, probabil că n-ar fi râs. Pe de altă parte, nu era trează și nu avea chef să fie tratată de sus. Așa că a râs. La început a sunat ca un chicotit vinovat, dar în secunda următoare a luat-o prin surprindere și și-a azvârlit capul pe spate, zguduită de hohote nerușinate, trufașe. Apoi a spus, cinică:

— Ai fost invidioasă?

Fălcile cărnoase ale sorei Meechan s-au închis cu un clămpănit.

— Dumnezeule mare!

Nasul de căpșună a zvâcnit.

— E nevoie să-ți amintesc că ăsta-i un salon *comun*?

Shuggie a văzut cum maică-sa își încleștează pumnii.

— O, mai scutește-mă.

Agnes și-a lăsat bărbia în piept. Ochii îi mai străluceau încă, înveseliți de râs. S-a apropiat de fața femeii.

— După patruzeci și șapte de ani împreună, biata femeie-i nebună de durere.

A întins un braț îmbrăcat în nurcă și a împins-o în lături pe sora trupeșă cu ușurința cu care ai trage draperiile de la o fereastră. A străbătut precipitată coridorul spre ușa salonului. Când a cotit, ținta neacoperită a hârșâit jenant pe pardoseală.

— Și tăticu' meu îi un bărbat foarte chipeș.

Shuggie a urmărit scena din umbră și a așteptat ca mama lui să treacă prin ușile mari, batante, care dădeau spre salon. Fără zgomot, s-a apropiat pe la spate de sora care rămăsese cu gura căscată și se holba în direcția tocurilor hârșâitoare. Era convins că surorii îi era și mai milă de bătrâna cu soțul aflat pe moarte, căci acum avea și o fiică bețivancă. Shuggie a împuns cu degetul brațul grăsun, iar femeia a tresărit speriată când a dat cu ochii de vizitatorul tăcut.

— Îmi cer scuze, a spus el, ca și când ar fi fost o carte de vizită. Vă rog să îi iertați directoțea. Chiar e un om bun.

Apoi a adăugat:

— Așa deci. Aici vin oamenii ca să ajungă în rai?

Sora Meechan și-a dus mâna la inimă de spaimă. Băiatul în costum croit pe corp stătea foarte aproape de ea. Îți ținea mâinile împreunate la spate, de parcă ar fi fost un bătrân, de parcă ar fi fost însuși directorul spitalului. Îi venea să-l atingă la rândul ei. Voia să se asigure că e adevărat.

— Ah, băiete. Nu poț' să te furișezi așa pe la spatele oamenilor.

— Sunt atent pe unde merg. Eu nu mă furișez.

Și-a îndreptat cravata îngustă.

— Puteți, vă rog, să-mi răspundeți la întrebare?

Sora a clipit des.

— În rai? Bănuiesc. Uneori.

Shuggie și-a mușcat buza.

— Deci pot ajunge și în iad de-aici?

Ar fi putut să-i spună că depinde de tură, că majoritatea celor internați în pavilion într-o zi de derbi ar trebui probabil s-ajungă *direct* în iad. L-a măsurat din cap până-n picioare; băiatul nu putea să aibă mai mult de opt sau nouă ani.

— Nu, fiule. Nu foarte des, a mințit ea.

Cu degete curioase, s-a apucat să mângâie lanțul ceasului de metal care atârna din buzunarul femeii.

— În rai pleacă cu autobuzul?

Un rânjet condescendent a înflorit pe buzele femeii, care a întins o mână spălată atent ca să-l mângâie pe creștet. Băiatul s-a ferit instinctiv și a țâțâit.

— Vă rog să nu faceți asta! De-abia ce mi-am făcut cărarea.

Cu un aer îmbufnat, s-a apropiat din nou și s-a reapucat să răsucească verigile care se întrepătrundeau. Mâna sorei Meechan a șovăit stingheră în aer, neobișnuită să nu dețină controlul.

— Ești un băiețel tare ferchеș.

— Mama zice că nu te costă nimic să te mândrești cu felul în care arăți.

Aruncând o privire în lungul coridorului, femeia a zis:

— Carevasăzică fomeia aia era mămică-ta?

Shuggie a încuviințat din cap.

— Î-hî.

Și-a înfășurat lanțul pe după degete și s-a uitat pe furiș la chipul blând al femeii.

— Dar nu face nimic. Nu e musai s-o plăceți. Uneori bea de sub chiuveta din bucătărie. Nimeni n-o prea place în momentele alea. Nici tăticu-meu, nici soră-mea mai mare sau frate-meu mai mare. Dar nu face nimic. Lui Leek nu-i prea place de nimeni, între noi fie vorba. Mama zice că e handicapat social.

Sora Meechan a închis ochii, ochii aceia cenușii, limpezi, care văzuseră tot soiul de necurățenii la viața lor.

— Face des treaba asta? s-a interesat ea.

Shuggie a dat drumul lanțului. S-a uitat în sus, la ea, pe sub sprâncenele împreunate.

— Mă descurc. Pot să merg după cumpărături și să mă asigur că se duce să se culce când trebuie. De altfel, doamnă asistentă, nu mi-ați răspuns la întrebare. Mama mi-a zis că bunicul o să meargă în rai curând, și voiam să știu dacă trebuie să ia autobuzul sau putem să-l ducem noi cu un taxi?

Mâna surorii s-a mutat de pe piept pe gât.

— Ah, fiule. Nu prea merge așa treaba. Nu pleacă cu autobuzul. Vreau să zic, uneori merg cu o mașină mare, neagră.

S-a apucat să-și zgândărească un pliu de piele de pe gât, răsucindu-l de parcă ar fi fost un colier.

— Da' când un om merge în rai, nu-și ia corpu' cu el.

Shuggie și-a răsfrânt buza de jos în afară, preocupat. Ochiul drept i s-a închis într-o expresie de îndoială iritată.

— Nu-și iau inimile cu ei?

— Nu.

— Nu-și iau ochii?

— Ce să zic? Nu.

— Nici măcar degetele nu și le iau?

— Nu, băiete. Nu-și iau picioarele, și nici brațele, și nici nasurile. Nu iau nimic cu ei, fiin'că nu corpurile lor se duc la Domnul, ci sufletu'.

Shuggie părea ușurat cumva. Asistenta vedea cum i se ridică o povară de pe umeri. Băiatul s-a răsucit pe tocurile de la pantofii lustruiți și a pornit-o pe coridor după norul parfumat lăsat de Agnes. S-a oprit în dreptul ușii duble.

— Deci, dacă trupul nu merge în rai, nu contează dacă alt băiat a făcut ceva urât cu el într-un șopron, *corect*?

Ușa care dădea spre salonul comun se trântise de perete. Lumina era slabă, difuză; bărbați pământii ședeau rezemați pe perne în paturi albe. În capătul salonului, patul lui Wullie era încadrat de scaune portocalii destinate vizitatorilor. Fiecare dintre scaunele goale era încercuit de o pată stingheră de lumină răsfrântă, iar Lizzie ședea singură, cu paltonul gri, fusta gri și dresurile de culoarea pielii estompându-se pe fondul plasticului viu colorat.

Agnes și-a acoperit fața cu palmele, schițând un gest larg de durere, un fel de mijoarcă grotească. Luminată din spate de neonul orbitor de pe coridor, interpreta

un rol de parcă ar fi fost pe scenă la King's Theatre. A traversat salonul și și-a lăsat poșeta și haina să-i alunece pe pardoseală, rămânând ca o dâră în urma ei. Într-un gest de sfidare la adresa surorii Meechan, și-a proptit o sanda decupată pe marginea patului și s-a suit în el. Lizzie s-a uitat spre capătul patului și a simțit că i se rupe inima văzând degetele cu unghii lăcuite care se iteau prin dresul negru, uzat. Agnes a escaladat patul și s-a mulat pe după trupul tatălui ei adormit de parcă ar fi fost văduva lui. Apoi a început să-l îmbrățișeze și să se tânguie ca o amantă. Wullie nu s-a mișcat. Lizzie s-a ridicat de pe scaun și, fără un cuvânt, i-a tras fusta neagră la loc peste juponul alb din nailon.

Ușa salonului s-a crăpat foarte puțin și Shuggie și-a făcut apariția, cărând o mână de lucruri de-ale ei.

— Ți-ai pierde și capul dacă n-ar fi înșurubat.

Muribunzii au prins să se agite iarăși la apariția copilului. O vizitatoare într-un *deux-pièce* din lână și-a încrucișat brațele pe piept și a îndreptat mocasinul din piele întoarsă pentru șofat spre el într-un gest dezaprobator. Băiețelul în costum înainta pe pardoseală și aduna în tăcere alte lucruri de-ale mamă-sii, târând haina de care se descotorosise în urma lui ca pe un prosop ud. Bunica lui îi zâmbea. Era zâmbetul pe care-l afișa când se uita la televizor duminica și nu prea era atentă. Nu părea deloc tristă, și-a zis Shuggie, părea împăcată, resemnată. S-a așezat pe unul dintre scaunele goale de lângă ea, i-a luat mâna osoasă într-a lui și împreună s-au uitat cum Agnes se dă împleticindu-se jos din pat. În lumina difuză, bunicul lui părea să aibă culoarea laptelui condensat. Pielea îi părea subțire, ca hârtia de muște îngălbenită, și îi stătea așa de întinsă pe nasul osos specific neamului Campbell, încât îl trimitea pe Shuggie cu gândul la un iadeș de pui.

Agnes s-a așezat pe celălalt scaun de lângă maică-sa și a apucat-o de mâna rămasă liberă. Lizzie a spus:

— S-a terminat programul de vizită.

Lui Agnes i s-a bălăbănit capul pe umeri.

— Mămico, îmi vine greu. Pur și simplu n-am reușit să-mi fac curaj să vin.

— Da, mă rog, pare că ți-ai făcut plinul între timp.

— N-am făcut decât să termin ce-aveam prin casă. De îndată ce reușesc să dau gata tot o să mă înzdrăvenesc. Ba chiar o să mă înscriu și la AA.

Mințea, și vorbele îi sunau găunos.

— Nu mi-au plăcut niciodată sediile alea ale AA-ului. Atrag numai scursuri. Dumnezeu ți-a dat o voință. Ar trebui să te folosești de ea ca să te mântuiești.

Multă vreme, cele trei generații au rămas așa, în tăcere, cu mâinile înlănțuite unele în altele. Inelele cu pietre ieftine ale lui Agnes erau la fel de mari și de albastre ca încheieturile de la degetele lui Lizzie. Agnes a extras un petic de hârtie igienică din mâneca puloverului, și-a șters ochii și pe urmă i-a întins-o lui Lizzie, care a făcut la fel și i-a dat-o mai departe lui Shuggie, care a împăturit-o până când a găsit o porțiune fără rimel sau spută. Agnes a băgat mâna în geantă și a scos două cutii de bere. Le-a desfăcut cu un fâsâit înspumat, dând cu grijă drumul cheițelor metalice înapoi în geantă.

— Nu cred că fac față. O să mă părăsească toți?

Lizzie a luat hârtia igienică albă din mâna lui Shuggie și a acoperit-o cuviincios pe frumoasa pe jumătate despuiată desenată pe laterala cutiei de bere.

— Am senzația că parcă tocmai ce s-a întors din războiul ăla nenorocit. E prea devreme să plece iar.

Shuggie a văzut cum femeia în costum de lână se schimonosește dezgustată la vederea berii desfăcute. S-a răsucit să-i spună mamei lui, dar își dădea seama că Agnes nu se afla în încăpere cu ei. Nu fusese atentă la nimic din ce spusese maică-sa. Shuggie a îndreptat nasturii de la paltonul de lână al bunicii, răsucind toate florile de plastic cum trebuia, cu frunzele în jos și petalele deasupra. Aștepta, în timp ce femeile nu mai isprăveau cu vorbitul, fără să se asculte una pe cealaltă.

Bătrânul zăcea în pat, respirând superficial. Aerul scotea un șuierat în timp ce se strecura printre tumorile din plămânii lui. De furie, Agnes și-a încleștat fălcile așa de tare, încât proteza de porțelan a scrâșnit ca atunci când se freacă două farfurii una de alta.

— N-ar fi trebuit să plec după nenorocitu' ăla de Shug.

A aprins două țigări și pe una i-a întins-o maică-sii.

— O să-i spun chestia asta lu' tăticu' când s-o trezi, ce zici?

Spusele ei au făcut-o pe Lizzie să-și adune gândurile. A tras adânc din țigară și i-a suflat cu grijă fumul în față lui Wullie.

— Taică-tu nu-și mai revine niciodată.

Agnes a bătut încetișor cu palma în pat.

— Nu tăticu' meu. În câteva zile o să fie ca nou.

— *Agnes!* Doctorii au zis că n-o să se mai întoarcă niciodată acasă.

Agnes a mai sorbit o dată din cutie. Shuggie se uita cum straturile de rimel vechi se dizolvă și lacrimi negre încep să i se prelingă pe față.

— De ce trebuie să ne resemnăm și să acceptăm tot ce ni se întâmplă în viață?

Lizzie a ridicat din umeri.

— O, ce rost mai au văicărelile în momentul ăsta?

După aceea au rămas tăcute multă vreme. S-a făcut așa de târziu, încât a devenit devreme. Într-un final, femeia în costum de lână a plecat, iar sora Meechan le-a adus căni opace pentru bere și a luat de-acolo cutiile deranjante. Asistenta n-a mai zis nimic, iar Agnes a știut în momentul acela că pesemne se apropia sfârșitul. Sora i-a mai dat niște morfină lui Wullie, i-a dat lui Lizzie un cub de gheață să-i umezească buzele și pe urmă a tras draperia grea de jur-împrejurul lor. Lui Shuggie îi amorțiseră picioarele de la scaunul tare, dar îl ducea mintea să nu facă nazuri.

În liniștea din salon, Agnes a început să se dezmeticească încet. Citea catalogul Freeman ca să-și stăpânească dârdâitul. De pe la începutul lui februarie îndoia anumite pagini, ca să se pregătească pentru începutul noului an școlar în august, dat fiind că Shuggie se lungea și creștea ca din apă. Le-a umplut la loc cănile, mai puțin precipitat de data asta, și-a întrebat-o pe maică-sa:

— Cum o să te descurci fără el? Cu banii și restul?

Lizzie a ridicat din umeri.

— *Tu* cum te-ai descurcat?

Agnes a aruncat o privire spre taică-său.

— Nu vreau să spun.

Lizzie l-a lăsat pe băiat să moțăie rezemat de ea. A săltat brațul și l-a lipit de coasta ei. S-a asigurat că doarme înainte să vorbească din nou.

— Trebuie să-ți spun ceva, Agnes. Nu vreau să comentezi nimic pe chestia asta. N-aș suporta să mă judeci.

Agnes s-a îndreptat de spate.

— Ce s-a întâmplat? Te simți bine?

Lizzie a clătinat din cap.

— Am fost dură cu tine. Știu asta.

Lizzie și-a lăsat vorba în aer, de parcă ar fi așteptat ca Agnes s-o contrazică, dar Agnes n-a făcut-o.

— Nu m-am dat niciodată în vânt după Big Shug. Dar am fost mai dură cu tine decât ar fi fost cazul.

— E în regulă. Aveai dreptate să fii dură.

— Nu, am fost în locul tău. Bănuiesc c-aș fi sperat ca tu să ajungi într-un loc mai bun, atâta tot.

Lizzie s-a uitat din nou la băiatul adormit înainte să-și înceapă istorisirea. Shuggie ținea ochii strâns lipiți, dar nu dormea. A ascultat cu foarte mare atenție

ce s-a spus din momentul acela.

Lizzie a inspirat adânc și a ținut aerul în piept mult timp înainte să vorbească din nou.

— Cu orice preț, Agnes, mergi mai departe, chiar dacă n-o faci pentru tine, chiar dacă e numai de dragul lor. Nu te opri. Asta fac mămicile.

Plimba un mop cu pământuful cenușiu peste treptele casei, oprindu-se când și când din dansul ei ca să-l stoarcă cu mâinile goale. Mirosul pătrunzător de clor și de rășină de pin îi ustura ochii în timp ce întindea apa murdară de la o treaptă la alta și împingea ultimul vălureț afară de pe casa scării. Lizzie a târât găleata grea de tablă în stradă și a vărsat apa murdară la vale. Copilași pe jumătate despuiați săreau și țopăiau peste râulețul cel nou, țipând de încântare.

Restul dimineții și l-a petrecut spălând așternuturi în copăița de tablă a lui Agnes. N-ar fi recunoscut în ruptul capului, dar ducea dorul spălătoriei comune. Îi plăcea ritualul acela, era un loc fără bărbați, fără copii, un loc unde femeile puteau să-și împărtășească mici intimități despre care nu puteau discuta cu preotul. Achita ce era de achitat, își lua în primire cuva și vâra perdelele și rochiile de lucru să se înmoaie în apa clocotită. În timpul cât murdăria se desprindea din țesătură, femeile ședeau roată și întorceau bârfele pe toate fețele. Nu se întâmpla nimic în Germiston de care să nu afle spălătoria.

În momentul ăla, Lizzie o știa, vorbeau despre ea. Zilele acelea o așteptau să termine la storcătoare, își luau la revedere vesele și după ce pleca, o luau la puricat.

În timp ce freca murdăria din haine, apa se revărsa în valuri peste marginea copăiței. Înjura mizeria care se făcea, dar cel puțin nu mai trebuia să spele și lucrurile lui. Cel puțin nu mai trebuia să spele pentru Wullie Campbell. Oricum, nu-și închipuia cum ar fi încăput o salopetă de-a lui de la siloz în cădița aia. N-ar mai fi fost loc pentru apă.

Lizzie bosolea rufele roșie la față când a văzut-o pe Agnes învârtindu-se în loc, în timp ce șosețelele albe cu volan se îmbibau de clăbucul de pe jos. Lizzie a ridicat-o de pe dușumeaua udă. I-a dat drumul copilei pe un scaun de bucătărie și i-a refăcut funda de catifea din păr.

— Te pomenești că ți-o fi foame iar.

Lizzie și-a încrețit fruntea în timp ce-și trecea degetele peste rafturile dulăpioarelor. Nu era nimic de mâncare acolo: o mână de cartofi buboși, un baton prăfuit de untură și un sac de făină care părea gata să dea pe dinafară de gol ce era.

S-a întins și-a băgat mâna în spatele cutiei de pâine, a luat o cutie veche de fulgi de săpun de pe raftul de jos și a înclinat-o cu grijă. Trei ouă pitite s-au rostogolit din cutie. Erau roșiatice și dodoloațe, fără o pată pe ele. Le-a spart în tigaia neagră peste o lingură de untură și au prins să se rostogolească și să bolborosească în grăsimea sfârâitoare. S-a răsucit spre Agnes și și-a dus degetul la buze într-un gest complice. Fetița s-a uitat în sus la ea cu obrajii ei mari, bucălați, și-a dus degețelul la gurița îmbobocită și și-a imitat mămica.

Agnes ședea pe genunchii lui Lizzie, și împreună au mâncat ouăle ascunse de pe aceeași farfurie. Gălbenușul era așa de moale și de gras, încât Lizzie simțea cum îi acoperă dinții și vedea cum îi lipește laolaltă buzele copilei. Fericită și sătulă, o vreme a legănat-o pe Agnes pe genunchi, ascultându-i pe copiii care se jucau de-a indienii pe stradă, ascultând sirena de la Uzina de Gaz Provan, care îi chema pe oameni înapoi la lucru. Lizzie se întreba dacă un bărbat care încă se mai îndrepta spre gazometre simțea o urmă cât de mică de rușine. Își amintea cum se simțise Wullie înainte de ziua în care îi spusese că nu mai suportă.

Era o zi plăcută. Prin fereastra deschisă, Lizzie auzea concentrarea încordată, glăscioarele înăbușite și răcnetele și țipetele de bucurie când micuții indieni îi atacau pe la spate pe cowboyi prostănaci. În momentul următor, tonalitatea s-a schimbat complet. Copilașii se entuziasmau la altceva, icneau și ovaționau, și ceva străbătea strada în sus și-n jos mai repede decât ar fi făcut-o vreodată pe jos. Un cor de glasuri repeta aceleași cuvinte, transmițându-le din gură în gură, ca o telegramă rudimentară. Lizzie s-a mutat discret îndărătul perdelei ca să arunce o privire pe furiș; toate celelalte femei stăteau aplecate peste ferestre cu nerușinare. Copilașii le strigau frânturi de vești mamelor aflate la etaj, iar femeile se răsuceau și le împărtășeau spre încăperile cufundate în întuneric dindărătul lor.

Deodată s-a auzit o bătaie în ușă. Lizzie s-a uitat la Agnes; copila avea o dâră groasă de gălbenuș în jurul gurii. I-a șters fața, ascunzând dovezile. Știa că ușa nu e încuiată, n-o încuia niciodată. Era un cartier bun, plin de papistași. Oricine ar fi fost afară mai mult ca sigur era un necunoscut. Lizzie s-a oprit în dreptul oglinzii de pe hol și a încercat să-și mai înfoaie părul care-i stătea pleoștit. Și-a trecut mintal în revistă datoriile asigurându-se că e la zi cu plățile; s-a uitat încă o dată la rafturile goale din spălător și, simțindu-se suficient de liniștită, a deschis ușa de la intrare.

Lumina albastru-verzuie care se revărsa prin fereastra de pe palier îl învăluia ca un praf fin. Bărbatul n-a zis nimic. Zâmbea stins, în timp ce a lăsat să-i alunece un sac de pe umăr, un sac mare și greu, așa de înțesat cu lucruri că stătea în picioare și

aproape că-i ajungea până la șaua nasului. Nu știa de ce a spus-o. Poate fiindcă nu i-a venit altceva în minte.

— Sper că nu e plin cu rufe murdare.

El a râs, iar mai târziu Lizzie se simțise recunoscătoare pentru lucrul ăsta: să râdă doar și să nu lase deruta ei să întunece bucuria zilei ăleia.

— Pot să intru?

Și-a scos boneta.

Avea senzația că nu știe de unde să-l ia pe străinul ăla. Chipul părea al cuiva pe care l-ar fi putut întâlni pe Royston Road și i-ar fi răspuns la salutul din cap din politețe mai degrabă decât fiindcă-l recunoscuse. Chiar și așa, Lizzie s-a tras un pas în spate intrând la loc în hol, iar necunoscutul a pășit peste prag. A târât după el sacul greu din pânză și a închis ușa. Își împăturea și-și despăturea boneta, când a remarcat ochii care îl priveau de lângă masă.

— Ea e? a întrebat.

Lizzie n-a putut decât să încuviințeze din cap. Ultima oară când o văzuse era rozalie ca un jambon și înfășurată într-o păturică pe care i-o brodase cu mâna ei bunică-sa Campbell. Firește, fuseseră fotografii de la botez și felicitări de Paște, dar nu era același lucru. Parcă era prima oară când o vedea cu ochii lui. Sorbea din priviri părul des, negru ca pana corbului, ochii verde-smarald și, mai presus de orice, piciorușele dolofane. Wullie s-a lăsat în genunchi, și se vedea că plânge, mici pârâiașe de ușurare la gândul că pare un copilaș fericit și sănătos. A deschis gura sacului înalt și, cu multă grijă, a scos o păpușă frumoasă, înfășurată în țesătură pictată manual, tot soiul de minunății viu colorate, una după alta, panglici cu mărgele din Africa și cruciulițe de hârtie din Italia. Erau bombonele în ambalaje cu dungi și alte păpuși, fiecare altă culoare și alt model; aveau fețe pictate în culorile pielii și ochii de forme pe care Lizzie nu le mai văzuse niciodată. Tot ce așeza Wullie dinaintea ei, Agnes culegea, până când au început să i se reverse lucruri din preaplinul brațelor. În timp ce Agnes stătea rezemată de piciorul lui și răsucea în mâini comorile, el și-a afundat nasul în creștetul ei și a inspirat prospețimea dulce de săpun a părului ei.

Cât Wullie ședea acolo, în genunchi, Lizzie îl atingea încetișor, aproape fără să-l atingă. Pielea de pe ceafă era de un brun roșiatic cum nu mai văzuse până atunci, de culoarea caramelei de casă arse, aurie și dulce. Zărea puțin pe sub gulerul de la cămașă și vedea cum pielea își schimba brusc culoarea din bronzul acela intens într-o nuanță aurie sănătoasă. Studiase delicat o șuviță de păr care i se răsucea după ureche; nu era pomădată și avea o culoare ca de fildeș, așa de înviorată de la

soare, de diferită de la vârf la rădăcină, că n-a recunoscut-o, nu-l recunoștea pe el. Se întreba unde dispăruse negrul ăla tăciune pe care-l știa și-l îndrăgea. A lăsat părul frumos să-i alunece printre degete și în secunda următoare, a tras tare.

În momentul ăla, Wullie a ridicat privirea spre ea. A închis un ochi și a arborat zâmbetul ăla pieziș al lui. Era adevărat. Era acasă.

La ziar nu scria nimic; verifica zilnic, uneori chiar și de două ori pe zi, uneori și de zece. Când se întorcea de la spital se ducea la toaleta comună din curtea din spatele imobilului, se așeza pe vasul călduț și citea ziarul pe care bătrânul domn Devlin îl mai lăsa uneori acolo. Ziarele scriseseră despre cum băieții din Nordul Africii obținuseră o mare victorie, dar vorbeau și despre numeroșii fii din Glasgow, din Inverness și Edinburgh care își sacrificaseră viețile și n-aveau să se mai întoarcă acasă niciodată. Liste peste liste cu nume. Până și de pe cele câteva străduțe amărâte care compuneau Germistonul pieriseră o mulțime. Aveai senzația că în fiecare săptămână ieșeau familii cu capetele plecate din casa scării, după ce fuseseră la biserică să se roage pentru fiii morți. Domnul Goldie, tânărul Davie Allan, frații Cottrell, care aveau doar douăzeci și doi, respectiv douăzeci și trei, și care la un loc lăsaseră în urmă șapte copilași orfani de tată.

Rând pe rând, toți acești bieți soldați fuseseră declarați morți, iar Wullie, nu. Îi spusese mămică-sii, Isobel, cum lucrul ăsta îi dădea speranță, însă Isobel avusese un drum greu în viață. Își lua mezina în brațe și-i spunea lui Lizzie să renunțe să mai spere, să se concentreze la lucruri practice, la nou-născutul ei, la slujbulița ei, la cum să facă rost de mâncare pentru amândoi. „De speranță nutrești", îi zicea Isobel, „o să și jelești".

Nimic din toate astea nu mai conta acum. Wullie Campbell se întorsese acasă, iar Lizzie se foia de colo colo prin cameră înainte să-și dea seama ce anume căuta. Din gang răzbăteau glasuri vesele; îi auzea intonând numele lui Wullie, și știa că peste puțin timp o să vină să-l caute. A luat-o pe Agnes în brațe și-a dus-o la dulapul pentru uscat haine. A dat în lături un teanc de prosoape și a scos dintr-o ascunzătoare o cutie cu accesorii pentru cusut; a deschis-o fără zgomot, iar aerul s-a umplut de mirosul dulce de chec Madeira cu unt. Pe raft se găsea și un jambon de porc unsuros și Lizzie a smuls o bucată de carne de pe os. I-a pus cutia de prăjitură cu totul lui Agnes în poală și în amândouă mânuțele i-a strecurat câte o ciozvârtă de carne unsuroasă.

— Mămica are nevoie să stai aici o vreme.

A închis încetișor ușa, lăsându-și fiica înăuntru.

Aveau să vină după el.

Lizzie și-a dat repede chiloții jos, nu l-a sărutat, nici măcar nu-l luase în brațe încă. Nimic din toate astea n-ar fi de ajuns să umple golul pe care-l simțise. S-a aplecat peste spătarul fotoliului de lemn și s-a apucat cu mâinile de brațele lui. L-a simțit pe Wullie cum se ivește îndărătul ei, la început prezența lui era vagă, ca și când n-ar fi făcut decât să se țină după ea pe stradă, dar în clipa următoare a atins-o, a sărutat-o pe ceafă și l-a simțit cum o pătrunde brutal. Se uita la mâinile lui arămii în timp ce degetele lui străine i se încolăceau pe după antebrațele palide. Se împingea în ea încet, apoi a întețit ritmul și, curând, s-a aplecat peste ea, acoperind-o cu trupul lui de parcă ar fi fost o pătură, de parcă ar fi fost unul.

Aveau să vină după el.

Nu mirosea cum își amintea. Părul lui avea un iz de portocală răscoaptă, iar răsuflarea, deși dulceagă, mirosea mai tare a melasă decât i-ar fi plăcut. Lizzie și-a sucit gâtul ca să se uite la el. Avea ochii larg deschiși și ațintiți asupra ei, și în momentul acela a știut sigur că e el. Verdele ăla amestecat cu arămiu, culoarea unui soare roșiatic care răzbește printr-un frunziș des, verde, de fag, era același.

Odată, cu mult înainte să apară Agnes, Wullie o dusese tocmai la Kevingrove Hall, după ce schimbaseră trei autobuze. Nu mai fusese niciodată în interiorul unei clădiri atât de frumoase, și-l urma sfioasă prin sălile somptuoase. Avea impresia că pantofii ei fac prea mult zgomot, scârțâiau prea tare, iar tivul rochiei de duminică i se ițea prea tare de sub palton. Pe Wullie nu-l deranja. Cu brațele lui vânjoase despărțea mulțimile ca să-i facă loc. Se purta de parcă ar fi avut același drept să se afle acolo ca orice doctor de pe Byres Road. De-abia mai târziu i-a mărturisit că aflase de locul acela impozant doar fiindcă reparase țiglele de pe acoperișul clădirii.

Fusese o după-amiază deosebită. În capul scării din gresie era expus un tablou; o pictură frumoasă în ulei înfățișând un pâlc de fagi lângă un râu domol, pe al cărui mal se deslușeau încă florile sălbatice de toamnă, aurii și verzui ca ferigile. În momentul acela Wullie îi zâmbise, iar ea uitase cu totul de rochia de mers la biserică. Irișii lui erau stropiți în aceleași culori ca ale tabloului, același verde palid de fân nestrâns și ocru intens de cerb roșcat. Acum, în timp ce scruta ochii aceia căutându-l pe bărbatul iubit, a știut că verdele din tablou era același, chiar dacă rama care îi încadra era diferită.

S-a auzit un zgomot stins. Lizzie uitase. Cum putea să fi uitat, când stătuse trează atâta vreme, îngrijorându-se?

Wullie nu s-a mai împins în ea. S-a îndreptat de spate și se uita fix spre colțul camerei de parcă ar fi văzut ceva apropiindu-se în zare, ceva rău-prevestitor. Lizzie

l-a simțit cum iese din ea. A vârât totul la loc în pantalonii de la uniformă și se îndrepta spre capătul camerei. Înainta pe vârfuri, cu palmele deschise larg, ca și când lucrul care se ascundea acolo ar fi putut să se sperie și să treacă în goană pe lângă el. Copilașul a țipat iarăși. Făcea fețe-fețe când Wullie a tras în lături perdeaua colorată de la pătuț.

N-avea să uite niciodată expresia de pe chipul lui. Se holba la ea peste umărul lui lat, când ușa de la intrare a cedat în fine. Nimeni nu se sinchisea să bată și se auzeau pași și ovații în timp ce sindicaliștii și nevestele au prins să se reverse înăuntru cu farfurii pline cu sandvișuri și sticle de jumătate de Mackinlay's. De abia a avut timp să dea drumul brațelor fotoliului și să se îndrepte de spate înainte ca primele cutii de bere să se desfacă. În timp ce se făcea că-și îmbrățișează amicii, ochii lui chihlimbarii nu se dezlipeau de pe chipul ei. N-a putut decât să-i șoptească din buze pe deasupra mulțimii vesele „Îmi pare nespus de rău".

Mai târziu trăseseră draperia groasă care împărțea camera și se suiseră în patul încastrat în perete înainte ca ultimii prieteni să fi plecat. I-a zis că e obosit, dar Lizzie simțea fierbințeala dată de băutură radiind dinspre el cum ședea acolo, treaz, lungit lângă ea. Se întreba dacă rușinea ei dogorea în afară la fel. Nu vorbeau. Ședeau acolo, fără să se atingă, iar el se simțea mai departe de ea acum decât se simțise vreodată cât fusese în Egipt.

Dimineață, când s-a trezit ea, el era deja îmbrăcat cu costumul lui cel bun de lână. Pantalonii păreau lăbărțați, o idee cam demodați, iar Lizzie a băgat de seamă că sacoul îi vine mai larg decât pe vremuri. Descoperise cutiile dosite de carne presată, jambonul ascuns și resturile de chec pe care i le dăduse băcanul. Încerca s-o convingă pe fiica lui să ia o lingură de carne presată prăjită și, ori de câte ori copila refuza, el râdea și-o răsfăța cu o gură de chec.

Lui Lizzie nu-i plăcea să-l vadă cu mâncarea aia dezgustătoare. Îl imagina cu ochii minții pe domnul Kilfeather, băcanul crăcănat, dar nu-și amintea exact cum începuse totul, așa de insinuant fusese. Să fi fost oare vorba doar despre o mână de ouă în plus? Puțin mai mult decât i s-ar fi cuvenit pe cartelă? Să fi fost un nenorocit de coltuc de franzelă? Cum ar fi putut să-i spună lui Wullie lucrurile astea?

Bebelușul, alt băiețel de-al lui Kilfeather, își gângurea singur într-un colț. Wullie ședea cu spatele la el, ca și când nu l-ar fi auzit.

Când a ieșit de după perdea, Wullie s-a ridicat fără să se uite la ea. S-a încheiat la haină și-a sărutat-o pe Agnes de rămas-bun, apoi a scos balotul de așternuturi curate din landoul vechi. Lizzie se uita la el cum ridică băiețelul din pătuțul lui;

brațele rozalii ale bebelușului s-au întins spre el, ca și când ar fi recunoscut și ar fi avut încredere în rezervorul adânc de bunătate din care izvorâse Wullie Campbell. Lizzie s-a uitat cum Wullie așază bebelușul în căruciorul frumos și-i trage păturica tricotată delicat până sub bărbie. A dat s-o apuce spre ușă.

Ceva a împins-o să facă un pas în față. A pus o mână pe mânerul căruciorului.

— Unde te duci?

— În oraș.

— Te mai întorci?

— Bineînțeles.

Părea surprins de întrebare.

Lizzie avea senzația că dacă o pufnește plânsul, n-o să se mai poată opri niciodată. A dat drumul mânerului.

— Îmi pare îngrozitor de rău, i-a șoptit ea. Făceam rost de bucățele de carne. Mâncam bine. Nu știam. Nu... nu știam dacă o să te mai întorci vreodată.

— Știu, a fost tot ce-a spus.

Se tânguia de-acum.

— Când am aflat, am luat toată pudra Askit de care am putut face rost. Am luat cu pumnul. Pur și simplu... Pur și simplu a fost prea târziu.

— Nu trebuie să știu, Lizzie.

În momentul următor, i-a cuprins fața în palme și a sărutat-o. Era primul sărut pe care îl primea de când o sărutase la biserica Sf. Enoch în ziua plecării. Nu-l lăsase niciodată pe domnul Kilfeather s-o sărute, simțea nevoia să-i spună lucrul ăsta.

El a zis:

— Îmi pare rău că am lipsit atât de mult.

Apoi Wullie a luat landoul și pe copilașul străin și a ieșit în lumina dimineții blânde de primăvară.

A fost cea mai lungă zi din câte trăise.

Wullie s-a întors înainte să se aprindă felinarele pe stradă. Lizzie stătuse la fereastră toată ziua și l-a auzit fluierând tocmai din capătul străzii Saracen. Mai târziu doamna Devlin i-a zis că a băgat-o în sperieți, fiindcă la început a crezut că e unul dintre indienii 'ceia, la cum era de negricios și de bronzat. Pe urmă, îi zisese ea, urcase treptele țopăind, cântând și bălăbănindu-se pe balustradă de-ai fi zis că e Fred Astaire în persoană.

Când a intrat pe ușă, landoul dispăruse, la fel și păturica și băiețelul străin. Și-a strâns fetele la piept, și Lizzie a simțit mirosul de aer curat pe care-l răspândea,

care o trimitea cu gândul la câmpuri nesfârșite, îndepărtate.

Wullie a mâncat cu poftă, două castroane mari de supă de mazăre îngroșată cu smântână și sărată de la fâșiile de carne de berbec. Lizzie nu-i putea spune de unde făcuse rost de toate, cum plătise pentru ele și a fost ușurată că el nu a întrebat.

În seara aceea, în timp ce se cuibărea la pieptul lui îndărătul perdelei, îi mângâia părul des de pe braț. S-a întors spre el și l-a întrebat unde e bebelușul.

Wullie a strâns-o mai tare la piept, s-a uitat la ea cu ochii ăia verzi cu picățele și n-a spus decât: „Care bebeluș?“

16

Agnes s-a gândit la ce-i spusese mamă-sa, s-a gândit la asta constant în zilele de dinainte ca taică-său să moară. Până l-a urmă cancerul de plămâni i-a venit de hac. A horcăit până în ultima clipă.

L-au înmormântat pe Wullie Campbell într-o zi ploioasă de martie, pe un deluşor de la capătul cimitirului Lambhill. În zilele în care era trează, Agnes îşi plângea tatăl. După aceea, plângea de propria-i milă, simţindu-se invidioasă fiindcă Shug n-o iubise niciodată aşa cum o iubise Wullie pe Lizzie.

Când era băută, o suna pe maică-sa şi o ocăra fiindcă-i distrusese amintirile pe care le avea cu taică-său. Ce fel de bărbat ia un bebeluş şi pur şi simplu îl face dispărut? Apoi, la mai puţin de o lună de la moartea lui taică-său, s-a prăpădit şi mama ei, şi nu mai rămăsese nimeni la care să urle.

Elizabeth Catherine Campbell murise încălţată.

Cât insistase Agnes la o staţie de taxi din Glasgow să o ia o maşină tocmai până în Pithead ca s-o ducă la spital, Lizzie plecase la Domnul deja de o oră şi jumătate. Agnes, în tulburarea ei, se plimbase încoace şi-ncolo pe mijlocul şoselei Pit Road pustii ca să intercepteze taxiul. Când a zărit în fine farurile, s-a trântit pe jos în praf.

Când a ajuns la spital, poliţiştii i-au spus lui Agnes că şoferul autobuzului era distrus. „E un om cumsecade“, i-au zis ei, „cu mulţi ani de serviciu devotat în slujba companiei“. Doar că nu se aşteptase ca bătrâna să coboare cu spatele de pe bordură. N-a vrut s-o omoare, dar, păşind aşa, cu spatele, trebuie că era decisă să-şi curme zilele. Asta i-au zis.

Agnes ştia că, la adăpostul cozoroacelor de la chipiuri, poliţiştii o măsurau din cap până-n picioare, ca şi când epava aia de femeie ar fi fost capabilă să împingă orice mamă la un asemenea gest. Privirile îngheţate nu se pupau cu vorbele mieroase. „Se întâmplă destul de des“, i-au mai zis, ca şi când Lizzie ar fi ales cu bună ştiinţă modul ăsta laş de-a o încheia cu viaţa. Mămica ei n-ar face niciodată aşa ceva. Era o catolică virtuoasă. N-o prosteau ei pe Agnes.

Spre sfârşitul săptămânii, când pompele funebre le-au dat-o în fine pe Lizzie, Agnes a instalat sicriul în dormitorul mamei ei, să poată veni lumea s-o vadă. Leek

a ajutat-o să ridice patul dublu și să-l sprijine de perete ca să facă loc pentru caprele de lemn și pentru coșciugul micuț. Salteaua lor zăcea rezemată acolo, și Agnes știa că n-o să mai fie dată jos vreodată. Din dulapul cu așternuturi a luat un cearșaf lat și l-a drapat peste salteaua masivă de parcă ar fi fost fantoma unor amintiri frumoase care acum erau moarte. Nu era o lună de când îl plângea pe taică-său și uite-o stând la căpătâiul mamei ei moarte. Oasele-i țipau după ceva de băut.

Agnes ședea singură lângă coșciugul deschis al lui Lizzie. Își acoperise părul cu cea mai mohorâtă eșarfă pe care o avea și purta aceeași rochie neagră tricotată a doua oară în decurs de o lună. Apartamentul din Sighthill nu-i mai trezea nicio amintire plăcută. Mai întâi fusese tăticu-său, iar apoi și mămica. De data asta n-a mai așternut cartoane peste covor; cei veniți la înmormântare n-aveau decât să-l facă praf.

Lizzie părea mititică în coșciug. Antreprenorul de pompe funebre aplicase un strat gros de fard peste adânciturile de pe frunte și-i ascunsese mâinile mutilate sub bucata de căptușeală din mătase. Agnes i-a așezat Biblia și i-a încolăcit medalionul cu Sfântul Iuda peste mătase. O terminase cu toate lucrurile astea.

Agnes ceruse ca Lizzie să fie îmbrăcată cu taiorul ei oliv de duminică și să i se vopsească rădăcinile. Cioclul o rugase să aducă o pălărie ca să mai ascundă din rănile pe care maică-sa le avea la cap, iar ea i-a dat o fotografie din care se vedea cum trebuie să-i fie aranjat părul în cocuri împletite strâns și să-i încadreze fața de o parte și de alta. Omul a făcut tot posibilul să îi redea o expresie împăcată, dar fața ei avea o paloare sticloasă care o făcea să nu semene cu adevărat cu Lizzie. Nu avea culoarea veselă în obraji, sub nasul mic nu se vedea flăcăruia trandafirie. În momentul ăla Agnes a sărutat-o. A plâns, rugând-o s-o ierte.

Când s-a uscat de lacrimi, și-a îndreptat spatele și a ascultat zumzetul televizorului din apartamentul vecin. Și-a scos ultima pereche de cercei neamanetați și i-a strecurat cu grijă în lobii mamei ei.

— Știu că nu se asortează.

L-a acoperit pe stângul cu o buclă răsucită strâns.

— Măcar tăticu' o să râdă zdravăn când te-o vedea.

Mâinile i-au îndreptat broșa bună, ștanța din cositor înfățișând-o pe Madona cu Pruncul pe care bunica Flannigan i-o adusese anume de la Lourdes.

— Biata bunica. Trebuia să te supravegheze mai bine.

A răsuflat zgomotos.

— De ce-a trebuit să faci prostia asta?

Agnes a scuipat pe un ghemotoc de hârtie igienică și i-a șters pomeții maică-sii. Machiajul gros nici nu s-a clintit.

— De data asta aveam de gând să fac sandvișuri cu somon la conservă în loc de brânză. Te deranjează? Nu mi-a plăcut cum s-au întărit marginile de la ale lui tăticu' de la cum au stat afară toată ziua. I-am văzut eu pe nerecunoscătorii ăia cum și-au dat ochii peste cap. Am văzut-o pe otreapa aia de Anna O'Hanna și buza ei răsfrântă. Ba chiar am auzit-o pe Dolly cum îi zice lui John al ei: „A venit atâta lume tocma' din Donegal și n-ai nici măcar o felie de carne să pui pe pâne".

Agnes și-a răsucit rujul aprins și l-a trecut peste buzele mamei ei. Dându-și puțin pe degetul mare, i l-a întins pe obrajii supți în loc de fard de obraz. Voia să îndrepte pălăria verde-smarald, dar îi era frică să atingă spatele capului lui Lizzie, așa că în loc de asta i-a netezit în treacăt buclele castanii de pe creștet cu mânerul unui pieptăn pentru tapat.

— Așa, arăți mai bine cu un strop de culoare în obraji.

Cuvintele i s-au blocat în gât.

Agnes a rămas la căpătâiul maică-sii toată noaptea. În umezeala dimineții de aprilie au așezat-o pe Lizzie în spațiul liber de deasupra lui Wullie. Pământul mustea de apă. A fost nevoie să se scoată apa cu pompa din groapă înainte s-o coboare peste bărbatul ei.

După înmormântare, Agnes a înfășurat sandvișuri în șervețele de hârtie și l-a trimis pe Shuggie să facă turul camerei de trei ori, până când poșetele negre au ajuns să dea pe dinafară și să duhnească de la somonul fierbinte cu unt. Chiar și atunci când lumea îl refuza pe băiat, Agnes îl trimitea înapoi, iar și iar, cu platouri drăguțe pline cu felii groase de carne.

Era întuneric afară când au ajuns acasă de la recepție. Nevestele minerilor încă mai stăteau rezemate de porțile povârnite, profitând de faptul că burnița stătuse. Nu băuse, de teamă că maică-sa era cu ochii pe ea, însă acum, în timp ce stătea aplecată deasupra lui Leek, lăsa dulceața chihlimbarie a berii Special Brew să-i îmbibe măruntaiele.

Agnes stătea aplecată deasupra lui în timp ce băiatul și-a deschis caietul de desen. Dintr-un plic îndesat între ultimele file a despăturit o coală lungă de hârtie pe care era scris ceea ce părea a fi un șir interminabil de cifre. Șiret și stânjenit, a acoperit discul, ferindu-se de ochii ei și a format încet numărul lung de Africa.

Ăsta era deci numărul pe care Catherine nu voise niciodată să i-l dea. Sentimentul de însingurare era îngrozitor.

A încercat să spicuiască cât mai multe informații, dar el era foarte lapidar. Și-a încordat auzul ca să-i deslușească glasul lui Catherine. Din holul igrasios din Pithead, Agnes avea senzația că aerul e înțesat cu canari frumoși. Îi plăcea să și-o închipuie pe Catherine înconjurată de covoare luxuriante de flori tropicale, cu nume drăguțe pe care s-ar putea să nu le afle niciodată, din cărți pe care n-avea să le citească nicicând. În adâncul inimii, spera că fiica ei e fericită. Spera că o s-o cheme, că Leek o să-i dea receptorul și așa o să-i poată spune prin viu grai cât de tare își dorea să vină acasă.

— Catherine, sunt eu, Leek, a spus el. Îmi pare rău. E telefonul lu' mămica. Da. De fapt, e aici, stă chiar lângă mine.

A măsurat-o din cap până-n picioare pe Agnes, suspicios. Și-a lăsat vorba în aer. Agnes a auzit-o pe Catherine ridicând tonul, pradă neliniștii.

— Nu-ți face griji, în niciun caz. Ți-am promis că n-o fac.

— Îți place în Africa de Sud?

Tăcere.

— O, e bine. A fost cât pe ce să moară sus, la mină, dar e bine. În continuare e nițel cam ciudat. Știi tu, ciudat în felul ăla.

A întins brațul și a gângăvit în receptor:

— Arici Poponici, gen.

La capătul celălalt s-au auzit râsete. Agnes l-a îmboldit.

— Corect. Mă rog, Catherine, Donald e pe-acolo? Nu, nu te verificam. Chestia e că... am o veste proastă. Ei bine, cum să-ți zic, a murit bunica.

S-a așternut iarăși o tăcere prelungă. Agnes a mimat: „Plânge?" Leek i-a făcut semn să plece.

— Săptămâna trecută. A lovit-o un autobuz de-al primăriei. A fost rapid. Începuse s-o ia pe ulei. Mă rog. Bine. Nu. Uite care-i treaba, nu știam cum să-ți zic, dar a murit și tata-mare. Nu glumesc deloc. Mă jur. N-am vrut să te necăjim. Acum vreo trei săptămâni.

A început să vorbească printre dinți.

— Ei bine, dacă vrei să știi, a fost decizia mea să nu-ți spunem, asta-i chestia când ești lăsat de căruță cu toate câcaturile, poți să iei toate deciziile de câcat.

A urmat o tăcere prelungă. Lui Agnes i s-a părut că o aude pe Catherine cum plânge sau se scuză sau și una, și alta.

— Și zi, vii acasă? Aaa. O. În regulă. O. Bine. Păi, în cazul ăsta, felicitări, bănuiesc.

Agnes a mimat: „Întreabă de mine?“, și s-a căznit să nu pară prea disperată.

Leek a oftat.

— Uite ce e, Caff, vrei să vorbești cu mămica? Trează. Majoritatea timpului. Tristă. Bănuiesc. OK. Așa o să fac. OK. Nu. Înțeleg. Cum vrei. Mersi.

Acestea fiind zise, a pus receptorul în furcă. Mâinile lui Agnes erau întinse în față; nu și-a dat seama că dădea să apuce până când legătura s-a întrerupt. Leek n-a făcut decât să ridice din umeri și a spus, adresându-se mochetei, mai degrabă:

— Era prea supărată ca să vorbească.

Și-a masat maxilarul dureros.

— De cină au mâncat cârnați uscați sud-africani. Pe un băț cu bucățele de fructe. Ce scârbos, așa-i?

17

Corpul îi atârna peste marginea patului și, judecând după unghiul ciudat pe care îl forma, Shuggie își dădea seama că băutura o făcuse să se perpelească toată noaptea, sucind-o ca o roată de tortură. I-a întors capul pe o parte ca să nu se înece cu voma care îi venea înapoi pe gât. Pe urmă a așezat găleata de la mop lângă pat, i-a desfăcut cu grijă fermoarul de la spatele rochiei crem și a descheiat-o la sutien. I-ar fi dat jos și pantofii, dar nu era încălțată, iar picioarele ei erau albe și despuiate fără obișnuitele dresuri negre. Pe coapsele palide apăruseră alte vânătăi.

Shuggie a înșirat trei căni: una cu apă de la robinet ca să-i zvânte gâtlejul uscat, una cu lapte, să-i badijoneze aciditatea din stomac, și a treia cu un amestec de resturi răsuflate de Special Brew și bere neagră pe care le strânsese de prin casă și le amestecase laolaltă cu o furculiță până făcuseră spumă. Știa că după ea o să întindă mâna prima oară, cea care avea să-i amuțească plânsul din oase.

S-a aplecat deasupra ei și i-a ascultat respirația. Răsuflarea îi era stătută de la tutun și somn, așa încât Shuggie s-a dus la bucătărie și a umplut o a patra cană cu înălbitor pentru dinții ei. A rupt o pagină din tema pentru acasă intitulată „Papi din timpul imperiului“ și a scris cu un creion moale: *PERICOL! Soluție de curățat pentru dinți. A nu se bea. A nu se înghiți nici măcar accidental.*

A auzit ușa de la intrare închizându-se încetișor. Leek avea să întârzie iar la serviciu. Mereu ezita când venea vorba să se extragă din coconul protector al patului lui; cât rămânea sub așternuturi, ziua lui se păstra cumva nealterată. Shuggie a aruncat o căutătură prin crăpătura dintre draperii, uitându-se cum umerii povârniți ai fratelui lui avansează încet de-a lungul șoselei. Primii copii de mineri începuseră să se îngrămădească spre școală. Băieții care ajungeau devreme ca să joace fotbal pe terenul betonat erau aceiași care îl încercuiau și-l îmbrânceau când se plictiseau. Shuggie i-a găsit pixul și și-a parcurs carnețelele de teme ca un contabil, adăugându-i numele cu litere înflorate: *Doamna Bain*. I se părea ciudat acum.

Radioul cu ceas pâlpâia că mai era mult până când putea să se strecoare neobservat la liturghia de dimineață, așa că s-a întors pe taburet, și-a împreunat mâinile și a așteptat răbdător. Măsuța de toaletă era curată și ordonată, cum îi

plăcea ei. Când nu avea tremurici, deșerta cutiuța de bijuterii și avea grijă să șteargă fiecare obiect în parte, indiferent de valoare. Uneori înșira toate flecușteţele pe măsuța de toaletă și se jucau de-a magazinul de bijuterii. Îl lăsa să alcătuiască combinații noi, să-i pregătească selecții de cercei cu coliere asortate. Era mai ușor când încă nu-și amanetase piesele cele mai drăguțe.

S-a uitat la reflexia ei în oglindă. Spatele adormit i se înălța și cobora. Shuggie a desfăcut capacul de la sticluța de rimel și s-a apucat să întindă tușul negru prin crăpăturile cenușii din pantofii lui de școală. Pe urmă a luat periuța și și-a trecut-o pe sub gene. Genele fine îi ieșeau frumos în evidență. Agnes s-a ridicat din pat ca un schelet de bâlci. Shuggie a încercat să îndese periuța la loc în tub, dar nu intra, așa că a strecurat pe furiș rimelul în spatele măsuței de toaletă.

Dar Agnes nu se uita la el. Aburii alcoolului care se risipeau o făcuseră să țâșnească în picioare, iar acum stătea încremenită în dreptul patului cu un sân atârnându-i pe jumătate afară din sutienul negru, care la rândul lui i se ițea din hainele pe care le purtase cu o zi în urmă. În momentul următor s-a lăsat în jos la marginea patului, ca și când ar fi îngenuncheat pentru rugăciunea dinainte de culcare.

Probabil că băiatul ei plecase la școală. Știa că stătuse acolo, în picioare, vigilent ca o fantomă încolțită, dar când a deschis ochii el nu mai era. Ridicându-se de pe jos, s-a așezat pe marginea patului, cu găleata de apă între genunchi, și a încercat să-și tempereze pulsul care îi făcea fața îmbujorată să zvâcnească. A simțit că-i vine să verse, și s-a întins deasupra găleții, arcuindu-și șira spinării ca o mâță care se înecă cu ceva. A tras într-o doară firul memoriei spre ea și a început să se uite cu blândețe la toate imaginile pe care mintea ei le legase de el. A văzut scaunul, ceasul și casa goală. S-a văzut pe sine mergând de la bucătărie în sufragerie și înapoi în bucătărie și pe urmă în genunchi, râcâind cu unghia praful de pe plintă. A văzut iar ceasul și pe urmă s-au aprins luminile în cartier, au fost trase draperiile și băiatul s-a întors acasă de la școală.

Dincolo de asta, mintea ei tresălta ca rufele care flutură pe sârmă. Erau acolo telefonul, un taxi, partida de bingo și statul de una singură. Era băut, și iar băut, și pierdut pe toată linia, și iar băut, și niciun câștig, și femeia de lângă ea care se interesa dacă se simte bine, și Agnes care o întreba dacă are copii, și femeia care îi răspundea că nu, și-i întorcea spatele. Era un drum cu taxiul spre casă, nu cu Shug, și oprirea în dreptul gurii întunecate a minei închise. Aproape că vedea fața

taximetristului și în momentul următor țipa și se sufoca din pricina loțiunii lui de ras, iar pe urmă nimic în afară de panică.

Voma i-a urcat în gât; a țâșnit într-un șuvoi violent, stacojiu. Stropii împroșcați îi acopereau mâna, marginea patului și geanta neagră de piele de pe podea. Ținând mâna lipicioasă întinsă peste marginea patului, s-a lungit la loc pe pernă, cu răsuflarea întretăiată ca și când s-ar fi înecat. Sfios și tandru, și-a lăsat mâna uscată să-i alunece peste așternuturi și apoi în jos, între picioare. S-a apăsat delicat și a simțit durerea nouă din locul ăla. Pe urmă a vomat iar.

A durat ceva până când și-a găsit puterea să se ridice în capul oaselor. Cum mai tânjea după o baie cu apă clocotită, dar un contor pe jumătate gol însemna că apa e doar călâie. Acolo, în apa puțin adâncă, vedea vânătăile roșiatice de pe interiorul coapselor și zvârtele întunecate, mari cât o clătită, care arătau ca și când carnea se descompune sub albeața pielii. Apa s-a răcit repede, și dârdâia în timp ce s-a uscat și și-a pus pe ea un pulover curat. N-a fost în stare decât să-și dea cu niște fixativ prin păr și cu un pic de fard albastru pe pleoape, pe urmă s-a așezat în fotoliu, încremenită ca o statuie de ceară princiară.

Nu s-a clintit nici când s-a auzit o bătaie veselă în ușă și zgrepțănat disperat de unghii care anunța sosirea cuiva.

— Ag-niess! Aa-g-nieeees. Io sunt.

Jinty McClinchy stătea deja în dreptul fotoliului ei când a întrebat în fine:

— Pot să intru?

S-a uitat în jos la femeia încremenită și și-a supt dinții, chicotind ascuțit.

— Vai, puică. S-ar zâce că te-ai murat bine. Știu cum îi. Ba bine că nu.

Dintre toate verișoarele din Pithead era singura care mirosea a cremă de noapte grasă și a parfum Elizabeth Arden. Când era soare, purta un batic înnodat și prefera pantofii comozi fără toc pentru picioarele ei de copilaș. Jinty purta un medalion cu Sfântul Cristofor și mereu se jura pe Biblie când te judeca. Dacă pe Agnes băutura o făcea melancolică și spășită, pe Jinty o făcea ageră și pisăloagă. Îi plăcea să stea și să pună țara la cale, spunându-le oamenilor unde greșesc. Două beri și ochișorii i se îngustau ca ai unui arbitru aferat la un concurs de făcut dulcețuri. Era o scorpie și umbla vorba că fusese dată afară din toate casele din cartierul muncitoresc.

Jinty clătina din cap compătimitor spre Agnes.

— Să pun nițică pâne la prăjit?

Își dădea jos basmaua înflorată.

Agnes a încuviințat în tăcere, dar colțurile gurii ei nu erau capabile să susțină un zâmbet de politețe prea mult timp. Jinty a plecat la bucătărie și, deși pâinea era la vedere, lângă prăjitor, Agnes o auzea cum își bagă nasul prin toate dulapurile căutând băutura. Când nu ajungea la rafturile de sus, sărea, iar și iar, ca un cățeluș bezmetic, iar sandalele ei fără toc plescăiau pe linoleumul dur.

După o vreme, Jinty a revenit cu o singură felie de pâine prăjită arsă și tare.

— Ai avut o noapte grea, puică? s-a interesat ea, cu glasul ăla pițigăiat, de copil, timp în care ochii ei inspectau deja camera.

— *Da.*

— Mda, ce să zâc, puică. Nu pot să stau mult. Am vinit numa' pentru un strop de ceai. Am treburi, mă-nțălegi.

Și-a dat jos paltonul și s-a așezat, cu aerul că așteaptă ceva. Agnes a încercat să așeze farfuria lângă fotoliu, dar i-a tremurat mâna și pâinea prăjită a căzut pe podea.

— *Măi, măi, măi.* Uită-te la tine. Te-ai adus în ultimu' hal.

Agnes și-a dus mâinile la față. O durea capul, o dureau mâinile și se simțea de parcă ar fi fost vânătă din cap până-n picioare.

— Ce să zâc. Nu suport să te văz cum suferi.

Jinty s-a uitat la ea cu coada ochiului și a smârcâit.

— Bănuiesc că n-ai *nimic* prin casă, așa-i?

Agnes știa că Jinty cunoaște deja răspunsul după ce cotrobăise prin dulapurile din bucătărie.

— Cred că mai e o cutie sub chiuveta de la bucătărie. Într-o sacoșă, în spatele înălbitorului.

Simțea cum se învârte casa cu ea. Jinty a smârcâit.

— Ce zici, luăm o dușcă? Știi tu. Cât să te punem pe picioare?

Agnes a încuviințat din cap, iar Jinty, cu genunchii ei șubrezi, a țâșnit de pe canapea și aproape că a sărit într-un picior până la bucătărie. A dibuit cutia pe cât de ușor știuse Agnes că are s-o găsească și a revenit cu ea și cu două căni de ceai pe care le clătise. A așezat cănile pe masă și, cu degetul mic, a tras de cheița de pe capacul dozei de Special Brew. Cutia a făcut spumă în timp ce, cu gesturi experte, a turnat câte o jumătate în fiecare cană. Și-a trecut un deget palid pe buza cutiei de jur împrejur și pe urmă și l-a îndesat în gură ca și când ar fi fost frișcă.

— O, ce plăcut îi, a gemut ea stins. Bănuiesc că putem să sărim peste ceai și să bem din asta.

Privirea i-a alunecat într-o parte.

— N-aș face chestia asta, crede-mă, da' arăți în ultimu' hal, și nu suport să văd nicio creatură a Domnului că suferă.

Ca și când ar fi fost un ceai dat pentru păpușele, Jinty a apucat una dintre căni cu amândouă mâinile și i-a oferit-o lui Agnes. Agnes a luat cana, a dus-o la gură și a sorbit puțin. Greața s-a revoltat în ea. A mai luat o gură și, din obișnuință, a așezat cana pe podea în spatele scaunului, ascunsă și tainică.

Jinty a dus cana la gură și a luat o dușcă zdravănă. A scos un sunet încântat și a mai luat o gură, și încă una. Cele două femei nu și-au vorbit până când cănile aproape că s-au golit de tot. Agnes a simțit cum berea îi împinge la loc voma în stomac; tremurul din oase i s-a mai domolit. Și-a trecut o mână peste coapsele dureroase și a simțit cum o cuprinde furia.

În timp ce bea cu înghițituri mici, Jinty întrezărea fundul cănii goale.

— Mda, mă rog, nu pot să stau mult.

Și-a scos batista și a șters urmele de ruj de pe buza cănii goale.

— Încă una mică te-ar ajuta să te sâmți mai bine? a smârcâit ea.

Agnes a încuviințat cu un semn aproape imperceptibil din cap.

Ochii parșivi ai lui Jinty s-au îngustat.

— N-am văzut să mai fie sub chiuveta aia a ta. N-ai fi având vreo altă ascunzătoare secretă pe sub plinte, așa-i?

Agnes s-a gândit la locurile obișnuite, în spatele boilerului, tocmai sus pe șifonierul cel mai înalt; a clătinat din cap.

— A! Mă rog, oricum nu pot să stau, a spus Jinty cu părere de rău, iar ridurile fine din jurul gurii i s-au încrețit. Da' uită-te la tine. Arăți de parc-ai muri dacă te-aș lăsa singură. N-ai vreo două lire cumva? Bănuiesc c-aș putea să dau o fugă pân' la magazinaș.

Agnes a întins mâna pe lângă scaun și și-a scos portmoneul. Nu erau decât ambalaje de gumă de mestecat. Gândul i-a fugit la șofer, și la taxi, și la mina întunecată, și a simțit iar gust de fiere.

— Nu ți-a mai rămas chiar nimicuța din cecul de marți, puică? s-a interesat Jinty cu tristețe în glas.

Agnes a clătinat din cap.

Jinty McClinchy s-a foit agitată în scaun ca și când ar fi avut mâncărimi în fund. Se uita când la Agnes, când la cana goală. Într-un final a oftat și pe urmă a smârcâit.

— Mă rog, stai să văd ce-am și io prin portofel, bine?

Cu o sforțare, femeia mărunțică și-a săltat poșeta grea de piele de pe podea. Și-a așezat-o în poala îngustă și mai că nu s-a vârât cu totul în ea. Agnes a auzit chei și monede mișcându-se de colo colo pe fundul genții și pe urmă s-a auzit un bufnet plăcut de lichid în timp ce Jinty a scos de-acolo trei cutii de Carlsberg caldă.

— Poți să-mi dai banii mai încolo.

Jinty a desfăcut o cutie și a repetat turnatul delicat, și așteptarea, și linsul spumei de pe degețelul palid. De abia când o începeau pe a treia au început să-și mai vină în fire.

— Am fost la fiică-mea aseară. Să fi văzut în ce hal arată casa aia.

Jinty și-a șters vârful nasului cu batista ei veche.

— Io am grijă de-un puturos nenorocit cu ficatu-n piuneze și tot îs în stare să țin casa curată.

— Ce face bebelușul? a întrebat Agnes, doar vag interesată.

— Aaa. Bine, bănuiesc. Îl iubește de numa', a spus Jinty imperturbabilă. O să-i crească ajutoru' social acu', bine'nțeles. I-am zâs să pună ceva deoparte și să-și angajeze o menajeră. Cocină, nu alta. Sincer îți zâc, uneori mă uit la ea și nu știu, zău, ce-am crescut.

Jinty începea să se ambaleze.

— Uite-atâta era prafu' pe plintele ei. Se uita la mine de parc-ar fi vrut să zâcă: „Mămico, nu poți să m-ajuți?", și io m-am întors cu fața spre ea, atâta numa', și i-am zâs: „Io mi-am crescut copiii mari. Am. Terminat".

Femeia a spintecat aerul cu palma.

Agnes a încuviințat din cap cu tristețe. Tare i-ar mai fi plăcut să aibă casa plină de nepoței. I-ar fi plăcut să roiască în jur propriii ei copii, ca pe vremuri.

Jinty a reluat.

— Ăl' mare a lui Ginny mi-a zis „bunico" deunăzi. Cu greu m-am abținut să nu-i smulg limbuța aia din gură. Nu m-ar deranja, da' cealaltă bunică îl pune să-i zâcă Shirley, așa că n-am de gând să fiu singura proastă la Crăciun.

Și-a luat băutura și a cercetat-o pe Agnes pe deasupra cănii.

— Ia zî, ce-ai de ești așa tăcută?

— Cine, eu? a făcut Agnes. Nimic.

— Agnes, oi fi io o bețivancă, da' tu minți de-ngheață apele.

Femeile au dat gata cutia fără să mai spună nimic. Într-un final, Agnes a întrebat în șoaptă:

— Jinty, dacă-ți zic ceva, juri că rămâne între noi și nu sufli nimănui o vorbă?

Ochii femeii au sclipit ca niște mărgele. Și-a făcut cruce cu arătătorul, numai că a greșit și s-a închinat pe partea greșită.

— Pe viața mea.

— Aseară am avut un moment din alea când n-am știut de mine.

Agnes i-a relatat lui Jinty povestea cu partida de bingo și cu șoferul care a oprit în dreptul gurii minei. Și-a suflecat mâneca puloverului și i-a arătat urmele de degete pe care violatorul i le lăsase pe pielea albă.

Femeia micuță a țâțâit și a clătinat din capul creț.

— Nenorocitu'. Să-i facă așa ceva unei femei lipsite de apărare. Unde-a ajuns și lumea asta? Cum profită oamenii unii de alții. Pe vremea noastră așa ceva nu s-ar fi întâmplat. L-ar fi prins pe porc și l-ar fi plimbat prin tot Trongate-ul legat de-un par.

Cu un deget ciolănos a mimat drugul ascuțit intrând în curul individului. Jinty și-a scos batista și și-a șters nasul. Pe urmă a scuturat-o și a șters praful care se așternuse pe capacul ultimei cutii de la cum stătuse în magazin. Femeile s-au uitat la ea cu mâhnire.

— N-ai cum să faci rost de vreo două lire?

Agnes a privit cum lichidul auriu care mai rămâne e turnat în căni. Și-a imaginat cum zgâlțâie contorul de la televizor, pe cel de la gaz și pe cel electric, dar toate erau goale.

— Nu, a zis ea cu amărăciune.

— Nu poți să suni la vreunul dintre ibovnicii tăi?

Agnes s-a gândit la vânătăile de pe corpul ei.

— Nu.

Jinty a rămas tăcută câteva clipe, savurând ultimele picături din lichidul auriu.

— Ce zici să-i dai un telefon tipului ăluia? a întrebat ea. Știi tu, ăla micuț care are ditamai coama la spate.

A mimat chica ondulată care era la mare modă printre fotbaliști și starurile pop.

— Am auzit că nu duce lipsă de firfirei și că-i place să tragă la măsea.

— Cine?

Jinty a stat să se gândească câteva secunde.

— Lamby. Da, ăsta îi. Am putea să-l sunăm pe el.

Verișoarele din Pithead le spuneau tuturor că Iain Lambert e un miner pe care nevastă-sa îl lăsase cu curul în baltă înainte ca închiderea minei să le dea lovitura de grație. Fără o femeie pe care să-și cheltuiască amărâtul de salariu

compensatoriu, a ținut banii ascunși la saltea. În timp ce minerii ceilalți îi risipeau pe băutură sau îi foloseau ca să-și hrănească și să-și îmbrace liota tot mai mare de copii, Lamby nu s-a atins de banii puși deoparte pentru zile negre și s-a angajat cu jumătate de normă reparând televizoare închiriate. Verișoarele ziceau că Lamby e un bărbat singuratic și ursuz care nu e făcut pentru romane de dragoste. Își lăsase chică de fotbalist cum era moda, dar tot ca un adolescent flămând arăta. În ciuda faptului că stătea prost la capitolul frumusețe, aceleași femei îi duceau farfurii cu cartofi arși lângă bucăți de friptură cenușie și castroane cu supă sleită. Verișoarele ziceau că e un bărbat cumsecade care se ține departe de lume și că după ce se închisese mina se vede treaba că nu se dăduse în lături de la muncă. Îi dădeau din mâncarea care le rămânea, știind că din salariul lui compensatoriu ar fi putut să-și hrănească micuții un an, dacă nu și mai bine.

Jinty s-a băgat iar în seamă.

— Am putea să dăm o mică petrecere. Numa' noi trei.

Agnes s-a uitat la cana care se golea și a simțit cum o apucă panica. A încuviințat din cap.

Jinty a țâșnit în picioare ca o pisică speriată. A tras cartea de telefoane de pe măsuța din vinilin și, înmuind în gură degetele micuțe, a dat paginile până când a ajuns la „L". A citit cu voce tare: „L. L. Lambert. Domnul I". Jinty a verificat adresa și, convinsă că e Lamby, s-a dus și a format numărul. În timp ce telefonul suna, și-a dres glasul. Era ora prânzului într-o zi de joi, dar a răspuns o voce de bărbat.

— O, bună zâua, Lamby, a spus ea, luându-și cel mai îngrijit accent. Jinty la telefon. Îhî, corect... Locuiesc în celălalt capăt al cartierului. Sigur îl știi pe John al meu. Pe vremuri eram prietenă cu Mhari McClure. Da, exact.

Și-a lăsat vorba în aer.

— Mhari? A ajuns în ultimu' hal de la diazepam. Știu, îi mare păcat. Bașca era o fată tare drăguță. Ultima oară auzisem că făcea trotuaru' în Blythswood. Mda, mă rog, da' zău așa, pentru numele lu' Dumnezeu! Da' știi că-i o mare diferență între a mai bea un păhărel în liniște și a te vinde pentru o rețetă, nu găsești? Îi trist, ce mai. Eram de față când s-a apucat de prostia aia cu diazepamul. Era groaznic, îți zâc, a spus Jinty, smârcâindu-se. Mă rog, te-am sunat fiindcă voiam să te întreb dacă nu vrei să treci pe la amică-mea să bei un păhărel.

Și-a lăsat vorba în aer.

— Ai dreptate, îi nițel cam devreme, ce să zic. Chestia îi că-i o fată nemaipomenit de drăguță și ardeam de nerăbdare să vă fac cunoștință. Aha, *Agnes*

Bain. Aha, exact, te trimite cu gându' la Liz Taylor, niţeluş mai palidă, totuşi.

Jinty a zâmbit entuziasmată spre sufragerie; i-a făcut semn lui Agnes să se fardeze.

— Deci, ia zi, vii-ncoace? Grozav! Lamby, nu te supăra că te rog. Crezi c-ai putea să fii drăguţ şi să iei ceva la pachet? Aha. Suntem cam strâmtorate. Aha, chiar îi minunată. Îi tot timpul impecabilă, vorbeşte elegant... Îhî, dăm o mică petrecere. Adu şase cutii şi o sticluţă de jumate, atâta. A, şî ce-o să mai vrei să bei şî tu. Nu uita, îi casa de lângă colţ.

Jinty a încheiat convorbirea şi a informat-o pe Agnes că omul a zis că ajunge într-o oră. S-a apucat să strângă pachetele goale de ţigări şi cheiţele de la cutiile de bere.

— Ştii, puică, în locu' tău mi-aş da niţel cu peria prin păr. Acoperă vânătăile alea. Încearcă să te faci niţel mai prezentabilă.

Au aşteptat mai bine de un ceas ca pe ghimpi până când a ajuns Lamby. Jinty l-a poftit înăuntru. Bărbatul s-a aşezat pe marginea canapelei şi-şi făcea de lucru cu geaca şic de aviator ca un adolescent. Agnes îşi dădea seama că tot ce se zicea în cartier despre el era adevărat. Jinty a făcut prezentările şi i-a luat sacoşa grea de plastic din mână.

— Încântat de cunoştinţă, Agnes, a spus el, dezvelindu-şi dantura îngrijită.

Agnes a făcut uz de tot şarmul de care dispunea.

— A fost drăguţ din partea dumitale c-ai trecut pe la noi. E greu să te distrezi în pustietatea asta.

— Ei, ce să zic, nu se-ntâmplă în fiecare zi ca un tip ca mine să primească o invitaţie de la două femei frumoase ca voi, a zis Lamby.

Jinty a chiţăit de încântare libidinoasă.

Agnes auzise sporovăială mai reuşită la viaţa ei. S-a lăsat pe spate în fotoliu.

— Carevasăzică, voi doi nu sunteţi rude? s-a interesat ea. Nu cred c-am întâlnit încă pe cineva în cartierul ăsta care să nu fie neam cu Jinty de sânge sau prin alianţă sau prin copii.

— Nu, cred că fosta mea nevastă avea o legătură cu familia McAvennie. Io mi-s din neamul O'Hara; noi cam locuim la marginea cartierului... în casele cu acoperişuri teşite.

— Mare minune că ălora mici le mai cresc oasele.

Lamby a zâmbit amabil la împunsătura femeii.

— Ei, în fine. Probabil de-aia ai ajuns subiectul predilect de conversaţie. Sânge proaspăt şi tot restul.

Jinty a scos o sticlă de jumătate de Smirnoff din pungă și a turnat de-un deget gros în fiecare dintre cele trei căni. Peste votcă a turnat niște Irn-Bru limpede, efervescentă. Lichidul a făcut bule, a șuierat, părând la fel de nevinovat ca berea de ghimbir.

— O, nu pot să stau mult, a smârcâit ea ca pentru sine, luând o gură zdravănă.

Lamby fuma țigări rulate cu mâna; presăra tutun peste foiță și-și trecea limba rozalie peste marginea lipicioasă.

— Bașca, te-am mai văzut, i-a spus el lui Agnes. Mereu mi-am zis că tre' să ai bărbat. La cât de bine arăți.

A lipit prima țigară și i-a întins-o lui Jinty.

— Nu te costă nimic să te mândrești...

— Îi divorțată și fericită, s-a băgat Jinty în vorbă. Ea e norocoasa. Orice femeie poa' să trăiască bine-mersi fără un sac de grăsime care să sforăie lângă ea noapte de noapte. E că am dreptate, puică?

— Ai grăit ca o femeie adevărată, a comentat Lamby.

Agnes și-a zis că arată prea tânăr ca să aibă habar ce e o femeie adevărată, dar n-a spus nimic. A luat o dușcă zdravănă din cană. Votca avea gust tăios, ca de înălbitor. Lamby a lins următoarea foiță foarte încet. Agnes a băgat de seamă că are unghiile foarte curate și urechile și gâtul îi sunt roșii, ca și când tocmai făcuse o baie fierbinte.

— Vreau să zic, hai să fim serioși! Tre' să fie și bărbații buni la ceva, a spus el pe un ton aț-âț-ător.

Replica lui a înveselit-o pe Jinty. Bălăbănea din picioarele micuțe și chicotea ca o fetișcană.

— La absolut nimica, a chițăit ea. Agnes, i-auzi tupeu la ticălosu' ăsta mic. Crede că ne-am născut ieri.

Căldura de la votcă îi rumenea obrajii împăienjeniți de capilare.

— Te vezi cu cineva zilele astea, Lamby?

— A-ha, am vreo două gagici, a spus el, uitându-se la Agnes. Tatonez terenu'. Încerc să nu complic lucrurile.

I-a făcut cu ochiul.

— Ah, toți bărbații îs o apă ș-un pământ, fir-ar ai dracu', n-am dreptate, Agnes? De când sug la țâță, zac pe spate fascinați de *jucărioara* lor.

— Dar tu? a întrebat-o el pe Agnes. Te vezi cu careva?

Și-a rotit surescitată genunchii și a răspuns în locul lui Agnes.

— Ea! a chițăit femeia. Asta practic s-a pus la dispoziția Companiei Municipale de Taxiuri Glasgow.

Agnes a simțit cum împunsătura vorbelor îi zgândăre rănile de pe corp. Chiar și așa, a ridicat cana și a schițat un gest plin de amărăciune de acceptare a premiului.

Jinty a tras sacoșa de plastic dintre picioarele ei micuțe și a adăugat cu cinism:

— Dacă nu ești taximetrist, atunci p-asta n-o interesează.

— Zău? s-a mirat Lamby.

S-a uitat din nou direct în ochii lui Agnes și, luându-și o mină ofensată, s-a interesat:

— Cum te coafează chestia asta?

Jinty s-a băgat iarăși în vorbă.

— Nu-i ca și cum ar avea de ales. I-un blestem! Cum aude huruitul unui motor diesel, cum dă jos chiloții și, vâââj, zboară aparatu' de taxat.

În cameră s-a făcut mai rece. S-a tras adânc aer în piept și expresia de pe chipul lui Agnes a înghețat. Băutura îi urcase la cap de-acum și cuvintele i-au țâșnit într-un mârâit prelung.

— *Ești o scârbă josnică și perfidă, Jinty McClinchy*.

Caței i-a stat în gât râsul prostesc.

— Ho, calmează-te. N-o fost cu răutate.

A înclinat cu nesaț cana spre gură, însă ochii ei mici aruncau săgeți peste margine. Lamby s-a crispat, uitându-se când la o femeie, când la cealaltă. În cameră se lăsase tăcerea.

— Uite ce-i, poate-ar fi cazu' s-o întind, ei?

Jinty și-a încrucișat elegant gleznele peste sacoșa cu provizii și l-a țistuit.

— O, n-o băga în seamă. Aseară a avut nițel ghinion în dragoste. Tre' să rămâi. Tre' să m-ajuți s-o-nveselim, ce zâci?

Agnes a rămas tăcută tot restul după-amiezii, bând orice-i așeza Jinty dinainte și fumând ce-i rula Lamby. Bărbatul încerca să discute cu ea despre tot soiul de lucruri, dar când se ivea ocazia să răspundă singură, nu reușea să îngaime decât un „da“ sau un „nu“. Când dăduseră gata bună parte din cutiile de bere, Jinty a decis că răbdase destul.

— Lamby, băiete, nu știu, zău, ce-a apucat-o, s-a văicărit ea cu acreală. De obicei îi sufletu' petrecerii.

— Nu face nimic.

Era la fel de roșu în obraji ca Jinty, și încă nu-și dăduse jos geaca sport. Agnes s-a gândit că probabil nu se simte în largul lui; se întreba dacă e stânjenit din cauză că n-are pe nimeni acasă care să-i calce o cămașă curată.

— Da, da' nu vreau să pleci de-aci cu impresia că ți-ai petrecut ziua la azilu' de bătrâni. Ia pune o casetă. O să dăm un chefuleț.

Lamby s-a întins și a deschis vechea combină a lui Lizzie. A luat o casetă dintr-un teanc și a vârât-o în casetofon.

— Soției mele îi plăcea piesa asta, a spus el, ca pentru sine mai degrabă.

— Ah, ce voce are femeia aia. Ce. Voce! a exclamat Jinty între două fumuri.

Și-a rotit mâinile micuțe, gălbejite în aer pe ritmul melodiei.

— Lamby, pentru numele lui Dumnezeu, convinge-o pe nefericita aia să se ridice de-acolo.

Bărbatul a aruncat o privire neliniștită spre Agnes.

— Nu. Dă-i pace. N-are chef să danseze.

După un sfert de tărie și șase beri se simțea doar o idee mai puțin timorat.

— Duduie Bain! a mustruluit-o Jinty ca o directoare de liceu. Asta-i o petrecere! Bărbatul ăsta ne-a adus de băut! Fă bine și acordă-i un dans!

Agnes s-a uitat la Lamby, care trepida de nerăbdare ca un puști la o petrecere de liceu. Sforțându-se, i-a adresat un surâs stins ca să-l asigure că nu e nicio problemă. Nesigur pe picioarele lui, Lamby s-a ridicat. A apucat-o de mâini și a încercat s-o smucească de pe scaun cum fac instalatorii ca să scoată un dop îndărătnic. Agnes nu mai stătuse în picioare de când se așezase în fotoliul ăla la începutul după-amiezii; alcoolul și inerția au făcut să i se înmoaie picioarele și, când a dat să se ridice, el a prins-o în brațe ca și când erau amanți de multă vreme.

— Așa, dă-i înainte! a chițăit Jinty, umplându-și cana pe șestache. Apuc-o cum trebe.

Cei doi au schițat un soi de dans ca de spartul petrecerii, un vals împleticit, demodat și lent. Se susțineau unul pe celălalt prin felul în care trupurile nădușite le erau turtite laolaltă. Fața lui Agnes era la câțiva centimetri de a lui și, pentru prima oară, a băgat de seamă că se bărbierise pentru mica lor petrecere. Pielea de pe gât îi era spuzită și emana un parfum de pin, de la genul de loțiune care mirosea a produs de curățat baia, fără nicio fărâmă de *sex-appeal*.

— Ești o dansatoare nemaipomenită.

Îi vorbea cu blândețe. Agnes se străduia să se concentreze și să-l urmărească. Dar numai corpul ei era în încăpere.

Jinty a scurs și ultima picătură din cană.

— Dă-i un pupic!

— N-am mai dansat de când s-a pronunțat divorțu', a spus el.

— Nu fi nerecunoscătoare! Ți-a cumpărat toată băutura aia! Pupă-l! i-a răcnit Jinty.

— Aș putea să te scot în oraș într-o seară?

— Nu se mai întoarce! a avertizat-o Jinty.

Agnes era cu aproape cinci centimetri mai înaltă decât bărbatul mai tânăr. Dacă te gândeai la diferența de vârstă dintre ei, era aproape ca și cum ar fi dansat cu Leek al ei. Acum băga de seamă că pe celălalt obraz avea o tăietură de cuțit care se întindea de la ureche până pe bărbie, o cicatrice îndeajuns de banală, dar la un bărbat așa de tânăr părea păcat. Cu un gest stângace, a întins mâna și a atins-o.

— Aaa. Carevasăzică ai remarcat-o, așa-i? a spus el sfios.

— Semeni cu băiatu' meu cel mare.

— Dă-i un pupic, pentru numele lui Dumnezeu! a guițat Jinty, desfăcându-și altă cutie.

Agnes și-a lăsat mâna să-i adaste pe fața tânărului și s-a gândit ce dor îi e de băiatul ei cel mare. Chiar și când se afla în aceeași cameră cu el îi era dor; avea un fel de a o face să se simtă tot timpul singură. Lamby, bărbatul ăsta, și-a lipit palma de fața ei și buzele de gura ei. Jinty chirăia încântată. Agnes l-a simțit cum întredeschide buzele, l-a simțit cum suge, i-a simțit limba cotrobăind prin gura ei. Mâna lui i-a alunecat în jos pe spate.

— Voi, ăștia, nu care cumva să faceți ceva ce o să trebuiască să mărturisesc la preot.

Jinty McClinchy își făcea veselă vânt, simțindu-se ușurată la gândul că își câștigase pachetul pentru acasă.

Mâinile care până atunci fuseseră cuviincioase au prins să alunece pe furiș peste fesele ei. Cu degete fremătătoare i-a împuns vânătaia cu care se alesese pe noadă. A simțit cum îi vine înapoi pe gât. A întors capul, dar era prea târziu. Și-a vărsat conținutul acru al stomacului constând din bere, votcă și Irn-Bru pe pieptul gecii lui șic.

— Ah, ce pula mea! a țipat bărbatul, șiroind de fiere apoasă.

— Mămico?

Shuggie se oprise în pragul ușii.

Agnes s-a prăvălit la loc în fotoliu și și-a îngropat fața în palme, în timp ce lacrimi de beție au prins să țâșnească fierbinți din ea. Bărbatul și-a mutat privirea de la doamna distrusă de durere la băiețelul îmbrăcat în haine de școală și mai

apoi la femeia care îndesa ce mai rămăsese în sacoșa de plastic în geanta ei de piele încăpătoare. Când a ieșit pe ușă, împingându-l în lături pe Shuggie, Jinty i-a strigat pe coridor:

— Lamby, fiule! De obicei nu-i așa! Te sun eu în altă zi și poate o mai punem de-un chefuleț!

Femeiușca a oftat când ușa de la intrare s-a trântit și pe urmă a verificat toate pachetele de țigări desfăcute de pe masă, le-a strâns pe toate pe care le-a găsit într-unul singur și l-a strecurat în geantă. A zgâlțâit fiecare cutie de bere desfăcută de pe masă și, când auzea plescăit, deșerta conținutul rămas în cana ei până când le golise pe toate. Jinty a golit cana din două sau trei înghițituri zdravene și pe urmă și-a scos basmaua înflorată din geantă.

— Bun, nu pot să zăbovesc mult.

18

Shuggie se ținea cât putea de departe de balon. Când mingea se rostogolea de-a curmezișul terenului de joacă, simula că aleargă spre ea, dar avea grijă să-i lase întotdeauna pe ceilalți băieți să i-o ia înainte. Îi făcea mai multă plăcere să stea în umbra de la colțul porții și să se uite la fete cum joacă elasticul, cele mai pricepute dintre ele răsucindu-se grațios printre bucățile în culorile curcubeului.

A simțit o plesnitură înfundată în urechea stângă. Balonul l-a luat prin surprindere, izbindu-l în față. Îl ustura ca un dos de palmă. Mingea s-a rostogolit la picioarele echipei adverse, care a trimis-o în poartă.

Francis McAvennie s-a oprit în dreptul lui Shuggie. Cum era cel mai mare dintre frații McAvennie, problemele dintre Colleen și Big Jamesy avuseseră repercusiuni profunde asupra lui; promovarea la rolul de „bărbatul din casă“ s-a petrecut instantaneu, și s-a trezit că are grijă de frații lui, în timp ce Colleen se amorțea cu pastilele albastre ale lui Bridie. S-a apropiat cât a putut de mult, atât de tare, că Shuggie i-a simțit saliva caldă împroșcându-l.

— Fir-ar a dracu' de treabă. Nu mai fi un sugaci mic și tâmpit.

Ceilalți băieți s-au strâns roată ca maidanezii de la mină, cu ochii scăpărându-le avizi.

— Vrei să fii fată?

Francis a rânjit, desfăcând larg brațele spre asistență. Shuggie a clătinat din cap; nu voia decât să-și ducă mâna la zvârta de pe față.

— Ai prefera să-ți pui o fustiță?

— Nu vreau, a mormăit Shuggie.

— Tu să nu-mi răspunzi mie obraznic, poponarule!

Francis, care era cu treizeci de centimetri mai înalt decât Shuggie, l-a împins cu pumnul în piept.

— Ești un poponache mic. Tu și părintele Barry o să ardeți în iad pentru chestiile pe care le faceți.

A urmat un cor de chicoteli, pe urmă râsul s-a transformat într-un cor de scandări: *arde-l, arde-l, arde-l.* Francis a ridicat mâna stângă ca să-l plesnească pe Shuggie peste obrazul înroșit. Băiatul s-a eschivat și a întors fața, dar Francis s-a

oprit brusc și, cu cealaltă mână făcută pumn, l-a izbit pe Shuggie în tâmplă. S-a răsucit spre băieții care ovaționau:

— Tăticu' numește fenta asta Prinzătoru' de șobolani.

Shuggie zăcea pe jos cu amândouă urechile vâjâindu-i. O pereche de picioare dezgolite cu șosete albe, lăbărțate, s-a ițit deasupra lui. Fata se stropșea ca o pisică, iar părul ei lung părea un șuvoi de limonadă înspumată.

— Termină, Francis, bătăuș nenorocit ce ești! Încearcă numa' o figură de-asta cu mine ș-o să v-o luați toți pe coajă de n-o să vă vedeți. Io am o droaie de veri în plus pe lângă tine.

Fata s-a răsucit pe călcâie ca să vadă de el. Shuggie îi urmărea pe băieți cum îi arată degetul pe la spatele ei, dar, chiar și așa, se trăgeau îndărăt.

Avea cruste pe genunchii dezgoliți, iar Shuggie nu-și putea dezlipi privirea de la elasticul plesnit al șosetelor ei. Când l-a apucat de subsuori și l-a săltat de jos, ajutându-l să stea în picioare, i-a văzut clinul înflorat al chiloților pe sub fustă.

— Ar trebui să dai și tu în el, i-a spus ea. Pun pariu că dacă-i tragi o dată una, n-o să se mai ia niciodată de tine.

Shuggie nu știa care parte a feței să și-o maseze mai întâi.

— Îți vine să plângi? l-a întrebat fata.

Shuggie a dat din cap că da.

— Ei bine, nu plânge încă, abține-te până ajungem după colț, ș-atunci o să poți plânge în pace. Io n-o să spun la nimeni.

L-a scos de pe terenul de joacă, timp în care băieții se cocoțau pe gard ca să-i scuipe.

— Aț' plecat să vă jucați cu păpușelele? le-a aruncat un băiat roșcovan.

În doi timpi și trei mișcări, fata se suise pe gard. L-a înșfăcat pe băiat de cravata de la uniformă și l-a lipit cu fața de zăbrelele groase de metal. S-a auzit un zăngănit când fruntea lui osoasă i s-a izbit de fierul ruginit.

— Fugi! a țipat fata.

Au lăsat un nor de praf în urmă și nu s-au oprit până când erau la jumătatea colinei joase care ducea spre Pithead.

Când și-au tras sufletul, fata cu părul de culoarea limonadei a început să se zguduie de râs; între dinții din față i se căsca ditamai strungăreața. De-a curmezișul nasului avea un șir de pistrui, iar ochii îi erau strălucitori și albaștri ca o bilă de sticlă.

— Chiar ai destui verișori cât să se bată cu alde McAvennie? a întrebat-o Shuggie, căznindu-se în continuare să nu plângă.

Fata a clătinat din cap.

— Nu. Nu-s decât io cu taică-meu. Ar fi în stare să se bată cu tine pe telecomandă, da' cam atât, a ridicat ea din umeri. Mă cheamă Annie. Îs cu un an mai mare ca tine.

— O, nu te-am mai văzut până acum.

— Io te-am văzut. Toată lumea te-a văzut.

Annie a făcut semn spre vârful dealului, unde fusese improvizat un soi de fundac din case pe roți.

— Noi locuim în rulote. Te conduc acasă. N-o să îndrăznească să se atingă de tine cât sunt io prin preajmă.

Și-a umflat pieptul sfrijit.

— Unde stai?

Shuggie a dat să arate spre casele scunde de mineri, dar a lăsat mâna jos. Sigur era beată. Sigur vorbea la telefon cu stația de taxiuri, urlând să-l cheme pe taică-său.

— Nu vreau să merg acasă încă.

— Îi joi, a spus Annie cu înțelepciune. Sigur toți banii de băutură s-au dus deacum.

Shuggie s-a uitat printre gene la fată.

— De unde știi?

Ea l-a apucat de braț.

— Am cunoscut-o o dată. De maică-ta vorbesc. Ședea la noi pe canapea într-o zi când am ajuns de la școală. N-am mai auzit pe nimeni să vorbească așa frumos.

— Sper sincer că nu v-a deranjat.

— Nu, nici vorbă. Mirosea minunat. M-a învățat cum să-mi fac o coadă împletită.

În secunda următoare s-a întunecat la față.

— Numa' că mă scoate din minți ce urât vorbesc de ea. Ar trebui să te bați pentru ea.

— Dar mă bat pentru ea! a protestat Shuggie. De cele mai multe ori chiar cu ea, da' tot luptă e și aia.

Fata scos un șuierat de resemnare.

— Io pur și simplu îl las să-și facă mendrele. Dacă tăticu' vrea să bea până cade lat îi treaba lui. Îi pierdut, cred. I-e dor de maică-mea.

— A murit?

— Aha, într-un fel. Trăiește în Cambuslang cu frățiorii mei și cu un fotbalist semiprofesionist.

Au mers până la terenul pe care era campat pâlcul de rulote.

— Da', serios vorbesc, ar trebui să ripostați. Am auzit oameni spunând că-și pune poalele-n cap pentru băutură, c-ai nevoie de-un tătic și că e numa' vina ei că ești așa cum ești.

În secunda următoare a devenit gânditoare.

— Da' n-am întâlnit niciodată o doamnă așa de frumoasă. Nu mi-aș mai încăpea în piele de mândrie dacă ar fi maică-mea.

Cele douăsprezece rulote formau un arc de cerc ordonat și cineva delimitase poteca desfundată cu bolovani grei de pe câmp. Din locuințele de tablă se revărsau tot soiul de obiecte personale. Cărarea era presărată cu jucării de plastic și mobilă jilavă. Nerușinarea priveliștii îl șoca pe Shuggie. Annie a urcat două trepte din bolțari care duceau spre o rulotă vopsită în crem. Un ciobănesc german masiv zăcea lungit în dreptul ușii deschise. Shuggie a urmat-o temător, ocolind cu grijă câinele vigilent și ținându-și geanta de școală lipită de piept. Rulota era îngustă și lungă, cu o chicinetă în centru și un colțar pentru luat masa în partea din fund. Un televizor color era agățat de o consolă prinsă în plafon; o voce turuia rezultatele de la cursele hipice. Chiuveta puțin adâncă era plină ochi cu farfurii de plastic murdare. Shuggie s-a uitat cum niște furnici își croiesc drum sârguincioase printre fulgii de porumb vărsați pe jos.

— Tăticu', io sunt, a spus Annie.

Shuggie îl deslușea cu greu pe bărbatul care ședea în colțul pentru luat masa. Stătea aplecat peste ziarul din ziua respectivă, subliniind cu un pix numele cailor.

— Ai mâncat ceva? s-a interesat ea. Aș putea să-ți pregătesc un castron cu cereale. Pot să încălzesc și-î laptele dacă vrei.

Bărbatul cu ochii apoși n-a răspuns. Shuggie s-a uitat la el cum ia o înghițitură dintr-o cană în care fusese ceai și se întoarce la subliniatul curselor de cai. Făcea eforturi să nu și-o imagineze pe mama lui în locul ăla.

În fundul rulotei, Annie a deschis o ușă de tablă și l-a împins pe băiat prin ea. Dormitorul era un palat roz. Două paturi de o persoană erau înghesuite în spațiul acela ordonat. Amândouă erau acoperite cu câte o pătură cu o prințesă Disney și pe pereți, de jur-împrejur, se găseau rafturi înguste, fiecare adăpostind o duzină de ponei în culorile curcubeului. Camera era imaculată.

— Scuză, te rog, debandada, a spus Annie, lăsându-se să alunece pe metrul pătrat de mochetă roz dintre paturi. Fac tot ce pot să păstrez ordinea, da-i greu

când îi așa chitit să zacă în propriu' jeg de dimineața până seara.

A bătut încetișor podeaua în spatele ei, iar Shuggie s-a strecurat în locul strâmt.

— Maică-ta ce face când bea? Și ea lâncezește la fel?

— Nu, se îmbată foarte tare și devine foarte furioasă, a spus el. Îmi fac griji c-o să-și facă rău.

— Adică să-și facă de petrecanie?

— Bănuiesc. Uneori, înainte să plec la școală ascund toate pastilele din baie. Știu că frate-meu își ia lamele de ras cu el la muncă în fiecare zi. Dar majoritatea timpului îmi fac pur și simplu griji că o să-și facă viața și mai grea. Își pierde și ultima fărâmă de demnitate. Lumea nu prea mai vrea să aibă de-a face cu ea. Soră-mea trăiește cu negri la milioane de kilometri depărtare din cauza ei. Frate-meu mai mare încearcă să pună deoparte destul cât să poată pleca.

Annie a căutat sub pat și a deschis o carte de colorat veche. Shuggie a remarcat cu dezamăgire că potrivise îndeajuns de bine culorile, dar nu respectase contururile.

— Când s-a închis mina, a trebuit să rămân aci, să am grijă de tăticu', a spus Annie. Pe maică-mea a durut-o în fund.

A dat în grabă paginile.

— Vrei să colorăm? a spus ea deodată.

Shuggie a clătinat din cap. Fără să vrea, ochii i-au alunecat în direcția rafturilor pline de ponei în culorile curcubeului, care îi priveau veseli de sus.

— Vrei să te joci cu căluții mei? l-a întrebat Annie.

Îl urmărea atent, dar Shuggie a clătinat din cap și a încercat să se prefacă neinteresat.

— Maică-mea mi-i trimite de Crăciun și de Paști. Uneori mi-l trimite de fiecare dată pe același. Așa știu că nu-i deloc atentă.

Annie s-a săltat pe unul dintre paturile înguste.

— Uite, maică-ta i-a împletit părul ăstuia pentru mine.

I-a întins lui Shuggie un cal de culoarea zmeurei. Avea coama și coada lungi, din plastic violet, ambele împletite cu grijă și legate la capăt cu o fundă dintr-o etichetă de plastic de la o franzelă. Annie a mai adunat o mână de ponei și a sărit de pe pat, aterizând la loc pe podeaua rulotei. Erau din plastic de toate culorile, fiecare având pictate gene lungi și zâmbete fericite.

— Tu erai Caramel, și Vată de Zahăr, și Floare. Io eram BlueBelle, fiindcă e preferata mea. Celelalte vor să-i fure clamele drăguțe, dar ea e mult mai iute.

Poneii din plastic arătau ca niște jucării pentru câini umflate, dar pentru Shuggie erau vrăjiți. Annie l-a lăsat să se joace cu căluții tot restul după-amiezii. Vorbeau pițigăiat, însuflețit, organizând întreceri de-a curmezișul așternutului. Le pieptănau coamele cu perii miniaturale până când părul de plastic strălucea electrizat.

Într-un final, Annie s-a plictisit de ponei. Părea neliniștită, iritată. Brațul ei subțire a cotrobăit prin întunericul de sub patul ei. De sub volanele roz date în lături a scos o scrumieră în formă de scoică plină ochi cu scrum de țigară. Înfipte în scrum erau două chiștoace fumate pe jumătate. Annie a deschis fereastra rulotei, și-a aprins o țigară strâmbă, a pufăit din ea și a suflat fumul prin geamul întredeschis. A înclinat din cap în direcția tatălui ei.

— Scuze, așa de tare mă calcă pe nervi.

I-a întins chiștocul umezit lui Shuggie. El și-a țuguiat buzele și a clătinat din cap afectat. Annie a ridicat din umeri și s-a lăsat să alunece la loc pe podea cu o bufnitură, ținând țigara între dinții încleștați.

Shuggie o fugărea pe BlueBelle cu Vată de Zahăr pe un parcurs reprezentat de o casetă, când Annie l-a întrebat deodată:

— Shuggie, chiar i-ai atins puțulica lu' Johnny Bell?

Tâmplele dureroase i s-au înroșit iarăși în timp ce gândul i-a fugit la Bonny Johnny, băiatul cu mașina de spălat. Brusc, i-a venit să dea drumul jucăriilor fetei din mână, să le împingă în lături ca și când ar fi fost dovezi ale lucrurilor nerușinate pe care le făcuse.

— Nu, a mințit el.

— Cum a fost? a insistat ea oricum.

Țigara îi atârna în colțul gurii în timp ce acoperea crupa căluțului cu abțibilduri în formă de inimă. Făcea totul cu un aer de rutină și plictisit, apatică precum un muncitor sindicalist.

— N-am făcut așa ceva, ți-am zis!

Fata își ținea ochiul stâng lipit, fiindcă o ustura de la fumul care se înălța din țigară.

— Și io aș zice că n-am făcut așa ceva. Da' am atins o puțulică. P-a băieților O'Heaney și p-a lu' Fran Buchanan.

— Dar tu n-ai decât nouă ani! a exclamat Shuggie.

În clipa aceea s-a tras de lângă ponei.

— Băieții ăia sunt la liceu.

— Am zece ani și trei sferturi.

Annie a suflat un vălătuc prelung de fum și a făcut un cerculeț perfect, elegant.

— În orice caz, m-au dus sus, la fosta mină lângă troliuri, și mi-au dat niște Buckfast[6].

— Nu i-ai spus părintelui Barry? Poliția i-ar închide pentru așa ceva.

— Nu.

A strivit chiștocul și și-a lăsat capul pe pat, mai liniștită.

— Da' n-a meritat, sinceră să fiu. Buckfast îi scârboasă.

Aerul ei nepăsător îl șoca. Se gândea iar la mama lui, stând acolo, în cutia aia de tablă, cu tatăl lui Annie și degetele lui pătate de tutun. Știa că i-ar fi făcut greață locul ăla, dar n-avea încotro și trebuia să vină. S-a simțit năpădit de un val de furie.

— De ce ai făcut-o? s-a zborșit el la Annie. De ce fetele îi lasă de fiecare dată pe băieți să facă ce vor?

Căluțul ei liliachiu țopăia în cercuri pline de grație. În momentul acela, Annie s-a îndepărtat de jucăriile ei și, pentru prima oară în după-amiaza aceea, nu și-a mai găsit cuvintele.

Afară, ciobănescul german a început să latre. Shuggie a simțit cum toată rulota se înclină pe-o parte când animalul s-a ridicat și a zbughit-o de pe verandă.

— O, ce pizda mă-sii. RAMBO! Rambo!

Annie a sărit peste pat și a ieșit din dormitorul minuscul. S-a iscat mare tărăboi în parcarea de rulote când câinele s-a întâlnit cu altul și s-au năpustit unul asupra celuilalt schelălăind și scrâșnind din dinți.

Shuggie nu mai voia să se afle în locul ăla. Nu mai voia să se prefacă că e în regulă să se joace cu jucării de fetițe sau să le atingă rușinea băieților de la liceu. Nu voia în ruptul capului să semene cu fata cu părul ca limonada. Nu voia să semene cu Agnes. Voia să fie normal.

S-a ridicat și și-a săltat ghiozdanul. Annie zbiera la Rambo să-i dea drumul celuilalt câine. Auzea bolboroseala precipitată a rezultatelor de la curse răzbătând asurzitor dinspre televizor. Shuggie nu voia să și-o imagineze pe Agnes în locul ăla, nu voia să se gândească cum o pipăie bărbatul cu labele pătate de tutun și pe urmă cum îi împletește părul lui Annie pentru o cutie de Special Brew caldă.

Gândul l-a înfuriat, așa că a desfăcut fermoarul ghiozdanului și a îndesat doi căluți înăuntru.

În fiecare zi, înainte să se sune de ieșire, Shuggie simțea cum i se strânge stomacul și atunci ridica mâna și cerea foarte politicos să i se dea voie să plece. Părintele Ewan cel puhav la față îl înjura în gând pe băiețelul care părea precis ca un ceasornic. La început, îl ruga pe băiat să aștepte, să mai aibă răbdare cele cincisprezece minute până când se termină ziua de școală. Shuggie, întotdeauna docil, încuviința din cap, schimonosindu-se de durere, și stătea ușor într-o rână, cu o expresie realmente disperată. Curând, strâmbăturile și pufăitul lui ajungeau să le distragă atenția celorlalți copii, iar părintele consimțea.

Mai târziu, în cancelarie, părintele pântecos glumea despre efectul pe care l-ar fi putut avea regimul ăsta constând din varză fiartă și carne tocată asupra preoțimii. Pe băiețelul cel respectuos, singurul care știa clar diferența dintre *Îmi permiteți să* și *Pot să* îl apuca durerea de burtă la patru fără un sfert aproape în fiecare după-amiază de când începuse școala. Părintele Ewan ajunsese să-și potrivească ceasul după el.

Așa că Shuggie își petrecea ultimele minute ale zilei de școală așezat pe closetul scund. Își dădea jos pantalonii, doar ca să fie sigur, dar între timp se lămurise că nu era doar indigestie. Era irascibilitatea așteptării, teama crescândă la gândul a ceea ce l-ar fi putut aștepta acasă.

Agnes se mai lăsase de multe ori de băutură, dar crampele nu dispăruseră niciodată cu totul. Lui Shuggie, perioadele de abstinență îi păreau trecătoare și imprevizibile, și nu se putea bucura de ele pe deplin. Așa cum se întâmpla când era vremea bună, întotdeauna urma iar ploaia. Încetase de ceva vreme să mai țină socoteala. Să îi socotească zilele de abstinență ar fi fost ca și când te-ai uita cum se scurge un weekend vesel; când te uitai înapoi, de fiecare dată era prea scurt. Așa că pur și simplu a încetat să mai numere.

Băiatul nu-și amintea când survenise schimbarea la el.

Nu era clar când anume încetaseră crampele și se schimbaseră lucrurile. Își amintea că se întorsese de la școală într-o vineri în noiembrie și se oprise ca întotdeauna în fața casei. Fiecare detaliu al casei prevestea ce avea să găsească înăuntru. În seara cu pricina, draperiile erau trase complet, să nu intre frigul, și veiozele erau aprinse. A simțit cum îi tresaltă inima de speranță. A crăpat un pic ușa de la intrare, de ajuns cât să audă zumzetul casei. Știa la ce să fie atent. Tânguielile și plânsul prevesteau o noapte grea; o să vrea să-l țină în brațe și să-i spună povești urâte despre bărbații care o distruseseră. Dacă se auzeau chitare country și o voce cântând tristă, atunci umezeala călduță a rahatului începea să-i îmbibe chiloții.

S-o audă pe maică-sa vorbind la telefon nu era întotdeauna de rău augur. Trebuia să se strecoare între ușa de la intrare și cea de la vestibul ca să-i asculte atent inflexiunea din voce, să-și lipească urechea de geamul rece, vălurit, și să-și țină respirația. Nu era nevoie să plângă sau să zbiere sau să bălmăjească cuvintele ca să fi luat ceva la bord. Putea fi băută oricum. Alcoolul o făcea excesiv de politicoasă, dându-i un accent prefăcut de Milngavie, plin de cuvinte cu silabe lungi. Buzele i se țuguiau, îndepărtându-se de incisivi, și te trezeai că folosește cuvinte ca *firește* și *regretabil*.

Acestea erau cele mai îngrozitoare sunete. Agnes își deplângea pierderile, dar încă mai avea mult până când să i se rupă filmul. Îl punea să se așeze și se apuca să-i depene poveștile ei, doar că de data aceea era furioasă, nu tristă. Cu un pachet de țigări fumat pe jumătate alături, își lăsa degetul să-i alunece de-a curmezișul cărții de telefon și îl punea să formeze numerele pe care i le citea cu glas tare.

— Cinci-cinci-patru, șase-trei-trei-nouă.

Ținând receptorul în mână, băiatul asculta cârâitul și spera că n-o să răspundă nimeni. Se făcea pământiu la față când la capătul firului se auzea o voce.

— Alo? făcea necunoscutul.

— A. B-bună ziua. Îmi cer scuze că vă deranjez.

Agnes dădea aprobator din cap de pe fotoliu.

— Îl caut pe un anume domn Cam McCallum.

— Pe cine? făcea vocea.

— Pe Cam McCallum, repeta băiatul. A locuit în Dennistoun între 1967 și 1971. A fost taxator pe autobuz în East End, pe ruta George Square — Shetleston. Avea o soră pe nume Renée care s-a măritat cu un bărbat pe nume Jock.

Vocea, derutată de strania abundență de informații, spunea:

— Îmi pare rău, băiete, aici nu locuiește niciun Cam McCallum.

— Înțeleg. Vă mulțumesc foarte mult, domnule. Îmi cer scuze că v-am deranjat.

Agnes șuiera printre dinți scârbită din sufragerie și-l punea să sune la următorul McCallum din carte. Era și mai rău când dădeau de cel pe care-l căuta Agnes. Bărbatul de la celălalt capăt al firului spunea:

— Cine-i la telefon? Io-s Cam McCallum. Ce vrei?

Băiatul simțea cum îi îngheață inima.

— O, înțeleg. Rămâneți puțin pe fir, vă rog, domnule McCallum. Vă fac legătura.

Agnes își arcuia sprâncenele, nevenindu-i să creadă.

— *El e?*

Băiatul acoperea receptorul cu palma și dădea din cap că da.

— *Bun*, făcea ea, luându-și cana cu bere și un pachet de țigări nedesfăcut.

Shuggie îi întindea receptorul ca o secretară docilă, iar Agnes se aranja ca și când domnul McCallum ar fi putut s-o vadă prin telefon. Cu o țigară neîncepută între degetele lungi, ducea receptorul la gură.

— *Ticălossssule*, se stropșea ea printre dinți pe post de introducere.

— Alo? Cu cine vorbesc? răspundea bărbatul.

— *Curvar nenorocit și ticălos ce ești!*

Într-un final, bărbatul închidea. Fără excepție. Agnes trăgea adânc din țigară și pe urmă lua o dușcă zdravănă din cana de ceai. Împungea cu degetul butonul de reapelare și zâmbea când se făcea legătura.

— Să nu cumva să-mi închizi în nas. Să nu-ndrăznești să-mi închizi MIE în nas!

— Cine pizda mă-sii e la telefon?

— Credeai c-o să scapi basma curată, ai? Ce ai putut să-i faci fetei ăleia. Ticălos nenorocit. N-ai nicio fărâmă de inimă, așa-i?

Cam McCallum închidea iarăși și, dacă avea un dram de minte, smulgea telefonul din perete. Agnes își lăsa degetul să-i alunece prin cartea de telefon de parcă ar fi fost un meniu de restaurant, căutând ceva care să-i astâmpere foamea. O lua în ordine alfabetică, trecând la următorul bărbat care o nedreptățise. *Brendan McGowan*.

— Stai numai s-auzi ce-a fost și cu scârbosul ăsta.

Se răsucea spre Shuggie cu receptorul îndesat sub bărbie.

— Să mă piardă pe mine a fost greșeala vieții lui.

Era în stare să șadă la măsuța de telefon până când se întuneca afară, și pe urmă continua să șadă acolo în beznă. Capătul țigării era singura ei lumină. Shuggie ședea lângă șemineul electric ascultând-o cum răcnește. Îi era frică să deschidă vreun bec, sperând că întunericul o s-o facă s-o ia somnul, îngrijorat că lumina ar fi putut s-o atragă spre el ca pe o molie.

Cu toate astea în minte, Shuggie se furișa acasă de la școală și-și concentra auzul prin ușa de la vestibul, sperând că n-o s-o audă plângând sau ascultând country sau pregătindu-se pentru scandal la telefon. Până și zumzetul tăcerii putea să-i facă stomacul să i se strângă ghem. Îl auzise o dată și crezuse în el, șuieratul asurzitor al liniștii depline. Se furișase în casă ca să asculte mai atent, crezând că e un semn bun, și-și lăsase brațele să-i alunece pe lângă corpul încordat.

Agnes era pe podea, în fusta ei neagră, strâmtă, cu paltonul bun pe ea. Stătea în genunchi ca și cum s-ar fi rugat, dar palmele întoarse îi zăceau moi pe linoleum, iar capul îi era îndesat cu totul în cuptorul mare și alb de la primărie. Sunetul liniștii depline fusese o păcăleală. Șuierul tăcerii nu era decât șuvoiul de gaz care o ducea de-acolo.

Din momentul ăla, învățase să nu se mai încreadă în liniște.

În ceea ce privea semnele de bun augur, zgomotele unei bucătării cuprinse de forfotă erau cele mai plăcute, plescăitul și trepidațiile mașinii de spălat, zăngănitul de linguri de metal trântite în chiuvetă și sunetul supei care bolborosește în oalele mari. În astfel de zile era bucuros să rămână în hol și ștergea picurii de condens de pe pereții acoperiți cu artex până când îl găsea stând acolo, pe jumătate paralizat de încântare în timp ce degetele lui trasau contururi ude pe ipsosul alb.

În afară de alde McAvennie, cei mai groaznici bătăuși de la școală păreau să provină întotdeauna din familii unde tații încă mai aveau de lucru. Mâncarea lor era încălzită la microunde sau dată prin pesmet, învelită în folie de aluminiu și porționată. Părinții lor erau mai tineri și-și lăsau copiii să mănânce ce aveau chef și când aveau chef. Îi luau peste picior pe copiii care mâncau tocană și carne tocată, se țineau de nas și le spuneau că miros a varză împuțită. Când îi ziceau chestia asta lui Shuggie, băiatul își îngropa fața în mâneca puloverului de la uniformă și trăgea adânc aer în piept. Pentru el, izul de varză fiartă și de jambon, de cartofi și carne tocată de miel era o alinare și se simțea norocos că îi miroseau hainele așa.

Erau zile când ajungea acasă și auzea o altă voce înăuntru. Trebuia să se furișeze de-a lungul holului până când putea să afle cu siguranță cine e. Oamenii cumsecade încetaseră de multă vreme să mai treacă pe la ei. Cu cât trecuse mai mult de când mama lui se mutase în Pithead, cu atât mai probabil era ca musafirul să fie un ticălos.

Printre cei mai îngrozitori erau uncheșii de la mină, bărbați agitați, spasmodici, cu păr rar care părea tot timpul ud. Veneau să vadă cum se descurcă fără bărbat. Aduceau batoane de ciocolată și sacoșe de plastic pline cu doze de bere și nu-și dădeau jos gecile înăuntru.

Shuggie știa că, întorcându-se acasă de la școală, le încurca planurile întunecate. Uneori câte un uncheș, dacă nutrea speranța că o să-și planteze definitiv picioarele sub masa pliantă, se prefăcea vag interesat de băiat în timp ce-i împingea batoane de ciocolată peste tăblia plină de scrum. Bărbatul întreba: *Cum te descurci la școală? Nu-ți place să te joace pe-afară?*

Pe măsură ce băiatul creștea, au încetat să mai facă lucrul ăsta, au încetat să-i mai zâmbească cu expresia aia a lui Fagin. Acum, că împlinise zece ani, aproape că vedeau în el un bărbat rival, și ședeau acolo cu căutătura aia irascibilă care voia să însemne că Shuggie le încurcă planurile porcoase.

Dacă erau cutii de bere nedesfăcute, atunci Agnes îl punea să se așeze lângă bărbați pe canapea. Se rezema de spătar și privea chiondorâș prin fumul de țigară, se uita la ei cum se foiesc stingheriți. Între două guri de bere, îi examina atent de parcă ar fi fost draperii și o cuvertură, iar ea căuta un set care să se asorteze. Le spunea bărbaților ce isteț e Hugh al ei sau cât de bine se descurcă la școală. Ei ascultau, încuviințau din cap și vedeau cum planurile de a o călări pe maică-sa în după-amiaza aceea se duc pe apa sâmbetei. Unii cheltuiau o grămadă de bani ca s-o aducă în stadiul ideal de docilitate. Acum se trezeau privați de un futai stângaci, nădușit în fața televizorului pe care rulau desenele animate de după școală.

Uncheșii care reveneau deveneau mai înțelepți; aduceau mingi de fotbal ieftine, zmeie de plastic, toate jucăriile menite să-l scoată pe Shuggie din casă. Cei cu adevărat disperați îi întindeau o grămăjoară de monede slinoase, sugerându-i: „Du-te la film o oră“. Shuggie se uita indiferent la bărbații nădușiți și dădea drumul monedelor uleioase în ghiozdan, ca un taxator din autobuz, spunea „mulțumesc“ politicos și dădea drumul televizorului zgomotos.

Asta se întâmpla doar dacă mai erau în sufragerie când ajungea Shuggie acasă. Dacă se mutaseră deja la ea în dormitor, atunci băiatul nu primea niciun sfanț și nimeni nu se sinchisea să întrebe ce vrea să se facă când crește.

Oricât ar fi fost de nesuferiți uncheșii respectivi, nu-i interesa decât mama lui. Pentru Shuggie, de multe ori mătușile care veneau în vizită se dovedeau și mai rele. Era ca și când cele mai neplăcute trăsături ale lui Agnes ar fi ieșit în oraș și și-ar fi găsit un prieten. Se vedea silit să le dădăcească pe amândouă în timp ce se afundau în uitarea dată de alcool, îngrămădite una în alta deasupra scrumierelor, poștind ultimele chiștoace și ocărându-i pe bărbații care le aduseseră în halul ăla. Spre deosebire de bărbați, vorbeau în neștire.

Aceste mătușici cu fețe scofâlcite se înființau la ușă aproape în fiecare dimineață ca niște pisici sălbăticite. Chiar și după o perioadă de cinci zile de abstinență, aveau puterea s-o aducă înapoi pe calea băuturii. Era ca și cum i-ar fi auzit tremuratul din celălalt capăt al cartierului de locuințe sociale și, îndatoritoare, se înființau la nouă dimineața cu un pachet ieftin pentru acasă. Dacă în ziua respectivă Agnes avea tăria să rămână trează, se așezau oricum și beau

de față cu ea. Un necaz nu vine niciodată singur și, curând, ochii ei fixau lacom sacoșa de plastic de la picioarele lor.

Dacă Shuggie se întorsese de la școală, nu le dădea drumul în casă. Chiar înainte să fi trecut prima oară poștașul, se înființau cu sacoșe grele în mâini. La ușă aproape că păreau niște oameni cumsecade, dar Shuggie știa cum stă treaba. A încercat de multe ori să le facă politicos vânt pe scara de piatră. Încuia ușa, iar ele strigau prin fanta cutiei de scrisori: „Mămica ta îi acasă?“, și se rugau de el; „Am vinit la un ceai, atâta.“ Îi venea să vâre un băț prin fantă și să le împungă fețele scobite în timp ce Agnes zăcea distrusă în casă, cu oasele tremurându-i și măruntaiele care-i răcneau după o dușcă de bere caldă.

Ca un curent rece pe sub ușă, întotdeauna își croiau drum înăuntru.

Așteptau până auzeau clopoțelul care suna de intrare ca să fie sigure că plecase. Când Shuggie se strecura înapoi pe ușă, la patru, îi zâmbeau victorioase.

Mătușica Jinty era cea mai îngrozitoare. Îl bătea la cap pe Shuggie s-o pupe în momentul în care intra pe ușă. Băiatul îi simțea limba călduță pe obraz ca o bucată de rasol de vită gras. În zilele ploioase, Agnes îl punea să-i maseze picioarele noduroase. Anii întregi de băutură îi scobiseră trăsăturile, dar ele i se întindeau și mai tare într-o expresie schimonosită de plăcere în timp ce piciorușele urât mirositoare i se bâțâiau în dresurile maro. Ea nu-i dădea niciodată bani.

Jinty îl ura pe Shuggie fiindcă prezența lui îi inculca lui Agnes un sentiment de vinovăție care o împingea la perioade de abstinență. Dacă n-ar fi fost el, ar fi lăsat în urmă malurile cumpătării și ar fi plutit de-a pururi pe o mare de Special Brew.

— În ce clasă ești acu’? l-a întrebat ea o dată, cu picioarele la el în mâini.

— A cincea, a spus Shuggie, fixând-o cu privirea.

Jinty s-a răsucit spre mama lui; încă avea baticul pe cap.

— Mă rog, îi cam târziu, Agnes, da’ să știi, io cred că ar mai fi timp să schimbi ceva.

— Pentru ce să mai fie timp? a întrebat el, masându-i bătăturile.

— Să te-nscriem la școala unde-i Louise a noast’ă.

Ochii băiatului au scăpărat speriați; a tremurat din gene în direcția ei și și-a arcuit sprâncenele în jos:

— Louise a voastră e zbanghie de numa’.

În secunda în care a spus-o și-a dat seama că fusese o răutate.

Jinty și-a tras laba piciorului din mâna lui și s-a aplecat în față în fotoliul în care ședea. Și-a îndreptat arătătorul lung și ciolănos și l-a proptit în pieptul lui. Fața îi

părea umflată, și Shuggie știa că soțul ei dă în ea. Îi spusese Agnes. În timp ce vorbea, buza de jos părea pe punctul să-i plesnească.

— Louise a noastră are nevoi speciale și școala ei are măgari. Școala ta are măgari?

— Nu.

— Ei bine, cred c-ar trebui să te muți la ea la școală fiin'că are măgari.

A luat o dușcă îndestulătoare din berea înspumată.

— Mămico, spune-i că nu sunt zbanghiu. N-am nevoie de școală cu măgari.

Vocea lui era văicăreață și părea gata să i se gâtuie. Nu-și dezlipea privirea de la Jinty.

Agnes avea ochii închiși, și o țigară aprinsă îi aluneca dintre degete. Berea i se vărsa în poală în picuri mari. Jinty a întrezărit ocazia pe care o aștepta și a reluat cu un zâmbet fals:

— O să mai fie o sumedenie de copii ca tine. O să-ți faci o mulțime de preteni și-o să primești o masă caldă la prânz ș-o cină caldă.

— Am prieteni, a mințit el.

— Îi o mare aventură fiin'că poți să rămâi peste noapte și să vii acasă vineri seara și să stai doar peste weekend.

Shuggie văzuse cum autobuzul special o lăsa pe Louise în fața casei vineri seara. Îi văzuse pe băieții McAvennie azvârlind cu pietre după el când trecea prin dreptul lor. O știa pe Louise din vedere; era tăcută ca Leek. Băgase de seamă și că pare mai veselă duminica decât vinerea.

— Uite ce-i, o să fie bine. N-o să mai fii așa de *diferit*.

Jinty s-a răsucit spre Agnes, care aluneca într-un somn zgomotos ca de moșneag.

— Rămâne stabilit, ai, Agnes?

I-a dat un ghiont mamei lui adormite.

— Mâine dau telefon la școală și Shuggie poa' să intre direct în clasa lu' Louise, biata de ea.

Jinty și-a săltat piciorul și i l-a îndesat din nou în poală.

La drept vorbind, Shuggie știa că Louise e doar o idee mai înceată la mine; neglijarea o făcuse timidă și retrasă, și asta o făcea să fie întotdeauna puțin în contratimp, ceea ce la mină echivala cu a o face pe nebunul. Bridie Donnelly spusese că Jinty e doar egoistă. Școala specială o ținea pe Louise departe tot trimestrul, permițându-i lui Jinty să se ocupe mai îndeaproape de creșterea copilului ei preferat, Stella Artois.

Mai târziu, Agnes a zis că, până să-și dea ea seama ce se întâmplă, Shuggie o țintuise pe Jinty la podea și medalionul ei cu Sfântul Cristofor era rupt de la încheietoare. Când Leek l-a întrebat mai târziu ce se întâmplase, băiatul nu-și putea aminti decât că-i sucise degetul mare de la picior până trosnise; smucise și răsucise până când genunchiul a lăsat-o și s-a prăvălit din fotoliu cerând îndurare. După aceea, a spus Shuggie, totul se pierdea pur și simplu în depărtare; era ca atunci când te uiți printr-un binoclu, dar de la capătul greșit.

Shuggie a tras cu urechea la ușa de la intrare din obișnuință. În timp ce străbătea holul lung, simțea pereții jilavi de la aburul lăsat de varză și de la condensul de la ceainice. Se afunda ca o fantomă în interiorul casei până când a văzut-o stând în pragul ușii de la bucătărie și împachetând la loc o bucată de untură moale, albă. Avea părul fin, cu rădăcinile cărunte ițindu-se de sub vopseaua neagră, și nu era machiată. În timp ce înfășura untura, se uita pe ferestruica de deasupra chiuvetei la hectarele nesfârșite de ținut mlăștinos. Avea un aer împăcat.

În fine, s-a îndreptat de spate și durerea de burtă l-a lăsat. În momentul acela l-a văzut și ea prin semiîntunericul de pe hol. Băiatul s-a dus la ea, iar Agnes i-a cuprins capul în mâini și l-a lipit de pântecul ei moale. Shuggie și-a înfășurat brațele pe după mijlocul ei, iar ea și-a îngropat fața în părul lui negru și moale.

— Hmmm, miroși a aer curat, a spus ea, cuprinzându-i obrajii reci în palme și sărutându-i delicat.

— Tu miroși a supă, a spus el.

— Frumos, ce să zic! Hai, dă-ți jos uniforma. Îți aduc niște ceai.

— *Chiar*?

L-a fugărit din bucătărie. În sufragerie se simțea un aer plăcut și mirosea a aspirator și a soluție de mobilă cu parfum de lămâie. Era aprins șemineul electric, iar draperiile erau trase așa încât să nu se vadă cartierul înfrigurat de afară. A dat drumul la televizor, iar contorul de deasupra a indicat că mai au șase ore până când o să trebuiască să mai bage niște monede de cincizeci de peni; era lux și alta nu. Proptindu-se pe călcâie, și-a azvârlit pantofii din picioare, s-a scuturat de pantalonii de la uniformă și și-a desfăcut cămașa albă. Hainele au căzut în jurul lui pe podea, unde le-a și lăsat, într-un morman teșit. Ședea în mijlocul măsuței de cafea în chiloții curați și se uita cu gura căscată la emisiunile de după-amiază.

Agnes a intrat cu o cană de ceai fierbinte și o farfurie micuță, pe care le-a așezat dinaintea lui.

— Asta pentru ce e? a întrebat el.

— E pentru tine, a spus ea.

Shuggie s-a uitat la tarta răsturnată cu mere aurii și a întins încet un deget ca s-o atingă. Simțea fierbințeala care radia dinspre ea. Băgase și tarta, și farfuria cu ceașca de ceai în cuptor ca să se încălzească bine. Prăjitura era maronie și pufoasă, iar partea de deasupra o avea acoperită cu cristale mici, albe, de zahăr tos, care se topiseră și formau o pojghiță crocantă, dulce la vedere. De o parte și de alta a prăjiturii era sos de mere fierbinte, auriu și lipicios, care se prelingea pe farfurie în cocoloașe bolborositoare. Tarta răsturnată a scos un pârâit vesel sub degetul lui.

Băiatul se uita pierdut la farfurie. Se temea că n-o să se poată atinge de ea, dat fiind că în burtă începea să simtă un soi de crampe de frică. De data asta, în loc de amăreala sufocantă, ceva începea să reverse în el ca un soare auriu. S-a simțit năpădit de veselie și, săltându-și picioarele în șosete, s-a lăsat pe spate pe noadă și s-a învârtit o dată și încă o dată pe fund, așa de încântat, că măsuța de cafea părea că strălucește.

Agnes alesese întâlnirea de pe strada Dundas în speranța că n-o să dea peste nimeni cunoscut. Din când în când mai încercase să meargă la întâlnirile Alcoolicilor Anonimi, dar nu avuseseră efect. Se uita de jur-împrejur la bărbații și femeile distruse simțindu-se copleșită de rușine. Ziua, pe lumină, ar fi trecut pe trotuarul celălalt doar ca să-i evite pe oamenii ăia.

Chiar dacă participarea ei era sporadică, grupul din East End la care mai mergea începea să-i pară mic și excesiv de familiar. Agnes le încurcase de nu le mai putea descurca. Majoritatea bărbaților mai în vârstă veniseră acasă la ea în Pithead, și începea să-și recunoască unele trăsături pe chipurile femeilor acelea încordate, agitate. Îi venea tot mai greu să nege că seamănă cu ele. Așa că, într-o seară, Agnes a rămas în autobuz, a trecut prin dreptul încăperilor familiare ale asociației și a mers mai departe spre strada Dundas. Era un nou început, își spusese ea atunci, și cu puțin noroc, o categorie de bețivani mai de soi.

Întrunirea de pe Dundas era în centru, între gara de pe Queen Street și stația de autobuz Buchanan și, drept urmare, atrăgea o enorie destul de consistentă. Clădirea din gresie fusese odinioară un oficiu de comerț, dar, în urma unor modificări de prin anii ’60, ajunsese să semene cu o școală primară prost administrată. Fusese de mult despuiată de mulurile elaborat sculptate și asfixiată

sub vopseaua căcănie a primăriei, neoane și un linoleum care se cojea. Agnes o găsea foarte *anonimă*.

AA-ul de pe Dundas Street avea de mult în chirie o sală de ședințe cu tavan înalt. Un podium ușor înălțat, amplasat în partea din față, era prevăzut cu o masă pliantă și șase scaune de plastic aliniate în spatele ei. În stânga se găsea o mică anticameră și un coridor îngust unde erau păstrate un ceainic de metal și biscuiții. Te trimitea cu gândul la ceva pasager, însă obișnuiții încercau s-o facă să pară intimă și confortabilă cu calendare și ilustrate expediate din Lourdes, de la Roma, din Blackpool.

Agnes l-a băgat devreme în pat pe Shuggie și pe urmă a luat autobuzul până în centru, neștiind sigur dacă o să ajungă la întâlnire sau, cum se mai întâmplase, n-o să ia drumul unei săli de bingo de pe Gallowgate. A fost nevoie de toată stăpânirea de sine ca să urce treptele din Dundas, și când a intrat pe ușă a constatat ușurată că nu recunoaște pe nimeni. Înăuntru era un fum de să-l tai cu cuțitul. Oamenii se foiau stingheriți în scaune, fiecare la o distanță sănătoasă de vecinul lui sau al ei. Era un cor aproape constant de accese chinuitoare de tuse și de flegme lipicioase. Atmosfera i se părea mai puțin intimă decât la alte întâlniri. Oamenii se salutau cu un semn din cap și-și zâmbeau politicos unii altora, dar părea să fie mai puțină familiaritate și mai mult anonimat, după care tânjea. S-a așezat la o distanță discretă de prezidiu și simțea privirile celorlalți pironite în ceafă. Era prea elegantă în mantoul ei lung de mohair, dar se simțea mai comod așa.

Un grup de oameni care discutaseră în surdină într-un colț au ocupat cele șase scaune de la masa aflată pe podium. Un bărbat chipeș cu păr grizonant s-a ridicat de la masă. Avea ochii pătrunzători, căprui și fruntea lată și protuberantă. În ciuda agitației și a tremurului din oase, Agnes nu-și putea reprima un fior de plăcere.

— Bună ziua, a început el cu un glas răsunător. Vă mulțumesc că participați la ședința grupului de marți seara. Pentru cei care nu mă cunosc, mă numesc George și sunt un alcoolic. Vin la Dundas Street de... o, de aproape douăzeci de ani de-acum. Mă bucur să văd atâtea chipuri cunoscute în mulțime în seara asta și, ca de fiecare dată, mă întristează să văd cât de multe chipuri noi sunt.

Și-a proptit încheieturile noduroase ale degetelor pe tăblia mesei.

— În seara asta avem și câțiva prieteni vechi la prezidiu și vreo doi mai noi.

Oamenii aflați în stânga și în dreapta lui s-au foit în scaun și au zâmbit.

— Înainte să vi-i prezint, să-ncepem prin a profita de ocazie ca să-i cerem ajutorul Celui de Sus.

Bărbatul a plecat capul. Părul îi lucea ca o beteală. În momentul ăla, Agnes a mijit ochii ca să se uite mai bine la el. Ca la un semn, toate capetele s-au înclinat și ochii s-au închis pentru Rugăciunea Seninătății. Agnes o știa pe de rost, dar nu-și însușise nimic din ea.

Întâlnirea a început și i-a ascultat pe cei din prezidiu trecând în revistă agenda întrunirii și transmițând veștile și condoleanțele. O prietenă de-a grupului murise; din câte-și dădea seama Agnes, băutura îi venise de hac. George i-a prezentat pe nou-sosiții de la prezidiu și i-a rugat să-și împărtășească povestea cu restul grupului. Un bărbat slab, cu un ușor accent de Glasgow, s-a ridicat în picioare.

— Sal'tare, mă numesc Peter și-s alcoolic.

Ochii i s-au împăienjenit de lacrimi în timp ce povestea cum pierduse legătura cu soția lui și pe urmă cum fiii lui dăduseră mai întâi în patima băuturii și pe urmă în cea a drogurilor. Agnes îl asculta pe bărbat cum comprimă vocalele, turuindu-și povestea ca și când ar fi fost furios, folosind prescurtări familiare pe care le inventaseră cei din Glasgow. Avea senzația că i-ar fi recunoscut până și imobilul după felul cum vorbea. Nu o mira situația în care se găsea bărbatul și, când a terminat, ajunsese să-i fie milă de el: n-ar fi putut să scape în veci de povara propriului accent.

În timp ce ceilalți continuau să vorbească, gândurile îi zburaseră la mii de kilometri depărtare și-i ardea gâtlejul după o băutură. O voce a strigat:

— *Dumneata*. Femeia brunetă cu mantoul mov.

George arăta direct spre ea.

— Vrei să împărtășești ceva cu restul grupului?

Agnes a dat să clatine din cap că *nu*, dar s-a trezit că mușchii de la picioare i se încordează și, fără să vrea aproape, s-a ridicat de pe scaun. Mai făcuse lucrul ăsta, de vreo douăsprezece ori pe la vreo cinci filiale diferite. S-a răsucit spre stânga, apoi spre dreapta, și a zâmbit sfios. Toate fețele s-au întors spre ea, dar trăsăturile le erau doar niște pete amestecate inexpresive. O îngrijorare trecătoare că mantoul ei frumos era boțit la spate de la cum stătuse pe scaun i-a distras atenția câteva clipe, și s-a bâlbâit la primele cuvinte:

— B-bună ziua, mă numesc Ag-Agnes și sunt... așa cred... o alcoolică.

Sala a răbufnit într-un murmur de încurajare lipsit de entuziasm.

— Bine ai venit, Agnes.

Agnes a dat să reia, dar a constatat că nu-și mai găsește cuvintele. Și-a trecut palma peste spatele hainei încercând să îndrepte eventualele cute. În afară de niște

accese de tuse cronică, în încăpere s-a așternut tăcerea.

— Sunt în flăcări, dar nu ard, a tunat vocea bărbatului.

— Scuze, ce ați spus? a făcut Agnes.

— *Inflammor sed non ardeo*, a zis George. Sunt în flăcări. Nu ard. E tânguirea Sfintei Agneza.

— A, a făcut Agnes.

Nu era sigură dacă ar fi cazul să se așeze la loc.

— Nicicând nu s-au rostit cuvinte mai adevărate, așa-i? a continuat el, intrându-și în ritm, adresându-se întregii adunări. Sunt în flăcări, și totuși nu ard. Ei bine, fie ca gândul ăsta să ne dea tuturor speranță. Toți câți suntem aici în seara asta am fost pustiiți de flăcări.

Și-a dres glasul și a desfăcut brațele, ca un negustor de bâlci.

— Nu ne-a ars la toți buza după încă o băutură, n-am dogorit de la febră, transpirați și îngroziți, simțind cum ne ia foc gâtlejul, cu inimile arzând în piept?

Mulțimea a scos un murmur aprobator.

— Și pe urmă o primești.

A scos un *aaaah* satisfăcut.

— Băutura aceea minunată pe care ți-ai dorit-o așa de tare, și simți cum îți arde măruntaiele, ca benzina. La fel ca benzina alimentează demonii din tine, te mistuie în focul iadului. Izbucnești în flăcări și tot ce atingi nimicești; toți cei pe care-i iubești se trag în lături, se refugiază din calea focului. Banii ard, familiile ard, carierele ard, reputațiile ard și, când totul s-a preschimbat în cenușă, tu continui să arzi.

Mulțimea era fermecată.

— O-ho, nici nu știu să vă spun de câte ori am stat și am văzut cum flăcările mistuie tot ce am. Chiar și când încercam să mă las de băutură, cum stăteam acolo și strigam după ajutor, mă simțeam ca și când eram în flăcări, marele paria.

Mulțimea a țâțâit plină de înțelegere.

— Când ceream ajutor, toți se fereau de mine; se trăgeau îndărăt speriați că focul ar putea reveni. „Nu-l ajutați“, spuneau. „Nu merită“, așa ziceau. „N-o să se schimbe niciodată, o să vă tragă și pe voi la fund după el.“

Bărbatul cel chipeș a clătinat din cap. În sală se lăsase tăcerea.

— Chiar și-așa, până la urmă era adevărat, ei? Sunt în flăcări, dar nu ard.

Și-a șters colțurile gurii de salivă.

— Aceasta a fost învățătura Sfintei Agneza pentru noi. Că până și în întuneric există speranță.

Agnes mijea ochii prin încăperea învăluită în fum. Și-a îndesat fusta și haina sub ea și a dat să se așeze la loc. Bărbatul a ridicat iar glasul și a arătat spre ea:

— Flăcările nu reprezintă doar sfârșitul, ele sunt și un început. Căci tot ce ai distrus poate fi reconstruit. Din propria cenușă poți renaște.

Agnes a zâmbit sfios și s-a abținut să-și dea ochii peste cap.

Vorbitorul se străduise din răsputeri să însuflețească. Întâlnirea a continuat și întreaga adunare s-a întors la loc cu fața spre prezidiu. Agnes a dat afară aerul din piept într-o răsuflare prelungă, joasă; părea prima din seara aceea.

În momentul ăla a simțit o atingere consolatoare pe umăr, o mână de femeie, delicată și palidă, dar dosul palmei era deja umflat de venele albăstrii accentuate ale bătrâneții. Femeia s-a aplecat să-i șoptească la ureche. S-a apropiat așa de tare, că Agnes nu se putea întoarce, nu-i putea vedea fața.

— Da, tare asta, n-am ce zice. Nenorociții n-au putut s-o ardă pe Sfânta Agneza, așa c-au decapitat-o pe biata fată. Căcănarii de bărbați! Ai?

Bătrâna a bătut-o pe umăr o dată și pe urmă, tușind, s-a așezat la loc pe scaun.

---

6. Buckfast Tonic Wine, marcă de băutură tonică alcoolizată.

19

Agnes s-a ridicat din propria cenușă la timp pentru ziua lui Shuggie, care împlinea zece ani. Se lăsase de băutură de trei luni când s-a angajat în tura de noapte la benzinăria de la abataj. Cumpărăturile pentru Crăciun le făcuse din patru cataloage diferite, înțesând bradul cu cadouri și umplând masa cu patru feluri de vânat și cărnuri, fără nici cea mai mică posibilitate să le achite. În timp ce Leek și Shuggie zăceau cu burțile burdușite la lumina televizorului, nu-și dădea seama că-și bătuse capul degeaba. Le era de ajuns ea, cu abstinența ei și tihna pe care o aducea.

Au început să vină facturile de la cataloage, dar, dincolo de bani, slujba îi mai oferea ceva de care avea nevoie în momentul acela. Slujba o ajuta să-și aline singurătatea. O ținea ocupată, îi dădea ceva de făcut în nopțile lungi și pustii. Fără ea, ar fi stat acasă, întrebându-se ce să facă până când avea s-o ia în sfârșit somnul. În majoritatea nopților ședea acolo gândindu-se la Shug, gândindu-se la prietenii care nu mai sunau deloc, la Lizzie, și la Wullie, și la Catherine în Africa de Sud. Tura de noapte o ajuta să se țină departe de băutură.

Benzinăria funcționa și ca un magazinaș, singurul loc pe o rază de doi kilometri unde se găseau țigări, înghețată pe băț și pungi cu chipsuri coapte la cuptor. Era centrul a nimic. Trăgea un sertar și scotea monedele soioase care zornăiau înăuntru, dădea drumul mărunțișului și împingea pachetele de țigări și cutiile de lapte înapoi prin paravanul de sticlă. Era și ăsta un soi de viață socială, și Agnes se bucura s-o aibă.

Patru nopți pe săptămână, Agnes ședea îndărătul apărătorii de sticlă holbându-se în gol, prin întuneric. La răstimpuri prelungi, șoferii de taxi opreau și făceau plinul cu diesel. Unii cereau cheia de la toaleta înghesuită și umedă, iar alții îi cereau ziarul și o cutie de Irn-Bru rece. Postați de o parte și de alta a paravanului, flecăreau despre grevele de la Ravenscraig, despre sfârșitul râului Clyde, despre lucrurile pe care le aveau în comun. Taximetriștii erau obișnuiți să se afle îndărătul sticlei. Propriile lor nopți erau presărate cu geamuri despărțitoare și parbrize. Agnes ajunsese să se bucure de tovărășia lor.

Cu timpul, vreo doi bărbați au ajuns să fie clienți fideli și câțiva au început să-și petreacă pauzele acolo, cu ea, mâncând sandvișuri de-o parte și de alta a geamului. Vânzările din timpul nopții de la benzinărie au crescut după ce s-a angajat ea. Unii taximetriști se dădeau peste cap ca să treacă pe-acolo, să petreacă câteva minute cu femeia frumoasă care râdea la poveștile lor, păpușa aia care părea întotdeauna bucuroasă să-i vadă. O luau din loc numai când oprea următorul șofer.

Uneori, dacă era prinsă într-o discuție, câteva dintre taxiuri dădeau roată benzinăriei până când se elibera. Stăteau cu ochii pe ea ca niște copilași timizi care se holbează la o farfurie cu biscuiți. Îi vedea cum bat strada în zigzag, așteptând să le vină rândul la cele zece minute tihnite în compania ei, bosumflându-se când o vedeau râzând cu vreun alt șofer.

Unii dintre șoferii mai bătrâni îi cereau lucruri care se aflau pe rafturile de jos. Pentru ei era o joacă, să-și mai omoare timpul. Pe Agnes n-o deranja. Turuiau verzi și uscate și-o urmăreau cu privirea în timp ce aluneca de colo colo prin magazinaș, aducându-le zahărul și apretul comandate. Se simțeau mai puțin singuri în timp ce ea se apleca să ia ziarul din ziua aia, delectându-se cu felul în care i se strâmta fusta în timp ce se lăsa pe vine ca să ajungă la raftul de jos. Apreciau felul în care puloverul îi aluneca pe umăr și negrul sutienului se distingea pe pielea trandafirie. Agnes știa ce groaznic e să te simți singur.

După câteva luni întunecate de iarnă de muncă la benzinărie, Agnes a început să primească lucruri. La început erau mărunțișuri, cum ar fi lăzi de cartofi sau borcane cu cepe murate de la angro. Într-o dimineață a primit o cutie de carton cu absorbante. Curând, vreo doi dintre șoferi au început să-i aducă cadouri și mai consistente, ca de pildă un frigider la mâna a doua, un televizor portabil vechi și alte electrocasnice provenite din remorcile camioanelor. Shuggie venise de la școală și descoperise că geamul crăpat de la ușa de la vestibul fusese înlocuit. Venise acasă și descoperise chicineta igrasioasă proaspăt văruită.

Spre sfârșitul turei de noapte erau perioade lungi când nu oprea nimeni la benzinărie. Agnes se holba în neștire la Pit Road, numărând orele în funcție de du-te vino-ul autobuzului de noapte solitar. În nopțile acelea ședea după apărătoarea de sticlă și răsfoia fără grabă catalogul ei Freeman, cheltuindu-și leafa înainte s-o fi câștigat. Soarele se ițea pe cer, și Agnes se pregătea să iasă din tură, strecurând în buzunar un baton de ciocolată să-i dea ăluia mic la școală și servindu-se cu un pachet de țigări fine. Descuia ușa și-i dădea drumul celui din tura de dimineață. În timp ce mergea spre casă pe Pit Road, soarele la răsărit

incendia haldele de zgură, înainte ca cerul mohorât să câștige teren și să acopere cartierul muncitoresc cu pătura cenușie obișnuită.

Pe drumul spre casă, Agnes ura un „bună dimineața“ tărăgănat când trecea prin dreptul oaselor obosite ale femeilor care munceau făcând curat prin centru. Menajerele își frecau cruciulițele de aur de la gât și murmurau în barbă câte un „aham“ fără să se uite la ea. Femeile alea uscățive nu puteau pricepe în ruptul capului ce căuta o catolică respectabilă să se întoarcă acasă la ora aia scandaloasă. Erau bănuitoare în privința femeii ăleia, care era dată cu ruj în zorii zilei și cu lac de unghii necrăpat de culoarea sexului. Bărbații care aveau norocul să mai aibă o slujbă ridicau privirea și zâmbeau când treceau prin dreptul lui Agnes. Căutau să ascundă pachețelele de prânz înfășurate în hârtie pe care li le pregătiseră nevestele în timp ce-i urau „bună dimineața“ și-i făceau ștrengărește cu ochiul.

Când ajungea acasă, strecura batonul de ciocolată pe care-l șterpelise sub perna lui Shuggie și, cu o sărutare și o ceașcă de ceai cu lapte, îl trezea să plece la școală. La piciorul patului, îi lăsa lui Leek salopeta curată și spălată de cu seară. Băieții ședeau lungiți fiecare în patul lui, în tăcere, întorși unul spre celălalt, și o ascultau cum se îngâna cu matinalul de la radio. Niciunul nu clipea, de teamă să nu fie primul care destramă vraja.

Agnes lucra în tura de noapte doar de vreo două luni când l-a întâlnit prima oară pe el, pe boul roșcat. Nu era ca ceilalți. Ceilalți taximetriști împrumutaseră forma familiară a bărbaților trecuți de prima tinerețe, cărora ceasurile lungi de sedentarism petrecute la volan le ruinaseră trupurile, iar mic dejunurile scoțiene copioase și cinele luate la bufetele expres li se așezau ca păsatul răcit în jurul mijlocului. Până la urmă, taxiul îi cocârja până când umerii li se rotunjeau într-o cocoașă domoală, iar capetele li se ițeau deasupra gâturilor ascunse de fălci. Cei care lucraseră multă vreme de noapte căpătaseră o paloare cadaverică, singurul pigment fiind dat de ușoara cuperoză de la anii întregi de băutură. Erau bărbații care își împodobeau degetele cu ghiuluri de aur cu ebosă de monedă, resimțind o plăcere stupidă din a și le admira cum sclipeau mândre, pe volan. Văzându-i, nu se putea înfrâna să-i fugă gândul la Shug.

Când roșcatul a coborât din taxi atunci, prima oară, Agnes a căutat să nu se holbeze. Trebuie că era începător în ale șofatului. Umerii îi erau încă drepți, iar rozul feței îi era dat de soare și de aerul curat, nu de cârciumi întunecate și halbe aurii de bere. Era un bărbat înalt, spătos, și în timp ce umplea rezervorul taxiului cu motorină, Agnes îl urmărea cum stă acolo, falnic ca bradul. Clătina taxiul dintr-o parte în alta cu brațul vânos, iar buclele roșcate îi scăpărau în lumina

pâlpâitoare a neoanelor. Nu a tresărit când a zărit-o, cum făceau uneori ceilalți, dar nici n-a zâmbit. Agnes ședea îndărătul geamului ei, cu brațele încrucișate pe piept, ca și cum ar fi așteptat un amant care uitase să vină s-o ia cu mașina. I-a împins restul prin sertărașul de siguranță, iar el a mormăit un „mulțumesc“ și s-a întors la taxiul lui.

Au trecut câteva săptămâni până când și-a făcut iar apariția. De data asta, Agnes a început să-i vorbească înainte ca el să fi ajuns măcar în dreptul geamului.

— Nu șofezi de mult, așa-i? l-a întrebat, cu buzele rujate întinse într-un zâmbet, timp în care împinsese sertarul spre el, ademenitor.

— Ce-aț' zâs? a făcut el, smuls din gândurile lui. Nu v-aud de după geamu' cela.

Agnes a remarcat accentul scoțian gros, tărăgănarea molcomă tipică Strathclyde-ului din vocea lui. A continuat în engleza cea mai curată:

— Întrebam doar dacă te-ai apucat de curând de taximetrie.

— Ce vă face să-ntrebați' așa ceva? a reacționat el tăios, răsuflarea lui aburind geamul.

Lui Agnes i-a pierit zâmbetul.

— Nimic, doar că trec o mulțime de șoferi de taxi pe-aici. Dumneata pari mai... vesel decât ceilalți.

Bărbatul s-a uitat la ea cum s-ar fi uitat la un câine vorbitor. Ea a bâjbâit mai departe:

— Vreau să zic că nu pare să te fi uzat așa de tare. Tot condusul ăla. Toți clienții ăia dificili.

— Pasămite ț-oi fi închipuind că te pricepi la oameni, ai?

Întrebarea a luat-o prin surprindere pe Agnes. Acum ea era cea care nu zicea nimic. Roșcatul a dat drumul câtorva monede în sertar cu un zornăit metalic asurzitor.

— Dă-ncoa' o juma' de lapte ș-o franzelă. La tavă, nu simplă. Vez' să fie proaspătă, și să n-o turtești în drăcia aia a dumitale.

A făcut semn spre sertarul ei de siguranță.

Lui Agnes i-a luat câteva clipe să-și revină și să se ridice de pe scaun. Traversase jumătate de magazin când s-a uitat peste umăr ca să vadă dacă o urmărește, însă roșcatul se holba la propriile picioare de parcă pe încălțările lui ar fi fost scrisă o poveste. Inspira pe nările ca de cal, iar Agnes îi vedea umerii înălțându-se și destinzându-se, ca imediat să îi coboare la loc. Părea obosit; bolnav și obosit. Întorcându-se la geam, Agnes a așezat sticla mică de lapte în sertar și a împins-o

spre el. Bărbatul a apucat-o cu lăboanța lui. A dat drumul franzelei în sertăraș, și de abia atunci el a vorbit din nou.

— Ai să-mi turtești pâinea.

Agnes a ridicat privirea spre el, stupefiată. Franzela ar fi încăput dacă o împingea, dar el a vociferat iarăși, înroșindu-se în obraji:

— Ț-am zâs, n-o-ndesa p-acolo.

— Nu pățășste nimic. Pâinea-i elastică.

A împuns cu vârful degetelor coaja franzelei moi și, ca într-o reclamă la prospețime, aceasta a revenit instantaneu la loc. Bărbatul n-a zis nimic.

Agnes a zâmbit sfios.

— Ei bine, n-am ce face. Nu am cum să deschid ușa de siguranță.

Și-a dus mâna la piept și a făcut ochii mari.

— Vezi dumneata, sunt singură aici.

Roșcatul s-a foit de pe un picior pe celălalt, roșu ca focul în obraji. A clipit des, și-a fixat încălțările cu privirea și a tras adânc aer în piept prin nările largi.

— Uite ce-i, vrei franzela ori ba? l-a întrebat Agnes, aplecându-se până aproape de geam.

Puloverul i s-a sucit în față, și a știut că i se vede breteaua neagră a sutienului pe umăr. A zâmbit privindu-l prin ochii îngustați.

Bărbatul a izbit cu pumnul cărnos în geam, făcând-o pe Agnes să sară îndărăt de parcă ar fi plesnit-o.

— *Dumnezeule mare!* Se poate-n pizda mă-sii să nu primească omu' o felie de pâine turtită?

Chestia asta a deșteptat demonul din Agnes. Nu-i făcea deloc bine la moral să se simtă așa de invizibilă. Faptul că era ignorată în felul ăla îi stârnea pofta să bea ceva. Cu unghia lăcuită, a dezlipit capătul ambalajului pâinii și a extras coltucul. A dat drumul feliei în tăvița de la sertar de parcă ar fi fost un pește mort și a împins-o spre bărbatul mătăhălos.

El s-a uitat în sertar la felia de pâine solitară de parcă femeia s-ar fi răhățit într-o cutie.

— Ei, ce mai aștepți, ia-o, l-a avertizat ea.

Zâmbetul și breteaua de la sutien dispăruseră. Roșcatul a apucat felia și a ținut-o cu delicatețe între degete. Cu un clinchet metalic sertarul s-a tras la loc înăuntru, iar Agnes a mai vârât o felie și a împins-o spre el. Bărbatul a luat-o de acolo. Au continuat așa în tăcere, cu Agnes care dădea drumul feliilor de pâine în sertar și bărbatul care le culegea cu gesturi delicate, ca pe niște farfurii de porțelan.

Era convinsă că nu respirase de când alunecase spre el prima felie. De undeva din adâncul lui aerul a scăpat șuierând ca dintr-un cauciuc spart, și bărbatul s-a uitat la jumătatea de pâine de la el din brațe. Agnes continua să manevreze sertarul.

— Am lucrat la mină pân-au închis-o, a spus el cu glas stins. Cum ț-ai dat sama că nu-s șofer de meserie?

— Pur și simplu, a spus Agnes. Am experiență.

— Zău?

— Aș putea scrie o carte, a spus ea și a mai strecurat o felie în sertar.

— Nu știu, zău, cum rezistă, a spus bărbatul roșcat. Șî oamenii pe care-i întâlnești? Numa' ticăloși unu' ș-unu'.

— Nu oricine e-n stare să bată străzile astea noaptea. Lucrezi de mult de noapte?

— De vreo lună.

— E o viață tare singuratică, așa-i? a spus Agnes.

Bărbatul s-a uitat la ea parcă pentru prima oară.

— Aham, îi tare singuratică, a spus el.

Avea o privire obosită. Agnes a împins ultimul coltuc spre el.

— Ei bine, treci p-aici mâine-noapte. Îți strecor o cutie de fulgi de porumb prin sertărașul ăsta.

Bărbatul a zâmbit pentru prima dată. Avea dinții mari, drepți și albi.

— OK.

— Vezi să vii c-o sacoșă de plastic. Că ți-o dau fulg cu fulg.

După Shug mai fuseseră bărbați, dar nu și ieșiri în oraș. Toată ziua așteptase să audă claxonul taxiului. La prânz își făcuse deja baia și tot mai avea deja de așteptat până la opt, când spusese că o să vină după ea. Cifrele luminate de la ceasul radioului pâlpâiau ca o numărătoare inversă. Dispoziția lui Agnes oscilase întreaga zi între febrilă și abătută, iar acum, în timp ce aștepta în fața oglinzii de la măsuța de toaletă, se simțea pe clipă ce trece mai proastă. Își făcuse în minte o listă cu lucrurile pe care nu trebuia să i le spună acelui bărbat nou din viața ei. Lucrurile urâte care era bine să rămână sub tăcere îi dădeau senzația c-o strânge cineva de gât. Se cerea ceva de băut.

Shuggie ședea într-o tăcere îngândurată lângă ea, cu mâinile cuminți în poală și gleznele așezate atent una peste alta, cu aceeași expresie schimonosită de durere pe față. Agnes încerca să-și ordoneze viața într-o narațiune coerentă și se simțea tot

mai plictisitoare și mai neroadă. Lucrurile de care nu trebuia să pomenească se căscau ca niște falii, conturând-o ca pe o femeie care dormea din 1967, anul în care îl cunoscuse pe Shug.

Boul roșcat se numea Eugene. Era un nume bun, demodat și nepretențios în același timp. Era un nume pe care mamele îl alegeau pentru primul băiat, cel care urma să fie serios și loial, mândria mămicii, dar nu lumina ochilor ei. Agnes avusese întotdeauna impresia că e un nume pe care mamele catolice îl alegeau pentru fiii cărora le era scris să îmbrace haina preoțească, pentru copiii însemnați să fie oferiți pe post de jertfă.

Eugene a apăsat claxonul taxiului negru, iar Agnes a sărit ca arsă. Sticluțele de parfum de pe noptieră au clinchetit ușor. S-a uitat în jos, la băiat, care-și ținea degetele încrucișate ca să-i poarte noroc. Și le-a înălțat spre ea și a scuturat din mână cu un zâmbet încrezător. Leek stătea rezemat de tocul ușii, cu brațele încrucișate la piept. Agnes i-a cerut să-i dea un pupic ca să-i meargă bine, iar Shuggie s-a uitat cum îl cuprinde pe după gât. La început, Leek nu s-a clintit, însă după câteva clipe, foarte încet, a desfăcut brațele și a îmbrățișat-o. I-a potopit obrajii cu sărutări până când, chicotind ca o școlăriță, a trebuit să-l împingă în lături și să verifice că nu-i șterse fardul de pe obraji.

Afară, în lumina blândă a înserării, Agnes a mai băgat o dată de seamă ce chipeș e bărbatul. Îmbrăcat într-un costum cu revere late și cu părul des pieptănat ud, făcea taxiul rablagit să pară un Rolls-Royce. Eugene a deschis portiera dinspre șofer și a coborât. Agnes i-a văzut cravata subțire, din șnur împletit, și acul care sclipea mândru. Era, și-a dat Agnes seama, prima oară când nu erau despărțiți de un geam de protecție. El i-a deschis portiera din spate și, fără să ridice privirea, a știut că femeile de la mină se perpeleau la ferestrele dinspre stradă. Simțea adierea iscată de mii de perdele de plasă trase în aceleași timp. Cu mâna încărcată de inele și-a dat părul de pe frunte și și-a azvârlit capul pe spate. Aproape că auzea clămpănitul furios din fălci.

— Și zi, ai găsit ușor adresa? s-a interesat, timp în care el închidea portiera în urma ei.

— Aham, fără probleme, a zis el, pornind motorul. Te-am făcut să aștepți?

— Nu, nu. Mă grăbeam foarte tare să fiu gata, nici nu știu când a trecut ziua.

Agnes încerca să-și presare vorbele cu un chicotit destins.

— Ei bine, ți-a reușit.

I-a aruncat o privire aprobatoare în oglinda retrovizoare.

— O, mi s-a luat o piatră de pe inimă, a spus ea, ridicând brațele așa încât franjurii de piele de pe mâneci au tremurat. Habar n-aveam cu ce să mă îmbrac.

Agnes nu mai fusese niciodată la Grand Ole Opry. Se afla în partea de sud a Glasgow-ului, pe Govan Road, o fostă sală de cinema transformată dintr-un colț dărăpănat de oraș. Perechile mergeau acolo pentru serile de country, cu dansuri western și concursuri de tras cu arma. Se poate să fi fost distracția care venea la pachet cu muzica country sau se poate să fi fost armele, dar, oricare era motivul, cumva, Opry era foarte pe gustul localnicilor din Glasgow. În fiecare seară din săptămână era plin până la refuz. Preț de câteva ceasuri, Edna McCluskey din Clarkston putea deveni Kentucky Belle, în vreme ce bărbatul ei, pricăjitul de Stan, își punea o vestă de piele și un Stetson mare, cu franjuri, și se transforma în Vizitiul Stan, Vânătorul de Recompense.

Eugene a parcat mașina și a ajutat-o pe Agnes să coboare din trăsura ei. Firma care anunța „Old Western“ lumina strada și se răsfrângea în macadamul ud. Oamenii se îmbulzeau la ușă ca să intre, iar Agnes avea impresia că se află la o premieră simandicoasă. Eugene s-a băgat în față, a arătat insigna de șerif strălucitoare o fracțiune de secundă și au intrat direct.

Înăuntru nu mai semăna aproape deloc cu cinematograful de odinioară. Sala era dispusă pe două niveluri, cu o scenă mare în partea din față. Pe scenă se afla o trupă al cărei vocalist era îmbrăcat în pantaloni de piele bej și avea părul strâns într-un ciuf stil rockabilly care se ițea deasupra feței ciupite de vărsat. Ținea suportul microfonului rezemat de picioare de parcă ar fi fost o fată de care era îndrăgostit. Cânta cu o voce nazală *á la* Johnny Cash.

În fața scenei era un mic ring de dans, unde câteva perechi mai în vârstă executau o variantă de cadril la flașnetă. Bătrâni în blugi strâmți învârteau gospodine cu brațe groase și păreau că se distrează de minune încolăcindu-și brațele și dansând two-step pe ritmul formației. Femeile de la Opry purtau ținute de văcărițe cu pălării Stetson sau rochii înfoiate de prostituată cu volane, tivite cu dantelă, și pene în păr. Agnes s-a uitat la fusta ei strâmtă, neagră și la haina de piele. Costase o avere când o luase din catalog. O returnase de două ori până nimerise mărimea. Acum se uita prin sală la ținutele de blugi și la rochiile cu volane, iar a ei i se părea îngrozitoare.

Eugene a condus-o prin mulțime. Era încălțat cu cizme de piele, iar sub sacoul de la costumul cafeniu avea o centură cu câte un toc decorativ pe fiecare parte, în care se găsea câte un revolver sclipitor. Capetele se înclinau politicos spre el, iar el le răspundea încordat. De jur-împrejurul ringului de dans erau măsuțe rotunde la

care ședeau perechi de tineri care nu se îmbătaseră încă suficient cât să danseze nestânjenit. Eugene a tras un scaun și a pus-o pe Agnes să se așeze fix în centrul sălii, nu pitită în vreun colț. I-a luat haina și ea l-a lăsat să zăbovească cu mâinile cărnoase pe umerii ei, de ajuns cât să-i adulmece pe îndelete parfumul din păr.

Sala era animată de tărăboiul molipsitor făcut de formație și de dansul sacadat, săltăreț. Aerul era înțesat de mirosurile plăcute de whisky auriu și piele. Era încă devreme, dar mulțimea se simțea deja transportată. Agnes găsea amuzant felul în care o deghizare ieftină putea fi așa de eliberatoare.

— Ei, ce părere ai? a întrebat-o Eugene, cu un rânjet triumfător cât toată fața.

— E minunat, nu?

— Chiar e. Știi, Glasgow-ul a fost primul Vest Sălbatic. Încă mai poți fi scalpat pe Maryhill Road noaptea în timpul săptămânii.

Eugene începea să se simtă în elementul lui.

— Mă bucur c-am reușit facem în fine chestia asta.

— Și eu.

— Mi-am dat seama că de-abia în seara asta m-am convins că ai picioare, a râs el. Că nu ești numa' un taburet de benzinărie de la brâu în jos.

— Sper că nu ești dezamăgit.

— Nu, nici vorbă.

Eugene a râs și a întins lăboanța ca și cum ar fi făcut formal cunoștință.

— Îmi pare bine. Povestește-mi câte ceva despre tine.

— Nu e mare lucru de povestit.

Agnes a cules un suport ud pentru pahar de pe masă și a început să-l răsucească agitată. S-a apucat să depene narațiunea pe care o exersase în minte.

— Papistașă de Glasgow get-beget. Am avut o viață tihnită.

— Aham, și la mine la fel.

— Sunt divorțată, s-a grăbit Agnes să adauge, plăcându-i cum suna mai degrabă decât: *Bărbatul meu m-a părăsit pentru o curvă boccie și șleampătă*.

Eugene a șovăit; Agnes a avut impresia că tăcerea durase o secundă prea mult.

— N-aț' reușit s-o faceți să meargă? a întrebat catolicul.

Era dezamăgit? Agnes nu reușea să-și dea seama. A clătinat din cap și s-a simțit ușurată atunci când, cu un zornăit de pinteni, o chelneriță s-a înființat lângă masa lor. Era o femeie frumușică, îmbrăcată cu blugi strâmți, deschiși la culoare, încinsă cu o centură groasă din piele de șarpe cu clopoței. Capul șarpelui era încă atașat, iar coada cu clopoței îi era îndesată în gură pe post de sistem de închidere.

— Măi să fie, bună sara, domn' șerif, care mai îi viața dumitale?

Vorbea cu un fonfăit pronunțat de Texas via Gorbals.

— Sal'tare, Belle, nu mă plâng.

Eugene a întins mâna spre Agnes.

— Dânsa-i prietena mea Agnes; îi prima oară când vine.

Fără să zâmbească, Belle și-a înclinat pălăria cu boruri largi în direcția lui Agnes. Era un salut glacial.

— Și zî așa, domn' șerif, am auzit că bați orașu' ăsta sălbatec în diligența aia nouă a dumitale.

— Aham. Din nefericire.

— Păi, una din zilele astea o să te conving să treci să mă iei, a continuat ea, cu un accent texan ca din filme, aplecându-se spre el așa încât cămașa i se despica în dreptul sânilor. Poate facem o plimbare până-n Burntisland. Nepoată-mea are o rulotă pe malul apei.

Agnes se întreba dacă există campinguri pe malul mării în Texas. A chicotit. Nu se putea abține. Chelnerița s-a uitat la ea ca la un parazit.

— Poate altă dată, ei.

Eugene s-a foit în scaun.

Belle a oftat și și-a vârât degetul mare pe după gaica de la curea.

— Ei bine, ce-ț' aduc, amice?

Acum accentul ei era sută la sută din South Side.

— Io o să vreau o halbă și o jumate.

S-a uitat spre Agnes.

— Mm... Eu vreau doar o Coca-Cola, a spus ea.

Își simțea gura uscată acum, că momentul pe care îl așteptase cu groază toată ziua venise.

— Asta-i tot?

— Și niște lămâie? a adăugat Agnes, pe tonul cel mai degajat cu putință.

— Imediat.

Femeia a oftat și s-a îndepărtat zăngănind, având grijă să-și legene curul ca o junincă îngrășată.

Agnes i-a observat atent chipul lui Eugene. Se bucura că bărbatul n-a aruncat nicio ocheadă.

— Ei bine, pare drăguță.

— Aham, presupun, a spus Eugene neconvingător.

— E un nume foarte frumos, Belle.

— Aham, așa-i. Păcat că de fapt o cheamă Geraldine.

Agnes a râs.

— Așa deci, *domn' șerif*.

Eugene a lăsat-o să râdă de el, era o dovadă de mărinimie și a ajutat-o să se mai destindă puțin.

— Aham, îi Geraldine din Gartcosh, și nu-s deloc convins că n-a omorât chiar ea șarpele ăla și n-a făcut cureaua aia cu mâna ei.

— Atunci ar fi bine să am grijă.

— Aham. Muierea aia poa' să-și facă cizme noi dintr-un soț vechi.

Au venit băuturile, și o vreme au stat așa, uitându-se la dansatori cum fac piruete când într-o parte, când în alta, înainte ca el să se întoarcă în fine spre ea.

— Și ia zi, de ce nu ț-ai luat nimic de băut?

Agnes a parcurs în minte povestea versiunii revizuite a vieții ei.

— O, știi cum e. Băutura nu-mi prieste. Mă trezesc cu o durere de cap teribilă dimineața.

Și-a scărpinat ceafa, stingherită.

Eugene nu părea dispus să înghită gogorița. Un licăr de înțelegere a scăpărat în privirile lor.

— Ei, în fine, poate mai târziu.

— Poate.

Agnes a căutat să schimbe subiectul.

— Și zi așa, cum de șeriful orașului e singur?

— Tocmai mă pregăteam să te întreb același lucru.

— I-o poveste lungă. Mai știi cum era cu cizmele alea croite din soți vechi?

— Ce? Asta înseamnă c-ar trebui să fiu atent?

— Mă rog, unii zic că-s o divorțată care caută o poșetă care să se asorteze cu cizmele.

A sorbit prin paiul micuț.

— Așa că, hai, răspunde-mi la întrebare.

I-a luat o vreme să răspundă. A sorbit puțin din bere și a luat o gură de whisky.

— Ei bine, am fost căsătorit foarte mulți ani, până anul trecut mai bine zis. Marele C. Fulgerător.

— Îmi pare rău să aud.

Și-a pus o mână pe a lui.

— Același lucru i-a venit de hac și lu' taică-miu.

Bărbatul a încuviințat din cap doar și a mai luat o gură din fiecare băutură. Condensul de pe peretele halbei părea răcoritor.

Muzica s-a domolit treptat și formația a anunțat mulțimea că o să ia o pauză. O pereche nădușită a venit la masa lor. Ea purta o rochie de bordel, iar bărbatul, costumație standard de cowboy.

— Sal'tare, domn' șerif, cum merge treaba? a făcut femeia, cu alura cea mai western pe care-o puteai găsi în Glasgow.

Eugene i-a prezentat pe cei doi drept Leslie și Lesley, niște obișnuiți de-ai casei.

Leslie a spus:

— Dac-o vedeți pe nevastă-mea, să nu-i zâceți că-s aci cu gagicuța.

Bărbatul pipernicit a rânjit ca un dihor.

— Ia mai scutește-mă. De parcă n-am mai auzit-o p-asta.

Nevastă-sa și-a dat ochii peste cap, plictisită să audă aceleași prostii de ani de zile.

— Noi am trecut doar să vedem ce faci, domn' șerif.

Lesley și-a încrucișat brațele sub pieptul planturos și și-a apucat crucifixul între degete.

— Cum reziști?

— Bine, să zâcem.

Eugene părea ușor prins în corzi.

— Încă ne mai rugăm pentru tine la biserică, a spus Lesley. Parcă mai ieri s-a-ntâmplat, nu-i așa?

— Aham, a făcut Eugene.

I-a aruncat o căutătură neliniștită lui Agnes.

— Dumnezeu s-o iubească și s-o aibă în pază.

Lesley și-a răsucit cruciulița între degete.

Eugene a închinat paharul de whisky, dar n-a sorbit din el.

Agnes s-a uitat la Lesley. Femeia îl studia pe Eugene. Privirea i s-a mutat de la părul bărbatului la nasturii întăriți ai vestei și mai apoi la gulerul cămășii, înălbită și apretată. Era una dintre femeile alea care se omoară după detalii. *Cine îi călca lucrurile? Cine îi dădea să mănânce?*

— Ce-ț' fac surorile? a întrebat ea într-un târziu.

— A, bine, bănuiesc, a spus el. Oi fi eu cel mai mare, da' n-ai zice dacă le vezi pe ele în acțiune. L-ar trata de sus și pe Matusalem.

— Of, îi doar din cauză că-ș' fac griji din pricina ta. Să-i spui, rogu-te, lu' Colleen c-am întrebat de ea și de ăia mici. Mare-ncurcătură cu Jamesy ăla al ei. Să-i spui c-o să-i trimit niște haine vechi. Gerald al nostru s-a mai lungit o tură, crește

ca din apă. Nu știu, zău, cum reușește Colleen a ta să îmbrace cinci de când s-a-nchis mina aia.

Eugene ședea încremenit, ținând în continuare paharul pe jumătate ridicat. Lui Agnes i-a luat câteva clipe, dar în fine, i-a picat fisa și a început să-i piară zâmbetul.

— Locu-ăla s-a dus de râpă de când s-a-nchis exploatarea aia. Știu tăt despre prostia aia cu diazepamul. O, ș-am auzit șî despre otreapa aia bețivă care s-a mutat peste drum.

S-a întors spre Agnes, așteptându-se la un soi de solidaritate feminină.

— Pe vremea mea, biserica i-ar fi făcut vânt uneia ca ea. Nu se cade să ai o femeie de teapa ăleia printre familii cuviincioase.

Auzind-o, cowboyul cu față de dihor și-a dat ochii peste cap și a apucat-o pe nevastă-sa de brațul gras. Aproape c-a târât-o după el înapoi pe ringul de dans.

— Ei, în fine, sal'tare atunci, a spus femeia înveselită și s-a răsucit spre Agnes. Mi-a părut bine de cunoștință, scumpo.

Agnes a făcut un semn din cap, dar privirea îi era deja sticloasă, iar tușul de pleoape negru amenința să revină la forma lichidă. După ce-a plecat Leslie, ea și Eugene au rămas tăcuți vreme îndelungată. Apoi, brusc, Agnes a spus:

— Și zi așa, chiar toți râdeți de mine?

— Nu.

Eugene și-a scuturat claia de bucle roșiatice ca un copil serios.

— Io în niciun caz.

— Toată lumea face mișto de mine, a spus ea, ca pentru sine, mai mult. Trebuie că sunt o glumă tare bună pentru tine.

— Nu, a spus el.

Palmele lui mari, trandafirii, erau desfăcute pe tăblia mesei, gestul lui Shug dintotdeauna: un șarlatan care încearcă să pară sincer.

Agnes se uita la mâinile lui cum se odihneau acolo și a dat pe gât cu nesaț sentimentele de autocompătimire care o făceau să vrea ca el s-o rănească, acea parte din ea care tânjea după ce era previzibil.

— Și, ia zi, ce fel de neam ești cu Colleen McAvennie? Toți vă încrengați așa de tare pe-aici că nu m-ar mira dacă ar fi verișoara ta, soră-ta și lăptarul tău în același timp.

Eugene a oftat.

— M-ai întrebat dacă ț-am găsit ușor casa și io am zâs că da. Ei bine, n-am fost foarte limpede.

A sorbit încet din bere, a dat pe gât o duşcă de whisky şi şi-a desfăcut iar palmele.

— Colleen McAvennie e soră-mea mai mică.

Zgomotele vesele din sală au amuţit. Agnes simţea că cei doi Leslie se uită la ea. Ochii lor îngustaţi o înfierau cu arsura familiară a ruşinii pe obraz, pe tivul fustei, pe inelele de pe degete. A cumpănit la vorbele lui. Berea chihlimbarie o chema. Îi spunea c-o să facă să fie mai bine.

Şi-a dat seama că Eugene vorbeşte iar.

— Colleen a noastră îi doar una dintre opt fraţi, câţi suntem, şi tăţi trăim în cartieru' ăla. Vână bună irlandeză. Ştii cum se-ntâmplă. Bunicu' a fost unu' din primii mineri, şi tăţi am crescut şi, cumva, am rămas acolo. Nu prea aveau imaginaţie pe vremea aia.

S-a căznit să arboreze un zâmbet cald. Agnes nici vorbă să se înmoaie.

— Şi zi, ce spune despre mine? s-a interesat ea, îndreptându-şi spinarea.

— O, nu-ţ bate capul cu ea. Trăncăneşte ca o moară stricată.

Palmele desfăcute i s-au încleştat.

— Mă rog, în fine, pot să-mi închipui...

— Îi doar un loc mic... a căutat s-o liniştească Eugene.

— *Sunt o beţivancă înrăită...*

— Şî nu-i nimica de făcut...

— *şi-s o mamă rea...*

— unde tăţi ştiu ce face ălalalt...

— *mă fac de băcănie...*

— ş-ar trebui să-ş' vază de treaba lor.

— *şi-s o curvă.*

Ultimul cuvânt l-a făcut să se foiască stingherit în scaun. Catolicul cel cuviincios, întâiul născut, serios şi onest.

— Înţeleg, a spus ea cu glas stins.

— Tre' să te-ntreb, a spus el, după o ezitare. Vreau să zic*, îmi pare groaznic de rău că tre' să-ntreb*.

Agnes a văzut cum gâtul lui gros zvâcneşte.

— Da' te-ai culcat vreodată cu bărbatu' ei? Cu Big Jamesy?

Agnes a şovăit întrebându-se ce să răspundă. Anii întregi de alcoolism te făceau nesigur. Anii întregi în care lumea te întreba „îţi mai aminteşti seara când ai făcut chestia asta?" te făceau să nu mai poţi discerne adevărul. Lucrurile pe care le uitase în răstimpurile când nu mai ştia de ea puteau fi mărunte şi lipsite de însemnătate,

dar la fel de bine puteau fi de pomină, puteau fi catastrofale. Adevărul era că nu se culcase cu Jamesy, nu de bunăvoie, în orice caz. O dusese cu preșul ca să se vâre între picioarele ei și pe urmă nu onorase înțelegerea. Era mai grav decât o partidă de sex. Nu știa cum s-o numească.

— Nu. Nu m-am culcat niciodată cu Jamesy.

A spus-o pe tonul cel mai convins de care se simțea capabilă.

Eugene și-a dus iarăși paharul la buze, bucuros, s-ar fi zis, să interpună ceva între ei. Agnes s-a îndreptat deodată de spate, înălțându-și capul până într-atât încât părea dureros.

— Să știi că lucrurile pe care le spun despre mine nu-s adevărate. Casa mea-i foarte îngrijită. E imaculată.

Un bărbat slab a urcat pe scenă. Zdrențăros și tras la față, avea plete lungi, cărunte, care aminteau de Willie Nelson, iar în față părul îi era îngălbenit de la anii întregi de tutun. S-a apucat să turuie în microfon de parcă ar fi dat ritmul la gigă scoțiană.

— Apropiați-vă, oameni buni. S-a făcut iar vremea aia. E Miezul Zilei. Ceea ce pentru voi — cowboyi irlandezi vajnici dintre noi — înseamnă că-i zece jumate seara.

Mulțimea a râs afabil.

— E balul pistolarilor. Așa că aliniați-vă. Și putem trece la prima rundă.

Bucuros de diversiune, Eugene a dat dintr-una pe gât ce mai rămăsese din lichidele aurii.

— Bun! Hai, sus.

S-a ridicat în picioare și, fără să mai aștepte răspunsul ei, a săltat-o pe Agnes de pe scaun. Și-a tras haina în lături așa încât să i se vadă cele două pistoale argintii. Și-a scos centura de la brâu și i-a încins mijlocul cu ea. A strâns-o, dar tot largă îi atârna.

— Bun. Fii atentă la mine. Cowboyul de pe scenă o să numere până la trei.

Își ținea brațele țepene pe lângă corp.

— De-abia când ajunge la trei ai voie să-ntinzi mâna după armă. Bine? Când ajunge la trei, scoți pistolul, pe urmă ții și tragi cocoșul și pe urmă tragi.

Eugene a scos unul dintre pistoale și, cu o mișcare rapidă, a tras cocoșul înspre el cu podul palmei și s-a făcut că apasă pe trăgaci.

— Nu tre' să te-ntereseze să ții foarte precis. Numa' ai grijă să apeși cât poți de repede pe trăgaciu' ăla.

— Nu pot. O să mă fac de râs.

— Ne-am lăsat demnitatea la intrare.

Eugene a făcut semn spre insigna lucioasă de plastic.

— Io-s șerifu' în orașu' ăsta, iară tu ești doamna mea. N-o să se ia nimeni de mine.

Agnes n-a auzit decât partea cu ea care era *doamna lui*.

Bărbatul cel slab de pe scenă a anunțat runda femeilor, și femeile au început să se alinieze. Agnes nu remarcase toate pistoalele, dar iată-le, lungi, și strălucitoare, și arătând ca de recuzită. Eugene a așezat-o în rând.

— Nu pot! s-a tânguit ea.

— Uite ce-i, imaginează-ți că-i Colleen a noastră, și sigur o nimerești drept între ochi.

Primele două femei și-au ocupat pozițiile, la șase metri depărtare una de alta de-a curmezișul podelei presărate cu rumeguș. Slăbănogul le-a prezentat drept Îngerul din Aniesland și Delta Deirdre. Cu o mână înălțată în aer, a numărat tare la microfon.

— U-nu... doi... trei.

La trei, fiecare dintre cele două femei a dus mâna la pistolul de la cingătoare. L-a înălțat la nivelul ochilor, a armat cocoșul cu podul palmei și a acționat trăgaciul. Arma a scos o pocnitură asurzitore și a fumegat ca un pistol de jucărie cu capse. Delta Deirdre i-a luat-o clar înainte Îngerului din Anniesland. A suflat fumul din vârful țevii. Sala a răbufnit într-un vuiet.

— O, da, a făcut Eugene. Am uitat că-ț' trebe un nume de scenă.

S-a îndepărtat cu un zâmbet răutăcios. L-a urmărit cum se așază la loc la masă și comandă încă un rând. A ridicat degetele mari într-un gest de încurajare. Erau cărnoase și rozalii.

Când i-a venit rândul lui Agnes, aerul era încărcat de pucioasă de parcă ar fi fost Noaptea lui Guy Fawkes. O femeie din față a întrebat-o cum o cheamă și, notându-și numele, i l-a întins bărbatului de la microfon. Agnes a fost condusă în celălalt capăt al ringului și s-a răsucit cu fața spre altă femeie, cea în care trebuia să tragă. Din păcate, nu semăna câtuși de puțin cu Colleen. Cu codițe, șosete albe cu volane și un soi de șorț cadrilat, avea pe puțin șaizeci de ani și părea că-și câștigă pâinea gătind la cantina școlii.

Slăbănogul de pe scenă le-a prezentat pe cele două pistolare. În stânga era Arizona Ann. Mulțimea a aplaudat când bucătăreasa și-a săltat poalele rochiei și a făcut o reverență. În dreapta, a spus bărbatul arătând spre nou-venită, era Phoenix

Rising. Mulțimea a aplaudat din nou, iar Agnes era convinsă că aplaudaseră prea însuflețit pentru ea.

Bărbatul a început să numere.

— Și u-nu... și doi...

— Scuze. Așteptați, așteptați! a strigat Agnes, lăsându-se pe vine și îndesându-și poșeta plic între picioare. Mulțimea a râs. Agnes s-a făcut roșie ca focul la față.

Cu un oftat, bărbatul a reluat numărătoarea. Concentrată, Agnes și-a îndesat limba printre dinți. Bărbații toți erau cu ochii pe ea.

— Și u-nu... și doi... și trei...

S-a auzit o pocnitură, și, la scurt timp după, încă una.

Agnes a deschis ochii. Bucătăreasa înălțase pumnul victorioasă.

La runda lui, șeriful a ajuns până în semifinale, iar Agnes a stat aproape toată seara singură la masă, sorbind tacticos dintr-o cola încălzită. Bărbatul își dovedea adversarul fără probleme și, într-un fel ciudat, se simțea mândră; năucită, se gândea ce cuplu frumos ar fi putut forma. Pe urmă s-a gândit la Colleen și la toate celelalte fețe acre care o judecaseră și care se putea să fie surorile lui.

În cele din urmă, șeriful a fost învins de cântăreț, care a performat sub numele de scenă de Instalatorul Cântăreț. Bărbatul cu fața ciupită de vărsat părea foarte pasionat, ai fi putut paria că exersa la el în cameră ascultând Kenny Rogers la pick-up. Avea o mutră încruntată, pe care și-o schimonosea într-un rânjet fals *à la* Clint Eastwood pe care și-l perfecționase mândru.

Instalatorul a câștigat concursul; a primit niște jetoane pentru băuturi gratis de la bar și pe urmă a urcat la loc pe scenă, iar formația și-a reluat programul. Pe podeaua de lemn au pășit și mai multe perechi, încălzite de băutura proastă. Șeriful a condus-o pe Agnes până în centru și a tras-o spre el, în felul acela formal cu care cei tineri nu-și mai băteau capul.

— Mi-a plăcut numele pe care ți l-ai ales.

— Mersi, dar nu prea m-ai prevenit din timp.

Era cald și mirosea plăcut, iar răsuflarea lui era fierbinte. S-a lăsat trasă spre el, așa încât trupul i s-a lipit de pieptul bombat.

— Te-ai descurcat minunat.

Părea realmente mândru. Lucrul ăsta a binedispus-o.

— N-aș zice. Am fost împușcată mortal în trei secunde.

— N-a ajutat s-o vezi dinaintea ochilor pe Colleen?

— Țineam ochii închiși.

Eugene s-a zguduit de râs. Ochii îi luceau de la băutură.

— În fine. Clar ai câștigat premiu' pentru frumusețe.

— *Ssst.* Și oricum, să vezi tu. Am pe-acasă niște draperii vechi ș-o să-mi fac o rochie înfoiată pentru data viitoare.

Părea încântat. A zgâlțâit-o încetișor.

— O să mai existe o data viitoare?

— Ei, hai. Așa cred, acum, că mi-am plănuit ținuta.

— De-abia aștept s-o văd. O să fie o rochie din aia înfoiată, cu multe volane, cum purtau curvele?

Auzind cuvântul, Agnes a tresărit de parcă ar fi călcat-o pe picior. Bărbatul a simțit-o cum se încordează în brațele lui. Agnes s-a strâns în ea, și acolo unde trupul îi fusese lipit de-al lui s-a strecurat aer rece. Formația cânta altă piesă, una tristă, de inimă albastră, care le făcea pe femei să danseze cu alte femei și să fredoneze.

— Șî de când te-ai lăsat de băutură?

— Poate-ar fi bine s-o întrebi pe Colleen a ta.

A fost rândul lui Eugene să se crispeze.

— Îi greu? Să nu bei? a întrebat-o el pe un ton sincer.

— Da, și nu devine mai ușor, din contră.

— Cum așa?

— Ei bine, pe zi ce trece devii puțin mai puternic, dar băutura e tot timpul acolo, te-așteaptă. Nu contează dacă mergi la pas sau fugi de ea, e mereu pe urmele tale, ca o umbră. Șmecheria-i să nu uiți.

— Ce să nu uiți?

— Tot soiul de lucruri, a oftat ea. Cât de nevolnic ești, ce urât făceai la băutură. Uneori ți se pare că o poți controla. C-ai dovedit-o.

— Pun pariu că tu poț' s-o dovedești, a spus el sincer.

Agnes a ridicat privirea spre el.

— De-aia e important să mergi la întâlniri. N-o s-o dovedești *niciodată*.

— Sper că nu te deranjează că io beau.

I-a luat câteva secunde să răspundă.

— Nu.

— Ești sigură?

— O, nu. Doar că mi-aș dori să pot bea și eu cu tine. Să mă simt ca un om normal.

— Eh, mie-mi pari de-ajuns de normală.

Răspunsese atât de sincer, de prompt, încât era uluită.

— Mă crezi sau nu, dar e unul din cele mai drăguțe lucruri pe care le-am auzit în ultima vreme.

Au continuat să danseze, iar ea a încercat să se remonteze. A încercat să-și alunge îndoielile și rușinea și să lase reveriile de mai devreme să se reaprindă. El ar fi putut fi cel care s-o smulgă din vidul în care se zbătea, un prieten, un iubit, un tată. Ea s-ar fi îngrijit ca el să fie curat și bine hrănit; s-ar fi îngrijit pe ea. El i-ar fi dat bani. Ar fi mers în vacanțe. El i-ar fi făcut cumpărăturile într-un cărucior mare de la un supermarket scump. L-ar fi iubit. La lucrurile astea visa cu ochii deschiși.

Golurile de aer rece dintre trupurile lor se îngustau iarăși, când ceva în ea a îmboldit-o să-l întrebe:

— Dacă Colleen ți-a zis că-s așa o rușine, de ce-ai mai venit în seara asta?

O vreme, el n-a răspuns; așteptarea o stânjenea, și când a răspuns în fine era limpede că se mai gândise la lucrul ăsta.

— Îs ani de zile de-acu' de când îs singur. Îs singur dinainte să moară nevastă-mea. Să nu mă-nțălegi greșit. Era o femeie cumsecade, o femeie cumsecade exact cum îi și Colleen a noastră, numa' că eram adânciți în mica noastră rutină.

Muzica nu se potrivea cu tristețea blândă a vorbelor lui.

— Dacă stai să te gândești, am trăit în subteran cea mai mare parte a vieții. La sfârșitul zilei nu prea-mi mai rămânea mare lucru de împărtășit. După douăzeci de ani, ce mai îi de discutat? Da' ea chiar era o femeie cumsecade. Îmi pregătea niște cine copioase, cu carne și sos și farfuria frigea fiindcă o încălzise toată ziua în cuptor. Mâncam cine copioase fiindcă nu mai aveam ce să ne spunem. Nimic care să merite osteneala, în orice caz.

A continuat.

— Am patruș'trei de ani. Cu patru ani mai mult decât avea taică-meu când a murit, așa că ar fi trebuit s-o atârn în cui. Ar fi trebuit să mă pensionez de la mină și să-mi petrec restul zilelor cu ea și fără să avem ce să ne spunem.

Agnes l-a auzit cum i se gâtuie vocea.

— Când te-am văzut pe tine nu căutam pe cineva. Atunci încă nu auzisem de tine, n-o auzisem pe Colleen a noast'ă pomenindu-ți numele. Astea-s chestii de femei, nu? Nu vorbesc cu bărbații despre treburile astea. Bârfele. Poveștile. Biserica. Ăsta-i clubu' lor. Tăt ce știu îi că atunci când te-am văzut îndărătul geamului ăluia am văzut un alt om singur ș-am sperat c-am avea ce să ne spunem unul altuia.

Bărbia îi tremura.

— Ș-atunci, mi-am dat seama. Nu vreau s-o atârn încă-n cui.

În momentul ăla, Agnes l-a sărutat. Eugene, serios și onest. Buzele lui erau aspre, dar aveau gust dulce.

20

Agnes stătea așezată pe mocheta din dormitor cu spatele la ușă. Cântece de dragoste melancolice se auzeau la ceasul cu radio de pe noptieră, și ea ședea în genunchi, cu buricele trandafirii ale degetelor de la picioare bâțâindu-se îndărătul ei, fredonând veselă. Shuggie se uita la ea cum șade cu capul plecat, concentrată, în timp ce-și făcea ordine în teancurile de lenjerie. Sorta tot, separând negrele de albe, și apoi împărțind albele în albe strălucitoare, în aproape albe și la final un morman de au fost cândva demult albe. Shuggie s-a apropiat pe la spatele ei; și-a răsfirat la rândul lui degetele de la picioare și și le-a împletit pe după ale ei, îndesându-și fiecare articulație printre ale mamei lui. A cuprins-o cu brațul pe după umeri și s-a uitat la ce face.

Ea i-a întins o pereche de chiloți de dantelă. Aveau un triunghi de satin în față, dar lateralele erau în întregime din dantelă. Trăgea încetișor de tivul de pe laterală.

— Ce părere ai de ăștia? l-a întrebat. Cred că-s cam lați pe șold, nițel cam demodați, poate?

Îi aminteau de ceva. Shuggie și-a mutat privirea de la chiloți la perdelele albe de dantelă care atârnau la geam. Agnes i-a urmărit privirea.

— Nerușinat mic!

Dar nu era furioasă, s-a rezemat de el și a azvârlit chiloții în grămada cu lucruri de aruncat.

— Gata, am rezolvat-o!

Shuggie a cules de pe jos un sutien alb, vechi. A tras de el și a ascultat cum elasticul pârâie și plesnește.

— Pun pariu că Leek ar putea să facă o praștie din ăsta. Aș putea să fac țăndări toate geamurile familiei McAvennie cu cinci cărbuni.

Agnes i-a descleștat degetele de pe el și l-a azvârlit la loc în mormanul cu chestii de aruncat.

— N-aș mai putea în veci să dau ochii cu lumea.

— Și oricum, pentru ce faci toate chestiile astea?

Agnes a ridicat un neglijeu în dreptul feței, ținându-l suspendat imediat sub nivelul ochilor, și-l mișca încoace și-ncolo, ca o cadână misterioasă de-a lui

Sinbad.

— Trebuie să mă organizez, atâta tot.

— La ce-ți bați capul? Părintele Barry ne-a învățat că singura persoană care are voie să-ți vadă lenjeria ești tu.

— Mare prostănac și părintele Barry ăla. Dacă ții neapărat să știi, ies în oraș — s-a aplecat spre el conspirativ —, doar că în timpul zilei.

— Cu șoferul de taxi? Doar n-ai de gând să-l lași *pe el* să-ți vadă chiloții!

Ea a râs și i-a dat un bobârnac peste nasul mic și rotund.

— Aha, cu bărbățoiul meu de turtă dulce. Și, dacă chiar vrei să știi, *nu,* n-am de gând să-l las să-mi vadă chiloții.

Fusese așa de nerăbdător să i-l arate. De când o luase cu taxiul, la fiecare câteva minute spunea ba „o să-ți placă la nebunie", ba „sper c-o să-ți placă la nebunie". Eugene îi purta pe drumuri pe care Agnes nu le mai văzuse până atunci și la început o mâhnise să constate că toate duceau afară din oraș. Sperase că o să meargă să ia prânzul undeva frumos în centru sau, și mai bine, să vadă o proiecție de după-amiază la King's, așa că se îmbrăcase pentru ocazia respectivă.

Acum se opriseră și se holbau la fisura adâncă care se căsca în pământ, iar Eugene își scărpina ceafa consternat.

— Pizda mă-sii, o să trebuiască să te duc în brațe.

Noroiul îi năpădea pantofii negri cu toc, așa încât Agnes amenința să se dea de-a berbeleacul dintr-o clipă în alta.

— Dar dacă mă scapi?

El s-a holbat în prăpastia adâncă.

— O, nu-ț' face griji. O să mori repede.

S-a lăsat într-un genunchi în noroi, ca un cavaler, și i-a oferit spinarea ca să se suie. Agnes și-a săltat delicat poalele fustei cât a putut de sus, nepăsându-i că-i vede coapsele, dar având grijă să nu dea la iveală clinul grosolan al dresurilor ei negre.

Și-a înfășurat picioarele pe după trunchiul lui și el a ridicat-o cu ușurință. Coborârea era foarte periculoasă; în pământ erau săpate niște trepte alunecoase, dar, cu cât se adânceau, treptele deveneau roase de vreme, iar cărarea era blocată de bolovani prăvăliți. Eugene se ținea cu o mână de peretele ravenei și cobora încet. În câteva rânduri a trebuit s-o dea pe Agnes jos și s-o ia înainte, ca pe urmă

s-o treacă de obstacolul respectiv. Când au ajuns pe fund, amândoi gâfâiau și erau murdari din cap până-n picioare.

Defileul în care stăteau fusese săpat în decursul a mii de ani de curgerea lentă a apei. Râul molcom care trecea prin el era ruginiu, dat fiind că apa aduna sedimente milenare de gresie roșie. Aproape că semăna cu sângele diluat, și pe Agnes o neliniștea. Pereții roșiatici se înălțau amenințător deasupra, unduindu-se și șerpuind după vrerea molcomă a râului. În mijloc se înălța un depozit mare de gresie care înainta până în apă, ca un altar. Deși defileul se lărgea în partea de jos, spre vârf se îngusta și era năpădit de copaci și mușchi. Când a ridicat privirea, de-abia zărea cerul. Eugene radia.

— Amvonul diavolului, a spus el mândru. Trăsnet, așa-i?

Agnes stătea pe ouăle picioarelor. Tocurile i se îndoiau și se înțepeneau în crăpăturile stâncii.

— Ei bine, se vede că ai fost miner.

El își trecea mâna peste stratul de gresie și mușchi, mângâindu-l de parcă i-ar fi fost dor de el.

— Prima oară am venit aici cu taică-miu. Pe vremea aia nu prea știa nimeni de locu' ăsta. Își monta un mic șezlong, deschidea câteva cutii de bere și ne lăsa să petrecem ceasuri întregi râzând și hârjonindu-ne.

Eugene își plimba privirea de jur-împrejur, rememorând vremurile bune.

— Apa-i sloi, da' Colleen a noastră înnebunea de plăcere înotând în ea. Avea niște picioare așa de lungi că ne învingea cu ușurință pe oricare dintre noi când ne luam la întrecere.

Agnes s-a încruntat uitându-se la apa sângerie. Și-a îndesat poșeta de seară la subsuoară.

— Trebuie să fi semănat cu Carrie la sfârșitul zilei.

Eugene s-a aplecat și și-a umplut palmele făcute căuș.

— Nu, nici vorbă! Se poate bea, e foarte proaspătă. Uite.

I-a apropiat apa de buze, dar ea și-a dus mâna la piept și a clătinat din cap. Aproape instantaneu a regretat că nu băuse. În clipa aceea, Eugene părea debusolat. Și-a șters mâna udă de pantaloni.

— Ce prostie din partea mea! Ce mi-o fi fost în minte s-aduc o fomeie cu manierele tale într-un loc ca ăsta?

— Nu. Doar că nu e ceea ce m-am așteptat.

Și-a trecut mâna peste gresia roșiatică, încercând să extragă din ea căldura amintirilor lui.

— Bănuiesc c-a trecut ceva vreme de când am făcut vreunul dintre noi doi curte, așa-i?

— Se cunoaște?

Eugene și-a șters pantoful de praf de manșeta celuilalt crac. A scobit o bucățică de piatră roșie cu unghia de la degetul mare. A strâns-o tare între degete, până când încheieturile i s-au albit.

— Io am fost doar un miner modest, da' pun pariu că dacă o presezi p-asta suficient de tare scoți diamante din ea.

Agnes a râs. Și-a desfăcut poșeta-plic și a înclinat-o spre el.

— De ce n-ai zis așa? Acu' mai vii de-acasă!

Când doi turiști germani au coborât în vâlcea, Eugene a scos-o la suprafață. De data asta s-a lipit cu tot trupul de el și înadins își ținea buzele aproape de pielea trandafirie din spatele urechii lui. Eugene avea un plan pentru ziua respectivă și, orice formă ar fi îmbrăcat, era decisă să nu i-l mai strice.

A dus-o la dealurile Campsie. Au avut de mers prin noroi până la marginea dealurilor, dar de data asta nu s-a mai plâns. S-au așezat de cealaltă parte a pantelor înverzite și priveau în zare la orașul care se întindea departe. Avusese grijă să aducă o pătură veche în carouri și, fără să fie nevoie ca ea să-l roage, s-a așezat între ea și vântul care șuiera și s-a apucat să despacheteze mâncarea pe care o pregătise.

Era un festin fără pretenții, îndestulător și rudimentar. Sandvișuri groase cu brânză, în care brânza era tăiată la dimensiunea feliei de pâine, un paner plin cu căpșuni mari și roșii și ditamai hârdăul cu cârnați pe care îi fripsese acasă la grătar. Ce îi lipsea în materie de finețe suplinea prin cantitate; pregătise suficientă mâncare pentru un schimb întreg de mineri.

— Cât mânca soția ta? a întrebat ea.

— Ei, aș zice că avea un apetit sănătos.

A lăsat-o să râdă de el, iar asta i-a reamintit lui Agnes de cât de cumsecade era. Eugene a scos un șirag de beri din geanta sport.

— Nu te deranjează, nu?

Ea își culegea noroiul de pe fustă.

— Te rog.

El a invitat-o să aleagă între o sticlă de lapte care părea încălzit și o sticluță de suc acidulat. A făcut semn spre berea de ghimbir, iar el a deșertat-o într-un capac de termos.

— Ce bei când nu bei alcool?

Părea realmente bulversat. Era o întrebare retorică, nu-i era adresată neapărat ei.

Dar Agnes a interpretat-o pe dos.

— În principal lacrimile dușmanilor mei, și, când nu se poate, ceai sau apă de la robinet.

Acestea fiind spuse, au ciocnit cu un „Hai, noroc!“ vesel. De unde ședea, simțea mirosul acela știut al berii, reavăn, acru, și deodată s-a trezit că regretă că-l lăsase pe Eugene să stea contra vântului. A luat un sandviș cu brânză; brânza era bună, un cheddar gustos, picant. Agnes trebuia să ciugulească din el ca nu cumva să-i rămână pâine în spatele protezei de la untul gros.

— Nu-i bun?

— Ba da, e delicios, a spus ea. Mă gândeam doar că nici nu-mi amintesc de când nu mi-a mai făcut cineva de mâncare.

— Măi să fie, cum te-au mai neglijat.

Agnes a desfăcut larg brațele și-a râs.

— Dumnezeule mare. Mulțumesc. Exact asta spun și eu!

— Ei bine, io pot să fac sandvișuri cu brânză și șuncă cu salată, când ți se face poftă. Îs în stare să desfac singur o conservă și pot chiar să fierb un ou moale.

Și-a săltat bărbia cu mândrie copilărească.

Agnes și-a făcut cruce și a uguit.

— Domnule McNamara, unde-ai stat ascuns în tot timpul ăsta?

Poate mai târziu avea să-i povestească cum băgase pe furiș mâncarea pentru picnicul lor în propria casă ca un adolescent cu o geantă plină cu marfă de contrabandă. Avea să-i povestească altă dată cum în dimineața cu pricina făcuse sandvișurile groase pe un tocător pe care îl dusese în baia pe care o zăvorâse în urma lui. Avea să-i povestească despre fiica lui, Bernie, și despre felul ei iscoditor de-a fi, dar asta mai târziu, mult mai târziu. Toate puteau să aștepte, nu voia să-i strice ziua aia minunată.

Agnes și-a acoperit gura cu dosul palmei și a căscat. Eugene a râs și pe urmă a făcut și el la fel.

— Da, de vină-i munca în schimbu’ de noapte.

— Uite-ne ziua pe lumină. Ne furișăm de colo colo ca două animale nocturne.

Eugene a luat o gură de bere.

— În fine. Io mă bucur c-am de lucru. Chiar dacă tre’ să mă fâțâi de colo colo *ca o…*

— Păi, ca o *vidră*, a sugerat Agnes.

— Doamnă, mi s-a părut mie sau tocmai m-ai făcut năpârcă?

— Pe alți bărbați, da. Dar pe tine, nu, niciodată. Bagă de seamă, ador hermina. Probabil c-ar ieși o haină splendidă din blană de vidră.

Agnes a căscat iar și s-a întors cu fața spre Glasgow. Acum părea departe, o masă compactă cenușie tronând în mijlocul unei văi înverzite. Se uitau cum soarele amiezii răzuiește orașul de sub norii joși.

— Putem să rămânem aici destul cât să vedem luminile?

— Dacă nu-ngheți, sigur, de ce nu?

Ca și când vremea ar fi tras cu urechea, în momentul acela un vânt rece a suflat peste dealuri, și Agnes s-a înfiorat când i-a răscolit părul. Eugene și-a expus zidul masiv al trupului și s-a bătut peste piept ca și când acolo era locul ei. Agnes era prea elegantă să se târască de-a bușilea. Așa că s-a ridicat, bălăbănindu-se în pantofii ei negri cu toc și a traversat pătura ca să se lungească lângă el.

A închis ochii în timp ce el a cuprins-o în brațe, ocrotind-o. Au rămas așa o bucată bună de vreme, fără să spună nimic, timp în care se uitau cum înserarea învăluie încet orașul. Îi era cald la el în brațe, așa că s-a lăsat pe spate, încrezătoare în robustețea trupului lui. El îi masa tibiile, alungându-i frigul din oase, iar ea fixa pistruii de pe degetele lui în timp ce urmăreau încet conturul rotulei ei ascuțite.

Când a sărutat-o delicat pe gât, ea a închis ochii iarăși și a uitat cu totul de promisiunea că n-o să-i arate chiloții.

— Trezește-te! L-a zgâlțâit cu putere.

Băiatul și-a dezlipit cu greu pleoapele. Ea stătea aplecată deasupra lui cu un maldăr de haine închise la culoare în brațe. S-a aplecat și i-a șoptit entuziasmată:

— Îmbracă-te! Pornim într-o mare aventură.

Era încă pe jumătate adormit când Agnes l-a târât pe Pit Road, spre ieșirea din cartier. Acolo, în toiul nopții, turbăriile erau cufundate în beznă și tăcerea era tulburată doar de clipocitul stins al pârâiașului și de orăcăitul broscoilor. De când cu Eugene, nimic nu-i mai părea așa de rău prevestitor, nu mai era gaura neagră menită s-o țină pe ea cramponată. Acum râdea când Shuggie se văicărea, și înainta cu pași mari, îl momea și-l târa după ea prin beznă, fără să-și întrerupă fredonatul vesel: „S-avem pardon, io grădină de trandafiri nu mi-amintesc să-ți fi promis“. În mâna rămasă liberă bălăbănea vreo șase saci negri de plastic. Într-unul se auzea zăngănind ceva metalic, greu, ceva care suna a bere la cutie.

Când au ajuns la autostrada expres care ducea spre Glasgow s-au furișat pe lângă benzinărie până când au ajuns la umbra stejarilor care mărgineau șoseaua. A cercetat drumul lat, pândind o breșă în trafic, și în momentul acela au țâșnit până pe refugiul dintre benzi. Ca niște fugari, s-au pitit la adăpostul unor tufișuri dese, țepoase. Agnes chicotea în timp ce a deșertat sacii de gunoi negri și din ei au căzut o cazma și un set de hârlețe mici de grădină.

— Bun, trebuie să ne mișcăm repede, i-a șoptit ea, înfigând hârletul în solul cleios. Nu plecăm de-aici până când nu le luăm. Pe toate. Până la. Ultima.

Shuggie ședea lungit pe pat, îmbrăcat încă cu hainele lui bune de spărgător. Își mușca buza în timp ce se gândea la bărbatul roșcat care o săruta pe mama lui și-i readusese cântecul pe buze. Ar fi vrut să-l întrebe pe Leek despre asta, dar fratesău se făcuse nevăzut sub movila lui de așternuturi și băiatul avea atâta minte cât să nu-l smulgă din visele lui. A traversat tiptil mocheta și a tras în lături un colț de perdea.

Ce a văzut n-avea niciun sens la început. Dincolo de fereastră, grădina părăginită amenajată de primărie fusese transformată. Mica parcelă de teren care odinioară era numai praf și iarbă înaltă până la brâu se prefăcuse acum într-un ocean unduitor de culoare. Zeci de flori zdravene, mari, se unduiau în bătaia vântului: trandafiri corai, crem și sângerii, toți legănându-se și tresăltând ca niște baloane vesele.

A ieșit în lumina limpede a dimineții și s-a apucat să adune toate petalele care se scuturaseră deja din trandafiri. Când s-a ridicat, cei cinci copii ai familiei McAvennie atârnau deja de gardul de lemn ca niște sacoșe suflate de vânt. Se holbau cu gura căscată la marea de flori frumoase, răsuflând zgomotos prin gurile deschise.

— De un' le-ai luat? a țipat Șoarece Murdar, mijlocia dintre fete.

— Nu știu, a mințit Shuggie.

— Ei bine, aseară nu erau aci.

O dâră de cereale cu ciocolată îi încadra deja gura. Părul ei blond-cenușiu era împâslit în părți și orientat spre vest, de parcă ar fi oferit indicații într-o zi vântoasă.

— Poate-au răsărit pur și simplu, a răspuns el. *Ca prin magie*.

Idioții cu gurile împuțite au râs, un hăhăit gros, prelungit. Francis, cel mai mare, și-a vârât mâna peste gard și a smuls cu totul floarea de la un trandafir alb.

— Hei! a țipat ascuțit Shuggie, sunând ca un chițcan împotriva voinței lui. Te rog, nu fă asta.

Băiatul s-a cocoțat și mai sus pe gard, până când ultima zăbrea îi intra în burta scobită.

— Și cine pula mea o să mă oprească, ia zi? a amenințat el.

— Doar că... nu-s ale voastre să le distrugeți!

— Nici ale tale nu-s, cretinule, s-a stropșit Șoarece Murdar, jubilând la promisiunea unei încăierări.

Avea jumătate din vârsta lui Shuggie și deja îl dovedea.

— Crezi c-au crescut peste noapte? a întrebat Francis.

— *Posibil*.

— Sfinte Sisoe, ești un lăchiță tâmpițel, a spus Șoarece Murdar, dezvelindu-și dinții ascuțiți de lapte într-un rânjet.

Frații McAvennie au râs și s-au săltat pe gard, strigând în cor: „Lă-chi-țăă, lă-chi-țăă“. Glasurile lor răsunau pe strada liniștită mai tare decât clopoțelul oricărei furgonete cu înghețată.

— Îți plac puțulicile și cururile, a spus Francis. Mămica a zis să mă țin departe de tine, în caz că-ncerci să-mi vâri un deget în cur!

Copiii s-au izbit violent de gard și au dat să-l înșface. Făcând cu rândul, scuipau în grădină, arcuindu-se și împroșcându-l cu salivă pe băiat și florile înfoiate. Unul câte unul, s-au desprins de pe gard și au traversat strada în sens invers, râzând încontinuu. Odată trecuți de poarta casei lor, Șoarece Murdar s-a răsucit și apoi a făcut cu mâna, veselă nevoie mare.

Shuggie i-a urmărit cum intră încolonați pe ușa casei. Și-a tras mâneca de la puloverul negru peste încheieturile degetelor și și-a șters fața de scuipat. Instantaneu a regretat. Colleen McAvennie fuma la fereastră, cu brațele încrucișate pe pieptul îngust și cu un zâmbet crispat întins pe fața scofâlcită, pământie.

Toate ferestrele erau date de perete și casetofonul mergea pe pervaz. Agnes stătea proțăpită printre trandafirii ei într-o pereche de blugi tăiați și o bluză de bumbac veche, pe-ale cărei bretele le trăsese în jos așa încât să nu se bronzeze cu dungi. Vara aceea fusese neobișnuit de caldă, cu un șir neîntrerupt de zile lungi, secetoase și un soare strălucitor, care răsplătea exaltarea cu amenințarea insolației și a bășicilor.

Agnes se rotea de parcă ar fi dansat cu un partener imaginar.

— Mișcă-ți curuleț' ăla-ncoa' și vino să dansezi cu maică-ta, îi striga prea tare, iar vocea îi reverbera dinspre casele minerilor.

Înăuntru, în semiîntunericul dormitorului răcoros, Shuggie arunca priviri dușmănoase așezat pe marginea patului. De dimineață stătea îmbufnat.

— Uite ce-i, nu poți să stai toată ziua în casă, încercase Agnes să-l îmbie. Peste puțin timp, o să se termine cu soarele până la anul, și-atunci o să-ți pară rău.

Toată dimineața se învârtise în loc, legănând un prosop de parc-ar fi fost țicnită. Nu-și amintea s-o mai fi văzut așa de fericită, și era surprins să constate cât de tare îl doare. Toate astea erau pentru bărbatul roșcat. Reușise ceea ce Shuggie nu fusese în stare să facă.

Agnes părea zeița tuturor trandafirilor. Umerii și fața i se înroșiseră de la soarele văratic. Capilarele sparte viorii, de la anii întregi de ierni și băutură, îi luceau pe obrajii îmbujorați. Parcă Disney însuși o colorase și o însuflețise, o Albă ca Zăpada mai trupeșă, mai fumurie.

Agnes și-a vârât trunchiul prin fereastră și și-a rezemat sânii moi pe pervaz. Era puțin mai bine, a gândit el, măcar nu se mai învârtea și nu mai țopăia ca o nebună s-o vadă toată lumea. Până atunci nu se mai simțise niciodată stânjenit de ea trează. Era un sentiment nou și neplăcut.

Shuggie se sprijinea pe palme ca să nu poată încleșta pumnii. Fantaza să lovească cu pumnii de furie. Unii erau pentru trandafirii ăia tâmpiți, unii pentru tâmpiții de frați McAvennie, dar cei mai mulți erau din cauză că așteptase atâta fericirea asta și acum nu părea capabil să se bucure de ea.

A ridicat privirea, iar ea zâmbea în continuare, ca o dementă, dar chiar și așa, era molipsitor. Spinii trandafirilor îi zgâriaseră brațele, dar nu părea s-o deranjeze.

— Nu poți să stai în casă ca o babă. Vino după mine în grădina din spate.

Agnes s-a făcut nevăzută, iar Shuggie a continuat să stea bosumflat o vreme. O mână palidă s-a ivit din coconul așternuturilor lui Leek. A arătat amenințător spre Shuggie și pe urmă, mișcând din degetul mare, a arătat amenințător spre grădina din spate. Shuggie știa că fratele lui stă treaz până mai târziu acum, că mama lor se lăsase de băutură. Desena pe suluri mari de hârtie de calc schițe pentru dulapuri de lemn pe care plănuia să le construiască pentru partea lui de dormitor. Primul era o consolă complicată pentru combina audio și LP-urile lui. Lângă ea proiectase un pupitru jos din lemn de pin, cu rafturi închise, așa încât să aibă un loc plăcut unde să poată desena și undeva unde să-și ascundă viziunile de ochii lui frate-său. Shuggie își petrecuse ceasuri întregi holbându-se la desenele lui

în timp ce Leek era la pregătire. Consolele se înșurubau direct în pereții de piatră. Shuggie își trecea palma peste desene și savura sentimentul acela de permanență.

Băiatul încă o mai auzea pe maică-sa cântând. S-a auzit un zăngănit asurzitor care l-a făcut pe Leek să-și azvârle în lături așternuturile și să se răsucească furios. Shuggie a recepționat avertismentul și a ieșit târșâindu-și picioarele din casa întunecoasă în bătaia soarelui. A cotit-o până în grădina din spate și a găsit-o aplecată cu un furtun în mână, umplând o cutie albă de tablă cu apă.

Împinsese vechea combină frigorifică a familiei Donnelly pe o parte. Un an întreg zăcuse murdară și plină de mucegai în umbra casei, așteptând să vină de la primărie s-o ridice. Primăria refuza s-o ia până când nu era scoasă pe trotuarul din față și, deși în casa lui Bridie existau patru adolescenți vânjoși, frigiderul zăcuse și zăcuse. Vara mirosea a acru și a lapte, iar iarna a umezeală și a igrasie. Agnes scosese toate rafturile de metal și îl umplea cu apă. Ușa grea atârna în balamale ca un capac de sicriu.

Îl încercau sentimente amestecate. Dorința de a sări în frigiderul răcoros și de a închide capacul în urma lui se lupta cu nevoia de a-i spune c-o iubește și că se bucură că se simte mai bine. Voia s-o copleșească cu secretele lui așa cum ea îl copleșise la un moment dat cu ale ei.

— Ce e în neregulă cu mine, mămico? a întrebat-o în șoaptă.

Agnes a traversat grădina și i-a șters fața încinsă cu o mână răcoroasă.

— Simți? Arzi. Zece ani e-o vârstă ciudată. Părerea mea-i că traversezi un episod urât de maturizare.

Fără să stea la discuții, i-a tras puloverul negru peste cap și i-a dat jos pantalonii.

— Cu chiloți sau fără? l-a întrebat ea.

— Ei, poftim. Cu, evident! a țâțâit el și și-a încrucișat brațele la piept. Nu suntem toți în Africa.

Interiorul frigiderului era plin până în buză cu apă rece de la robinet. Așa, răsturnat pe o parte, era un talmeș-balmeș de butoane și compartimente pentru legume. Odată îndepărtate rafturile de sârmă, era mare cât o cadă, dar de două ori mai adânc, cu fundul orizontal și pereții drepți. S-a scufundat încet în apa rece care a dat pe-afară. Băiatul a țâșnit în picioare și s-a uitat la Agnes panicat.

— Îmi uzi iarba? a râs ea.

Shuggie și-a adunat genunchii la piept și și-a dat drumul ca un bolovan în apa rece. Cu un pleoscăit asurzitor, apa s-a revărsat peste margine, pe iarbă. Sub apă, lumea stătea în loc. O față cutată s-a ițit deasupra și i-a zâmbit. Amestecul de furie din inima lui a dispărut, și s-a pârțâit scoțând bule mari.

A stat în frigider aproape toată după-amiaza, cu mult după ce pielea lui ajunsese să semene cu pojghița de la suprafața păsatului învechit. Agnes ședea pe margine, fumându-și țigările, bând chiar ceai rece din cana care pe vremuri adăpostea băutura secretă. Apa care se revărsase îi făcuse șortul de blugi un bleumarin închis. Lui Shuggie îi plăcea că treaba asta n-o înfuria.

Îi mângâia părul smolit, iar băiatul făcea fețișoare ca de pește pentru ea.

— Ce fel de bărbat o să fii când o să fii mare?

— Tu cum vrei să fiu?

Agnes a stat să se gândească puțin.

— Liniștit.

I-a netezit iar părul ud.

— Mai puțin îngrijorat.

Fața băiatului s-a schimonosit într-o expresie îngândurată.

— Nuș' ce să zic. Vreau să fiu cu tine și-atât. Vreau să te duc undeva unde să putem fi nou-nouți.

Shuggie s-a lăsat să se scufunde la loc, expediind alt val peste margine. A ieșit din nou la suprafață și gura îi ajungea la nivelul apei.

— Îl iubești pe haidamacul ăla roșcat? a întrebat el din senin, scufundându-se puțin. O să fie noul meu tată?

Ea n-a răspuns.

— E un McAvennie, și ăia sunt o șleahtă de jigodii.

Agnes a tras aer în piept printre dinți.

— Ce să zic, nu sunt *toți* răi.

— Ba bine că nu.

S-a relaxat și a scăpat încă un pârț bolborositor. Nu era nemaipomenit de amuzant, dar amândoi s-au căznit să râdă.

Până atunci zâmbise, dar în momentul acela chipul i s-a întunecat iarăși.

— E prea multă vreme de când suntem numai noi doi.

Shuggie a văzut cum maxilarul i se încleștează. Agnes a răsuflat din rărunchi, ridicându-se și strângându-și țigările și bricheta. Nu se uita în jos în frigider, ci undeva în zare, spre turbăriile cafenii.

— E prea multă vreme de când suntem numai noi doi, a oftat ea iarăși. Nu e bine.

Agnes a sfâșiat plicul în care erau banii pentru rata la catalog. Simțindu-se generoasă cu leafa de la benzinărie, i-a întins o bancnotă mare, albastră, și l-a lăsat să meargă cu hârtia nouă de cinci lire la furgoneta cu înghețată. În tot cartierul erau întredeschise contoarele de gaz și se numărau bănuții de aramă, iar tot Pitheadul s-a revărsat pe stradă, întrecându-se care să se așeze primul la rând pentru o gură de dulce. Puști murdari, fericiți, alergau mâncând pământul, iar gospodinele se bălăbăneau într-un marș forțat caraghios.

„Flower o' Scotland" răsunase o dată cap-coadă strident dinspre furgoneta de înghețată înainte ca mulțimea care se îmbulzea să amenințe s-o răstoarne. Era o cutie de tinichea mare și albă și arăta ca și când ar fi fost meșterită în casă după desenul unui țânc pus să-și imagineze cum ar trebui să arate o furgonetă. Avusese și zile mai bune: pe laterală se spărsese, iar găurile fuseseră mai apoi astupate cu bucăți de cositor și lemn prins cu nituri. Era înălțată pe roți, iar copiii se ridicau pe vârfuri ca să ajungă la glasvand. Dacă dulciurile n-ar fi fost lipite de geam, n-ar fi văzut în veci ce e de vânzare. Lui Gino, italianul care o conducea, îi plăcea așa. Era grozavă pentru trasul cu ochiul în decolteul fetelor.

Shuggie s-a așezat ultimul la coada fremătătoare. În fața lui era Shona Donnelly, care locuia deasupra lor, mezina lui Bridie și singura ei fată. S-a răsucit, i-a făcut cu ochiul și a tras de bluză, scoțând la iveală fundița roz, cusută în centrul sutienului ei sportiv. Când aveai patru frați învățai să fii atentă la felul de a fi al bărbaților, și când erai singura fată numai pe tine te trimiteau să iei înghețată de la Gino. Shona a făcut o mutră haioasă de broască care orăcăie și și-a dat ochii peste cap.

Jinty McClinchy s-a mocăit o veșnicie să-și comande tutunul de rulat și ciocolata cu mentă. Puștii care așteptau la rând în spatele ei nu aveau niciun sfanț, dar aveau o rezervă strașnică de sticle vechi de bere de ghimbir, care valorau zece peni fiecare. Le-au săltat până în dreptul geamului cu un zăngănit și pe urmă s-au apucat să-și cheltuiască pe îndelete câștigurile. Ciungă la un peni și acadele cu aromă de șerbet, șoricei de ciocolată ieftini și ciuperci din bezea trandafirie. În capătul rândului, Shuggie stătea cu mâinile în șold; îl corecta pe Gino la calcule în minte de fiecare dată când înșela cu bună știință pe câte unul la rest.

Și-au petrecut seara stând pe canapea și uitându-se la telenovele, dând gata toate batoanele de ciocolată. Cum terminau unul, cum desfăceau altul, sfâșiind cu nepăsare ambalajul lucios și scoțând gemete încântate. Era un sentiment plăcut, ca și când ar fi devenit milionari peste noapte. Shuggie stătea lungit pe spate, îndesa ciocolată în gură și se uita în sus la fața maică-sii, urmărind televizorul care se

reflecta în ochelarii ei cu lentile mari, hexagonale. Agnes sugea ciocolata de pe miezul de fondant mentolat, strâmbându-se critic la drama de la televizor. Lui Agnes, Sue Ellen Ewing îi părea reflexia propriei persoane, dar într-o oglindă buclucașă, poate. Empatiza cu personajul alcoolic, și de fiecare dată când apărea beată pe ecran, Agnes țâțâia din buze și-i spunea lui Leek: „O, e fix ca mine, așa-i?“ Pe urmă chicotea printre dinții falși murdari de ciocolată. Strălucirea neverosimilă a tragediei lui Sue Ellen o făcea să pară demnă de invidiat, aproape. Agnes îi spunea televizorului: „E o boală, să știi“ și „Biata fată nu se poate abține“. Shuggie se uita cum actrița face să-i tremure buza de jos mimând tulburarea. Toată povestea era o grămadă de minciuni. Unde erau capul vârât în cuptor și casa plină de gaz? Unde erau lacrimile, și uncheșii pe jumătate îmbrăcați, și sora care nu mai dădea pe acasă?

Draperiile erau trase în lături și în tot cartierul s-au aprins luminile portocalii. *Dallas* s-a terminat, și strada a început să se golească de copii. Ciocolata se terminase, și acum stăteau tăcuți, simțindu-se îngrețoșați, mizerabili, și se uitau într-o doară la reclamele cu cimpanzei vorbitori.

— Dansează pentru mine, Hugh, a spus Agnes din senin.

— Ha? a făcut Shuggie, rostogolindu-se pe o parte pe mochetă.

Leek a gemut, nu-i plăcea când făcea din frate-său mascota personală. La ce bun un băiat moale într-o lume dură? I-a lăsat să se prostească în legea lor. L-au auzit cum trântește ușa de la dormitor și au știut că stă gheboșat, cu căștile alea masive pe urechi, desenând iarăși în carnetul cu coperte negre.

— Hai, dansează pentru mine. Vreau să-mi arăți cum dansează puștii din ziua de azi.

Agnes a vârât o casetă în compartimentul de la combina închiriată. Uitându-se la ea cum își trage pulovărul cu mărgele peste coapse, Shuggie își dădea seama că gândurile ei erau în altă parte.

— Ei bine, stai așa cumva.

Și-a depărtat labele picioarelor paralel cu șoldurile.

— Și pe urmă...

A început să bâțâie din fund. Agnes l-a imitat.

— Așa?

Mișcarea îi venea mai natural ei, o femeie.

— Pe urmă trebuie să scuturi din umeri și să-ți miști mâinile puțin.

S-a avântat într-un shimmy spasmodic din umeri, cum văzuse la televizor, executat de un cântăreț negru cu pernuțe la umeri și o creastă în formă de ananas.

— Pe urmă fă așa puțin, a spus el, mișcându-se din ce în ce mai repede, rotindu-și palmele în sens contrar șoldurilor, ca un schior, pe undeva, pe undeva ca un epileptic.

— Așa? a întrebat ea, arătând de parcă avea un atac de apoplexie.

— Mă rog. Poate.

Nu era pe deplin convins.

— Acum fă asta, a spus el.

Se zdruncina ca un robot și sărea când în față, când în spate, ca și când ar fi căutat să stingă un foc.

Agnes a încercat, și toate bibelourile din bufet au zornăit.

— Ești sigur că așa dansează tinerii de azi? s-a mirat ea, îmbujorată deja de la dans.

— O, da, a făcut Shuggie, aplecându-se și scuturând din umeri, lipindu-și palmele de o parte și de alta a capului, ca și când ar fi avut o migrenă. Tocmai o învățase coregrafia de la piesa „Control" a lui Janet Jackson.

— Trebuie să-mi trag sufletul un minuțel.

S-a prăvălit pe canapea și și-a luat pachetul de țigări.

— Tu continuă să dansezi și eu o să mă uit la tine. Vreau să dansez bine când merg în centru cu Eugene.

Shuggie se simțea păcălit. Dacă ar fi știut, ar fi învățat-o dansul zombilor din „Thriller". Așa ar fi învățat-o minte. A început altă piesă, iar Shuggie continua să danseze. Acum era un shimmy stingherit. Își răsfira degetele ca niște artificii și scutura din cap de parcă ar fi avut păr lung și sexy. Se îndoia de spate și se sălta la loc, folosindu-și șoldurile prea mult pentru un băiat. Trăia muzica de parcă ar fi fost o operă, nu un hit de duzină din trei măsuri pentru puștoaice de treisprezece ani.

— Nemaipomenit! Ce bine te miști! a exclamat ea. O să fac tot ce m-ai învățat săptămâna viitoare când mergem la dans. Eugene o să moară. Să vezi tu.

Îi făcea plăcere atenția ei. Ceva în el a înflorit și a început să scuture din trunchi cum îi văzuse pe băieții negri de la televizor că fac. A uitat de stinghereală, și a început să se învârtă, să scuture din umeri și să se bâțâie în toate felurile pe care le văzuse la televizor. Tocmai executa un salt ca în *Cats,* când a scos un țipăt asurzitor. Era un chiot ascuțit, ca de femeie, același pe care îl scotea când Leek se repezea spre el pe întuneric. Shuggie rămăsese încremenit, cu degetele răsfirate. La început nu îi văzuse, și n-avea să știe niciodată de când stăteau acolo. Peste drum, la fereastra de la camera din față, era înșirată toată familia McAvennie. Stăteau cu

nasul lipit de geamul mare râzând de mama focului. Geamul se zguduia de la cum izbeau cu palma în el înveseliți. Șoarece Murdar a schițat o piruetă delicată, feminină, și Shuggie și-a dat seama că îl imită pe el.

S-a uitat la maică-sa; ea când observase? Agnes s-a mulțumit să ridice privirea spre el și să tragă din țigară. Fără să se uite pe fereastră, a vorbit printre dinții încleștați.

— În locul tău, aș dansa în continuare.

— Nu pot.

Simțea că îi dau lacrimile.

— Știi că nu câștigă decât dacă îi lași tu.

— *Nu pot.*

Rămăsese cu brațele cu degetele răsfirate, întinse în față și încremenite, ca un copac mort.

— Nu le da satisfacția asta.

— Mămico, ajutor. Nu pot.

— *Ba. Poți.*

Încă mai zâmbea printre dinți.

— Fruntea sus și *dă-i bă-ta-ie*.

Nu era bună de nimic când venea vorba de tema la mate și erau zile când puteai să mori de foame, că de la ea tot nu vedeai o mâncare caldă, dar Shuggie se uita la ea în clipa aia și înțelegea că ăla era punctul ei forte. În fiecare zi, machiată și coafată, ieșea din mormântul ei și mergea cu fruntea sus. Când se îmbăta și se făcea de râs, a doua zi se trezea, se îmbrăca cu haina cea mai bună și dădea ochii cu lumea. Când o rodea stomacul și copilașilor le era foame, își aranja părul și lăsa lumea să creadă contrariul.

La început i-a venit greu să reînceapă să se miște, să simtă muzica, să se conecteze cu locul acela din creier unde îți păstrezi încrederea în tine. Nu se potriveau, pașii târșâiți și membrele care se bălăbăneau, dar, asemenea unui mărfar, a prins viteză și în scurt timp zbura din nou. A încercat să-și mai tempereze mișcările extravagante, legănatul din șolduri și gesturile ample. Dar avea în sânge chestia asta, și, în timp ce se revărsa, s-a trezit că e incapabil s-o stăvilească.

21

Stătea cu picioarele învinețite de frig în centrul terenului de fotbal și a fost ales ultimul, ca de obicei. Se așteptase la asta, dar de fiecare dată durea la fel de rău. Băiatul cel gras, astmaticul, șontorogul și Lachlan McKay, cu dragostea lui pentru broscoi, toți erau aleși înaintea lui. Pe burnița aia de noiembrie i-au pus pe cei din echipa lui să-și dea jos tricourile. Se plimba încoace și-ncolo de-a lungul terenului, masându-și pieptul, neștiind sigur dacă îi înghețase sau îi era încins de la vânt.

Profesorul i-a urlat că, dacă îi e frig, trebuie să se miște mai vioi. Tenișii lui subțiri scârțâiau în iarba udă, în vreme ce băieți vânoși, cu picioare învinețite de frig, smulgeau petice de gazon trecând în goană pe lângă el în ghetele lor cu crampoane. Făcea într-o doară efortul să se ia după minge, dar nu comitea niciodată greșeala de a se apropia de ea. Profesorul a renunțat să le mai strige încurajări și a încercat cu ocări în schimb. Era bătrân, dar era un bărbat în formă, dur, campion la shinty pe vremuri. Când interziseseră folosirea bățului la clasă cu câțiva ani în urmă, îi trecuse prin gând să se lase de predat. Până la urmă nu conta cine știe ce; după atâția ani în care cercetase cotloanele cele mai întunecate ale sufletelor băieților, știa unde zac adevărata durere și motivație.

Și-a făcut mâna pâlnie la gură și a strigat în lungul terenului.

— Mișcă-te, Bain! Poponar mic.

Ceilalți băieți au chicotit înfundat. Gâfâiau și erau obosiți, dar mai aveau destulă energie cât să se oprească și să râdă la gluma aia.

Shuggie nu se așteptase ca Lachlan McKay să râdă, dar se întâmplase. Ziua s-ar fi scurs lent ca oricare alta, dar unsurosul ăla blond râsese și el. Dâra de muci și murdărie din jurul gurii i se crăpase și râsese, iar fața i se luminase de încântare. Shuggie și-a dezmorțit picioarele înfrigurate și a luat-o la fugă de-a lungul terenului. Lachlan stătea în fundul terenului, aproape de poarta lui, așteptând să-i vină mingea,

— De ce-ai râs adineauri?

— Ce-ai zis?

— Am *zis*: de ce-ai râs?

— Fiin'c-așa mi-a venit.

Își culegea niște noroi de pe picior. Hainele băiatului erau toate jerpelite și-i veneau prost. Purta o cămașă veche de-a lui frate-său întoarsă pe dos și un șort împrumutat, dintre cele pe care ți le dădeau de la școală când îți uitai echipamentul și căutai să rămâi în clasă și să citești o carte în schimb. Picioarele îi erau acoperite cu câteva straturi de jeg și avea șosete negre de zi cu zi și nu din cele sport, de firmă.

— Dar... dar, s-a bâlbâit Shuggie, măsurându-l din cap până-n picioare.

— Da' ce, pula mea, hai zi!

Băiatul a desfăcut larg brațele și a ocolit până a ajuns în dreptul lui Shuggie, mișcând din cap ca un dihor bătăios.

— Dar ce te face să crezi că poți să râzi de mine?

Mingea s-a rostogolit până la ei, iar ceilalți băieți au rupt-o la fugă de-a lungul terenului ca niște ponei de Shetland, tropotind toți ca unul și dând impresia că le era teamă să stea despărțiți. Profesorul s-a oprit și-a luat-o la trap.

— Oi, doamnelor, când terminați de luat ceaiul, ce-ar fi să jucați dracu' și niște fotbal? s-a stropșit el.

Shuggie poate că i-ar fi răspuns, poate că i-ar fi zis ceva de la obraz, dacă n-ar fi primit pumnul în față înainte. A căzut pe spate, în iarba jumulită, și noroiul i-a împroșcat spatele dezgolit.

— McKay! a răbufnit profesorul fără tragere de inimă. Ce ți-am zis io ție? a făcut el.

Blondul stătea aplecat deasupra lui Shuggie. Shuggie aștepta răzbunarea dulce a pedepsei, singura nădejde adevărată a celor nevolnici.

— *Nu da. Niciodată. În fete*. Acu', înapoi la meci.

Tot terenul a izbucnit în hohote de râs.

Lachlan tremura de furie.

— Te crezi mai bun ca mini, fițosule? s-a stropșit el. Tu și cu mini după ore, față-n față.

Terenul a fost străbătut dintr-un capăt în altul de însuflețirea iscată de amenințare.

Cât a durat partida, alți băieți încetineau ca să ajungă în dreptul lui Shuggie și să-i spună: „Ooo. Aaaa. Ești mort, bă!" Vreo doi i-au spus că nu mai au răbdare, c-ar fi dat orice să fie ora trei deja. Băieții McAvennie i-au zis că sunt de partea lui și pe urmă au alergat într-un suflet la băiatul blond ca să mai pună niște paie pe foc.

Lecțiile de după-amiază s-au scurs într-o mare de ochi dușmănoși. Nimeni nu se uita la profesor. În schimb, toate privirile erau întoarse și fixau mortul care

stătea în ultima bancă. Câteva fete zâmbeau cu milă reală, dar cele mai multe erau euforice la gândul spectacolului. Până atunci de-abia dacă remarcase ceasul mare de deasupra tablei; acum, nu făcea decât să se uite cum limbile se mișcau prea repede de jur-împrejurul cadranului. Până și ele păreau nerăbdătoare.

Blondul slinos ieșea împleticindu-se dintr-un cocon. Era îmbătat de adorația colegilor lui. Cu o săptămână în urmă îi spuseseră că miroase de parcă s-ar fi căcat pe el. În săptămâna de dinainte îl întrebaseră dacă ajutorul social al maică-sii acoperă costul chirurgiei plastice. Acum se complăcea în adorația lor prefăcută în timp ce-l îmbrânceau de colo colo și rânjea ca un cățeluș fericit. Aproape că uitase pentru ce se bate.

Shuggie îl urmărea atent și suferința i se adâncea. Poate că i-ar fi spus unui profesor și ar fi putut să ceară să fie lăsat să rămână în școală. Poate ar fi așteptat până când ceilalți copii oboseau sau se plictiseau înainte să se hazardeze să iasă și s-o zbughească spre casă. Totuși, uitându-se la băiatul cel blond cum zâmbește, se simțea ultimul om. S-a auzit clopoțelul. Profesorul obosit s-a făcut că nu vede când copiii aproape că i-au luat pe sus pe băieți și i-au scos afară. Marea de trupuri le-a dat drumul în umbra deasă a școlii, un colț uitat dindărătul șoproanelor din prefabricate, lângă tomberoanele de la cantină.

Lachlan zâmbea. Mulțimea îl ovaționa ca pe un gladiator. Au format un semicerc, timp în care cei doi luptători se uitau unul la celălalt. Shuggie a simțit cum niște mâini îl îmbrâncesc în față. Băiatul și-a proptit mâinile în pieptul lui și l-a împins îndărăt. Mirosea ciudat, a fân și a iepuri închiși în cușcă.

— Dă-te-n pula mea d-acilea, lăchiță ce ești, a gângăvit el, plimbându-și privirea peste mulțime.

Jubilau.

Mulțimea strânsă îndărătul lui l-a prins pe Shuggie și l-a băgat la loc în cerc. Pe margine stăteau Șoarece Murdar și Francis.

— Di ce nu ne mai dansezi dănsulețu' ăla al tău? a cârâit Șoarece Murdar.

N-avea nicio noimă, dar mulțimea a râs de parcă nu mai auziseră în viața lor ceva așa de amuzant.

Ceva a răbufnit în pieptul lui Shuggie. A simțit cum dinții îi mușcă obrazul pe dinăuntru de la cum scrâșnea. Înainte să-și dea seama ce face, Shuggie o rupsese la fugă de-a curmezișul terenului și se îndrepta spre băiatul cel blond. Cât ai clipi, expresiei victorioase a lui Lachlan i-a luat locul una de panică, dar era prea târziu. Shuggie l-a nimerit drept în față. Era un pumn furios, dar lipsit de forță;

încheietura i s-a îndoit și lovitura a sunat ca o plesnitură. Slinosul s-a tras un pas în spate; părea derutat, dar pe urmă fața i s-a schimonosit de furie.

— Doară n-o să rabzi așa ceva, ai? i-a strigat Francis, simțind miros de sânge.

Băiatul a răspuns:

— *Nu*.

Era o întrebare retorică. Shuggie a țâțâit înciudat.

La început, s-au luat la trântă, fiecare luptându-se să-l răstoarne pe celălalt și să-l trântească pe prundiș. Lachlan îl cuprinsese pe Shuggie pe după mijloc și încerca întruna să-l salte deasupra capului și să-l așeze pe ceafă. De fiecare dată când picioarele i se desprindeau de sol, aterizau la loc, ca într-un dans stângaci. Shuggie și-a desprins brațele din strânsoare și i-a ars un pumn în falcă cu toată puterea. Lovitura n-a avut destulă forță; brațul nu s-a arcuit cât trebuia și n-a făcut priză ca lumea. Erau la fel de nevolnici; încăierarea era plictisitoare până și pentru niște copii plictisiți. Avea să trebuiască să fie o luptă a umilirii; învingătorul trebuia să-l stânjenească pe celălalt până când se dădea bătut.

Laba piciorului lui Francis i-a agățat glezna lui Shuggie, și băieții s-au prăvălit unul peste altul ca niște amanți. Cu bombeul pantofului de la uniformă, Francis a călcat pe mâneca de la puloverul lui Shuggie, țintuindu-l la pământ. *Unu. Doi. Trei*. Lachlan l-a izbit în față cu pumnul rămas liber. Sângele i se prelingea înapoi pe nas și-i bolborosea în gâtlej; a întors capul pe o parte și s-a revărsat pe pământul cenușiu într-un val stacojiu gelatinos.

Shuggie nu se putea mișca, căci băiatul stătea pe pieptul lui, iar Francis călca pe brațul rămas liber. Zăcea pe spate scoțând un bolborosit în timp ce sângele i se aduna în gâtlej. Măcar mulțimea era încântată. De-abia în momentul acela a simțit că-l podidește plânsul.

Un păienjeniș de dâre întunecate de sânge îi acoperea falca stângă. Se furișa prin iarba înaltă a turbăriei, în timp ce alți copii înaintau pe Pit Road discutând însuflețit, ca și când tocmai văzuseră Aurora Boreală.

Soarele coborâse deja pe cer, sub tălpi iarba era tăioasă și aspră, dăduse prima brumă. S-a oprit în spatele Clubului Minerilor și și-a făcut de lucru cu niște butoaie de bere goale. Dacă te pricepeai să îndeși degetul în țâmburuș, scoteau un râgâit acru. Unii dintre băieții mai mari se strângeau și făceau butoaiele să râgâie, lingând berea prelinsă de pe degete și învârtindu-se în cerc ca niște beți din

filmele mute. Habar n-aveau cum arăta de fapt un om beat. Pe Shuggie îl umplea de ciudă că nu știe să fie amuzant.

A rămas în semiîntuneric o vreme, scoțând într-o doară aerul din butoaie și așteptând ca puștii de la mină să ajungă acasă. Strecurându-se prin stufărișul înalt, sărea de la un pârâiaș la altul, călcând pe televizoare vechi și cărucioare de copii ca să treacă peste firul de apă gâtuit. O vreme a șovăit în dreptul peticului rotund de iarbă culcată la pământ. I-a dat prin minte să exerseze. În loc de asta, disloca bulgări mari de pământ cu bombeul și s-a pus din nou pe plâns — un plâns din rărunchi, dureros și usturător, lacrimi deznădăjduite de furie și de dispreț de sine.

Până când a ajuns să escaladeze gardul din sârmă împletită care dădea spre curtea din spate, își promisese că nu mănâncă de seară. Shuggie s-a oprit în dreptul combinei frigorifice răsturnate și a dat la o parte pelicula de musculițe moarte. Și-a vârât cu totul capul plin de sânge în apa rece ca gheața. O vreme a rămas în genunchi în tăcere, ținându-și respirația, dar dogoarea rușinii nu slăbea. Și-a frecat fața murdară de sânge, iar suprafața apei a prins să se împestrițeze și să tremure de la firicelele roșiatice. Ce drăguț e, și-a zis el, și pe urmă a regretat că gândise asta.

Leek stătea aplecat deasupra lui, ținându-l de guler.

— Treci în casă! Te-am așteptat toată după-amiaza, fir-ai al dracu'.

Casa fremăta de agitație; toate luminile din tavan ardeau. Leek și Shona Donnelly, mezina lui Bridie care locuia deasupra, erau ocupați să agațe pumni întregi de serpentine din hârtie aurie. De-a curmezișul peretelui era atârnat un steguleț pe care scria „Copilașul împlinește 1 an". Peste cuvântul „copilașul" Leek lipise o bucată de hârtie de calc pe care scrisese „Agnes" cu creioane colorate. Scaunele de lemn de la setul din sufragerie fuseseră înșirate pe lângă perete, iar canapeaua fusese împinsă într-un colț. În scobitori erau înfipți cârnăciori și bucăți zemoase de ananas se cuibăreau lângă felii portocalii de brânză. Pe toate blaturile se vedeau boluri cu alune sărate, înconjurate de sticle de plastic de un litru cu suc acidulat, îndestulătoare și revigorante la vedere.

— Pentru ce-s toate astea? s-a interesat Shuggie, ștergându-și fața udă.

— Îi ziua ei, i-a spus Shona.

Desfăcea o ghirlandă încâlcită de beculețe; s-a uitat printre gene la el:

— Ăla e sânge pe fața ta?

— Mi-a dat sângele pe nas, atâta tot. Se mai întâmplă când creierul crește mai repede decât cutia craniană, a spus el și a ridicat din umeri.

Părea îndeajuns de plauzibil.

— În fine, mămica are doar douăzeci și unu de ani! Mi-a spus-o cu gura ei.

Shuggie a făcut un pas pe furiș spre batoanele de ananas.

— Dacă mă gândesc mai bine, cred că s-ar putea să aibă peste treizeci de ani, dar vă rog să nu-i spuneți că am zis asta.

— E ziua ei de naștere de la AA, prostovane, aniversarea zilei de când s-a lăsat de băutură.

Leek stătea cocoțat pe un scaun lipind baloane mari pe muchiile dulăpioarelor de furnir. Zâmbea. Era o priveliște așa de rară, că Shuggie s-a oprit în loc și se uita la el.

Shona a pufnit disprețuitor.

— Ai lipsit prea mult de la școală, Shuggie. Vorbești ca un băiețel așa de spilcuit, că-mi închipuiam că ești în fruntea clasei.

— Numa' prostii are sub fruntea aia, a spus Leek. Probabil d-aia îi și dă sângele pe nas.

— În fine, biata maică-ta are pe puțin patrușcinci de ani.

— Exact. Io am aproape douășunu, handicapatule.

Lui Shuggie îi venea greu să proceseze informația.

— Dar mă pune să-i cumpăr felicitări cu „La mulți ani cu ocazia împlinirii a douăzeci și unu de ani".

— Poftim? *În fiecare an*? s-a mirat Shona.

— Da.

Leek a făcut din cap spre Shona; asta dovedea că avusese dreptate.

— Știu. Știu.

— Uite ce e, eu nu fac decât ce-i face ei plăcere, bine? În orice caz, mie de ce nu mi-a spus nimeni despre ziua ei de la alcoolici? I-aș fi făcut un cadou.

Se simțea jignit; a pipăit alunele, vârând mâna cu totul în bol.

— Hei, ia mâna de-acolo.

Shona l-a plesnit tare peste cap.

— Să-ți spunem? Hai că m-ai făcut să râd. N-aveam cum să-i spunem ciripitorului. Nu ești capabil să ții un secret, a spus Leek.

— Ba sunt.

Shuggie s-a trântit pe canapea și s-a apucat să mănânce alunele una câte una, savurând gustul sărat, desfătându-se cu priveliștea abundenței de mâncare de petrecere de la el din casă.

— Dacă vreți să știți, în momentul ăsta țin vreo cinci sute de secrete.

— Ba nu ești în stare, ești ciripitorul număru' unu, l-a luat Leek în tărbacă.

— Tacă-ți fleanca — *alună* — știu o droaie de lucruri — *alună* — pe care voi nu le știți.

— Ca de exemplu?

— Exact! Ca de exemplu? a făcut Shona.

S-au oprit din pregătirea petrecerii și s-au răsucit spre el.

Ispita era dulce; posibilitățile pluteau în aer ca o sumedenie de uși. Nu se putea abține. A mai mâncat niște alune și-a zâmbit.

— Ei bine — *alună* — știu că Shona — *alună* — ia bani — *alună* — de la Gino italianul cu înghețata — *alună* — și la schimb — *alună* — se uită la puțulica lui păroasă — *alună*.

Shona a sărit de pe scaun cât de repede îi permitea fusta creion strâmtă. Fanioanele s-au sfâșiat, dar degeaba. Shuggie se ridicase și ieșise deja pe ușă. Ciripitorii trebuiau să se priceapă la spălatul putinii.

— Vezi, ce ți-am spus io? i-a strigat Leek din urmă. Ciripitoru'. Număru'. Unu!

Petrecerea era ticsită, și străinii stingheri încercau să-și croiască un spațiu al lor în sufrageria înghesuită. De jur-împrejurul camerei erau înșirate cu grijă scaunele desperecheate pe care Shona le împrumutase cu amabilitate de la rudele ei care locuiau în susul și-n josul străzii. Pe scaune ședeau membrii reuniți ai grupului de la filiala din strada Dundas. Stăteau în pâlcuri compacte și fumau țigară de la țigară, tăcuți în afară de desele accese de tuse tabagică. Când și când cineva vorbea, despre vreme sau despre necazurile micuței Jeannie, care venea miercuri seara, dar nu trecea mult și grupul se reîntorcea la trasul din țigară și la fixatul stingherit al propriilor încălțări de parcă ar fi fost sala de așteptare a unui doctor.

Shona Donnelly se uita după Agnes, iar picioarele ei suple se iteau dindărătul draperiilor trase. Mușchii gambelor palide zvâcneau de nerăbdare, iar unii dintre bărbații din încăpere trăgeau cu sete din chiștoacele scurte și se uitau cum gambele se înalță și apoi coboară în timp ce fata se legăna pe vârful picioarelor.

De cealaltă parte a încăperii ședeau câțiva vecini: Bridie, câțiva dintre frații mai mari ai Shonei și Jinty McClinchy, care părea nemulțumită că nu există provizii de băutură pentru acasă. Auziseră că e o petrecere, iar acum ședeau ca pe ace în cămășile curate, deplângând seceta. Se holbau fără reținere la grupul abătut de membri care continuau să fixeze podeaua stingheriți.

Shuggie și-a spălat și ultimele urme de sânge de pe față. S-a îmbrăcat ca un mafiot din anii '40, cu o cămașă neagră și o cravată lată, țipătoare. Și-a călcat

cămașa cu mâna lui, lăsând cute înguste pe exteriorul mânecii, ceea ce îi conferea un aspect bidimensional. Se învârtea în jurul musafirilor captivi cu platouri de hârtie pline vârf cu brânză cheddar și ananas. Femeile își ridicau delicat țigările Kensitas pe jumătate fumate, ca și când ar fi mâncat din ele, și-i spuneau politicos: „Nu acuma, fiule". Dădea un ocol complet camerei și pe urmă lua bolul cu alune sau cârnații unsuroși și relua traseul. Ca să-i dea de lucru acestui ospătar vrednic, oaspeții au început să ia mâncare pe care n-o voiau și s-o stivuiască în piramide pe genunchi. Unsoarea le îmbiba pantalonii și fustele de duminică. Sperau c-o să se oprească, așa încât să se poată reîntoarce la fixatul propriilor încălțări în liniște. Shuggie se distra de minune și, încurajat de politețea musafirilor, nu făcea decât să dea ocol și mai repede încăperii încinse.

Pe o masă într-un colț se aflau două cadouri ambalate, iar dimensiunea mesei pe care erau așezate le conferea un aspect straniu. Nu toată lumea se gândise să aducă unul, nu toată lumea pricepea de ce se află toți acolo. Dintre cele două cadouri, pe care Agnes avea să le desfacă mai târziu, unul era setul complet al *Programului de Antrenament al lui Jane Fonda* și celălalt un cartuș cu două sute de țigări spaniolești care fusese ambalat în hârtie cu primul anișor al copilașului.

— Îi minunat, nu? a spus o femeie de pe strada Dundas, arătând spre decorațiunile de petrecere care acopereau polița de deasupra șemineului electric.

— Vă place? a întrebat Shuggie, sincer mirat.

Încă nu era convins în privința fanioanelor pentru bebeluși și a baloanelor roz, de fetiță, pe care Leek și Shona le agățaseră prin cameră.

— O, are de ce să fie mândră de voi.

Avea o mină binedispusă; rozaceea o făcea să pară îmbujorată de vânt, ca o fetiță, și băiatului îi părea genul care râde mult. Shuggie se întreba dacă e o alcoolică adevărată.

— Leek a muncit toată ziua, a spus el. Nu l-am văzut niciodată așa de entuziasmat.

— Așa, carevasăzică? Ați făcut o treabă minunată. Cred c-o să fie în al nouălea cer, a zâmbit încântată femeia.

— Zău?

Încă nu era convins.

— Nu. O știu io pe mămica. Cred c-o să-și iasă din minți când o să vadă că Leek a lipit baloane pe dulapurile ei bune. Scotch-ul ăla o să dezlipească furnirul cu totul.

S-a apucat să dea iar roată cu batoanele de ananas. Picioarele Shonei au început să zvâcnească mai repede.

— Bun! Bun! Îi aici! Îi aici!

A ieșit de după draperii și le-a tras la loc în urma ei. Purta o fustă scurtă și toate fardurile pe care le deținea maică-sa.

— Bun, acum, toată lumea, *sssst*.

Toată lumea s-a îndreptat în scaunele care scârțâiau și până și cei care nu vorbeau și-au dus un deget la buze. Câțiva au exersat un zâmbet; le-a mijit stingherit pe față o fracțiune de secundă și a dispărut. Leek a stins lumina din tavan, și încăperea s-a cufundat brusc în beznă.

Afară s-a auzit cum un taxi negru suie pe bordură și motorul diesel care e oprit. Niște portiere grele s-au închis și s-a tras zăvorul de la poartă. Peste toate astea răsuna *clac-clac* vesel de tocuri subțiri, trufașe. Ușa de sticlă de la sufragerie s-a deschis și o siluetă de femeie s-a profilat în holul luminat. Încăperea a răbufnit într-un „SURPRIZĂ!“ entuziast, întrerupând-o în mijlocul propoziției. Câțiva dintre bărbații mai vârstnici tocmai trăgeau din țigară când a intrat și, dat fiind că rataseră semnalul, au bălmăjit și un „Da, surpriză ș-alta nu, puică“.

Shuggie s-a repezit direct spre ea.

— Mămico, vrei un baton de ananas? *Îți lasă gura apă*.

Agnes s-a lăsat să se reazeme la loc de tocul ușii și și-a dus instantaneu mâinile la gura rujată. Era îmbrăcată ca pentru o seară la operă, dar de fapt își petrecuse după-amiaza jucând două bilete la preț de unu la sala de bingo de la Ritz. Ochii albaștri ai lui Eugene iscodeau într-o doară peste umărul ei. Pe chipul sever se vedea că e bisericos și nu se putea abține să se uite de sus la șleahta de zdrențăroși așezați prin încăpere. A pășit în cameră și a salutat cu un semn solemn din cap, de parcă ar fi fost la un priveghi.

— Ce-nseamnă toate astea? a întrebat Agnes.

Cu ochii mari, se uita de jur-împrejur, căutând să cuprindă toată încăperea cu privirea. Erau câteva fețe pe care nu le văzuse niciodată în afara birourilor administrației comerciale de pe strada Dundas. Totul era deconcertant cumva.

— La mulți ani! a spus Leek.

— Ce tot spui acolo?

Agnes încă își mai rotea privirea prin cameră.

— E prima ta aniversare. Mary-Păpușa ne-a telefonat să ne prevină. Ne-a spus că e important să serbezi drumul spre însănătoșire.

Leek zâmbea cu gura până la urechi. A făcut semn spre o femeie șatenă mărunțică care trăgea dintr-un chiștoc.

— A trecut un an întreg de când te-ai lăsat de băutură.

— Așa este. Leek a ținut socoteala, a adăugat Shuggie.

— Ai ținut tu socoteala? s-a mirat Agnes.

— Da, au răspuns amândoi băieții în cor.

Shuggie a luat un calendar zdrențuit de pe bufet. Niște file micuțe atârnau sub o acuarelă reprezentând altarul Fecioarei din Lourdes. A frunzărit vreo douăsprezece file pe care Leek le însemnase cu cruciulițe.

Invitații au început să se foiască prin încăperea înghesuită, bucuroși că aveau ocazia să se ridice de pe scaunele tari. Agnes își muta privirea de la un chip la altul, acceptându-le înlăcrimată îmbrățișările și lăsându-i s-o sărute pe obraz în timp ce-o binecuvântau. Shuggie supraveghea de-aproape desfacerea sticlelor de bere cu ghimbir bombate; turna lichidul acidulat și lipicios în pahare de hârtie și se uita cu atenție în el, de parcă ar fi fost de pe altă planetă.

— N-am auzit niciodată de Pithead pân-acu', a spus una dintre femeile de miercurea seara.

Mary-Păpușa era mărunțică și subțirică, ca și când băutura o cioplise ca pe o bucată de lemn moale de sculptat. Obrajii îi erau scofâlciți sub ochii mari, căprui, iar părul închis la culoare îi stătea pe capul descărnat ca o perucă de împrumut. Agnes rămăsese mută când aflase că femeia are doar douăzeci și patru de ani. Își dusese mâna la inimă și o auzise pe Lizzie șoptind că întotdeauna există cineva mai amărât decât tine.

Agnes i-a cuprins mâna femeii mărunțele în ale ei.

— M-am rugat pentru tine. Ceva noroc cu ăia mici?

Mary-Păpușa s-a luminat la față, și tinerețea din ochii ei a strălucit din nou limpede.

— Ți-am spus deja că băiatu' meu ăl mic tocmai începe școala?

— Trebuie să fi fost tare mândră. Ăia mici arată nemaipomenit gătiți cu sacouașele și cravatele alea.

O umbră i-a întunecat chipul lui Mary-Păpușa.

— Da, a făcut chestia asta. Eu n-am reușit să văd decât o fotografie, dar eram singură și l-am sunat în seara aia. Era așa de entuziasmat.

— Tot cu bunica ta stau?

— Da. În continuare nu mă lasă să mă apropii de ei.

Și numai gândul că ar putea fi despărțită de băieții ei o făcea să vrea să-i strângă tare la piept; era de ajuns că o pierduse pe Catherine din cauza băuturii.

— A fost o vreme când mi se părea că n-o să te mai oprești niciodată din tremurat. Ai încredere, puică. Bunica ta o să revină la sentimente mai bune.

— Da, așa sper și io, a șoptit femeia slăbănoagă, nepărând deloc convinsă. E o poză frumoasă, asta-i clar. Am cumpărat o ramă drăguță pentru ea și am agățat-o pe perete.

Un bărbat s-a ridicat de pe unul dintre scaunele de împrumut. Peter Luni-Joi era de-o seamă cu Agnes, dar părea mai aproape de vârsta tatălui ei. Era îmbrăcat cu niște blugi prespălați și un sacou gros din lână de Shetland care nu se mai purta de pe vremea când Agnes era măritată cu catolicul. Bărbatul avea un mers ciudat, zgomotos, de parcă ar fi fost alcătuit dintr-o stivă de farfurii care amenințau să se răstoarne. Avea un fel de a fi cordial, flecar, ceva ce simula ca să-și mascheze singurătatea.

— Ho ho, Agnes, a exclamat el înveselit. Cum te simți acum, că te-ai născut din nou? Să ai un anișor.

— Sinceră să fiu, nu-mi dădusem seama, a răspuns Agnes.

— Mda, în fine, e plăcut să vezi ce mândri îs copilașii.

Peter Luni-Joi a făcut semn spre Leek.

— Erau dornici să facă un mic gest. Știi tu, să nu-ți pierzi avântul. Un mic imbold ca să te ajute să treci peste hopul primului an.

Eugene rămăsese în pragul ușii de la sufragerie, refuzând să pășească în cameră, dar în același timp incapabil să se smulgă de lângă spectacolul trupurilor stingherite. Shuggie stătea în dreptul mesei cu mâncare, ștergând unsoarea și sosul de pe marginile farfuriilor. Răsucea farfuriile exact cât trebuia, înșirând cârnăciorii groși cu grijă și întorcând bucățile de brânză așa încât partea de deasupra să nu se usuce și să se crape. Eugene se uita la el cum se agită. Băiatul făcea o piramidă decorativă din pahare de hârtie când a ridicat în fine privirea și l-a văzut pe Eugene urmărindu-l în tăcere.

— Cum mere treaba, tinere? l-a întrebat Eugene, avansând câțiva centimetri cu mâinile în buzunare.

— Bine, tocmai...

Shuggie s-a uitat la piramida lui pretențioasă din pahare și și-a trecut mâna prin ea ca un buldozer. Paharele de hârtie s-au împrăștiat peste tot pe podea.

S-au întors cu fața și stăteau umăr lângă umăr, urmărind petrecerea ca și când ar fi fost un sport cu spectatori, căznindu-se să nu se uite unul la altul.

— Ce seară, ei? a făcut Eugene, prefăcându-se amabil că nu băgase în seamă demonstrația de măiestrie casnică, dar și de distrugere a lui Shuggie.

— Bănuiesc. Cred că Leek și-a pierdut mințile.

Eugene a râs.

— Nici vorbă! Îi o chestie nemaipomenită să-ț' iubești mama. La urma urmei, n-ai decât una.

A zâmbit, apoi a întrebat din senin:

— Știi cine îs, așa-i?

Shuggie a încuviințat din cap și a răspuns pe un ton egal.

— Sunteți Eugene McNamara. Sunteți fratele mai mare al lui Colleen. S-ar putea să fiți noul meu tătic.

Își fixa încălțările cu privirea.

— Dar nimeni nu mi-a cerut părerea.

— Așa, deci?

Răspunsul lui îl luase pe Eugene pe nepregătite.

— Ei bine, consider că e nepoliticos din partea cuiva să susțină așa ceva fără ca măcar să-l întrebe pe băiat dacă vrea un tătic.

— Ai perfectă dreptate. Un gentleman ar trebui să facă cunoștință cum trebe cu alt bărbat.

Eugene întinsese mâna, așteptând ca Shuggie să i-o strângă.

— Mă cheamă Eugene. Mă bucur să te cunosc în sfârșit.

Băiatul i-a strâns-o tulburat. Era o mână mare, ca o labă de urs, unul dintre cele mai aspre lucruri pe care le atinsese în viața lui.

— Ai de gând să rămâi mult?

— Vreo oră, probabil.

— Nu, voiam să spun prin preajmă, dacă rămâi cu mămica mea.

— A! Nu știu. Așa sper.

— Domnule McNamara. N-o să-mi placă de dumneavoastră dacă o dezamăgiți.

O vreme, Eugene n-a spus nimic. Băiețelul acesta ciudat îl lăsase mut.

— Știi, fiule, poate a venit vremea să te gândești mai mult la tine. Să-i dai pace lu' mămica o vreme. Pot să preiau io de aici. Tu ar trebui să ieși și să te joci cu niște copilași de vârsta ta, să încerci să fii și tu ca alți băieței.

Din buzunarul pantalonilor eleganți Eugene a scos o cărțulie roșie cam cât un pachet de țigări. Era subțire și tipărită pe hârtie proastă. I-a întins-o băiatului, și băiatul s-a uitat la coperta cu colțul îndoit. A citit: *Cadou la achiziționarea unui exemplar din* Glasgow Evening Times. Pe copertă era fotografia alb-negru a unei legende a fotbalului; șosetele bărbatului păreau groase, flaușate. Era *Ghidul de buzunar al istoriei fotbalului scoțian*.

Shuggie s-a uitat la carte și a frunzărit paginile de ziar îngălbenite, înțesate cu scoruri vechi. *Rezultatele Ligii Scoției. Gers câștigă 22, remizează 14, pierde 8, în total 58 de puncte. Aberdeen câștigă 17, remizează 21, pierde 6, 55 de puncte în total. Motherwell câștigă 14, remizează 12, pierde 10.* S-a făcut roșu la față de rușine; orice sentiment de superioritate pe care l-ar fi nutrit s-a evaporat.

— Mulțam, a spus și a strecurat-o rapid în buzunar, de parcă ar fi fost un secret rușinos.

Shuggie a traversat încăperea până în locul unde mama lui se oprise laolaltă cu bărbații de la filiala din strada Dundas. Primul, Peter Luni-Joi, îl susținea pe altul de cot. Acest al doilea bărbat arăta de parcă suferise un atac cerebral sau funcțiile motorii îi fuseseră afectate de băutură. Al treilea bărbat era mai tânăr și mai spătos, încă nu devenise o epavă sau o umbră, însă avea degetele pătate de nicotină. Bărbatul mai tânăr era mai aproape de vârsta lui Leek. Avea părul decolorat la vârfuri și purta un hanorac de nailon la modă, dar asta îl făcea să semene cu un boschetar. Părea șiret și iute de mână, ca băieții din Pithead care așteptau în fața magazinului domnului Dolan și-și foloseau buzunarele de la gecile de armată ca să fure din magazin. Shuggie se bucura că ascunsese bibelourile din porțelan capodimonte ale mamei lui. În momentul acela, tânărul a zâmbit. Avea dinții mărunți, dar drepți și albi. Avea o față frumoasă, prietenoasă, care radia de sănătate. Shuggie a simțit cum îl încearcă o senzație ciudată. Cartea despre fotbal îi ardea coapsa.

— O, el e mezinul meu, Hugh.

Agnes îi frământa mândră creștetul.

— Sal'tare, amice, a spus primul bărbat, întinzându-i mâna. Io sunt unchiul Peter.

Shuggie s-a uitat la mâna bărbatului fără să i-o strângă și pe urmă i-a aruncat o privire înghețată.

— Nu, a oftat el. Sunteți Peter și-atât. Îmi cunosc foarte bine arborele genealogic, mulțumesc.

— Mda, e-un puștan isteț, asta-i clar, a spus bărbatul, îndreptându-și ținuta.

De aproape, Shuggie vedea că mâinile lui tremurătoare uitaseră cum să folosească aparatul de ras; sub bărbie avea porțiuni iritate.

Agnes l-a zgâlțâit atât de tare, încât lui Shuggie i s-a stricat cărarea îngrijită.

— Ce te-a apucat? Cere-i scuze domnului... ăă, domnului...

Agnes nu-și găsea cuvintele, iar Peter Luni-Joi se foia în loc, stingherit. L-a mai zgâlțâit o dată.

— Cere-i scuze lui Peter!

— Îmi cer scuze, domnule Peter, însă ochii lui îl urmăreau pe Eugene.

Mary-Păpușa a traversat camera spre Eugene.

— Nu te-am mai văzut pân-acu'. Ești venit cu grupul de pe strada Dundas?

— Nu.

— Mda, mă gândeam io că nu te recunosc.

Și-a tras bretonul strălucitor peste ochi și, simțindu-se mai bine, a zâmbit strengărește.

— Io am aproape trei luni de când m-am lăsat de băutură. Tocmai mi-au dat un apartament micuț de la primărie. Bagă de samă, aproape patru ani am fost pe lista aia de așteptare. Sper să reușesc să-mi iau repede niște paturi suprapuse pentru sufragerie. Atunci copilașii mei o să poată veni să stea la mine.

Și-a răsucit o buclă lucioasă pe deget.

Eugene s-a silit să schițeze un zâmbet. Femeia l-a interpretat greșit. Mary-Păpușa decarta detalii intime fără întrerupere și fără cea mai mică reținere.

— Am economisit din greu, și deja mi-am cumpărat un televizoraș portabil color și un covor frumos, una, alta, tot soiul de flecușteț, înțelegi dumneata. Bagă de samă, mi-aș dori să am priceperea lui Agnes. Îi o gospodină minunată, n-am dreptate? Îi tot timpul pusă la punct și așa și pe dincolo. Chiar și când era în ultimul hal, era tot timpul impecabilă.

— Zău?

— Da. Chiar și când era în ultimul hal, era ca scoasă din cutie.

A schimbat direcția, sătulă să vorbească despre alte femei. Și-a pus o mână pe brațul lui.

— Ascultă, nu mi-ai spus la ce întâlniri mergi.

— O, mă rog, nu merg. Nu merg la nicio întâlnire. Nu am o problemă.

— *A, da?* Ești norocos. O vrei pe-a mea?

A râs, dezvelindu-și gingiile palide și anemiate.

— Nu, mersi.

Eugene a înălțat capul și a strigat-o pe Agnes cât să acopere muzica. Și ea îi părea stânjenită și se întreba ce spune băiețelul ei de-o face să dea impresia aia. I-a făcut un semn din căpățâna roșcată și Agnes s-a îndreptat spre ușă.

Eugene s-a scuzat față de femeia spectrală și a condus-o pe Agnes afară, pe hol. Era liniște și mai puțin fum, și a simțit că poate în sfârșit să răsufle. Agnes l-a văzut cum își duce mâna la borsetă într-un fel care o stingherea.

— Uite ce-i, ar fi bine să plec la treabă. Știi tu, să apuc să mai fac vreo două curse până nu se închid tăte cluburile.

— O. Da, bineînțeles. Te simți bine?

— Da, da, s-a grăbit el s-o asigure.

Și-a scărpinat rădăcina părului de pe ceafă.

Agnes știa să recunoască când e mințită. S-a aplecat să-l sărute pe buze, dar Eugene s-a răsucit stingherit și i-a nimerit obrazul. Era un pupic degajat și rece, ca un salut natural între niște amici francezi. În timp ce el se îndepărta, Agnes și-a dat seama că rămăsese cu buzele întredeschise, pregătită pentru un sărut adevărat care nu s-a mai petrecut. Era sărutul ei ațâțător, și nu era dorit. Se simțea bătrână și murdară. În momentul acela o vedea în el pe Colleen și, prea târziu, expresia i s-a schimbat dintr-una drăgăstoasă într-una jignită și pe urmă într-una îndârjită.

— În fine, te sun io, bine?

— Da. Te rog.

A pufnit indiferentă, încrucișându-și brațele pe piept.

— Ei bine, ar trebui să te întorci la... Ăă... La...

Se chinuia să-și găsească cuvintele.

— La *petrecerea* ta.

S-a uitat cum se închide ușa în urma lui, apoi a văzut cum clanța se zgâlțâie de la cum caută să se asigure că s-a închis bine, ca și când ar fi sigilat o cutie. A auzit zăvorul de la poartă și pe el strigându-le nepoatelor și nepoților care se jucau pe afară. Era alt ton decât cel pe care și-l lua când era cu ea. O viață întreagă petrecută trăgând cu urechea la zgomotele pe care le făceau taxiurile îi spunea ca a trântit portiera mașinii. A auzit motorul pornind cu un huruit înfundat și și-a dat seama că a demarat în trombă. Pe de altă parte, să deslușească înțelesurile pe care le transmiteau taxiurile era partea ușoară.

Dinspre sufragerie auzea fâsâitul dulceag al sticlelor de bere de ghimbir acidulată. Se uita la prietenii ei din încăpere în hainele lor lăbărțate. Ani de-a rândul, băutura îi ținuse țintuiți în loc, de parcă ar fi fost înghețați, furându-le

decenii întregi, azvârlindu-i la marginea lumii și vlăguindu-i la propriu. Brusc, a simțit că-i e rău, a simțit nevoia să-i vadă plecați din casa ei, să-și curețe viața cu clor.

Agnes s-a privit cumva de sus și a simțit cum o cuprinde rușinea la gândul că decăzuse într-atât încât să umble cu unii ca ei. În clipa următoare s-a simțit și mai josnică, fiindcă fusese o javră neomenoasă. De-a lungul tavanului din hol plutea un val dens de fum de țigară. Cineva a pus un disc nou cu șlagăre. Agnes îl mai ascultase. Cântărețul cu voce pițigăiată a început să cânte: „La mulți ani, la mulți ani". Agnes a pornit spre baie, să se aranjeze.

Era și ea distrusă și fără scăpare, la fel ca ei? Din oglindă o privea o imitație de Elizabeth Taylor, doar că acum era Liz, varianta orgolioasă și trufașă din fotografiile surprinse de paparazzi pe iaht în Puerto Vallarta. Părul îi era în continuare des, machiajul, felin ca întotdeauna. Însă acum părul era prea negru și machiajul prea țipător, în culorile care se purtau cu un deceniu în urmă. Până și pleoapele erau de un verde metalic, ca alama oxidată. A scos un pieptene vechi de baga și și-a aranjat buclele, netezindu-le în straturi ondulate așa încât să nu mai stea așa de umflate, de demodate. A luat un elastic de păr și și-a făcut o coadă strânsă la spate, prima pe care o purta. Simțea cum îi întinde pielea de pe față în timp ce-și ștergea rujul gros de pe buze, luciul metalic de pe pleoape și fardul roz de pe obrajii afectați de cuperoză. Albă acum ca o pânză neîncepută, și-a tras o dungă cu creion kohl albastru-electric pe pleoapa de jos, cum văzuse că poartă fetele de la *Top of the Pops*.

Când a ridicat iar capul, femeia care o privea din oglindă era aceeași. Era țintuită pe loc, fără scăpare, la fel ca ceilalți. Treaba asta nu avea nimic de-a face cu exteriorul.

În momentul ăla a simțit că moare dacă nu bea ceva, orice, numai să dispară femeia din oglindă. Agnes a scos vechiul plic de la factura de gaz din trusa de farduri și a extras două dintre pastilele de fericire de la Bridie Donnelly. Fără apă, le-a sfărâmat între măsele, și-a lăsat capul pe spate și le-a înghițit dintr-un foc, ca un pui de pasăre.

Fără să se grăbească, și-a fumat țigara până la capăt și i-a dat drumul în vasul de toaletă cu un fâsâit. Uitându-se la chiștoc cum se învârtejește pe conductă, a început treptat să uite ce o deranja. S-a privit din nou în oglindă și a zâmbit. De-abia acum era într-adevăr aranjată.

22

Când Shuggie s-a întors de la școală în ziua în care împlinea unsprezece ani, pe treapta de sus era o cutie de pantofi și în față, un taxi negru parcat. Eugene se purtase mai rece față de ea după petrecere, până într-atât încât chiar și Leek remarcase. În nopțile când nu era de tură la benzinărie, Agnes își făcuse obiceiul să fumeze țigară de la țigară așezată lângă telefon și să sublinieze pagini din cartea ei cu cei doisprezece pași. În nopțile alea, Shuggie și Leek rămâneau treji în paturile lor. Pe întuneric privirile li se întâlneau în timp ce o ascultau cum suspină în fața televizorului pe care rulau emisiunile de noapte, știind că nu e atentă la ele.

Shuggie a lipsit trei zile de la școală. S-a prefăcut că e constipat și se ținea după ea prin casă citind cu voce tare din *Danny, campionul lumii*. Credea că dacă reușește să-i umple fiecare secundă cu zgomot poate o să se țină departe de băutură. Se posta dincolo de ușă în timp ce făcea pipi și-i povestea despre fazanii pe care Danny îi păcălise cu somnifere. Noaptea se cocoța în patul ei rece și citea încontinuu în timp ce ea stătea acolo, cu ochii deschiși. Când n-a mai suportat, Agnes l-a îndopat cu hidroxid de magneziu și a simțit cum i se ia o piatră de pe inimă când băiatului i s-au dezlegat mațele suficient cât să se întoarcă la școală.

Shuggie s-a așezat pe prag și a ridicat cutia de pantofi în poală. Cuibărită printre vălătuci de hârtie pelur era o pereche de ghete de fotbal negre. Shuggie s-a descălțat de pantofii lustruiți de la uniformă și a vârât picioarele în ghetele cu crampoane. S-a apucat să străbată poteca în sus și-n jos, clămpănind. Ghetele erau cu cel puțin două numere prea mari, dar păreau la fel ca cele pe care le purtau băieții de la școală. În timp ce continua să se învârtă de colo colo clămpănind, se întreba dacă îl fac să pară mai normal.

Hidroxidul de magneziu bolborosea în burtă, dezlegându-i mațele. A tras de mânerul de la ușa de la intrare, dar era încuiată. Atâta lucru îi era limpede. În timp ce aștepta în umbra casei, se bucura că Eugene reapăruse în peisaj; chiar și un McAvennie pe post de tată era de preferat decât să se reapuce maică-sa de băut. Și-a lipit urechea de ușă și s-a rugat ca Eugene să nu plece, s-a rugat ca maică-sa să găsească tăria să se țină departe de băutură și să-și afle liniștea. Pe urmă s-a rugat la Dumnezeu să-l facă normal de ziua lui.

Stomacul i s-a strâns iarăși. Se ținea cu o mână de dosul care îi forfotea și cu cealaltă trăgea cu toată puterea de ușă. O cheie s-a răsucit în broască și mânerul s-a smucit din strânsoarea lui.

Nu era Eugene. În prag stătea tatăl lui. Își netezea părul peste țeasta rozalie și se uita în jos la băiat, șocat.

— Te-ai întors deja de la școală? a fost singurul lucru pe care l-a spus, după atâta timp.

Shuggie se holba în neștire, dând din cap de parcă ar fi fost debil. Nu-l mai văzuse pe Shug din după-amiaza aia de acasă de la Rascal din urmă cu trei ani. Shug și-a îndesat cămașa elegantă în betelia întinsă de la pantalon și a făcut un semn spre picioarele băiatului.

— Și zi, îți place cadoul?

Shuggie s-a uitat în jos la picioarele lui și și-a dat seama că ghetele negre de fotbal nu sunt totuși de la Eugene. Înainte să apuce să răspundă, taică-său i-a înșfăcat fața și a spus:

— *Să-mi fut una!* Da' nu te încurci cu năsoiul ăla de irlandez.

Shuggie și-a dus instantaneu mâna la nasul moștenit de la neamul Campbell. Și-a trecut degetele peste șaua ciolănoasă, peste cocoașa ca o cârmă care se ițea din ea.

Clătinând din cap dezamăgit, Shug a scos organizatorul de monede pe care îl folosea în taxi. Cu un bobârnac, a extras două monede de douăzeci de peni.

— Poftim, poate dacă te-apuci de box, cineva o să se-ndure ș-o să ți-l spargă.

Shuggie s-a uitat la monede o vreme, simțindu-se șocat mai degrabă decât nerecunoscător. Shug a interpretat greșit și, fără tragere de inimă, a mai scos patru monede de câte cincizeci de peni.

— *Să nu-mi ceri alții!*

În silă, a dat drumul banilor în palma băiatului.

— Și zâi, ai început deja s-alergi după fete?

Nimeni nu-i mai pusese întrebarea asta lui Shuggie. A ridicat din umeri.

Shug s-a gândit la el când avea unsprezece ani și a interpretat gestul băiatului drept falsă modestie.

— Mda, în fine, poate pân' la urmă totuși zace un bărbat Bain în tine, ei?

Și-a umezit buza de jos cu vârful limbii.

— E-o vârstă grozavă să i-o dai uneia la lada de pâine, dat fiind că mai ai vreo doi ani până când se poate lăsa cu urmări nasoale.

Shuggie nu se putea gândi decât la lada de pâine a bunicii Lizzie și la franzela cu coajă groasă pe care o ținea tot timpul acolo. La felul în care îi decupa numai miezul și pe urmă cojile le ungea cu unt și le mânca ea.

— Ei bine, nu pot să stau tătă zâua la taclale. Îmi cheltuiți banii mai repede decât apuc io să-i fac.

Shug a trecut pe lângă fiul lui și, icnind înfundat, s-a suit la loc în taxi. Băiatul s-a uitat cum mașina se lasă și oftează sub greutatea lui.

— Ai grijă de mămica. Încearcă s-o împiedici să se-nhăiteze cu vreun catolic, m-ai auzit?

Taică-său a întors mașina și a demarat fără un rămas-bun măcar.

Shuggie s-a întors spre casa întunecată și tăcută. S-a extras dintr-o mișcare din ghetele noi și, dintr-un șut cu boltă, le-a expediat prin aer în direcția turbăriilor. A intrat în casă și a găsit-o stând acolo, pe marginea patului lui de o persoană. Cuverturile erau mototolite la spatele ei și la picioare avea o sacoșă plină cu doze de Special Brew. S-au uitat unul la celălalt cu aceeași expresie uluită, ca și când și unul, și celălalt se treziseră din același somn liniștit, ca și când avea să mai dureze până când aveau să se simtă în stare să articuleze cuvinte și să deschidă gura.

Auzise că e bine sau, mai bine zis, nu auzise nimic, și asta era ideea. Trecuse mai bine de un an de când sunase ultima oară la garaj. Paisprezece luni de când răcnise ca o apucată la dispeceră la telefon sau de când amenințase că bagă cuțitul în băiat și pe urmă își vâră capul în cuptor. Trecuse mai bine de un an de când nu mai auzise nimic.

Se apropia ziua băiatului și era un moment la fel de bun ca oricare altul să se convingă cu ochii lui. Unul dintre șoferi făcuse rost de o grămadă de ghete de fotbal negre din remorca unui camion. Trăseseră o dubă de închiriat în dreptul autocamionului și, în timp ce era descărcat, au furat șase duzini de perechi chiar în mijlocul străzii Sauchiehall, ziua în amiaza mare, cum mă vezi și cum te văd.

Era vreun băiat căruia să nu-i placă fotbalul? Dacă Agnes avea pe vreunul, putea pur și simplu să lase ghetele și să plece. Nu era nimic rău în asta. Dacă n-avea pe nimeni, atunci voia să știe de ce încetase să-l mai deranjeze. Îl rănise în amorul propriu într-un fel neașteptat, așa încât, în sacoșa cu cadoul de ziua băiatului, strecurase șase cutii de Special Brew.

Shug a coborât geamul de la taxi și și-a rezemat brațul de tabla neagră încinsă. Se uita cum soarele se răsfrânge din aurul ghiulurilor de pe degete și se gândea că

mâinile lui sunt mai frumoase după o săptămână petrecută la soare în rulota lui Joanie. Totul arăta mai bine când căpăta nițică culoare. În timp ce gonea pe autostradă, se întreba dacă Agnes e la fel de frumoasă pe cât și-o amintește. O prețuia pe Joanie, dar nu era vreo frumusețe când o puneai lângă Agnes Campbell. Joanie era tihnă și liniște. Era calmă și așezată și nu-i dădea niciodată bătăi de cap. Mai bea câte un păhărel, dar nu se îmbăta niciodată și n-o interesaseră niciodată jocul de bingo și nici covoarele scumpe ori visatul la cai verzi pe pereți. Joanie se spetea muncind și se mulțumea cu ce avea. N-avea cine știe ce personalitate, dar în pat era lascivă și recunoscătoare cum știa că erau adesea urâtele. Chiar și așa, trebuia să recunoască faptul că, la capitolul aspect fizic, Agnes Campbell e o iapă de prăsilă, în vreme ce Joanie e doar mârțoaga unui vânzător de fiare vechi.

Pe când intra în orășelul minier se întreba dacă își distrusese deja frumusețea cu băutul. Mai văzuse treaba asta. Exista o categorie anume, în special în Glasgow, femei care înghețau și se ofileau în același timp. Fețele li se scofâlceau, uscate de băutură, obrajii li se împăienjeneau de vinișoare roșii, sub ochii apoși le apăreau pungi de tristețe. Încercau să mascheze totul, dar erau țintuite în loc și fețele lor deveneau un muzeu închinat coafurilor demodate și machiajului strident. Se întreba dacă mai are ochii ăia luminoși de irlandeză și pometii înalți, pielea aceea moale, trandafirie, care mirosea întotdeauna curat, plăcut. În taxiul încins a zâmbit și a simțit cum i se înfierbântă sângele pentru ea. S-a trezit că se gândește la ce i-ar spune ca s-o mai poată fute o dată. Se bucura că făcuse baie cu o seară în urmă.

Shug nu mai fusese pe aici de ani de zile. O privire în cartea de telefoane a confirmat că e aceeași adresă. Încă îi mai purta numele. *Bain*. A zâmbit, închipuindu-și-o prea orgolioasă să redevină o irlandeză soioasă, de rând. A găsit ușor casa, splendida grădină de trandafiri, prea bătătoare la ochi și prea frumoasă pentru orășelul ăla minier sărăcăcios. Ușa era de altă culoare decât celelalte, proaspăt vopsită într-un roșu lucios; emana încredere, și Shug s-a bucurat să vadă asta. A ciocănit și a așteptat-o să vină să deschidă. Dinăuntru auzea vuietul unui aspirator. A mai ciocănit o dată și aparatul a amuțit. A auzit cum se deschid niște uși și Shug a arborat zâmbetul lui cel mai reușit în timp ce roșul se dădea în lături.

Agnes ținea tot timpul geamurile deschise vara, și deschiderea ușii a iscat un curent care a răscolit părul lung și rar al lui Shug. În timp ce se uita în jos la el, Agnes l-a surprins cum încearcă zadarnic să și-l lipească la loc peste țeasta lucioasă. Zâmbetul libidinos i s-a șters de pe față.

Nu avea nicio urmă de machiaj și, deși era mai bătrână, părea la fel de proaspătă ca atunci când o cunoscuse. Obrajii îi erau acoperiți de vinișoare sparte, dar ochii îi străluceau încă, și Shug se gândea că arată ca și când tocmai se întorsese de la o plimbare vioaie prin împrejurimi. Părul negru ca tăciunele îi venea mătăsos și buclat pe cap. Îl umplea de furie că se uită fix în chelia lui.

— Uite-o. Iubirea vieții mele.

Agnes i-a aruncat o privire goală. Își ținea limba proptită în cerul gurii.

— Ei bine, ce te miri așa?

În secunda în care a zis-o, și-a dat seama că n-o s-o convingă în felul ăla. Voia să pară degajat și în largul lui, să-i amintească ce pierduse.

— A trecut ceva. Nu ți-a fost dor de mine?

— Te-ai îngrășat.

Shug și-a dus mâna de la păr la burtă.

— O, da, posibil. Gătește bine Joanie aia.

Agnes s-a strâmbat.

— E-o curvă desăvârșită-nseamnă.

— Uite ce-i, n-am venit să ne certăm în fața ușii tale. I-am adus ăluia mic un cadou de ziua lui.

A ridicat punga de plastic ieftină.

— Nu mă primești înăuntru?

Agnes și-a încrucișat brațele pe piept ca și când s-ar fi baricadat. Pe urmă și-a luat o mină impenetrabilă.

— Băiatul meu n-are nevoie de nimic de la tine.

Shug i-a cercetat chipul câteva clipe și s-a temut că se poate s-o fi pierdut pentru totdeauna. Se întreba: cum reușește un pește să se elibereze dintr-un cârlig? A băgat mâna în pungă și a scos cutia cu ghetele de fotbal. I-a întins-o. Agnes a refuzat să-și desfacă brațele ca s-o ia, așa că a așezat-o, ca pe o ofrandă adusă zeilor, pe treapta de sus, la picioarele ei.

— Știi c-ai fost întotdeauna iubirea vieții mele.

Era adevărat, și era păcat.

— Poftim, asta-i pentru tine.

I-a întins punga cu beri în timp ce se retrăgea cu spatele.

— S-au dus vremurile alea, a spus ea cu răceală.

— O!

Buzele i s-au țuguiat admirativ.

— Cât a trecut de data asta?

— Destul cât să conteze.

Shug a aplaudat-o scurt.

— Mă gândeam io, că n-ai mai dat niciun semn de viață.

— Așa că ai venit să vezi ruinele. Să verifici, cum ar veni?

— Mda, bănuiesc că nu poț' să vinzi castraveți la grădinar.

A înălțat palmele semn că recunoaște.

— Nu mă poftești înăuntru, *doamnă Bain*?

I-a mânuit numele cu toată delicatețea de care era capabil.

Ea n-a zis nici „da", n-a zis nici „nu". S-a răsucit pur și simplu pe călcâie și a străbătut holul, intrând în bucătărie. A auzit ușa închizându-se în urma ei, a auzit cheia răsucindu-se în broască și pașii greoi ai lui Shug îndărătul ei.

— Îmi place cum ai aranjat p-aci.

Shug s-a așezat la măsuța pliantă; cerceta colțul unde tapetul încă se mai cojea de la igrasie.

Agnes îl vedea cum se uită la frigider și la congelatorul mare și se întreabă cum de-și permite lucrurile astea. Mamă singură cu o mare problemă cu alcoolul. Fără un cuvânt, a pus ceainicul pe foc și a deschis lada de pâine. Din ambalajul de hârtie a scos două felii groase de franzelă albă și le-a uns cu un strat gros de unt gălbui. Le-a tăiat pe din două și le-a așezat pe o farfurioară. A împins farfuria spre Shug, iar el i-a mulțumit.

A luat o felie cu unt și a îndesat un capăt în gură; untul era dulce și gros.

— Am auzit că lui Caff îi prieste în Africa de Sud.

— Lui *Catherine*? Așa am auzit.

Agnes părea obosită după voce.

— Nu dă niciun semn? s-a interesat el.

— Nu prea des.

— Mda, în fine, o să fii bunică de-acu'.

Mâna lui Agnes s-a încleștat pe marginea blatului. A simțit cum i se taie răsuflarea.

— Așa am auzit.

— Știi, micuța Peggy Bain zboară acolo. Ca s-o ajute când s-o naște copilașu'. În momente din astea, a adăugat el răutăcios, ai nevoie de mămica ta, chiar dacă n-ai decât o soacră.

— Și eu de unde să fac rost de bani pentru așa ceva?

Agnes s-a întors ca să-și ascundă fața de el. S-a apucat să-și facă de lucru pregătind două căni cu ceai negru. Spera că n-o să bage de seamă cum îi tremură

mâna.

— Donald Junior e convins c-o să fie băiat. I-am zâs c-o să-i cumpăr cărucioru' dacă-l botează Hugh, după unchiu' lui preferat.

Când a reușit să-și stăpânească îmbujorarea, s-a răsucit și a pus ceaiul pe masă. În al lui a pus trei linguriță de zahăr și a turnat lapte cât cuprinde.

— Încercam să mai tai din zahăr, da', ce dracu', o viață are omu'.

— Inima aia a ta râioasă?

— Îhâm, își mai face de cap când și când. Măcar când se poticnește, știu că-i acolo.

A râs și a dat gata o felie de pâine unsă, îndoind coaja și îndesând-o pe sub mustață dintr-odată.

— Băiatu' meu ce face? Seamănă cu tac-su vreun pic?

— Doamne ferește. Sper că nu.

Agnes s-a ridicat de la masă fără zgomot și a ieșit din bucătărie. Voia să proceseze vestea despre Catherine în liniște. N-a zis unde se duce. Shug a rămas la masă și a mai mâncat o felie de pâine unsă cu unt, iar în minte calcula cât costaseră electrocasnicele alea noi. *Are pe unu'*, și-a zis. S-a lăsat în față în scaun și și-a lungit gâtul pe după ușă încercând s-o vadă. Ștergându-și degetele unsuroase de pantaloni, se întreba dacă se refugiase în dormitor. Rânjind, a luat punga cu provizii și s-a apucat să dea ocol casei necunoscute încercând să descopere unde dispăruse. Vârând capul pe după câteva dintre ușile întredeschise, a remarcat cât de ordonat și curat e totul. S-a gândit la Joanie, la canapeaua ei plină de păr de pisică, la budigăii murdari de pe podeaua dormitorului, și parcă o și vedea măturând într-o doară firimiturile de pe cuverturile desperecheate.

În timp ce Shug înainta agale de-a lungul holului, iscodind prin camere, bibelourile ei triste cu ochi de sticlă îi întorceau privirea. Nu era în niciuna dintre camerele acelea. S-a oprit în dreptul uneia dintre ultimele uși care veneau la rând înaintea ușii de la intrare și a găsit-o stând cu spatele întors spre el. Era o cameră de băiat cu două paturi înguste de o persoană. Pe o masă joasă aflată în dreptul ușii, Shuggie așezase niște roboți de jucărie, iar în spațiile dintre ei scrisese pe niște cartonașe îngrijite numele celor care lipseau, cei pe care nu-i avea încă. Treaba asta îi amintea de Agnes. Uitase cum își dorea lucruri, și-și dorea, și-și dorea.

— Uită-te bine în jur, a spus ea cu voce joasă, și pe urmă pleacă.

— Unde-s toate-afișele cu fotbaliști? a întrebat el, uitându-se la pereții goi.

— Lui Hugh nu-i place fotbalul. Dacă stau să mă gândesc, nu prea se omoară după postere. Zice că arată vulgar.

Shug s-a uitat la partea băiatului lui din camera înghesuită, excesiv de îngrijită. Singurul lucru care te trimitea cu gândul la copilărie erau roboții atent ordonați. S-a uitat la ei și în clipa aia și-a dat seama ce sunt. Erau o poliță plină cu bibelouri cu ochi triști.

— Ai văzut destul?

În momentul ăla Agnes părea un ghid de muzeu epuizat.

— Bănuiesc.

Rânjea ușor.

— Bun, a spus Agnes cu un zâmbet încordat.

A întins brațul spre ușă.

— Acum cară-te în pizda mă-tii.

Agnes își făcea griji în legătură cu albiturile ei. Toată vara aia, la știri se vorbise despre Cernobîl și despre explozia atomică ce avusese loc acolo. Fusese o preocupare tristă, dar îndepărtată, până când un bărbat de la știri a avertizat în legătură cu o ușoară ploaie nucleară care cade peste vestul Scoției în drum spre Irlanda. În timp ce Shuggie o ajuta să strângă rufele de pe frânghia din spate, l-a întrebat dacă materialul radioactiv n-ar putea chiar să scoată petele rezistente. Băiatul a clătinat din cap; nu, n-ar fi ca o înălbire. I-a povestit despre desenele animate deprimante cu războiul atomic la care părintele Barry îi pusese să se uite, și i-a zis că e posibil să ardă cearșaful cu totul. Tocmai căraseră în casă ultimul coș cu cearșafuri încă jilave, când s-a pornit burnița. De la fereastra dinspre stradă, picurii vioi arătau ca orice ploaie scoțiană. În timp ce se uitau cum răpăie pe strada pustie, se distrau nemaipomenit înșirând lucrurile pe care le-ar fi plăcut să le vadă arse cu totul de ea:

— *Campionatele de fotbal!*

— *Jinty McClinchy!*

— *Șoarece Murdar McAvennie!*

— *Tot cartierul ăsta nenorocit!*

— *Poc!*

Shuggie stătea lungit dinaintea reșoului electric cu trei elemenți și se uita la Agnes cum calcă rufele umede ca să se usuce de tot. Aburul care se înălța o obliga să-și șteargă fața cu o bucată de hârtie igienică pe care o ținea îndesată în mânecă. Își scosese proteza de sus și se strâmba la el prin aburul șuierător. Nu-i stătea în fire să-și calce pe mândrie în felul ăla. Dar acolo, în bătaia căldurii, Shuggie visa cu

ochii deschiși cum și-ar fi dorit ca ploaia aia acidă să nu se sfârșească niciodată. Cum ar fi mai bine dacă ar rămâne izolați singuri în casă, unde putea s-o ocrotească de-a pururi.

Big Shug încercase să-i distrugă moralul. Niciunul nu vorbea despre tatăl lui sau de vizita lui neașteptată. Ca să-i facă în ciudă, Agnes și Shuggie avuseseră grijă să-i livreze cu mare fast toate cutiile de Special Brew lui Jinty. S-au îmbrăcat în hainele cele mai bune, având grijă să se asorteze, și au ocolit agale până alături, la ușa familiei McClinchy. Jinty deschisese cu o încruntătură derutată care masca un pospai de dispreț. I-au zâmbit ca și când ar fi fost cei mai evlavioși Martori ai lui Iehova. De-abia când a văzut sacoșa de plastic Jinty s-a înmuiat; auzind dangătul înfundat al clopotelor dozelor de bere a zâmbit uluită ca un apostol după Înviere.

Eugene telefonase în aceeași zi.

De la aniversarea ei de un an de AA, Agnes primise tot mai rar semn de la el. Dat fiind că era un bărbat cumsecade, se aștepta ca el să se descotorosească de ea treptat, cât se poate de blând, și pe urmă n-avea să mai audă niciodată de el.

Eugene a strigat-o din taxi. Mașina strălucea, ca și când ar fi fost spălată anume pentru ocazia respectivă. A claxonat o dată, dar când ea a ieșit în stradă, nu a coborât să-i deschidă portiera dinspre pasager, cum făcuse până atunci.

Colleen și celelalte femei ședeau înșirate de-a lungul gardului de lemn de vizavi. Bridie ținea în mâini o oală pentru cartofi pe jumătate uscată și un șervet de bucătărie. Arătau de parcă fuseseră întrerupte din activitățile lor obișnuite de huruitul motorului diesel al lui Eugene. Colleen era lividă văzând-o pe Agnes cum pleacă cu bunul ei de preț.

În timp ce taxiul se punea în mișcare, Eugene nu spunea nimic. Tocmai trecuseră prin dreptul bisericii când a scos mașina de pe Pit Road, oprind la câțiva metri de poarta de fier a minei dezafectate. A oprit motorul și, asemenea unei fiare însuflețite, taxiul a contenit să dârdâie sub ei. Afară era întuneric beznă și liniște. A întins mâna și a aprins luminița din plafon.

Agnes mai fusese aici o dată, cu alt taximetrist pe a cărei față nu și-o putea aminti. A simțit cum o trec fiori reci. I-a urmărit privirea blândă în oglinda retrovizoare. Dacă vorbea prima, avea să sune stângaci și jignitor, așa că a scotocit în poșetă căutându-și țigările și l-a așteptat pe el să spună ce are de zis și să imprime tonul discuției.

— N-aveam de gând să continui povestea asta, a spus el cu glas scăzut, fără să se răsucească în scaun. Bănuiesc că m-a luat frica.

— Așa de înspăimântătoare sunt?

— De vină au fost tăți alcoolicii ăia și... ăăă... boala lor.

Agnes și-a strâns gulerul hainei într-un gest defensiv.

— Ce să zic? Nu-ți face griji. Nu se ia.

I-a auzit buzele deschizându-se și închizându-se la loc, și într-un târziu Eugene a vorbit din nou:

— Știu că sună stupid, bine? Chestia îi că... oamenii ăia. Ăia de la petrecerea ta. Erau... știi tu... *jalnici*.

Agnes a încasat lovitura fără să tresară măcar, și în clipa următoare s-a surprins chiar și pe sine.

— Eugene, ar trebui să știi că „oamenii ăia", ei bine, eu sunt unul dintre ei.

Fața i s-a strâmbat într-un fel care i-a dat de înțeles lui Agnes că nu e nici pe departe ce-ar fi vrut să audă.

— N-am vrut să jignesc pe nimeni. Numa' că... mă rog, tu pari așa de *normală*.

— Iar cuvântul ăla.

Agnes și-a terminat țigara și și-a plimbat limba peste dosul dinților.

— Eugene, ascultă, nu-i nicio supărare, OK? Atât te rog, du-mă acasă.

El a rămas tăcut multă vreme, și pe urmă a tras geamul despărțitor, închizându-l. Taxiul a trepidat, trezindu-se din amorțire. Farurile orbitoare au luminat porțile sfărâmate ale minei. Cu vopsea roșie care începea să se șteargă deja, era scris: *Nema cărbune, nema suflet, numa' marafeți*.

Taxiul a cotit, intrând la loc pe șosea, dar în loc de drumul scurt care ducea înapoi în cartierul muncitoresc, a apucat-o în direcția șoselei principale, spre viață. Agnes s-a aplecat și a ciocănit cu inelul în geamul despărțitor, din curiozitate mai degrabă decât de iritare.

— Te-am rugat să mă duci acasă.

El n-a răspuns și, lăsându-se la loc pe banchetă, Agnes n-a insistat. Gândul că o să iasă din casă fie și pentru o oră plutea dinaintea ei ca un vis frumos de când îi telefonase.

Nu au mers foarte departe. Taxiul a ajuns în dreptul luminilor orbitoare de pe șoseaua principală și a făcut stânga, intrând pe autostradă. Aproape imediat ce a accelerat ca să se înscrie în traficul mai rapid, a încetinit iarăși și a cotit-o pe o alee întunecată, acoperită cu prundiș.

Agnes mai văzuse hotelul jucătorilor de golf, dar nu fusese niciodată înăuntru. Era amplasat pe marginea autostrăzii cu două benzi și, din pricină că era accesibil doar cu mașina, dădea de înțeles că nu vrea indivizi de teapa ei. De pe scaunul ei din autobuz, se uita la Jaguarurile care trăgeau în față, mașini luxoase, venite de pe domenii luxoase, aflate departe. Se uita cum bărbați atent bărbieriți își luau crosele de golf din portbagaje, timp în care nevestele lor așteptau lângă mașină, cu poșetele lor minuscule și pantofii cu toc jos, înfofolite în pulovere de la filaturi de lână scoțiene.

Era adevărat că periferia înverzită din jurul Glasgow-ului adăpostea noile mahalale rezultate din relocări urbane, cartierele astea de locuințe sociale uitate, izolate. Lui Agnes i se părea o cruzime faptul că pe câmpurile alea înverzite se aflau și cele mai luxoase hoteluri și cluburi private pe care le văzuse vreodată. Celor două lumi diferite nu le plăcea să se uite una la cealaltă.

— Doar nu intrăm aici!

— Di ce nu? a spus el, parcând taxiul negru masiv între două sedanuri elegante.

Agnes s-a uitat lung la lampioanele de grădină care marcau drumul spre ușile albe ale clubului.

— Nu te uiți cum arată? Nu-i pentru oameni ca noi.

Eugene a râs.

— Mă simt jignit.

În Agnes s-a trezit mândria. A tras de tivul fustei.

— Vai, Eugene, nu pot. Nu-s îmbrăcată potrivit.

Fără să mai spună nimic, Eugene a coborât din taxi și i-a deschis portiera. A trebuit să se întindă tocmai până în spate ca s-o apuce de mână. Cuibărită în lăboanța lui caldă, a ei părea dintr-odată mică și rece. Era orgolioasă, și era înspăimântată, și brusc, Eugene a regretat ce-i spusese mai devreme.

Sala restaurantului de la clubul de golf era austeră, dar lui Agnes i se părea culmea eleganței. Era o încăpere mare, deschisă, cu un perete din glasvanduri care dădeau spre peluza înverzită din jurul găurii cu numărul optsprezece. Podeaua era acoperită cu mochetă groasă auriu cu verde cu un model cu arabescuri, iar pereții erau îmbrăcați până la brâu în lambriuri, deasupra cărora se găseau fotografii cu membrii clubului și clienți celebri. Agnes nu-i recunoștea pe niciunul și nu-i plăcea să se chiorască de față cu necunoscuți.

O fată tânără într-o fustă lungă din tartan i-a condus spre o masă aflată în fundul separeului pentru fumători. Agnes a simțit că moare de rușine când Eugene a cerut o masă aflată mai aproape de glasvand și de terenul luminat care se

întindea dincolo de el. Fata s-a mulțumit să zâmbească și i-a condus la o masă aflată mai în față. În timp ce se așezau, Eugene a rostit un „bună ziua“ cu glas tare către mesele învecinate. Ocupanții au răspuns politicos cu un semn din cap.

Avea o denumire simandicoasă în galeză, dar Agnes a recunoscut felul de mâncare ca fiind pui. Planul era să comande doar puiul ăsta și niște cartofi prăjiți, dar Eugene nu l-a lăsat pe chelner să plece cu meniurile până când n-a comandat un aperitiv, un fel principal și un desert. I-ar fi plăcut să stea acolo de una singură, răsfoind meniul zile de-a rândul. Nu știa ce sunt toate felurile acelea, dar să le vadă deodată pe toate etalate dinaintea ei, știind că poate să aleagă orice, îi dădea o senzație de euforie. Era ca un catalog Freeman, doar că mai bun. A comandat ce a reușit să înțeleagă, și pe urmă a început să se frământe în legătură cu cât avea să coste.

— Ascultă, tu poți să bei un păhărel dacă vrei. Nu-ți bate capul cu mine, i-a spus, în timp ce chelnerul le aducea două cola acidulate.

Paharele erau înalte, și în fiecare se afla câte un bețigaș pentru amestecat cocteiluri.

— Ce dichisit, a spus ea, inspectând bețigașul, incapabilă să se destindă. Sincer, nu mă deranjează dacă bei ceva.

Le-au fost aduse cocteilurile de creveți. Bolul de înghețată era tapetat cu o frunză de salată și creveți roz, care pluteau într-o mare de sos Marie Rose gros. Pe marginea bolului erau înfipte felii groase de lămâie. Crevețiii erau încă puțin cam reci, nu se dezgheșaseră complet, lucru despre care Eugene a zis că dă o notă proastă localului. Pe Agnes n-o deranja, îi plăcea gustul acela proaspăt, înviorător al gheții care contrasta cu sosul dulceag, iute.

— Am făcut și eu sosul ăsta. Dar nu m-am gândit niciodată să adaug o lămâie sau...

Eugene i-a tăiat vorba.

— Tre' să te-ntreb ceva.

Agnes și-a așezat furculița micuță la loc pe masă.

— Nu-mi place că tre' să aduc iar vorba, a spus Eugene, stingherit. Numa' că... încerc să înțăleg, bănuiesc. Da', în fine, oamenii ăia, știi tu, oamenii de la AA, ți-au spus când o să te înzdrăvenești?

Chelnerul venise și strânsese bolurile înainte ca Agnes să vorbească din nou.

— Nu știu ce să-ți zic. Nouă tuturor ne spun că n-o să ne revenim niciodată. Cel puțin, a adăugat ea, privindu-l drept în ochi, nu în sensul la care te referi.

— Da' mai ții minte când mi-ai zâs că ești alt om acum? Mi-ai zâs cu gura ta că din cauza lui te-ai apucat de băutură. Ei bine, nu mai îi cazul.

Eugene a căutat să-și îndulcească tonul.

— Dac-ar fi să facem o încercare, nu crezi că te-ar ajuta să te ții departe?

— Nu cred că merge așa.

— Ei, câcat. Dacă m-ai avea pe mine în viața ta, la ce ț-ar mai trebui să tragi la măsea? Băutura-i numai pentru amărâții ăia vai de mama lor. Uită-te cum arăți acuma. Uită-te la mine, 'n pula mea.

Perechea în pulovere pastel de la masa alăturată a tușit, dezgustată. Eugene a coborât iar vocea.

— Uite ce-i, îmi placi, bine? Cred că ești trăsnet.

Eugene nu era dispus să se recunoască înfrânt, iar Agnes își putea închipui că e un bărbat deprins să repare orice obiect stricat. Gândul o făcea să se simtă ca un motor lăsat să ruginească pe peluza din fața casei.

— Ei bine, și tu îmi placi mie.

Chelnerul a venit cu felurile principale. Și-a înfășurat mâinile într-un șervet și a așezat cu atenție farfuriile fierbinți pe masă dinaintea fiecăruia. Agnes s-a uitat mai întâi la puiul ei la cuptor și pe urmă s-a extaziat la mielul cu cartofi fierți al lui Eugene ca un copilaș de Crăciun. Eugene a ignorat desfășurarea de pe masă și a îndreptat arătătorul lui gros spre cartierul muncitoresc.

— Ești cea mai frumoasă muiere din tot cartieru' ăla. Majoritatea nici măcar nu-și dau cu peria prin păr, ș-uită-te la tine. La orice oră din zi și din noapte, ești impecabilă.

S-a aplecat spre ea.

— Numa' că am nevoie să știu. 'Nainte să mă-ndrăgostesc cu-adevărat de tine. 'Nainte să-ncepem ceva serios.

Agnes se simțea stingherită. A încercat să schimbe subiectul aducând vorba iar despre mâncare.

— Arată minunat. Ce porții mari, așa-i? Îmi închipuiam c-o să fie un piept sau un copan, dar nu m-aș fi gândit la o jumătate de pui întreagă.

Chelnerul a tușit și s-a interesat dacă au tot ce le trebuie. Eugene a făcut semn din cap că da. Apoi, după ce s-a gândit mai bine, a adăugat:

— Amice, adă-ne o sticlă din vinu' casei, te rog.

— Roșu sau alb, domnule?

Eugene s-a uitat la Agnes, care se crispase toată. S-a uitat din nou la chelner.

— Merge alb la pui?

Chelnerul a dat din cap în semn că da, părerea lui era că e o idee bună. Așa că Eugene a comandat o sticlă de alb.

— Nu e musai, dacă nu ai chef, i-a spus Eugene în șoaptă. Io nu te-oblig.

Puiul care până atunci păruse auriu și suculent zăcea uscat și mort dinaintea ei. Chelnerul a revenit cu sticla de vin. A dat să-i toarne lui Agnes în pahar, iar ea nu l-a împiedicat. A remarcat că vinul are aproape nuanța de corai deschis a trandafirilor din grădina ei de la stradă.

— Știi, se zice că trandafirii corai au culoarea sincerității, culoarea recunoștinței.

Amândoi au rămas așa multă vreme, uitându-se la pahar. Eugene l-a ridicat pe al lui și a închinat în cinstea lor.

— *Hai să trăim! Cin' mai îi ca noi? Numa' câțiva, și ăia-s morți!*

Agnes a schițat un surâs și și-a ridicat paharul de Cola. Acum era răsuflată și apoasă.

— Nu mi-ai prea povestit despre fiica ta.

Împingea puiul de colo colo prin farfurie.

— Bernadette parcă o cheamă, nu?

— O, îi mare de-acu', bănuiesc. Face lucruri minunate pentru copilașii de creșă de la Saint Luke. Îi seamănă mamă-sii în privința asta, era foarte apropiată de mămica ei pe vremea când trăia. Mereu făceau lucruri împreună, fapte bune pentru biserică, muncă de caritate pentru văduvele minerilor.

Și-a supt dinții, căutând să scoată un zgârci care-i rămăsese înfipt între măsele.

— Toată ziua bună ziua erau cu degetele-n apa aia sfințită. Sus, jos, de-ai fi zis că era sos, în pizda mă-sii.

— Totuși, din ce-mi povestești, pare o persoană cumsecade.

Agnes a spus-o, deși, cunoscând-o pe Colleen, suspecta că lucrurile stăteau fix pe dos.

— I-ai spus de mine?

— Nu, a zis Eugene, sec.

— O!

Lui Agnes i-ar fi plăcut ca tonul ei să nu fi sunat așa de dezamăgit.

— Fiindcă i-a spus Colleen a noast'ă.

Agnes a oftat.

— Pariez că mi-a făcut un portret pe cinste.

Eugene și-a plimbat privirea pe deasupra paharului de vin rămas neatins.

— S-ar putea spune ș-așa, bănuiesc.

Și-au terminat mâncarea și au discutat despre taxiuri și despre bufete, despre Africa de Sud și minele de paladiu de acolo. Agnes a îndesat cartofii prăjiți în untură sub carcasa de pui mâncată doar pe jumătate. Chelnerul a strâns farfuriile și a adus prăjitura tiramisu. Eugene a dat gata sticla de alb, în timp ce vinul ei corai rămânea neatins, încălzindu-se.

— Nu cred că mai intră nimic.

Agnes își făcea de lucru într-o doară cu prăjitura.

— Dar e minunată. N-am mâncat în viața mea o cremă așa de bună.

— Un whiskyuleț ar merge minunat după dulcele ăsta, a spus Eugene, luând ultimul dumicat de prăjitură.

— Știi, nu ți-aș fi mulțumit niciodată pentru un whisky. Nici măcar în zilele mele cele mai proaste. Găsesc că e ca ginul. Te întristează. Eu nu beam ca să mă întristez. Beam ca să scap de tristețe.

— Ș-atunci ce beai?

— O, bere, în principal, și, când îmi permiteam, o jumătate de sticlă de votcă. În zilele proaste, mă făcea arțăgoasă.

Și-a lăsat vorba în aer câteva secunde.

— Pe de altă parte, te face să nu mai știi de tine. Cel puțin când bei ca să te matolești.

— Nici nu-mi vine să cred că *tu* și *ea* sunteți una și aceeași.

A șovăit, apoi a continuat:

— Ce crezi că s-ar întâmpla dac-ai lua o gură din vinu' ăla în secunda asta?

— Cel mai probabil, mi-aș dori mai mult.

— Da' poate că n-ar fi așa.

— Poate, a spus ea, apoi, căutând să-și ia un ton mai destins: Eugene, nu-i nevoie să mă îmbeți ca să-ți faci mendrele cu mine.

— Slavă Domnului!

Și-a trecut mâna pe deasupra resturilor de pe masă.

— Ar fi fost bani aruncați pe fereastră, ei?

A râs, și s-a făcut și mai rozaliu la față.

— Uite ce-i, nu caut să te-mbăt. Încerc să te conving să guști un păhărel.

— Dar de ce?

Brusc, Agnes se simțea foarte obosită.

— Fiin'că... Fiin'că asta fac oamenii normali.

A mutat din loc paharul care se încălzise.

— Uite, ia o gură, atât. N-o să pățești nimica. Ascultă, dacă începi să faci urât, o să-i chem să te dea afară și n-ai decât să pleci pe jos acasă.

A împins paharul spre ea, ținându-l de piciorul lung, elegant.

— O să fie bine. Ești alta acum.

Agnes a luat paharul în mână și a dus vinul la nas. Paharul era cald, iar vinul mirosea a soare.

— Nici măcar nu mă dau în vânt după vin, a spus, împingându-l în lături.

— O, te caci pe tine de frică.

Chiar îi era frică, era îngrozită chiar, dar nu voia să i-o arate. A dus paharul de cristal la gură, și o înghițitură mică i-a alunecat pe gât. Nu-și amintea să ardă așa. Vinul nu avea deloc gust de soare. Era amar, ca merele pădurețe cu oțet.

— *Vezi?* a spus, punând paharul la loc.

— *Tu vezi?* a făcut Eugene, sincer entuziasmat.

Părea gata să se ridice de pe scaun.

— N-ai izbucnit în flăcări. Nu ți-a mai crescut un cap.

Și-a ridicat paharul cu ce mai rămăsese pe fund și l-a legănat spre ea în chip de toast.

— Noroc! Și-s mândru de tine. Am știut io că ce spune soră-mea nu-i adevărat.

Avea dreptate: nu se simțea cu nimic diferit. Colleen se înșelase. Agnes a simțit cum o cuprinde un val de ușurare. A terminat paharul încet, sperând că ce spusese Eugene despre ea e adevărat, simțind că dovedise povestea cu Alcoolicii Anonimi și că putea să fie din nou normală.

Când a venit nota, el a achitat în bancnote mici, încrețite de la nopțile petrecute făcând taximetrie. Când au plecat de la masă, Agnes simțea cum băutura îi încălzise măruntaiele, iar Eugene a condus-o în micul bar rezervat membrilor. Își petrecuse brațul vânjos pe după mijlocul ei, și Agnes se simțea fericită că oamenii îi priveau admirativ. În timp ce ședeau aproape unul de altul într-un colț, Eugene i-a sărutat lobul urechii, iar Agnes a comandat o votcă-tonic și pe urmă încă una și încă una.

Taxiul a virat înapoi spre cartierul cufundat în întuneric. Doar norocul a făcut să nu mai fie alte mașini pe șosea. Agnes aluneca încoace și-ncolo pe bancheta din spate, deșteptându-se și recăzând la loc în toropeală. Eugene a oprit din nou în dreptul intrării în mina închisă. Pe întuneric, au încercat să se fută, dar era stângaci și dureros, și o trimitea cu gândul la o amintire întunecată, vagă, făcând-o să se crispeze. În timp ce Eugene orbecăia deasupra ei, din buzunare îi cădeau monede, dându-i sentimentul că era plătită.

Când a reușit în fine să vâre bâjbâind cheia de la casă în broască, în hol se aprinsese deja lumina. Când s-a prăvălit prin ușa de la intrare, a simțit cum mantoul din mohair i se agață de tencuiala rugoasă din artex și a auzit pârâitul dresurilor sfâșiate în țepii ăia.

Era convinsă că-i zâmbea lui Leek, așa că nu știa de ce fiul ei e așa de furios, de ce țipă de sus la ea. Nu înțelegea decât că băiatul îl lovește cu pumnii pe Eugene peste ceafa pătrățoasă. Nu-și amintea decât că s-a mai deschis o ușă de la un dormitor și în prag stătea un băiețel cu aceeași expresie îngrijorată ca a bunicii lui. Avea fața udă de la dezamăgire. Partea din față a pijamalei era îmbibată de pișat.

23

Crăciunul a venit și a trecut, iar Agnes a început devreme petrecerea de Anul Nou. Când se întunecase de Hogmanay[7], deja isprăvise să-și toarne pe furiș votcă, pe jumătate ascunsă privirii în spatele fotoliului. Când la televizor au început pregătirile pentru festivități, desfăcea cutii de Special Brew cu un pocnet victorios și le deșerta conținutul în cascadă direct în cana ei de ceai. Mai erau ore întregi până când aveau să răsune clopotele de Hogmanay și ea înșira deja numele tuturor bărbaților care o distruseseră.

Dacă Agnes băgase de seamă că Leek se face tot mai nevăzut, n-o spunea. Leek își petrecuse săptămâna de după Crăciun refugiindu-se în somn. Noaptea făcea autostopul până în oraș și-și juca banii câștigați ca ucenic la jocurile mecanice care se înșirau prin pasajele de sub Gara Centrală. De Hogmanay, a dispărut mai devreme decât de obicei, ca un bărbat care vede că se apropie furtuna și-o rupe la fugă, căutând să se pună la adăpost.

Shuggie rămânea acasă, întorcând-o pe Agnes din drum când o apuca spre ușă, având grijă să n-o lase să se repeadă la telefon. De Hogmanay, ședea la fereastră uitându-se cum se aprind luminițele de pe brad în sufrageriile vecinilor și îndesând pumni întregi de perdea de plasă albă în gură. Continua până când i se umplea gura și nu-i mai era așa de foame. Îi murdărea perdelele bune sub ochi și tânjea s-o audă cum îi spune să înceteze, dar n-o făcea.

În timp ce copiii familiei McAvennie se jucau cu bicicletele lor noi și primeau vizita lui Big Jamesy, Shuggie ședea la picioarele ei ca o umbră tăcută. O urmărea fără să spună nimic, în timp ce ea bea din cana ei de ceai fără fund. Îi spunea iarăși povești urâte despre tatăl lui, reluând istorisirea de unde rămăsese ca și când ar fi fost o carte pe care nu făcuse decât s-o lase deoparte un an.

Când s-au terminat știrile de la ora șase, ședea în capul oaselor la ea pe pat, vorbind împleticit la telefon cu Jinty McClinchy. Shuggie s-a furișat fără zgomot de-a lungul holului și s-a lipit cu spatele de ușa de la dormitorul ei. Stând așa, putea trage cu urechea prin placajul de pal, urmărind curba de clopot a dispoziției ei care se întuneca. Se întreba cât are să mai dureze până când își va pierde cunoștința și el o să se poată în fine odihni.

Se auzea muzică de la casetofonul ei, iar Shuggie își dădea seama că e semn rău. S-a furișat în dormitor ca o fantomă prudentă. Agnes fuma, goală în afară de dresurile negre transparente și sutienul ei negru de dantelă. Shuggie îi cumpăra de multe ori dresuri noi. Orgoliul n-o lăsa să iasă din casă într-unii deșirați, așa că băiatul învățase mărimea exactă și nuanța care-i plăcea. Dresurile antracit semiopace de la Pretty Polly erau în toate amintirile lui despre ea, că erau fericite sau triste.

În zilele ei proaste, ca cea de azi, lui Shuggie dresurile îi păreau vulgare și supărătoare. Contrastau cu pielea ei trandafirie și atrăgeau atenția asupra faptului că ar fi trebuit să fie îmbrăcată decent, cum erau alte mămici. Dresurile lăsau zvârte roșiatice pe grăsimea moale a pântecului ei, acolo unde o strângeau. Shuggie găsea că e un detaliu pe care alții n-ar fi trebuit să-l poată vedea. Și-ar fi dorit ca ea să se acopere.

Agnes uitase că băiatul e acasă. Când a dat în fine cu ochii de el în oglindă, a arborat zâmbetul acela lipsit de viață al ei, cu dinții încleștați. Vârând mâna adânc în geanta neagră de piele, a scos o monedă de 50 de peni.

— Uită-te în ce hal arăți, a spus ea. Cum putem să serbăm clopotele când tu ești încă în pijama?

I-a dat moneda și i-a spus să umple cada.

Shuggie nu voia s-o lase singură în starea aia. O vedea că nu se simte în largul ei în propriul corp. L-a cuprins pe după mijloc, l-a tras spre ea și l-a sărutat pe buze. Shuggie îi simțea răsuflarea caldă, buzele ușor întredeschise și inerte.

— Vezi să te speli ca lumea, l-a avertizat ea. Vreau să-ncepem anul ăsta cum trebuie.

Când cada era pe jumătate umplută cu apă călâie, Shuggie s-a strecurat precaut înăuntru. Și-a săpunit țeasta și zăcea acolo, în cadă, ascultând-o cum își târșâie pașii de la o ascunzătoare la alta, căutând băutura pe care o pitise de el și de care între timp uitase. Băiatul a scos cărticica roșie despre fotbal pe care i-o dăduse Eugene și s-a apucat să memoreze toate echipele și rezultatele fiecărei partide de anul trecut. Rostea aceste Ave Maria cuprins de pocăință, parcurgând iar și iar scorurile lipsite de noimă până când le învățase pe de rost. Avea să fie un an nou, o șansă nouă.

Ținuta de Hogmanay îl aștepta pregătită la ea pe pat. Era costumația clasică de gangster într-o singură culoare, cămașa neagră și cravata albă. În timp ce se îmbrăcau amândoi în tăcere, arătau ca doi soți nefericiți care se pregătesc pentru o

petrecere foarte specială. A ajutat-o pe maică-sa să se țină pe picioare și să-și tragă fusta pe ea.

— Ia să te vedem.

I-a plimbat degetul cu unghia lăcuită de-a lungul nasului.

— Măi-măi, uite ce chipeș ești! A clătinat din cap visătoare. Nu semeni deloc cu grăsanu' ăla nenorocit de tac-tu.

Agnes a desfăcut o cutie de Special Brew din legătura de plastic. S-a uitat la ea drăgăstos și i-a strecurat-o între mâini lui Shuggie cu un aer solemn.

— Uite, du-i asta lui Colleen. Urează-i un An Nou fericit din partea mea și vezi să remarce pe îndelete cât de ferchеș ești.

Un zâmbet amar i s-a ițit pe buze.

— Vezi să-i urezi mătușicii Colleen un An Nou fericit din partea mea și a lui Eugene, ei?

În fiecare casă de pe stradă pomul de Crăciun era aprins și strălucea mândru în fereastra din față. Băieți cu păr închis la culoare alergau pe stradă cu bucăți de cărbune, entuziasmați și nerăbdători să treacă primii pragul casei de Anul Nou. Shuggie a străbătut agale mica distanță până la casa lui Colleen. Se plimba de-a lungul gardurilor de lemn care împrejmuiau tufele dese cu bobițe albe plantate de primărie. Nu avea nici cea mai mică intenție să înmâneze cutia de băutură sau să transmită mesajul maică-sii.

În timp ce traversa strada, se întreba ce mănâncă oamenii. Și-i închipuia îngrămădiți laolaltă cu burți pline, la adăpost de frig. Stătea proțăpit în fața casei lui Colleen strivind bobițe de ilex între degete și se gândea la sandvișurile cu friptură și unt pe care Agnes le pregătise pentru momentul clopotelor anul trecut, când era trează. Se gândea la cum se cuibăriseră pe canapea și mâncaseră ciocolată cu cremă de mentă, uitându-se la mulțimea din George Square care număra invers, cântând.

Shuggie se întreba ce să facă cu doza de bere. S-a pus pe ciuci în întuneric în dreptul magaziei de cărbune scunde a lui Colleen și a tras de cheița de aluminiu. S-a rupt de pe cutie cu un fâsâit înspumat, și mirosul cunoscut s-a răspândit în aerul înghețat. Shuggie a lins prudent berea de pe capacul cutiei. Spuma avea un gust inofensiv, pufos, ca de aer amar, puțin acru și metalic, ca atunci când își lipea buzele de țeava rece a robinetului de la bucătărie. Stomacul îl ustura de foame și de nerăbdare, cerea să fie umplut, să guste ceva, orice. Ghemuindu-se ca un animal, s-a întors cu spatele spre stradă și a luat o gură de bere. Nu l-a ars pe gât.

Avea gust de bere de ghimbir răsuflată, amestecată cu pâine cu semințe. A mai luat o gură, și încă una, și chiorăitul din stomac s-a mai domolit.

Îi plăcea senzația aia de căldură și felul în care îi făcea inima să se simtă ametită. Foamea i se mai astâmpărase și se simțea puțin mai binedispus, când a auzit un motor diesel apropiindu-se. S-a uitat cum Agnes se împleticește pe cărarea vălurită, strângându-și mantoul mov pe deasupra fustei scurte. I-a bătut un apropo deocheat șoferului și s-a suit cu mișcări stângace pe bancheta taxiului. Șoferul purta ochelari făcuți pe rețetă de la stat; clar nu era Eugene. Pe Shuggie l-a apucat panica în timp ce taxiul ieșea din Pithead.

În cele patru luni și treisprezece zile de când Eugene o ajutase pe maică-sa să se reapuce de băutură, taximetristul roșcat trecuse pe la ei de două-trei ori pe săptămână. În diminețile alea, Shuggie trăgea cu urechea să-l audă pe Leek cum pleacă la muncă și, câteva minute mai târziu, Eugene se furișa în casa tăcută. Shuggie putea să programeze contorul de la televizor după venirile lui.

După seara aceea petrecută la clubul jucătorilor de golf, Eugene avusese înțelepciunea să-l evite pe Leek. În timp ce Agnes zăcea pe mocheta din hol cântându-și singură, Leek urlase ca un apucat și, așa, în boxeri, cum era, îl îmbrâncise pe Eugene afară din hol și-l azvârlise în stradă. Deși Eugene ar fi putut să se împotrivească fără probleme, era atât de manierat încât s-a lăsat împins afară pe ușă și s-a trezit că-și cere scuze încontinuu până a ajuns pe trotuar.

În noaptea aia, Eugene nu putuse să doarmă de vinovăție. A doua zi devreme, ferit de căutătura piezișă a fiicei lui, trăsese telefonul din hol și se furișase în baie cu el, încuind ușa. O trezise pe Agnes, iar ea a mers să-l aștepte la poarta minei. Și-a cerut scuze pentru c-o forțase să bea și i-a promis c-o s-o ajute să se îndrepte iar. Cum ședeau pe bancheta din spate a taxiului friguros, ea îl sărutase ca să-l liniștească. Eugene îi simțea limba haotică, umflată și inertă la atingere și spera că mirosul de bere din răsuflarea ei e doar amintirea serii trecute. În timp ce capul lui Agnes se bălăbănea moale în taxi, și-a amintit că nu băuse deloc bere când fusese cu el la clubul de golf.

După seara aceea, Shuggie se așteptase ca Eugene să dea bir cu fugiții. În loc de asta, băiatul se așeza în uniforma de școală la măsuța de telefon și-i asculta în diminețile când Eugene venea în vizită. Shuggie își răsfira caietele de teme în poală și scria numele maică-sii cu grijă cu pixul cel vechi. Își amintea cum odată, când era la Lizzie, se jucase cu o imitație de-a ei de bibelou capodimonte. Ornamentul reprezenta un țărănuș romantic. Mânuia o coasă tocită și se holba cu o expresie așa de stranie, de melancolică, încât trebuie că asistase la un apus

splendid. În nenumărate rânduri, Agnes îl rugase să lase băiatul ăla în pace, dar Shuggie nu se putea abține și, când ea își făcea baia de duminică, l-a scăpat pe jos și brațul s-a rupt de corp, iar coasa din mână s-a făcut țăndări. Shuggie ascunsese statueta în debaraua întunecoasă a lui Lizzie. S-a așezat lângă boiler și a încercat să lipească brațul la loc, folosindu-se de orice, de la scotch la budincă de orez sleită. L-a vizitat pe băiatul sfărâmat în fiecare zi timp de o săptămână și se ruga de fiecare dată să se întâmple o minune. Când nu era în debara, se gândea întruna la el, și când era în debara, plângea pentru ce făcuse. De abia după o săptămână întreagă de zbucium l-a apucat panica și l-a lăsat pur și simplu acolo, pitit într-un teanc de prosoape de baie vechi, să-l găsească altcineva și să-l repare.

Shuggie ședea la măsuța de telefon și se gândea iarăși la bibeloul spart. Îi asculta discutând cu glas șoptit, cum fac adulții dimineața, și-și dădea seama că Eugene era obosit după tura de noapte. Bărbatul venise cu un catalog de mostre de tapet și o întreba pe Agnes ce model preferă, florile de câmp vesele sau dungile de tigru îndrăznețe cu flori de crin miniaturale. De la măsuța de telefon, Shuggie își dădea seama că mama lui era tăcută din cauza durerii de cap și își folosea toată energia pentru a prăji ficatul pentru micul dejun al lui Eugene.

— Nu-i niciun deranj, a spus Eugene vesel. Pot să termin toată bucătăria într-o zi. Taică-meu m-a învățat o rețetă pentru mucegaiu' ăsta. Pot să răzuiesc pereții dimineață și după-amiază să lipesc tapetul. O s-arate ca nou cât ai zice pește.

— Da, bine atunci, a spus Agnes cu glas stins.

— Te simți bine?

— Da, a spus ea. Mă doare nițel capul, atâta tot.

Shuggie l-a auzit pe Eugene închizând la loc catalogul greu; și-l închipuia stând cu palmele desfăcute pe el.

— Știi, ce zâci să nu bei nimica azi? Ce-ar fi dacă, atunci când simți că te-apucă, ai ieși la o plimbărică sau ceva de genu' ăsta?

Shuggie o auzea pe maică-sa cum se căznește să-și păstreze un ton stăpânit și indiferent. Și-l șlefuia ca pe o bucată de lemn rugoasă, căutând să netezească asperitățile sarcasmului.

— O plimbărică. Da. Poate asta ar rezolva problema.

Câteva săptămâni mai târziu, când tapetul fusese aplicat, Shuggie a băgat de seamă că Eugene încetase să mai spună lucruri de felul ăsta. În schimb, se resemnase să spere că, dacă Agnes chiar avea nevoie să bea ceva, putea măcar să nu mai sune ca apucata la garaj după el. Shuggie s-a așezat din nou la măsuță și a luat cartea de telefoane cu colțurile îndoite la el în poală. A luat pixul ros la capăt și,

găsind numele lui Eugene, a modificat 6-le din numărul lui de telefon într-un 8. Pe urmă a găsit mențiunea corespunzătoare garajului unde lucra și a făcut din toate cifrele de 1, 7 cât s-a priceput de bine.

Când a ridicat privirea, Eugene stătea în pragul ușii de la bucătărie cu o șurubelniță cu cap Phillips în mână. Shuggie l-a urmărit cum înaintează încoace și-ncolo de-a lungul coridorului, strângând toate balamalele de la uși până când lemnul scârțâia.

— Mi-a venit o idee, i-a spus el lui Agnes. Săptămâna viitoare tre' să bag taxiu' în service, așa c-o să am câteva seri libere. Ce-ai zâce să ieșim în oraș într-o seară, după ce se lasă întunericu' de data asta. Poate mergem iar la clubu' de golf și comandăm cocteilu' ăla de creveți care ți-a plăcut așa de mult. Mă gândeam ca de data asta să nu beau nimica. Poate de data asta nimeni n-o să trebuiască să bea.

Shuggie și-a luat cana de ceai murdară și s-a strecurat pe lângă Eugene, intrând în bucătărie. Mama lui era așezată la masă, cu capul în palme, frământându-și țeasta cu degetele, cu o găleată între genunchi. Tapetul cel nou era minunat, câmpul cu flori galbene și albastre înveselea spațiul acela strâmt. Eugene dăduse dovadă de multă dibăcie și atenție când aliniase toți clopoțeii ăia. Nu se mai vedea nici urmă de mucegai, însă acum, când Shuggie se uita pe fereastră, mlaștina cafenie sărea în ochi ca o pată pătrățoasă pe un câmp primăvăratic altminteri foarte frumos.

Acum Shuggie stătea ciucit în fața casei familiei McAvennie și deșerta restul cutiei de bere de Hogmanay în iarba veștedă. De rușine, a ascuns cutia goală în cămașă. Pe jumătate afumat, a traversat strada și a găsit ușa de la intrare întredeschisă și toată luminile din casă aprinse încă. Rătăcea din cameră goală în cameră goală nevenindu-i să creadă, așteptându-se încă s-o mai găsească pe undeva. A cotrobăit prin dulapurile de bucătărie goale și a găsit ultima conservă de șarlotă. A desfăcut-o și a vârât lingura adânc în ea. Crema dulce a astâmpărat berea care i se agita în stomac. S-a așezat pe măsuța de cafea joasă și a înfulecat crema lacom, în timp ce petrecărețiii veseli din George Square începeau să se perinde pe ecranul televizorului.

Când orchestra de *cèilidh*[8] își luase avânt, a știut că mama lui nu mai vine acasă. Petrecărețiii au început să se îmbrățișeze și s-au pus pe cântat. Se simțea ca un bebeluș că îi ducea dorul maică-sii așa. Nu era drept că toți puteau să-și ia picioarele la spinare pur și simplu când aveau chef.

Shuggie a scotocit casa căutând un bilet sau un indiciu, o hartă a comorilor cu locul unde se dusese, dar n-a găsit nimic. A cotrobăit prin geanta ei neagră cu care mergea la bingo și a găsit toate cariocile la locul lor. S-a dus la măsuța de telefon din hol și s-a gândit pe cine să sune. În agenda de telefon din piele roșie erau trecuți toți oamenii pe care îi cunoștea Agnes. O actualiza cu sfințenie și unele nume fuseseră tăiate într-un gest de aparentă furie. Lângă scrisul ei de mână îngrijit, cu alt scris, unul care părea al altei femei, făcuse o mică însemnare. Buni Flannigan *încă îi mai datorează lu' mămica cinci lire din 1978*, și Ann Marie Easton, *curvă fățarnică*, și Davy Doyle *a purtat un costum bleumarin la înmormântarea lui tăticu'*, iar Brendan McGowan *nu voia decât o sclavă și o menajeră*.

În agendă erau intrări care constau doar din numele mic. Shuggie bănuia că majoritatea erau de la AA. Unele numere erau însoțite de amănunte descriptive, un mod de a deosebi o Elaine de altă Elaine. Shuggie găsea amuzant obiceiul ăsta al membrilor AA. Poate era menit să le protejeze anonimatul, faptul că numele de familie erau tăinuite, dar cel mai probabil era din cauză că oamenii veneau și plecau, iar descrierile erau preferabile numelor. A răsfoit paginile cu numele pe care le recunoștea: Peter Luni-Joi, Peter Matahala Chelioasă, Mary-Păpușa, Jeanette — prietena lui Mary-Păpușa, Cathy de la Cumbernauld și Roșcățica Jeanie, care era trecută în mod derutant la R și nu la J. Chestia asta îl enerva.

Mama lui putea fi oriunde, și l-a apucat panica la gândul că s-ar putea să n-o mai vadă până în februarie. S-a rățoit la agenda groasă:

— Unde pizda mă-tii ești? *Spune-mi!*

Anul Nou în Scoția era o petrecere de pomină ce ținea două zile cap-coadă. Anul Nou în Glasgow-ul lui Agnes era interminabil. Când se mutaseră în Pithead, băiatul văzuse o petrecere acasă la cineva care ținuse zile întregi. Agnes încă era matolită în a șasea zi. Când Shuggie se îmbrăca în uniformă, gata să înceapă trimestrul de primăvară, Leek decisese că ajunge. Leek suporta multe, dar pe șase ianuarie a traversat ca o furtună casa cu un sac de gunoi negru și a scos doi mineri zdrențăroși afară în strada înghețată.

Shuggie s-a gândit la Leek, la jocurile lui mecanice zgomotoase și pâlpâitoare și a simțit cum îi îngheață măruntaiele. Se săturase să se joace leapșa cu frate-său. Trăgându-se de buza de jos, a ridicat receptorul într-o doară și a inspirat fumul acru și parfumul rujului ei care mai adăstau pe microfon. Căutând alinare, ținea în mână receptorul crem și asculta bâzâitul tonului de apel. S-a uitat la tastatură și, remarcând în fine butonul roșu pentru reapelare, a apăsat pe el.

Telefonul a țârâit îndelung până când a răspuns în fine cineva. Shuggie de abia o auzea pe femeia de la capătul firului din cauza muzicii demodate care răsuna pe fundal.

— Alo. ALOO! Cine e la telefont? a strigat ea și glasul îi suna îngroșat de la fumat și împleticit de la băutură.

— Îhm. Mama mea e acolo? s-a interesat el, ridicându-se în picioare.

— Cine e la telefon?

Femeia părea deranjată de întrerupere.

— Cine-i mămica ta, micuțule?

— Mama mea e Agnes Campbell Bain, a răspuns el. P-puteți să-i transmiteți că o caută Sh... Hugh? S-a corectat. Puteți, vă rog, să-i spuneți că nu mai am șarlotă?

Femeia s-a întors spre larma petrecerii.

— Bă, îi vreunul pe-aici care cunoaște o Agnes? a interogat ea încăperea din spatele ei.

S-au auzit alte glasuri, și pe urmă ea a zis:

— Rămâi pe fir o clipă, amice. La mulți ani, bine?

Înainte ca Shuggie să apuce să zică ceva, femeia pusese receptorul jos. Auzea bărbați și femei râzând pe fundal și-și dădea seama că erau bătrâni, fiindcă deja se auzeau cântecele scoțiene de alean. Shuggie a rămas pe fir și a așteptat s-o audă pe femeie revenind la aparat. Era convins că uitase de el, când s-a auzit o voce:

— Sh... Alo, s-a împleticit glasul cunoscut.

— Mămico? Eu sunt...

O vreme, vocea n-a spus nimic și când a făcut-o, părea derutată.

— Ce vrei? Cât e ceasul?

— Când vii acasă?

— Cât e ceasul?

Shuggie s-a uitat pe după colț și, la lumina televizorului, reușea să distingă cadranul ceasului micuț.

— Zece jumate, hm, nu, e aproape unsprezece.

Vocea a amuțit. A auzit scăpăratul unei brichete în timp ce ea trăgea din țigară.

— Ei bine, în cazul ăsta ar trebui să fii deja în pat.

— Când vii acasă?

— Uite ce-i, nu fi supărat. Nu merită și mămica o petrecere? A trecut atâta timp, Hugh.

Și-a lăsat vorba în aer.

— Mi s-au promis o mulțime de petreceri la vremea mea. De ce încerci să-mi strici petrecerea? începea să se repete.

— Mămico, mi-e frică. Unde ești?

— Sunt acasă la Anna O'Hanna. Fugi la culcare și ne vedem când ajung acasă.

La partea asta fusese ambiguă într-un fel prevestitor de rău.

Legătura s-a întrerupt și lui Shuggie i-a luat o vreme să pună receptorul la loc în furcă. I-a dat prin gând să sune din nou, dar ea n-ar mai fi venit la telefon. A rămas așa o vreme, adulmecând receptorul, pe urmă s-a dus la culcare, complet îmbrăcat, cu luminile aprinse și televizorul dat la maximum pe festivitățile de Hogmanay. Pe stradă răsunau glasuri vesele; îi auzea pe copiii familiei McAvennie alergând încoace și încolo pe drum și răcnind „La mulți ani" din toți bojocii. Aveau o huruitoare de lemn de la fotbal cu care făceau o hărmălaie grozavă.

S-a dat jos din pat și s-a dus iar la măsuța de telefon. A căutat la „A", apoi la „O", și uite-o, *Anna O'Hanna*. Mai auzise numele ăla. Anna nu era de la AA, era o prietenă din copilărie, care se putea sau nu să fi fost și o rudă îndepărtată. La un moment dat fuseseră colege la cantinele STV și în tinerețe mergeau să danseze la Tollcross. Potrivit scrisului de mână al mamei lui, era *o mahalagioaică perfidă și mijită*, dar și *cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată*.

Sub nume era adresa, marcată ca Germiston. Shuggie nu avea idee ce înseamnă Germiston, dar toți cei pe care-i cunoscuse vreodată Agnes locuiau în Glasgow, așa că spera ca Germistonul să fie tot acolo. Shuggie a rupt o coală goală de la sfârșitul cărții de telefoane a maică-sii și a copiat adresa cât de îngrijit a putut. Pe urmă a format un număr pe care l-a găsit în cartea de telefoane la „Taxiuri".

— Alo, Taxiurile Mack, a spus un bărbat morocănos.

— Bună seara. Puteți, vă rog, să-mi spuneți unde se află Germiston?

— E în nord-est, amice. Ai nevoie de-o mașină? a răspuns el iritat.

— Îmi cer scuze că vă deranjez din nou, a spus băiatul politicos, dar cât costă un taxi până acolo?

— De unde vii? a oftat bărbatul.

Shuggie i-a dat un răspuns foarte precis bărbatului, indicând numărul casei, strada, orașul și chiar și codul poștal.

— A, vreo opt lire, plus două cincizeci extra, fiin'că e Anul Nou.

— OK. Un taxi, vă rog, a spus Shuggie și a închis.

Cu un cuțit pentru unt a desfăcut contorul de gaz, cum îi învățase Jinty. A numărat cu grijă monedele de cincizeci de peni, înșirându-le frumos pe masa din fața televizorului. Erau doar douăzeci, ceea ce, și fără să socotească pe degete, știa

că înseamnă zece lire întregi. Băiatul a luat cuțitul de pâine cu lama lungă și netedă din bucătărie și s-a apucat să desfacă cutia de la contorul televizorului, cum văzuse de sute de ori la Agnes.

Din experiență știa că trebuie să-l zgâlțâie, așa încât monedele să cadă fără ca aparatul în sine să sufere vreo stricăciune. Dacă tehnicianul de la televizoare venea și găsea contorul stricat, puteai să dai de belea, dar toată lumea de pe stradă avea atâția ani de experiență, încât nimeni nu părea să dea vreodată de belelele astea. Shuggie îi urmărise pe Agnes și mai apoi pe Leek dând iama în contorul de la televizor în mod regulat. Trebuia să alimentezi contorul cu o monedă de 50 de peni ca să te poți uita trei ore la televizor. Când se terminau banii, televizorul se închidea în mod automat, lăsându-te pe întuneric. Nu puteai să cazi la învoială să te lase până se termină filmul ori începe pauza publicitară. Dacă nu mai aveai bani, ecranul televizorului se făcea negru.

Shuggie a strecurat cuțitul pentru unt în fantă și din contor s-au rostogolit două monede de 50 de peni singuratice. Dacă bărbatul nu-l mințise, ar fi trebuit să fie destul cât să ajungă până în Germiston. Dar nu și să se întoarcă.

Când a auzit sunetul motorului la ralanti, Shuggie a ieșit afară. Toate luminile erau aprinse pe stradă, și familii vesele petreceau miezul nopții împreună. Colleen era singură la fereastră, uitându-se la copiii ei cum alergau de colo colo pe drum zornăind din huruitoarea lor. Shuggie a făcut cum îl învățase Agnes, fluturând din mână și zâmbind în timp ce se urca în mașină.

Taximetristul era un bărbat slab, blond. A fost surprins să vadă un copil îmbrăcat ca un gangster din Chicago.

— Tu ai făcut comanda, micuțule? a întrebat el, confuz.

— Da, a spus Shuggie și i-a întins adresa scrisă de mână.

Șoferul a plecat capul și s-a uitat lung la fereastra lui Shuggie dinspre stradă, căutând să deslușească o siluetă de adult, o mamă sau un tată care să se țească la fereastra de la sufragerie. Shuggie a scos punga de plastic plină cu monede din buzunar și a așezat-o pe genunchi. Tot metalul ăla scotea un zornăit înviorător și, uitându-se mai întâi la băiețel și apoi la bani, șoferul a tras în fine frâna de mână, pufnind din rărunchi.

Taxiul a ieșit din micul cartier prăfuit și, nu după mult timp, se insinuaseră în traficul de pe șoseaua cu două benzi și înaintau cu viteză. Shuggie știa că ăsta e drumul care duce în centrul orașului. A încercat să-și întipărească în minte traseul, bifând repere, pregătindu-se pentru lungul drum pe jos de la întoarcere. Mai întâi au trecut prin dreptul gimnaziului, pe urmă pe lângă niște terenuri de

rugby și, în fine, pe lângă hăul întunecat al lacului. Din punctul ăla, totul s-a deplasat în goană prin dreptul lui fără ca Shuggie să mai recunoască nimic.

În loc s-o apuce în jos, șoferul a cotit, ca și când s-ar fi îndepărtat de oraș. Păreau drumuri de țară, ca și când răsfirarea orașului se termina acolo. Drumul nu era finisat; în stânga se vedeau case Barratt[2] pe jumătate construite al căror spate dădea spre șosea și spre garduri de lemn înalte, înnegrite, care le împrejmuiau peluzele necultivate. În dreapta se întindeau kilometri întregi de ogoare părăginite, întunecate și pustii. Se vede treaba că șoferul cunoștea bine drumul, fiindcă se tot uita peste umăr și-i zâmbea băiatului cu cravată albă.

— Ești foarte ferchеș. Te duci la o petrecere? l-a întrebat, zâmbindu-i în retrovizoare.

— Mă rog, într-un fel. În același timp sunt de părere că e important să arăți tot timpul prezentabil.

Bărbatul a râs.

— Și, ia zi, unde-i mămică-ta, îi și ea la petrecere?

— Așa sper, a mormăit Shuggie.

— Foarte matur din partea ta să te porți sângur de colo colo la vârsta ta, a spus el. Am un băiețel cam de seama ta. Tre' să ai vreo doișpe ani, am dreptate? Tare îi mai place să meargă în față și să se joace cu stația mea.

Shuggie avea de abia unsprezece ani, dar îi plăcea alinarea dată de cifra mai mare, așa că n-a răspuns. Îl amuza că nu îi putea să vadă decât ori ochii, ori gura în retrovizoare, niciodată pe ambele deodată.

— Vrei să mergi în față cu mine? a spus gura bărbatului în oglindă, lățind-se într-un zâmbet larg.

Taxiul a încetinit complet, nu la o intersecție sau la un semafor, ci în mijlocul șoselei late, pustii. Shuggie s-a uitat spre casele neterminate din stânga și la câmpurile teșite din dreapta. Dacă voia s-o aducă înapoi în siguranță, atunci bănuia că nu-i rămâne decât să se conformeze.

Bărbatul i-a spus să se dea jos din mașină. Portiera stângă din față s-a deschis; nu era niciun scaun pentru pasager pe partea stângă a taxiurilor negre, doar o podea acoperită cu mochetă. Stătea în picioare în spațiul acela mochetat printre ziarele de seară, un palton vechi și un pachet cu sandvișuri pe jumătate mâncate. Shuggie s-a sforțat să nu se holbeze la mâncare. Pâinea avea ditamai coaja, dar îi era așa de foame, că nu-i păsa. Ar fi mâncat-o cu coajă cu tot.

— Bravo, îi mai bine, ei?

Șoferul și-a strâns lucrurile de pe podea și i-a făcut un pic de loc băiatului. Ținea sandvișul în mână.

— Vrei să guști? a spus el. Îi doar unt și nițică șuncă din conservă.

— Nu, mulțumesc, a spus Shuggie politicos, dar ochii lui sfredeleau sandvișul pe jumătate mâncat.

— Poftim, a spus bărbatul, vârându-i-l sub nas. Aud de-aci cum îți chiorăie stomacu'.

Shuggie a luat sandvișul. Pâinea era cleioasă de la unt și a încercat să mănânce încet, dar simțea berea amară în stomac, așa că s-a trezit că îndeasă în gură dumicați mari din șunca sărată. Era așa de groasă și de consistentă că i se lipea de cerul gurii.

Chiar și așa, în genunchi, Shuggie tot nu-i venea până la umăr bărbatului așezat pe scaun. Aruncându-i priviri furișe pe deasupra sandvișului gros, se gândea că bărbatul nu seamănă deloc cu tatăl lui. Fața bărbatului era mai prietenoasă, iar colțurile ochilor îi erau încrețite de la zâmbet. La gât avea un lănțișor de argint cu un crucifix, și vederea lui l-a liniștit pe Shuggie într-un fel neașteptat.

— Aia îi stația cetățenească, a spus șoferul, arătând spre un aparat de emisie-recepție care aducea cu un aparat de ras electric.

Șoferul a răsucit un buton de pe cadran.

— Poftim, poți să pălăvrăgești cât vrei, dacă ai chef. Numa' șoferii de tir și inimile singuratice care-i urmăresc o să te-audă pe canalul ăsta.

Bărbatul i-a zâmbit, dezvelind un șirag de dinți drepți, iar lui Shuggie i-a dat prin gând că i-ar plăcea să-i facă cunoștință lui Agnes cu bărbatul ăsta care i-a oferit sandvișuri.

Cu un pârâit al frânei de mână, taxiul a demarat pe șoseaua întunecată. Shuggie s-a lovit cu spatele de geamul despărțitor.

— Prr, băiete, ține-te de ceva!

Și-a trecut brațul stâng pe după talia băiatului, ținându-l nemișcat și drept în spațiul destinat bagajelor.

Au continuat să ruleze pe șoseaua neluminată. Shuggie se străduia să nu înfulece sandvișul prea repede. Șunca era așa de groasă și de sărată că-l mâncau gingiile. Bărbatul a spus deodată:

— Se întâmplă mai des decât ți-ai închipui. Zâc de copilași care sunt lăsați singuri.

S-a întors spre Shuggie și a zâmbit.

— O văd tot timpul, mămici și tătici care sunt așa de disperați s-ajungă la cârciumă, încât ăia mici își poartă singuri de grijă. Bieții micuți.

Shuggie a terminat sandvișul. Se abținea cu greu să nu-și lingă untul de pe degete.

— A fost bun?

Shuggie a dat din cap și a răspuns politicos.

— Da. Vă mulțumesc foarte mult.

Bărbatul continua să-l susțină cu brațul petrecut pe după mijloc. A râs amabil.

— *O-ho, vă mulțumesc foarte mult*, l-a îngânat el, ca un papagal amuzat. Ești un puști foarte politicos, așa-i?

Shuggie a încercat să nu pară prea stânjenit. Și-a pironit privirea în oglinda retrovizoare și și-a dorit ca Leek să fi fost acolo. Drumul pustiu de țară părea să nu se mai sfârșească; încerca să-și amintească de lucrurile pe lângă care treceau. Și-a făcut o listă în minte cu lucrurile pe care le vedea, ca la o partidă de „Granny Went to Spain", dar după zece sau cincisprezece copaci și doar un semafor, toate lucrurile arătau la fel, și s-a dat bătut cu părere de rău.

Încet, brațul șoferului i-a coborât pe șold. Cu mișcări lente, i-a scos lui Shuggie poalele cămășii din pantalonii de tweed și și-a vârât degetele calde în chiloții lui pe la spate. Fără să se uite, Shuggie știa că bărbatul îi zâmbește încă.

— Mda, ești un puști ciudățel, așa-i? a repetat bărbatul.

Cu o zvâcnitură, mâna lui s-a strecurat și mai adânc în chiloți și s-a apucat să-l cerceteze pe băiat cu degetele. Betelia pantalonilor din tweed îi intra în carne în partea din față. Avea senzația că stofa o să-l taie în două și chiar și numai pentru asta era îndreptățit să urle de durere. Chiar și așa, Shuggie n-a zis nimic.

Taxiul rula mai încet. Șoferul a scos un sunet ciudat, ca și când ar fi leorpăit supă fierbinte printre dinții din față. Faruri se derulau în viteză în direcția opusă. Shuggie a început să se crispeze de durere; degetele groase ale bărbatului îl împungeau într-un fel ciudat. Șarlota formase o pojghiță peste berea acră, iar pâinea se umfla la el în burtă, așa încât simțea că îi vine să verse. Degetele îl împungeau întruna. Gura șoferului era lățită într-un rânjet. Shuggie se ruga să vadă case luminate.

— Știți, tatăl meu e șofer de taxi.

Șoferului i-a dispărut rânjetul de pe față.

Shuggie a turuit mai departe, încercând să-și păstreze un ton detașat și să facă abstracție de degetele care-i cercetau găoacea.

— Și la fel și iubitul mămicii. Îl cheamă Eugene.

A tras scurt aer în piept.

— S-ar putea să vă cunoașteți?

Intonația i-a devenit întrebătoare la sfârșit.

Încet, șoferul și-a extras mâna din turul pantalonilor lui Shuggie. Băiatul s-a lăsat să alunece în josul geamului despărțitor și și-a așezat popoul la adăpost pe podeaua taxiului. Și-a pipăit talia și, prin întuneric, simțea zvârtele rozalii de pe burtă acolo unde cusătura îi intrase în carne. Era ca atunci când își dădea jos ciorapii de școală care îl strângeau, dar mai rău.

Prin stație s-a auzit un pârâit de voci. Un bărbat cu un accent de Teuchter spunea ceva de viituri pe Perth Road. Șoferul și-a șters mâna discret pe pantalonii de muncă.

— Și, zi așa, ai petrecut un Crăciun frumos? s-a interesat el într-o doară, după o ezitare.

— Da. Mulțumesc, a mințit Shuggie.

— Moșu' a fost darnic cu tine?

Crăciunul provenea din catalogul Freeman și era achitat în multe rate.

— Da.

Taxiul negru a ajuns în fine în dreptul felinarelor unui complex de locuințe cenușiu și dărăpănat.

— Fiule, cum ziceai că-l cheamă pe tăticu-tău?

Lui Shuggie i-a dat prin gând să mintă.

— Hugh Bain.

Ceva ce aducea cu ușurarea a străbătut chipul șoferului, și deodată s-a relaxat în scaun. Când l-a lăsat pe Shuggie în Germiston, bătuse deja de miezul nopții. Băiatul i-a întins taximetristului punga cu monedele de 50 de peni furate. Bărbatul s-a uitat atent la ea, poate cu milă sau vinovăție, și i-a zis că nu-l costă nimic cursa, fiindcă Shuggie fusese un băiețel așa de cuminte. Băiatul și-ar fi dorit să ia monedele; nu voia ca bărbatul să-și închipuie că-i plăcuse felul în care îl răniseră degetele lui.

Shuggie simțea cum bărbatul îl urmărește cu privirea tot timpul cât i-a luat să urce treptele de piatră care duceau la ușa casei de pe Stronsay Street. De abia când s-a întors și i-a aruncat un zâmbet sfidător, șoferul a pornit din loc. Când mașina a cotit-o pe după colț, Shuggie și-a îndesat cămașa neagră la loc în pantalonii de tweed. S-a frecat pe burta plină de acid. Clădirile erau toate identice între ele; imobilele de raport se înghesuiau unele în altele de-a lungul străzii înguste, alcătuind un canion din cărămizi și sticlă. Ridicând ochii, a observat că dintr-un

apartament aflat la etajul al treilea răzbate muzică și se vede lumină, așa că a apăsat butonul interfonului de la 3R. Fără să întrebe nimeni cine e, ușa s-a deschis automat cu un bâzâit.

Curtea interioară a imobilului era slab luminată. Undeva deasupra capului lui Shuggie, larma de muzică și glasuri vesele reverbera din pereți. Shuggie a intrat. Orice copilaș din Glasgow și-ar fi dat seama că era un imobil dintre cele sărace. Cei doi metri de plăci de faianță decorative care tapetau holul de la intrare erau crăpate ori lipseau. La nivelul ochilor unui adult era aplicat un strat gros de vopsea maro de la primărie, cu o dungă alb-murdar care indica drumul spre gang. Toate suprafețele erau acoperite cu niște graffiti reprezentând declarații de dragoste sau de apartenență la diverse bande. După jurămintele de credință față de IRA, Shuggie își dădea seama că Germistonul era fără doar și poate catolic.

În timp ce urca de la intrarea în casa scării, auzea petrecerea de la etajul al treilea. Părea veselă, ca și cum noaptea încă nu se zaharisise de tot. Băiatul a urcat treptele înalte încet, una câte una. Erau din granit dur, cu o adâncitură în mijloc de la uzură, și nu se vedea nicio balustradă spiralată; în schimb, scara era construită în jurul unui zid solid de beton. În timp ce urca, nu vedea ce anume se ascunde după colț.

Urca treaptă cu treaptă, fără să facă zgomot. Când a cotit-o a doua oară, a dat peste o femeie și un bărbat care ședeau pe treptele reci. Ședeau acolo mototoliți ca două mormane de rufe murdare. Își făceau unul altuia lucruri pe care băiatul le mai văzuse. Bătrâna părea aproape inconștientă, iar bărbatul avea mâna vârâtă pe sub fusta ei și o atingea la păsărică.

Shuggie și-a încrucișat brațele la piept și s-a tras politicos îndărăt, departe de ce se întindea la nivelul ochilor. A coborât în tăcere câteva trepte și aproape că ajunsese înapoi în dreptul colțului, când femeia a deschis un ochi mirat și l-a zărit. Bărbatul continua s-o frece cu degetele de parcă ar fi lustruit un pantof.

— La ce te zgâiești? l-a întrebat, dezvelindu-și gingiile.

— Vă simțiți bine? a întrebat-o el în șoaptă. Vă face rău?

Undeva deasupra lor s-a deschis o ușă și larma unei petreceri fastuoase a inundat casa scării. Lumea începea să plece.

— Stai așa o secundă, John.

A împins mâinile care o frământau în lături. Femeia și-a strâns bluza pe lângă corp și a încercat să restituie puțină demnitate scenei. Și-a fixat privirea pe treptele de piatră. Bărbatul beat continua să-i molfăie gâtul netulburat.

Shuggie a scos una dintre monedele de 50 de peni și a așezat-o pe genunchiul dezgolit al femeii. Pe urmă a zbughit-o pe lângă ei, urcând în direcția de unde se auzea zgomotul în capul treptelor. Bărbați și femei se revărsau pe trepte îmbrăcați în hainele de iarnă. A fost nevoie de agilitate și de străduință să nu fie târât înapoi de picioarele lor împleticite și de paltoanele lungi. A ajuns la etajul al treilea și, constatând că ușa rămăsese deschisă, a intrat. Nu l-a oprit nimeni pe când își croia drum printre picioare până în vestibulul înghesuit. Nu l-a băgat nimeni în seamă când a intrat în living.

Încăperea era o versiune mai mică a sufrageriei lor de acasă. Pereții erau îmbrăcați în tapet bordo din brocart și, de-a lungul unuia, se afla un mic șemineu electric cu cărbuni de plastic care proiecta o lumină portocalie în camera înăbușitoare. În mijlocul camerei era o garnitură din trei piese acoperită cu folie de plastic. Prin colțuri se întindeau câteva scaune de plastic împrumutate de prin vecini, și pe ele ședeau bărbați și femei de 40, 50 de ani, chipuri pe care Shuggie nu le mai văzuse. Bărbații purtau costume cenușii, greoaie, și cravate late, iar femeile erau gătite cu bluze frumoase. Păreau țepeni, ca și când tocmai se întorseseră de la biserică, dar aveau ochii măriți, de parcă băuseră prea mult vin de împărtășanie.

Pick-up-ul din colț reda o variantă foarte melancolică a piesei „Danny Boy“. Câțiva bețivani mai în vârstă ședeau în dreptul aparatului, cu cutiile de bere caldă în mâini și poceau versurile într-un urlet prelung, în vreme ce o bătrână lăcrima în apropiere. Atmosfera părea să se răsufle. A dat ocol încăperii, cercetând fiecare chip pe rând, căutând un indiciu care l-ar fi putut conduce la mama lui. Agnes nu era acolo.

În colțul de la fereastră, așezat la o măsuță pliantă, stătea un băiat cam de vârsta lui Shuggie. Îl urmărise pe Shuggie tot timpul cât inspectase încăperea. Era îmbrăcat în hainele de duminică și frizura încă îi mai rezista de când probabil că îi făcuse mama lui cărarea. În timp ce se uitau unul la altul, Shuggie se întreba dacă și el se rătăcise sau căuta pe cineva. Băiatul a înălțat mâna într-un mic gest de salut, iar Shuggie a dat să traverseze încăperea ca să stea de vorbă cu necunoscutul. La jumătatea distanței, a băgat de seamă că pe măsuța lui e o farfurie plină ochi cu fursecuri și niște suc acidulat în care încă mai forfoteau bulele. Cineva de acolo îl iubea pe băiețelul ăla. Shuggie s-a răsucit pe călcâie și s-a reapucat s-o caute pe Agnes.

Odată revenit pe hol, a trecut din nou prin dreptul încurcăturii de picioare. În chicineta îngustă era o femeie cu un păr negru tăciune. Inima i s-a umplut de

bucurie, apoi i s-a strâns când și-a dat seama că nu e mama lui. Lui Shuggie i-a dat prin gând s-o întrebe unde se află Agnes, dar era așa de stingherit de băiatul cu fursecurile, că n-a zis nimic. Mândria îi încleștа fălcile, iar femeia cu păr negru a mărșăluit pe lângă el de parcă ar fi fost invizibil. Apartamentul avea trei dormitoare. Erau goale toate, în afară de câte un petrecăreț rătăcit care savura o țigară în liniște sau plângea înfundat. Ultima cameră era dormitorul cel mai încăpător, cel pentru mămici și tătici. Ușa era bine închisă, și a trebuit să apese clanța și să se împingă cu umărul în placaj ca ușa înțepenită să se deschidă. În cameră nu era aprins niciun bec, dar la lumina care răzbătea din hol, vedea că patul matrimonial e acoperit cu un maldăr de paltoane.

Shuggie a rămas proțăpit în loc și a pipăit punga cu monede din buzunar. La limită, ar fi trebuit să fie destul cât să ajungă acasă. Poate c-o s-o găsească acolo, dezmeticită din beție din cauza îngrijorării, așteptându-l cu ceai fierbinte și pâine prăjită.

Cum stătea acolo, în întunericul înțesat de fum, ochii au început să i se umezească de lacrimi, și a simțit nevoia să se așeze câteva clipe pe patul acoperit cu paltoane. Se purta ca un țânc și știa lucrul ăsta. Se purtase ca un țânc toată seara, cerându-se la mămica lui, și și-ar fi dorit să-i fi semănat mai mult lui Leek, care nu părea să aibă niciodată nevoie de nimeni. Shuggie și-a înfipt unghiile de la mâna stângă în carnea moale a brațului drept și s-a sforțat să înceteze să-și mai plângă de milă.

Ceva s-a mișcat sub maldărul de haine. Shuggie a țâșnit în picioare înspăimântat. De printre niște canadiene vechi s-a ițit o mână albă. A șovăit o clipă în aer înainte să-și tragă un palton de pe față și acolo, cu chipul ud și rimelul scurs, se zărea mama lui.

Părul lui Agnes era turtit și împâslit pe partea dreaptă. Prin semiîntuneric, băiatul își dădea seama după ochii îngustați că nu mai era beată. În timp ce se uita la el, buza îi tremura de parcă ar fi fost pe punctul să o podidească lacrimile. Treaba asta l-a speriat, făcându-l să uite de propriul plâns, și a încercat să-și îndrepte spatele ca un băiețel mare. Rând pe rând, a tras hainele de iarnă pe podea și a dezvelit-o. Treptat, a ieșit la iveală din maldăr, pe jumătate goală și schimonosită. În semiîntuneric, i-a susținut privirea fără să scoată o vorbă. Shuggie continua să dea straturile la o parte de pe pat, încet. De sub hainele groase, s-au ițit picioarele albe și labele delicate. Shuggie s-a oprit și s-a uitat la ea cum șade acolo și, în devălmășia aia, la lumina care răzbătea de pe hol, a văzut că dresurile negre Pretty Polly îi sunt sfâșiate de la deget până în talie.

7. În Scoția, Ajunul Anului Nou și festivitățile lui.

8. Sindrofie cu specific scoțian sau irlandez.

9. Barratt Developments, cea mai mare companie de dezvoltare imobiliară din Marea Britanie, înființată în 1958.

24

Băiatul a deschis ochii și a văzut-o stând tăcută la capătul patului lui. Era umbra îngrozitoare de om care se arăta fără excepție dimineața în zilele alea. O vreme s-a uitat la ea cum tremură, dârdâind din toate încheieturile de la umezeala pe care o lăsase alcoolul în corpul ei. Își ținea o bucată de hârtie igienică la gură în timp ce scuipa spută umedă, apoi a încercat să-și reprime valul de greață care a urmat.

Agnes a înclinat capul într-o parte și s-a uitat la el cu ochi rugători, nedormiți.

— 'Neața, rază de soare.

— 'N-neața.

Shuggie și-a întins degetele de la picioare ca să ajungă capătul patului.

Mâna ei tremura când a tras în lături încetișor straturile de așternuturi. Aerul umed de martie a năvălit în cameră, iar Shuggie a scos un văitat și s-a făcut ghem. Agnes a întins mâna rece și i-a așezat-o pe laba nădușită a piciorului. Iar avusese un puseu de creștere: pijamaua veche îi venea până deasupra gambei acum, iar părul de pe picioare începuse să i se îndesească și să se închidă la culoare.

— Încă un an și-o să fii bărbat în toată firea, și-atunci ce-o să mă fac eu cu tine?

— Crezi că o să-l întrec pe Leek în înălțime? a întrebat-o.

Patul fratelui lui era deja gol.

— Categoric.

I-a dat părul negru din ochi și s-a căznit să mimeze veselia.

— Cum ți-ar plăcea să stai acasă azi? Să-mi ții de urât?

Shuggie a făcut deodată ochii mari la auzul propunerii.

— Nuș' ce să zic. Părintele Barry zice că am lipsit și așa prea mult de la școală.

— Oh, nu-ți bate capul cu el. Săptămâna trecută ai mers aproape în fiecare zi. Îți scriu eu o scutire cum că ți-a murit bunica.

Shuggie a oftat din rărunchi și și-a scos labele de la picioare în aerul rece.

— Nu-i prost. Ai făcut deja de trei ori chestia asta.

Știa ce vrea de la el. În momentul în care s-a făcut nouă fără un sfert, s-a trezit scos în strada înghețată cu Carnetul de cecuri de marțea în mână. Era îmbrăcat cu fulgarinul subțire și pantalonii ăia buni, iar peste braț avea petrecută o sacoșă

mare de cumpărături din nailon cadrilat. Sacoșa era de formă; nu avea să fie umplută cu alimente, dar își făcea treaba și împrumuta un aer mai respectabil întregii povești. Ca un parior lacom, Shuggie a frunzărit carnetul cu alocația de marți și a văzut cum suma considerabilă de opt lire cincizeci de peni figurează pe toate cupoanele datate. L-a găsit pe cel pe care îl semnase pentru săptămâna în curs, a verificat să fie sigur că îl completase cum trebuie în foamea ei neostoită și pe urmă i-a dat drumul în sacoșa-capcană.

Știa că îl urmărește dindărătul perdelelor, așa că înainta cu pași iuți și hotărâți. Când a cotit-o pe după colț și nu-l mai vedea, a încetinit pasul și a zăbovit o vreme, storcoșind bobițele albe.

Shuggie încercase să procedeze în toate felurile, gonind ca nebunul în susul și-n josul străzii sau făcându-se nevăzut cu orele în turbărie. Ba chiar o dată încasase cecurile și cheltuise alocația chiar pe cumpărături, provizii și carne de la măcelar. De fiecare dată se termina la fel; maică-sa returna ce produse putea și cumpăra ce-i trebuia înainte de orice, băutură. Așa încât acum, când mergea să încaseze ajutoarele, pur și simplu lăsa capul în pământ și făcea ce era de făcut, cu un sentiment de resemnare.

De după petrecerea de Anul Nou nu mai fusese aceeași persoană. Oricine o fi fost ăla care o lăsase pe jumătate despuiată, îngropată sub maldărul de paltoane străine, o lecuise de dorul de o petrecere de pomină. Acum, când Shuggie se uita la ea cum bea, își dădea seama că îi pierise cheful de distracție. Bea ca să uite de ea, fiindcă nu știa cum altcumva să alunge durerea și singurătatea.

De la benzinărie o puseseră pe liber. Lipsise prea multe schimburi și, cum nu avea cine să-i țină locul, benzinăria rămăsese închisă peste noapte de prea multe ori. În primă instanță acceptase respingerea cu stoicism, la fel ca pe toate celelalte — nu fusese scris să-i iasă lucrurile. Când au început să se adune notele de plată de la catalog și joi rămăsese deja fără bani de băutură, a început să vorbească despre concedierea ei ca și când ar fi fost o conspirație. Prea era simpatizată de toți, și frumoasă, spunea ea, iar proprietarilor benzinăriei nu le plăcea că locul se transformase într-un club pentru taximetriștii însinguranți. Leek o ascultase răbdător, îndesând în gură cereale cu lapte fierbinte și pe urmă a întrebat-o, calm: „Cât ai de gând să te mai minți singură?“

A stat o veșnicie la coadă. Era liniște, dacă nu puneai la socoteală accesele de tuse horcăitoare, foșnetul hanoracelor din nailon și poc-poc-ul ștampilei femeii agitate de la ghișeu. După cum se foiau stingheriți, Shuggie își dădea seama că oamenii așteptaseră tot weekendul să-și poată încasa ajutoarele. Unora pesemne

că le era foame, alții rămăseseră fără țigări înainte de ora ceaiului duminică, iar altora, ca maică-sa, li se usca gâtul după ceva de băut. Shuggie s-a apropiat de tejghea și a împins carnetul în sertărașul amplasat la nivelul ochilor. Cu un hârșâit, a fost tras dinspre el și tot cu un hârșâit i-a fost înapoiat.

— Nu l-ai semnat, a spus diriginta oficiului.

Shuggie a luat stiloul prins cu lanț de tejghea și și-a iscălit numele în rubrica alocată, cum îl pusese ea să exerseze. A dat drumul cuponului la loc în sertar și s-a uitat în sus la doamnă, zâmbind. Femeia l-a luat și l-a cercetat atent și pe față, și pe verso. Purta ochelari cu rame trandafirii și s-a uitat în jos la el ca o profesoară cocoțată pe un taburet înalt.

— Doamna Bain nu poa' să vină să-și ridice singură alocația pentru copil? a întrebat ea, o idee prea tare.

Shuggie a simțit cum îndărătul lui lumea de la coadă se foiește enervată de pe un picior pe altul.

— Nu.

Femeia s-a lăsat pe spate de parcă și-ar fi îndreptat spinarea istovită.

— Tinere, tu n-ar trebui să fii la școală?

I-a auzit pe cei din spate cum își dreg glasurile aprobator.

— Mama mea nu se simte bine, a șoptit Shuggie discret în direcția sertarului.

Femeia s-a lipit de geamul despărțitor și fața i se deslușea amenințătoare deasupra capului.

— Da, dar, dacă stau să mă gândesc, te văd în fiecare luni și marți dimineața.

A smârcâit și a ridicat carnetul, punând degetul sub semnătura lui Agnes.

— Zice aici, s-a smârcâit ea iar, că a desemna un împuternicit este doar în scopuri temporare, iar dacă persoana nu-și poate încasa singură ajutorul social, atunci carnetul trebuie înapoiat la Direcția de Asistență Socială.

Shuggie a simțit cum îl taie căcarea. N-a fost în stare să îngaime decât un: „Vă rog, doamna" stins.

— Să-ți iau carnetul ăsta, tinere?

Și-a potrivit ochelarii la loc pe nas cu un deget pătat de cerneală.

— Să-l trimit înapoi la Direcția de Asistență Socială?

Băiatul a clătinat din cap și a simțit cum firișorul care i se prelingea în chiloți se întețește.

— Nu. Vă rog, doamna, a implorat-o.

Femeia părea fie să nu audă, fie să nu-i pese. A pliat carnetul și l-a pus închis pe tejghea. Cu un aer solemn, și-a împreunat mâinile deasupra lui ca și când s-ar fi

rugat. Shuggie a simțit cum îl trec toate nădușelile. Auzea cum mulțimea flămândă începe să vocifereze. Alocația pentru copii reprezenta mai mult de un sfert din banii pe care Agnes îi avea la dispoziție ca să le dea de mâncare toată săptămâna.

Cu bărbia tremurândă, Shuggie a mai făcut o încercare.

— Vă rog, doamna.

Mulțimea nerăbdătoare țâțâia și ofta îndărătul lui.

— Mămica băiatului ăluia nu se simte bine! a spus o voce ascuțită tocmai din fundul oficiului poștal.

Diriginta și-a ridicat privirea de la fața pământie și a măsurat coada.

— Dați-i banii, altfel n-o să aibă ce mânca! a spus vocea iarăși.

O bătrână aflată în față s-a băgat în vorbă. Se săturase să aștepte și flutura carnetul de pensii.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu. Dă-i banii băiatului, conțopistă fără inimă ce ești!

Doamna de la ghișeu s-a uitat la coadă și apoi în jos, la băiatul temător. A deschis carnetul fără tragere de inimă. Poc! Poc! L-a ștampilat și a rupt cuponul aferent săptămânii în curs. În sertar a strecurat Carnetul de marți, o bancnotă de cinci, trei de o liră și o monedă de cincizeci de peni nouă-nouță. Ținând cu mâna de sertar, și-a apropiat fața de găurelele din sticlă. Cu glas mai scăzut de data asta, a spus:

— *Ești un băiat isteț. Să nu te mai prind pe aici săptămâna viitoare. Du-te la școală. Învață, ține-te de carte și nu-ți petrece toată viața stând la coadă la ajutoare sociale.*

În ochii ei se citea mila și, spunând astea, a împins sertarul spre el. Băiatul a încuviințat din cap ascultător și, lingându-și umezeala care i se prelingea pe buza de sus, a golit sertarul de bani. Nu putea să-și facă griji pentru ce-o fi săptămâna viitoare. Mai întâi trebuia să-și facă griji apropo de restul săptămânii ăsteia.

Shuggie s-a grăbit cât a putut spre Pithead. Când a trecut de școală, a escaladat gardul părăginit și a rupt-o la fugă de-a lungul drumului secundar de pământ care ducea în turbărie. Când se îndepărtase suficient de șosea, și-a dat jos pantalonii și chiloții și, lăsându-se pe vine, a terminat ce declanșase diriginta poștei. Pe urmă și-a întors chiloții albi pe dos și a încercat să răzuiască rahatul ștergându-i de un petec de păpuriș.

Când a ajuns acasă, încă nu se făcuse zece dimineața și pe stradă începeau să fie trase în lături draperiile. A deschis ușa de la intrare și a dat nas în nas cu ea,

proțăpită în mijlocul holului. Era îmbrăcată cu mantoul ei de mohair cel mai bun, se dăduse cu dermatograf și-și pusese un fard lila-închis pe pleoape. Părul îi era coafat și buclat, iar fixativul încă îi mai sclipea umed pe vârfuri ca o rouă. La subsuoara stângă avea îndesată poșeta cea mai bună, iar mâna dreaptă și-o ținea întinsă, cu palma în sus, ca o sfântă răbdătoare. O mânca și părea înroșită.

— Pe unde naiba ai umblat? l-a întrebat, fără să aștepte cu adevărat un răspuns.

Băiatul a desfăcut sacoșa de cumpărături și a scos bancnotele și moneda de sub chiloții lui murdari. Agnes a vârât banii în portmoneu și l-a închis bine.

— Bun, am nevoie să mă însoțești în susul drumului. Dacă ne întâlnim cu careva, vreau să vorbești cu mine.

— Despre ce?

— Nu contează. Despre orice-ți dă prin cap, fir-ar ea să fie de treabă. Atâta doar, vorbește-mi și să nu care cumva să te întrerupi, bine?

Agnes l-a apucat de umeri și l-a răsucit, apoi l-a îmbrâncit înapoi pe ușă. Când au ajuns în colțul străzii, își dădea seama că se simțea ușurată că nu se intersectaseră încă cu nimeni. La poalele colinei, aplecată peste gardul unei grădini, Colleen McAvennie stătea de vorbă cu una dintre verișoarele ei și-ale lui Eugene. Fumau, iar Colleen avea doi saci mari de gunoi negri plini cu rufe ori așternuturi sau cu ultimele haine ale lui Big Jamesy. Au ridicat privirile auzind pocnetul tocurilor pe caldarâm. Agnes a șovăit, dând s-o cotească, dar în loc de asta și-a văzut de drum, cu fruntea sus. Pășea țanțoșă, pocnind ritmic din tocuri, și când s-au apropiat a întors capul și i-a spus băiatului:

— Ce-ai vrea să mănânci diseară la cină?

Shuggie a ridicat privirea spre maică-sa și a făcut cum îl învățase.

— Pui la cuptor, te rog. M-am cam săturat de mușchi de vită din două-n două zile.

Au trecut prin dreptul femeilor, care și-au lăsat vorba în aer, iar Agnes a spus chicotind încetișor:

— *Ce nostim ești!* O să mănânci friptură iar și-o să fii recunoscător!

A întors un profil regal și și-a ascuns mâna jupuită la spate.

— O, bună, Colleen, bună, Molly. Ca din apă crește băiatu' ăsta!

Femeile n-au zis nimic când a trecut prin dreptul lor, dar le-a simțit cum își plimbă privirea peste haina ei, peste pantofi, peste păr. Când a fost sigură că n-o mai pot auzi, fața i-a încremenit într-un rictus și a bombănit: „Și vouă la fel, pizdelor", iar pe urmă a traversat.

Magazinul universal al lui Dolan se afla la capătul unui șir de vitrine de prăvălii baricadate cu scânduri, situate în vârful dealului care domina întreg Pitheadul. Pe vremea când exploatarea mai era deschisă, trebuie să fi fost un loc aglomerat, asigurând necesarul familiilor de legume proaspete, de carne din cea mai bună și un loc unde se mai schimba câte o vorbă. Acum domnul Dolan nici măcar nu mai aprindea luminile. Dacă prăvălia cea mai apropiată n-ar fi fost la mai bine de trei kilometri distanță, probabil că La Dolan s-ar fi închis cu totul. Ca și când s-ar fi recunoscut pe jumătate înfrânt, magazinul stătea cu obloanele de metal trase și luminile stinse permanent, lumina zilei fiind singura care se revărsa prin ușa de la intrare tapetată cu afișe.

Cât despre domnul Dolan, era un ins amabil și blând, cu toate că prezența lui îl speria pe Shuggie. Când negustorul era copil și mina mai era deschisă, căzuse dintr-o tisă și-și strivise brațul drept atât de rău, că trebuiseră să i-l amputeze. Acum, ori de câte ori vreun copilaș se cocoța pe gard, mămicile ieșeau la geam și țipau: „Dă-te jos d-acolo, altfel o s-ajungi ca bietu' domn Dolan".

Când a răsunat clopoțelul de la intrare, domnul Dolan a părut deopotrivă fericit și mâhnit s-o vadă pe Agnes. Rafturile cu cutii de bere și sticle de whisky dindărătul lui erau dovada că înțelege bine noua economie a cartierului muncitoresc. Chiar și așa, când femeia aceea frumoasă s-a apropiat de tejghea, bărbatul ciung nu s-a putut abține să ofteze la gândul risipei.

Căutând să ignore expresia de compătimire de pe fața lui, Agnes l-a întrebat pe comerciant dacă se simte bine. Domnul Dolan s-a mulțumit să ridice din umeri și a făcut un semn din cap spre băiat.

— Tu di ce nu ești la școală?

— E bolnăvior, domnule Dolan, s-a băgat în vorbă Agnes. Circulă un virus zilele astea.

Bătrânul și-a supt dinții, dar nu și-a bătut capul cu minciuna. Agnes a scos un petic de hârtie pe care își trecuse o mică listă de cumpărături. A comandat câteva provizii inofensive: șarlotă la cutie, mazăre la conservă, niște carne tocată și câțiva cartofi. A cerut niște șuncă feliată și se foia neliniștită în timp ce domnul Dolan împingea cu pricepere carnea în feliator folosindu-se de ciot. Butul de porc afumat și capătul cu cute rozalii al ciotului lui se confundau.

— Cât face? a întrebat ea în timp ce el îi punea feliile de șuncă afumată în sacoșa de cumpărături.

— Cinci lire și doi peni, a spus bărbatul.

Agnes a șovăit câteva clipe.

— Î-îmi dați și ziarul de azi, vă rog?

— Cinci lire și douăzeci și șapte.

— Un batonel din ăla de ciocolată Cadbury pentru băiat.

— Cinci lire cincizeci.

— Să vedem, a spus Agnes, prefăcându-se că ar fi uitat. A, da. Cât pe ce să uit.

Shuggie și-a fixat încălțările cu privirea, rușinat.

— Îmi dați și douăsprezece cutii de Special Brew, vă rog?

Când bărbatul s-a răsucit ca să le ia de pe raft, Agnes și-a lins tot rujul de pe buza de jos.

— Treișpe lire în cap, a spus bărbatul.

Agnes a desfăcut portmoneul și s-a uitat la bancnote și la moneda argintie solitară.

— Vai, domnule Dolan, s-ar părea că nu-mi ajung banii azi.

Bărbatul ciung a băgat mâna sub tejghea și a scos un catastif mare cu coperte roșii. A urmărit cu degetul căutând litera „B“ și a găsit numele lui Agnes.

— Puică, deja ai datorie douășpatru de lire la mine, a spus el pe un ton grav. Nu pot să-ț' mai dau pe caiet până ce nu achiți tăt.

Cu un zâmbet îndurerat, Agnes a căutat prin sacoșa de cumpărături și a pus șunca afumată, conserva de mazăre și doi cartofi înapoi pe tejghea.

Orice ar fi gândit domnul Dolan în momentul acela, n-a zis-o cu voce tare. Oricât de tare l-ar fi înspăimântat mâneca aceea goală, Shuggie știa că e un om nemaipomenit de înțelegător. Toate mamele din cartier îi ziceau „banditul ciung“, din pricina prețurilor piperate, dar Shuggie nu știa să se fi arătat altfel decât amabil. Cum ședea acolo dârdâind în fața lui într-o dimineață de marți, Agnes arăta de parcă și-ar fi făcut cumpărăturile în West End la magazinele alea mari de firmă. Domnul Dolan nu-i demasca niciodată mica prefăcătorie. Uneori, când scotea mâncarea la loc din sacoșă, bărbatul îi făcea cu ochiul băiatului spilcuit cu părul lui spălat și cărare pe mijloc și-i strecura pe furiș câte un fruct copt. Dar nu și-n ziua aceea. În ziua aia a luat înapoi aproape toate alimentele și a bătut berea pentru Agnes.

Agnes a traversat cartierul clămpănind din tocuri, cu sacoșa de cumpărături într-o mână, bălăbănindu-se pe lângă ea. Înainta mai iute acum, iar Shuggie se chinuia să țină pasul în timp ce maică-sa gonea la vale. Când a ajuns acasă, s-a dus la bucătărie fără să-și dea jos haina. Shuggie a rămas în sufragerie și a lăsat-o să se adune. A așteptat să audă fâsâitul și pleoscăitul dozelor și pe urmă zgomotul

băuturii care e dosită. A așteptat până când a auzit robinetul curgând în chiuveta mare de metal.

— Te simți mai bine? s-a interesat el din prag.

Și-a întors fața de la cana de ceai. Agitația de pe chipul ei dispăruse, dar încă i se mai citea îngrijorarea.

— Mult mai bine, mersi. Ai fost un ajutor de nădejde pentru mami azi.

Băiatul s-a dus la ea și și-a înfășurat brațele pe după mijlocul ei.

— Aș face orice pentru tine.

Pe drumul de-a curmezișul turbărăriei, se oprea întruna și se întorcea să-i facă cu mâna, până când casa s-a pierdut din vedere și n-o mai zărea la fereastră. În timp ce-și croia drum peste pârâiașele înghețate care trosneau sub pasul lui, se îmbărbăta singur, știind foarte bine cum o să se depene ziua ei. Simțea o alinare la gândul că, fie că era trează ori nu, urma aceeași rutină încremenită.

Shuggie șfichiuia spicele fragile ale papurii și se întreba dacă în ziua aceea o s-o doboare tristețea. Trestiile înghețate erau seci și, când lovea încetișor spicele, semințele luau calea aerului ca niște parașutiști mici. Se înălțau și apoi o apucau înapoi spre cartier ca o defilare de fantomițe. Se juca spunându-le fantomelor că o iubește și apoi, cu un bobârnac, le expedia în direcția ei.

Cercul de iarbă culcată la pământ, unde exersa ce înseamnă să fii un băiat normal, era exact la fel cum îl lăsase. În zilele când ea îl ținea acasă adunase tot soiul de obiecte de mobilier abandonate pentru insula lui turtită. Când ea a avut un episod mai urât decât de obicei, și-a petrecut o săptămână întreagă fără școală ducând acolo un scaun vechi, câteva fâșii de mochetă de la gunoi, tacâmuri desperecheate și veselă ciobită. Folosindu-se de capete de sfoară veche, pescuia lucruri din pârâiașele ruginii. A scos de acolo un televizor stricat și l-a așezat cu fața spre centrul insulei. Chiar dacă nu avea ecran, simplul fapt că era acolo îi conferea locului un aer de cămin. Când adunase toată mobila de care avea nevoie, a început să-și petreacă zilele fără ploaie aranjând și rearanjând obiectele, așa încât alcătuiau o cameră de zi ponosită. A găsit un landou demodat și-l împingea de colo colo, opintindu-se printre trestiile înalte, de unde aduna cele mai frumoase floricele pentru locuința lui cea nouă. Când a găsit un iepuraș negru, mort și înghețat într-o după-amiază, l-a spălat în pârâu și l-a îngropat în pământul afânat. Pe urmă, lângă iepure a îngropat poneii din plastic, caii aceia parfumați, odioși, pe care-i furase, dar care nu erau pentru băieței. În primăvara următoare inspecta

haldele de zgură și și-a făcut un obicei din a așterne crenguțe de spânz liliachiu pe morminte. Cum nu avea vreun prieten, aceste mici ritualuri îl țineau ocupat, îngăduindu-i să-și petreacă ziua preocupându-se de casă, să se îngrijească de movilițele infame ca orice văduvă respectuoasă.

Toată ziua aceea scurtă se plimbase de colo colo pe insula lui bătătorită, spălând lucruri. A dus furculița, lingura și farfuriile ciobite la pârâu și le-a clătit. A săltat capetele de mochetă și a încercat să le scuture de colb. Pe urmă a atârnat pătura udată de ploaie peste un scaun ca să se încălzească până pârâia deja în bătaia soarelui cu dinți.

Soarele cobora imediat la orizont, după numai câteva ceasuri de trebăluit. În timp ce escalada gardul din spate, spera să poată face o baie fierbinte și să exerseze din cărticica roșie, însă ușa de la intrare era larg deschisă. O vreme, Shuggie a rămas împietrit pe treapta de jos și s-a întrebat ce prevestește semnul ăla, înclinând capul și încordându-și auzul ca un câine de pază. Furișându-se de-a lungul holului, auzea agitație dinspre sufragerie. S-a apropiat precaut de ușă și a crăpat-o numai puțin. Înăuntru, întinsă pe podea, zăcea Agnes. Călare pe pieptul ei, ca un bătăuș de la școală, ședea Leek.

Arabescurile stacojii de pe covorul roșu erau anapoda. Modelul părea frânt și incoerent. Apropiindu-se, Shuggie a observat că maică-sa avea sânge pe ea și că și Leek avea sânge, pe față. Dacă s-ar fi putut concentra, ar fi văzut că era sânge și pe televizor, și pe măsuța maronie, și pe franjurii canapelei.

Leek o apăsa cu putere, cum zăcea grămadă pe jos. De jur-împrejurul lor erau mormane de cârpe pline de sânge care odinioară fuseseră șervete curate. Agnes se zvârcolea și înjura sub apăsarea lui Leek. Îl făcea în feluri pe care Shuggie nu le mai auzise până atunci, iar fratele lui era scuturat de un plâns ciudat și se căznea s-o țintuiască la podea.

Pe covor se găsea o lamă de ras ruptă; lui Shuggie i se părea mică, și subțire, și inofensivă, ca o ghilotină miniaturală pentru un șoarece din desenele animate. A remarcat-o doar fiindcă i se părea ciudat s-o vadă în sufragerie, în mijlocul covorului bun al mamei. Leek îi urla ceva, dar Shuggie nu reușea să înțeleagă. El voia să știe ce caută sângele pe cana ei de ceai. S-a uitat cum frate-său își răsucește fața spre el în timp ce îi acoperă încheieturile lui Agnes cu șervete care se întunecă. Când a reușit să-i țintuiască unul dintre brațe sub genunchi, a întins mâna și l-a înșfăcat pe Shuggie de pieptul cămășii. Celălalt braț al lui Agnes s-a eliberat deodată și au țâșnit câțiva stropi de sânge. Shuggie a vrut să-i spună lui

Leek: *Uite! Uite! De acolo curge sângele!*, însă Leek îl ținea de guler și-l zguduia așa de tare, că a crezut c-o să i se frângă gâtul.

— Shuggie. Fii atent la mine.

Leek avea niște ochi foarte mari, și în colțurile gurii avea spumă albă. Fața îi era acoperită cu un praf alb, gros, ca a unui zidar, și albul dinților era mânjit de sânge.

— Trebuie să chemi o ambulanță, în pula mea.

— Ești o scârbă egoistă, s-a tânguit ea. Dă-mi drumul odată.

Trupul ei era zguduit de suspine adânci. Lacrimile lui Leek îi cădeau pe față și se amestecau cu ale ei.

— Am obosit prea tare.

Chiar și așa, îl împingea și se opintea, și pe urmă ochii i s-au dat peste cap ca și când ar fi căutat alinarea somnului.

— *Nu mă iubești. Nu mă iubești*, repeta iar și iar.

Băiatul a închis fără zgomot ușa în urma lui. S-a așezat și s-a adunat înainte să sune la 999 și să cheme o ambulanță. Leek îi urla ceva, dar nu pricepea ce-i spune. Nu pricepea nimic din ce se întâmplă.

Când Agnes s-a trezit la spitalul de psihiatrie, nu-și amintea în ruptul capului cum ajunsese acolo. Ambulanța o transportase numeroșii kilometri până la spitalul Royal Infirmary, aflat în apropierea cartierului Sighthill. Unul dintre medicii de la primiri urgențe i-a cusut cu dibăcie rănile și i-a oprit hemoragia. Pe urmă au pus-o pe perfuzie și au sedat-o ca să nu-și sfâșie iar carnea. În timp ce aluneca într-un somn agitat, o internaseră la Gartnavel ca să înceapă vindecarea mai profundă. Când s-a trezit, era într-un salon împreună cu alte treisprezece femei: femei în toată firea cărora le curgeau balele. Femei amărâte care țipau la păpușele să se îmbrace de școală. Femei sedate care nu puneau o secundă geană pe geană.

În timp ce Agnes, mititică și cusută, dormea sedată, Leek și Eugene au tras draperia de ochii amărâtelor alea și stăteau de pază de o parte și de alta a patului. Nu mai petrecuseră niciodată atât de mult timp împreună. Fiecare dintre bărbați se bucura, într-un fel, că avea trupul ăsta adormit între ei la care să se concentreze. Cumva era o ușurare, așa cum bătrânii se bucurau că se afla un copil în încăpere, fiindcă era ceva de care puteau face caz când nu mai aveau ce să-și spună unul altuia.

Leek nu mai stătuse de vorbă cu Eugene de când bărbatul o împinsese pe Agnes să se reapuce de băut. Acum și-au petrecut cea mai mare parte a acelei prime după-amiezi interacționând prudent, evitând să se privească în ochi și discutând despre Agnes ca și cum celălalt n-ar fi întâlnit-o niciodată. Se uitau în jos la femeia contorsionată și erau de acord că fusese nemaipomenit de norocoasă că supraviețuise. După tăieturile prelungi, adânci, de pe încheieturile ei se vedea limpede că nu avusese de gând să lase nimic la voia întâmplării.

— Și zî așa, pân' la urmă a fost maistrul, așa-i? a întrebat Eugene, incapabil să se uite în ochii limpezi ai lui Leek.

— Î-hm.

— Mare noroc!

— Bănuiesc. Nu știu de câte ori sunase în ziua aia. În ultima vreme mă sună tot timpul la muncă.

— Da. Șî pe mine la garaj.

Leek și-a adunat umerii în față, ca și când amintirea poveștii ăsteia l-ar fi apăsat greu.

— Era o nerușinare, dar de obicei maistrul era foarte înțelegător la chestia asta. Doar că de data asta a venit la mine și mi-a transmis personal că aș face bine să fug acasă, că e un soi de urgență.

— Așa ț-a zâs?

Leek a încuviințat din cap.

— Îmi ținea geaca în mâini, și prima oară am crezut că mă dă afară. Și-atunci mi-a zis să mă grăbesc. Ba chiar mi-a dat bani de taxi.

Leek și-a aranjat părul la loc peste ochi.

— Așa mi-am dat seama că sigur se întâmplase ceva.

Când Agnes s-a trezit în fine, i-a luat o vreme să înțeleagă ce făcuse. La început le zâmbea ca și când îi aduseseră ceaiul de dimineață. Amintiri încețoșate o năpădeau în valuri, și în momentul acela a coborât privirea și și-a văzut încheieturile bandajate. De data aceea fusese mai aproape ca niciodată. Șantierul unde lucra Leek se afla pe Malul Sudic. Nu avusese în plan ca el să ajungă la timp. Nu știa că maistrul e un om cumsecade.

— Unde-i ăla micu'? s-a interesat ea și vocea i-a sunat gâtuit de la uscăciune.

Leek s-a uitat la ea și pe urmă, pentru prima oară, s-a uitat la Eugene.

— Îi bine, a spus Leek.

Ochii lui Agnes s-au rotit fără ca ea să-și miște capul.

— Am întrebat unde. Nu *cum*.

Negrul pupilelor ei dilatate l-a țintuit la perete. Leek și-a ferit privirea și a încercat să-și facă de lucru cu ceva care să-i mai ostoiască setea maică-sii. I-a turnat un pahar fosforescent cu suc îndoit cu apă, dar ea a întins mâna în semn de refuz. Leek și-a pironit privirea asupra încălțărilor.

— Ei bine, e cu Big Shug, a spus el într-un târziu, regretând instantaneu că nu mințise.

Agnes n-a zis nimic. Credea că băiatul minte. Felul în care buza de sus i s-a încrețit și i s-a lipit de dinți era un avertisment să înceteze cu mișto urile.

— Înainte să te tai, probabil că i-ai telefonat și i-ai spus să vină să-l ia pe Shuggie. S-a petrecut totul așa de repede. N-aveam cum să te ajut pe tine *și* să-l ajut și pe Shuggie.

Leek a dat afară aerul din piept în sus, și bretonul i-a tremurat ca o perdea în dreptul ferestrei deschise.

— E prea mult, mămico. Nu pot fi eu ăla care-i salvează de fiecare dată pe toți.

25

Când Agnes s-a trezit la spitalul Gartnavel, băiatul ei locuia acasă la tatăl lui de aproape o săptămână. Înainte să se taie cu lama, sunase la garaj să anunțe că lui Shug i se împlinește în fine dorința, îi părăsește definitiv, și că trebuie să vină să-și recupereze câștigul, pe băiat. A spus că îi cumpărase lui Shuggie un costum nou din catalog și că cel mic trebuie să poarte șosete negre, elegante, la înmormântarea ei, că Shug trebuie să se îngrijească de asta.

Leek n-a știut niciodată cum anume i-a parvenit mesajul acela lui Shug. Dispecera îl transmisese prin stație așa încât să-l audă toți? Oare toate taxiurile negre trăseseră pe marginea drumului, cu motoarele în ralanti, timp în care Joanie Micklewhite reda dorințele de pe urmă ale femeii la moartea căreia contribuise?

Shug nu se sinchisise să se grăbească. Când a ajuns în fine în Pithead, a fost impresionat să afle că Agnes chiar mersese până la capăt. L-a găsit pe băiat mâncând piersici la conservă, stând perplex pe canapeaua pătată de sânge și consolând-o pe o Shona Donnelly înlăcrimată de la etaj.

Shuggie nu mai fusese niciodată în noua locuință a tatălui lui. În timp ce taxiul se opintea huruind pe străzile răsunătoare, băiatul a numărat pe degete și și-a dat seama că petrecuse mai puțin de trei ore cu tatăl lui de când pe acesta îl răpise Joanie Micklewhite. Ședea pe bancheta din spate a taxiului ca orice alt necunoscut. Nu-și amintea s-o fi întâlnit pe Joanie Micklewhite, dar își amintea rolele galbene cu o tresărire dureroasă care îi făcea inima de trădător să se strângă. În mintea lui, Joanie devenise un soi de personaj negativ; adevărul în ceea ce o privea și legenda se amestecau în adâncul sufletului lui. Ura pe care i-o purta Agnes era impregnată la fel de adânc în mintea lui ca nodurile în lemn.

Așa că Shuggie ședea într-o tăcere stingherită în timp ce taxiul o cotea prin cartierul hidos de locuințe sociale. Fiecare stradă era un câmp de luptă ciuruit, presărat cu magazine de băuturi incendiate, canale murdare și mașini săltate pe cărămizi. Băiatului i se părea că aduce un pic cu Sighthill; cinci sau șase blocuri-turn propteau în loc cerul de iarnă apăsător. Totuși, spre deosebire de Sighthill, blocurile-turn erau împrejmuite la bază de case pipernicite, pătrățoase din beton în locul curților întinse și goale. Casele acelea scunde arătau ca niște furnici

strânse în jurul copacilor, sau ca niște rebuturi construite din bolțarii rămași de la blocurile-turn. Ceea ce odinioară fusese ridicat cu gând să fie nou și sănătos acum părea măcinat de lipsa speranței. Nu se zărea nici urmă de iarbă sau verdeață; toate suprafețele plane erau betonate sau acoperite cu bolovani mari, rotunjiți.

Big Shug a oprit motorul în dreptul unei cabine telefonice vandalizate. Shuggie își dădea seama din fundul taxiului că duce o conversație chinuitoare. Părea așa fiindcă, după ce a închis, Shug a rămas multă vreme în cabină netezindu-și mustața.

Băiatul a desfăcut valiza pe care Shug îl pusese să și-o pregătească. În ea îndesase bunurile lui cele mai de preț și foarte puține haine curate. A scos un polaroid decolorat. Înfățișa un Shug gol până la brâu ținându-l pe el bebeluș într-o mână pe care o întindea mândru, în vreme ce în cealaltă avea un chiștoc din care cădea scrumul. A comparat fotografia cu bărbatul din cabina telefonică.

În zilele mohorâte, Shuggie lua albumul de nuntă al lui Agnes și se pitea la capătul patului ei, studiind cu atenție fotografiile cu taică-său. Shug nu semăna cu insul pe care și-l amintea din cele trei instantanee făcute la recepția de după nuntă. Părea mai mic de statură decât bărbatul surâzător care ședea pe banchetă cu brațele petrecute pe după niște domnișoare de onoare bete. Acum, anii de taximetrie sedentară luaseră ceea ce era oricum mediocru și îl rotunjiseră. Tunsorii scurte cu breton din fotografii îi luase locul o meșă rară, pieptănată peste cap. Ochii nerușinați de odinioară erau mai adânciți în carnea rozalie. Shuggie nu-și putea închipui cum vreo femeie ar mai fi vrut să danseze blues cu bărbatul ăla acum.

Shug nu se uitase la băiat până când nu urcase la loc în taxi și porniseră deja spre Malul Nordic. S-a așezat la loc pe scaunul șoferului, s-a răsucit și s-a uitat la uniforma plină de noroi, de praf și de sânge a băiatului. L-a întrebat pe Shuggie dacă are niște schimburi mai curate. Băiatul i-a spus că nu are deloc haine curate, dar are o pijama. Te cuprindea rușinea să trebuiască să te dezbraci de față cu un străin, într-un taxi străin.

Shuggie era îmbrăcat cu pijamaua curată atunci când au trecut pragul lui Joanie Micklewhite. Casa ei se afla în mijlocul unui șir de case lipite între ele care înconjura cel mai lat dintre blocurile cenușii. Curtea din fața casei era betonată, iar cea din spate, asfaltată, drept urmare plătea o chirie mai mare la primărie. În timp ce intra, băiatul a remarcat uluit că la ei în casă au scară, două etaje separate; și numai lucrul ăla ar fi fost de-ajuns s-o omoare pe Agnes.

Joanie Micklewhite stătea la capătul holului scurt cu degetele împletite pe pântecul rotunjit într-o atitudine răbdătoare. Nu l-a salutat pe băiat, nici pe Shug; a făcut un semn din cap doar și s-a întors în bucătărie. Era trecut de vremea cinei când au ajuns ei, și Shug l-a condus pe băiat în ceea ce el numea „living“; Shuggie și-a pus în gând să nu uite să nu-i pomenească niciodată mamei lui că au scară sau living.

Băiatul ședea la mijlocul mesei pliante, iar Joanie arunca priviri furioase dintr-un capăt, în vreme ce tatăl lui se uita dușmănos din celălalt. Păreau prost dispuși și înfometați, ca și când trebuiseră să aștepte ceva care nu se dovedise nici pe departe atât de nemaipomenit. Cel mai mic dintre copiii vitregi ai lui Shug era un băiat de vreo șaptesprezece ani. Doar una era fată, Stephanie, și era singurul nume pe care Shuggie îl reținuse de când tatăl lui le făcuse prezentările. În parte îl ținuse minte fiindcă era cel mai protestant nume pe care-l auzise vreodată, dar și din pricină că, atunci când Shug îi abandonase, Catherine amenințase s-o ia la șuturi pe Stephanie Micklerahat în încercarea de-a o mai înveseli pe Agnes. Acum, stând de cealaltă parte a mesei față de ea, Shuggie își dădea seama că sora lui ar fi pierdut. Stephanie avea niște antebrațe groase, păroase. Dintre toți, își ascundea antipatia față de noul oaspete cel mai puțin.

Shuggie ședea tăcut, timp în care copiii Micklewhite-Bain îi povesteau tatălui cum fusese ziua lor. Aveau multe să-i spună. Aveau slujbe în birouri, aveau mașini, mergeau încă la școală sau așteptau vești de la o *universitate*. Unul se pregătea să devină profesor, iar Stephanie lucra într-un loc unde toată lumea avea ceea ce se numește „computer personal“. Toți îi spuneau „tată“, ceea ce-l deruta pe băiat, și fiecare voia ca el să fie cel ascultat în detrimentul celorlalți, ca și când ar fi fost un oaspete de seamă. Shuggie se holba, nu se putea înfrâna; Stephanie a plecat capul până aproape de tăblia mesei, i-a căutat privirea și, cu o căutătură glacială, l-a întrebat dacă nu vrea să facă și o poză.

Din momentul acela, Shuggie a căutat să nu mai privească în același punct. Pe ascuns, încerca să treacă în revistă toate detaliile înfățișării tatălui său. Nu știa aproape nimic despre el și, în timp ce restul mâncau, se uita cu coada ochiului la bărbat și se întreba de ce îi rabdă pe copiii ăia, dar pe el îl părăsise.

Bărbatul străin a ridicat paharul și și-a băut laptele, și în tot timpul ăsta ochii lui cercetau chipurile celorlalți ca un reflector. Cobora paharul cu lapte de la gură și, cu mâna cealaltă, își netezea mustața lucioasă cu un gest satisfăcut. Shuggie își freca neliniștit propria buză de sus când taică-său s-a uitat în fine la el și s-au măsurat unul pe celălalt în tăcere.

După cină, Joanie i-a arătat băiatului locul unde avea să doarmă. În ciuda faptului că avea un living, casa familiei Micklewhite era foarte mică. Băiatul cel mare dormea într-un pat de o persoană îndesat într-un dulap înghesuit de sub celebra scară. Era profesor de chimie sau ceva de genul și dulapul lui era decorat cu suvenire Star Trek, toate agățate de tavan cu fir de gută invizibil. Dacă odrasla lor cea mai mare și mai promițătoare era cazată într-un dulap, băiatul nici nu voia să se gândească unde anume îl duceau pe el.

Joanie l-a condus pe Shuggie la etaj și a trecut pe lângă trei sau patru dormitoare mici. Mai era un Micklewhite, al șaptelea, un băiat pe care îl chema tot Hugh, care era înrolat în corpul cadeților. Joanie a aprins becul chior din tavan și i-a spus că el, noul Hugh, poate să doarmă acolo, „temporar, atenție". Camera era dezordonată și părea încremenită la mijloc undeva între înfățișarea unei camere de copil și a uneia de bărbat. Soldăței verzi erau lipiți de-a lungul pervazului lângă afișe cu Samantha Fox goală. Hugh Micklewhite își ținea hainele, curate și murdare laolaltă, într-un morman lângă pat. Shuggie a eliberat puțin loc pe așternuturi și s-a așezat pe salteaua denivelată. I se învârtea capul.

A numărat pe degete. Dacă-i puneai la socoteală pe Leek și pe Catherine, atunci Shug avea paisprezece copii. Erau cei patru ai lui din prima căsătorie, pe urmă Shuggie, pe urmă îi adăugase pe Catherine și pe Leek și pe urmă se procopsise cu cei șapte Micklewhite pe jumătate crescuți deja. Tatăl lui avea trei fii pe care îi chema ca pe el: câte un Hugh cu fiecare femeie. După ce făcuse calculele, Shuggie se simțea norocos că avusese parte și de cele trei ceasuri din timpul tatălui lui.

Big Shug și-a făcut un obicei din a se ascunde în taxiul lui: ture duble, ture legate, ture de noapte, ture la prima oră. În ceea ce-l privea, Shuggie se furișa de colo colo în umbra blocurilor-turn și se ascundea de ei toți. Dimineața, Joanie îl dădea pe băiat afară din casă. Îi spunea că taică-său are nevoie de liniște ca să se poată odihni, „ăsta e efectul pe care îl are lucrul în tura de noapte asupra taximetriștilor". În pragul ușii îi îndesa în mână un sandviș cu gem și un morcov curățat și-i spunea să meargă să se joace și să nu se întoarcă până nu se întunecă. Arăta cu degetul undeva în depărtare și flutura brațul larg de-a curmezișul cartierului, semn că, din punctul ei de vedere, putea să se ducă oriunde are chef.

În timp ce toți ceilalți copilași erau la școală, Shuggie își petrecea vremea rătăcind prin blocurile-turn. Pe fiecare palier era o spălătorie comună. Erau

încăperi cavernoase de beton care aveau un perete din bolțari și, ca atare, erau expuse intemperiilor pe o parte. Gospodinele își atârnau acolo rufele proaspăt spălate și așteptau în timp ce vântul de Glasgow le flutura până se zvântau și înghețau bocnă. Shuggie mergea cu liftul, din etaj în etaj, până când, în fine, găsea o spălătorie care era neîncuiată și deschisă. Cu cât era mai sus, cu atât mai bine, iar băiatul ședea cu mâinile și picioarele vârâte printre bolțari și privea în zare la orașul de gresie tocmai până în Sighthill. Vântul dinspre nord îi frigea fața în timp ce dădea drumul soldățeilor verzi pe terenul de jos. Mijea ochii căznindu-se să deslușească linia întunecată a orizontului și încerca să și-o închipuie acolo. Îi era dor de el? Mai trăia?

Băiețelul arunca soldații verzi în gol de aproape trei săptămâni când a ajuns Agnes. Într-un târziu se externase pe proprie răspundere. A telefonat, și Shuggie a urmărit cu o curiozitate sumbră cum Joanie Micklewhite nu se lasă mai prejos și o face cum îi vine la gură. Se simțea ca un trădător, să se afle în casa curvarului, să vadă cum Joanie îi trântește telefonul în nas mamei lui ca apoi să se uite la ei cum râd, și o denigrează, și o iau la puricat. Băiatului i se rupea inima să-i vadă cum se bucură de necazul ei. Era îngrozit la gândul că ea ar fi putut crede că e unul de-al lor acum, râzând de ea la celălalt capăt al firului. Și-a amintit de încheieturile ei și de sângele de pe șervete, și, ca un țânc, a plâns de neputință chiar acolo, de față cu ei.

Într-un fel, din momentul ăla Joanie a schimbat placa. Băiatul nu pricepea de ce devenise brusc nemaipomenit de drăguță cu el. Shuggie se transformase dintr-o obligație într-un pion util. Pentru ea, băiatul reprezenta acum un mod minunat, magic, dureros, de a-i demonstra lui Agnes Bain o dată pentru totdeauna cine ieșise învingătoare.

Agnes s-a săturat să tot amenințe și să se milogească. S-a așezat la măsuța de toaletă și și-a aranjat părul într-o cunună rigidă de trandafiri întunecați, cu strat peste strat de fixativ scump. Și-a tras pe ea fusta neagră, strâmtă, și o bluză albă proaspăt spălată, iar pe deasupra a îmbrăcat mantoul din mohair mov, asigurându-se că mânecile sunt destul de lungi cât să-i acopere încheieturile dureroase, bandajate. A ras trei cutii de bere una după alta și pe urmă a spart contorul de la gaz și-a chemat un taxi.

Agnes amenințase c-o face, și n-o crezuseră. Ca niște brute ce erau, se simțeau mari și tari când erau în gașcă și se hăhăiseră la telefon cu gura până la urechi.

Acum, coborând din taxiul negru, l-a rugat frumos pe șofer să aștepte.

— Vin imediat, a spus ea. Lipsesc doar cât să râd bine la urmă.

Pășind țanțoș, Agnes a pornit-o pe stradă socotind numerele impare. Deschizând poarta metalică, s-a oprit în curtea mică din față și și-a dus mâna la inimă când a văzut ferestrele cu geam dublu. S-a uitat la ferestrele noi și pe urmă la cele două etaje și gura i s-a lățit într-un rictus dezgustat. A verificat adresa de pe bucata de hârtie ruptă și pe urmă și-a tras în jos manșetele hainei mov pentru ultima oară.

Agnes a bătut în ușă, dar n-a răspuns nimeni. S-a auzit zgomot de pași grăbiți în dreptul vizorului și pe urmă chicoteli. Agnes a bătut iarăși, apoi s-a tras îndărăt.

— SHUG! a strigat. SHUG BAIN! ARATĂ-ȚI MUTRA, CURVAR BĂTĂUȘ DE NEVESTE!

A așteptat. Din casa cu două etaje nu s-a auzit niciun răspuns, dar pe stradă lumea încremenea. Se învârteau de colo colo îndărătul cutiilor poștale și al mașinilor parcate; copiii își culcau bicicletele BMX la pământ și alergau să vadă mai bine. Agnes le simțea privirile, și asta îi dădea curaj.

— SHUG BAIN! CĂCĂNAR CHELIOS! NU TE MAI JUCA CU PUȚULICA ȘI ARATĂ-ȚI MUTRA!

Glasul îi reverbera dinspre clădirile scunde și răsuna limpede prin apartamentele din blocul-turn. Agnes s-a îndreptat de spate și și-a umflat pieptul pregătindu-se să țipe iar, dar în momentul acela ceva i-a atras atenția. Curtea pavată din față era complet goală; betonul era neted și cenușiu. Nu se găsea nimic acolo în afară de câteva buruieni răzlețe și, într-un colț, două tomberoane mari, argintii.

Agnes l-a săltat pe primul; nu era plin încă și nu era prea greu. Cu o mișcare stângace s-a răsucit, timp în care tocurile subțiri s-au clătinat sub greutatea ei, și pe urmă, luându-și avânt, a azvârlit tomberonul. Încă slăbită după șederea în spital, a fost cât pe ce să se prăvălească pe spate prin poarta metalică. Tomberonul de tablă a zburat prin aer și, preț de câteva clipe, a fost convinsă că o să ricoșeze din geamul gros și o s-o lovească. Și-a ținut răsuflarea de teamă că o să rateze ținta.

Agnes n-a ratat.

Tomberonul a nimerit centrul ferestrei și a aterizat în încăpere cu un zăngănit infernal. Geamul s-a spart în cioburi mici, ca niște cuburi de gheață, iar perdelele maiestuoase au fost smulse de pe tijă. Bătrânele care se opriseră pe stradă au țipat ca lovite de streche. Copiii pe biciclete chiuiau încântați.

Familia Micklewhite ședea la masa din fundul casei când Agnes începuse să bată în ușă. Toți în afară de Shug au sărit ca fripți când au auzit zgomotul din camera din față. Joanie, care până în momentul ăla râdea de Agnes deasupra unei farfurii cu cartofi aurii, s-a ridicat prima și s-a dus dincolo. Când a văzut cioburile și gunoiul, a țipat de parcă băgase cineva cuțitul în ea.

Când Shuggie și-a croit în fine drum prin încâlceala de picioare, Joanie stătea în mijlocul sfărâmăturilor și al gunoiului putrezit cu gura căscată și mâinile atârnându-i moi pe lângă corp. Stephanie a luat-o pe maică-sa pe după umeri ca să nu cadă din picioare. Televizorul color mare zăcea spart, cu fața în jos. Shuggie a băgat de seamă că nu are contor; *stai să vezi când i-oi spune,* și-a zis el.

Acolo, în curtea din față, zâmbind, splendidă și aproape trează, stătea Agnes Bain. Băiatului i-a venit să țipe *Gooooooooool*. Îi venea să dea un tur de onoare în jurul cartierului împreună cu ea.

Shug a ajuns primul la ușa de la intrare. Proptindu-și brațele de o parte și de alta pe tocul ușii împiedica restul clanului Micklewhite să se reverse pe stradă. Brațele lor dădeau s-o înșface de după silueta lui mătăhăloasă; părea o scenă din filmele de groază cu zombi la care Leek îl lăsa să se uite. Agnes a vârât calm mâna în poșetă și a extras o țigară lungă. Aprinzând-o fără să se grăbească, a tras grațios în piept.

— Nenorocitule, a spus, pe un ton calm. Adu-mi imediat băiatul.

Joanie, care stătea în continuare printre cioburi, și-a recăpătat în fine limba ascuțită. A scos un chiot, genul acela care pornește din degetele de la picioare și-ți crispează toți mușchii din corp până când răbufnește pe gură.

— Curvă bătrână și bețivă! Plătești tu pentru fereastra aia, mă jur pe ce-am mai sfânt!

Agnes își zgândărea o unghie ciobită. Părea dezamăgită când a întins mâna spre Joanie.

— Uite ce m-ai pus să fac, a spus ea și a țâțâit din buze.

S-a strâmbat și a fluturat degetele cu unghii lăcuite, făcându-le să se unduiască. Și-a mutat privirea înghețată asupra lui Shug și a mârâit printre dinții falși încleștați:

— Adu-mi băiatul în clipa asta.

Joanie și-a croit drum până pe hol, trecând pe lângă băiat și pe lângă celelalte corpuri fremătătoare pe care Shug le ținea în loc cu trupul lui mare. Fața i se colorase din stacojiu în brun-roșiatic.

— Bețivancă bătrână, ti-omor, du-te-n pizda mă-tii, s-a stropșit Joanie, timp în care ghearele ei zgrepțănau disperate în gol.

— Shug Bain, te avertizez!

Agnes a mai tras un fum și s-a uitat în josul străzii în timp ce alți vecini ieșeau de prin case. S-a apropiat de al doilea tomberon de aluminiu.

— Dacă nu-mi aduci fiul afară în minutul ăsta, fac praf toate ferestrele de pe strada asta nenorocită.

Joanie dădea în continuare să înșface cu ghearele pe după Shug și s-a apucat să scuipe flegme apoase pe stradă. Agnes s-a mulțumit să se uite la ea dezgustată și s-a reapucat să-și râcâie unghia ciobită. Joanie răcnea în continuare ca scoasă din minți.

— Iești nebună de legat. Nu trebuia să-ț' dea drumu' de la balamuc.

Dintr-o mișcare fluidă, Agnes a dat drumul țigării pe jos, și-a scos pantofii cu toc și acum îi ținea strâns în mâini. Agnes, care nu era în stare să arunce o minge drept, căpătase curaj după ce tomberonul își atinsese ținta. Primul pantof cu toc cui a plutit prin aer, a ricoșat din tocul ușii cu un zăngănit și a căzut pe pământ. Agnes a făcut câțiva pași încălțată numai în dresuri și, ca o campioană la aruncarea greutății, a azvârlit al doilea pantof; și-a atins ținta pe pometele lui Joanie. Joanie s-a retras împleticindu-se înapoi pe hol, chefnind rănită.

Băieții de pe biciclete hăuiau de plăcere răutăcioasă. S-au lăsat pe vine și s-au apucat să adune febril pietricele, întinzându-i-le femeii războinice și cerând sânge. „Poftim! Uite, doamna! Mai fă! Mai fă!"

Cursese sânge, puțin doar, dar suficient ca Joanie să se șteargă cu mâna și să-și mobilizeze odraslele. Văzând sângele, băieții Micklewhite au început să se împingă și mai tare ca să iasă și s-o linșeze pe Agnes. Shug părea că mai are un pic și-i crapă inima de la atâta sforțare.

Shuggie de-abia reușea s-o vadă pe maică-sa stând în curtea din față. Holul era înțesat de trupuri care se împingeau în taică-său și, dacă nu reușea să vadă prin încâlceala de membre furioase, atunci n-avea să poată ajunge niciodată la ea. S-a răsucit pe călcâie, s-a retras încet la capătul holului și s-a furișat în camera din stânga. A traversat camera de zi plină de cioburi și s-a cocoțat pe televizorul răsturnat, folosindu-l pe post de treaptă ca să urce pe pervaz. Dintr-un salt a trecut peste marginea tăioasă a ferestrei sparte și a aterizat pe betonul dur.

Shuggie s-a apropiat cu mișcări precaute de mama lui. Era numai piele și os și părea trasă la față, iar sub machiaj avea o paloare pământie pe care n-o mai văzuse niciodată, dar era vie. Shug își urmărea cu privirea fiul care pășea delicat peste cioburi.

— Shuggie, treci aci, *acuma*, i-a urlat el.

Șleahta de odrasle Micklewhite dindărătul lui a început să vocifereze. Voiau vărsare de sânge; îl îndemnau pe Shug să-l lase pe băiat să se ducă. I-a ignorat.

— N-o să se înzdrăvenească, fiule. Treci încoa' de-acolo.

Shuggie a șovăit o clipă, a privit peste clavicula micuță și a ridicat din umeri.

— Dar e posibil.

Agnes îi arunca priviri dușmănoase lui Shug, cu mâna întinsă spre băiat.

— Îl vrei numa' fiin'că nu-l poți avea.

— Știu ce-i mai bine pentru băiet.

Buza i s-a încrețit pe sub țepii mustății.

— Nu ești în stare s-ai grijă de tine, darămite de el. Uită-te numa' ce fătălău ai făcut din el, în pula mea.

În picioarele goale, Agnes s-a aplecat și l-a strâns pe băiat tare la piept. Nasturii de la mantoul ei cel bun îl zgâriau pe față, dar nu-i păsa. I-a strâns tare mijlocul și a încercat să se afunde la loc în carnea ei. Buza de jos a început să-i tremure; i se răsfrângea în afară și se umfla ca o bășică de la soare. Agnes i-a atins-o delicat cu degetul mare și i-a sărutat pielea albă de deasupra urechii. Vorbele ei erau la fel de blânde și de degajate ca soarele de la Festivalul Bâlciului.

— Ssst, am plâns destul în fața lor. Nu aici, nu le da satisfacția asta.

S-a ridicat cât era de lungă, părând cumva împuținată așa, fără pantofii cu toc negri. S-a uitat în sus, spre Shug și corul grotesc care tânjea s-o facă una cu pământul.

— Uneori nici măcar nu-ți dorești lucrul ăla. Pur și simplu nu vrei să-l aibă nimeni altcineva.

Fără să mai scoată vreun cuvânt, Agnes l-a luat pe Shuggie de mână și l-a condus afară pe poartă. Băieții de pe BMX-uri încă mai cereau să vadă cafteală. Agnes a ridicat o mână ca să-i liniștească, dar ei au interpretat gestul ca pe un salut, și în clipa următoare toată strada a izbucnit într-o ovație: „Haideț', doamna!"

Când s-au suit pe bancheta din spate a taxiului, băiatul ei amuțise și se holba la ea ca la o nălucire. Agnes i-a cuprins fața în mâinile cu unghii lăcuite și l-a forțat să privească spre casa scundă.

— Uită-te bine. N-o să-l mai vezi pe grăsanul ăla nenorocit niciodată, mă jur pe ce am mai sfânt.

În timp ce se îndepărtau, îl ținea de bărbie. Shuggie se uita cum tatăl lui se opintește să-i împingă pe alde Micklewhite înapoi pe hol, ca și când ar fi îndesat

un cort înapoi într-o husă. Acum umerii lui erau arcuiți în față într-o postură înfrântă; toată fudulia lui din ultimele săptămâni dispăruse.

În timp ce ieșeau din cartier, bicicletele BMX dădeau roată taxiului, avântându-se și plonjând ca niște pui de graur. Agnes l-a tras pe băiat spre ea, iar el s-a lipit de ea ca marca de scrisoare. L-a ținut strâns vreme îndelungată, căutând să ignore mirosul săpunului altei femei din părul lui. Shuggie a lăsat-o să plângă, a lăsat-o să vorbească, și n-a contrazis-o când îi făcea promisiuni frumoase de care știa că n-o să se poată ține.

26

Eugene a parcat taxiul puțin mai jos de casă. A așteptat ca soarele să se înalțe peste cartier și l-a urmărit pe Leek cum iese pe poartă și o pornește agale spre stația de autobuz. Tânărul mergea cu mâinile îndesate în buzunarele de la salopetă, iar greutatea genții cu scule îi tăia carnea umărului drept. De unde-l urmărea Eugene, arăta ca un briceag pe jumătate înțepenit, un lucru care ar fi trebuit să fie ascuțit și folositor, dar care în loc de asta era închis și aștepta, ruginind.

Când Leek s-a pierdut din vedere, Eugene a folosit cheia pe care i-o dăduse Agnes. Când a intrat în casă, sforăia în felul ăla fornăit al ei pe care ajunsese să-l deteste. Știa că doarme cu capul răsucit peste marginea patului și că laringele i se opintea să facă față valului de fiere de după beția de noaptea trecută. Stătea în dreptul ușii închise și știa că azi n-o să rămână. Descoperise că, dacă planifica atent, în unele dimineți o putea găsi când alcoolul din seara trecută se evaporase și înainte să apuce să se îmbibe iar în tristețe. În momentele alea era împuținată și puțin cam jalnică, dar era prezentă, fermecătoare chiar, un lucru de care se putea îngriji, ca o plantă subțiratică pe care voia s-o atragă în lumină.

În timp ce înainta de-a lungul holului, din celălalt dormitor se auzeau zgomote înfundate, pași atenți, sunetul degetelor lui Shuggie scotocind prin penarul ordonat. Eugene a intrat în bucătărie și a așezat pungile pe bufet. A umplut frigiderul cu ficat proaspăt și unt, iar în fundul cămării micuțe a stivuit patru conserve de supă de roșii și patru de șarlotă dulce, cum făcea în fiecare dimineață. Se uita la el, un perete doldora de provizii, cu etajera gemând sub toată greutatea aceea și, cumva, îl făcea să se simtă mai bine.

A pregătit ceai și pâine prăjită pentru el și pentru Shuggie. A lăsat porția lui Shuggie în dreptul ușii de la dormitor și pe urmă s-a așezat la masa din bucătărie de unul singur. Avea acolo ziarul de ieri, dar fusese o noapte fără evenimente și-l citise și răscitise deja dintr-un capăt în altul. Ba chiar citise și poșta redacției, cu care se delecta și pe care o găsea cu adevărat informativă, dar n-ar fi recunoscut-o nici în ruptul capului. Ziarul lui Agnes era deschis la rubrica de anunțuri: căutare de locuri de muncă, rulote de vânzare și rubrica de matrimoniale. Încercuise

anunțuri cu carioca ei groasă de la bingo și, în timp ce-și bea ceaiul, Eugene a aruncat un ochi peste ele.

Paginile cu schimburile de locuință erau îmbibate în cerneală. Încercuise tot ce părea că ar fi departe de locul ăla, iar Eugene era surprins să constate că treaba asta nu-l mâhnește. De la episodul cu spitalul Gartnavel, se uitase la ea cum se foiește agitată de colo colo ca un animal închis în cușcă și, când nu-și râcâia pielea de pe brațe, râcâia vopseaua de pe tocul ferestrei, rama patului, firele scămoșate de pe canapea. Într-o dimineață se apropiase pe la spatele ei și trebuise s-o strângă tare în brațe, s-o strivească aproape între brațele lui până când compulsia cu râcâitul a trecut. Acum, uitându-se la cerneala mânjită, își dădea seama că Agnes își zgândărește de fapt alt fel de rană. Îi spusese cum visa la o casă într-un cartier mai central, mai puțin izolat. Într-o dimineață îi masa spatele, timp în care ea îi spunea că-și dorește să trăiască undeva unde să-și poată recăpăta anonimatul, un loc unde să-i fie redată demnitatea. Pe urmă a adăugat sfios, undeva unde Eugene putea să trăiască cu ea ca și când ar fi fost bărbatul ei. În momentul acela Eugene nu a spus nimic, pur și simplu a continuat să-i maseze spatele până când ea a devenit agitată și năzuroasă și s-a tras în lături.

Eugene știa că dacă solicitai să ți se repartizeze altă casă în alt cartier, primăria te punea pe o listă de așteptare lungă. Chiar și cei cu adevărat disperați trebuiau să aștepte ani întregi după o casă de la primărie, iar dacă trăiai deja într-una, ajungeai foarte jos pe lista priorităților. Așteptarea până la alocarea unei alte locuințe era interminabilă. Așa că, dacă deja ocupai o casă de la primărie, o abordare mai eficientă era să efectuezi un schimb direct de locuință, neoficial, din mers. Pe ăia de la primărie nu-i deranja; mai rezolva din restanțe, și orice împiedica gloatele de nemulțumiți să se înșire la ușa sălii de primiri era bine-venit. Din punctul lor de vedere, schimbând o casă cu alta nu făceai decât să pasezi problema de colo colo, dar cel puțin nu le mai aglomerai lor birourile.

Eugene s-a întins și a încercat să-și îndrepte cocoașa. Lângă ziar era un plic vechi de la o factură de gaz. Ea notase un anunț și pe urmă îl tăiase, o dată și încă o dată, până când formularea devenise perfectă. Își dădea seama că Agnes petrecuse mult timp gândindu-se la cum să-și formuleze cererea și că se îmbătase tot mai tare pe măsură ce se scurgea seara. Când era mai aproape de trezie o găsea aproape patetică și rugătoare, iar mai târziu, pe măsură ce devenea tot mai înciudată, suna tot mai imperativ. Într-un final luase toate variantele de lucru și le restrânsese într-una singură. În treizeci de cuvinte sau mai puțin, reușise să facă Pitheadul să sune ca un loc minunat, bucolic și prietenos, îndatoritor și prosper. În anunț declara că

e dispusă să ia în calcul orice ofertă. Eugene s-a gândit că, dacă ar fi fost un anunț la rubrica de matrimoniale, Agnes ar fi părut deopotrivă disperată și mincinoasă.

A scurs pe gât și ultima gură de ceai și s-a ridicat să plece. Dacă pleca atunci, era posibil ca ea să nu afle niciodată că fusese pe-acolo și putea și el să doarmă liniștit în patul lui. S-a răsucit pe călcâie cu gândul s-o apuce spre ușă, dar băiatul stătea în prag. Shuggie era îmbrăcat îngrijit, cu geanta de școală petrecută strâns de-a curmezișul pieptului. I-a dat onorul lui Eugene, după obiceiul pe care și-l făcuseră:

— Permiteți să raportez: schimbul de noapte și-a încheiat tura, să trăiți!

Eugene a lăsat din nou din mână borseta. S-a căznit să nu pară prea dezamăgit când a răspuns fără tragere de inimă la salut:

— Schimbul de zi prezent la datorie.

— Nu-mi place de tine când ești băută, așa i-a comunicat că o rupe, în fine, cu ea.

Eugene trecuse pe-acolo, cum își făcuse obiceiul, la sfârșitul turei de noapte, știind că are cele mai mari șanse s-o găsească trează. Erau nopți când, fără să se dezbrace, stătea lungit lângă ea în patul cald și discutau despre clienții amuzanți pe care-i văzuse el ori despre lucrurile care-i făcuseră ei cu ochiul pentru casă. Dacă nu era prea mahmură, se desfăcea la prohab și se cocoța pe ea. Agnes se chinuia să-și alunge somnul din membrele amorțite și să facă abstracție de felul dureros în care centura lui de șerif i se freca de pântec. Se împingea mecanic în ea și, nu după multă vreme, amândoi își doreau să se termine odată. Mormăind, se rostogolea de pe ea și o săruta pe obraz. Spunea că e prea surescitat ca să se giugiulească și, îmbrăcat deja, ședea în bucătăria cufundată în beznă și o aștepta cu luminile stinse. Agnes se dădea jos din pat, îi pregătea ceva de mâncare în tigaia neagră și-i făcea două căni de ceai negru tare. Le așeza pe amândouă deodată dinaintea lui, una lângă alta, și se uita la el cum le dă pe gât dintr-un foc, așa, opărite, de parcă ar fi fost pahare cu apă. Mai stăteau de vorbă puțin, despre fleacuri, și el îi strecura niște bani, câteva bancnote doar, de ajuns pentru o pâine și niște fixativ, poate. Pe urmă o săruta, primul lor sărut adevărat din timpul vizitei aceleia, iar Eugene pleca acasă la el, la propria fiică matură, și se vâra în patul lui.

Agnes a așteptat până când s-a suit pe ea într-o noapte și, în timp ce se împingea în ea, l-a întrebat încetișor:

— Genie, când o să fac schimb de locuință, te muți cu noi?

Eugene a încetat să se mai împingă în ea și Agnes l-a simțit cum iese. Fața lui cărnoasă se înroșise toată. Expresia de concentrare copilărească s-a topit, în timp ce trăsăturile în sine i s-au înăsprit, pregătind-o pentru o dezamăgire.

— Nu, a spus el simplu, alunecând afară din așternuturile calde.

Agnes s-a simțit atât de rușinată că nu se putea sălta în capul oaselor. Vreme îndelungată a continuat să zacă acolo, în adâncitura pe care o făcuseră. Și-a încordat auzul în timp ce el s-a dus în bucătărie și l-a auzit cum își trage scaunul și așteaptă să fie servit. S-a revărsat pe podea de parcă n-ar fi avut oase. Când a ajuns în bucătărie, Eugene a vorbit primul:

— Nu-mi place de tine când ești băută.

Știa ce vrea să spună. O spusese nu ca și când ar fi fost niște amanți care se despart, ci ca și când ar fi stat să cumpănească și-și dădea demisia dintr-o slujbă pe care o ura.

I-a venit să-i spună că nici ea nu se dă în vânt după el când nu e băută, dar s-a abținut. N-avea forță să mintă. Nu prea mai avea ce aparențe să salveze. În schimb, a împins doi cârnați de colo colo prin tigaie până când s-au crăpat. Pe urmă i-a pregătit două căni cu ceai negru identice, lăsând pliculețul de ceai înăuntru. Le-a băut și pe urmă a plecat.

Shuggie nu l-a mai văzut niciodată pe Eugene.

Băieții lui Agnes își dădeau seama că ceva e diferit. E ca atunci când știi că un foc e făcut cu gaz și nu doar cu lemne. Pradă furiei, se îmbăta cu bere până când o apuca tristețea și când se sătura să fie tristă, o dădea pe votcă și se înfuria la loc.

Săptămâni întregi ușa s-a bălăbănit întruna, cu Jinty, și Bridie, și Lamby, și toate celelalte care veneau cu sacoșe pline cu băutură. Timp de două săptămâni Shuggie nu s-a dus la școală și a încercat s-o rețină în casă. Încuia ușile și făcea toate drumurile pe-afară. Când ea adormea stând în scaun, Shuggie își scotea caietele și încerca să nu rămână prea în urmă cu materia.

— Mă car de-aici, s-a zborșit Agnes într-o după-amiază. Cheamă-mi un taxi.

— Dar unde? a întrebat Shuggie, uitându-se pe deasupra manualului.

— Nu mă-ntreba unde! a țipat ea. Unde văd cu ochii, oriunde departe de aici. Departe de tine.

Băiatul a încercat să nu tresară.

— Dar ce-i spun taximetristului?

— Spune-i că vreau unde sunt luminile, unde e acțiunea.

A plescăit din buze.

— Spune-i să mă ducă la bingo, ce pizda mea!

Shuggie a luat telefonul și s-a prefăcut că formează. A tastat 111–1111. A așteptat câteva secunde, apoi a răcnit în receptorul mut:

— Taxiurile? Da, vă rog, Bain, corect. La sala mare de bingo. OK, mulțumesc.

A pus cu grijă receptorul la loc în furcă. Dregându-și glasul, a spus:

— Taximetristul a spus că durează cel puțin jumătate de oră.

Agnes era deja la ușa de la intrare, trăgând de clanță. Țopăia când pe un picior, când pe altul, de parc-ar fi avut nevoie urgentă la baie.

— Să mă fut! a scâncit ea ca un copil răzgâiat. Chiar nimeni nu vrea să am și eu o viață?

— Mămico, a căutat s-o îmbuneze Shuggie, îți stă părul sculat pe o parte. Nu poți să ieși așa. Hai înapoi înăuntru să ți-l aranjăm.

— Nu! s-a stropșit ea, trecându-și degetele prin șuvițele împâslite.

— Haide, poți să mai bei un păhărel.

Auzind asta, Agnes și-a lăsat geanta de piele să-i alunece de pe umăr pe podea. A străbătut holul împleticindu-se. Când a convins-o să se așeze la loc pe fotoliu, capul i se legăna deja somnoros pe umeri, ca și când s-ar fi hurducat foarte tare cu autobuzul. Stând în genunchi lângă ea, i-a turnat o cană cu vârf. A pus mai multă votcă decât suc. I-a întins-o. A băut-o ca pe apă. Ochii i s-au căscat brusc.

— Ziceai că-mi aranjezi părul.

Așezându-se pe brațul fotoliului, Shuggie s-a apucat să-i pieptene părul negru, des. Agnes ținea cana rezemată de bărbie și lipăia lichidul dulceag.

— A trecut jumate de oră? s-a interesat ea.

— Nu, mămico, a oftat băiatul.

— Mergeam să-ți fac rost de-un tătic nou.

I-a trecut peria deasă pe după cap, iar fixativul a pârâit și a umplut aerul de praf ca un polen dulce. Îi plăcea felul în care părul ei începea să se înmoaie și să se înfoieze.

— Nu face nimic. N-am nevoie de un tătic nou.

Ea a clătinat din cap cu tristețe, ca și când n-ar fi fost deloc de aceeași părere.

— A trecut jumate de oră de-acum?

— Nu, mămico.

— A trecut jumate de oră de-acum?

— Nu, mămico.

— Tare aș vrea să telefonezi din nou.

A adormit în fotoliu, cu capul proptit în piept, cu respirația hârâitoare și neregulată. În timp ce Agnes sforăia, Shuggie și-a destins umerii. A luat cana din degetele ei descleștate. S-a pus în genunchi dinaintea ei și, cu mișcări delicate, a desfăcut cataramele de la sandalele cu toc, scoțându-i-le încet, atent să nu-i agațe dresurile cele noi. Cu gesturi ferme i-a desfăcut clipsurile desperecheate. A dus toate obiectele înapoi la ea în cameră în speranța că, atunci când o să se trezească, o să uite că încercase să iasă.

Shuggie și-a luat din nou manualul în brațe și, ca un câine devotat, ședea la picioarele lui Agnes și asculta atent răsuflarea ei grea. Prin fereastra de la stradă vedea cum copiii încep să se perinde încet de la școală, cu poalele cămășilor ieșite pe-afară, cu cravatele legate în jurul capului. Ședeau așezați așa de un ceas, când Leek s-a întors de la muncă și a trântit ușa de la intrare în urma lui. Shuggie a aruncat o privire neliniștită spre maică-sa, apoi în lungul holului la fratele lui, care era alb la față ca o fantomă de la praful de ipsos. Agnes a scos un sunet ca de generator care e pornit și Shuggie și-a rezemat capul pe genunchi.

— Vreau banii de coșniță pe care mi-i datorezi, au fost primele cuvinte care i-au ieșit ei din gură.

Leek nu i-a răspuns maică-sii; l-a pironit pe Shuggie cu o căutătură furioasă, ca și când ar fi vrut să-i zică ce treabă de mântuială făcuse în încercarea de a o împiedica să bea. Buzele i s-au rotunjit într-un „bravo“ mut și a dispărut la el în cameră, trântind ușa. Prin perete au răzbătut acordurile de chitară năprasnice ale lui Meat Loaf, iar Shuggie și-a lăsat capul pe spate ca un câine care hămăie și a strigat spre tavan:

— Am făcut dracului tot ce-am putut.

— Hai sictir! Cin' te crezi de țipi așa?

Agnes s-a împuns cu degetul mare în piept.

— Eu sunt bărbatul în casa asta! *Eu!*

A străbătut holul bălăbănindu-se și a ciocănit cu inelele în ușa subțire de la camera lui Leek. Volumul a fost dat mai tare. Shuggie a văzut-o cum se înclină pe spate și își avântă maxilarul în față. Își dădea seama că ora aia neîndestulătoare de somn nu făcuse decât să-i redea energia, dar fără să-i ia din înveninare. Agnes a mai ciocănit o dată cu inelele în ușă.

S-a auzit un zgomot de zăvor care alunecă la loc în lăcașul lui. Leek a ieșit pe hol. Se schimbase de hainele de lucru și-și pusese blugii cei buni, ăia pe care-i păstra pentru jocurile mecanice din centru.

— Eu te-am învățat să-mi răspunzi când vorbesc cu tine.

Shuggie își dădea seama că Leek încearcă să fie politicos, s-o îmbuneze. Și-a mușcat vârful limbii înainte să-i răspundă.

— Da, mămico. Ce s-a-ntâmplat?

— Ce s-a-ntâmplat? Ce s-a-*ntâmplaaat*?

Agnes s-a învârtit în loc în mijlocul holului, uitându-se la tavan cu o expresie de uluire teatrală.

— Te aștepți să-ți gătesc și să-ți spăl toată săptămâna, și când încerc să port o conversație normală cu tine nu primesc decât „Da, mămico. Ce s-a-ntâmplat?".

Prea târziu, Leek a deschis gura să-și ceară scuze, dar Agnes îl boscorodea în continuare.

— Îți zic io ce s-a-ntâmplat, 'tu-ți morții mă-tii. Io putrezesc toată ziua în casă cu tolomacu' ăla — a împuns aerul cu degetul mare în direcția lui Shuggie — și tu vii acasă și nu poți să-mi spui nici măcar o vorbă bună.

— Îmi pare rău.

— Îți pare rău? Nici pe jumătate cât îmi pare mie.

L-a măsurat cu privirea din cap până-n picioare și ochii i-au rămas pironiți pe blugii lui.

— Ăștia-s noi?

— Nu.

— Nu i-am mai văzut până acum. Trebuie să fi costat câteva lire bune. Te duci la cârciumă în ei?

— Posibil.

— Cum adică *posibil*? Așa de proastă mă crezi?

— Mda. Oi fi io prostu'.

— În fine, eram curioasă, atâta tot. Vrei să mănânci ceva cald înainte să pleci?

Leek s-a uitat la ea chiondorâș; Shuggie s-a schimonosit la față.

— Cum să nu!

Leek pusese botul.

— *Mda, pun pariu c-ai vrea, în pizda mă-tii!* Ei bine, nu mă plătești destul cât să pun de mâncare pe masă.

Leek s-a întors cu spatele la ea ca să-și ia geaca de aviator de nailon de pe pat. Vederea umărului lui întors brusc a scos-o pe Agnes din minți și l-a împuns violent cu inelarul între omoplați. L-a nimerit într-un punct sensibil, fiindcă Shuggie l-a văzut cum se contorsionează de durere.

— Tu să nu-mi întorci mie spatele când vorbesc cu tine! Cine te crezi, amice?

Și-a răsfirat degetele sub bărbie ca pe un evantai delicat.

— Uite-te la tine, înțolit la marele fix în blugii tăi de papițoi. Gata s-o ștergi la cârciumă cu pretenașii tăi bulangii. Ești un fătălău, atâta tot. Un lăchiță, asta ești!

Ceva din spusele ei l-a făcut pe Leek să caute privirea lui Shuggie, care se făcuse pământiu la față. Erau aceleași cuvinte pe care Shuggie le auzea în fiecare zi pe străzile orașului minier. Cuvintele pe care le auzea pe terenul de joacă și răzbind din fundul clasei. Ceva din privirea aceea îi spunea lui Shuggie că Leek știa că le încasase în plin.

Agnes făcea în continuare ca toate alea din cauza băuturii, dar niciunul dintre băieți nu auzea ce spune. Arătătorul s-a avântat iarăși și l-a nimerit pe Leek în mijlocul pieptului ciolănos. O pornire instinctivă l-a făcut să ridice mâna și s-a auzit un pârâit asurzitor când l-a plesnit peste încheieturile degetelor. Shuggie își dădea seama după felul în care și-a strâns degetele înroșite că o duruse. Mai rău, o rănise în amorul propriu.

Agnes și Leek tremurau amândoi de furie.

— Te crezi bărbatul la mine-n casă? N-ai să vezi!

Pe față i se prelingeau lacrimi de furie. Întinzând un deget, l-a împuns iarăși în piept.

— Ia-ți catrafusele. Și cară-te în pizda mă-tii de-aici. Te dau afară.

— Mămico.

Leek sunase iarăși ca un băiețel.

— *CARĂ-TE.*

Lui Leek i-a tremurat bărbia. Shuggie a remarcat lucrul ăsta. I s-a zguduit câteva clipe, apoi a încetat. Un soi de încremenire a pornit din genunchi și i-a urcat în corp, vertebră cu vertebră, până când stătea acolo, țeapăn ca o coloană de piatră. Umerii lui Leek s-au îndreptat și tânărul s-a înălțat cât era de înalt, mai înalt decât îl văzuse Shuggie vreodată.

Shuggie a așteptat până ce maică-sa s-a apucat să tasteze furios un număr de telefon și de abia atunci s-a mișcat din loc. S-a furișat pe hol și a intrat la el în cameră. De jur-împrejurul pereților erau dulapurile și rafturile pe care Leek le făcuse din bucăți de lemn de la Programul de Instruire pentru Tineret. Lucruri frumoase, practice, înțesate de uși încastrate și sertare culisante pentru ascunzători. Sub fereastra dormitorului era o comodă masivă din placaj care adăpostea pick-up-urile lui Leek, boxele și discurile lui. În partea din față construise zeci de mici separeuri în care încăpeau la fix zece albume în fiecare. Mâna sigură și atentă care le făcuse era o amintire acum în timp ce își îndesa înnebunit viața în saci negri de gunoi.

— Închide dracului ușa aia, s-a rățoit el când l-a văzut pe Shuggie intrând.

Shuggie s-a conformat, închizând ușa cu grijă în urma lui, așteptând ca bolțul să intre în broască. Leek frunzărea niște albume, încercând să se hotărască ce să ia cu el și ce să arunce. Shuggie a traversat camera și și-a strecurat arătătorul printr-una dintre găicile pentru curea de la betelia pantalonilor lui Leek. A răsucit-o pe deget până când i s-a oprit circulația.

— Îți spune treaba asta doar din cauză că Eugene i-a făcut la fel ei. Așteaptă numai. O să treacă, o să vezi.

Leek s-a întors și i-a sucit mâna lui frate-său până când a dat drumul beteliei.

— Dumnezeule, Shuggie! Îți spun ceva și vreau să fiu sigur că-mi dai *ascultare*, nu doar că mă auzi, bine?

Băiatul a încuviințat cu o mișcare lentă din cap.

— Uite ce-i. Din momentul ăsta, tu ești bărbatul în casă. Așa că o să trebuiască să te maturizezi și să faci niște chestii. O să trebuiască să ai grijă de bani pentru ea. Când încasează carnetele de lunea și marțea, o să trebuiască să pui câte ceva deoparte ca să vă ajungă de mâncare tot restul săptămânii. Crezi că ești în stare?

Lui Shuggie i-a venit să-i spună că face deja lucrul ăla. Îl făcea de când avea șapte ani.

— O să trebuiască să o ții pe ea în casă și să nu-i lași pe ceilalți bețivani nenorociți să intre. Scoate telefonul din priză când nu e atentă; dacă vin la ușă, încearcă să-i trimiți la plimbare. Spune-le că e plecată. E dublu valabil pentru bărbați, ne-am înțeles?

Leek continua să umple saci de gunoi cu conținutul vieții lui; lucrurile nedorite, care nu-i mai erau de trebuință, le azvârlea într-un colț. Chiar și în zorul acela, făcea totul să pară ușor, ca și când se gândise la lucrul ăsta de sute de ori până atunci.

— Bărbații n-o să vrea decât s-o rănească, să profite.

A șovăit.

— Știi despre ce vorbesc?

— Da.

Știa foarte bine, știa mai multe decât ar fi putut Leek să-și închipuie vreodată.

— O să te ții de școală?

— O să mă străduiesc.

— Ei bine, străduiește-te mai tare. Să nu repeți greșeala mea, Shuggie. Fă ceva cu viața ta.

Leek a înșfăcat un smoc de păr de-al lui Shuggie și i-a zgâlțâit încetișor capul.

— Dacă-ți faci griji c-o lași singură, atunci ascunde-i toate pastilele din baie. Dacă tot te-apuci, ascunde și lamele și cuțitele de carne. Înfășoară-le pe toate într-un șervet, du-le afară și ascunde-le în tufe, bine?

Leek l-a cercetat atent pe frate-său câteva clipe.

— Cât ai acu', *treișpe ani*?

Leek a expirat în sus și răsuflarea i-a fluturat bretonul.

— Rahat. Nu mai e mult și-o să-ți coboare coaiele. Uite ce e, nu trebuie să faci treaba asta prea mult timp. Încă puțin, atâta doar, până când poți pleca și tu.

Shuggie și-a lăsat capul pe spate, scârbit.

— Și pe urmă cine o să aibă grijă de ea?

— Ei bine, o să trebuiască să-și poarte singură de grijă.

— Și-atunci o să se poată vindeca vreodată?

Leek s-a oprit din împachetat. S-a lăsat într-un genunchi, așa încât se uita în sus la Shuggie. Buzele i se mișcau încet, aproape ca și cum nu prea știa sigur cum să înceapă.

— Nu face aceeași greșeală ca mine. N-o să se vindece niciodată. Când o să vină vremea, o să trebuiască să te cari. Singurul pe care poți să-l salvezi ești tu.

Puțina autoritate pe care Leek o exercita în casă s-a topit când a plecat cu ultimii saci de gunoi negri. Din magazinele de băuturi și din casele de pariuri ieșeau cei mai abjecți demoni și o îmbătau pulbere. Beau și fumau cot la cot, după care adormeau stând în fund în fotoliile ei, ca pe urmă să se trezească și să se pună din nou pe băut. Shuggie încerca să-i țină la distanță; încerca să tragă cu dinții de câțiva firfirei și să se ducă la școală. Voia doar să-și dea silința pentru Leek, să demonstreze că maică-sa se putea lecui, și poate asta avea să-l convingă să se întoarcă acasă. Dar era greu.

27

Era prima zi după trei săptămâni când nu se trezise într-o sufragerie plină de trupuri năclăite, abrutizate de băutură. Era un soi ciudat de singurătate. O vreme, Agnes a stat și și-a plâns de milă înfundat. S-a așezat pe fotoliu, care era înconjurat de scrumiere pline ochi, și-a vârât capul între genunchi și și-a îndesat mâinile la subsuori ca să oprească tremurul.

Nu știa exact de când șade acolo, strângând la piept găleata roșie, dar când l-a strigat pe nume, a părut la fel de surprins s-o vadă pe cât fusese ea să dea cu ochii de el.

— Îmi dai o îmbrățișare? s-a milogit ea.

Băiatul a traversat camera supus și s-a așezat pe brațul fotoliului ei. Avea iar un puseu de creștere, așa că a cuprins-o cu ușurință pe după umeri. De fiecare dată când o lua în brațe îl simțea mai puțin copil. Devenea altceva, nu un bărbat încă, ceva ca un copil alungit care aștepta să fie umplut cu aer ca să devină adult. Agnes se agăța de el cât mai putea. Mirosea a proaspăt, precum câmpiile de afară.

Shuggie n-a spus decât:

— Nu mai vreau să trăiesc aici.

— Mda. Nici eu.

Agnes și-a pregătit o baie bună, fierbinte. Era plăcut să asude așa, și simțea cum proasta dispoziție i se mai risipește puțin. S-a frecat cu un prosop aspru și s-a îmbrăcat cu hainele ei cele mai bune, având grijă să-și asorteze puloverul cu mantoul și cu pantofii. Cu mâini răzvrătite s-a machiat și și-a pieptănat părul negru cu grijă, acoperind rădăcinile cărunte. Găsind ultimii bani rămași de la carnetul de marți, i-a pus cu grijă în buzunar și a ieșit. Era o zi călduroasă și umedă, două săptămâni de soare care căutau să zvânte un an întreg de ploi. Chiar și așa, s-a încheiat la mantou până sus. O urmăreau în timp ce a ieșit pe poartă, stând laolaltă în pâlcuri, cu puloverele murdare de zeamă de fasole și copilași atârnându-le de colanții lăbărțați. Agnes auzea ce vorbeau, și știa că asta e și ideea. Le compătimea că n-aveau atâta stimă de sine cât să-și treacă o perie prin păr. *Te rog, Doamne. Nu mai durează mult*, și-a zis în timp ce le făcea cu mâna și înainta cu fruntea sus.

La ieșirea din Clubul Minerilor stăteau roată bărbați pământii, bându-și berea în lumina soarelui plăpând. Chiar dacă vremea era caldă și înăbușitoare, toți aveau pe ei scurtele negre de molton pe care le purtaseră în subteran. Când a trecut prin dreptul lor, s-au răsucit unul spre altul ca niște pinguini sfioși, șușotind. Și-a auzit numele rostit în șoaptă, a auzit cum se discută poveștile care circulau pe seama ei. Cei mai tupeiști dintre ei îi aruncau priviri lacome pe deasupra halbelor cu bere. Știa că nu vor decât s-o umilească, s-o înjosească în ultimul hal. Știa vreo câțiva care se bucuraseră de favorurile ei la schimb pentru o sacoșă cu provizii pentru acasă. Când terminau, toți se întorceau la nevestele lor sfrijite și la așternuturile lor desperecheate. Toată povestea asta era prea neînsemnată, prea jalnică să-i mai pese.

După un drum lung pe jos, a ajuns în dreptul șirului de magazine oblonite de pe marginea străzii principale. În timp ce mașinile treceau vuind pe lângă ea, își dădea seama că era singura dată când ieșea din orășelul Pit, singura dată când sigur avea să traverseze mlăștinișul și să se afle în preajma unor oameni care nu sunt convinși că știu toate amănuntele sordide despre ea. Înainta în bătaia soarelui, îngăduindu-și această rară reverie despre libertate, când a văzut-o. Ca o pisică încolțită de un câine, femeia a tresărit speriată și s-a uitat neliniștită în jur. Preț de câteva clipe, Agnes a fost convinsă că femeia o s-o rupă la fugă, o să escaladeze bariera joasă și-o să încerce să traverseze în goană cele patru benzi prin traficul asurzitor. Într-un fel, Agnes spera c-o s-o facă.

— Bună, Colleen.

Femeia a încercat s-o ocolească pe trotuarul îngust. Poate că Agnes ar fi lăsat-o să plece, dar nu și azi. I-a aținut calea și a repetat mai tare:

— Am spus: *bună dimineața, Colleen*.

Femeia sfrijită nu avea pe unde să fugă, blocată fiind de traficul asurzitor.

— Ce-ț' veni să-mi spui așa ceva? a întrebat-o ea.

— De ce să nu-ți dau bună ziua când te întâlnesc pe stradă?

Femeia a înălțat privirea spre fața lui Agnes pentru prima oară și a schițat un zâmbet acru. Și-a țuguiat buzele într-o grimasă, iar Agnes s-a gândit că e păcat. Singurul lucru plin și feminin la fața ei erau buzele.

— Nuș'.

— Și zi, ce mai face frate-tău?

Femeia a clipit din ochii spălăciți.

— Grozav, mersi.

Agnes spera că minte, dar, chiar și așa, a durut-o.

— Păi, ce zici, crezi că acum, că noi doi am terminat-o, ai putea să încetezi să mă mai suni?

Colleen și-a dus mâna la cruciulița de argint.

— Nu știu despre ce vorbești.

— Înțeleg. Deci mă iei de tâmpită. *Țst*.

Agnes a țâțâit din buze la fel cum făcea Lizzie când n-avea chef să stea la discuții. Constatarea a surprins-o, pe urmă a izbucnit în râs.

— Colleen, răsufli ca un cocker bătrân. Pe viitor, când mai suni pe cineva ca să-l hărțuiești, poate ar fi bine să încerci să închizi gura și să respiri pe nas.

Expresia nevinovată a lui Colleen i s-a șters de pe față încet, ca o înghețată pe băț care se topește la soare. Zâmbetul trufaș a revenit.

— Ei bine, tu stai departe de frate-meu și mai vedem noi.

Agnes a vârât mâna în buzunar și a scos plicul vechi de la factura de gaz. Pe el era trecut anunțul de schimb de locuință, același pe care îl dăduse în ziar; acum intenționa să-l afișeze în vitrina de la chioșcul de ziare. I l-a întins lui Colleen și, în timp ce femeia îl studia atent, Agnes a băgat de seamă că citește greu, mișcându-și buzele la fiecare silabă. Agnes se bucura că avusese grijă să scrie cât putea de citeț.

— Vezi? Încerc să plec de aici.

Femeia a pufnit disprețuitor.

— Ești prea bună pentru noi, ai?

Agnes s-a lăsat la loc pe călcâie. Și-a încrucișat brațele pe piept.

— Mi-amintești de bărbatu-meu de-al doilea. Știi chestia asta? Nu mă vrei aici, dar nici nu vrei să mă știi plecată de-aici.

— Glumești, așa-i?

Colleen a lăsat să-i cadă falca într-o expresie de uluire prefăcută.

— Vii în cartieruțu' nostru convinsă că ești mare sculă pe basculă. Te fâțâi de colo colo crezându-te mai bună decât noi, celălalte, cu fixativu' tău și cu poșeta aia a ta.

A îndreptat arătătorul spre Agnes.

— Tu și curlangiu' ăla de puști al tău încercați să ne faceți în ciudă, și în tot timpul ăsta tu zaci pișată la cur și fuți bărbații altor femei. Doamne, n-am văzut de când mi-s pe lume așa ipocrită.

— Să sperăm că tu n-o s-ajungi niciodată la ananghie.

— Hai, sictir! Mi-a venit să mor când Eugene a meu a venit acas' și mi-a zis că s-a-nhăitat cu otreapa cu palton mov! Mămica se zvârcolea în ceruri uitându-se la voi doi cum vă faceți de cap.

Agnes a clătinat din cap.

— Trebuie să fi avut un binoclu dat naibii.

— Bănuiesc că tăt îi o mare glumă pentru alde tine.

— Ei bine, s-a terminat. Ai câștigat. Maică-ta poate înceta să mai vânture perdelele alea de-acum.

Fața lui Colleen se colorase într-o nuanță așa de aprinsă de roșu, încât părea că e pe punctul să explodeze.

— Îi mult prea târziu pintru-așa ceva, cucoană. Crezi că biata de nevastă-sa o să-l mai vrea când o să i s-alăture? Orice-ar face, n-are cum să se revanșeze pentru c-a umblat cu tine.

Agnes s-a lăsat la loc pe călcâie și s-a apucat să-și răsucească clipsul cercelului.

— Ei bine, se poate spune că de-acum le-am cam auzit pe toate.

În ochii lui Colleen se citea ură pură.

— N-ai auzit nimic. Nu venea la tine decât noaptea fiin'că îi era groaznic de rușine cu tine. Să se furișeze ca un hoț, auzi! D-aia te vor numa' taximetriștii, n-am dreptate? Ca să nu fie găsiți lângă tine pe lumină.

— Nu mai spune!

Slăbănoaga zâmbea, triumfătoare. Părea despovărată dintr-odată, fericită că spusese ce avea de spus.

— A-ham.

— Noi două n-o să ne înțelegem niciodată, așa-i?

— Niciodată! Ce părere ai despre asta?

— Foarte bine, a făcut Agnes.

S-a răsucit pe călcâie și a pornit-o spre magazinele dezafectate.

— O, să nu uit, Colleen — a făcut semn spre gâtul femeii, apoi și-a plimbat unghia lăcuită de-a lungul propriei clavicule palide. Ai o dâră de jeg în jurul gâtului. Poate iei o cârpă și te ștergi înainte să ieși pe ușă dimineața. Umbrește strălucirea cruciuliței ăleia frumoase.

Femeia a rânjit batjocoritor.

— Numa' atâta poți?

Agnes și-a strâns gulerul mantoului în dreptul gâtului și a zâmbit în chip de la revedere.

— O, și m-am futut cu bărbatu-tău. A fost mizerabil.

A pufnit dezgustată amintindu-și.

— Avea o dâră de rahat pe chiloți de mai mare rușinea.

Ușa s-a vânturat toată după-amiaza. Primele care au încercat să-l momească să iasă din casă au fost fetele McAvennie. I-au spus că au dulciuri pe care vor să le împartă cu el, dar le știa pe fetele McAvennie și știa că frații lor mai mult ca sigur că se ascund printre tufele plantate de primărie. Veneau întruna la ușă și, când a încetat să mai deschidă, s-au apucat să scuipe prin cutia pentru scrisori flegme lunguiețe, dulcege, care se lipeau de clapeta de metal și se prelingeau încet pe interiorul lemnului. Shuggie s-a ascuns într-un colț, uitându-se la ei cum împroașcă cu scuipat, și a încercat să șteargă murdăria cu o cârpă înainte să se prelingă pe covorul cel bun.

Ce mai înfăptuise Agnes de data asta, Shuggie nu putea spune, dar o făceau în toate felurile. Porecle noi, care sunau jilav și rânced; denumiri de părți femeiești care le făceau buzele să se umple de scuipat și care produceau plescăituri ca de cizmă afundată în zgură. Șanțul de apărare imaginar pe care îl așternuse Eugene în jurul locuinței familiei Bain dispăruse; ca pe un covor, pur și simplu îl făcuse sul când plecase. Acum copiii McAvennie izbeau cu picioarele în ușa încuiată. Îi urlau toate poreclele pentru fătălăi știute. Scoteau plescăituri ca de pupat și pe urmă s-au lansat într-o lălăială de pupături, iar apoi începeau din nou cu poreclele obscene.

Când fetele s-au plictisit să-l chinuie, Francis McAvennie a venit în fine la ușă. Shuggie era pregătit să deschidă. Era așa de obosit, că voia să termine odată, să încaseze ce era de încasat și să închidă ușa la loc.

Francis era cu aproape doi ani mai mare decât Shuggie. Mergea la școala pentru cei mari de-acum, fiind despărțit de fratele lui, Gerbil, și pe buza de sus i se iteau fire dese de păr. Începuse să bulănească o fetișcană protestantă. Surorile lui mai mici împrăștiaseră vorba prin tot cartierul, cu un amestec straniu de scârbă și mândrie. Când ochii lui Francis s-au ivit în dreptul cutiei pentru scrisori, Shuggie a fost convins c-o să scuipe prin ea cum făcuseră frații lui. Împăturise cârpa îmbibată și s-a pregătit să intercepteze saliva. În loc de asta, buzele mari și trandafirii ale lui Francis au început să vorbească blând prin fantă.

— *Shuggie. Shuggie! Știu că ești acolea. Deschide ușa. Haide. Vreu să stau de vorbă cu tine.*

Nu-i mai vorbise niciodată pe un ton atât de blând lui Shuggie. Cuvintele se prelingeau încet, ca o dâră de apă fierbinte dintr-un robinet.

— Vrei, te rog, să deschizi ușa, Shuggie?

— Nu.

Privirile li s-au întâlnit prin fantă, iar Shuggie a remarcat că băiatul cu pielea pământie avea niște gene dese ca țepii de pe o perie de frecat. Francis a spus:

— Am auzât că vă mutați. Am venit să-ți spun că-mi pare rău c-am fost un căcănar.

Shuggie l-a auzit cum se scotocește prin buzunar. A revenit în dreptul fantei și a împins corpul unui robot auriu prin cutia de scrisori. Capul detașat al lui C-3PO era lipit grosolan la loc cu scotch cu modele de Crăciun. O jucărie veche, copilărească, distrusă de mult, o ofrandă de pace amărâtă.

— Dacă-i pui un strop de lipici, o să fie ca nou.

Băiatul mai mare și-a mutat privirea și a venit cu gura până în dreptul fantei ca să-i arate că zâmbește. Avea dinții mari și netezi ca pietrele albe de pe plajă.

— Deschide ușa numa'.

— Nu.

— Di ce ne urăști? a întrebat Francis în șoaptă.

— Nu vă urăsc. Voi mă urâți pe mine.

— Ei, aș!

Părea jignit.

— Te necăjim doar.

Shuggie își dădea seama că Francis cumpănea atent la ce să spună în continuare.

— Vreau să mă revanșez față de tine. Fiindcă te-am sâcâit tot timpul.

Sprâncenele i s-au unit.

— Vrei să mă pupi?

— *Poftim?*

Francis și-a lipit iar buzele de fantă. Pe marginea celei de sus se vedea urma unei cicatrice vechi. Taică-său, Big Jamesy, dădea bine cu dosul palmei.

— Vreau să zâc, te las, cu condiția să nu spui la nime'. Te las să mă pupi. Doară numa' asta vrei tot timpul, n-am dreptate?

S-a smârcâit.

— Deschide ușa numa'.

Shuggie a așteptat. Îl neliniștea felul în care simțea că i se strânge stomacul.

— De ce-aș vrea să te pup?

— Zău așa. Te știi ce fel de om ești.

Shuggie a dezlipit cu totul scotch-ul transparent și capul s-a desprins de pe robotul auriu, rostogolindu-se pe covor.

— Francis. Suntem prieteni acum, de-adevăratelea?

— Absolut. Fără discuție.

— OK. Atunci lipește-ți gura de cutia de scrisori.

— Nu, tu deschide ușa.

Tonul băiatului suna aproape rugător.

— Fă ce te-am rugat, bine?

Shuggie îl auzea pe băiatul McAvennie cum șovăie. Era convins că Francis o să renunțe dintr-o clipă în alta, că o să se dea singur în fapt. Preț de câteva clipe dureroase, s-a așternut tăcerea. Apoi a auzit zgomot de nasturi de la cămașă care se hârșâie de ușă în timp ce Francis s-a lipit cu corpul de exterior.

— Un pupic, și pe urmă deschizi?

Glasul suna așa de limpede, încât ai fi zis că se aude de undeva din cameră.

Shuggie a închis ochii și s-a lăsat în genunchi. Și-a apropiat fața de cutia de scrisori. Respirația lui Francis mirosea plăcut și dulceag, ca gemul de la supermarket. Shuggie îi simțea răsuflarea lipicioasă pe buze și, preț de câteva clipe, nu și-a dorit decât să-și vâre degetele prin deschizătură, să-l atingă pe Francis încetișor.

Dar momentul s-a evaporat.

Shuggie a ridicat mâna până în dreptul fantei și, cu toată iuțeala de care era capabil, a îndesat cârpa udă prin ea, aia îmbibată în scuipatul torționarilor lui. Era împăturită în așa fel încât partea cea mai verde, mai plină de flegmă, se afla pe exterior. A simțit-o cum îi atinge fața celuilalt, a simțit împotrivirea, apoi a simțit cum Francis se îndepărtează de ușă în timp ce șervetul alunecă prin fantă. Shuggie s-a rezemat de ușă. Auzea cum Francis se căznește să expectoreze scuipatul acru.

Francis și-a lipit iarăși dinții de cutia de scrisori. Acum erau dezveliți și dădeau să muște și să-l sfâșie pe Shuggie.

— Ai face bine să deschizi ușa asta. Bag io cuțitu-n tine, poponache nenorocit ce ești.

S-au auzit două bufnituri în ușă, ca de pumn care izbește tare în lemn. Shuggie s-a tras îndărăt speriat, în timp ce cuțitul de bucătărie al lui Colleen s-a ițit prin fantă și împungea frenetic aerul. Shuggie s-a lipit de ușa de la hol și se uita cum lama argintie apare și dispare prin cutia de scrisori. Căuta orbește carne, muchia ei fiind așa de fină și ascuțită că scrâșnea în timp ce se hârșâia încoace și-ncolo de clapeta de metal.

Davey Parlando, telalul, a venit la ușă de trei ori cu căruțul lui. Lua tot ce avea Agnes de dat și-i achita cu un sul de bancnote de o liră soioase, legate cu un

leucoplast vechi. Nu-i venea să creadă ce noroc dăduse peste el văzând mărinimia femeii ăsteia frumoase — sau să fi fost prostie pură? Când vorbea, era agitat și stânjenit, ca și când ar fi improvizat încontinuu, fiindcă nu reușea să-și dea seama care dintre ele e: era tâmpită sau bună? Era greu să-ți dai seama, fiindcă avea o privire sticloasă, apatică.

Când Davey a terminat de descărcat ultimele porțelanuri de la nunta lui Lizzie, a făcut un ultim drum până la căruț. De obicei le dădea copilașilor un fluier sau o jucărie de plastic, dar lui Shuggie i-a dat o cutie întreagă cu baloane soioase, destule cât să-i ajungă tot sezonul de festivități filantropice, toate rebuturi imprimate prost, împodobite cu emblemele mânjite ale corporațiilor care le sponsorizau cu mândrie. Davey a executat o scamatorie care consta în faptul că a umflat un balon prin buzele strânse îndesând mușțiucul de cauciuc printre dinții din față care îi lipseau. I-a întins balonul umed băiatului ferchеș și a silabisit ce scria pe el, ca și când Shuggie n-ar fi fost în stare să citească și singur:

— Vezi, scrie E Mai Bine prin Glasgow[10].

— Decât ce? a întrebat Shuggie pe un ton înțepat.

Shuggie găsea descumpănitoare ușurința cu care Agnes era acum dispusă să se despartă de lucruri. Ce obiecte de mobilier nu luase telalul la preț de nimic, Agnes le-a returnat la centrul de închirieri. Acolo unde a fost posibil, a trimis înapoi mobila pe care o cumpărase cu plata în rate. Pe urmă a făcut un împrumut împovărător la Provident ca să poată cumpăra una nouă mai bună când aveau să se mute în oraș.

Băiatul își dădea seama de febra căreia îi căzuse pradă mamă-sa, visul de a deveni un alt om înconjurat de lucruri noi. O făcea să nădușească la fel ca orice gripă. A strâns toate cupoanele de la țigările Kensitas și le număra obsesiv. Legate laolaltă așa, alcătuiau niște cărămizi micuțe și compacte, niște mici lingouri care mai miroseau încă a tutun auriu, parfumat. Shuggie stătea lungit pe covor și construia ziduri și forturi din ele, în timp ce Agnes răsfoia catalogul de la Kensitas, îndoind colțul ca să marcheze veioze și tăvi pentru ceai care nu-i plăceau cu adevărat, și ținea o socoteală îngrijorată pe un plic de la factura de gaz.

Shuggie o urmărea și a spus în surdină:

— De ce nu-ți pot fi eu de ajuns?

Dar ea nu era atentă.

Agnes împachetase tot din casă rapid, apucându-se de îndată ce a bătut palma pentru schimbul de locuință. Se uita la majoritatea lucrurilor lor ca și când îi

făcuseră rău cumva. Împachetatul s-a petrecut aproape în întregime într-o după-amiază, dat fiind că ambii erau nerăbdători să se vadă plecați odată și preferau să trăiască ultimele săptămâni într-o casă cu lucrurile strânse, plină de vise nealterate și de speranțe. Shuggie a ajutat-o să ambaleze bibelourile prețioase, având grijă să le înfășoare pe toate în hârtie de ziar și pe urmă să le îndese într-o cutie printre chiloții ei. Când era ea întoarsă cu spatele, a luat lucruri de-ale lui Leek din mormanul cu chestii de aruncat — niște discuri vechi, caiete de schițe pe jumătate umplute și un spiriduș vechi de pluș de-al lui Catherine — și pe urmă le-a pitit bine prin cutiile mamă-sii. Ultimele lucruri care le mai aparținuseră fraților lui, Agnes i le-a dat lui Davey Parlando pe un sul de bancnote soioase.

În seara de dinaintea plecării, Agnes a spart pentru ultima oară contorul de la televizor și a cumpărat pumni întregi de bomboane de ciocolată de la furgoneta cu înghețată. Și-a răsfirat toate hainele vechi dinaintea lui Shuggie și au stat împreună, cu genunchii atingându-li-se, ca să se hotărască ce variantă a ei să ia cu ea și ce să lase în urmă.

— Nu prea se mai poartă chestii din astea, i-a spus Shuggie.

Își pusese pe ea un pulover negru, pufos, dintr-un fir care semăna cu un catralion de gene plecate.

Agnes a ronțăit dintr-un colț de bomboană cu mentă.

— Dar dacă pun o curea la el?

Și-a încleștat mâinile pe talia sugrumată.

Shuggie i-a băgat mâna pe dedesubtul puloverului, a desfăcut cele două pernițe pentru umeri albe și le-a scos. Deodată, nu mai avea un aer așa de sever; arăta mai blândă și mai tânără. S-a uitat la ea prin ochii întredeschiși.

— Poate c-ar merge mai bine niște blugi la el.

Și-a îndesat pernuțele în puloverul lui de la uniformă și umerii i s-au înălțat până în dreptul mandibulei.

Agnes s-a strâmbat.

— Bleah. Sunt prea bătrână pentru blugi. Zilele astea fac totul să pară vulgar.

Shuggie s-a aplecat și a luat o fustă de lână în bie, de culoarea ierbii negre ofilite. Îi era strâmtă, dar nu exagerat de strâmtă. N-o văzuse niciodată îmbrăcată cu ea.

— Îmi place asta.

Agnes a stat să se gândească. A tras de fermoar ca și când ar fi vrut să verifice dacă mai merge și pe urmă a azvârlit-o cât colo.

— Nu. Nu vreau să fiu *femeia aia*. Poartă papuci de casă bărbătești și stă cu șorțul pe ea cât e ziua de lungă.

— Ți-ar fi mai comod.

Maică-sa s-a lungit pe mochetă oftând din rărunchi. S-a răsucit și l-a măsurat cu privirea din cap până-n picioare.

— Și ia zi, tu cine vrei să fii când ne mutăm?

El a ridicat din umeri.

— Nuș'. Am fost prea preocupat să-mi fac griji pentru tine.

— Dumnezeule mare, zici că-i Maica Tereza în persoană.

În clipa aceea, pe chipul lui Agnes s-a așternut o expresie morocănoasă. S-a săltat într-un cot și a luat o gură din cana ei cu bere. Se uita încruntată la fuioarele de nori care se formau pe suprafața lichidului.

— Uite ce e, când ajungem la casa nouă, mă las de băut, îți promit.

— Știu.

Shuggie s-a căznit să zâmbească.

— O să-mi iau o slujbuliță ca alte mămici.

— Mi-ar plăcea.

Agnes s-a apucat să-și zgândăre o pieliță ruptă.

— Ticălosu' de tac'tu n-a vrut niciodată să mă lase să muncesc. Locul femeii și toate aiurelile alea.

Era adevărat: Shug nu suportase niciodată ideea ca ea să aibă o slujbă, și nici Brendan McGowan înaintea lui. Pentru catolic fusese o chestiune de mândrie; muncea pe rupte așa încât vecinii să știe că-și poate întreține toată familia. În cazul lui Shug, problema fusese că nu se putea avea încredere în el, și ca atare era incapabil să se încreadă în oricine altcineva, cu atât mai puțin în nevastă-sa. Prefera s-o știe acasă, să știe unde e de dimineața până seara. Bărbaților ei nu le plăcuse ideea ca ea să muncească, așa că Agnes nu deprinsese niciodată gustul pentru așa ceva.

— Ești prea bună ca să muncești. Ești prea frumoasă.

Știa exact ce să spună; stătuseră așa de vorbă de sute de ori până atunci. A sunat sec, dar, chiar și așa, Agnes părea să se fi înmuiat. Apoi el a spus ceva neașteptat care i-a făcut zâmbetul să înghețe.

— Dar, dacă, să zicem, totuși ai munci, ar fi în regulă. Gen, dacă te angajezi undeva în tura de noapte, nu mai trebuie să stai acasă pentru mine nopțile. Pot să am grijă singur de mine.

Agnes s-a ridicat în capul oaselor și a dat pe gât ultimele guri de bere. Părea c-ar vrea să schimbe subiectul. Shuggie a urmărit-o cum încropește două efigii din niște haine de-ale lor din mormanul de aruncat. A aranjat un pulover roz din angora și un costum de gangster de-al lui rămas prea mic așa încât reprezentau două păpuși Guy Fawkes scofâlcite, iar Shuggie a urmat-o până în bucătărie, unde le-a atârnat de uscătorul de rufe suspendat. A tras de funie, și uscătorul s-a săltat la loc în tavan. Se răsuceau acolo, însuflețite, două versiuni ale lor, cei de altădată, atârnând în așteptarea noii familii.

— Pe femeie o cheamă Susan, a spus Agnes. E drăguță. Are patru copilași și bărbatu-său instalează mochetă. N-a apelat în viața lui la ajutor social. Stai să vezi când l-or vedea ăștia pe-aici.

— O păcălim? a întrebat Shuggie, realmente îngrijorat pentru noii chiriași.

Agnes își masa obrazul ca și când încerca să-și aline o durere, ca și când proteza o deranja în spate. Și-a umplut la loc cana cu bere.

— Nu. Are mașină *și* bărbat. Nu părea să-i deranjeze prea tare că se mută așa de departe de oraș.

Și-a vârât un deget prin gulerul de la puloverul lui Shuggie și, cu el întins, s-a apucat să-i frece pielea, ca și cum ar fi verificat dacă o menajeră leneșă aspirase pe sub covor. Pe teșitura pieptului lui îngust începea să mijească un puf fin. L-a răscolit cu unghia, dar n-a zis nimic despre el.

— Ești groaznic de palid. Când ai ieșit ultima oară din casă?

Nu voia să-i spună despre Francis McAvennie și despre cuțitul de bucătărie. Nu voia să recunoască faptul că îi fusese prea frică să zăbovească pe-afară din ziua aia, când amenințase că îl înjunghie. Până la urmă n-a mai trebuit să spună nimic. Mintea lui Agnes era un proiector de diapozitive. A spus:

— Nu-ți mai amintești cum e la oraș. Erai prea micuț. Dar se dansează tot soiuri de dansuri, și sunt magazine mari. Și poți să stai toată ziua pe-afară, fiindcă sunt o grămadă de lucruri de făcut.

Shuggie a avut impresia c-o vede cum se umple de speranțe deșarte, ca și când ar fi încercat să-și insufle o exaltare delicată. Părea fragilă ca un puf de scai.

— Tu nu-ți mai amintești. Dar o să vezi.

— De-abia aștept.

Era o minciună, dar numai pe jumătate. Nu putea să recunoască față de ea, dar orașul îl speria pe undeva, din cauza imensității lui incontrolabile: toți bețivii care i-ar fi putut-o răpi, cârciumile întunecoase, bărbații care ar fi putut să profite, toate străzile alea pe care s-ar fi putut furișa și s-o piardă din vedere. Cel puțin Pit

fusese un element cunoscut. Îi ținuse în loc ca hârtia de prins muște, legându-i din toate părțile de nimic. Aici putea să-și facă rău singură, dar cel puțin nu risca s-o piardă.

Shuggie a încercat să nu stăruie asupra subiectului.

— Când ne mutăm, chiar o să încerci să te lași de băutură?

— Așa am zis, nu?

În privirea lui se citea o urmă de neîncredere; nu și-o putea reprima. S-a răsucit spre chiuvetă ca să spele și ultimele vase, să-și ascundă chipul.

Chestia asta a făcut-o să-și iasă din pepeni.

— Mă faci pe mine o nenorocită de mincinoasă?

Băuse toată ziua. Starea de spirit în care se găsea era ca o pâclă ce se ridică din ocean — neguroasă, mohorâtă și apăsătoare, dar persistând la același nivel, fără să lase locul ploii. Shuggie nu voia să facă ceva ce ar fi scuturat norii și ar fi stârnit furtuna.

— Nu. Îmi pare rău.

Agnes și-a stins țigara de marginea chiuvetei. A luat cana cu bere și a deșertat conținutul în gura de scurgere. Totul s-a petrecut așa de violent, de iute, că Shuggie s-a trezit împroșcat cu stropi și s-a tras înapoi, ud leoarcă și clipind des.

Agnes a deschis dulapul de sub chiuvetă și a scos de acolo ultimele două cutii de Carlsberg. Pe una i-a dat-o lui, iar pe cealaltă a desfăcut-o ea. A răsturnat-o deasupra chiuvetei, iar berea s-a scurs într-un șuvoi bolborositor, poticnit. Când cutia s-a golit și ce mai rămăsese din spuma albă căzuse în chiuvetă ca o zăpadă jilavă, a azvârlit-o spre coșul de gunoi fără să-l nimerească, așa încât cutia s-a rostogolit zăngănind pe linoleum. Shuggie n-a putut decât să se tragă în spate cu ochii cât cepele și să se apuce cu mâinile de blat ca să nu se dezechilibreze. Agnes, care în clipa aia părea posedată de ceva, alerga de colo colo prin casă; o auzea cum râcâie pe sub mobilă și scotocește în spatele șifonierului ei. A revenit cu vreo șase sticle, toate resturile de votcă de care uitase, ultimele guri de băutură care rămăseseră pe fund fiindcă își pierduse cunoștința. Le-a deșertat în chiuvetă cu un gest teatral.

Shuggie n-o mai văzuse niciodată făcând asta. N-o mai văzuse niciodată irosind băutură bună.

În rarele momente când promitea că se lasă de băutură, chiar și așa o bea pe toată mai întâi, până la ultima picătură, înainte să înceapă sevrajul violent, și borâtul, și tremuriciul. Alteori se lăsa fiindcă n-avea încotro. În săptămânile când toți banii de ajutor se terminaseră și niciun tip nu venea să-i aducă provizii,

începea un soi de abstinență înciudată. Dacă treaba asta se întâmpla într-o joi, atunci abstinența ei avea un avans de patru zile. Shuggie îi ținea de fiecare dată pumnii. Dar băutura nu pierdea aproape niciodată. Era ca un bătăuș care îi îngăduia lui Agnes avansul acela, rânjind în sinea lui fiindcă știa c-o s-o ajungă numaidecât din urmă și-o să se facă praștie iarăși lunea viitoare când o să încaseze ajutorul. Chiar și așa, Shuggie punea botul de fiecare dată.

Băiatul a desfăcut ultima cutie. O urmărea cu coada ochiului în timp ce o deșerta în chiuvetă, într-un firișor delicat, șovăitor, gata în orice clipă să se oprească.

Agnes s-a uitat la el cum o golește, cu capul lăsat ușor pe spate, ca și când ar fi fost o doamnă rafinată.

— Acum mă crezi?

Shuggie și-a îndesat articulația de la degetul mare în găvanul ochiului ca să se liniștească, să oprească lacrimile de speranță.

— Mulțumesc.

Agnes s-a crispat, dar zâmbea, un zâmbet abia schițat, timid.

— Am terminat-o cu băutura. Nu spun c-o să fie ușor, dar asta e chestia grozavă la oraș. Nimeni n-o să aibă habar cine suntem.

A cules niște scame de pe efigiile lor suspendate, care au prins să se răsucească în bucătăria cufundată în tăcere.

— Și tu. Tu o să poți fi ca alți băieți. Putem să fim alți oameni.

---

10. Glasgow's Miles Better, slogan al unei celebre campanii de promovare a orașului Glasgow ca destinație turistică derulată în anii '80.

1989. EAST END

28

După izolarea haldelor de zgură, cartierul cu imobile de închiriat părea un furnicar înfloritor. Strada principală era mărginită de clădiri din gresie masivă, iar la parterul lor erau amplasate sute de magazinașe, câte un oficiu poștal din doi în doi kilometri, un fast-food în fiecare cvartal și tot soiul de magazine de haine și de pantofi, de unde Agnes putea cumpăra pe datorie. Mașini sclipitoare așteptau la semafoare, apoi înaintau încetișor în șiruri cuminți; erau autobuze supraetajate, câte două deodată, care opreau la fiecare două-trei străzi. Erau un cinematograf, o sală de dans, un parc verde întins și mai multe capele și biserici decât văzuse în viața lui. Trotuarele erau înțesate de oameni care-și făceau cumpărăturile, și pe nimeni nu interesa ce fac ceilalți. Se mișcau independent unii de alții, într-o libertate oarbă, anonimă, pe care o luau de bună. Oamenii nici măcar nu se salutau între ei, și Shuggie ar fi putut pune pariu că nimeni nu era văr cu nimeni.

Camionul de la mutări a cotit strâns de câteva ori intrând pe niște străzi lăturalnice mai înguste. Acum cerul părea foarte departe și singura variație în zidul compact pe care-l alcătuiau imobilele de închiriat era la colțuri, unde străzi mărginite de și mai multe imobile se bifurcau. Shuggie a ridicat privirea și avea senzația că se adâncesc în inima pământului, pe fundul unei văi placate cu gresie. S-au oprit, blocând strada cu totul și, cu un zăngănit asurzitor, bărbații de la Asistența Rutieră au coborât hayonul. Agnes s-a uitat la bucățica de hârtie și a rămas acolo, privind în sus, la imobil. Era o clădire cenușiu-gălbuie amplasată la mijloc într-un șir compact de construcții identice. La interfon erau sonerii pentru opt apartamente, iar Agnes le-a găsit pe cele de la etajul al treilea.

— Am ajuns, a spus ea, arătându-i-o băiatului pe una.

Era prea mare pentru chestii din astea, dar a lăsat-o să-l ia de mână, fie și numai ca s-o împiedice s-o ia înainte și să se repeadă la băutură. Shuggie i-a strâns mâna într-a lui; brusc, îi părea micuță. Purta toate inelele pe care le mai avea, dar, în ciuda metalului rece, deslușea agitația și nevoia nădușită în palma ei.

— Hai să promitem să fim niște oameni noi. Hai să promitem să fim normali, pur și simplu, s-a rugat el, în timp ce se țineau de mână ca niște tineri însurăței.

Holul care dădea în casa scării era curat și friguros. Pereții, pardoseala și scara păreau cioplite dintr-un singur bloc de piatră frumoasă și totul mirosea ca și când fusese spălat cu clor de curând. Au urcat treptele de piatră încet, pășind în lături ca să-i lase pe bărbați să treacă încoace și-ncolo cu cutiile. Pe fiecare palier, două uși masive erau dispuse față în față, iar toate etajele erau repartizate atent și egal. În timp ce străbăteau fiecare palier, se auzeau dușumelele scârțâind îndărătul unora dintre uși. Agnes a continuat să urce cu fruntea sus.

Ușa apartamentului era pe dreapta cum urcai pe al treilea palier de piatră. Când au pășit înăuntru, Agnes a făcut un mic inventar al mizeriei care se mai zărea, al covoarelor care trebuiau să dispară, arătând spre urme de degete rămase ici-colo, ca și când ar fi fost un ghid.

— Mda, nu era foarte curată, a spus ea cu răceală. O să-i priască la mine.

Apartamentul cel nou era micuț. Avea un hol scurt și lat, în formă de L, și Shuggie s-a trezit că se întreabă unde o să-și așeze maică-sa măsuța de telefon. În partea din față a locuinței era un living încăpător cu un bovindou care dădea spre stradă, iar ușa de alături dădea spre ceea ce părea a fi un dormitor matrimonial foarte înghesuit. În partea din spate se aflau chicineta îngustă și o cameră de serviciu minusculă. Shuggie a măsurat dormitorul înghesuit cu pasul în ambele direcții, sperând să încapă în el două paturi, dar n-aveau cum. Brusc, toată povestea i s-a părut definitivă, și asta l-a făcut să-i fie dor de Leek.

Agnes stătea în dreptul bovindoului și se uita afară la stradă. Shuggie a înconjurat-o cu brațele, iar acești oameni noi și-au îngăduit un minut de reverie tăcută, tihnită. Agnes și-a scărpinat dosul gambei cu celălalt picior. Shuggie știa că e în firea ei să fie îndărătnică.

N-a trecut mult și bărbații de la mutări terminaseră, iar în timp ce plecau luând cu ei ultimele cartoane, Agnes și-a adunat pe lângă corp mantoul de mohair și i-a promis lui Shuggie un prânz cu ceai fierbinte și pateuri. Shuggie a închis ușa în urma lor și s-a făcut că nu bagă de seamă că-și agățase dresurile cu catarama de la pantofi. A rămas multă vreme de unul singur în dreptul ferestrei de la chicinetă, zgâindu-se la curtea îngrădită din spate. Încadrat pe toate părțile de imobile de raport, spațiul era delimitat de ziduri de un metru și jumătate, așa încât fiecare clădire avea un pătrat egal de iarbă aspră, dominat de o magazie pentru tomberoane din beton.

Fiecare petic de verdeață era înțesat de copilași, ca niște plăci Petri care forfoteau de viață. Aerul răsuna de chiuituri și râsete, care se reverberau dinspre pereții de gresie. Când și când, câte un copilaș se auzea răcnind în spatele câte

unui imobil, și în scurt timp o fereastră se dădea în lături, ca de acolo să cadă o pungă cu chipsuri sau un set de chei patru etaje, până jos.

Shuggie a rămas acolo și a urmărit spectacolul — un soi de amfiteatru — cea mai mare parte a după-amiezii, întrebându-se cum o fi fost să te joci, să fii atât de lipsit de griji. Se uita cum micuții escaladează zidurile și invadează celelalte curți. A văzut cum se sparg capete și cum țânci sunt împinși de pe acoperișurile magaziilor. O fereastră se deschidea și un deget insinuant arăta spre gladiatorul responsabil, iar pe urmă copilul respectiv, hohotind de frică și de căință, nu mai era văzut tot restul zilei.

Până la urmă, Shuggie s-a plictisit de toată brutalitatea aceea.

În timp ce-o aștepta să revină cu lucrurile pentru ceai, a dat peste cărticica roșie despre fotbal și, pentru a o suta oară, a început să citească de la pagina unu. Citea rezultatele de la Arbroath când a auzit cheia în yala cea nouă. Din locul lui de la fereastra chicinetei, știa deja ce o să urmeze.

— Bună, fiule.

Maică-sa stătea în pragul ușii deschise, cu privirea rătăcită și cu un rânjet larg pe față.

— A-ai băut? a întrebat-o, știind deja răspunsul.

— *Nuuuu.*

— Treci încoace. Lasă-mă să te miros.

Shuggie a traversat chicineta goală.

— *Să mă miroși?* a făcut ea. Da' cin' te crezi?

Shuggie se înălța tot mai mult pe zi ce trecea. A apucat-o de mânecă și a tras-o spre el cu autoritatea unui bărbat în toată firea. Ea s-a clătinat pe picioare și a încercat să-și smucească mâneca din mâna lui. El a adulmecat aerul în direcția ei.

— Ba da! Ai băut.

— Uite-te la tine. Ce-ți mai place să-mi strici cheful.

Agnes a încercat din nou să-i descleștеze degetele de pe mâneca ei.

— Am băut și eu o juma' de bere cu noua mea prietenă, Marie, atâta tot.

— Marie? Ai promis c-o să fim alți oameni.

— O să fim! Sigur c-o să fim!

Începea să se simtă agasată de temnicerul ei.

— Ai mințit. Nici măcar n-ai încercat. Nu suntem alți oameni. Suntem fix aceiași, futu-i paștele mă-sii!

Shuggie a tras de mâneca ei așa de tare, că puloverul i s-a lăbărțat și gulerul i-a alunecat de pe umăr. Acolo, pe pielea moale și albă, se zărea o bretea de sutien

neagră. A dat s-o apuce.

— Ia mâna de pe mine!

În momentul ăla, Agnes părea de-a dreptul înspăimântată. A smucit de pulover și s-a răsucit atât de violent, încât băiatul a fost proiectat prin aer. S-a izbit cu un trosnet de perete și a alunecat la podea în colțul holului.

Agnes bombănea în barbă.

— Cine te crezi de-ți permiți să-mi vorbești mie așa?

Un gând i-a încolțit în minte.

— Tac-tu? Te crezi nenorocitul de tac-tu?

Și-a lăsat capul pe spate într-un gest de sfidare hâdă și a scuipat în jos spre el.

— N-ai să vezi, rază de soare!

S-a uitat la ea cum își ridică puloverul lăbărțat la loc pe umăr și iese pe ușa apartamentului, fără s-o închidă în urma ei. Dinspre casa scărilor răsunătoare a auzit-o cum merge din ușă în ușă. O crăpa puțin și, când cineva răspundea, se prezenta cu o bălmăjeală politicoasă.

— Bună ziua. Îmi pare *NESPUS* de rău că vă deranjez. Mă numesc Agnes. Sunt *NOUA* dumneavoastră vecină.

Shuggie îi auzea pe locatarii cumsecade ai imobilului de raport șovăind, ca apoi să-i întoarcă stânjeniți salutul. Aproape că-i auzea cum o măsoară din cap până-n picioare, luând aminte la fiecare detaliu din înfățișarea ei, pentru a-și face o părere. Femeia asta, cu părul ei negru-abanos vopsit acasă, cu dresurile ei negre lucioase și pantofii cu toc negri, era deja beată la ora prânzului.

Gimnaziul era mai mare decât toate școlile pe care le văzuse până atunci. Așteptase, apoi o luase prudent după un băiat care locuia la etajul de dedesubt. Băiatul era bronzat în nuanța vacanțelor de vară. Când ajungea la colțul străzilor, se răsucea și, cu niște ochi mari, căprui, se uita suspicios la băiatul palid care se ținea după el ca un maidanez.

Shuggie instalase masa de călcat și-și călcase singur hainele pentru prima zi de școală. Pantalonii erau dintr-o stofă de lână regulamentară și deasupra avea un pulover roșu pe care Agnes i-l cumpărase folosind cupoanele de la țigări. Le-a călcat până când au fost perfect aplatizate și bidimensionale. Pe urmă și-a călcat chiloții și șosetele.

Mergând în urma băiatului, Shuggie a luat-o pe după un colț, și uite-l-ai. Se întindea cât vedeai cu ochii și ai fi zis că e un oraș în toată regula; cuburi și

dreptunghiuri uriașe din beton care se intersectau la diferite unghiuri și erau înconjurate de clădiri mai scunde ce aduceau cu niște toalete ecologice mai durabile. Nu avea ferestre, doar harababura asta imensă de forme de beton în mijlocul unei întinderi de asfalt, piatră și noroi gălbui.

L-a urmat pe băiat pe poarta principală. Curtea școlii era mare și plină. Înăuntru se zărea o masă compactă și forfotitoare de albastru protestant, și alb, și niște roșu. Aproape toți băieții purtau un tricou, o bluză de trening, sau măcar o geantă sport cu Glasgow Rangers. Oriunde se uita, *McEwan's Lager*[11] era ortografiat cu litere albe de-o șchioapă. Shuggie a vârât mâna în buzunar și s-a simțit mai bine pipăind cartea cu colțurile îndoite.

S-a sunat de intrare, și l-a urmat pe băiat printr-o ușă de sticlă. În lipsa unei idei mai bune, l-a urmat pe băiat până la clasa lui. Copiii și-au ocupat locurile știute în bănci și s-au apucat să discute, răcnind din toți bojocii. Shuggie și-a așezat geanta pe o bancă aflată în fundul clasei și a încercat să se pitească îndărătul ei. Un bărbat scund între două vârste, cu barbă albă, a intrat în clasă. Semăna cu un terrier furios și vorbea cu accent de Glasgow foarte apăsat.

— Bun, gura, voi, ăștia. Hai să strigăm catalogu' și p-ormă n-aveț' decât să vă-ntoarceț' la discutat despre cercei și permanente ș-alte alea.

Și-a lăsat o secundă vorba în aer.

— Șî mă refer numa' la băieți.

Clasa a pufnit într-un oftat plictisit. Bărbatul a luat catalogul și, când a ajuns la capăt, s-a pus din nou pe răcnit. Profesorul și-a încrucișat brațele, a închis ochii și s-a rezemat de marginea catedrei, încercând să mai fure cinci minute de somn.

Shuggie a ridicat mâna, a lăsat-o jos și apoi a ridicat-o iar.

— Domnule profesor, a spus el, prea încet. Domnule profesor?

Profesorul a deschis ochii și s-a uitat la băiatul cel nou.

— Da? a făcut el, încă nedeprins cu fețele din noul an.

— Eu sunt nou, a spus Shuggie, prea încet ca să se audă prin hărmălaie.

— Tătă lumea-i nouă, băiete, a spus bărbatul.

— Știu. Dar cred că am fost înscris târziu.

A folosit termenul pe care Agnes îi spusese să-l folosească.

Clasa a amuțit. Treizeci de capete s-au întors la unison ca să se uite la el, băieți cu păr mijindu-le pe buza superioară și fete care aveau deja trupuri de femeie și tenul plin de coșuri albe.

— Ce iești? a întrebat profesorul cu mutră de terrier.

— Sunt... sunt înscris târziu, domnule. De la altă școală.

În clasă se așternuse tăcerea.

— O, a făcut profesorul. Cum îț' zâce?

Înainte să apuce să răspundă, a început. Suna ca o rumoare și pe urmă, cineva a spus-o cu voce tare, iar șușoteala s-a transformat în hohote de râs în toată regula.

— Gaylord, cumva? a spus un băiat cu față de șobolan din primele rânduri.

Clasa s-a dezlănțuit.

— *Marele Bobby Bulangiu'?* a făcut altul.

Shuggie a încercat să se facă auzit peste glasurile lor. Era roșu ca racul la față.

— Shuggie, domnule. Hugh Bain. M-am transferat de la Saint Luke.

— Auziț' ce voce are! a spus alt băiat, cu păr cârlionțat, des.

A făcut ochii mari, ca și când trăsese lozul cel mare la intimidat.

— Hei, spilcuitule. De unde-ai accentu' ăla? Iești f'un balerin din ăia sau ce iești?

Asta a prins cel mai bine. A fost o inspirație divină pentru ceilalți.

— Ia dansează-ne ceva! râdeau ei strident. Fă-ne o piruetă, poponache mic!

Shuggie ședea acolo și-i asculta cum se distrează. A luat cărticica roșie despre fotbal și i-a dat drumul în sertarul întunecat al pupitrului lui ciudat. Se bucura că măcar terminase cu povestea asta. Acum era limpede: nimeni nu avea să devină un alt om.

---

11. Marcă de bere deținută de Marston's Brewery, sponsor al multor echipe de fotbal în anii 1980-1990, dar mai ales al clubului Rangers F.C.

29

Băiatul cu ochi căprui care locuia la etajul de dedesubt în imobilul de raport a bătut la ușă de parcă ar fi fost prieteni de-o viață. În lunile de când se mutaseră acolo, făcuse tot posibilul să-l ignore pe Shuggie. Acum, când Shuggie a deschis, băiatul cu ochi căprui l-a salutat cu un semn din cap și i-a spus să-și ia haina și să-l urmeze.

— Ca ce chestie? a întrebat Shuggie, pe un ton cam ingrat.

— Fiin'că am nevoie de ajutoru' tău.

Băiatul era deja la jumătatea casei scărilor.

Keir Weir era o paletă de tonuri calde, toate alese pentru felul în care se asortau. Shuggie nu mai văzuse pe nimeni așa de bronzat, iar părul lui castaniu strălucea de la reflexiile unui soare pe care îl văzuse arareori. Ochii lui aveau o nuanță intensă, ca lemnul de nuc, iar buzele i se arcuiau într-un fel care îl făcea pe Shuggie să se holbeze. Ar fi arătat ca un adolescent de prin afișe, dacă nu ar fi fost nasul ăla care-i curgea tot timpul și herpesul etern care i se ițea pe buza de sus.

Shuggie și-a tras pe el vesta și l-a urmat ca un lacheu supus. Când au ajuns în holul de la parter, Keir s-a răsucit pe călcâie și l-a oprit din drum.

— Uite ce-i, nu ieși cu mine-n halu' aista.

Shuggie s-a uitat în jos la el. Purta ce purta în fiecare zi la școală; pantaloni vechi de uniformă din stofă, pantofi negri vechi și o canadiană albastră, cumpărată din catalog, care semăna cu unul dintre mantourile vechi ale lui Agnes în care ei i-ar fi fost prea rușine să meargă și până la magazin.

— Mă faci de rușine. Încă te mai îmbracă maică-ta?

Keir a vârât mâinile pe dedesubtul canadienei lui Shuggie. A dibuit în dreptul șalelor și, cu o smucitură, a tras de cordoanele ajustabile. Jacheta s-a sugrumat în talie până când aproape că l-a tăiat pe din două și tivul s-a evazat ca un pieptar elisabetan. Băiatul cu ochi căprui a apucat gulerul atent călcat și l-a răsucit în sus, apoi a smucit de fermoarul de plastic, închizându-l până în gât, până când Shuggie a avut senzația că ițește capul din coșul unui vapor.

Shuggie și-a lăsat capul pe spate și a vorbit pe deasupra.

— Unde mergem?

— O să-ț' fac cunoștință cu niște fetișcane. Da' nu te poți prezenta arătând ca un cur.

Keir a scos un pieptene negru ieftin din buzunarul de la spate; un capăt fusese ros până când devenise inutilizabil. A scuipat o flegmă albă, spumoasă, pe el și a trasat o linie fix pe mijlocul capului lui Shuggie. Shuggie s-a tras îndărăt oripilat, dar Keir l-a cuprins cu degetele lungi pe după ceafă și l-a țintuit în loc. Așa trăgeau bărbații femeile la pieptul lor în toate filmele la care-i plăcea lui Agnes să se uite la televizor. Pentru Keir nu a însemnat nimic, dar Shuggie simțea că-i nădușesc găvanele ochilor.

Hârșâitul pieptenului îndoit pe suprafața capului îi dădea senzația că țeasta îi fusese crăpată fix în două. Băiatul i-a ciufulit cărarea pe o parte făcută cu grijă de Agnes și i-a împărțit cu precizie părul în două cortine grele.

— Poftim! a spus el, frecând spatele țestei lui Shuggie, mândru din cale-afară de opera lui. Acu' arăți trăsnet.

S-a răsucit pe călcâie și a ieșit în stradă.

— Fă ce vezi la mine și n-o să fie probleme, bine?

— OK, a consimțit Shuggie, împleticindu-se după el, imaginându-și tot soiul de moduri în care l-ar fi putut determina pe Keir să-l apuce din nou.

Keir Weir înainta țanțoș de-a lungul străzii pe picioarele lui crăcănate. Bărbia îi era ascunsă de gulerul de la canadiană, iar mâinile îi erau îndesate adânc în buzunarele de la sacou. Shuggie se ținea puțin în spatele lui și încerca să calce cu pași mari, cum îl învățase odată Leek.

— O să ne-ntâlnim cu vreo două tipe. Una-i gagică-mea. Ailaltă-i amica ei. I-o bunăciune, a spus el. Tu ai deja gagică?

— Da, a mințit Shuggie.

— Pe cine? s-a interesat Keir.

Numai încruntătura și ochii i se vedeau peste gulerul înalt al canadienei.

— O fată de unde-am locuit înainte.

— Așa, deci? Ia zi, cum o cheamă?

Shuggie nu-și dădea seama dacă Keir făcea mișto de el. Era greu să vorbești când nu-i vedeai buzele celuilalt.

— Ăăă, s-a bâlbâit el. Hm. *Madonna*.

În clipa în care cuvântul i-a ieșit pe gură, a mulțumit în gând pentru canadiana aia. S-a înroșit la față ca cineva prins cu mâța în sac.

Keir s-a uitat la el prin ochii îngustați. O umbră i-a traversat chipul, semn că începea să regrete că-l invitase cu el.

— Ei, nu mai spune.

Sprâncenele i s-au arcuit mult deasupra gulerului.

— I-ai băgat degetu' deja?

Lui Shuggie i-a căzut fața îndărătul măștii. A dat lent din cap.

Shuggie a auzit cum Keir lasă să-i scape un oftat plictisit, a văzut cum cortinele din păr de pe ochi îi tresaltă răscolite de suflu.

— Ei bine, tovarășa gagică-mii-i o desfrânată. Stă să-i dai un număr dacă-i ceri.

A rânjit iarăși.

— Asta dacă nu se supără Madonna.

A coborât un chiștoc în interiorul gulerului, cum ai coborî o găleată într-un puț.

— În fine, vreau doar s-o-mpiedici să ne deranjeze. Pricepuși?

Înaintau pe străzile mărginite de imobile de raport gălbui, fără să se oprească ca să se uite la femeile care deșertau găleți de apă cu clor pe trotuar. Keir traversa cartierul cu pași mari, bărbătești, tăind colțuri, sărind peste bănci și ziduri de piatră scunde. Își croia drum direct și eficient spre ea. Shuggie aproape că alerga în urma lui. Keir a încetinit pasul de abia când au ajuns în dreptul unui bloc care arăta modern. Și-a stins chiștocul boțit, a vârât mâna în buzunar și a scos o gumă de mestecat. A băgat-o în gură și a molfăit-o repede. Shuggie simțea mirosul învelișului mentolat și dulce care se spărgea între dinții lui mari, albi. A molfăit-o ca un câine flămând și pe urmă a scos-o din gură.

— Poftim, a spus el, întinzându-i guma umedă lui Shuggie. Tre' s-ai respirația proaspătă pentru doamne.

Shuggie s-a uitat chiorâș la guma cenușie dintre degetele ude ale băiatului. În momentul ăla s-a bucurat că are gulerul ridicat, căci colțurile gurii i s-au arcuit în jos într-o expresie îngrețoșată.

— Nu fi pârțar. Ia-o!

Keir i-a vârât guma sub nas. În silă, Shuggie a luat cocoloșul și l-a băgat în gură. Era cleios, călduț și avea gust de mentă, și de fasole, și de tutun. A constatat cu uimire că nu-l deranjează; l-a plimbat încet prin gură și a savurat gustul. Cu vârful limbii, a împins ultimii stropi din saliva lui Keir în golul uscat dindărătul dinților, în spatele buzelor, ca și când acolo ar fi avut cele mai mari șanse să dureze mai mult.

Au urcat scările până la apartamentele de la ultimul etaj. Pe fiecare palier era o terasă mare, deschisă, iar Shuggie se bucura să se oprească în dreptul fiecăreia și să admire priveliștea, ca un pensionar mulțumit de sine.

Când au ajuns în capul scărilor, Keir s-a răsucit spre el și i-a spus:

— Încearcă să nu vorbești ca un bogătan, bine? Nu vreau să facă mișto de noi.

Keir a apăsat butonul soneriei aflate pe marginea unei uși de sticlă marmorată. Înăuntru s-a deschis o ușă și coridorul a răsunat de muzică pop stridentă. Prin sticla brobonită au văzut cum o învolburare de păr blond se apropie mai mult și mai mult. Acolo, în pragul ușii, s-a ivit o fată urâțică și scundă, cu tenul palid, cu niște ochi mari, verzi, ascunși îndărătul unor ochelari roz cu lentilele ca fundurile de borcan. Părul dat cu gel era strâns în creștet și se răsfira într-o coadă de cal stufoasă, făcută permanent. Pe o parte a capului, dispuse în șiruri ordonate, se vedeau niște agrafe roz care semănau cu coastele de porc.

Era puțin mai mică decât băieții. Oja aplicată neglijent l-a trimis pe Shuggie cu gândul la fetele familiei McAvennie, pe când se furișau de colo colo stângace, încălțate cu pantofii cu toc jos ai lui Colleen.

— Sal'tare, a făcut fata prin ușa crăpată.

— Sal'tare, păpușă.

Keir etala un zâmbet pieziș. Și-a proptit palma pe ușă, acaparator.

Fata a chicotit și pe urmă i-a aruncat o căutătură bănuitoare lui Shuggie.

— Ce vreț'?

A apropiat puțin ușa.

— Mamă-ta-i acas'? s-a interesat Keir.

— Știi foarte bine că-i la muncă.

— În cazul ăsta, putem să intrăm puțin?

— Nu.

Fata s-a foit stingherită în loc și a lipit ușa și mai tare.

— Cum așa, nu?

— Fiin'c-am zis „nu". Mama a zis că mă calcă-n picioare dacă-ți mai dau vreodată drumu' când îi ea la muncă.

— Hai, zău așa.

Keir s-a descălțat.

— Nu, a protestat ea copilărește. Data trecută ai dat-o de gard! Te-ai pișat peste tot pe colac și pe plintă. Mama și-a ieșit din minți când a văzut. Mi-a tăbăcit pielea.

A apropiat ușa până când numai fața i se mai vedea prin crăpătură.

Au rămas așa câteva clipe. Înăuntru s-a auzit cum o casetă cu muzică pop e întoarsă pe partea cealaltă. Keir a vorbit primul.

— Ei bine, ți-am adus asta.

În mână ținea un săpun învelit în celofan sidefat; semăna cu unul dintre săpunurile ieftine care se găseau peste tot la târgul de pe strada Barras și la care Agnes strâmba din nas. Scria clar pe o parte: *A nu se vinde la bucată*.

Mâna ei micuță și albă s-a ivit dindărătul ușii și a luat prudent săpunul. Celofanul a scos un foșnet tăios. Fata a scos un icnet de încântare, apoi a adăugat:

— Asta nu schimbă cu nimic lucrurile.

— Mai vrei să fii gagica mea?

Fata s-a uitat la săpun, apoi la lungan.

— Dap. Poate.

— Atunci vrei să ieși pe-afară? Știi tu, să ardem gazu' nițeluș?

— Nu-u. Nu pot, a spus ea, țuguind buzele.

— Cum așa, nu?

Keir Weir bătea din pleoapele ochilor lui căprui cât de tare putea.

— Fiin'că-i Leanne pe la mine, d-aia.

Keir a dat din cap și i-a prezentat planul pe care îl pregătise.

— Ei bine, el îi Shuggie. Îi place de Leanne.

Shuggie a pășit din semiîntunericul de pe casa scării.

— Așa că poa' să vină și ea ș-așa și pe dincolo.

Fata a făcut ochii cât cepele. A scos un chițăit, și căpșorul ei s-a tras la loc în hol, în timp ce ușa de sticlă s-a închis cu zgomot. Shuggie a urmărit cum norul ciufulit de păr blond o ia la goană de-a lungul holului.

Oare ăsta era momentul care avea să facă din el un băiat normal? Exersatul mersului, și fugăritul mingii, și învățatul scorurilor vechi de la fotbal: totul îl pregătise pentru asta.

Ușa s-a deschis și de după ea s-au ițit două fețișoare. În clipa următoare, ușa s-a trântit la loc. De pe hol s-a auzit un cor de râsete. Keir se foia de pe un picior pe altul, neliniștit.

— Vrei, te rog, să nu mai arăți ca un pârțar? a spus fără să se întoarcă.

Shuggie a tras adânc aer în piept și a încercat să-și îndrepte umerii și spatele, dar în clipa următoare, ca o țestoasă nemulțumită, și-a ascuns fața în canadiană, cu o căutătură furioasă. Ușa s-a deschis iarăși, mai larg de data asta. Cele două fete stăteau în prag și se fâțâiau în loc, jubilând. Leanne Kelly era cu un cap mai înaltă decât cealaltă fată și se zgâia la ei doi pe deasupra tufei de permanent blond. Ținea fălcile încleștate, nu era machiată și nici nu avea zorzoane în păr. Din felul în care a făcut un pas în față și s-a proțăpit în fața băieților, era limpede că crescuse cu o

liotă de frați. Când a deschis gura, încrețea din buze ca și când ș-ar fi apărat dinții. Lui Shuggie i se părea că ochii ei sunt ca niște stafide mici și vigilente.

— Cum poți să mă placi? Nu te-am mai văzut pân-acu', l-a întrebat ea fără menajamente.

Shuggie s-a pierdut cu firea, iar Keir i-a ars un șut în tendonul lui Ahile.

— Păi, cum să zic... chestia e că am auzit o mulțime de lucruri frumoase despre tine.

Fata a încrețit din nas, bănuitoare.

— Care-s alea, ia zi!

— Am auzit că ești foarte atrăgătoare.

— Di ce vorbești așa caraghios? a spus ea, fără să zâmbească, continuând să încrețească din nas. La ce școală ieși?

Fata a mai făcut un pas în lumina de pe casa scării, și Shuggie și-a dat seama că fața ei nu era murdară, ci acoperită de mii de pistrui frumoși. Ochii ei ca stafidele scăpărau în continuare în toate direcțiile, măsurându-l suspicioși.

— Hm, merg la școala de mai sus pe drum, a spus el.

— Haznaua aia de protestanți?

— Da.

Fata a oftat, și încrețitura de pe nas i s-a destins.

— Nasol. Io-s la Sf. Mungo. Îi pentru catolici.

— Nu-i nicio problemă. Mama mea e catolică. Așa că eu sunt jumi-juma, bănuiesc.

Un zâmbet stins i-a mijit fetei pe buze.

— Aci nu contează chestia asta. Frații mei m-ar jupui de vie dac-ar afla că umblu c-un nenorocit de oranjist.

Shuggie a încercat să-și ascundă ușurarea. A simțit cum îl năpădește, și i-a venit să scoată un oftat prelung, înfundat. Ar fi putut să-i spună că e pe trei sferturi catolic, că primise prima împărtășanie, dar în schimb, a zis:

— Ei, ce să-i faci? Bun, atunci. Mi-a părut bine de cunoștință.

S-a răsucit pe călcâie, fluturând cavalerește din mână. Îi venea s-o rupă la fugă.

— N-o face pe inabordabilu', s-a stropșit Leanne. Măcar lasă-mă să-mi pun dracului puloveru' pe mine.

Burnița când au ieșit iar pe străzile cenușii. Înaintau în rânduri ordonate de câte doi. În sus și-n jos, în sus și-n jos printre clădirile identice. La început Shuggie

simțea cum fata îi aruncă ocheade piezișe; pe urmă se zgâia fără menajamente, la fel cum se holba el la bebelușii africani de la televizor. Gura îi rămăsese căscată și ar fi vrut ca ochii ei să se uite în altă parte, dar nu puteau, fiindcă erau derutați de ce vedeau. În tot timpul ăla se juca absentă cu capătul cozii ei de cal castanii.

— Arăți ciudat, a decretat ea într-un final, odată evaluarea finalizată.

— Pardon?

Se întreba cât mai trebuia să treacă până când avea să poată pleca acasă.

— N-ai tătic, așa-i?

Shuggie și-a răsucit gâtul în interiorul manșonului gulerului.

— De ce spui asta?

— M-am prins, a pufnit ea, ca o clarvăzătoare plictisită. Mă pricep să ghicesc lucruri d-astea.

— Tatăl meu e mort, a spus el, și pe urmă s-a întrebat dacă ar afla vreodată în caz că ar fi fost adevărat.

— *Zău?* Ș-al meu la fel!

Fata începea să se înșioreze. Pe urmă a adăugat, ca și când ar fi uitat:

— Vreau să spun, îmi pare rău. Îi groaznic de trist.

Shuggie a scuturat din cele două cortine.

— Nu. Eu găsesc că e grozav.

Leanne a chicotit.

— Îi îngrozitor ce spui. O să te bată Dumnezeu.

— E în regulă. Taică-meu a fost un om rău.

Au mai mers puțin înainte ca ea să vorbească din nou.

— Măcar îți plac fetele?

— Nu știu.

I-a scăpat pe neașteptate, aproape ca o bășină, și a regretat instantaneu. S-a făcut roșu la față și ochii i-au scăpărat spre ea. Ea era șansa lui de a deveni un băiat normal și deja o dăduse-n bară.

Dar fata n-a făcut decât să ofteze.

— Mda, nici io nu știu. De băieți zic. A stat să cumpănească un moment, apoi a adăugat, resemnată aproape:

— Și zî, vrei să fii iubitu' meu chiar ș-așa? Știi tu, deocamdată, doar.

— OK, a spus Shuggie. Deocamdată, doar.

Fata și-a strecurat mâna într-a lui; era mai lungă decât a lui, dar lui Shuggie îi plăcea senzația pe care i-o dădea, de siguranță și căldură. Au ajuns în dreptul unui petic de iarbă neîngrijit și plin de noroi, unde niște copii cu picioarele vinete de

frig jucau fotbal. În capătul celălalt, Keir și fata blondă s-au strecurat înăuntru printr-o spărtură în gardul de plasă.

Leanne s-a oprit în loc, îndărătnică, și și-a încrucișat brațele pe pieptul sfrijit. Shuggie era uluit văzând cum dinții ei se frecau unii de alții în gura micuță.

— Perverșii naibii! s-a stropșit ea. Numa' asta au în cap. Să se ducă acolo și să-și sugă fețele alea râioase. Mi se face greață când îi văd cum se pipăie. De când a împlinit treișpe ani, fata aia a devenit o nimfomană ș-alta nu.

Cei doi s-au uitat cum Keir și partenera lui se fac nevăzuți pe terenul viran. Shuggie a vorbit primul:

— O să ne creadă niște ciudați dacă nu intrăm și noi.

Fata a stat să se gândească o clipă. Scurma praful cu bombeul.

— Și ce-i cu asta? s-a strâmbat ea. O să-i pun pe frații mei să-i omoare.

Keir s-a întors, afundat până la brâu în buruieni, și zvâcnind din încheietura mâinii i-a ordonat lui Shuggie să *se grăbească dracului odată*. Shuggie a tras plasa în lături și, oftând din rărunchi, Leanne a intrat fără tragere din inimă prin spărtură, îndoindu-se aproape la jumătate.

De cealaltă parte a gardului, iarba se înălța formând o colină molcomă și neîngrijită. Pe povârniș se întindea autostrada care ducea spre Edinburgh. Mașinile treceau vâjâind la viteze înspăimântătoare la nici șase metri depărtare. Au înaintat pe dâmbul înverzit de-a lungul brațului autostrăzii până când au ajuns la o pasarelă. Unul după altul, copiii s-au strecurat sub podeț și au înaintat târșâindu-și picioarele de-a lungul terasamentului care cobora și apoi ducea până la autostradă. Locul mirosea a pișat și a gaze de eșapament, dar era uscat, și dacă se așezau îndărătul unuia dintre pilonii de rezistență masivi, era aproape intim.

Cele două perechi ședeau acolo într-o tăcere neliniștită, uitându-se cum trec în grabă excursioniștii de duminică. Rostogoleau pietricele pe povârnișul terasamentului și ovaționau când pietrele ajungeau jos și erau prinse sub roțile mașinilor care goneau, zburând periculos înapoi de-a lungul autostrăzii.

— Ai țigări? s-a interesat fata blondă.

Își turtea la loc o șuviță rebelă sub o agrafă în formă de porcușor.

— Nu, a răspuns Keir.

— Pe cuvânt de onoare! Nu știu, zău, ce caut cu tine, s-a tânguit ea. Stookie mi-a zis că-mi dă un pachet de țigări pe săptămână dacă ies cu el. Nu așa a zis, Leanne?

— A-ham, a făcut lungana, cu gândurile aiurea.

Keir a ridicat din umeri; avea de gând s-o prindă cu ocaua mică.

— Hai, fuguța la Stookie, dacă-i p-așa. Mă doare-n cur.

Era un frig de crăpau pietrele sub pod, unde nu răzbătea soarele plăpând, iar lui Leanne au început să-i clănțănească dinții. Shuggie s-a dezbrăcat de canadiană. S-a uitat la ea cum zâmbește mulțumită în timp ce o îmbracă, apoi a izbucnit în râs văzând cum brațele ei lungi îi ies la capăt din mânecile prea scurte. Și-a pus brațul lung pe după umerii lui. Au rămas așa, tăcuți, o vreme, uitându-se la mașinile care treceau în viteză prin dreptul lor. Când a privit în jur, Shuggie l-a văzut pe Keir lungit peste fata blondă. Deschidea și închidea gura peste a ei de parcă i-ar fi venit să verse.

Shuggie a observat cum o mână cu degete lungi și subțiri se strecoară pe sub hanoracul fetei. Keir s-a lipit de piciorul ei, mușchii curului încordându-i-se de concentrare, iar Shuggie l-a văzut mișcându-și capul încoace și-ncolo pe deasupra gurii ei de parcă ar fi halit-o. Gemea și se freca în timp ce fata se foia stângace sub el. Shuggie se delecta admirând bicepșii ca niște odgoane ai băiatului, arcuirea spinării lui, zvâcnirea bucilor. Keir a deschis ochii și i-a întâlnit privirea lacomă. Conturul buzelor băiatului era umed, și înroșit, și crăpat. A îngustat ochii căprui.

— Te uitai la curu' meu?

— Nu...

Shuggie a întors capul. Traficul se rărise.

Ochii fetei blonde erau aburiți și i se hâiseră pe nas. Arăta de parcă fusese agresată.

— Leanne, puică. Te simți bine, păpușă?

Glasul ei subțiratic s-a reverberat dinspre podul de beton de deasupra.

Leanne, înfrigurată și plictisită, s-a mulțumit să ridice din umeri fără să privească înapoi. Cei doi au continuat să șadă acolo, tăcuți, ascultându-i pe tinerii amorezi din spatele lor. Keir a vorbit primul, în mod voit prea tare.

— Vezi? i s-a adresat el fetei strivite. Toată lumea mă consideră futabil, numa' tu nu.

— Ești un căcănar, a murmurat fata, dar începea să se zvârcolească iarăși sub corpul lui.

Keir a scuipat o flegmă vâscoasă pe beton. Shuggie îi simțea privirea sfredelitoare în ceafă. Băiatul și-a întors atenția la fata strivită sub el.

— Pot să-ț' mai bag degetul o țâră?

— Nu. Îi prea rece.

— Hai, te rog, s-a milogit el. O să suflu peste ele ca să mi le încălzesc. Nici măcar nu trebuie să-ți dai jos pantalonii.

— Nu.

— Da' ț-am zâs că te iubesc. Și ț-am loat și săpun.

— Ai furat săpunu' ăla, a spus fata blondă, ca apoi să ofteze și să adauge: Bine, fie. Da' numa' un minuțel și tre' să-ț' încălzești degetele mai 'nainte.

Shuggie se făcuse roșu ca focul la față. Simțea cum îi dogorește. A luat pieptenele ronțăit al lui Keir din buzunar și a vârât încet capătul în gură. Mirosea a tutun și a gel de păr. Mirosea a Keir.

— Dacă vrei, te las să-mi atingi țâțele, i-a spus Leanne de lângă el. Asta numa' dacă vrei.

A scuturat din cap fără să se uite la ea.

— Nu, mersi.

A cules o mână de pietricele și le-a dat drumul să se rostogolească în josul terasamentului până pe autostradă.

Fata râcâia o dâră de mușchi verde.

— Ei bine, io n-am de gând să stau aci până răcesc cobză.

Shuggie și-a scos pieptenele molfăit din gură și a șters capătul umed de pantaloni. A lăsat o dâră întunecată de umezeală pe picior.

— Ce-ai zice să-ți pieptăn părul?

Fata n-a răspuns, iar Shuggie a simțit cum roșeața îi năpădește iar obrajii. În momentul ăla, ea a oftat și și-a scos încet elasticul scămoșat din păr, iar pletele fine, drepte, strânse în coadă de cal, i-au alunecat peste urechi. Trăsăturile aspre i s-au mai îndulcit. Sprâncenele i-au coborât și pielea acoperită de pistrui nu mai părea așa de întinsă și de străvezie. Părea mai prietenoasă și mult mai mică. Shuggie a luat pieptenele și i l-a trecut prin păr de sus până jos. Castaniul nu era un castaniu oarecare. Era un milion de nuanțe de roșu strălucitor și un melanj de brunuri. Părul îi aluneca printre degete ca mătasea, fiecare șuviță diafană ca borangicul.

Au rămas așa vreme îndelungată, ascultând gemetele stinghere dindărătul lor și uitându-se la autobuzele care traversau încoace și-ncolo spre Edinburgh. Shuggie trecea încetișor pieptenele prin părul fetei și curând ea a închis ochii și și-a rezemat capul pe pieptul lui.

— Maică-ta bea? a întrebat ea pe nepusă masă.

— Câteodată. Puțin, a recunoscut Shuggie. Cum ți-ai dat seama?

— Ai un aer prea îngrijorat.

Fata a ridicat mâna și i-a atins șaua nasului. S-a apucat s-o maseze încetișor.

— Nu-ți face griji. A mea nu pune gura pe băutură, a spus ea. Vreau să zic... În fine, câteodată. Nițel.

Shuggie și-a pironit privirea pe pieptenele care aluneca prin păr. Se uita cum fiecare șuviță se desparte ca apa unui pârâiaș.

— Cred c-o să moară din pricina băuturii.

— Te-ar întrista? l-a întrebat fata.

Shuggie s-a oprit din pieptănat.

— Aș fi distrus. Tu, nu?

Ea a ridicat din umeri.

— Nuș'. Cred că asta-i oricum ce-și doresc alcoolicii.

S-a înfiorat.

— Să moară, vreau să zic. Numa' că unii o iau pe drumu' ocolit, atâta tot.

Shuggie a simțit cum ceva se desprinde în el, ca și când cleiul care îi lipea laolaltă articulațiile ar fi cedat deodată. Își simțea brațele surprinzător de grele, de parcă mușchii încordați care îi împiedicau umerii să se distanțeze începuseră să se destrame dintr-odată. A simțit cum vorbele îi țâșnesc pe gură. Îl făcea să se simtă bine să-i poată spune lucruri. Nu bănuise cât de ușurat se poate simți.

— E greu să nu știi peste ce dai când ajungi seara acasă.

— Mda, da' nu-i niciodată o masă caldă, așa-i?

— Nu, a recunoscut Shuggie.

A simțit cum i se strânge iar stomacul de îngrijorare.

— Ai mulți unchești?

— Da, bine'nțeles, a spus ea. Știi tu, îs catolică.

— Nu! Vreau să zic, știi tu, *un-cheși*.

— A, uncheși din ăia. A, da. Nu fac prea mulți purici, hoitarii naibii. Pân' la urmă, ajung s-o snopească-n bătaie, și pe urmă frații mei ajung mereu să-i bată de le sare apa din cap.

Fata a căscat ca și când explicația era prea banală.

— Treaba mea-i să-i buzunăresc.

— Zău?

Shuggie era surprins de nerușinarea cu care se dădea mare.

— A-ham. Îi las lefteri.

A ridicat din umeri, indiferentă.

— N-am încotro. Mama cheltuiește toți banii de coșniță pe băutură.

Shuggie culegea firele lungi de păr rupte de pe pieptene și le răsucea pe deget, preocupat.

— Mă întreb daca mama mea se știe cu a ta.

— Mă-ndoiesc.

— Vreau să zic de la întâlniri. De la AA, a spus el.

— Nu. Bătrâna Moira a depășit de mult faza asta.

A clătinat din cap.

— A-ncercat vreodată să te trimită la Alateen?

— Nu. Ce-i asta?

— Îi un soi de Alcoolicii Anonimi, doar că pentru familii. Moira a zis că-i un grup de susținere. Mi-a zis c-o să mă ajute să fac față bolii ei.

— Și te-ai dus?

Fata s-a ridicat în capul oaselor și și-a strâns părul în mână.

— O dată. Da' după aia, nici vorbă! Ca ce chestie să mă duc când ea de-abia dacă pune picioru' pe la întâlniri, ei?

Și-a tras mânecile prea scurte peste mâinile învinețite de frig.

— În orice caz, să fi văzut ce sclifosiți erau p-acolo. Toți se văicăreau că mămica lor a băut tot sherry-ul de Crăciun și-a adormit înainte să apuce să deschidă cadourile.

Un zâmbet răutăcios i-a mijit pe buze.

— Așa că io am povestit cum maică-mea a desfăcut toate cadourile și i-a băut loțiunea de după ras a lui frate-meu amestecând-o cu o sticlă de bere de ghimbir. Să le fi văzut mutrele!

Leanne rânjea ca o apucată și și-a luat un accent prețios de Edinburgh.

— Eu o să vreau niște Obsession și o cola dietetică, vă rog.

— Cola *dietetică*?

— A-ham, are grijă de siluetă.

Shuggie a râs, apoi s-a simțit prost.

— Chiar a băut parfumul ăla?

— O, da. Mă rog, a vrut să vadă cum îi. L-a băut pe tot. A fost cât pe ce să-i vină de hac. A vomitat zile de-a rândul.

Leanne și-a masat picioarele înghețate.

— Ce-i drept, voma ei mirosea frumos.

Fața lui Leanne s-a întunecat iarăși; vârful nasului i se înroșise de frig.

— De Crăciunu' următor s-a deșteptățit. Bătrâna Moira Kelly a simțit că-i arde buza și-n Ajunu' Crăciunului s-a dus cu o parte din cadouri la capătu' străzii Duke. A stat în zăpadă până la genunchi și le-a vândut pe marginea drumului ca

să facă rost de niște bani de băutură. A dat un casetofon cu cinci lire ș-un televizor color portabil, cu douăzeci.

— Îmi pare rău.

— Cel mai nasol îi că încă mai achit ratele de la catalog pentru ele.

Vorbele îi țâșniseră pe gură înainte să-și dea seama că le rostise cu voce tare:

— Maică-mea a încercat să se sinucidă aseară.

Leanne s-a răsucit cu fața spre el.

— A luat niște pastile?

— Nu.

— Și-a tăiat venele?

— Mă rog, nu, a șovăit el. Nu de data asta.

— A vârât capul în cuptor?

— Nu. A făcut-o mai demult. Dar am impresia că cel din apartamentul unde ne-am mutat este electric.

— Pfui! Asta nu le împiedică.

Leanne și-a prins o șuviță de păr între degete și și-a inspectat vârfurile despicate.

— Maică-mea a făcut-o o dată când eram plecată în excursie cu școala. Mă distrasem de minune la Grădina Zoologică din Edinburgh uitându-mă la pinguini, da' când am ajuns acasă, frații mei stăteau toți în juru' ei râzând de mama focului. Arăta de ziceai că fusese la solar. Încercase să se omoare și reușise să-și ardă fața. Pe jumate din păr avea dâre de la grătarul din cuptor. Și-a smuls cu furie un fir de păr rupt. Era ca la nebuni. Și-a încrețit definitiv jumate din cap și pe cealaltă și-a ondulat-o.

Shuggie nu se putea abține să râdă. Fata a chicotit înveselită, dar aproape instantaneu a oftat mâhnită.

— Și ia zi, a ta ce-o făcut?

— A încercat să se arunce pe fereastră.

Shuggie a lăsat ochii în jos.

— Dezbrăcată.

— Măiculiță, a fluierat fata. Bătrâna Moira n-a-ncercat niciodată așa ceva. Slavă Domnului că stau la parter.

Shuggie și-a masat brațul; simțea zvârtele proaspete, lăsate de zvârcolirile maică-sii zvâcnindu-i dureros pe sub pulover. Agnes se suise pe pervaz, asta era clar. Era o tactică nouă, și-l băgase în sperieți. O auzea vărsându-și năduful la telefon, dar deodată a tăcut. Când a găsit-o, era în chicinetă cu un picior înăuntru

și unul pe fereastră, cu pizda goală pe pervazul de piatră. Era goală pușcă și răcnea din toți bojocii, și a trebuit să-și folosească toată forța ca s-o tragă înapoi înăuntru. Încă mai avea fâșiuțe din pielea ei sub unghii. În momentul ăla a simțit cum îl năpădește o senzație de sfârșeală, de deznădejde.

— Cred că băutura o să-i vină de hac, și mă simt de parc-ar fi din vina mea.

— Mda. Probabil chiar o să-i vină de hac, a spus fata, pe tonul cu care ar fi vorbit despre vreme. Da', cum ziceam, îi un drum lung și ocolit, și nu poți să faci nimic ca s-o ajuți.

Plescăiturile disperate dindărătul lor au încetat. Leanne s-a aplecat. Părul îi lucea atât de tare, încât aproape că părea ud, iar expresia îi era mai calmă, mai prietenoasă. Curentul rece dinspre autostradă s-a învolburat între ei. Shuggie a dat drumul unui ghemotoc de păr pe terasament și, brusc, l-a năpădit un sentiment de însingurare, ca și când ar fi vrut să stea la Agnes pe genunchi, cum făcea când era mic.

Leanne s-a răsucit și l-a privit peste linia umărului. În lumina cafenie a farurilor a văzut cât de frumoși erau de fapt ochii ei, nu pur și simplu căprui, ci o combinație de auriu, și verde, și un cenușiu mohorât. În momentul acela a știut că n-o să-și poată ține promisiunea. O mințise pe Agnes la fel cum ea îl mințise pe el că se lasă de băut. Ea n-avea să se poată lăsa în veci de băutură, iar el, cum ședea acolo, în frig, împreună cu o fată frumoasă, a știut că n-o să se simtă niciodată cu adevărat un băiat normal.

30

Primul lucru pe care l-a spus când a intrat pe ușă, întorcându-se de la școală, a fost: „Mi-e foame“.

Pe nimeni nu interesa cum se simte sau dacă-i e foame. Pur și simplu îi spuneau ce doresc și cât anume aveau să-i ia. S-a instalat în fotoliu și și-a mai aprins o țigară în timp ce auzea ușile de la dulapurile din chicinetă deschizându-se și închizându-se. „Mămico, nu-i nimic de mâncare!“, a răcnit el din bucătărie. Începuse să i se îngroașe vocea și, deși nu era groasă încă, avea timbrul misecuvenist al unui bărbat în toată firea. Nici măcar nu s-a sinchisit să intre și să vadă dacă e acolo. Era convins că e acolo. Agnes a luat o gură din cană și a întrebat într-o doară, fără să se adreseze cuiva anume: „De ce trebuie să mă luați toți de servitoare?“

Îl auzea cum își târâie ghiozdanul pe mochetă. „Mămicooo, mi-e foame. Mămiiicooo, mi-e foame“, se văicărea. Aproape că o dăduse în cântec de-acum. Ușa de la sufragerie s-a deschis, iar el a intrat târșâindu-și picioarele. Se transforma, se înălța, avea iar un puseu de creștere. Îi era întruna foame.

Agnes s-a uitat la el cum stă acolo, cu părul pieptănat altfel, cu hainele atârnându-i pe umerii ciolănoși, și a decis că nu-i place transformarea aia.

— Ai de gând să mă întrebi cum mi-a mers azi? a întrebat ea, lungind cuvintele.

Shuggie n-a băgat-o în seamă și s-a apucat să parcurgă camera trebăluind, ca o cameristă. A tras draperiile și a aprins veiozele. A aprins șemineul electric, cel la care apela când încerca s-o facă să adoarmă.

— Stinge ăla, s-a rățoit ea.

Băiatul s-a uitat la ea, apoi prin ea ca prin sticlă și a lăsat focul să ardă.

— *Sunt-bine-mulțumesc-dar-tu?* a spus ea, rânjind mânzește.

— Ți-am spus că mi-e foame, și nu e nimic de mâncare în toată casa.

S-a întors cu fața spre ea și, deși se îndreptase de spate, părea obosit.

— Ce-ai de gând să faci în privința asta?

Cum stătea așa, proțăpit acolo, semăna cu bunică-sa. Parc-o și vedea pe Lizzie cu mâna în șold, clătinând din cap dezamăgită, văitându-se că numai dracu’ o s-o mai lecuiască. Chestia asta luat-o prin surprindere, pe urmă a înfuriat-o.

— Nu te uita la mine cu ochii ăia.

Lui Shuggie îi ajunsese până peste cap. S-a așezat față în față cu ea și-și masa tâmplele ca și când l-ar fi durut capul.

— Am zis că mi-e foame.

O ațâța înadins.

— Ce-ai de gând să-mi dai să mănânc?

— O, toți sunteți o apă și-un pământ, ai? Atâta știți, să luați și iar să luați! Ei bine, dă-mi voie să-ți spun ceva: nu mai am nimic de dat.

— Să bei și iar să bei! a maimuțărit-o el. Ei bine, dă-mi voie să-ți spun eu ceva: sunt lihnit.

— Nerușinatule deșirat ce ești!

Dinții falși se frecau unii de alții în maxilarul încleștat. Numai ochii i se mișcau în cap, unul hăis și altul cea, înecați în băutură.

Shuggie s-a ridicat și s-a oprit în dreptul șemineului.

— Ție ți-o fi convenind să stai aici toată ziua, dar eu trebuie să ies și să am de-a face cu oamenii *ăia*.

A scos un oftat prelung, care a sunat ca o cameră de bicicletă spartă. Umerii lui își pierduseră orice fermitate.

— Majoritatea abia dacă vorbesc engleza. Nici măcar nu înțeleg ce predau profesorii.

— Să-mi convină, zici?

Începea să piardă noțiunea timpului.

— Îți dau o masă caldă la școală, nu-i așa? Trei feluri calde, pun pariu. E mai mult decât primesc eu, stând aici de una singură.

Shuggie și-a îndesat limba printre dinți și și-a mușcat-o tare. De abia când a reușit să-și controleze respirația a vorbit iarăși:

— Uite ce e. Dă-mi niște bani din ajutorul social. O să ies iar și-o să iau ceva de mâncare pentru amândoi.

— Ai vrea tu! Ei bine, nu mai sunt bani.

— Cum așa?

Umerii i s-au însuflețit la loc.

— Să vedem. Carnetele de luni, carnetele de marți. Unde s-au dus toți banii pe săptămâna asta?

— *Pff*, a făcut ea, cu o fluturare a mâinii; părea o pasăre care avea colorate doar vârfurile aripilor fluturânde. S-au dus. *Au dispărut.* Ca toți nenorociții pe care i-am cunoscut vreodată.

În momentul acela, Shuggie s-a aplecat și s-a uitat în laterala dosită a fotoliului ei. Nu erau decât șase cutii de bere ieftină. Nu se putea să fi cheltuit tot ajutorul social doar pe atâta lucru.

— Unde s-au dus?

— Oh. La bingo. Azi a fost tragerea cea mare, a spus ea. Mă rog, pe asta, și mi-am mai cumpărat o ruladă mică. Te rog să mă scuzi.

— Agnes, a spus el, o să murim de foame.

Agnes și-a dres glasul. Pe urmă a ridicat din umeri.

— Mda. Probabil.

Shuggie s-a așezat pe mijlocul canapelei și se uita la elementii incandescenți ai șemineului. Agnes a luat altă cutie și, cu unghia lăcuită, a tras de cheiță, care s-a desprins cu un fâsâit delicios. Începea să i se mai domolească arțagul.

— Uite ce e, ar fi bine să mănânci tot la școală. Măcar așa ai parte de o masă caldă, bănuiesc.

Shuggie a vorbit cu glas scăzut.

— Mi-au luat bonurile. Nu mai primesc prânzul gratuit.

S-a uitat la fața ei; își săltase capul la loc deasupra gâtului într-o expresie de derută ofensată.

— Băieții din anul al patrulea. Nu le place cum vorbesc. Au zis că sunt prea fițos. Mi-au luat bonurile. Îmi mănâncă prânzul.

Parcă i s-a ridicat un văl de pe ochi. Șemineul scotea zumzetul lui melodios, spiralele dogoreau de căldură incandescentă, dar în momentul acela Agnes nu simțea decât frig.

— O să murim de foame, a spus ea în șoaptă.

— Știu.

Au rămas multă vreme așa, învăluiți în căldura strălucitoare a șemineului electric, până când Shuggie s-a ridicat. Focul îl adormea, iar mirosul de bere îi întorcea mațele pe dos. Trebuia să iasă. I-a dat prin gând să meargă pe strada principală ca să încerce și să fure niște chipsuri de la chioșcul de ziare pentru la cină, cum îl învățase Keir. Patru sau cinci pungi, și-a zis, și n-avea să le mai fie nici lui, nici ei foame.

Agnes l-a urmărit cum se ridică și-și târșâie picioarele fără zgomot până la ușă, turtind mocheta sub tălpi. După ultimul puseu de creștere, aproape că-l ajunsese pe frate-său în înălțime. Avea aproape cincisprezece ani și durerile de creștere îl făcuseră irascibil. Pe Agnes o trimitea cu gândul la o caramea albicioasă, întinsă prea tare, gata să se rupă de la mijloc. Vedea că amândoi băieții ei aveau aceeași

gârboveală de moșneag, Alexander și Hugh, aceiași umeri încovoiați. Cum se uita la el, a simțit că i se face dor de celălalt băiat. A încercat s-o mascheze.

— Carevasăzică, și tu mă lași?

— Poftim?

— Ai luat tot ce era de luat, și-acum gata.

— Ce-ai zis?

— N-ai făcut niciodată foamea până acum. Niciodată în toți anii ăștia.

— Știu, a mințit el.

N-avea rost să se ia la ceartă cu ea acum.

Cu greutate, Agnes s-a ridicat din fotoliu. L-a îmbrâncit pe băiat, care șovăia în prag, neștiind încotro s-o apuce.

— Poftim, dă-mi voie să te ajut eu.

A ieșit pe ușă și a pășit în hol; umărul i s-a izbit de tocul ușii, care a pârâit.

A auzit cum apasă cu unghiile tastele de la telefon. A auzit-o bombănind în barbă și pe urmă:

— Bună ziua! Da. Un taxi, vă rog. Pentru Bain. Exact. La ieșirea de pe esplanadă.

Agnes s-a întors în cameră cu un aer triumfător.

— Ei bine, nu m-am gândit niciodată c-o să mă părăsești.

— Zău așa, a spus el pe un ton rugător, întinzând palmele desfăcute spre ea.

Nimic din el nu voia să-i facă rău.

— *Nu plec.*

Agnes s-a lăsat să alunece la loc în fotoliul pentru băut.

— Ei, cum nu? Toți pleacă. Toți până la unu'.

— Unde-aș putea pleca? Nu am unde să mă duc.

Agnes începuse să se scufunde în sine. S-a apucat să vorbească singură.

— Am crescut o liotă de porci ingrați. Te-am văzut cum te uitai la ușa aia, cum stăteai cu ochii pe ceas. Ei bine, du-te dracului.

Afară, în stradă, un taxi a claxonat de trei ori. Huruitul motorului diesel s-a reverberat prin canionul mărginit de imobile de raport.

— Pleacă! s-a stropșit ea. Valea! Cară-te la afurisitul de frate-tău. Să vedem dacă-ți dă el de mâncare. Pe mine mă doare-n cur.

— Nu, nu vreau să plec. Trebuie să rămân aici, cu tine. Doar noi doi. Cum ne-am promis unul altuia.

A început să-i tremure buza. A traversat camera până la ea și a încercat s-o ia în brațe, a încercat să-și împletească degetele pe ceafa ei.

Părând că-și pierde răbdarea, taxiul a claxonat iarăși. Ea i-a apucat brațele și și-a afundat unghiile în carnea moale a încheieturilor lui.

— Voi și promisiunile voastre nenorocite. N-am cunoscut încă bărbatul care să se țină de cuvânt. N-aveți decât să stați cu mâinile-n sân, să vă îndopați până nu mai puteți și pe urmă să râdeți de să vă căcați pe voi. *Agnes Bain.* HA-HA!

— Nu!

Shuggie căuta s-o apuce de păr, de pulover, de ceafă. De orice.

— Uite ce e! a căutat ea să-l convingă în timp ce îi descleșta mâinile de pe corpul ei.

Preț de câteva clipe, ceața i s-a ridicat de pe ochi și a avut impresia că maică-sa chiar ar putea fi înăuntru.

— Nu mă pune să-ți chem un taxi ca pe urmă să stai acolo ca prostu' și să mă faci pe mine să pic de mincinoasă. Ia-ți geanta. Te-am dat afară!

A sunat telefonul. Ea l-a îmbrâncit din drum și o ploaie de mărgele s-a smuls de pe gulerul puloverului. Telefonul suna în continuare. Clopoțeii soneriei îl făceau să-i zbârnăie creierul. Shuggie a răspuns într-o stare de zăpăceală și un bărbat cu o voce țâfnoasă a întrebat:

— Ai comandat un taxi pe numele Bain, amice?

— Îhî!

Shuggie și-a șters fața cu mâneca.

— Ei bine, șoferu' e jos. Nu poa' să stea toată ziua după tine, fir-ar a dracului de treabă.

Shuggie a pus receptorul la loc în furcă și a rămas în hol, așteptând-o să zică ceva, orice. În clipa aia Agnes ar fi putut să spună orice, iar el s-ar fi declarat mulțumit și ar fi iertat-o. Și-ar fi ocupat locul lângă ea și și-ar fi înfășurat brațele pe după picioarele ei. N-avea o problemă să facă foamea, cât timp făceau foamea împreună.

Dar nu. Agnes nici nu s-a uitat la el. N-a scos o vorbă. Așa că Shuggie și-a luat geanta de școală și a ieșit pe ușă, a coborât scara în spirală și a traversat holul placat cu faianță. Șoferul și-a împăturit ziarul în timp ce băiatul se suia în taxiul negru.

Agnes s-a dus la fereastra boltită și a privit în jos, la străduța îngustă. A văzut cum copilașul ei iese din gang și cercetează înaltul, căutând-o din priviri. A încuviințat din cap, satisfăcută că avusese dreptate, că știuse întotdeauna că o s-o părăsească și el, cum făceau toți. L-a urmărit cum se urcă în taxiul care aștepta, și în clipa aia a știut că-l pierduse.

Șoferul l-a întrebat pe Shuggie încotro se îndreaptă. Băiatul ședea pur și simplu pe banchetă și a stat să se gândească multă vreme, neștiind sigur încotro s-o apuce, trăgând de timp în așteptarea unui semn cât de mic. Arunca priviri neliniștite înspre ieșirea din gang. Se ștergea la ochi cu mâneca de la puloverul de uniformă, sperând de fiecare dată când lua mâna de la ochi că o s-o zărească acolo.

Șoferul l-a urmărit în oglinda retrovizoare și pe urmă s-a răsucit, privindu-l cu o expresie îngrijorată.

— Ești bine, micuțule? s-a interesat el, simțind cum începe să-și piardă răbdarea.

Nimeni n-a apărut la ieșirea din gang.

— South Side, vă rog.

Taxiul l-a dus pe băiat prin inima aglomerată a Glasgow-ului, urmând o rută dezlânată din East End până în South Side. Au trecut prin dreptul gării victoriene și a văzut băieți de vârsta lui, cu un aer rătăcit, în hanorace ca niște baloane și blugi strâmți, arzând gazul prin jurul sălilor de jocuri și al locurilor de distracție care împânzeau zona. Taxiul a luat-o pe o stradă mărginită de clădiri de birouri, și oamenii plecau de la muncă și se așezau la coadă în stațiile de autobuz de la colțuri. Se aprindeau luminile în magazinele de chilipiruri, iar Shuggie se uita la femeile cu sacoșe doldora de cadouri de Crăciun. În câteva rânduri, și-a dres glasul ca să-l roage pe șofer să întoarcă, dar n-a făcut-o. Goneau peste Clyde-ul cel lat și cenușiu, cu macaralele lui albastre dezafectate și șantierele navale.

— Un'e anume mai exact, amice? a vrut să știe bărbatul.

Shuggie nu știa adresa exactă. Știa că se află pe Kilmarnock Road și era aproape sigur că se găsea dincolo de banca de economii, așa că asta i-a spus bărbatului. Șoferul a scos un oftat și a plecat capul, rulând încet de-a lungul bulevardului congestionat și uitându-se după o bancă cu o firmă albastră, aflată pe un colț.

Aici, imobilele victoriene își păstrau aerul maiestuos. Erau construite din gresie roșie scumpă, și nu din cea nisipie, poroasă, ca cele din East End, care absorbea tot jegul și igrasia orașului și le reținea decenii de-a rândul. Bulevardul era animat de energia precipitată a studenților, imigranților și tinerilor carieriști. Taxiul a trecut prin dreptul barurilor și al prăvăliilor cu delicatese. Erau librării mici, cârciumi cu mesele afară, pe trotuar, și magazine care vindeau haine după ultima modă importate de jos, din sud. Shuggie era atent la o tânără care ducea flori în coșul bicicletei și a fost cât pe ce să rateze banca. Era acolo, pe stânga, veche și friguroasă din câte părea, cu o firmă mare, albastră, exact cum și-o amintea.

Taxiul a executat o piruetă precisă.

— Doișpe lire, a spus bărbatul, oprind aparatul de taxat.

Shuggie a simțit cum îl cuprinde panica.

— Așteptați un minut, vă rog, a spus, dând să apuce mânerul portierei.

— Neah, amice.

Bătrânul șofer a încuiat ușa din telecomandă.

— Doișpe lire, te rog.

Shuggie a încercat mânerul blocat; nu s-a clintit din loc.

— Vă rog. O să achite fratele meu, el locuiește în clădirea aia de-acolo.

— Fiule, probabil ai impresia că m-am născut ieri. Dacă deschid ușa, o s-o rupi la fugă pe strada aia ca un nenorocit de irlandez cu morcovu-n cur.

Shuggie s-a lăsat să alunece la loc pe banchetă.

— Domnu', nu am niciun ban.

Șoferul de abia dacă a tresărit auzind ceea ce prevăzuse că o să urmeze.

— Atunci mergem la poliție.

A tras frâna de mână, iar Shuggie a simțit cum taxiul trepidează și intră în viteză. Roțile din față au cotit, pregătindu-se să se înscrie în traficul serii.

— Domnu'! a răbufnit Shuggie, pradă panicii. Ăă... Vă las să-mi atingeți cocoșelul.

Șoferul l-a privit pe băiat o vreme în oglinda retrovizoare. Bărbatul era rumen la față, cu niște ochi mici, înfundați în orbite. Privirea lui era impenetrabilă. Buzele de abia i s-au mișcat sub mustață.

— Fiule, câți ani ai?

Bărbatul nu-și dezlipea ochii de pe chipul băiatului. A părut că-și lasă capul pe spate și mustața i-a tresăltat nemulțumită. Shuggie a încercat să zâmbească, dar buzele i se uscaseră și nu i se dezlipeau de dinți.

— Serios vorbesc. Sincer, puteți să-mi atingeți cocoșelul sau puteți să vă jucați cu fundul meu, a spus el pe un ton serios. Dacă doriți.

Pe neașteptate, luminițele roșii de deasupra încuietorilor s-au stins. În ochii bărbatului se citea mila, dar Shuggie era prea înspăimântat să lase asta să-i lezeze orgoliul.

— Fiule, nu accept decât bani peșin.

Shuggie a încercat portiera și aproape că s-a prăvălit pe caldarâm. Femei obosite cu sacoșe grele făceau zorite slalom pe trotuarul lat. Cu mișcări greoaie din cauza agitației, Shuggie s-a împleticit printre șirurile de cumpărători sârguincioși și s-a oprit la adăpost, în dreptul intrării în gang. A găsit numele Bain

pe panoul mare de la interfon. A apăsat pe buton și a așteptat, dar n-a răspuns nimeni. Și-a simțit picioarele zvâcnind de panică încordată, amenințând s-o ia la fugă. A apăsat iar butonul soneriei și și-a plimbat privirea în lungul străzii, căutând o aglomerație sau un gang deschis în care să se poată pierde. Îndărătul lui, taximetristul a oftat.

— Bun, băiete, urcă înapoi în taxi.

Exact în clipa aia, interfonul a cârâit și s-a auzit o voce.

— Alo?

Când a coborât, Leek încă mai era îmbrăcat cu hainele de la muncă. Praful gros de ipsos îl făcea să arate ca fantoma unui brutar. A traversat până la taxi și i-a achitat bărbatului cele douăsprezece lire. Shuggie l-a urmărit cum își socotește tot măruntul în monede de zece și cinci peni. Când a terminat, și-a întors fața albă spre fratele lui mai mic. Umerii i s-au destins.

— Dumnezeule! s-a stropșit el. A-nceput devreme cu tine.

Leek l-a condus pe frate-său până la ultimul etaj al clădirii. Au ajuns în dreptul ușii apartamentului și au intrat într-un hol fără geamuri. Din hol se deschideau cinci sau șase uși; îndărătul fiecăreia dintre ele se găsea o garsonieră de nefamiliști. Leek a vârât cheia într-o yală șubredă și a deschis ușa.

Shuggie mai fusese o singură dată acolo, când Leek venise pe neașteptate să-l caute. Agnes trăsese la măsea și un oțelar din blocul de alături se bucurase să-i țină isonul. Încă nu se făcuse de prânz și-i dăduseră de înțeles că e în plus și, undeva, în adâncul sufletului, Shuggie simțea că nu mai are vlagă să o păzească.

Așa că plecase să-l caute pe Keir de-a lungul esplanadei pe o ploaie torențială, adăpostindu-se pe sub chioșcurile de ziare și în pragurile cârciumilor. A simțit un frison pe șira spinării, s-a răsucit și l-a văzut pe frate-său cum îl urmărește din intrarea unui bloc. Se uita la el și atât. Shuggie n-ar fi putut spune de când stătea Leek acolo. Nu-l mai văzuse pe frate-său de aproape optsprezece luni. Shuggie i-a făcut timid din mână și a traversat strada neîncrezător. Îi era frică, fiindcă știa că lui Leek nu-i place să fie prins la colț și se temea că frate-său are să-și folosească picioarele alea lungi ca s-o rupă la fugă. Dar Leek nu fugise. Se mulțumise să dea din cap și pe urmă îi arsese una tare peste umăr.

În sâmbăta aceea ploioasă, Leek îl dusese tocmai în capătul celălalt al orașului, unde-și petrecuseră câteva ceasuri tihnite. L-a îndopat cu un bol de cereale pline de zahăr și pe urmă au stat pe canapea și s-au uitat împreună la *Doctor Who*. Shuggie se prefăcuse că adoarme și s-a lăsat să alunece încet spre coapsa îngustă a

lui Leek. Leek nu l-a împins, iar Shuggie nu putuse să-i spună cât de dor îi fusese de el.

Leek n-a mai suflat o vorbă despre asta. N-a pomenit niciodată de câte ori se dusese să vegheze asupra lui Shuggie. Shuggie n-a știut niciodată dacă atunci fusese prima oară sau a o suta. Se bucura că fusese acolo.

Așa că Shuggie mai văzuse camera aia o dată. Încăperea în sine era spațioasă și impresionantă, iar ceea ce altcândva trebuie că fusese un living elegant era acum ticsit cu mobilă de împrumut. Camera părea mai degrabă înaltă decât lată, iar în partea din față erau niște ferestre boltite prin care pătrundea lumina înserării și zgomotul traficului se revărsa dinspre bulevard. Shuggie și-a plimbat privirea în jur; era ceva diferit de data asta, dar nu-și putea da seama ce anume.

Leek și-a ocupat locul în fața televizorului dat la maximum și s-a apucat să înfulece tăiței fierbinți. L-a surprins holbându-se la el.

— Tocmai a fiert apa.

Shuggie a spart folia de aluminiu de pe o cutie de tăiței și a vărsat apa năvalnică din ceainicul aburind. Știa că trebuie să-i lase să se înmoaie timp de cinci minute, dar caserola îi frigea mâna, iar mirosul tăițeilor ieftini îi zgândărea foamea. Mai mult ca sigur că i se umeziseră buzele de poftă și, când a înălțat privirea, Leek îi întindea singura furculiță pe care o avea. A dat în lături niște haine de la capătul patului îngust.

— Stai jos, îmi dai fiori.

Shuggie s-a așezat unde i se spusese și amândoi au stat înghesuiți unul în altul în fața televizorului, în tăcere. Băiatul încerca să nu mănânce prea repede, căuta să nu fie porc, să fie un musafir politicos, așa cum îl învățase ea mereu.

— Mulțumesc frumos pentru cină, a spus, de parcă fusese o friptură grozavă de duminică.

După o vreme, Leek a întrebat:

— Și zi așa, cum se face că până la urmă l-a dat afară pe prințișor?

— Nuș', a răspuns Shuggie.

— De cât timp s-a reapucat de băut de data asta?

Shuggie a clătinat din cap.

— Nu m-am mai obosit să țin socoteala. S-a lăsat de băut o perioadă foarte scurtă în preajma Halloweenului, dar nu știu de ce, și n-a reușit să se țină.

Leek a scos un oftat a dezamăgire, ca și când asta era tot ce avea nevoie să știe.

— Am crezut că ai învățat lecția de-acuma. N-o să se lase niciodată de băutură.

Shuggie se holba la zeama mocirloasă.

— E posibil. Trebuie doar să mă străduiesc mai tare s-o ajut. Să fiu bun cu ea. Să am grijă să fiu ordonat. Pot s-o ajut să-și revină.

Pe urmă a adăugat:

— În orice caz, ai putea să dai și tu o mână de ajutor.

Leek și-a frecat pieptul în care i se pusese un nod.

— Aa! Înțeleg. Te-a dat afară fiindcă ești un văicăreț pisălog.

Shuggie a ignorat împunsătura. S-a uitat în jur la toate lucrurile pe care Leek le adunase ca să-și încropească un mic cămin: o ceașcă, un bol, un singur set de prosoape. Erau și lucruri găsite, îngrămădite de-a valma: un felinar de voiaj cu petrol lampant pe o noptieră, un scaun de bucătărie folosit pe post de uscător de rufe. Camera avea un aer dezlânat și ponosit, ca o cameră de serviciu dintr-o casă veche, unde oamenii înghesuie lucrurile de care nu mai au nevoie. Chiar și așa, printre obiectele de mobilier sărăcăcioase îngrămădite erau și niște jucării electronice scumpe: un telescop, o cameră video japoneză pe un trepied, un Lamborghini cu telecomandă. Arăta ca ascunzătoarea unui băiat, bârlogul cuiva care cheltuia numai pe lucruri netrebuincioase. Și în clipa aceea, Shuggie și-a dat seama ce anume era diferit de data asta: era organizată. Era ordonată, fiindcă Leek își împachetase viața într-un set de cutii cafenii. Ședeau amenințătoare în celălalt colț. Pleca.

În timp ce Leek se uita la televizor, Shuggie se simțea mai singur ca niciodată. Și-a plimbat privirea prin încăperea de închiriat și în momentul ăla și-a dat seama ce era. Nu mai părea ponosită. Arăta minunat. Nu era un loc unde să se ascundă de ea, sau un bârlog secret. Era ultimul ponton. Leek pleca.

I-a scrutat fața întoarsă din profil. Fratele lui mai mare încă mai avea gheboșeala, umerii încordați și gura îndârjită, însă acum ochii lui păreau verzi, nu cenușii, și-și purta cu încredere părul dat de pe frunte. Shuggie se zgâia la el cum șade acolo, uitându-se la televizor, și se simțea invidios văzând împăcarea aceea nouă din privirea lui absentă.

— Ce crezi c-o să se întâmple cu ea?

— O să se dezmeticească din beție. O să te implore să te întorci. Pe urmă o s-o ia din nou de la capăt, a spus Leek, sec. Dar între timp va fi prins gustul și-o să te tot dea afară.

— Vreau să zic pe termen lung.

— Ah. O să ajungă în stradă din cauza băuturii, a spus Leek, pe un ton prea grăbit și indiferent.

— În stradă? N-are cum! Nici nu iese din casă fără să-și mascheze zgârieturile de pe pantofi cu dermatograf.

— Shuggie, începe să fie prea bătrână pentru povestea asta. E doar o chestiune de timp până când o s-o ajungă din urmă.

S-a scobit în nas.

— Ce-o să facă după ce tu o să pleci? Ce-o să facă atunci când n-o s-o mai dorească bărbații?

— Atunci n-o să plec, a spus Shuggie cu convingere.

Leek a zâmbit cu înțeles.

— Deci o să fii un amărât din ăla între două vârste care încă mai trăiește cu mămica? Care încă o mai lasă pe mămica să-i cumpere toate hainele și se fâțâie încoace și-ncolo până la oficiul poștal târând un căruț de pensionari.

A făcut o biluță și a proiectat-o într-un colț cu un bobârnac.

— În plus, dacă chiar se putea înzdrăveni, ar fi făcut-o până acum.

Leek și-a scărpinat bărbia, dar ochii i s-au întors la micul ecran de televizor.

— O s-ajungă în stradă din cauza băuturii. O să-ți vină și ție mintea la cap. Mai devreme sau mai târziu.

În momentul acela, Shuggie era convins că până atunci jucaseră leapșa și nimeni nu se sinchisise să-i explice regulile. Nu știuse că urmează să pună întrebarea aia, dar, în clipa în care a făcut-o, și-a dat seama că își dorea s-o fi pus de foarte multă vreme.

— De ce nu te-ai întors niciodată după mine?

Leek și-a dezlipit ochii de la televizor și i-a întâlnit privirea stăruitoare a lui Shuggie. L-a înșfăcat pe frate-său pe după ceafă.

— Nu-i corect, Shuggie. Cum să te pot crește eu? Ce am eu? Pe deasupra, tu încă te mai minți singur. Uite-te la tine! Nimeni nu te poate ajuta în afară de tine. Vreau să zic, gândește-te. Gândește-te cât mi-a luat mie, și în tot timpul ăla Caff nu s-a întors o dată după mine.

Dinspre holul acoperit cu mochetă s-a auzit tare o sonerie.

— Shuggie. *Doar n-ai făcut una ca asta.*

Se holba la frate-său cu ochii măriți de groază. Sunetul ascuțit al soneriei a răsunat iarăși, mai insistent și mai furios de data aia. Leek a zbughit-o spre hol, iar Shuggie l-a auzit răcnind în receptor, căznindu-se să se facă auzit peste larma străzii intens circulate.

— *N-am vrut.*

Shuggie vorbea singur, fără să se adreseze cuiva anume.

— Nu i-am spus decât că e pe Kilmarnock Road.

Nu făcea decât să înrăutățească lucrurile.

— Aa... Se poate să-i fi spus că e mai sus de bancă.

— Pârâcios afurisit ce ești!

Leek a luat un borcan murdar, plin cu monede de aramă, și l-a deșertat pe patul de o persoană. În încăpere s-a răspândit un miros metalic grețos. Cu gesturi îndemânatice, a inspectat monedele și a numărat în jur de zece lire. A vârât monedele în salopeta murdară de praf și, zornăind, a ieșit pe ușă, apoi a coborât pe casa scării. Shuggie îl auzea cum zăngăne în depărtare.

Când Leek s-a întors, era tulburat și furios, roșu la față de la urcatul scărilor și crispat de indignare. Shuggie a simțit cum tăițeii calzi din burtă se transformă în viermi. Leek se oprise în pragul ușii cu o sacoșă de plastic în mâini. Sacoșa era plină cu conserve de șarlotă Bird. Leek și-a dat bretonul umed din ochi. Acum fruntea îi era rozalie și nu mai era murdară de praf.

— Crema aia de ou, a spus el, trăgându-și sufletul, tocmai a cheltuit ultimii mei bani din salariu pe un tur turistic al Glasgow-ului.

Shuggie a simțit cum îl pufnește un râs dement, nervos. A încercat să-și acopere gura cu mâneca, dar chiar și-așa, i-a scăpat.

— Nu-i amuzant, în pula mea! s-a zborșit Leek, dar zâmbea, iar pe urmă râdea de-adevăratelea. Veștile proaste se țin scai de tine. Întotdeauna a fost așa.

Cineva a dat mai tare volumul televizorului într-o altă garsonieră; Leek a schițat un salut cu două degete spre peretele învecinat și a închis ușa din placaj subțire.

— Se pare că mămica a sunat la compania de taxiuri și le-a spus să vină după ea. Când a ieșit din gang, a pus sacoșa cu șarlotă pe bancheta din spate și i-a spus șoferului s-o aducă aici. Omul i-a zis „nici nu mă gândesc“, dar ea i-a spus că băiatul ei o să achite cursa la destinație. Ba chiar că o să-i las șoferului două lire bacșiș!

Leek s-a oprit din râs. S-a prăvălit peste cutiile lui de carton pentru mutare.

— Nu cred că mai am suficient nici de autobuz până la muncă.

— Dar de ce a trimis șarlota încoace? a întrebat Shuggie.

Se întreba la ce lucru îngrozitor era posibil să se fi dedat ca să facă rost de bani pentru mâncarea aia.

Leek începuse să se descalțe când soneria a urlat iarăși. S-au uitat unul la altul nevenindu-le să creadă. Leek s-a dus la interfonul de pe hol. Când s-a întors, avea un aer distrus și preocupat; zâmbetul îi pierise. Din buzunar a scos un briceag mic

și, stând în genunchi, a spart lacătul de la contorul de gaz până când un pumn de monede argintii s-au prăvălit din el. Fără să spună nimic, le-a adunat și a coborât scările.

De data aia, Leek a lipsit o veșnicie. Shuggie rămăsese țintuit în loc. Își șoptea singur, iar și iar: „N-ar fi trebuit să te las singură, îmi pare rău, n-ar fi trebuit să te las singură, îmi pare rău“, într-o litanie neîntreruptă.

Ușa s-a deschis, iar Leek a pășit prin întuneric și a intrat înapoi în garsonieră. Sub albeața prafului, fața lui era și mai albă. Leek strângea ceva la piept, și când a vorbit, a făcut-o pe tonul lui șoptit, sfios, de pe vremuri. Hotărât lucru, nu mai zâmbea.

— Shuggie, a spus el în șoaptă, taximetristul așteaptă jos. I-am dat un pumn de monede și-a zis că te duce înapoi acasă. Oricum avea drum spre est. Strânge-ți lucrurile și du-te acasă.

Shuggie a încuviințat din cap încet, ascultător. El era cel care primise leapșa. N-avea să se elibereze niciodată.

— Ce e în sacoșă?

Leek s-a uitat în jos la punga albă de plastic din brațele lui și a desfăcut nodul făcut la gură. Shuggie a văzut cum umerii i se arcuiesc până în dreptul urechilor. Indiferent ce era, făcuse ca furia lui Leek să lase locul îngrijorării; aproape că-l băgase în sperieți. Leek a vârât mâna înăuntru și a extras încet obiectul de plastic cafeniu cu cablul lui spiralat, răsucit.

— Nu cred că-i semn bun.

Era telefonul de acasă de la maică-sa.

Era sfârșitul oricărei comunicări, un semn că avea de gând să-și facă rău și de data asta n-o să cheme pe nimeni în ajutor — nici pe maistrul lui Leek, nici pe Shug, nici pe Shuggie. Conservele cu șarlotă erau un „duceți-vă dracului“ adresat unor fii nerecunoscători. Se asigura că puișorul ei are de mâncare, iar acum își lua rămas-bun.

31

Era martie și era ziua ei. Shuggie a furat două mâini de narcise ofilite de la prăvălia pakistanezului. Din după-amiaza aceea de la Leek, ascunsese carnetele de alocații și se asigura că au suficient pentru mâncare înainte ca ea să-și cumpere băutura pe săptămâna respectivă.

Începând de la Crăciun, pusese deoparte câte puțin din banii din contor, departe de ochii ei, ca să-i dea câteva lire pe care să le joace la bingo cu ocazia zilei ei speciale. Ea luase plicul pe jumătate plin cu monede și-l strânsese la piept de parc-ar fi fost bijuteriile coroanei. Fusese așa de fericită.

Când poliția a adus-o acasă a doua zi dimineață, aerul din cameră era dens și grețos de la polenul narciselor putrezite. O găsiseră rătăcind pe malul râului Clyde. Își pierduse pantofii și mantoul mov cel bun. Nici măcar nu ajunsese la sala de bingo.

Agnes nici nu-l putea privi în ochi pe Shuggie de rușine, iar băiatul nu se putea uita la ea, apăsat fiind de propria-i prostie. Frigul îndurat în noaptea de martie petrecută pe afară îi inflamase plămânii încărcați, așa că Shuggie i-a umplut cada cu apă în care a presărat din belșug sare. I-a călcat și i-a pregătit un set de schimburi curate. I-a făcut un ceai cu lapte pe care i l-a așezat în fața ușii de la baie, apoi a plecat, fără ca vreunul să fi rostit un cuvânt măcar.

Îmbrăcat pentru școală, a traversat în fugă strada împreună cu ceilalți copii și a fost surprins să audă două monede de cincizeci de peni din contorul de gaz zornăind în buzunarul canadienei. A împietrit. Le-a răsucit în palmă. S-a suit în primul autobuz, fără să-l intereseze unde mergea, și l-a întrebat pe șofer până unde-i ajung banii.

Priveliștea de la etajul al șaisprezecelea al blocului-turn din Sighthill îl făcea să se simtă minuscul. Orașul forfotea de viață dedesubt, iar el nu văzuse nici măcar jumătate. Shuggie și-a îndesat picioarele prin peretele din bolțari al spălătoriei și a privit în zare la întinderea nesfârșită. Timp de ore întregi, a urmărit cu privirea autobuzele portocalii șerpuind printre zidurile de gresie cenușie. S-a uitat cum

nori de ploaie plumburii întunecau turnulețele gotice ale spitalului, în vreme ce, altundeva, un soare încăpățânat însuflețea sticla și oțelul orașului.

Își simțea picioarele și brațele grele cum îi atârnau deasupra orașului, dar a găsit plicul în buzunarul de la sacou și l-a scos ca să se gândească la el pentru a o suta oară. Nu avea nicio adresă a expeditorului, doar o ștampilă poștală cu Barrow-in-Furness. Nu știa unde e Barrow-in-Furness, dar după nume nu părea a fi un loc din Scoția.

Era o felicitare de Crăciun care sosise cu două luni întârziere. Leek își găsise de lucru altundeva. Construiau case noi și aveau nevoie de tineri buni la toate: pus faianță, tencuit, montat acoperișuri. Îi spunea că salariul e decent și că nu știe când o să se întoarcă. Nu începuse școala de artă încă, poate la anul, îi scrisese, sau anul următor. În schimb, avea o fată drăguță care lucra la o ceainărie și le plăcea să se plimbe împreună într-un loc numit „landă". Înăuntrul felicitării era lipită o bancnotă de douăzeci de lire, una nou-nouță, care nu fusese îndoită niciodată. Shuggie se gândise multă vreme la banii ăia. Și-a îngăduit o mică reverie cu Leek care-l aștepta într-o stație de autobuz aflată undeva departe. Pe urmă i-a cheltuit pe carne proaspătă și a surprins-o pe Agnes cu un bol plin ochi cu tocană.

Mai fusese ceva în felicitarea de Crăciun; o filă dintr-un caiet dictando acoperită cu portretul în creion al unui băiețel. Ședea turcește la piciorul unui pat nefăcut, cu spatele spre artist, așa încât i se vedea capătul șirei spinării, acolo unde bluza și pantalonii de pijama nu se suprapuneau. Lucrul care îi capta atenția băiatului era cuibărit discret în curba arcuită a trupului lui. Băiatul era cu desăvârșire absorbit, cu fața în contre-jour, și părea că se joacă cu niște căluți care puteau fi la fel de bine niște jucării din lemn, soldăței sau troiani. Shuggie știa ce sunt, că sunt păpușile parfumate, viu colorate și vesele, pentru fetițe. Erau poneii drăguți, iar Leek știa de pe-atunci. Leek știuse dintotdeauna.

Vântul rece dinspre nord vâjâia prin spălătoria de beton, înroșindu-i nasul. Când n-a mai răbdat, a vârât felicitarea la loc în buzunarul hainei și s-a dus acasă.

Când s-a întors, toate luminile erau aprinse. Narcisele furate încă se mai veștejeau peste tot prin cameră, iar Shuggie simțea mirosul de drojdie și de putreziciune al izolării ei. Shuggie a ascultat tânguirea avertismentului centralistei în timp ce punea receptorul abandonat la loc în furcă. Avusese multă treabă; pixul roșu era pe cartea de telefon și se vedeau hașurări noi peste nume vechi.

Agnes dormea în fotoliul ei. Semăna cu o lumânare topită — picioarele lipsite de vlagă și capul atârnându-i într-o parte. Shuggie a ocolit fotoliul și a zgâlțâit cutiile pitite de Tennent's, ca să vadă cât băuse. A ridicat sticla de votcă în lumină și a măsurat din ochi cât mai rămăsese pe fund. Era aproape goală.

În tăcerea din cameră, a auzit-o cum tușește în stupoarea ei, pe urmă a râgâit și un firișor de fiere i s-a prelins pe buze. Shuggie a vârât mâna în mâneca de la puloverul ei și a scos hârtia igienică, cu grijă, ca să n-o trezească. Cu gesturi experte, i-a băgat un deget în gură și a extras sputa și fierea. A șters-o la gură și i-a proptit la loc capul pe umărul stâng.

Simțea un gol în burtă. Era mai jos de stomac și mai profund decât foamea. S-a așezat la picioarele ei și s-a apucat să-i vorbească cu glas scăzut.

— Te iubesc, mămico. Îmi pare rău că n-am putut să te ajut noaptea trecută.

Shuggie i-a ridicat ușurel laba piciorului, i-a desfăcut mai întâi catarama micuță de la gleznă și apoi i-a scos pe rând fiecare pantof cu toc cui, trăgându-i cu grijă cusătura întărită a dresurilor negre dintre degete. I-a masat cu blândețe tălpile reci și pe urmă i-a așezat fiecare picior pe rând, cu grijă, la loc pe podea. I-a vorbit cât de încetișor a putut.

— Azi am fost până în Sighthill, i-a șoptit el. Am văzut tot orașul de sus.

I-a așezat pantofii cu toc cui lângă fotoliu și s-a aplecat din nou deasupra ei. Cu pricepere, a dibuit sub pliurile moi ale sânilor ei lăsați până când a găsit centrul cutiei toracice și, prin puloverul subțire, i-a desfăcut închizătoarea de la sutien. S-a uitat cum sânii mari se revarsă liberi.

— Trebuie să-ți fi plăcut la nebunie să locuiești acolo. Erau atât de multe de văzut, a șoptit el. M-a luat cu amețeală gândindu-mă.

Cu degetele îndoite a apucat fiecare bretea de la sutien. I le-a coborât de pe umăr și i-a eliberat carnea îngreunată de sub apăsarea nailonului tăios. Agnes s-a foit prin somn, dar nu s-a trezit. A tușit iarăși, o tuse din rărunchi, umedă, care era rezultatul unei combinații de case de mineri și igrasie, bere caldă, iar acum și o noapte friguroasă petrecută pe malul râului. Shuggie îi masa sternul și se întreba dacă în arestul poliției e foarte frig. Capul i-a alunecat pe spate pe spătarul capitonat al fotoliului și, imediat, instinctiv, Shuggie și-a pus degetele pe tâmplele ei și i l-a împins încetișor la loc în față.

— Mă las de școală de îndată ce-o să pot. Nu are rost să te împotrivești. Trebuie să mă angajez și să ne scot pe amândoi de-aici, i-a spus el. Mă gândeam că poate într-o zi te duc la Edinburgh. Am putea merge să vedem Fife, poate chiar și

Aberdeen. Poate aș avea cum să strâng destul pentru o rulotă chiar. Crezi că ai putea să te pui pe picioare?

Shuggie a zâmbit în jos spre fața ei inertă.

— Ce părere ai?

O vreme i-a ascultat respirația, apoi a întins mâna pe lângă coapsa ei și i-a descheiat fermoarul fustei. A alunecat ușor, iar abdomenul ei moale s-a înălțat recunoscător, aproape ca aluatul de pâine care se revarsă din tavă.

— Nu? Bănuiesc că nu, a șoptit el.

Shuggie a băgat mâna în gura ei care horcăia și i-a îndepărtat pe rând protezele, care au scos un plescăit umed. Le-a înfășurat în hârtie igienică și le-a așezat frumos pe brațul fotoliului. Cu mișcări delicate, i-a masat fruntea și i-a ondulat părul negru. Îi frământa scalpul așa cum îi plăcea. Rădăcinile ei erau obscen de albe.

Agnes a tușit iarăși, o mâncărime uscată în gâtlej care cobora huruind până în burtă și brusc devenea intensă și vâscoasă. Iarăși avea fiere pe buze. Shuggie a încetat să-și mai treacă degetele prin părul ei și a întins mâna după hârtia igienică, dar ceva l-a făcut să se oprească. S-a uitat la ea cum tușește.

— Poate că Leek avea dreptate, bănuiesc.

Ea a bolborosit iarăși, și capul i-a căzut pe spate, așa încât se rezema de spătarul capitonat al fotoliului. Agnes a râgâit, iar băiatul a văzut cum fierea se revarsă peste gingiile goale și peste buzele rujate. Shuggie stătea acolo și-i asculta respirația. La început, a devenit mai greoaie, horcăitoare și năclăită. Sprâncenele i s-au unit ușor, ca și când primise o veste neplăcută. Pe urmă corpul i s-a zdruncinat, nu tare, ci ca și când s-ar fi aflat pe bancheta din spate a unui taxi și se hurducau iar pe drumul accidentat de la mină. În clipa aia, Shuggie a fost cât pe ce să facă ceva, a fost cât pe ce să-și folosească degetele ca s-o ajute, dar în secunda următoare respirația ei s-a stins încet cu un șuierat; s-a topit, pur și simplu, ca și când s-ar fi îndepărtat, lăsând-o în urmă. În momentul ăla expresia i s-a schimbat, îngrijorarea s-a risipit și, în fine, părea împăcată, purtată blând de acolo, cufundată în alcool.

Acum era prea târziu să mai facă ceva.

Chiar și așa, a zgâlțâit-o cu putere, dar nu voia să se trezească.

A mai zgâlțâit-o o dată și pe urmă a plâns multă vreme aplecat deasupra maicăsii, mult după ce Agnes încetase să mai respire. N-a folosit la nimic.

Acum era târziu.

Shuggie i-a aranjat părul cât a putut de bine. A încercat să-i acopere albeața nerușinată a rădăcinilor, să i-l aranjeze exact așa cum îi plăcea să și-l poarte. I-a despachetat la loc protezele și i le-a îndesat încetișor înapoi în gură. Apoi, luând hârtia igienică, i-a șters voma de pe bărbie și i-a aplicat un strat proaspăt de ruj pe buze, având grijă să coloreze până în colțurile gurii și să nu depășească conturul. S-a tras un pas în spate și și-a șters ochii. Părea că doarme. Pe urmă s-a aplecat și a sărutat-o pentru ultima oară.

1992. SOUTH SIDE

32

Nu prea avea ce praf să șteargă, dar Shuggie și-a pierdut dimineața curățând bibelourile de porțelan ale lui Agnes. În timpul mutării în garsoniera de nefamiliști a doamnei Bakhsh, căpriorul miniatural se alesese cu o ureche ciobită, iar fata frumoasă care vindea mere rumene își pierduse cu totul un braț cu care încă mai ținea strâns ionatanele. Săptămâni de-a rândul se simțise îngrozitor doar privindu-le. Acum avea grijă să le șteargă pe toate cu atenție și să le așeze exact la locul lor.

În dimineața aceea a luat căpriorul și l-a răsucit cu grijă în palmă. Se așteptase să găsească urechea stângă ciobită, dar, uitându-se mai atent, a băgat de seamă că vopseaua începe să se șteargă de pe ochii cu gene lungi și toate petele albe de pe crupă se decoloraseră. Treaba asta l-a umplut de furie. Întotdeauna fusese nemaipomenit de atent. Întotdeauna își dăduse toată silința.

Shuggie a strâns bibeloul în pumn până când încheieturile degetelor i s-au albit. Căpriorul continua să etaleze același zâmbet senin. A apăsat piciorul gingaș din față, ușurel la început, apoi a apăsat mai tare, și mai tare, până când porțelanul a cedat. A scos un pocnet strident, îngrozitor. Multă vreme a rămas acolo, ținându-și respirația. Sub stratul de porțelan lucios, ceramica era aspră și prăfoasă. Și-a plimbat degetul peste muchia spartă. Apoi, fără să se gândească, a tras o dată și încă o dată, până când a frânt toate picioarele bibeloului. Când se făcuse fărâme în mâna lui, și-a dat seama că nu mai suportă să se uite la el. A dat drumul căpriorului spart în spațiul dintre tăblia patului și perete. Pe urmă și-a luat haina și sacoșa în care erau conservele de pește cumpărate de la Kilfeathers și, încuind ușa camerei, a ieșit în ploaia înviorătoare.

Shuggie a plutit într-o stare de năuceală spre strada principală. În ciuda ploii, pakistanezii nu mai pridideau să scoată cutii cu legume trecute pe trotuarul din fața prăvăliilor. Dinspre magazinul cu casete video bollyowoodiene urla o muzică stridentă; vitrinele îți luau ochii cu afișe viu colorate înfățișând bărbați oacheși care strângeau înfocat la piept femei cu ochi languroși. S-a oprit câteva clipe ca să le studieze, pe urmă a luat-o din loc, trecând neobservat.

S-a urcat într-un autobuz portocaliu al primăriei și, cu o bufnitură asurzitoare, șoferul i-a emis un bilet lunguieț, alb, la tarif redus pentru copii. A urcat la etaj și s-a așezat pe unul dintre ultimele scaune uscate de pe platforma supraetajată. Autobuzul se târa prin traficul aglomerat, dar pe Shuggie nu-l deranja. A șters un petic de geam aburit și s-a uitat cum orașul se face tot mai mic. Autobuzul s-a hurducat și a cotit-o la dreapta, intrând într-un cartier părăsit. Frontoanele clădirilor pe jumătate demolate zăceau în bătaia ploii. Sufragerii văruite în culori vii și holuri tapetate se iteau golașe și stânjenite deasupra mormanelor de moloz. Într-o curte din spate încă mai flutura mândru un șir de rufe întinse la uscat între doi țăruși improvizați. În alta, niște copilași veseli jucau o miuță, în timp ce, de jur-împrejur, străzi întregi fuseseră culcate la pământ.

Autobuzul a trecut huruind peste Clyde. Apa răsfrângea silueta mătăhăloasă a Macaralei Finnieston, care se înălța singuratică și inutilă deasupra râului. Shuggie a mai șters o dată geamurile aburite și s-a gândit la Catherine. Gândurile îi fugeau întotdeauna la ea când vedea macaralele ruginite. Nu venise acasă pentru funeraliile lui Agnes. Îi spusese lui Leek, care-i spusese lui Shuggie, că preferă să și-o amintească pe maică-sa din vremurile bune. Nu i-ar fi făcut bine să vadă cum o împuținase băutura. Acum, uitându-se la macarale, Shuggie și-a dat seama că nu mai putea să vadă chipul lui Catherine limpede dinaintea ochilor. Se întreba ce imagini îi mai veneau soră-sii în minte când se gândea la mămica lor. Poate vedea numai lucruri minunate.

O incineraseră pe Agnes într-o dimineață însorită și rece.

Shuggie veghease la căpătâiul ei aproape două zile întregi. Noaptea o învelea cu o pătură, iar dimineața o lua de pe ea. Aprindea focul când se răcea, dar degeaba, pielea ei nu putea reține căldura. I-a telefonat lui Leek la internatul din sud ca să-l anunțe că mama lor murise. Leek l-a așteptat multă vreme să se oprească din plâns, pe urmă i-a spus lui Shuggie ce să facă, pas cu pas, și pe urmă, cu foarte multă răbdare, a repetat instrucțiunile rar, în timp ce Shuggie nota totul în cartea de telefon a lui Agnes. Fusese frumos din partea lui, s-a gândit Shuggie mai târziu, faptul că nu-și ieșise din țâțâni.

Leek a venit în nord cu autocarul de noapte. Bătuse atâtea sute de kilometri și, când a ajuns, s-a oprit la trei metri de corpul lui Agnes. N-a părut niciodată să se apropie mai mult. L-a lăsat pe Shuggie să se ocupe de maică-sa și, mai târziu, s-a mulțumit să se uite cum frate-său se lasă în genunchi pe mocheta de la pompele funebre și sfărâmă niște strasuri pe care le-a lipit până a făcut din ele o pereche de cercei care aproape că părea că s-ar potrivi.

Leek a organizat incinerarea. Shuggie l-a urmat toată săptămâna, prea obosit ca să plângă, prea șocat ca să poată ajuta mai mult. De la Primărie, la pompele funebre și mai departe la capelă, Shuggie mergea în urma lui, alb la față, inutil, mut. De câteva ori, Leek s-a oprit din ce făcea în momentul ăla și s-a răsucit spre frate-său. Nu spunea nimic; lăsa un spațiu liber în care Shuggie să-și descarce sufletul. Shuggie a încercat, chiar voia să-i spună lui Leek ce se întâmplase, dar nu-și găsea cuvintele, nu era capabil să recunoască. Nu a fost în stare să-i spună decât că se simțise obosit, că-și dorea să-și fi dat mai tare silința.

Cei la Asistența Socială erau dispuși să achite pentru incinerare, dar nu puteau acoperi costurile unei înmormântări, din cauză că nu mai rămăsese loc pe parcela lui Wullie și-a lui Lizzie. Leek n-a anunțat moartea ei; n-a fost niciun anunț în *The Evening Times*. Chiar și așa, o femeie din curtea de alături mersese de câteva ori la întâlnirile de la Alcoolicii Anonimi cu Agnes și, curând, vestea s-a răspândit printre membri și s-au trezit cu tot soiul de necunoscuți la ușă. Vestea morții ei a răsunat până în Pithead, iar moroii ăia bătrâni s-au înființat la Crematoriul Daldowie.

Big Shug nu venise la incinerarea lui Agnes. Singurul taxi negru care a venit la Daldowie a fost al lui Eugene și, deși Big Shug trebuie să fi aflat vestea de la Catherine sau de la Rascal, nu s-a arătat la față. Shuggie își luase un rucsac plin cu schimburi curate pentru orice eventualitate, dar pe urmă s-a simțit ca ultimul tâmpit. Cât a ținut slujba, a cercetat chipurile celor prezenți căutându-l pe taică-său, dar Shug n-a venit.

Leek îi arunca priviri dezaprobatoare, ca și când l-ar fi înfuriat speranța lui, ca și când ar fi fost dezamăgit că Shuggie e atât de prost încât să mai creadă. Leek a spus că Big Shug e un căcănar egoist. La momentul ăla, vorbele lui îl mâhniseră, nu doar din pricină că era adevărat, ci și pentru că Leek semănase nemaipomenit de tare cu mama lor când le rostise.

În interiorul crematoriului, îndoliații ședeau pe margini și în partea din spate. Numai Shuggie și Leek ședeau în față. Eugene ședea lângă ușă, flancat de Colleen și de Bridie. Jinty, abțiguită deja, ședea agățată de tânărul Lamby. Când s-a răsucit, Shuggie s-a gândit cum nimeni nu părea cu adevărat trist. După ce au mutat-o pe Agnes în anticamera ritualică, undeva în spate a auzit o femeie țâțâind din buze: „Incinerare? Sugativa aia bătrână n-o să ia în veci foc".

Până atunci, Shuggie nu stătuse niciodată să se gândească cu adevărat la faptul că urma să fie incinerată. Când i-au așezat sicriul pe rolele de ghidaj, se gândea numai la benzile rulante de la supermarket. Și atunci a avut revelația. S-a trezit că-

și forțează ochii, holbându-se înnebunit să vadă unde anume pleca de acolo. Când s-a uitat la frate-său, aflat de cealaltă parte, Leek s-a mulțumit să dea calm din cap și a spus: „Mda, s-a zis cu ea".

Asta spunea pe vremuri Leek în timp ce o urmăreau pe Agnes cum se suie în câte un taxi. „S-a zis cu ea", zicea el, ieșind de după perdelele bune, zâmbind mânzește la frate-său mai mic, după care se apuca să-l chinuie dinaintea ecranului pe care rulau știrile de seară.

S-a zis cu ea. Asta spuneai când te descotoroseai de ceva.

În fața crematoriului, crengile golașe erau încărcate de muguri albi și un miros de vegetație care se trezește la viață plutea peste grădina memorială. Câțiva dintre cei veniți au traversat peluza ca să le transmită condoleanțe băieților. Cei mai curajoși au venit în persoană; alții, printre care și Colleen, de pildă, au delegat un reprezentant în persoana lui Bridie. Jinty s-a opintit să traverseze terenul noroios. A părut șocată atunci când Leek a spus că n-o să urmeze nicio recepție, niciun păhărel festiv.

— Cum așa, niciun strop măcar? a întrebat ea.

— Tu-ți bați joc de mine? s-a stropșit el, printre incisivii falși încleștați.

În momentul ăla, Eugene a luat-o de braț pe Jinty s-o conducă de-acolo. Bărbatul s-a întors spre băieții lui Agnes ca să le spună o vorbă bună. Dar Leek i-a întors pur și simplu spatele.

Shuggie și-a rezemat capul de geamul autobuzului și a încercat să nu se mai gândească la înmormântare. Prin buzunar, a dat deoparte câteva monede. S-a gândit să-l sune pe Leek mai târziu, de la telefonul cu fise din fața pensiunii doamnei Bakhsh. Știa deja cum o să decurgă conversația: Shuggie o să se intereseze de bebeluș, dar n-o să-l întrebe despre școala de artă. Pe urmă, când Leek o să-l întrebe el cum e, Shuggie o să-i spună că bine, fiindcă descoperise că asta își dorea frate-său să audă. Și unul, și altul aveau să mimeze că sunt bine și pe urmă aveau să discute o vreme despre un bilet de tren și o vizită în sud, ceva mărunt și îndepărtat în timp, pe care să-l aștepte cu nerăbdare. Pe urmă Leek avea să rămână tăcut. Știa că Leek nu fusese niciodată prea vorbăreț din fire. Într-un fel, asta era bine: era scump să sune în sud de la telefonul ăla cu fise hrăpăreț, iar doamna Bakhsh refuza să instaleze unul pentru chiriași.

Autobuzul își continua drumul huruind. Șantierele navale din port erau dezafectate acum. Râul lat era tăcut și pustiu, în afară de un barcagiu singuratic într-o ambarcațiune mică. Benzile reflectorizante de pe impermeabilul lui sclipeau orbitor prin burnița deasă. Toată lumea auzise de bărbatul ăsta; era

mereu pe prima pagină a ziarului gratuit *The Glaswegian*. La fel ca taică-său înaintea lui, omul patrula neîncetat râul Clyde. Îi salva pe bătrânii aceia care, beați turtă fiind, căzuseră în apă în apropiere de Glasgow Green. Alteori pescuia leșurile bărbaților și femeilor care nu-și doriseră să fie salvați, cei care alunecau în tăcere, cu bună știință, de pe contraforturile podurilor de piatră în apa sălcie.

Shuggie a coborât din autobuz în spatele Gării Centrale. Chiar și așa, pline de jeg și stropite de găinați cum erau, cupolele de sticlă nituite ale gării erau impresionante și splendide. Corpul principal al gării de sticlă trecea pe deasupra unei porțiuni din Argyle Street, așa încât strada lată de dedesubt se transforma într-un tunel întunecat. Porțiunea suspendată era înțesată cu fast-fooduri, cu magazinașe intens luminate, unde se vindeau blugi la jumătate de preț, și o cârciumă fără ferestre care deschidea dimineața la prima oră și la prânz deja tăiai fumul cu cuțitul. Shuggie s-a oprit în dreptul unei brutării. Cuptoarele răspândeau o lumină veselă și caldă, iar în aer plutea un miros dulceag de glazură ieftină și de pâine albă.

Uneori, se oprea pur și simplu acolo și pierdea câte un ceas prefăcându-se că așteaptă un autobuz, când în realitate nu făcea decât să se încălzească la visul dulce care răzbătea prin gura de aerisire. Cu ocazia unei astfel de opriri, s-a trezit că se zgâiește la stația de taxiuri de peste drum. Stătuse aplecat ușor în față, îndoind genunchii și cercetând chipurile șoferilor, asta înainte să-și dea seama ce anume spera. Rușinat, s-a grăbit să se îndrepte de spate și a luat-o zorit din loc.

Shuggie a intrat în brutărie. Era o coadă lungă, formată din funcționare tinere ude până la piele care șiroiau deasupra vitrinei cu produse de patiserie fierbinți. Shuggie a așteptat răbdător, simțind cum i se închid ochii de la căldura aromată. O vânzătoare rumenă la față și-a scărpinat ceafa prin plasa de păr și el i-a cerut două tarte cu căpșuni. Când se apucase să vâre tartele într-o pungă, stratul lucios de gem roșu a început să se storcoșească și să se lipească de hârtie.

— Scuzați-mă, doamna. Mi le-ați putea pune într-o cutie, vă rog?

— Cutia are patru prăjituri, băiete, a spus femeia cu un plescăit nădușit, sastisit.

Shuggie îndoia bancnota de cinci lire între degete. De abia săptămâna următoare lua iar leafa, dar a spus:

— Bine, atunci. Puneți-mi patru, vă rog. Sunt un cadou.

Femeia a pufnit nemulțumită, dar nu era rău intenționată.

— De ce n-ai zis așa, Casanova? N-am știut că-l servesc pe ultimul mână-largă.

— Nu-i vorba de asta, a mormăit Shuggie în barbă.

Din două mișcări iuți, femeia a asamblat o cutie de carton. Tartele roșii arătau ca patru inimi rubinii. I-a achitat femeii, și-a tras gluga pe cap și a ieșit din nou în mohoreala de afară. Banii făceau ce făceau întotdeauna: acum, că spărsese bancnota de cinci lire, s-a trezit că intră într-un magazinaș, cheltuind niște mărunt pe o sticlă mare de bere de ghimbir alcoolizată. Cu conservele de pește în rucsac și inimile rubinii în mână, a pornit-o de-a lungul străzii lungi. A rătăcit prin partea veche a cartierului Merchant City, până când bătuse la pas Trongate și Saltmarket, și s-a trezit înapoi în apropierea râului. A străbătut malul pustiu până când a ajuns la intrarea de pe Shipbank Lane. Sub porțiunea suspendată a vechii gări Saint Enoch, pâlcuri de bărbați se vedeau stând ciotcă, îmbrăcați numai în tricouri și sacouri subțiri. Dârdâiau și se ciorovăiau în timp ce vindeau casete video piratate de pe cutii de carton turtite. Femeile care străbăteau străduța îngustă cărând sacoșe doldora de haine la mâna a doua cumpărate de la târgul aflat mai sus treceau pe lângă ei fără să-i bage în seamă.

Era acolo, exact unde spusese c-o să fie.

Fata se afla peste drum de intrarea în târg, stătea așezată pe gardul jos de parcă ar fi ruginit pe metalul ăla. Cum ședea acolo, în bătaia blândă a ploii, părul lung îi atârna drept pe spate, iar verigele mari ale cerceilor îi dădeau un aer și mai copilăros. Shuggie a simțit cum i se strânge inima văzând-o atât de trasă la față. Când o cunoscuse, atunci, cu Keir Weir, în anul de dinainte să moară Agnes, avea o cutezanță sfidătoare. Era șmecheră și tupeistă, iar Shuggie își dăduse seama că totul e o simulare copilărească, o fanfaronadă menită să ascundă durerea din sufletul ei. Acum, chipul ei frumos, pistruiat, era crispat în expresia aia închistată, defensivă, pe care și-o construise. Buzele îi erau aproape tot timpul încrețite, iar ochii ei de culoarea stafidei iscodeau permanent înghesuiala căutând un prilej de scandal. Între timp căpătase o duritate împietrită pe care o purta ca pe o armură și de multe ori uita să și-o dea jos.

— Da' știu că nu te-ai grăbit deloc. Îs udă leoarcă, a spus Leanne Kelly.

Ținea un morman mic de sacoșe de cumpărături îndesate protector între picioare.

— Iartă-mă, a spus Shuggie.

S-a cocoțat pe gard lângă prietena lui și s-a așezat la fel ca ea. Și-a comparat poziția corpului cu a ei și pe urmă și-a ajustat-o, până când ședeau exact la fel. Era la fel de înalt ca ea acum, mai înalt chiar, și a întins mâna și i-a mângâiat porțiunea de piele de pe încheietură pe care canadiana nu părea să reușească niciodată s-o acopere.

— Și zi, ce ai chef să faci? Vrei să ne plimbăm puțin?

Leanne a zâmbit disprețuitor.

— Slavă cerului că nu ne-am combinat.

Cu un bobârnac, a proiectat cocoloșul pământiu de gumă de mestecat în baltă.

— N-ai strop de imaginație.

— Scuze.

Fata și-a plimbat palma peste obrazul lui și pe urmă l-a îmbrâncit cu putere.

— Glumesc, ce ai? Bine'nțeles c-o să ne plimbăm, ce altceva am putea să facem?

S-a apucat să vânzolească sacoșele de la picioare.

— Numa' lasă-mă să fac o chestie mai 'nainte, bine?

Știa ce vrea să facă. Dacă Agnes ar mai fi trăit, dacă ar mai fi avut ocazia, și-ar fi dorit același lucru pentru maică-sa. Chiar și așa, în timp ce se uita la Leanne cum își mușcă îngrijorată buzele, nu s-a putut abține:

— Leanne, zău așa. Dacă mă țineam eu de prostii din astea, m-ai fi snopit în bătaie. N-are niciun rost. Îmi pare rău s-o spun, dar chiar așa e.

Ea i-a tăiat vorba.

— Nu începe. Știu și io, să-mi fut una.

Leanne s-a încruntat spre ploaie ca și când ar fi putut pur și simplu să-i spună să înceteze.

— Și-n plus, nici măcar nu-s convinsă c-o s-o văd.

În ciuda burniței, Paddy's Market era aglomerată. Străduța șerpuia de-a lungul șinelor de cale ferată dezafectate și sub fiecare arc de pod lăsat în paragină erau tarabe pline de haine de copii, șezlonguri înflorate și veioze în culorile stridente ale echipelor de fotbal. Târgul ocupa fiecare cotlon: haine atârnau de plafoane acoperite de funingine și mese pliante erau înțesate cu bibelouri răzlețe și ceasuri vechi. Vânzătorii ambulanți se răsfirau de-a lungul străduței înghesuite, în timp ce mobila lor la mâna a doua era pe jumătate îmbibată și distrusă de ploaia mocănească.

Shuggie urmărea cu privirea o fată blondă cu rădăcinile închise la culoare. Ședea aplecată peste ceea ce păreau a fi toate posesiunile ei, pe care le răsfirase cu grijă pe o bucată de pământ noroioasă. Lui Shuggie i-a dat prin minte că maică-sii i-ar fi plăcut la nebunie locul ăla și în același timp ar fi scos-o din minți.

Leanne i-a întins un pahar de polistiren plin cu ceai și, când a dat capacul la o parte, a văzut că e deja rece și tulbure. S-a uitat la pojghița lăptoasă și s-a simțit prost fiindcă o făcuse să-l aștepte atât.

— Agnes ar fi împlinit cincizeci și doi de ani azi, a spus, apoi s-a grăbit să adauge: deși n-ar fi recunoscut-o nici în ruptul capului.

Shuggie a înclinat sticla de bere de ghimbir spre Leanne ca un somelier înfumurat pe care-l văzuse odată la televizor.

— Mă gândeam să dăm o mică petrecere de ziua ei. Ne mai înveselim nițel.

Zâmbea mânzește în timp ce-i întindea tartele cu căpșuni. Fata a deschis cutia cu un mic gângurit de încântare și, brusc, Shuggie a fost dezamăgit văzând mizeria lăsată de gemul sângeriu care se lipise de capac.

— Să-mi bag pula! Și doar am avut grijă pe drum.

Leanne l-a împuns cu umărul.

— Nu-ți face griji. Sunt nemaipomenite.

Tartele care erau așa de frumoase cu o oră în urmă ședeau între ei, strocite și mucede. Nu mai suporta să le vadă în ochi. A îndesat o tartă întreagă în gură. Gemul dulce și lipicios și crema caldă i-au umplut gura până când a avut impresia că se îneacă. A dat gata prăjitura și s-a înviorat simțindu-i greutatea în stomac. A dat să vâre iarăși mâna în cutie, dar de data asta Leanne s-a întors cu spatele la el și a țipat:

— Ia mâna! ’S-ale mele, pomanagiu nesătul ce ești!

Shuggie a râs; îi plăcea s-o vadă mai relaxată. A storcoșit resturile de gem între buze până când îi mânjea gura ca un ruj aplicat în pripă și s-a apucat să se schimonosească la ea. Leanne l-a îmbrâncit. A mâncat două tarte, încet și delicat, având grijă să separe gemul de cremă și pe urmă întinzându-i aluatul fraged nedorit lui Shuggie, ca să-l termine el. Când mai rămăsese una, a închis capacul la loc peste cutie.

Ședeau așa, înghesuiți unul în altul, în timp ce ploaia se oprea și reîncepea, și iar se oprea, și iar reîncepea, bând ceai rece și bere de ghimbir, și discutând, și așteptând ceva ce era posibil ca nici să nu se întâmple. Leanne a vorbit prima.

— Deci, Calum al nostru a lăsat gravidă o fetișcană din Springburn.

Shuggie a apucat un smoc din părul ei fin și și-a trecut degetele prin el. L-a strivit între arătător și degetul mare, ca pe un manglu, și umezeala s-a prelins din el cu un mic scârțâit.

— E cel născut chiar înaintea ta?

— Nu, mai îs doi frați între mine și el, Stevie și Malky. Îi frumușel el, da’ nu prea-l duce mintea, și d-aia tre’ să stai cu ochii pe el ca pe butelie. Caută să-și vâre puța în orice.

— Mare combinator.

— Aham. Anu' trecut, în preajma Paștelui, trebuie c-a cunoscut-o pe fata asta la dans într-o sâmbătă și după toate socotelile, era borțoasă înainte să se deschidă ușile capelei duminică.

Leanne a clătinat din cap de cât de nerod era frate-său.

— Taică-său tocmai s-a înființat la ușa noastră aseară. Ne găsise în cartea de telefon. Malky al nostru i-a tăbăcit pielea lu' Calum când a aflat. Nu fiin'că a lăsat-o pe fata aia borțoasă, ci fiin'că a fost atât de prost cât să-i spună fetișcanei numele lui real.

Leanne a prins între degete o altă șuviță din propriul păr și s-a apucat să-și inspecteze vârfurile despicate.

— Calum al nost' nu era în stare să-și amintească nici cum o cheamă pe fată pe numele mic, darămite cum arăta. Să-i fi văzut mutra când a dat cu ochii de ea. N-ar fi cunoscut-o dacă o vedea pe stradă. Acum îi tătic. Mare tâmpit.

Shuggie a auzit-o pe femeie înainte ca Leanne s-o zărească. Era un râs de fetiță, prea copilăros pentru o femeie așa de bătrână, și suna găunos și forțat, ca și când ar fi jucat teatru. Lui Shuggie i-a dat prin cap să n-o bage în seamă; s-a gândit să-i distragă atenția lui Leanne de la femeia care râdea, făcând-o să se uite undeva în josul râului. Când s-a răsucit spre prietena lui, își rodea o pieliță de la degetul mare și vânzolea conținutul uneia dintre sacoșele ei de plastic. Când i-a luat mâna de la gură, a văzut că aproape nu mai avea piele pe vârfurile degetelor. În momentul ăla nu l-a mai lăsat inima să o mintă, așa că a oftat și i-a făcut semn spre femeie. În clipa aia, Leanne a oftat la rândul ei.

Femeia nu-i văzuse încă. Mâna ei gălbejită era împletită pe după brațul unuia dintre bărbații în mânecă scurtă de pe străduță, ale cărui fălci erau încleștate peste gura știrbă. Din celălalt capăt al pieței aglomerate, de pe partea opusă a străduței, Shuggie o auzea îmbiindu-l pe bețivanul cel tânăr să-i țină nițel de urât. Cu buze umede el i-a spus *nu*, sec, și Shuggie a văzut cum o ciupește brutal ca să se elibereze din strânsoarea ei. Bețivanul s-a îndepărtat bombănind și a lăsat-o de una singură.

O vreme, cei doi au urmărit-o cu privirea pe femeie; părea să fi rămas blocată în mijlocul străduței, fără să știe sigur încotro s-o apuce. Era și mai distrusă decât ultima oară când o văzuse Shuggie. Buclele ei de un blond cenușiu se transformau într-o încâlceală arțăgoasă de păr împâslit, iar tenul îi era năpădit de vinișoare sparte roșii și albastru regal. Era dată cu puțin fard azuriu pe la ochi și pe buze se vedea o urmă de ruj roz, vesel. Shuggie s-a simțit mai liniștit văzând că încă mai

poartă dresuri de culoarea pielii, chiar dacă i se dusese un fir pe un picior, și stătea într-o postură cuviincioasă, cu genunchii și gleznele oarecum apropiate.

Leanne și-a dat ochii peste cap. Shuggie s-a prins că fusese un mare efort de voință să se clintească din loc. S-a lăsat să alunece de pe gard și a cules sacoșele cu cumpărături de la picioare. Una dintre ele era plină cu așternuturi împăturite și lenjerie de corp curată, care nu mai era demult albă. În cealaltă erau alimente dulci moi, iaurt pentru bebeluși și borcane cu sos de mere. În momentul ăla, Shuggie și-a adus aminte că avea și el cu ce contribui și a scos din buzunar sacoșa cu conservele de pește turtite.

— Ai zis că astea-s preferatele ei.

Leanne a desfăcut punga și s-a holbat înăuntru la conserve.

— Mersi frumos, Shuggie.

A răsucit conserva de somon în mână.

— Da' trăiește pe străzi. De unde-o să facă rost d-un desfăcător de conserve pentru asta?

Leanne a clătinat din cap la propria întrebare.

— Scuze. Am fost groaznic de necioplită.

A dat aerul afară din piept lent și a rotit sacoșica cu un gest larg, ca pe o bâtă.

— Uite ce-i, o să găsească bătrâna Moira o soluție. Se descurcă-ntotdeauna.

Leanne a traversat perimetrul târgului spre locul unde se afla maică-sa. Shuggie a văzut cum femeia o remarcă pe fata care se apropie și-și dă ochii căprui peste cap. Nu și-a putut înăbuși un zâmbet văzând cât semănau.

S-au salutat fără căldură. Ploaia stătuse câteva clipe, iar doamna Kelly a urmat-o pe Leanne afară din Paddy's Market și mai departe, până pe malul râului. Shuggie a turtit o cutie veche de carton și a așezat-o pe parapetul ud. Le-a lăsat să stea una lângă alta, și împreună se uitau la barcagiul care scruta apa, făcându-și lucrarea lui nerăsplătită.

— Le-am cunoscut pe câteva dintre amărâtele pe care le-a pescuit, a spus Moira Kelly. Nu se atinsese de nimic. Și ultima țigară udă era la locul ei în buzunarul lor, inelele Claddagh, tot. Nu se atinsese de-un bănuț. Nu-i așa că-i nemaipomenit?

Leanne a deschis cutia cu tarte și i-a oferit-o pe ultima mamei ei. Shuggie a încercat să se uite în altă parte în timp ce femeia a cules cu vârful degetelor o fărâmă de gem lipicios și a îndesat-o între buzele încrețite. Gelatina cu gust de căpșune îi licărea în colțurile gurii ca luciul de buze și arăta de-a dreptul obscen.

— O să ședem aicișa toată ziua? a întrebat ea, fără un „mulțumesc" măcar.

— Ce-ar fi să stăm într-un loc nițel?

Leanne a împins cutia cu prăjituri la maică-sa în poală, încercând s-o pironească în loc sub desertul acela, cum ai ademeni un câine să se apropie cu o conservă de carne. Femeia se bălăbănea din pricina băuturii, dar a luat ultima prăjitură și și-a vârât limba în umplutura rămasă la vedere. Shuggie a băgat de seamă că-i lipseau alți dinți într-o parte, dinți care astă-toamnă erau acolo. Îi rămăsese cremă pe încheieturile degetelor, și și-a lins degetul de-a lungul, lasciv. Leanne părea mulțumită văzând-o că face un efort să mănânce, dar pentru Shuggie era prea vulgar. În timp ce se uita la dresurile sfâșiate ale doamnei Kelly, prin care se ițea pielea brobonită de frig, brusc, nu-și dorea decât s-o revadă pe maică-sa.

Au stat așa, unii lângă alții, o vreme, iar Shuggie se uita la râu, timp în care Leanne îi relata maică-sii telenovela pe care cei cinci frați ai ei o creau în mod curent. În câteva rânduri, doamna Kelly s-a mulțumit să râdă auzind despre poznele băieților Kelly și a spus:

— Slavă cerului că nu-s dracu' acolo să trebuiască să scot castanele din foc.

Când spunea lucruri de felul ăla, Shuggie se trezea că se silește să rămână cu fața întoarsă spre râu. Pe urmă Leanne i-a povestit mamei ei că urmează să fie bunică. Shuggie a simțit cum gardul se zguduie sub ei când femeia a ridicat din umeri.

Când Leanne epuizase toate noutățile, a rugat-o pe maică-sa să se ridice. L-a pus pe Shuggie să-i țină paltonul și să-l desfacă larg; și, în timp ce femeia țopăia de pe un picior pe altul, Leanne i-a dat jos dresurile și chiloții murdari pe sub fustă. Femeii nu-i plăcea să fie sâcâită. A mormăit în barbă, dar și-a întors privirea spre Shuggie. Shuggie a continuat să-și țină ochii pironiți pe caldarâmul ud.

— Zău dacă te-nțăleg, băiete. Tu ar trebui să umbli să bulănești gagici și să tembeți pulbere. Nu s-o hăituiești pe bătrâna Moira să-ți țână de urât.

— Nu sunt aici pentru dumneavoastră, a bălmăjit el.

A ridicat paltonul și mai sus, încercând într-un fel să-i abată privirea umedă dinspre el.

Femeia a continuat netulburată.

— Ei bine, io ar trebui să umblu să mă distrez. Nu să bâțâi din buci pentru un poponache ca tine.

Leanne era în continuare în genunchi. I-a încheiat la loc cataramele de la pantofi.

— Shuggie ți-a adus somon. Nu fi așa de prost-crescută.

— *Păi, dă-i zor atunci.* Îi ziua-n care intră ajutoru' social. Bărbații o să-l cheltuiască pe tot până apuc io să-i tapez de ceva de băut.

Doamna Kelly țopăia pe loc ca un copil care își pierduse răbdarea.

Shuggie nu avea ce să-i spună doamnei Kelly, dar, de dragul lui Leanne, își dorea s-o poată reține pe femeie acolo, cu ei, încă puțin.

— Și? Ce-ați mai făcut de când nu ne-am văzut?

Doamna Kelly l-a maimuțărit:

— Vai, o fost o primăvară de-a dreptul splendidă, nu găsești?

Apoi și-a țuguiat buzele, sastisită de-acum de tot tam-tamul ăla.

— Tare băgăcios mai ejt, mă puțoiule!

Preț de câteva clipe, a părut că era tot ce avea de spus. Dar, imediat, colțurile gurii i s-au răsfrânt în jos într-o expresie batjocoritoare. Avea ceva de spus și, brusc, părea bucuroasă că are un auditoriu.

— Ascultă! M-am împăcat cu Tommy o țâră.

Din instinct, și-a masat maxilarul, acolo unde nu mai avea dinți, întru amintirea acestui bărbat necunoscut.

— Nu iera băiat așa rău. Avea un aranjament profitabil în spate la uzina feroviară Caley. Mă răsfăța de numa'. Umbla din crâșmă-n crâșmă și se prefăcea că-i orb. Așa de orb era că trebuia să dibuiască de-a lungu' barului ca s-ajungă la pahar.

Pe doamna Kelly o umfla râsul de-acum.

— Șterpelise o grămadă de whisky de pe la alți clienți până s-au prins ăia că vede foarte bine.

Se zguduia de râs. Shuggie își dădea seama că Leanne era fericită s-o vadă râzând. Era limpede din felul în care se uita în sus, la maică-sa, și cum crisparea din jurul gurii a părut că se destinde puțin. Dar n-a durat mult. Leanne a părut că revine cu picioarele pe pământ și a încercat să se regrupeze. Era ca și când mușcruluise un copil obraznic, dar copilul o cucerise cu farmecul lui și ea cedase împotriva voinței ei.

Doamna Kelly remarcase.

— Vezi, pot să fiu o companie plăcută. Îți face plăcere s-o vezi pe bătrâna Moira, așa-i?

Doamna Kelly frământa umărul fiică-sii.

— Aham, totdeauna m-am priceput să te-nveselesc.

Leanne a refuzat să-i dea apă la moară. Shuggie a lăsat jos paltonul și și-a întors înapoi privirea spre luntraș. Doamna Kelly și-a pipăit iarăși falca umflată și și-a luat în fine inima în dinți:

— Și ia zi, din întâmplare ai niște bani pentru o sticluță de licoros?

— Nu.

Shuggie a scuturat din cap.

Femeia și-a supt gingia știrbă.

— Ei, asta-i acuma. Nu ceri, nu primești. Am dreptate?

Shuggie i-a întins sticla cu ce mai rămăsese din berea de ghimbir. Femeia s-a uitat cruciș la băutura dulce de parcă o jignise, dar chiar și așa, i-a luat-o din mână. El și Leanne o savuraseră pe îndelete, dar în momentul ăla, doamna Kelly a dat-o pe gât dintr-o înghițitură de parcă ar fi fost moartă de sete. Shuggie s-a uitat la dâra cleioasă de ruj pe care o lăsase pe gura sticlei. A încercat să-și muște buzele, dar nu s-a putut abține.

— De ce vă lăsați să ajungeți în halul ăsta?

Leanne s-a oprit din îndesatul hainelor murdare în sacoșe și s-a lăsat pe vine. A ridicat iarăși privirea spre maică-sa, de parcă n-ar fi vrut în ruptul capului să rateze ce urma.

— Cine zice că nu-mi *place* să mai beu și io un păhărel?

Doamna Kelly s-a bosumflat și și-a smuls paltonul din brațele lui Shuggie.

— Sunteți invidioși, asta-i chestia. Mă distrez de minune! Parcă altfel zboară vremea. Mai uiți de momentele serbede.

A scos din buzunar un ruj. Era tocit până la tubul de plastic și, apăsându-l prea tare, s-a mânjit pe lângă conturul buzelor. Shuggie a încercat să nu bage în seamă nuanța țipătoare de roz.

— Vă iubește, a spus el.

— *Shuggie!* a exclamat Leanne pe un ton rugător.

— Vai, cip-cirip, țoc-țoc, a făcut disprețuitor doamna Kelly, și s-a izbit cu pumnul în piept ca să mai iasă gazul dulceag. Ei bine, știi ce cred io? Părerea mea-i că, de bine ce iubești mai tare pe cineva, mai abitir își bate joc de tine. Din ce în ce face ce-are el chef și nu ce-ai vrea tu.

S-a izbit în piept iarăși și de data asta a scos un râgâit.

Leanne a strâns în pripă rufele murdare și s-a ridicat la loc de jos, pufnind ostenită. S-a vârât la mijloc între băiat și maică-sa. Shuggie vedea că se făcuse roșie ca focul la față, avea ochii scăldați în lacrimi și se apucase iar să-și muște buzele. S-a răsucit și a continuat să se uite la barcagiu.

— Iac-acu' se umplu barurile, a spus doamna Kelly, încheindu-și paltonul. Pân' aci ați plătit bilet.

— O, minunat, ce să zic!

Leanne s-a îndepărtat cu un pas de mama ei și și-a verificat opera. I-a vorbit doamnei Kelley ca și cum ar fi fost un copil nerăbdător să se întoarcă afară la joacă, înainte să se aprindă luminile de pe stradă. Știa că nu o mai poate reține.

— Bun, Moira, plecăm. Încearcă s-ai grijă de tine, bine? O să mai vin să te caut.

— Dacă insiști.

Shuggie și-a dat seama că încleștase pumnii. În momentul ăla, a făcut un pas în față și a vârât mâinile pe sub paltonul doamnei Kelly. A cuprins-o pe după mijloc și a pipăit printre pliurile cărnii până când a simțit sub degete atingerea alunecoasă și umedă știută a urzelii din viscoză. A tras tare de jupon până când s-a așezat la loc cum trebuie pe sub haine.

Doamna Kelly rămăsese cu gura căscată, dar s-a lăsat pipăită ca și când nu-i displăcea să-i simtă căldura brațelor în jurul taliei. Apoi și-a trecut limba grăsoasă peste buza de jos și i-a aruncat un zâmbet șiret lui Leanne.

— Vezi să ai mare grijă cu ăsta, puică.

Băiatul și-a luat mâinile de pe talia ei. A apucat-o de umeri și a zgâlțâit-o cu putere. Doamna Kelly a clipit des, ca o păpușă azvârlită pe jos. Ochilor ei le-a luat multă vreme să focalizeze din nou.

— Alo, domnu'!

S-a smucit din strânsoarea lui și i-a dat roată, continuând să-l fixeze cu ochi dușmănoși.

— Tare ciudat mai ești, mă puțoiule!

Spunând asta, doamna Kelly a făcut stânga-mprejur spre piață, spre crâșmele întunecate care se înșirau sub șina de cale ferată. Au urmărit-o cu privirea cum se îndepărtează împleticindu-se pe străduță, cu brațele încărcate de sacoșe de cumpărături. În dreptul colțului s-a oprit și, arcuind ușor brațul, a azvârlit sacoșa cu conservele de somon spre fata cu părul blond și rădăcinile închise la culoare. Doamna Kelly a înălțat brațele de parcă ar fi înscris un gol și pe urmă a pornit cu pași împleticiți mai departe, pierzându-se din vedere.

— Să nu-ncepi! l-a prevenit Leanne.

Și-a tras fermoarul de la canadiană până peste gură.

— Nu încep nimic.

Shuggie a rămas cu privirea pironită pe caldarâmul ud și a căutat să se liniștească.

— Te simți mai bine?

Leanne a pufnit disprețuitor și pe urmă a ridicat din umeri. Și-a strâns părul ud de pe frunte și l-a prins cu un elastic pe care îl ținea pe mână. Îl durea să vadă cum

fața aia frumoasă îi redevine dură și împietrită.

Shuggie și-a șters pantoful de noroi de manșeta pantalonului. A întins mâna și a cules un fir de pe mâneca lui Leanne. Încheietura ei era rece la atingere.

— Mămica a avut un an bun la un moment dat. A fost minunat.

Leanne n-a spus nimic. Și-a îndesat iarăși unghia roasă de la degetul mare în gură și a rămas singură cu gândurile ei. Shuggie a lăsat-o în pace. Ploaia stătuse și l-a urmărit cu privirea pe luntraș cum își leagă șalupa la mal și-și îndreaptă cocoașa.

Le mai rămâneau câteva ceasuri bune de petrecut împreună și, chiar și cu toată umezeala aia, a simțit cum gândul îl înviorează.

— Deci!

Shuggie se căznea din răsputeri să pară mai vesel.

— Ce ai chef să facem acum?

Leanne și-a șters ochii. Și-a întors pe dos buzunarele goale ale blugilor și le-a lăsat să atârne, ca niște steaguri fluturânde.

— Ce-ai zice să ne plimbăm pur și simplu o vreme, ei?

— Măiculiță! Acu' cine-i aia lipsită de imaginație?

— Io?

Fata a râs, și ai fi zis că era pentru prima oară după mult timp.

— Nici vorbă. Amândoi știm că vrei să caști gura la hăndrălăii ăia frumoși de la sala de jocuri Virginia!

Shuggie a simțit cum se face roșu de rușine. A clătinat din cap ca și când ar fi vrut să nege, dar în clipa aia, ceva din privirea ei l-a oprit. A tras aer în piept printre dinții încleștați.

Leanne a întins mâna și l-a înghiontit în coaste.

— Termină-te! În plus, cred că roșcovanu' ăla cu găuri în urechi îți cam făcea ochi dulci.

— Serios?

Ea a rânjit mânzește.

— Posibil. Ai grijă, are ochiu' ăla zbanghiu, așa că cine dracu' poa' să știe.

Leanne i-a dat avânt sacoșei cu lenjeria murdară a maică-sii în aer și s-a făcut că o azvârle drept în Clyde. Pe urmă și-a strecurat brațul rămas liber pe după al lui și a încercat să-l zgâlțâie până uită de griji. El s-a proptit de umărul ei ca un remorcher, până când amândoi au lăsat în urmă apa râului.

Shuggie a dat drumul gunoiului într-o pubelă a primăriei.

— Știi, auzindu-te vorbind despre Calum al tău chiar m-a făcut să-mi doresc să mergem la un moment dat să dansăm.

Leanne încă mai legăna sacoșa cu chestii nespălate, iar în momentul acela a început să râdă în hohote. Era așa de zgomotos, de percutant, încât i-a făcut pe tipii care vindeau casete video să tresară speriați.

— Ha! Cine, *tu*? Fugi d-acilea cu pantofii ăia ai tăi de fătălău, a chițăit ea. Îi exclus ca Shuggie Bain să știe să danseze!

Shuggie a țâțâit din buze. S-a smuls de lângă ea și a luat-o la fugă câțiva pași. A încuviințat din cap, plin de tupeu, și a făcut o piruetă, doar de data aia, în pantofii lui cu toc lustruiți.

Mulțumiri

Mai presus de orice, datorez totul amintirilor legate de mama mea și de zbaterea ei și a fratelui meu, care mi-a oferit tot ce-a putut. Îi sunt îndatorat surorii mele, pentru că m-a încurajat să aștern lucrurile astea în scris și să le împărtășesc cu dumneavoastră.

Acest roman nu s-ar afla în mâinile dumneavoastră fără convingerea și pasiunea Annei Stein, un cititor lent, dar un agent temerar. Le mulțumesc de asemenea lui Lucy Luck, Claire Nozieres, Morgan Oppenheimer și tuturor celor de la ICM Partners și Curtis Brown. Îi mulțumesc în mod special redactorului meu, Peter Blackstock, pentru răbdarea lui, pentru curaj și pentru că a fost ferm, dar blând cu Shuggie. Morgan Entrekin și Judy Hottensen au fost niște susținători entuziaști, și toată recunoștința mea pentru Elisabeth Schmitz, Deb Seager, John Mark Boling, Emily Burns și întreg personalul de la Grove Atlantic. Le mulțumesc prietenilor mei din nord, Daniel Sandström și Catherine Bakke Bolin, și lui Ravi Mirchandani și tuturor celor de la Picador UK, pentru că au ajutat acest roman să vadă lumina zilei. Profunda mea recunoștință pentru Tina Pohlman, pentru primii pași și generozitatea ei incredibilă. Le datorez mult și primilor mei cititori: Patricia McNulty, Valentina Castellani, Helen Weston și Rachel Skinner-O'Neill, pentru toate observațiile și încurajările.

Ultimele rânduri din această carte sunt ale lui Michael Cary, el a citit-o primul și a ocrotit-o, cum face întotdeauna.